



This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

1877

1877

1877

LIBRARIES

1877

1877

1877

1877

Umura Singha

KOSHA
OR
DICTIONARY
OF THE
SANSKRIT LANGUAGE

BY
UMURA SINGHA.
With an English Interpretation and
Annotations.

BY
H. T. COLEBROOKE, ESQ.,
Late of the Bengal Civil Service.


THIRD EDITION.


PUBLISHED BY HARAGOBINDA RAKSHIT.

No. 14, ISSUE MILL'S LANE.


Calcutta :

PRINTED BY NUNDO MOHUN BANERJEE & CO.,
AT THE FULL MOON PRINTING WORKS,
24, BEADON STREET, E. C.


1891.

PK

933

A48

1891

PUBLISHER'S NOTICE.

The value of Colebrooke's Umura Kosha has never been under-rated and is well known to all Anglo-Sanskrit Scholars. It is a book which appears to be indispensably necessary to the students of the Calcutta University and indeed to all English-knowing students of Sanskrit, as furnishing English synonyms for Sanskrit words and very valuable notes on the text. But as the book has long been out of print and is not now available except at a great cost, it is hoped that the publication of the present edition will bring it within the reach of the general public and the students of the Calcutta University in particular. The publisher sincerely hopes that the undertaking will meet the support of those for whom it is intended.

January, } HARAGOBINDA RAKSHIT
1891. }

P R E F A C E.

THE compilation of a Sanskrit Dictionary having been undertaken early after the institution of the College of Fort William, it was at the same time thought advisable to print, in Sanskrit and English, the work which has been chosen for the basis of that compilation ; as well for the sake of exhibiting an original authority to which reference will be frequently necessary, as with the view of furnishing an useful vocabulary which might serve until an ampler dictionary could be prepared and published.

The celebrated *Umura Kósha*, or Vocabulary of Sanskrit by UMURA SINGHA, is, by the unanimous suffrage of the learned, the best guide to the acceptations of nouns in Sanskrit. The work of PA'N'INI on etymology is rivalled by other grammars, some of which have even obtained the preference in the opinion of the learned of particular provinces : but UMURA'S vocabulary has prevailed wherever the Sanskrit language is cultivated ; and the numerous other vocabularies, which remain, are consulted only where UMURA'S is either silent or defective. It has employed the industry of innumerable commentators, while none of the others (with the single exception of HE'MACHANDRA'S) have been interpreted even by one annotator. Such decided preference for the *Umura Kósha*, and the consequent frequency of quotations from it, determined the selection of this as the basis of an alphabetical dictionary, and suggested the expediency of also publishing the original text with an English interpretation.

Like other vocabularies of Sanskrit, that of UMURA is in metre ; and a considerable degree of knowledge of the language becomes requisite to discriminate the words from their interpretations

and to separate them from contiguous terms which affect their initials and finals. On this account, and to adapt the work to the use of the English student, the words, of which the sense is exhibited, are disjoined from their interpretation (which is included between crotchets); and the close of each word is marked by a *Italic* letter over it indicating the gender of the noun. Where a letter has been permuted according to the Sanskrit system of orthography, a dot is placed under the line to intimate that a letter is there altered or omitted: and a marginal note is added, exhibiting the radical final of the noun, or its initial, in every instance where either of them is so far disguised by permutation as not to be easily recognized upon a slight knowledge of the rudiments of the language, and of its orthography. An explanation in English is given in the margin, and completed, when necessary, at the foot of the page. The different interpretations proposed by the several commentators, and the variations in orthography remarked by them, are also specified in the same place.

According to the original plan of the present publication, the variations in the reading of the text (for which a careful collation has been made of several copies and of numerous commentaries) are noticed only where they affect the interpretation of a word or its orthography. It was not at first intended to insert those differences which are remarked by commentators upon other authority, and not upon the ground of any variation in the text itself. However, the utility of indicating such differences was afterwards thought to counterbalance any inconvenience attending it: and after some progress had been made at the press, this* and other additions to the original design were admitted, which have rendered a supplement necessary to supply omissions in the first chapters and complete the work upon an uniform plan.

To avoid too great an increase of the volume, the various readings and interpretations are rather hinted than fully set

● These additions are incorporated with the text in the present edition.

forth : it has been judged sufficient to state the result, as the notes would have been too much lengthened, if the ground of disagreement had been everywhere exhibited and explained. For the same reason, authorities have not been cited by name. The mention of the particular commentator in each instance would have enlarged the notes, with very little advantage, as the means of verifying authorities are as effectually furnished by an enumeration of the works which have been employed and consulted. They are as follow :—

I. The text of the *Umura Kósha* :

This vocabulary comprised in three books, is frequently cited under the title of *Trika'nda*;* sometimes under the denomination of *Abhid'ha'na* (nouns), from its subject ; often under that of *Umura Ko'sha*, from the name of the author. The commentators are indeed unanimous in ascribing it to UMURA SINGHA. He appears to have belonged to the sect of *Budd'ha*, (though this be denied by some of his scholiasts ;) and is reputed to have lived in the reign of VIKRAMA'DITYA ; and he is expressly named among the ornaments of the Court of RA'JA'BHO'JA,† one of the many princes to whom that title has been assigned. If this mention of him be accurate, he must have lived not more than eight hundred years ago; for a poem entitled *Suba'hshita ratna sando'ha*, by a *Jaina* author named AMITAKATI, is dated in the year 1050 from the death of VIKRAMA'DITYA, and in the reign of MUNJA who was uncle and predecessor of RA'JA'BHO'JA. It, however, appears inconsistent with the inscription at *Budd'ha-gaya'* which is dated in the year 1005 of the era of VIKRAMA'DITYA, and in which mention is made of UMURA DE'VA, probably the same with the author of the vocabulary. From the frequent instances of anachronism both in sacred and profane story as

* i e. The three books. But that name properly appertains to a more ancient vocabulary, which is mentioned by the commentaries on the *Umura Kosha* among the works from which this is supposed to have been compiled.

† In the *Bho'ja Praband'ha*.

current among the *Hindus*, more confidence seems due to the inscription, than to any popular tales concerning RA'JA'BHO'JA; and the *Umura Ko'sha* may be considered as at least nine hundred years old; and possibly more ancient.

It is intimated in the author's own preface that the work was compiled from more ancient vocabularies: his commentators instance the *Trika'nda*,* *Utpa'lini*, RABHASA and KA'TYA'YANA as furnishing information on the nouns; and VYA'DI and VA'RA-RUCHI on the genders. The last mentioned of these authors is reputed contemporary with VIKRAMA'DITYA and consequently with UMURA SINGHA himself.

The copies of the original, which have been employed in the correction of the text, in the present publication, are,

1st. A transcript made for my use from an ancient corrected copy in the *Tirhutíya* character, and collated by me with a copy in *Dévanágarí*, which had been carefully examined by SIR WILLIAM JONES. He had inserted in it an English interpretation; of which also I reserved a copy and have derived great assistance from it in the present publication.

2d. A transcript in *Dévanágarí* character, with a commentary and notes in the *Ka'na'ra'* dialect. It contains numerous passages, which are unnoticed in the most approved commentaries, and which are accordingly omitted in the present edition.

3rd. Another copy in the *Dévanágarí* character, with a brief and imperfect interpretation in *Hindí*.

4th. A copy in the Bengali character with marginal notes explanatory of the text.

5th. A copy in duplicate, accompanied by a Sanskrit commentary, which will be forthwith mentioned (that of RA'MA'SRA'MA). It contains a few passages not noticed by most of the commentators. They have been, however, retained on the au-

* See a preceding note.

thority of this scholiast. A like remark is applicable to certain other passages expounded in some commentaries but not in others. All such have been retained, where the authority itself has been deemed good.

6th. Recourse has been occasionally had to other copies of the text in the possession of natives, whenever it has been thought any ways requisite.

II. Commentaries on the *Umura Kósha*.

1. At the head of the commentaries which have been used, must be placed that of RA'YA MUKUT'A, (or VRIHASPATI surnamed RA'YA MUKUT'A MAN'I.) This work entitled *Padachandriká*, was compiled, as the author himself informs us, from sixteen earlier commentaries, to many of which he repeatedly refers : especially those of KSHI'RA SWA'MI', SUBHU'TI, HA'DD'A CHANDRA, KALINGA, KO'NKAT'A, SARVADHARA, and the *Vyák'hya'mrīta Tīkasarvasva*, &c.*

Its age is ascertained from the incidental mention of a date : viz. 1353 *Saka*, or 4532 of the *Kaliyuga*, corresponding to A.D. 1431.

Though the derivations in MUKUT'A's commentary be often inaccurate, and other errors also have been remarked by later compilers, its authority is in general great ; and, accordingly, it has been carefully consulted under every article of the present work.

2. Among the earlier commentaries named by RA'YA MUKUT'A, that of KSHI'RA SWA'MI' is the only one, which has been examined

* The following names may be selected from MUKUT'A's quotations, to complete the number of sixteen : *Mád'havi*, *Mad'huma'd'hari*, *Sarva'nanda*, *Abhinanda*, RA'JA'DE'VA, GO'VERD'HANA, DRA'VI'DA, BHO'JARA'JA. But some of these appear to be separate works, rather than commentaries on the *Umura Kósha*. MUKUT'A occasionally cites the most celebrated grammarians as PA'N'INI, JAYA'DITYA, JINE'NDRA, MAITRE'YA, RAKSHITA, PURUSHOTTAMA, MA'D'HAVA, &c.

in the progress of this compilation. It is a work of considerable merit ; and is still in general use in some provinces of India, although the interpretations not unfrequently differ from those commonly received.

3. The *Vya'k'hyāsu'khā*, a modern commentary by RA'MA'S'RA'MA or by BHA'NUDĪ'KSHITA (for copies differ as to the name of the author) is the work of a grammarian of the school of Benares. He continually refers to RA'YA MUKUT'A and to SA'MI'; and his work serves to confirm their scholia where accurate, and to correct them where erroneous. It has been consulted at every line.

4. The *Vya'k'hyā Praulipa* by ACHYUTA UPA'D'HYA'YA is a concise and accurate exposition of the text : but adds little to the information furnished by the works above-mentioned. It has been, however, occasionally consulted.

In these four commentaries, the derivations are given according to PA'N'INI'S system. In others, which are next to be enumerated, various popular grammars are followed for the etymologies. But, as the derivations of the words are not included in the plan of the present work, being reserved for a place in the intended alphabetical dictionary of Sanskrit, those commentaries have not been the less useful in regard to the information which was sought in them.

5. The commentary of BHARATA MALLA (entitled *Mugdhabōd'hini*) has been as regularly consulted as those of MUKUT'A and RA'MA'S'RA'MA. It is indeed a very excellent work ; copious and clear, and particularly full upon the variations of orthography according to different readings or different authorities ; the etymologies are given conformably with VO'PADE'VA'S system of grammar. The author flourished in the middle of last century.

6. The *Sāra Sundari* by MAT'HURE'S'A has been much used. It is perspicuous and abounds in quotations from other commentaries ; and is therefore a copious source of information on the various interpretations and readings of the text. The

Supadma is the grammar followed in the derivations stated by this commentator. MAT'HURES'Ā is author likewise of a vocabulary in verse entitled *Sabdaratna'valī*, arranged in the same order with the *Umura Kósha*, and which might serve therefore as a commentary on that work. It was compiled under the patronage of a Mussulman Chieftain *Mureh'ha Khán*, whose name is prefixed to it. The author wrote not more than 150 years ago.*

7. The *Padárt'ha Kaumudī* by NA'RA'YANA CHAKRA-VARTI' is another commentary of considerable merit, which has been frequently consulted. The *Kalápa* is the grammar followed in the etymologies here exhibited.

8. A commentary by RA'MA'NA'T'HA VIDYA'VACHASPATI, entitled *Trika'ndavivéka*, is peculiarly copious on the variations of orthography, and is otherwise a work affording much useful information.

9. Another commentary which has been constantly employed, is that by NI'LAKANT'HA. It is full and satisfactory on most points for which reference is usually made to the expositors of the *Umura Kósha*.

10. The commentary of RAMA TARKAVA'GÍ'SA has been uniformly consulted throughout the work. It was recommended for its accuracy; but has furnished little information; being busied chiefly with etymology. This, like the preceding, follows the grammar, entitled *Kalápa*.

Other commentaries were also collected for occasional reference in the progress of this work; but have not been employed, being found to contain no information which was not also furnished, and that more amply, by the scholiasts

* His work contains the date 1588 Saka or A. D. 1666.

above mentioned. The list of them, contained in the subjoined note, may therefore suffice.*

III. Sanskrit dictionaries and vocabularies by other authors. Throughout the numerous commentaries on the *Umura Kósha*, the text itself is corrected or confirmed, and the interpretation and remarks of the Commentators supported, by references to other Sanskrit vocabularies. They are often cited by the scholiasts for the emendation of the text in regard to the gender of a noun, and not less frequently for a variation of orthography, or for a difference of interpretation. The authority quoted has been in general consulted before any use has been made of the quotations ; or, where the original work cannot now be procured, the agreement of commentators has been admitted as authenticating the passage. This has been particularly attended to, in the chapter containing homonymous words ; it having been judged useful to introduce into that chapter, the numerous additional acceptations stated in other Dictionaries, and understood to be alluded to in the *Umura Kósha*.

The dictionaries, which have been consulted, are 1st. The *Médiní*, an alphabetical dictionary of homonymous terms by MEDINIKARA. 2nd. The *Viswaprakáśa* by MAHE'S'WARA VAIDYA, a similar dictionary, but less accurate and not so well arranged. It is the ground-work of the *Médiní* which is an improved and corrected work of great authority. Both are very frequently cited by the Commentators.

● *Kaumudī* by NAYANA'NANDA ; *Trikāṇḍā chintā'manī* by RAG'HUNA'THA CHAKRAVARTI' ; both according to PA'NINI'S system of etymology. *Vaishamya kaumudī* by RA'MAPRASA'DA TARKALANKA'RA ; *Padamanjarī* by LO'KANA'THA ; both following the grammatical system of the *Kalapa*. *Pradīpamanjarī* by RA'MA-S'RAMA, a jejune interpretation of the text. *Vrihat Haravali* by RA'MES'WARA. Also commentaries, by KRISHNADA'SA, TRILOCHANA DA'SA, SUNDARA'NANDA, VANADI'YABHAT'T'A, VISWANAT'HA, GOPA'L CHACRAVARTI, GOVINDA'NANDA, RA'MA'NDA BHOLA'NATHA, &c. ●

3. The *Haïma*, a dictionary by HE'MA CHANDRA, in two parts ; one containing synonymous words arranged in six chapters ; the other containing homonymous terms in alphabetical order. Both are works of great excellence.

4. The *Abhid'hána Ratnamálá*, a vocabulary by HALA-YUD'HA in five chapters ; the last of which relates to words having many acceptations. It is too concise for general use ; but is sometimes quoted.

5. The *D'haraní*, a vocabulary of words bearing many senses. It is less copious than the *Médiní* and *Haïma* : but being frequently cited by Commentators, has been necessarily consulted.

6. The *Trika'ndasésa*, or supplement to the *Umura Kósha* by PURUSHO'TTAMA DE'VA.

6. The *Ha'rávalí* of the same author.

The last of these two supplements to *Umura*, being a collection of uncommon words, has not been much employed for the present publication. The other has been more used. Both are of considerable authority.

The reader will find in the notes a list of other dictionaries quoted by the Commentators, but the quotations of which have not been verified by reference to the originals, as these have not been procurable. *

Works under the title of *Varn'adés'ana*, *Dwiru'pa* and *Unádi* have indeed been procured : but not the same with the books cited ; many different compilations being current under those titles. The first relates to words the orthography of which is likely to be mistaken from a confusion of similar letters ; the second exhibits words which are spelt in more than one way ; the third relates to a certain class of derivatives, separately noticed by grammarians.

* *Umuramálá*, UMURA DATTA, *Sabdárn'ava*, *Sás'nata*, *Varn'adés'ana*, *Dwiru'pa*, *Una'dikósha*, *Ratna kó'sha*, *Ratnamálá*, RANTIDE'VA, RUDRA, VYA'DI, RABHASA, VOPA'LÍTA, BHA'GURI, AJAYA, VA'CHASPATI, TA'RA'PA'LA, ARUNADATTA.

IV. Grammatical works.

Grammar is so intimately connected with the subject of this publication, that it has been of course necessary to advert to the works of Grammarians. But as they are regularly cited by the commentators, it is needless to name them as authorities, since nothing will be found to have been taken from this source, which is not countenanced by some passage in the commentaries on the *Umura Kósha*.

V. Treatises on the roots of Sanskrit.

Verbs not being exhibited in the *Umura Kósha*, which is a vocabulary of nouns only, the treatises of MAITRÉYA, MA'D'HAVA, and others on Sanskrit roots, though furnishing important materials towards a complete dictionary of the language, have been very little employed in the present work ; and a particular reference to them was unnecessary, as authority will be found in the commentaries on UMURA, for any thing which may have been taken from those treatises.

VI. The Scholia of classic writings.

Passages from the works of celebrated writers are cited by the commentators on the *Umura Kósha* ; and the scholiasts of classic poems frequently quote dictionaries in support of their interpretation of difficult passages. In the compilation of a copious Sanskrit dictionary an ample use may be made of the Scholia. They have been employed for the present publication so far only as they are expressly cited by the principal commentaries on the *Umura Kósha* itself.

Should the reader be desirous of verifying the authorities, upon which the interpretation and notes are grounded, he will in general find the information sought by him in some one of the ten commentaries of UMURA, which have been before named ; and will rarely have occasion to proceed beyond those which have been specified as the works regularly consulted.

In regard to plants and animals and other objects of natural history, noticed in different chapters of this vocabulary, and

especially in the 4th, 5th and 9th chapters of the 2nd book, it is proper to observe, that the ascertainment of them generally depends on the correctness of the corresponding vernacular names. The commentators seldom furnish any description or other means of ascertainment besides the current denomination in a provincial language. A view of the animal, or an examination of the plant, known to the vulgar under that denomination, enables a person conversant with natural history to determine its name according to the received nomenclature of European Botany and Zoology : but neither my inquiries, nor those of other Gentlemen, who have liberally communicated the information collected by them,* nor the previous researches of SIR WILLIAM JONES, have yet discovered all the plants and animals, of which the names are mentioned by the Commentaries on the *Umura Kósha* ; and even in regard to those which have been seen by us, a source of error remains in the inaccuracy of the Commentators themselves, as is proved by the circumstance of their frequent disagreement. It must be, therefore, understood, that the correspondence of the Sanskrit names with the generic and specific names in Natural History is in many instances doubtful. When the uncertainty is great, it has usually been so expressed ; but errors may exist where none have been apprehended.

It is necessary likewise to inform the reader that many of the plants, and some animals (especially fish), have not been described in any work yet published. Of such, the names have been taken from the manuscripts of DR. ROXBURGH and DR. F. BUCHANAN.

Having explained the plan and design of this edition of the *Umura Kósha*, I have only further to state, that the delay which has arisen since it was commenced (now more than five years) has been partly occasioned by my distance from the press (the

* Drs. Roxburgh, F. Buchanan, and W. Hunter, and Mr. William Carey.

work being printed by MR. CAREY at Serampoor), and partly by avocations which have retarded the progress of collating the different copies of the text and commentaries : a task the labour of which may be judged by those who have been engaged in similar undertakings.

H. T. COLEBROOKE.

CALCUTTA, *Dec.* 1807.

CONTENTS.



	Page.
INTRODUCTION of the UMURA KOSHA.	1

BOOK I. CHAPTER I.

SECT. I.	HEAVEN, Gods, Demons ; their arms, ornaments, symbols or vehicles, and other attributes. Fire ; Air. Velocity. Eternity. Much.	1
SECT. II.	Sky ; weather ; planets ; stars.	15
SECT. III.	TIME ; its divisions. Phases of the moon ; eclipses.	24
SECT. IV.	Sin ; virtue ; happiness. Destiny ; cause. Nature. INTELLMCT ; reasoning ; knowledge. Senses ; tastes ; odours ; colours.	31
SECT. V.	Speech. Language. Compositions. Modifications and circumstances of speech.	38
SECT. VI.	SOUND.	44
SECT. VII.	MUSIC ; notes, tones ; instruments. Dancing. Dramatic exhibition ; actors, gestures, passions. Indications of passion. Festival.	45

CHAPTER II.

SECT. I.	INTERNAL REGIONS ; holes ; darkness. SERPENTS ; poison.	56
SECT. II.	HELL ; departed souls ; misery, pain.	59
SECT. III.	Seas ; WATER. Islands ; shores. Boats, ships. Fish. Lakes ; ponds, wells. Rivers. Aquatic plants.	60

BOOK II. CHAPTER I.

EARTH, soil. Countries. Roads. Measures of distance.	73
---	----

CHAPTER II.

TOWNS ; buildings, habitations.	77
--------------------------------------	----

CHAPTER III.

	page.
MOUNTAINS, rocks ; fountains, caves, mines.	
Minerals.	84

CHAPTER IV.

SECT. I.	FORESTS. Groves : gardens, avenues. Trees, plants. Trunk ; root ; wood ; leaf ; fruit.	86
SECT. II.	Trees of various kinds.	91
SECT. III.	Plants, mostly medicinal, or with sensible qualities.	106
SECT. IV.	Useful Plants.	112
SECT. V.	Drugs and potherbs. Grasses and palms.	118

CHAPTER V.

LIONS and other quadrupeds. Insects. Birds. Pairs, flocks, heaps.	137
--	-----

CHAPTER VI.

SECT. I.	MAN. Woman. Characters, relations, circumstances of women. Kinsmen, relatives. Person, as thin, fat, &c. Freckles, moles.	137
SECT. II.	Health. Medicine. Diseases. Diseased. Parts of the body.	150
SECT. III.	Dress, ornaments, clothes, perfumes, garlands. Furniture.	164

CHAPTER VII.

Race. Tribe. Order. PRIEST. Characters and descriptions of priests ; their occupations and observances. Sacrifice ; its requisites. Alms ; worship ; austerity ; study. Hypocrisy. Marriage. Human pursuits, and objects.	175
--	-----

CHAPTER VIII.

SECT. I.	MILITARY TRIBE. Kings ; ministers ; officers ; servants. Enemies ; allies. Requisites of government ; means of defence ; and of success. Revenue. Foresight. Insignia of Royalty.	191
----------	--	-----

CONTENTS.

xvii
page.

SECT. II.	Camp ; army. Elephants ; horses. Chariots. Litters. Warriors. Arms and weapons. War. Slaughter. Funeral. Prison. Life.	199
-----------	---	-----

CHAPTER IX.

THIRD tribe.	Professions. Husbandman. Field. Implements of husbandry. Corn, pulse, oil-seeds, &c. Granary. Kitchen. Vessels. Condiments. Prepared food. Dairy. Cattle. Traffick ; weights and measures. Commodities.	220
--------------	--	-----

CHAPTER X.

FOURTH tribe.	Mixed classes. Artisans. Jugglers. Dancers. Musicians. Hunters. Servants. Barbarians. Dogs. Hogs. Chace. Theft. Nets, snares, ropes. Loom. Pole for burden. Wrought leather. Tools. Art. Images. Wages. Spirituous liquor. Gaming	248
---------------	--	-----

BOOK'III. CHAPTER I.

Epithets of persons.	259
---------------------------	-----

CHAPTER II.

Qualities of things.	272
---------------------------	-----

CHAPTER III.

Miscellaneous.	286
---------------------	-----

CHAPTER IV.

SECT. I.	Homonymous words, Ending in क	298
SECT. II.	 — in ख	304
SECT. III.	 — in ग	<i>ibid</i>
SECT. IV.	 — in घ	307
SECT. V.	 — in च	<i>ibid</i>
SECT. VI.	 — in छ	308
SECT. VII.	 — in ज	<i>ibid</i>
SECT. VIII.	 — in झ	309
SECT. IX.	 — in ढ	310

				page.
SECT. X.		Ending in ठ		312
		— in ड		<i>ibid</i>
SECT. XI.		— in ढ		313
		— in ण		314
SECT. XII.		— in त		317
SECT. XIII.		— in थ		325
SECT. XIV.		— in द		<i>ibid</i>
SECT. XV.		— in ध		328
SECT. XVI.		— in न		330
SECT. XVII.		— in प		337
SECT. XVIII.		— in फ		338
SECT. XIX.		— in ब		<i>ibid</i>
		— in भ		339
		— in ष		340
SECT. XX.		— in ज		342
SECT. XXI.		— in र		346
SECT. XXII.		— in ल		355
SECT. XXIII.		— in व		359
SECT. XXIV.		— in श		361
SECT. XXV.		— in ष		363
SECT. XXVI.		— in स		366
SECT. XXVII.		— in ह		369
SECT. XXVIII.	Indeclinables (Homonyma).			371

CHAPTER V.

Indeclinables (Synonyma).		376
---------------------------	-------	-----

CHAPTER VI.

Genders.

SECT. I.	Feminine.		383
SECT. II.	Masculine.		388
SECT. III.	Neuter.		393
SECT. IV.	Masculine and Neuter.		397
SECT. V.	Masculine and Feminine.		399
SECT. VI.	Feminine and Neuter.		400
SECT. VII.	Three genders.		401
SECT. VIII.	Variation of gender.		402

16/11 20 Jan 1971 Brestak
 April 4-15 P.M. Sunday, Lagan
 28th Jan 11

अमरकोषः ।

यस्य ज्ञानदयासिन्धोरगाधस्यानघा गुणाः ।
 सेव्यतामक्षयो धीराः स त्रिये चावृताय च ॥
 समाहृत्या न्यतन्त्राणि संक्षिप्तैः प्रतिसंस्कृतैः ।
 सम्पूर्णमुच्यते वर्गेर्नामलिङ्गानुशासनम् ॥
 प्रायशो रूपभेदेन साहचर्याच्च कुतचित् ।
 स्त्रीपुंनपुंसकं ज्ञेयं तद्विशेषविधेः क्वचित् ॥
 भेदाख्यानाय न द्वन्द्वो नैकशेषो न सङ्करः ।
 कृतोऽत्र भिन्नलिङ्गानामनुक्तानां क्रमाहृते ॥
 त्रिलिङ्गां त्रिविधं पदं मयिने च द्वयोरिति ।
 निषिद्धलिङ्गं शेषार्थं तन्तायादि न पूर्वभाक् ॥

BOOK I.

CHAP. I. SECT. I.

i m m m 1 m
 1. स्वर् (अव्ययं) स्वर्ग नाक त्रिदिव त्रिदशाख्याः Heaven.

2 m f f a n b
 सुरलोका द्यो दिवौ (द्वे स्त्रियौ) (स्त्रीबे) त्रिविष्टपं

m m m m m m
 2. अमरा निर्जरा देवास् त्रिदशा विबुधाः सुराः Gods or dei-
 ties. c

3 m 4 m m 5 m d
 सुपर्वाणः सुमनसस् त्रिदिवेशा दिवौकसः

1—य. 2—क. 3—वृण्. 4—नस्. 5—कस्.

^a द्यो and दिव् both fem. also neut. दिवं. ^b Or त्रिपिष्टपं, and त्रिविष्टपं. ^c A god, sing. अमरः. pl. अमराः. ^d दिवौकाः or दिवोकाः (स्).

3. आदिनेया दिविषदे लेखा अदितिनन्दनाः

आदित्या ऋभवेऽस्वप्ना अमर्त्या अस्ततान्वसः

4. बर्हिर्मुखाः ऋतुभुजो गीर्वाणा दानवारयः

वन्दारका दैवतानि (पुंसि वा) देवता (स्त्रियाम्)

5. आदित्या विश्व वसवस् तुषितामाखरानिलाः

महाराजिक साध्याश्च रुद्राश्च गणदेवताः

6. विद्याधरोऽप्सरो यक्ष रक्षो गन्धर्व किम्बराः

पिशाचो गुह्यकः सिद्धो भूतोऽमी देवयोनयः

7. असुरा दैत्य दैतेय दमुजैन्द्रारि दानवाः

शुक्रशिष्या दितिसुताः पूर्वदेवाः सुरद्विषः

8. सर्वज्ञः सुगतो बुद्धो धर्मराजस् तथागतः

Sets of divi-
nities. e

Demi-gods,
& nymphs. h

Giants or
Titans. k

A Jina or
Buddha.

1—बहु. 2 ऋतु. 3—वस्. 4—भुज. 5—रि. 6—त. 7 वसु.
8 आ—. 9 अ—. 10 असुरस्. 11—वस्. 12 द—. 13—द्वि.
14—राज.

^a दिक्वित् or दुपत् and दुसत् (दु). ^b ऋतुः or ऋतूः. ^c बर्हि-
र्मुखाः or बर्हिर्मुखः. ^d Masc. or neut. ^e Each consists of a speci-
fied number (see their names in other dictionaries.) *Adityas* 12. *Viswa-
dévas* 10. *Vasus* 8. *Tushitas* 36. *A'bháswáras* 64. *Anilas* 49. *Ma-
hárájikas* 220. *S'ad'hyás* 12. *Rudras* 11. ^f Pl. विन्ने i.e. विन्नेदेवाः.
^g Also महाराजकः. ^h Of various classes and denominations, as *Vi-
dyád'haras* &c. ⁱ Likewise यक्षः, fem. यक्षी and यक्षिणी. ^j Also
पिशाचः. ^k A demon, sing. असुरः, pl. असुराः. Likewise आसुरः.
^l Also बधः.

^m ^{1 m} ^m ^m ^m
समस्तभद्रो भगवान् मारजित् लोकजित् विजः

^m ^m ^{2 m} ^m
9. षडभिन्नो दशवल्गो ऽद्वयवादी विनायकः

^m ^m ^{3 m a} ^m
मुनीन्द्रः श्रीधनः शास्ता मुनिः

^{4 m}
शाक्यमुनिस् (तु यः)

^{m c} ^{m d} ^{5 m}
10. (स)शाक्यसिंहः सर्वार्थसिद्धः यौद्धोदनिष्(च सः) BUDD'HA. b

^{6 m} ^{7 m} ^{8 m}
मौतमशु(चा) ऽर्कबन्धुशु(च) मायादेवीसुतशु(च सः)

^{9 m f} ^{10 m} ^m ^{11 m} ^m
11. ब्रह्मात्मभूः सुरज्येष्ठः परमेष्ठी पितामहः BRAHMA'. e

^m ^m ^{12 m} ^m
हिरण्यगर्भो लोकेशः स्वयम्भुश् चतुरामनः

^{13 m} ^{14 m} ^{15 m g} ^{m h} ^m
12. धाताख्योनि र्द्विष्टो विरिञ्चिः कमलासनः

^{16 m} ^m ^{17 m} ^{18 m} ^{19 m} ^m
स्रष्टा प्रजापतिर्वेधा विधाता विश्वसृग् विधिः

^m ^{20 m j} ^m ^m ^{21 m}
13. विष्णुर्नारायणः सृष्टो वैकुण्ठो विष्टरश्मवाः VISHN'U. i

^m ^m ^m ^m ^m
दामोदरो हृषीकेशः केशवो माधवः स्वभूः

- 1—वत्. 2—दिन्. 3 यास्तु. 4—सुनि. 5—दनि. 6—तम.
7—वक्षु. 8—सुत. 9—सृज्. 10 चा—. 11—विम्. 12—म्भ.
13 वाह. 14 च—. 15 दृ—. 16 स्रष्ट. 17 वेधस्. 18—ह. 19—सृज्.
20 ना—. 21—वस्.

^a Likewise शास्त्रिता (ह). ^b The founder of the religion named from him. ^c Also शाक्यः. ^d Likewise सर्वार्थः, and सिद्धार्यः. ^e Providence, or the Creator. ^f Also ब्रह्मा. ^g Likewise द्रुहणः, and द्रुवणः. ^h विरिञ्चिः, विरिञ्चिः, विरिञ्चः and विरिञ्चनः. ⁱ The pervader and preserver ; identified by Hindu mythology with the hero *Kṛishn'a* son of *Vasudēva*. ^j Likewise नारायणः.

14. दैत्यारिः पुण्डरीकाक्षो गोविन्दो गरुडध्वजः

पीताम्बरोऽच्युतः शार्ङ्गो विष्वक्सेनो जनार्दनः

15. उपेन्द्र इन्द्रावरणश्च चक्रपाणिश्च चतुर्भुजः

पद्मनाभो मधुरिपूर्वासुदेवस्त्रिविक्रमः

16. देवकीनन्दनः शौरिः श्रीपतिः पुरुषोत्तमः

वनमाली बलिध्वंसी कंसारातिरधोक्षजः

17. विश्वम्भरः कैटभजिह्वुः विधुः श्रीवत्सलाक्षनः

वसुदेवोऽस्य जनकः स एव आनकदुन्दुभिः

18. बलभद्रः प्रलम्बघ्नो बलदेवोऽच्युताग्रजः

रेवतीरमणो रामः कामपालो हलायुधः

19. नीलाम्बरो रौहिणेयस् तालाङ्को सुषली हली

संकर्षणः सीरपाणिः कालिन्दीभेदनो बलः

र्जिन्. 2—रज. 3—णि. 4 वा—. 5—तिन्. 6—सिन्.
ज. 8—जित्. 9—व. 10—चिन्. 11 हचिन्.

so विष्वक्सेनः. ^b Likewise पद्मनाभिः. ^c Also वासुदेवः, वासुः.
ise दैवकीनन्दनः. ^e Or शौरिः. ^f Also बलिध्वंसी. ^g Likewise
^h Father of *Kṛishn'a*, and son of *Anacandundubha*. ⁱ Also
भिः. And दुन्दुः. ^j Brother of *Kṛishn'a*. ^k Likewise भद्रबलः.
बलः. ^l Also सुषली or सुयली. ^m Likewise बलः.

20. मदनो मन्मथो मारः प्रद्युम्नो मीनकेतनः KA'MADE'VA.
a
- कन्दर्पो दर्पको ऽनङ्गः कामः पञ्चशरः स्मरः
21. शम्बरारिर्मनसिजः कुसुमेषुरनन्यजः
- पुष्पधन्वा रतिपतिर्करध्वजः चात्मभूः
22. ब्रह्मसूविंशकेतुः (स्याद्) ऽनिरुद्ध उषापतिः ANIRUD'.
DHA. e
- लक्ष्मीः पद्माक्षया पद्मा कमला श्री ईरिप्रिया Lakshmi. i
23. इन्दिरा लोकमाता मा क्षीराब्धितनया रमा
- (शंखो लक्ष्मीपतेः) पाञ्चजन्यश्च Kṛṣṇa's
conch.
- (चक्रं) सुदर्शनः His discus
& missile
weapon.
24. कौमदकी (गदा) His mace.
- (खड्गो) नन्दकः His sword.
- कौस्तुभो (मणिः) His jewel.
- गङ्गमान् गरुडस् ताक्ष्यो वैमतेयः खगेश्वरः The vehicle
of Vishṇu. k
25. नागान्तको विष्णुरयः सुपर्णः पद्मगाशनः

1 म— 2 अनन्यज. 3—मन्. 4 वि— 5—माह. 6—मन्. 7—ड.

^a Love or Cupid; son of Kṛṣṇa. ^b Also शम्बरारिः, and शम्बरारिः, or संवरारिः. ^c Likewise मनोजः. ^d Also पुष्पधनुः (स्). ^e Son of Pradyumna and husband of Ushā. ^f This and the following terms are titles both of Kāmadēva and Aniruddha. ^g Likewise ऋष्यकेतुः or ऋष्यकेतुः, and रिष्यकेतुः, or रिष्यकेतुः—रिष्यकेतनः. ^h Also उषापतिः. ⁱ The wife of Vishṇu, and goddess of prosperity. ^j Likewise कौमादी, and कौपोदकी. ^k Various described as a gigantic crane, a vulture, or an eagle.

14. दैत्यारिः पुण्डरीकाक्षो गोविन्दो गण्डध्वजः

पीताम्बरोऽच्युतः शार्ङ्गो विष्वक्सेनो जनार्दनः

15. उपेन्द्र इन्द्रावरणश्चक्रपाणिश्चतुर्भुजः

पद्मनाभो मधुरिपूर्वासुदेवस्त्रिविक्रमः

16. देवकीनन्दनः शौरिः श्रीपतिः पुरुषोत्तमः

वनमाखी बलिध्वंसी कंसारातिरधोक्षजः

17. विश्वम्भरः कैटभजिद् विधुः श्रीवत्सलाञ्छनः

VASUDEVA.h

वासुदेवो (ऽस्य जनकः स एव) आनकदुन्दुभिः

BALARAMA.j

18. बलभद्रः प्रलम्बघ्नो बलदेवोऽच्युताग्रजः

रेवतीरमणो रामः कामपालो हस्ताशुघः

19. नीलाम्बरो रौहिणेयस् तालाङ्को सुवली हली

संकर्षणः सौरपाणिः कालिन्दीभेदनो बलः

1 शार्ङ्गिन्. 2—रज. 3—खि. 4 वा—. 5—खिन्. 6—सिन्.
7 अधोक्षज. 8—जित्. 9—व. 10—खिन्. 11 हखिन्.

^a Also विश्वक्सेनः. ^b Likewise पद्मनाभिः. ^c Also वासुदेवः, वासुः.
^d Likewise दैवकीनन्दनः. ^e Or सौरिः. ^f Also बलिध्वंसी. ^g Likewise श्रीवत्सः. ^h Father of *Kṛishn'a*, and son of *Anacadundubha*. ⁱ Also जनकदुन्दुभिः. And दुन्दुः. ^j Brother of *Kṛishn'a*. ^k Likewise भद्रवलः. And भद्रवलः. ^l Also सुवली or सुयली. ^m Likewise बलः.

20. मदनो मन्मथो मारः प्रद्युम्नो मीनकेतनः KA'MADE'VA.
a
- कन्दर्पो दर्पको ऽनङ्गः कामः पञ्चशरः शरः
21. शम्बरारिर्मनसिजः कुसुमेषुरनन्यजः
- पुष्पधन्वा रतिपतिर्मकरध्वज आत्मभूः
22. ब्रह्मसूविंशकेतुः (स्याद्) ऽनिरुद्ध उषापतिः ANIRUD'-
DHA. e
- लक्ष्मीः पद्माक्षया पद्मा कमला श्री ह रिप्रिया Lakshmi. i
23. इन्दिरा लोकमाता मा क्षीराब्धितनया रमा
- (शंखो लक्ष्मीपतेः) पाञ्चजन्यश्च Kṛṣṇa's
conch.
- (चक्रं) सुदर्शनः His discus
& missile
weapon.
24. कौमदकी (गदा) His mace.
- (खड्गो) नन्दकः His sword.
- कौस्तुभो (मणिः) His jewel.
- गरुडान् गरुडस् ताक्ष्यो वैनतेयः खगेश्वरः The vehicle
of Viṣṇu. k
25. नागान्तको विष्णुरयः सुपर्णः पद्मगाशनः

1 म— 2 अनन्यज. 3—मनु. 4 वि—. 5—मातृ. 6—तानु. 7—ह.

a Love or Cupid; son of Kṛṣṇa. b Also शम्बरारिः, and शम्बरारिः, or शम्बरारिः. c Likewise मनोजः. d Also पुष्पधनुः (स्). e Son of Pradyumna and husband of Ushā. f This and the following terms are titles both of Kāmadēva and Aniruddha. g Likewise ऋष्यकेतुः or ऋष्यकेतुः, and रिष्यकेतुः, or रिष्यकेतुः—रिष्यकेतनः. h Also उषापतिः. i The wife of Viṣṇu, and goddess of prosperity. j Likewise कौमादी, and कौपोदकी. k Various described as a gigantic crane, a vulture, or an eagle.

Siva. a

^{m b} शंभुरीशः ^m पशुपतिः ^m शिवः ^{l m} श्रुङ्गी ^m महेश्वरः

26. ^m ईश्वरः ^{m c} सर्व ईशानः ^m शङ्करश्च ^{2 m} चन्द्रशेखरः ^m

^m भूतेशः ^{m d} खण्डपरशुर्गिरिशो ^m गिरिशो ^m षडः ^m

27. ^m सत्यञ्जयः ^{3 m e} कृत्तिवासाः ^{4 m} पिनाकी ^m प्रमथाधिपः

^m उग्रः ^{5 m} कपर्दी ^m श्रीकण्ठः ^m शितिकण्ठः ^m कपालभृत्

28. ^m वामदेवो ^m महादेवो ^{6 m} विरूपाक्षस्त्रिलोचनः ^m

^{7 m} कृशानुरेताः ^m सर्वज्ञो ^m धर्जटि ^m नीललोहितः ^m

29. ^{m f} हरः ^m स्मरहरो ^{8 m g} भर्गस्त्रयम्बकस्त्रिपुरान्तकः ^{9 m}

^m गङ्गाधरो ^m ऽन्धकरिपुः ^{10 m} क्रतुध्वंसी ^m वृषध्वजः

30. ^m व्योमकेशो ^m भवो ^m भीमः ^{11 m} स्याणू ^m रुद्र उमापतिः ^m

His braided
hair. h

^m कपर्दी ^m ऽस्य जटाञ्जुटः)

His bow.

^m पिनाको ^{n i} ऽजगवं (धनुः)

His attend-
ants.

31. ^{m j} प्रमथाः ^k (स्युः पारिषदा)

The divine
mothers. l

^m ब्राह्मी ^f त्र्याद्यास्तु म.तरः)

1—सिन्. 2—ङ्कर. 3—सस्. 4—किन्. 5—दिन्. 6—ज. 7—तस्.
8 भर्ग. 9—म्बक. 10—सिन्. 11—स्याणू.

^a The destroyer and reproducer. ^b Also यन्त्रः. ^c Likewise सर्व.
^d Also खण्डपरशुः. ^e Likewise कृत्तिवासः (स). ^f Also हीरः. ^g Likewise
भर्गः. ^h Rolled on his head. ⁱ Also अजगवं, अजगवं, अजगावं,
अजकावं, and अजोक्वं. ^j Sing. प्रमथः. ^k This, which is likewise
a name of SIVA's attendants, is variously written. Sing. पारिषदः
पार्षदः, or पार्षद्यः. ^l Or energies of the gods, viz. Bráhmí, Mahéswarí,
Aindri, Varáhi, Vaishnaví, Kaumári, Kaurvéri or Chámundá, and
Charchicá. ^m Also ब्रह्माणी.

^f विभूति ^{f b} भूतिरै ⁿ श्वर्यम् (अणिमादिकमृष्टा)

Superhuman
power. a

32. उमा कात्यावनी गौरी काली हैमवतीध्वरी

BHA'WANI'.c

^{f g} शिवा ^f भवानी ^f ब्रह्मणी ^f सर्वाणी ^f सर्वमङ्गला

33. अपर्णा पार्वती दुर्गा चण्डानी चण्डिकाश्विका

^{3 m} विनायके ^m विघ्नराज ^m हैमातुर ^m गणाधिपाः

GAN'E'SA. j

34. (अप्ये) कदन्त हेरम्ब शम्भोदर गजाननाः

^{4 m} कार्तिकेयो ^m महासेनः ^{5 m l} शरजम्बा ^m पञ्चामनः

KA'RTI'KEYA.
k

35. पार्वतीनन्दनः स्कन्दः सेनानीरग्निभू गुहः

^{6 m m} वाङ्मलेयस् ^m तारकजित् ^m विशाखः ^m शिखिवाहनः

36. षाण्मातुरः शक्तिधरः कुमारः क्रोचदारणः

^m इन्द्रे ^{7 m} मरुत्वान् ^{8 m p} मधवा ^{9 m q} विडोजाः ^m पाकशासनः

INDRA. o

1 ई—, 2 अ—, 3—क. 4 ए—, 5—अनू. 6—लेख. 7—त्वत्.
8—अनू. 9—अस्.

^a Consisting in preternatural faculties of eight sorts (see the enumeration in other dictionaries), such as the power of assuming an imperceptible form &c. ^b This and the preceding term (विभूतिः) are by some considered to be here intended for names of ashes rubbed on the person of SIVA. ^c The wife of Siva and goddess of destruction. ^d Likewise गौरी. ^e Also काली. ^f Likewise हैमवती. ^g Also शिवा. ^h Likewise चण्डिः, चण्डी or चण्डा. ⁱ Also अम्बा. ^j The obviator of difficulties. ^k The god of war. ^l Likewise शरजम्बा. ^m Also वाङ्मलेय. ⁿ Likewise क्रोचदारणः. ^o Regent of the sky. ^p Also मधवान् (मत्) ; some add मधवनू. ^q Likewise विडोजाः.

SANATKU-
MARA. a

m b m c
सनत्कुमारो वैधातः

The *Aswinis*.
d

m 1 m
स्वर्वेद्यावृश्चिनीसुतौ

m e 2 m m 3 m
47. नासत्यावृश्चिनौ दद्यावृश्चिनेयौ (च तावुभौ)

Nymphs. f

4 f f g h
(क्षियां वज्रुष्य) पुरसः स्वर्वेद्या (उर्वशीमुखाः)

Celestial
musicians. i

m j 5 m k 6 m l
48. (हाहा ह्रुह्रुश्चैवमाद्या) गन्धर्वास्त्रिदिवीकसः

Fire.

m m m m m m
अग्निर्विश्वानरो वज्रिर्वीतिहोत्रो धनञ्जयः

m m 7 m 8 m n
49. कपीटयोनिर्षलनो जातवेदास् तनूनपात्

9 m 10 m o 11 m m m
वहिः शुष्मा कृष्णवर्णा शोचिष्केयुः उपरुधः

1 च— 2 अश्विन. 3 आ— 4 अपुरसः. 5—ह्र. 6—व्यं. 7—दस.
8—पादु. Or—पात्. 9 बहिः Or बहिस्. 10—नृ. 11—मेनृ.

a The son of *Brahmá*, and eldest of the progenitors of mankind.
b Likewise सत्कुमार. c Also वधातकिः. d Physicians of heaven, and twin sons of the sun by his wife *Sanjnyá* in the shape of a mare, or children of the constellation *Aswiní*. One of the twins is named *Násatya*, and the other *Dásra*; but these terms, in the dual, designate both of them. Their patronymics are used in the singular, when either is singly intended. e Likewise नासिक्यौ. f Celestial courtesans, as *Urvasí*, *Rambhā*, *Ménacá*, *Ghrítàchi*, *Tilóttamá*, &c. g Likewise स्वर्वेद्या. h Also उर्वशी and उर्वसी. Quiristers of heaven, as *Háhá*, *Húhú*, *Tumbura*, *Viswávasu*, *Chitrarat'ha*, &c. i Likewise हाहा; and हाहाः (स्). And Indec. हाहाः. k Also ह्रुह्रुः and हाहाह्रुह्रुः. And Indec. ह्रुह्रुः. l Sing. गन्धर्वः. Also गन्धर्वः and गान्धर्वः. m One commentator makes the plural of this word विश्वानराः, but erroneously say others. n Or, according to a different etymology, तनूनपात् (त्). And तनूनपाः (पा). o शुष्मन्, or बहिःशुष्मन्. Also शुष्मः (श्).

50. आश्रयाशो दृढाशुः क्षयाशुः पावको ऽनलः
 m a m m b m m

रोहिताश्वो वासुसखा शिखावानाशुशुचिः
 4 m 5 m m m

51. हिरण्यरेता कृतभुग् दहनो हव्यवाहनः
 6 m c 7 m d 8 m m m

सप्तार्चिर्दमुनाः शुक्रश्चित्रभासुर्विभावसुः
 m 9 n

52. शुचिरपिक्तं

ओर्वस् (तु) वाडवो वडवानलः
 10 m m m

Submarine
fire. c

(वक्त्रेर्हयो) ज्वालाकीलावर्चिर्हेतिः शिखा (स्त्रियां)
 m f m f g 11 f h f f

Flame. f

53. (त्रिषु) स्फुलिङ्गेऽग्निकणः

A spark.

सन्तापः संज्वरः (समी)

A burn.

धर्मराजः पितृपतिः समवर्त्ती परेतराट्

YAMA. j

54. कृतान्तो यमुनाभ्राता शमनो यमराट् यमः

कालोदण्डधरः आश्वदेवो वैवस्वतो ऽन्तकः

1—खि, Or —ख. 2—वत. 3 आ—. 4—तस्. 5—भुज. 6—स.
 EX. —विस्. 7—नस्. 8—क्र. 9 अ—. 10—वः. 11 अर्चि.
 12—त्तिन् 13— राज. 14—ह. 15—राज.

^a Likewise आश्रयाशः. ^b Also क्षयाशु. ^c Likewise सप्तार्चिः (चि).
^d Also दमुनाः. ^e A being consisting of flame, but with a mare's head,
 sprung from the thighs of *Urva*, and was received by the ocean.
^f Masc. ज्वालाः, fem. ज्वाला. ^g Fem. कीला. ^h Also f. n. अर्चिः, (स्).
ⁱ Fem. स्फुलिङ्गा, neut.—गं. ^j The regent of worlds below ; or death,
 and judge of departed souls. Likewise दण्डधारः.

A giant or ghost.

55. राक्षसः कौणपः क्रव्यात् क्रव्यादेः ऽस्य पाशरः

रात्रिचरो रात्रिचरः कर्षुरो निकषामजः

59. यातुधानः पुष्यजने नैर्जते यातु रक्षसी

VARUNA. f

प्रचेता वरुणः पाशो वादसांपतिरप्यतिः

Air or wind.

57. श्वसन स्पर्शने वायुर्मतिरिष्टा सदागतिः

पृषदश्ते गन्धवहे गन्धवाहा निष्ठाशुगाः

58. समीर मासत मरुज् जगत्प्राण समीरणाः

मभस्वद् वात पवन पवमान प्रभञ्जनाः

Air inhaled.

59. प्राणो ऽपानः समानश्(चो)दान ध्यानौ(च वायवः

शरीरस्था इमे)

Speed or velocity.

रंघस् तरसी (तु) रवः स्वदः

1 क्रव्याद्. 2 रक्षस्. 3—तस्. 4 पाशिनू. 5 च—. 6—चनू.
7 च—. 8 चा—. 9—त्. 10—त्. 11—न. 12 च—. 13 तरस्.

^a Or कौणपः. ^b Or पाशिरः. ^c Likewise कर्षूरः. and कर्षरः. ^d Or यातुधानः. ^e Also नैर्जतिः. ^f Or the regent of water. ^g Likewise वरुणः. ^h Also अपांपतिः. ⁱ Or पृषताश्च. ^j Likewise जगत्तः. ^k Also जगत् (du. जगतौ; or जगन्तौ;) and प्राणः. ^l Likewise वातिः. ^m Five breaths, or air inhaled or emitted several ways, as breath, deglutition, &c. ⁿ Also रंघः.

1 m a n n n n 2 n c n
60. जवे (ऽथ) शीघ्रं त्वरितं लघु क्षिप्रमूरं द्रुतं

Quick, or
swiftly. b

n n n 3 n 4 n d
सत्वरं चपलं दूर्यम्बुविह्वलितमाशु (च)

n f n 5 n n 6 n 7 n g
61. सतते स्मारताश्चान्त सन्तताविरतानिर्घं

Eternal, or
continually.
e

n 8 n 9 n h
नित्यामवरतामखम् (ऽप्य)

m m j
(ऽथा) ऽतिशयो भरः

Much or ex-
cessive. i

n n 10 n 11 n 12 n n
62. अतिवेद्य भयात्यर्थातिमात्रेणाद निर्भरं

13 n 14 n 15 n n n k 16 n

तीव्रैकान्तनितान्तानि गाढ वाढ दृढानि (च)

1 m
63. (क्रीडे) शीघ्राद्यसत्वे स्यात् त्रिष्वेषां भेद्यगामि यत्

1 जव. 2 चर. 3 च— 4 चा— 5 च— 6 च— 7 चा—
8 च— 9 च— 10 च— 11 च— 12 च— 13 तीव्र. 14 ए—
15—न्त. 16 दृढ.

* Likewise जवनः. b These terms, used adverbially, are neuter ; but as adjectives, they agree in gender with the subject. Masc. शीघ्रः, fem. शीघ्रं, neut. शीघ्रं. c Also Indec. चर. d Except this term, which properly should not be used as an adjective. e These likewise are neuter as adverbs, but vary as adjectives. f This is reckoned among indeclinables. g Except this, which properly should not be used as an adjective. h Except this also, which is never used as an adjective. This is also reckoned among indeclinables. i These likewise are neuter as adverbs, but vary as adjectives. j Except these two, which are invariably masculine ; but they are used adverbially in the second singular neuter. k This is indeclinable according to some. l They are neuter when used not as nouns ; consequently, as adverbs. m A various reading is भेद्यगामि, (used as an epithet or discriminative) instead of सत्त्वगामि, (used as a noun ; i.e. as an adjective.)

KUVE'RA. a ^{1 m} कुवेरस् ^m त्रयम्बकसखे ^{2 m} यक्षराड् ^m गुह्यकेश्वरः

^{3 m} 64. मनुष्यधर्मा ^m धनदे ^m राजराजो ^m धनाधिपः ^m

^m किन्नरेशो ^m वैश्रवणः ^m पौलस्त्यो ^m नरवाहनः

^{4 m b} 65. यक्षैकपिङ्गु ^{5 m c} लविल ^{6 m d} श्रीद ^m पुण्यजनेश्वराः ^{7 m}

The garden of ⁿ Kuréra. (अस्योद्यानं) चैत्ररथं

^{m f} Nalakúvara. (पुत्रस्तु) नलकूवरः

^c Kailasa. g. ^m 66. कैलासः (स्थानं)

^f Kuréra's city. अलका (पूर्व)

His throne ^{m n} and vehicle. (विमानं तु) पुष्पकं

His attend- ^m ants. ^{8 m} (स्यात्) किन्नरः ^m किंपुरुषस् ^m तुरंगवदने ^m मयुः

His treasure. ^m 67. निधि (नी) शेषधि ^{m h}

Auriferous ^{n n} gems. i (भेदाः पद्मशङ्खादयो निधेः)

1—र. 2—राज्. 3—नन्द. 4 यक्ष. 5 ए— 6 ए—
7—र. 8—य.

^a The god of riches. ^b Also यक्षेश्वरः. ^c Likewise एकपिङ्गुलः.
^d Also ऐडविडः, or ऐडविलः, and ऐडविल. ^e Son of Kuvéra. ^f The same term, in the dual, designates both the sons of KUVE'RA; named NALAKU'VARA, and MANI'GRÍ'VA. ^g A bode of Kuvéra. ^h Also शेषधिः
ⁱ See an enumeration of the other seven (for there are nine such fabulous gems) in other dictionaries.

SECTION II.

1. द्यौ दिवौ (द्वे स्त्रियाव) ^{f f a 1 n b 2 n n 3 n} द्यौं द्योम पुष्करमखरं ^{The sky or atmosphere.}
^{4 n c n d n n 5 n n} नभोऽन्तरीक्षं गगनमनन्तं सुरवर्त्म खं
^{6 n n 7 m n 8 m n e} 2. वियद् विष्णुपदं (वा तु पुंस्या) काश विहायसी
^{9 f 10 f g f 11 f 12 f} दिशस्(तु)ककुभःकाष्ठापाशाश्(च)हरितश्(च ताः) ^{Space, region or quarters. f}
^{13 f 14 f i 15 f} 3. प्राच्यवाची प्रतीच्यस् (ताः पूर्वं दक्षिण पश्चिमाः) ^{The several quarters. h}
^f (उत्तरा दिग्) उदीची (स्याद्)
^{m f n} दिशं (तु त्रिषु दिग्भवे) ^{Situated or bearing. j}
^{m m m m m m} 4. इन्द्रो वक्त्रः पितृपति नर्चते वरुणो मरुत् ^{The regents of quarters and points. k}
^{m m} कुबेर ईशः (पतयः पूर्वादीनां दिशां क्रमात्)

- 1 च— 2—ननु. 3 चं— 4—भस्. 5—तनु. 6—तु.
 7 चा— 8—यस्. 9 दिश्. 10 ककुभ्. 11 काशा. 12 हरित्.
 13 ची— 14 च— 15—ची.

^a See § i. v. 4. ^b Or चक्षुः. ^c Likewise नभं (भ.) ^d Or अन्तरीक्षं.
^e Masc. विहायाः. Neut. विहायः. Also विहायसः—स; and indec. विहायसा. ^f A tract or quarter of the world; sing. दिक्, pl. दिशः. Or with the feminine termination दिशा, pl. दिशाः. ^g Nom. ककुप्. Also with the feminine termination ककुभाः. ^h In their order: namely, East, South, West, North. ⁱ Some read अपाची for the South; restricting अपाची to the region below. ^j Ex. पूर्वदिशः eastern; fem— द्याः neut.—द्यौं. ^k In their order: E., S. E., S., S. W., W., N. W., N., N. E. Thus fire S. E. *Nairita* S. W. Air N. W. *Siva* N. E. From the regents, the points are denominated: as ऐन्द्र, East; आग्नेयो, South-east; वाय्वा, South; &c.

Elephants. at
the points. a

5. ऐरावतः पुण्डरीको वामनः कुमदेः ऽञ्जनः

पुष्पदन्तः सार्वभौमः सुप्रतीकश्च (च दिग्गजाः)

Their females
b

6. (करिष्ये) ऽञ्जसु कपिला पिङ्गलागुपमाः (क्रमात्)

ताम्रकर्णी शुभ्रदन्ती (चा) ऽङ्गना (चा) ऽञ्जनावती

Intermediate
point. f

7. (क्षीबाव्ययं त्व) ऽपदिशं दिशोर्ध्वं विदिक् (स्त्रिवां)

Included
space.

अभ्यन्तरं (त्वं) ऽन्तरालं

The sensible
horizon. h

चक्रवालं (तु) मण्डलं

A cloud.

8. अन्नं मेघो वारिवाहः स्तनयितुर्बलाहकः

धाराधरो जलधरस् तडित्वान् वारिदेः ऽम्बुभृत्

9. घन जीमूत सुदिर जलमुग्धूमयोनयः

A succession
of clouds.

कादम्बिनी मेघमाला

Belonging to
clouds.

(त्रिषु मेघभवे) ऽञ्जियं

1 अञ्जन. 2—क. 3 च— 4—धर. 5—त्वत्. 6—सुक्. 7—नि.

a Belonging to the several regents of them, respectively. b In the same order. c Also अञ्जसुः. d Likewise शुभ्रदन्ती. e Also अङ्गदा.

f Or half quarter, as S. E. &c. g Likewise प्रदिक्. h Or any orb and circumference. i Or चक्रवालं. j Or अञ्ज. k Also वारिधरः.

l Likewise जलभृत्, जलद, &c. m Properly this signifies a cloud of smoke : and जीमूतः is a visible exhalation.

10. ⁿ ⁿ ⁿ ^{1 n b}
 क्षनितं गर्जितं मेषनिर्घोषे रसिता (दि च) ^a The rattling
^{f c} ^f ^{2 f} ^{3 f} ^f
 शंपा शतक्रदा क्रादिन्यैरावत्यः क्षणप्रभा ^a Lightning.
^f ^{f d} ^f ^f ^f
11. तडित् सौदामिनी विद्युत् चक्षला चपला (ऽपि च)
^{m f} ^g
 स्युर्ज्यु (वृक्छनिष्पेषे!) ^a A clap of
 thunder. e
- ^m ^{4 m}
 मेषज्योतिरिह्मदः ^a A flesh of
 lightning. h
- ⁿ ^{5 n}
 इन्द्रायुधं शक्रधनुस् ^a A rainbow.
^{f n j}
 दृष्टिर्वधं ^a
- ^m ^{6 m}
 (तद्विधाते) ऽवग्राहावग्रहौ (समौ) ^a Drought.
- ^m ^m
 धारासम्पात् आसारः ^a A hard
 shower.
- ^{m k} ^l
 शीकरे (ऽसुकणाःसृताः) ^a Thin rain.

1—त. 2—नीः 3 ऐ—ती. 4 इ— 5—स्. EX.—दृष्.
 6 ऋ—.

^a Or the grumbling of clouds. ^b Including other synonyms, as
 क्षनितं, &c. ^c Also शम्बा. ^d Better सौदामिनी; Likewise सौदाम्नी.
^e The noise attending a fall of thunder or stroke of lightning. ^f Also
 स्युर्ज्युः. and विस्रुज्युः, or विस्रुज्युः. ^g Or वक्छनिर्घोषः. ^h Or the
 fire attending a stroke of lightning. ⁱ When his bow is bent, its
 shadow appears as a rainbow; when unbent, it is invisible to mortals.
 Some of the commentators have approached towards a true explana-
 tion of the rainbow; saying that it proceeds from the rays of the sun,
 which are of various colours, and being dispersed by the air, appear in
 the sky. ^j Likewise वधं. ^k Or शीकरः. ^l Or सृताः.

Hail.

l m m f
वर्षोपलस (तु) करका

A cloudy day. a

n
(मेघाच्छन्ने ऽङ्कि) दुर्द्दिनं

Covering or disappearance. b

f f m 2 n
14. चन्मर्द्धा व्यवधा (पुंसि तु) न्तर्द्धिरपवारणं

n n n c 3 n

अपिधान तिरोधान पिधानाच्छादनानि (च)

4 m 5 m d m c m m f

The moon.

15. हिमांशुश्च चन्द्रमाश्च चन्द्र इन्द्रुः कुसुदबान्धवः

m m m 6 m m

विधुः सुधांशुः शुभ्रांशुरोषधीशो निशापतिः

m m m g m m m

16. अजो जैवाहकः सोमो म्लौर्घगाहः कलानिधिः

m m h m m

द्विजराजः यशधरो नक्षत्रेशः क्षपाकरः

f

A digit. i

17. कला (तु षोडशो भागे)

m n j

m f n

The disk of the sun or moon.

विष्णो (ऽक्षी) मण्डलं (त्रिषु)

n m n m n

A part.

भिन्नं यकल खण्डे (वा पुंस्य) ऽर्द्धो

n
ऽर्द्धं (समे ऽंशके)

Half.

1—स.

2 अ—.

3 आ—न.

4—यु.

5—वस.

6 जो—.

^a Or obscured by clouds. ^b Or anything, which hides and withholds from sight. ^c Also छादनं. and छदनं. ^d Likewise नाः, (वस.)
^e Also चन्द्रः. ^f Likewise कुसुदबन्धः. ^g Also सोमा, (नृ.) ^h Likewise यशधरः, यशसाञ्जनः, and यशी, (नृ.) ⁱ Or the sixteenth part of the moon's diameter ^j One author makes this fem. Also विष्णी.

18. चन्द्रिका कौमुदी ज्योत्स्ना ^{f a f f} Moonlight.

^{1 m f} प्रसादस् (तु) प्रसन्नता ^f Purity or brightness.

^{m 2 m n n 3 n n b} कलङ्काङ्गौ खण्डनं (च) चिह्नं लक्षणं (च) लक्षणं ^f A spot or mark.

19. सुषमा (परमा शोभा) ^f Exquisite beauty.

^{f f c 4 f f} शोभा कान्तिर्द्युतिश् छविः ^f Beauty or splendour.

^{5 m 6 m 7 m n n} अवधायस् (तु) नीहारस् तुषारस् तुहिनं हिमं ^{f d} Frost.

20. प्रालेयं मिहिका (चा)

^{f f} (ऽय) हिमानी हिमसंहतिः ^f Ice and snow.

ⁿ शीतं (गुणे) ⁿ Cold or chillness.

^{m f n c m f n m f n} (तद्वदर्याः) सुषीमः शिशिरो जडः ^f Cold or frigid.

^{m f n m f n m f n m f n} 21. तुषारः शीतलः शीतो हिमः (सप्तान्वलिङ्गकाः)

^{m m} ध्रुवः शीतानपादिः (स्याद्) ^{m h m} The polar star. f

अगस्त्यः कुम्भसम्भवः ^{m h m} AGASTYA. g

1—द. 2 चङ्क. 3—च्छन्. 4—ति. 5—य. 6—हार. 7—वार.

^a Also चन्द्रिका. ^b Likewise लक्षणं. ^c Also द्युती, and छवी. ^d Or चङ्किका. ^e Likewise सुषीमः, and सुषीमः. ^f Or the north pole itself. In mythology, *Dhruva* is son of *Uttānapāda*, and consequently grandson of the first *Manu*. In Astronomy, *Uttānapāda*, is β Ursæ minoris. ^g *Agastya* is regent of the star Canopus. ^h Also अगस्तिः.

1 m a

22. मैत्रावरुणिः

His consort.

(स्वैव) सोपामुद्रा (सधर्मिणी)

n b 2 n n f f n c 3 f n d

A star.

नक्षत्रचं भं तारा तारका (पु) डु (वा स्त्रियां)

Asterisms. c

23. दाक्षायणे (ऽश्विनीत्यादि तारा)

The head of Aries.

अश्वयुगश्विनी

Stars in the Southern scale.

राधा विशाखा

Stars in Cancer.

पुष्ये (तु) सिध्य तिष्यौ

The Dolphin.

अविष्ठया

24. (समा) धनिष्ठा

The wing of Pegasus.

(स्युः) प्रौष्ठपदा भाद्रपदाः (स्त्रियः)

n h n 7 f

Orion.

जगशीर्षे जगधिरस् (तस्मिन्नेवा) ग्रहायणी

Stars in his head.

25. इक्ष्वास् (तच्छिरोदेशे तारका निवसन्ति याः)

8 f i

The planet Jupiter. j

वृहस्पतिः सुराचार्यो गीष्पतिर्धिषणो गुरुः

1—णि. 2 नक्ष. 3 उड. 4—युज्. 5 अ—.

7 आ—.

8—खा.

9 धि—.

^a Likewise वरुणिः. ^b Also नक्षत्रं. ^c Neut. तारकं. Likewise masc. तारः, and तारकः. ^d Neut. उड, fem. उडुः or उड्डी. ^e As'winī and others, the longitude of which regulates the divisions of the zodiac. In mythology, they are nymphs, and daughters of *Daksha*. ^f Properly dual, as indicating two stars, which compose this constellation according to ancient authors. But astronomers now reckon four. ^g Also भाद्रपदाः. ^h Likewise masc. जगशीर्षः, and fem. जगधिराः (स्). Also masc. जगः. ⁱ Also इक्ष्वाकाः. ^j *Vrihaspati*, the preceptor of the gods, son of *Angiras*. ^k Likewise गीष्पतिः, गोःपतिः, and गीस्पतिः.

26. जीव आङ्गिरसो वाचस्पतिश् चित्रशिखण्डिनः

शुक्रो दैत्यगुरुः काव्य उग्रना भार्गवः कविः

Venus. b

27. अङ्गारकः कुजे भौमे सौहिताङ्गे महीसुतः

Mars. c

रौहिणेयो बुधः सौम्यः

Mercury. f

(सनी) शौरि शनैश्चरौ

Saturn. g

28. तमस् (तु) राहुः स्वर्भानुः सैन्दिकेयो विधुन्मुदः

The ascending node. j

(सप्तर्षयो मरीचत्रिमुखाश्) चित्रशिखण्डिनः

Ursa major. l

29. (राशीनामुदंयो) लग्नं

Ascension. m

(ते तु मेषवृषादयः)

Signs of the Zodiac. n

सूर सूर्यार्यमादित्य द्वादशात्म दिवाकराः

The Sun

1—ति. 2—नस्. 3 अ—न्. 4 आ—. 5—त्तन्. 6—र.

^a The patronymic in the plural, reverts to the original form अङ्गिरसः. ^b *Sūkra* or *Uśanas*, the preceptor of the giants, son of *Bhrigu* and regent of the planet Venus. ^c In the vocative sing. उग्रनः(स्) उग्रनन, or उग्रनः. ^d Likewise अगुः. This and the patronymic, in the plural, make अगवः. ^e According to mythology, the son of the earth. ^f *Bud'ha*, son of *Sōma*, (or the moon) by *Róhinī* (or the Hyades). ^g *Saní*, the offspring of the sun by *Ch'háyá*. ^h Or more properly, सौरिः. Also सौरः. ⁱ Likewise शनिः. ^j *Ráhá*, son of *Sinhiki*. ^k Also masc. तमाः, (स.) ^l The seven principal stars in Ursa major are the seven sages ; *Maríchi*, *Atri*, *Angiras*, *Pulastya*, *Pulaha*, *Kratu* and *Vasisht'ha*. ^m The rising of the signs. ⁿ The sign (*Rás i*) are Aries, Taurus, &c. ^o Likewise सूरः.

30. भास्वराहस्वर वध्न प्रभाकर विभाकराः
 2 m m m m 3 m

भास्वद् विवस्वत् सप्तार्ष हरिदक्षोष्णारक्षयः

31. विकर्त्तमाकं मार्त्तण्ड मिहिरारुण पूषणः
 m 4 m m a m b 5 m 6 m

द्युमणिसु तरणिर्मित्य चित्रभानुर्विरोचन
 7 m m 8 m m m

32. विभावसुर्ग्रहपतिसु त्विषांपतिरुर्ध्वपतिः
 m 9 m m 10 m c

भानुर्धंसः सहस्रांशुस् तपनः सविता रविः
 m m 11 m m d 12 m m

Three of the
sun's atten-
dants. e

33. माठरः पिङ्गलो दण्डश्च (चण्डांशोः पारिपार्श्विकाः)
 m m m m g m

The dawn. f

सूरसुतो ऽरुणो ऽनूरः काश्यपिर्गुडाग्रजः
 14 m h m 15 n n

Halo.

34. परिवेषस् (तु) परिधिर्पसूर्ध्वक मण्डले
 m 16 m m 17 m m f m 18 m i

A ray.

किरणोच्च मयूखांशु गभस्ति हृणि हृणायः
 m m m f f

35. भानुःकरोमरीचिः(स्त्रीपुंसयोर्)दी धितिः(स्त्रियाम्)

1 च —. 2 —त्. 3 उ —श्चि. 4 च —. 5 च —. 6 पूषन्.
 7 —चि. 8 —त्. 9 —ति. 10 च —. 11 —द्यु. 12 —ह.
 13 —ण्ड. 14 —च. 15 उ —. 16 उच्च. 17 चंशु. 18 धृष्णि.

^a Also वात्ताण्ड, ^b Likewise मिहिरः. ^c Also अहःपतिः. ^d Like-
wise तापनः. ^e Severally named in the text. They are INDRA, YAMA,
and FIRE, under other names : one placed on the left of the sun ; the
two others on his right. ^f The chariotcer of the sun. ^g Likewise
काश्यपः. ^h Also परिवेषः. ⁱ Some read मन्त्रि.

^f ^{1 f} ^f ^{2 f f a} ^{3 f f} ^f ^{4 f}
 (स्युः)प्रभा दग्दचि त्विड्भा भाश्चवि द्युतिदीप्तयः Light.

^{5 n} ^{6 n}

36. रोचिः शोचि (द.भे क्रीवे)

^m ^m ^m
 प्रकाशो द्योत चातपः Sunshine. b

ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ ^d
 कोष्णं कयोष्णं मन्दोष्णं कदुष्णं (त्रिषु तद्वति) Warmth. c

ⁿ ⁿ ⁿ ^f
 37. तिग्मं तीक्ष्णं स्वरं (तद्वन्) Heat. e

^f ^f
 दृग्दृष्ट्या मरीचिका Sultry vapour. g

1 द्दच्. 2 त्विप्. 3 भास्. 4 दीप्ति. 5 रोचिस्. 6 शोचिस्.

^a Also masc. भाः (स्) or भासः, (स्). ^b Or any lustre and heat. Some interpret this, the converse of darkness. Others make the three terms of this article synonymous with the preceding eleven, as signifying light and illumination. They are distinguished from the article which precedes, as not immediately issuing from the sun. ^c Or warm. ^d When used as adjectives they vary with the gender. ^e Or hot. ^f These also, when employed as adjectives, vary with the gender. ^g Appearing at a distance like a sheet of water. The phenomenon called Mirage.

SECTION III.

Time.	^m 1. ^m कालो ^{1 m} दिष्टो (ऽप्य) ^m नेष्टा (पि) ^m समये (ऽप्य)
First lunar day. ^a	^{f b} (ऽथ) पक्षतिः
	^{2 f c} प्रतिपद् (द्वे इमे क्षीत्वे)
A lunar day.	^{3 m f d} (तदाद्यांस्) तिथये (द्वयोः)
A day.	^m 2. ^{n 4 n} षष्ठो ^{m n m n c} दिनाहनी (वा तु क्षीत्वे) ^{m n} दिवस ^{m n c} वासरौ
Morning.	^m प्रत्युषो ^{n n f 5 n g} ऽहर्मुखं ^{6 n h} कल्यमुषः ^{n i} प्रत्युषसी (अपि)
	3. प्रभातं (च)
Eve. j	^{f k} (दिनान्ते तु) सायं
Twilight.	^{f l} सन्ध्या ^f पितृप्रसूः

1 अनेहस्. 2—पद्. 3 तिथि. 4 अहन्. 5 उषस्. 6—वस्.

^a The beginning of the moon's increase or wane. ^b Or पक्षती.
^c The thirtieth part of a lunation. ^d Also fem. तिथी. ^e Some write वासरः, erroneously. ^f Likewise काह्यं. ^g Also masc. उषः (स्.) and fem. उषा. ^h Likewise masc. प्रत्युषः (च) and neut. प्रत्युषः (स्.) ⁱ Also भातं and विभातं. ^j Or the close of the day. ^k Masc. सायः. Indec. सायं. ^l Likewise सन्ध्या.

^m	^{1 m}	^{2 m}		
प्राङ्मपराङ्क मध्याह्नास् (त्रिसन्ध्याम्)				Periods of the day. a
			^{f b}	
			(अथ) शर्वरी	Night.
^f	^f	^{3 f c}	^f	^{f d}
4. तिस्रा निशीथिनी रात्रिस् त्रियामा चण्डा क्षपा				
^f	^{4 f e}	^{f f}	^{f g}	^{f h}
विभावरी तमसिन्धौ रजनी यामिनी तमी				
^f	^{f i}			
5. तमिस्रा तामसी (रात्रिः)				A dark night.
	^{f j}			
ज्योत्स्नी (चन्द्रिकान्विता)				A moon-light night.
	^f			
(आगामिवर्त्तमानाद्युक्तायां निशि) पश्चिणी				A night and two days. k
ⁿ				
6. नक्षरात्रं (निशावन्तः)				A multitude of nights.
^m	ⁿ			
प्रदोषो रजनीमुखम्				Evening. l
^m	^m			
अर्धरात्र निशीथौ (द्वौ)				Midnight.
	^m	^m		
(द्वौ) वाम प्रहरी (समौ)				A watch. m

1 क्ष.— 2—ङ्. 3—त्रि. 4—नी.

^a Forenoon, afternoon, and mid-day. The three turns of the day are collectively called त्रिसन्ध्या, n. or त्रिसन्ध्या, f. ^b Also शर्वरी. ^c Also रात्री. ^d Likewise क्षपा. ^e Also तमसिन्धौ. ^f Likewise रजनिः. ^g Also चाणक्षी. ^h Likewise तमिः, or तमा and तमी. ⁱ Some make this a part of the explanation. But it is one of the terms exhibited, according to others. It also signifies night in general. ^j This is interpreted by one author the night of full moon. ^k Or a day and two nights. ^l The beginning of night. The two first hours (*g'hatīs*) after sunset. ^m The eighth part of the day.

The full and
change of
the moon. a

m b

7. (स) पर्वसन्धिः (प्रतिपत्यस्य दृश्योर्दन्तरम्)

Last day of
the half
month.

^f पञ्चान्तौ (पञ्चदश्यौ द्वे)

Day of full
moon.

^f पौर्णमासी (तु) पूर्णिमा^{f c}

Moon a little
gibbous. d

8. (कलाहीने सा) शुभमतिः^f

Moon quite
full. e

^f (पूर्णे) राका (निशाकरे)

Day of new
moon.

^{ff} अमावास्या (त्) मावस्या^{l f m g m} दर्शः सूर्येन्दुसङ्क्रमः

Moon a little
horned. h

9. (सा दृष्टेन्दुः) सिनीवासी^f

Moon exact-
ly new. i

^{f j} (सा नष्टेन्दुकला) कुहः

An eclipse.

^{m m} उपरागो ग्रहे

Eclipsed.

(राहुग्रहे त्विन्दौ च पुष्णि च)

1 च—.

* The junction of the 15th and 1st of a half month, or the precise moment of the full or change of the moon. ^b Also पर्व and संधिः. ^c Likewise पूर्णिमा, पूर्णिमासी, पूर्णमासी and पौर्णमी. ^d That is, a fifteenth day of the moon's age, on which she rises one digit ($\frac{1}{16}$ th.) less than full. ^e A similar day ; but on which she rises quite full. ^f Also अमावासी, अमावसी, अमावासी, अमानसी, and अमा. ^g Some add अदर्शः. ^h That is, a thirtieth day of the moon's age, on which she rises visible. Or sets visible ; the first lunar day having commenced, or the fourteenth of the dark half month being unfinished. ⁱ A similar day, but on which she rises invisible. ^j Also कुहः.

^m ^{1 m}
10. सोपश्वोपरक्तौ (दाव)

^m ^m
ग्न्युत्पात उपाहितः

A meteor. a

^{2 m}
(एकयोक्त्या) पुष्यवन्तौ (दिवाकर निशाकरौ)

Sun & moon.

^f
(षट्दश निमेषास्त) काष्ठाः

Sixteen thirds. b

^m
(त्रिंशत् ताः) कलाः

Eight seconds. c

^m
(तास्तु त्रिंशत्) क्षणः

Four minutes. d

^{m n}
(ते तु) मुहूर्त्तौ (द्वादशास्त्रियाम्)

An hour. e

^{3 m g}
12. (ते तु त्रिंशद्) होरास्तः

A day. f

^m
पक्ष (स्ते दशपक्ष च)

A fortnight. h

^m ^m
(पक्षौ पूर्वापरौ) शुक्ल कृष्णौ

Light & dark fortnights. i

^{m k}
मास (स्तु तावभौ)

A month. j

1 उ—.

2—वत्, or वन्त.

3 च—.

* As a falling star, &c. also a comet. ^b Or thirtieth part of a *Kald* and measured by eighteen twinklings. ^c Or thirtieth part of a *Kshan* ^a. ^d The three hundred and sixtieth part of the day. ^e The thirtieth part of the day ; containing twelve *Kshanas*. ^f A nycthemeron, containing thirty *Muhurtas*. ^g Some make this neuter : but erroneously. ^h Half a month, comprising fifteen days. ⁱ Respectively, from new moon to full, and from the opposition to the conjunction. ^j The twelfth part of a year ; comprising two *pakshas*, or thirty days. This is according to lunar time. But the same name is applicable to the solar and sidereal months. ^k Likewise माः (च).

A season. a	13. (द्वौ द्वौ मासादिमासौ स्याद्) ऋतु ^m
A half year. b	(सौ) रयनं (त्रिभिः) ^{1 n}
A year. c	(अयने द्वे गतिरुद्गं दक्षिणार्कस्य) वत्सरः ^m
Equinox.	14. (समरात्रिर्दिवे काले) विषुवद्विषुवं (च तत्) ^{2 n n d}
A'grahāya- na. e	मार्गशीर्षे सहा मार्गे आग्रहायणिक (च सः) ^{m 3 m f m m g}
Pauska. h	15. पौषे तेष सहस्रौ (द्वौ) ^{m m m}
Māgha. i	तपः माघे ^{4 m j m}
Phālguna. k	(स्य) फाल्गुने ^m
	(स्यात्) तपस्यः फाल्गुनिकः ^{m m}
Chaitra. m	(स्यात्) चैत्रे चैत्रिके मधुः ^{m m m}

1 ऋ— 2—वत्. 3 सहस्. 4 तपस्.

The sixth part of a year, comprising two months, as *Māgha* and *Phālgunā*. Properly the season consists of two solar months : but the term is also applicable to lunar time. ^b Or the sun's alternate journeys towards the tropics, measured by three seasons. ^c Consisting of the northern and southern tracts of the sun. ^d Also masc. विषुवान्, and विषुवः. And विषुवः or विषुवः. ^e Month in which the moon is full, nearly in the longitude of Orion's head. ^f Likewise सहः (स.) ^g Also आग्रहायणः. ^h Near γ and δ of Cancer. ⁱ Near the lion's heart. ^j Some add तपः (—य). ^k Near the lion's tail. ^l Also फाल्गुनः. ^m Near the virgin's spike.

16. वैशाखे माघवे राधे

Vaisāk'ha. a

ज्येष्ठे शुक्लः

Jyaisht'ha. b

शुचि (अश्वत्थम्)

A'shād'ha. d

आषाढे

श्रावणे (तु स्यात्) नभाः श्रावणिक (चतुसः)

Srāvan'a. f

17. (सु) नभस्य प्रौष्ठपद भाद्र भाद्रपदाः (समाः)

Bhad'ra. g

(स्यादा) श्विन दूषे (ऽप्या) अश्विजे (ऽधि)

A's'wina. h

(स्यात्) कार्तिके

Kārttika. k

18. वाङ्मोर्जो कार्तिकिको

हेमन्तः

winter. l

शिशिरो (ऽस्त्रियाम्)

Cold season. n

वसन्ते पुष्यसमयः सुरभिर्

Spring. o

ग्रीष्म उषकः

Hot season. p

1 नभस्. 2 आ—. 3 आ—. 4 अश्वत्थम्. 5—धि.

a Month in which the moon is full near the southern scale. b Near the scorpion. c Likewise ज्येष्ठः. d Near the bow of Sagittarius. e Also आषाढः, आषाढकः, and आषाढः. f Nearly in the longitude of the eagle. g Nearly in the longitude of the wing of Pegasus. h Near the head of Aries. i Likewise श्विनः. j Also अश्विजः. k Near the Pleiades. l Comprising A'grahāyan'a and Pausa. m Likewise श्रवण and (तु). n Including Māgha and Phālgun'a. o Consisting of Chaitra and Vaisāk'ha. p Comprehending Jyaisht'ha and A'shād'ha. q Or उषकः. Also उषा, or उषा (तु).

19. मिदाघः^m उष्णोपगमः^m उष्णः^m उष्णागमस्^{l m a m b} तपः^m

Rains. c

(स्त्रियां) प्राष्टत् (स्त्रियां भूम्नि) वर्षा^{2 f d f c}

Sultry sea-
son. f

(अथ) शरत् (स्त्रियाम्)^{3 f g}

20. (षड्मासी^{4 m} ऋतवः पुंसि मार्गदीनां युगैः^h क्रमात्)

A year.

संवत्सरो वत्सरो ऽब्देः ऋतवोऽस्त्री शरत् समाः^{6 f k f l}

A patriarchal
day. m

21. (मासेन^{5 m} स्वाद्) ऽहोरात्रः पैत्रोः^{m n}

A day of the
gods. n

(वर्षेण) दैवतः^{7 m}

A day of
Brahmā. o

(दैवे युगसहस्रे द्वे) ब्राह्मः

A kalpa. p

कल्पौ (तु तौ वृणाम्)

A manvantara. q

22. मन्वन्तरंⁿ (तु दिव्यानां युगानामेकसप्ततिः)

A destruc-
tion of the
world.

संवत्सः प्रलयः कल्पः क्षयः कल्पान्त (इत्यपि)^{m r m m s m n}

1—च. 2—च. 3—दु. 4 ऋतु. 5 अद्. 6—दु. 7 कल्प.

^a Likewise उष्णोपगमः, उष्णः, and उष्णागमः. Or उष्णोपगमः, &c. and उष्णोपगमः, &c. ^b Also तपः (स्). ^c Containing *S'rávan'a* and *Bhádra*. ^d Likewise प्राष्टत्. ^e Restricted to the plural. ^f Answering to *A's'wina* and *Kárttika*. ^g Also शरदा. ^h These six seasons severally correspond to two months each, in the same order. ⁱ Also संवत्सरः. ^j Likewise परिवत्सरः, and चतुर्वत्सरः. But in the quinquennial cycle these are names of different years. ^k Also शारदः. ^l Some restrict this to the plural. ^m Or a month of mortals. ⁿ Or year of mortals. ^o Or 2000 *yugas* of the gods : that is, 1000 *yugas* constitute *Brahma's* day, and his night contains as many. ^p The same grand period, or 432,000,000, years of mortals, measuring the duration of the world ; and as many, the interval until its renovation. ^q Or a grand period containing seventy-one *yugas* of the gods. ^r Also संवत्सः. Likewise परिवत्सः. ^s Also विकल्प.

SECTION IV.

1. (अस्त्री) पङ्कं(पुमान्)पाप्मा पापं किंविष कल्याणम् Sin.

कलुषं वृजिमेनोऽघमं हो दुरित दुष्कृतम्

2. (स्वाद्) धर्म (मस्त्रियां) पुण्य त्रेयसी सुकृतं वृषः Virtue or moral merit.

सुत् प्रीतिः प्रमोदा इषः प्रमोदामोद संमदाः Joy, or pleasure. c

3. (स्वाद्) मन्द्युरामन्द शर्म शान्त सुखानि (च)

श्वःत्रेयसं शिवं भद्रं कल्याणं मङ्गलं शुभम्

Happy, well, or right.

4. भावुकं भविकं भव्यं कुशलं क्षेम (मस्त्रियाम्)

शस्तं (चा)

(ऽयं त्रिषु द्रव्ये पाप पुण्य सुखादि च)

1 पाप्मान्. 2 एनस्. 3 अघ. 4 अङ्गस्. or अङ्गस्. 5 त्रेयस्.
6 सुद्. 7 चा—. 8 चा—. 9 चा—. 10 शर्मन्.

^a Used as an epithet, this word varies with the gender of the subject. ^b As an adjective, this likewise varies with gender of the subject. ^c Some restrict the seven terms in the first line, as signifying the actual sensation or mental affection of pleasure; and the other five, as importing pleasure in the abstract. ^d Likewise सुदा and सुदिता. ^e Also आनन्दिः and नन्दिः. ^f Also सान्तं. ^g Likewise सौख्यं. ^h Used as epithets, this and the following words vary with the gender of the subject. ⁱ Fem. कल्याणी. ^j Also कुशलं. and कुशलं. ^k These adjectives are restricted to the genders stated in the text, when employed as substantives to denote the abstract quality. ^l The three nouns here specified, with those which follow them respectively, or with such only as follow the last of them, being used as adjectives, agree in gender with the subject.

1 m m 2 m m m 3 m

प्राणी (तु) चेतने! जन्मी जन्तु जन्म शरीरिणः

**An animal
or sentient
being.**

9. ^fआतिर्ⁿजातं (च) ⁿसामान्यं

Kind or
sort.

व्यक्ति (स्तु) पृथगात्मिका

Individuality.

चिन्तं (तु) चेतो हृदयं स्वातं हृन् मानसं मनः

**The mind
or faculty
of reson.**

10. ^fबुद्धि ^fमनीषा ^fधिषणा ^fधीः ^{f c}प्रज्ञा ^{f d}शेमुषी ^fमतिः

Understanding or intellect. b

प्रेक्षोपलब्धिश्चित् सम्यत् प्रतिपञ्चसि चेतनाः

11. (धीर्धारणावती) मेधा

**Retentive
ntellect.**

संकल्पः (कर्मानुमानसम्)

**A resolve
or act of
determina-
tion.**

m m g

चिन्ताभोगे मनस्कारश्च

Conscious-
ness of plea-
sure or pain.

f i f f
चर्चा संख्या विचारणा

**Reflection
or consider-
ation. h**

12. मध्याह्नरस् तर्क लहो!

Reasoning.

विचिक्त्वा (तु) संशयः

Doubt or uncertainty.

१ प्राणिन्.

१ जन्मिन्.

3—दिनु.

4 चेतसु.

5. **सूक्ष्म.**

੬ ਢ—ਬਿਧ.

7-व.

४—५.

१-३.

10-र.

11-

^a Some make this masc. and neut. ^b Or the terms in the first line signify intellect and the faculty of understanding ; and those in the second line signify comprehension, or the exercise of that faculty. ^c Also प्राज्ञा. ^d Likewise सेवुषी. ^e Also त्रिकल्प. ^f The attention of the mind to its own sensations. Fixed attention and profound meditation, keeping the mind to one object, or continually returning to it ; and calling up a particular thought. For the terms are variously interpreted by the different commentators. ^g Likewise मनसिकारः. ^h The act of a mind on a subject present to the thoughts ; the exercise of judgment. Or trying a thing by the test of proof ⁱ Also चर्चनं, संख्यानं, and विचारः. ^j Likewise जहा.

^m ^m
संदेह बापरो (चा)

Cartainty
or ascertain-
ment.

^m ^m
(ऽय समौ) निर्णय निश्चयो

Heterodox
or heresy.
^a

^f ^f
13. मिथ्यादृष्टिर्मास्त्रिकाता

An injuri-
ous design.
^b

^m ⁿ
व्यापादो द्रोहचिन्तनम्

A demon-
strated
truth.

^m ^m
(सभौ) सिद्धांत राद्धांतौ

Error or
mistake.

^f ^f ^m
भ्रान्तिर्मिथ्यामति भ्रमः

An agree-
ment.

1 ^f 2 ^f c ⁿ ^m 3 ^m ^m
14 संविदागूः प्रतिज्ञानं नियमाश्रय संश्रवाः
^m 4 ^m ^m 5 ^m

अङ्गीकाराभ्युपगम प्रतिश्रव समाधयः

True know-
ledge. d

^{ne}
15. (मोक्षधी) ज्ञानं

Knowledge
of arts. f

ⁿ
(अन्यत्र) विज्ञानं (शिल्पशास्त्रयोः)

Beatitude.
^g

^f ⁿ ⁿ 6 ⁿ ⁿ 7 ⁿ
मुक्तिः कैवल्य निर्वाणं त्रेयोनिः त्रेयसाहतम्

1—द.

2 आगू or आशुर.

3 आ—.

4 अ—.

5—धि.

6 त्रेयस.

7 अ—.

* The disbelief of heaven or a future world, or the denial of a God.
b The meditating of harm, or wishing ill to another ; or the attempt to injure. c According to different etymologies, (the termination being either derivative or radical,) 2d. sing. and pl. आगूः or आश्व, and आगूम् or आश्वम्. But आशुः (र), आशुरं. d Or that which tends to exempt the soul from further transmigration. e Some make this interpretation, and धीः the word exhibited. f Or any knowledge, but that of theology. g The delivery of the soul from body, and its exemption from further transmigration.

^m ^m
16. मोक्षोऽपवर्गो

^{1 n} ^{2 f} ^{3 f}
(ऽथा) ज्ञानमविद्याहंमतिः (स्त्रियाम्) ^a Spiritual ignorance.

ⁿ ^m ^m ^m ^{4 m}
रूपं शब्दो गन्ध रस स्पर्शाश्च (च) ^b Five objects of sense.

^m
विषयो (चामी) ^c An object of sense.

^m ^{5 m}
17. मोक्षरा इन्द्रियार्थाश्च (च)

ⁿ ^{6 n} ^{7 n}
हृषीकं विषयीन्द्रियम् ^d An organ of sense.

ⁿ
कर्मेन्द्रियं (तु पायादि)

^d An organ of action.

ⁿ
(मनोनेत्रादि) धीन्द्रियम्

^e An intellectual organ.

^{8 m n f} ^{m n}
18. तुवरस् (तु) कषायेऽस्त्री

^f An astringent taste.

^m ^m ^{m h}
मधुरो लवणः कटुः ^g Five other tastes.

^m ^{9 m i}
तिक्तोऽम्लश्च (च) रसाः (पुंसि)

^j
(तद्वत्सु षडमी त्रिषु)

1 च— 2 च— 3 च— 4 स्पर्श 5—र्थ 6—यिन्.

7 ह— 8—र 9 चम्बु.

^a Or belief of external appearances. ^b Severally named in the text ; viz. colour, sound, odour, flavour, and contact. ^c Sing. विषयः ^d Viz. the hand, the foot, the voice, the organ of generation, and the organ of excretion. ^e Viz. the mind, the eye, the ear, the nose, the tongue, and the skin. ^f Also तुवरः or कुवरः. ^g Severally stated in the text ; viz. sweet, salt, pungent, bitter and sour. ^h Fem. कटुः or कटुो. ⁱ Also चम्बु. ^j All these terms, signifying particular tastes, vary with the gender of the subject, when they are used as adjectives.

A pleasing
scent. a

19. (विमर्होत्वे) परिमलो (गन्धे अनमनोहरे)

A fragran-
cy or per-
fume. b

चामोदः (सोऽतिनिर्हारी)

(वाचलिङ्गत्वमारुणात्)

A scent
spreading
far.

20. समाकर्षी (तु) निर्हारी

A perfume
or fragrant
substance.
d

सुरभिर्घृणितपेयः

दूष्टगन्धः सुगन्धिः (स्याद्)

A perfume
for the
mouth. g

चामोदी मुखवासनः

An ill smell-
ing sub-
stance.

21. पूतिगन्धिस् (तु) दुर्गन्धे

A smell
like that of
raw meat. j

विस्त्रं (स्याद्) मगन्धि (यत्)

White. l

22. शुक्ल शुभ्र शुचि श्वेत विषद श्वेत पाण्डुराः

1—विन्. 2—रिन्. 3—दिन्. 4—न्वि. 5—ञ्च. 6 चा—.

a Such as is extracted by rubbing fragrant substances. Ex. Blossoms of the Mimosa elengi. b A very delightful odour, and strong smell. Ex. Musk. c Used as adjectives, they agree in gender with the subject. This extends to the close of the section. d Ex. the flower of the Michelia champa. Some restrict the two first terms, others the two last, to signify a fragrant substance ; and the remaining terms, fragranciness. e Fem. सुरभी. f Fem. सुगन्धी. g Usually prepared in the form of a pill ; or any fragrant drug so employed. Ex. Camphor. h Also शुभवासनः. i Also दुर्गन्धी (न्). j Or, according to some, like the smoke of a funeral pile. k Likewise विस्त्रं. l These and the following names of colours, when used as adjectives, agree in gender with the subject. m Fem. श्वेता and श्वेता or श्वेती. * Also विषदः.

^m ^{m a} ^m ^{m b} ^m ^m
अवदातः सितो गौरो वल्लभो धमलो ऽर्जुनः

^m ^m ^{1 m}
23. हरिणः पाण्डुरः पाण्डुर्

Yellowish
white.

^m
(ईषत्पाण्डुः) धूसरः Grey.

^m ^{m c} ^{2 m} ^m ^m ^m ^m
दृष्टो नीलासित श्याम काल श्यामल मेघकाः

Black or
dark blue.

^m ^m ^m
24. पीतो गौरो हरिद्राभः

Yellow.

^{m d} ^{m c} ^m
पलाशो हरितो हरित् Green.

^{m f} ^m ^{m g}
रोहिता लोहिता रक्तः

Red.

^{m i} ⁿ
शोणः कोकनदच्छविः Crimson. h

^{3 m}
25. (अव्यक्तरागः) वरुणः

Dark red.
j

^m
(श्वेतरक्तः) पाटलः Pale red or
pink. k

^m ^m
श्यावः (स्यात्) कपिशो

Brown. l

^m ^m ^m
धूम्र धूमली दृष्टालोहिते Purple. m

1—युद्धः.

2 अ—.

3 अ—.

^a Fem. सिता. ^b Likewise अवल्लभः. ^c Fem. नीला. ^d Also पलाशः.
^e Fem. हरिता, or हरिणी. ^f Fem. रोहिता or रोहिणी, and लोहिता
or लोहिनी. ^g Fem. रक्ता. ^h The colour of the red lotus. ⁱ Fem.
शोणा or शोणी. ^j The colour of the dawn, or of madder. ^k The colour of
carthamus. ^l Compounded of black and yellow ; the colour of an ape.
^m Compounded of black and red ; the colour of smoke.

Tawny.

m m m m a m b m c

कङ्कः कपिलः पिङ्ग पिशंगौ कद्रु पिङ्गलौ

Variegat-
ed.

m n m d m m l m e m f

26. चित्रं किम्भीर कवमाष शवखैता (च) कर्बुरे

(गुणे शुक्लादयः पुंसि गुणिलिङ्गास्तु तद्वति)^g

SECTION V.

The god-
dess of
speech. h

f f f 2 f i 3 f j f k

1. ब्राह्मी(तु)भारती भाषा गौर्वाङ् वाणी सरस्वती

Voice or
speech.

m f n n n 4 n

व्याहार उक्तिर्वापितं भाषितं वचनं वचः

Ungram-
matical
language.

m l m

2. अपभ्रंशोऽपशब्दः (स्याच्)

A word.

m m

(कास्ते) शब्द (स्तु) वाचकः

1 एत.

2 गिर.

3 वाच्.

4—स्.

^a Fem. पिशंगी. ^b Some read वचुः. ^c Fem. पिङ्गला. ^d Also कर्भीरः.
^e Fem. एता or एनी. ^f Also कर्बुरः. ^g The foregoing names of colours
 vary with the gender of the subject, when they are used as adjectives.
^h The same words are also synonymous with the following as denoting
 speech. ⁱ Likewise गिरा. ^j Also वाचा. ^k Likewise वाणिः. ^l Some
 add अपभ्रंसः.

3. (तिङ्मुबन्तचये) वाक्यं (क्रिया वा कारकान्विता) A sentence.
 श्रुतिः (स्त्री) वेद आम्नायस् Thd *Vēdas*,
 तयीधर्म (स्तु तद्विधिः) or any one
 of them. a
 तयीधर्म (स्तु तद्विधिः) The duty
 enjoined
 by them. b
 4. (स्त्रियां) ऋक् साम यजुषो Three
Vēdas. d
 (इति वेदाङ्गः) तयी The aggregate
 of
 them.
 (शिक्षेत्यादि श्रुतेर) ऋम् A *Vēdāṅga*.
 योङ्कार प्रणवौ (समौ) The sacred
 name of
 GOD. f
 5. इतिहासः पुराटनं History. g
 (उदात्ताद्याङ्गय) स्वराः An accent.
 आम्बीक्षिकी दण्डनीति (सर्कविद्यार्थशास्त्रयोः) Logic and
 ethics. i
 6. आख्यायिके (पलम्भार्था) A tale. j
 पुराणं पञ्चलक्षणं A *Purāṇā*.
 k

1 ऋक्.

2 सामन्.

3 यजुस्.

4 ऋङ्.

5—का.

^a The Indian scriptures and holy writ. ^b Chiefly the performance of sacrifices in the manner directed by the *Vēdas*. ^c Or धर्म, for the preceding term may belong to the synonyms of *Vēda*. ^d Severally named in the text. ^e A science appendant on the *Vēdas*; viz. pronunciation, grammar, prosody, explanation of obscure terms, religious rites, or astronomy. ^f The syllable *O'm*. ^g Or a work recording former transactions, and containing traditions: heroic history. ^h Acute, grave, or circumflex. Sing. स्वरः. Pl. स्वराः. ⁱ Severally named in the text, and explained in the same order. Logic includes the *Nyāya*, *Vaiśeṣika* and other schools of reasoning. ^j A true, or a probable story. ^k Or theogony, comprising past and future events, under five heads: the creation; the destruction and renovation of worlds; genealogy of gods and heroes; the reigns of *Manus*; and the transactions of their descendants.

A feigned
story. a

(प्रबन्धकल्पना) कथा

A riddle. b

प्रवृद्धिका प्रहेलिका

A code of
laws.

7. स्मृति (स्तु) धर्मसंहिता

A compila-
tion and a-
bridgment.

समाहृति (स्तु) संग्रहः

A part of a
stanza. e

समस्या (तु) समासार्था

A rumour.
g

किंवदन्ती जनश्रुतिः

Tidings or
intelli-
gence.

8. वार्ताप्रवृत्तिर्ज्ञानं उदन्तः (स्याद्)

A name or
appellation.

(अथा) हयः

आख्याहे (चा) मिधानं (च) नामधेयं (च) नाम (च)

A call or
summons.

9. हतिराकरणाह्वानं

Clamour. l

संहति (वृ) ऊभिः कृता

A contest
or law suit.

विवादे व्यवहारः (स्याद्)

The exor-
dium.

उपन्यास (स्तु) वाङ्मुखम्

1 आ—, 2 आह्वा. 3 अ—, 4—नृ. 5—ति.
6 आ—, 7 आ—.

^a Whether founded in fact or not; for example, the poem entitled *Kádambari*. ^b Or intricate question. ^c Also प्रवृद्धिका and प्रवृद्धि or प्रवृद्धी ^d Likewise प्रहेलिः. ^e Proposed as a trial of skill, to be completed. Or rather the verse or verses by which the stanza is completed. ^f Also समस्यार्था and असमस्यार्था. ^g Whether true or false. ^h Also किंवदन्तिः. ⁱ Likewise fem. अभिधा, अभिख्या, संज्ञा, &c. ^j Also आह्वतिः. ^k Likewise fem. आकरणा. and आकारणा. ^l Or citation by many at once. ^m Also व्यवहारः.

10. ^mउपोद्घातः ^{m a}उदाहारः ^{n b}अपमं ^mअपयः (पुमान्) ^{n c}प्रश्नो ^mसुयोगः ^fपृच्छा (च) ^{n d}प्रतिवाक्योत्तरे (समे) ^{l n}
11. ^mमिथ्याभिवोगो ⁿभ्याख्यानम् ⁿ(अथ) मिथ्याभिग्रंसनम् ⁿ
12. ^{m e}अभिज्ञापः ^{m f}प्रणामः (सु शब्दः स्यादसुरागणः) ^{2 n}वयः ^{f g}कीर्तिः ^{f h}समाज्ञा (च) ⁿशवः ⁿशोभंस्तुतिर्नुतिः ⁿआनेदितं (द्विजिह्वकम्) ⁿउच्चैर्धृष्टं (तु) घोषणा
13. ^fकाकुः (स्त्रियां विकारो यः शोकभीत्यादिभिर्ध्वनेः) ^{m 3 m}अवर्णान्तेपनिर्वाह ^mपरीवादापवाद (वत्) ^{m 4 m}
14. ^mउपकोयोऽनुरुध्या (च) ^fकुत्सा ^fनिन्दा (च) ⁿगर्हयो

1 उ—.

2—सु.

3 आ—.

4 च—.

^a Likewise उदाहरणं. ^b Also वाचः. ^c Likewise प्रश्नम्. ^d Also प्रतिपत्तम्. ^e Likewise अभिज्ञपनं. ^f Also प्रणमनं. ^g Likewise कीर्तिः and कीर्तना. ^h Also समाज्ञा, समञ्ज्ञा and समाख्या. ⁱ A sound uttered twice or thrice, or oftener.

Opprobri-
ous or un-
friendly
speech.
Reproach
or menace.
Reproof
attended
with insult
or dispar-
agement.
An impu-
tation of
adultery.
Address, or
speaking to.

Incoherent
speech.

Tautology.

Lamenta-
tion.

Quarrel, or
mutual con-
tradiction.

Conver-
sation.
Speaking
well, or ele-
gant dis-
course.
Denial, or
conceal-
ment of
knowledge.
Declara-
tion.

Unauspi-
cious dis-
course.

Good and
auspicious
discourse.

ⁿ ^{1 m}
पादव्यमभिवादः (स्यात्)

ⁿ ^{2 f}
भर्त्सनं (त्वं) पकारगीः

15. (यः सनिन्द उपासंभ सत्र स्यात्) परिभाषणम्

^{3 n f a}
(तत्र त्वा) चारणा (यः स्यादाक्रोशो मैथुनं प्रति)

^{4 n} ^{5 m}
16. (स्यादा) भाषणमावापः

^m
प्रकापो (ऽनर्थकं वचः)

^m ^f
अनुवापो सुद्धर्भावा

^m ⁿ
विवापः परिदेवनम्

^m ^f
17. विप्रकापो विरोधोक्तिः

^m
संवापो (भाषणं मिथः)

^m ^m
सुप्रकापः सुवचनं

^m ^m
अपकाप (सु) निष्कवः

^{6 m f} ^m
18. संदेशवाग् वाचिकं (स्याद्)

^b
(वाग्भेदास्त निष्कर्तरे)

^{m f c}
उपती (वाग्कल्याणी)

^{f d}
(स्यात्) कल्या (तु शुभात्मिका)

1 वा— 2 वा—र. 3 वा— 4 वा— 5 वा— 6—व्.

^a Also चारणा. ^b The following terms vary with the gender of the subject. ^c Masc. उपन्, Fem. उपती, Neut. उपद्. Also द्यती. Masc. द्यन्, &c. ^d Likewise कात्या.

19. (अत्यर्थमधुरं) सात्वंⁿ

Very sweet
and concili-
ating.

संगतंⁿ हृदयंगमम्ⁿ

Apposite
and proper.

निष्ठुरंⁿ पक्षंⁿ

Harsh, and
contumeli-
ous.

ग्राम्यमृशीखंⁿ

Rustic and
homely.

सुहृतंⁿ (प्रिये

Pleasing,
but true.

20. सत्ये)

(ऽय) संकुचःⁿ क्षिपेⁿ परस्परपराहतेⁿ

Inconsist-
ent, and
contradicto-
tory.

(सुप्तवर्णपदं) ग्रस्तंⁿ

Imperfectly
pronounced,
or slurred. a

निरस्तंⁿ त्वरितोदितम्ⁿ

Spoken fast,
hurried.

21. (अव्युक्तं) सनिष्ठेवं^{n c}

Sputtered. b

अवष्टं^{n d} (स्याद्) नर्थकम्^{2 n}

Unmeaning
or nonsensi-
cal discourse.

अनक्षरमवाचंⁿ (स्याद्)^{2 n}

Unfit to be
uttered. c

आहतंⁿ (तु) अघार्थकम्ⁿ

An impos-
sibility.

22. (अय) क्षिप्तम्विस्पष्टं^{n 4 n}

An indis-
tinct speech.

वितथंⁿ (त्वं) वृतं^{5 n} (वचः)

False.

सत्यंⁿ तथ्यवृतं^{6 n} सम्यग्^{7 n f}

Truth ; or
true.

(अव्युक्तिं त्रिषु तद्वति)⁸

1 क—, 2 क—, 3 क—, 4 क—, 5 क—, 6 कत, 7 सम्यक्.

a By omitting a letter or syllable. b Spoken with emission of saliva. c Or सनिष्ठेवं. d Or अवष्टं. e Blamable discourse. f Masc. अव्यक्त. Fem. सनीची. Neut. सम्यक्. g The foregoing likewise agree in gender with the subject, when metaphorically used as epithets of the speaker instead of the speech.



SECTION VI.

Sound.

1. शब्दे निनाद निमद ध्वनि ध्यान रव स्वनाः
 स्वान निर्वीच निष्क्रीद नाद निस्वान निस्वनाः
 2. चारवाः राव संराव विरावाः

Rustling, c

(चय) मर्चरः

(स्वनिते वस्त्रपर्यानां)

The tink-
ling of orna-
ments.

(भूषणानां ठ) चिञ्चितम्

A tone, or
musical
sound

3. निक्कायो निक्कायः कायः कयः कयन (मित्यपि)

The sound
of a lute.

(वीणायाः कनिते प्रादेः) प्रकाय प्रकणा (दयः)

A confuse l
or mingled
sound. f

4. कोलाहलः कलकलस्

The cry of
birds, &c.

(तिरसां) वाचितं रतं

An echo.

(ह्री) प्रतिश्रुत् प्रतिध्वाने

A song or
singing.

गीतं गान (मिमे समे)

। च—.

* Also चम्पनं. ^b Likewise रावः. ^c Of clothes or dry leaves.
^d Also चिञ्चा. ^e Including उपकयः, सुकयः, &c. ^f Or a noise made
 by many. ^g Also वाचितं. ^h Likewise प्रतिध्वनः.

SECTION VII.

^{m b} ^{l m} ^m ^m ^m ^{2 m}
1. निषाद^१र्षभ गांधार षड्ज मध्यम धैवताः

The seven
musical
notes. a

^{3 m}
पञ्चमश्च^२ (चेत्स्वमी सप्त तन्त्रीकण्ठोन्मिताः स्वराः)

^{f d}
2. काकली (तु कले सुखे)

Minute
tone. c
An inarticu-
late, but
pleasing
tone.

(धनौ तु मधुराश्रुते)

^{4 m e}
कले!

^{m g}
मन्द्र (स्तु गंभीरे)

A base or
low tone. f

^m
तारो (ऽत्युच्चैश्च)

A high tone.

^h
(त्रय विष्णु)

^{5 m j}
3. (समन्वितसवयवैः) कतालौ!

Harmony. i

^f ^f
वीणा (तु) वदन्ती

A lute.

^f
विपंची

^f
(सा तु तन्त्रीभिः सप्तभिः) परिवादिनी

A lute with
seven
strings.

1 ऋ—.

2—त.

3—व.

4 ऋ.

5 ए—.

* Severally named in the text. They are so called respectively, whether produced by the voice, or by a musical instrument. ^b Also निषदः. ^c As the chirping, of birds ; inarticulate and sweet. ^d Likewise काकलिः. ^e Or, as an adjective, it agrees in gender with the subject ; and so do the two following ^f Ex. the grumbling of clouds. ^g Likewise वदः. ^h The three last nouns vary with the gender when used as adjectives. ⁱ Or proper union of song, dance and instrumental music, keeping time together. See v. 10. ^j Also वदन्तः.

Any stringed instrument.

4. ततं (वीणादिकं वाद्यं)

A drum or tympan.

आनघं (गुरजादिकम्)

A wind instrument

(बंशादिकं तु) शुभिरं

A cymbal, bell, &c.

(कांक्षताकादिकं) घनम्

A musical instrument.

5. (चतुर्विधमिदं) वाद्यं वाहिनातोद्य (नामकम्)

Drums and tabours.

अदङ्गा सुरजा

Three sorts of drums. d

(भेदाक) द्वाविंशोर्द्वया (कः)

A double drum. f

6. (स्नायु) यः पटहो ठका

A kettle drum. g

मेरी (खी) दुन्दुभिः (पुमान्)

A large kettle drum.

आनकः पटहो (ऽखी स्नात)

The quill, or bow. j

कोषो (वीणादिवादनम्)

The neck of a lute.

7. वीणादण्डः प्रवाकः (स्नात)

The belly below the neck. k

ककुभ (स्तु) प्रसेवकः

1 चा—.

2 चक्य.

3 चा—.

4 च—.

5 व—.

* Likewise आनघं. ^b Also शुभिरं. ^c Sing. अदङ्गः and सुरजः.
^d Severally named in the text. They vary in size and shape, and are borne differently. See the descriptions in other dictionaries. ^e Likewise चक्यो, चाखिन and चक्यं. ^f In Hindi a *D'hól*. ^g A large *D'hól*.
^h Likewise अरिः. ⁱ Also on a different reading of the text, आनकः, आनकदुन्दुभिः, and आनकदुन्दुबी. ^j Or any thing with which a musical instrument is struck. ^k A wooden vessel covered with leather, placed under the neck to render the sound deeper; or a crooked piece of wood at the extremity of the lute. ^l Also अरिः.

कोशक (स्त्र.) काये (स्त्र.)	The body of the lute. a
उपनाहो निबन्धनम्	The tie. b
8. (वाद्यप्रभेदा उभय मङ्गु डिण्डिम भर्त्तराः)	Other instruments. c
महेशः पणवो (ऽन्ये च)	
नर्तकी लासिके (समे)	A female dancer. f
9. (विश्रुतं द्रुतं मध्यं) तत्त्वमोघोद्यमं (क्रमात्)	Slow, quick, and mean, time. g
तालः (काञ्चनियामानं)	Beating time.
लयः (सार्व)	Equal time in music and dance.
(अथास्त्रियाम्)	
10. ताण्डवं नटनं नाच्यं लास्यं नृत्यं (च) नर्तने	Dancing.
तौर्ध्वनिकं (नृत्यगीतवाद्यं) नाच्यं (मिदं त्रयम्)	Symphony. j
11. अकुंस (च) अकुंस (च) अकुंस (च) तिनर्तकः	A male dancer in woman's apparel.

1—का.

2 जोष.

a Complete, excepting the wires ; including, therefore, the gourd, neck, and belly. b Or lower part of the tail-piece where the wires are fixed. c Of divers sorts ; severally mentioned in the text : besides others, as मोसुसः, हुडुडु, &c. See descriptions in various dictionaries. d Likewise neut. उभयकं. e Also प्रणवः. f So, नर्तकः. or लासिकः, a male dancer. g Severally stated, in their order. h Also तच्च, and तत्त्व. i Also नृत्तं, j Or union of song, dance, and instrumental music. k Also अकुंसः, अकुंस.

जीविषधारी पुरुषो)

A courtesan. a

(गण्योक्तौ गणिका) ऽज्जुका

A sister's husband

12. (मणिनीपतिर!) बुक्ते^{1 m}

A learned man.

भाषि (विद्वान्)

^{2 m}
(अथा) बुक्कः

A father.

(जनको)

A prince. b

(युवराजस्तु.) कुमारो भर्तृदारकः^m

A king.

13. (राजा) भट्टारको देवस्^m

A princess.

(तन्युता) भर्तृदारिका^{f c}

A queen. d

देवी (सताभिषेकायां)

Any wife of a king.

(इतरास्तु च) भट्टिनी^{f e}

Sacred. f

14. अन्नद्वयस् (मृगधोक्तौ)^{ng}

A king's brother-in-law.

(राजस्यस्तु.) राष्ट्रियः^m

A mother.

अम्मा (माता)

A young girl.

(ऽथ वाक्का स्याद्) वाक्कर^f

A venerable person.

(आर्यस्तु.) मारिषः^{m h}

1 चा—.

2 चा—.

* This, and the terms exhibited in the three following couplets, are used in theatrical language ; and some are forms of address employed only by certain descriptions of persons. See other dictionaries. ^b Designated as successor, and associated to the empire. ^c Some add भर्तृदारिका. ^d Consecrated with the king. ^e One commentary reads आग्निनी. ^f Implying, according to some, a request to spare the thing in question. ^g Likewise अन्नद्वयस्. ^h Also वाक्कः and वाक्कः

15. ^{fa} अन्तिका (भगिनी ज्येष्ठा) ^f ^{nc} निष्ठा निर्वहणे (समे) ⁱ ⁱ ⁱ हण्डे हण्डे हण्डा (हानं नीचं चेटौं सखीं प्रति) ^{nc} ^m
16. अङ्गहारोऽङ्गविक्षेपो ^m ^{1 m} व्यञ्जकाभिनयो (समौ) ^{2mfu} ^{mfu}
17. (निर्वृत्ते त्वङ्गसत्वाभ्यां द्वे त्रिष्व) द्विक सात्विके ^m ^h वीर कल्याणत हास्य भयानकाः ^m ^{3 m} ^{4 m} शङ्कारः शुचिरङ्गुलः
18. उत्साहवर्द्धनो वीरः ⁿ ^f ^f कारुण्यं करुणा दृणा ^{6 m}
- रूपा दयानुकम्पा (स्याद) मुक्रोशो (ऽप्य) ^m (ऽथो) हसः

An eldest sister.

The catastrophe. b

Appropriate vocatives. d

Gesture.

Indication of a passion.

Two sorts of tokens. f

Taste, or sentiment. g

Love.

Heroism.

Tenderness.

Laughter.

1 अ— 2 आ— 3—चि. 4 उ— 5 ए— 6 अ—

* Also अन्तिका or अन्तिका. b Or conclusion of the fable. c Some add निर्वहणं. d Addressed, respectively, to a low woman, a slave girl, or a female friend. These vocative particles and the preceding terms, from the close of v. II. are in general restricted to theatrical language. e Also अङ्गहारिः. f First corporeal, as an assumed posture ; second sincere, as a blush or change of colour. Besides other sorts ; by speech, &c. g In dramatic poetry the *tastes*, or sentiments, in which the audience sympathizes, are reckoned eight : as here enumerated. To which some add शान्तः, devotion and resignation. Others वात्सल्यं, parental affection. h Sing. रसः.

19. हासे^{ma} हासंⁿ (च)^{ma}

Disgust.

वीमत्स^{m/n} विहृतं^{m/nb} (मिथिदं^{ma} वयम्)

Surprise,
or wonder-
ful.

विस्मये^{ma} ऽद्भुतमाश्चर्यं^{nc} चित्तं^{ln} (मृष्य)ⁿ

Horror, or
terrific.

(ऽच) भैरवम्nd

20. हासं^{ma} भीषणंⁿ भीष्मंⁿ घोरंⁿ भीमंⁿ भयानकम्ⁿ
भयङ्करंⁿ प्रतिभवंⁿ

Wrath, or
angry.

रौद्रंⁿ (द्र)²ⁿ चⁿ

(चमी त्रिषु

21. चतुर्हसं^e

Fear, or
terror.

हर^{ma} हासौ^{mf} भीतिभी^{f/g} : साध्यसंⁿ भवम्ⁿ

Sentiment
or passion.

(विकारे^{ma} मानसे^{ma}) आवे^{ma}

Indication
of it.

ऽनुभावे^{ma} (भावबोधकः)ⁿ

Pride.

22. गर्वे^{ma} ऽभिमाने^{ma} ऽहंकारे^{ma}

Arrogance.
^b

मानश्चित्तसमुच्चतिः^{3f}

Disrespect.

अनादरः^{ma} परिभवः^{ma} परिभावश्चिरस्त्रिया^{mi 4f}

1 हा— 2 च— 3 वि— 4 ति—

^a Also fem. हासिका. ^b Likewise वैज्ञानं. ^c This and the following admit the three genders when employed as adjectives. ^d Maso. भैरवः. Fem.—वी. ^e The last fourteen terms, used adjectively, admit the three genders. Ex. Fem. रौद्रो. ^f Also संभासः, अभासः, विभासः. ^g Likewise भीतं, चिदा, अहः. ^h Some, not improperly, reckon these terms to be synonymous with the preceding. ⁱ Also परीभावः.

^f 1 ^{f a} 2 ^f ^{n b} 3 ^{n c}
23. रीढावमानमावशा अवहेलमसूक्ष्मम्

^{n d} ^f 4 ^{f m f e} ^{f f}
मन्दाद्यं क्रीडापात्रीडा लज्जा

Modesty or
shame.

^f
(सा) ऽपत्रपा (ऽन्यतः)

Bashful-
ness.

^f 5 ^f
24. क्षांतिसूतिषा

Patience,
for bear-
ance.

^f
ऽभिध्या (तु परस्वविषये स्पृहा)

Coveting
another's
property.

^f 6 ^f
अक्षान्तिरीर्ष्या

Envy. g

^f
ऽसूया (तु दोषारोपोगुणेष्वपि)

Detrac-
tion.

ⁿ ^m ^{m h}
25. वैरं विरोधो विद्वेषो

Enmity.

ⁿ 7 ^m 8 ^f
मन्यु शोकौ (तु) शुक्(स्त्रियाम्)

Grief or
sorrow.

^m ^m ^{m i}
पश्चात्तापो ऽनुताप (श्च) विप्रतीसार (इत्यपि)

Repent-
ance.

^m ^m ^{m j} ^m 9 ^m 10 ^f 11 ^{f k}
26. कोप क्रोधा ऽमर्ष रोष प्रतिघा रट्क्रुधौ (स्त्रियाम्)

Wrath, or
rage.

ⁿ
(शुचौ तु चरिते) शीलं

Good con-
duct.

^m 12 ^m
उन्माद चित्तविभ्रमः

Madness.

1 अ—, 2 अ—, 3 अ—, 4 अ—, 5 ति—, 6 ई—,
7 शोक, 8 शुक्, 9—व, 10 रट्, 11 क्रुध, 12 चि—.

^a Also विमानमा. ^b Likewise अवहेला, and हेला. ^c Also असुख्यं, असुख्यं, असुख्यं, and संसुख्यं. ^d Likewise मन्दाद्यं. ^e Also प्रीडनं, and प्रीडितं. ^f Likewise लज्जा. ^g Or impatience of another's excellence or success. ^h Also द्वेषः. ⁱ Or विप्रतीसारः. ^j अमर्षः or आमर्षः. ^k Also रट्, and क्रुधा.

Affection or kindness.	^{1 m} 27. प्रेमा (मा) प्रियता चाहे प्रेम कोरे।
Desire or longing. b	^{m n c} (इय) होहरम्
Wish or desire.	^{f 3 f d f 4 f 5 f f e f m} इच्छाकांक्षा स्मृतेहातुवाप्ता विद्या मनोरथः
Ardent desire.	^{m m f 6 m} 28. कामोऽभिलाषसार्धं (यु) ^{m f g} (स महात्) वाससा (द्वयोः)
Virtuous reflexion.	^{m f} उपाधि (नी) धर्मचिन्ता
Anxiety. h	^{m l} (मुंस्या) धि (मंगसी व्यथा)
Recollection.	^{f j f 7 n k} 29. (स्यात्) चिन्ता स्मृतिराध्यानं
Missing. i	^{f 8 f} उत्कण्ठोत्कलिके (समे)
Perseverance.	^{m m} उत्साहोऽध्यवसायः (स्यात्)
Fortitude.	^{m m} (स) वीर्यं (मृतिशक्तिभाक्)
Deceit, or fraud.	^{m n m m 9 m 10 n n} 30. कपटो (इसी) व्याज दमोपधयम्भुद्वैतवे

1—जु.	2—जु.	3 का—.	4 इहा.	5 त्वत्
6 त—.	7 का—.	8 स—का.	9 उपधि.	10 स—जु.

^a Also प्रेम. ^b As a pregnant woman's. ^c The term is also synonymous with the following. ^d Likewise चांक्षा. ^e Likewise इच्छा. ^f Or चिन्तासः. ^g Some add वाससा, but erroneously. ^h Or mental pain. ⁱ चाधिः or अधिः. ^j Also चिन्तिता, and m. चितः. ^k This term is by some connected with the next article. It signifies recollection accompanied with regret. Likewise वाससा. ^l Remembering with regret, affection, or desire. ^m Or fem. वीर्या.

^f ^{1 f} ⁿ
कुदृतिर्निर्लतिः शायं

Wicked-
ness. a

^m ^{f b}
प्रमादोऽनवधानता

Inadver-
tency or
mistake.

31. कौतूहलं कौतुकं (च) कुतुकं (च) कुतूहलम्

Eagerness.

(स्त्रीणां विलास विम्वोक विभ्रमा ललितं तथा

^c
Dalliance,
or blandish-
ment. d

² ^m
32. हेला लीलेत्यमी)हावाः (क्रियाः शङ्कारभावजाः)

^m ^{m f e} ^{m f} ^f ^f ^{3 n}
द्रव केलि परीहासाः क्रीडा लीला (च) नर्मा (च) Sport or a-
musement.

^m ^m ^{ng}
33. व्याजोऽपदेशो लज्जं (च)

Disguise.

^f ^f ^{n i}
क्रीडाखेला (च) कूर्डनम् A play or
game. h

1 नि—.

2 लीला.

3—नृ.

* Synonymous with the preceding, according to some ; but others interpret these, mischievousness or fraudulency ; and the preceding, imposition or trick. ^b Also अनवधानं. ^c Or vehemence in seeking a proper thing ; or else impetuosity in action, with disregard of consequences. ^d The instance of feminine actions proceeding from love, which are stated in the text, are thus explained. विलासः, change of place, posture, gait, or look, on the approach of the lover. विम्वोकः, affection of indifference. विभ्रमः, wantonness of youth : caprice. ललितं, languid gestures, and signs. हेला, lasciviousness. लीला, imitation of the lover's manner to beguile the time in his absence. * Also fem. बेसी. ^f Also परिहासः. ^g Likewise लज्जं. ^h Such as playing at ball, &c. ⁱ Some read कूर्डनं ; but improperly.

Sweat. a	^m ^m ^{m b} घर्मो निदाघः स्वेदः (स्वात्)
Fainting.	^m ^f प्रलये मष्टचेष्टता
Dissemi- lation.	^{f c} ^{l m} 34. अवहित्वाकारगुप्ति
Hurry.	^{m d} ^m (समौ) सम्भेग सम्भ्रमौ
A home- laugh.	^{2 n e} (स्वाहा) च्छुरितकं (हासः सोत्प्रासः)
A smile.	ⁿ (स मनाक्) स्मितम्
A laugh.	ⁿ 35. (मध्यमः स्वाह्) विहसितं
Horripi- lation.	^{m f} ⁿ रोमासो लोमहर्षणम्
Weeping.	^{n g} ⁿ ⁿ मन्दितं रुदितं क्रुष्टं
Gaping.	^{m f n h} ⁿ जृम्भ (सु त्रिषु) जृम्भणम्
Disappoint- ing. i	^{m j} ^m 36. विप्रलम्भो विसम्बादे
Creeping or tumbling. k	^{n l} ⁿ रिङ्गण सुवलने (समे)
Sleep. m	^f ⁿ ^{m n} ^m ^m (स्वान्) निद्रा शयनं स्वापः स्वप्नः सम्भेष (इत्यपि)

1 चा—.

2 चा—.

* Or else heat, occasioning 'perspiration. b Also प्रस्वेद. c Like-
wise neut. अवहित्वा, and चाहित्वा. d Also चावेगः. e Likewise
चवच्छुरितं. f Also रोमहर्षः, रोमविह्वला, रोमोद्धनः, रोमेन्नेदः. g Likewise
मन्दनं, and रोदनं. h Fem. जृम्भा. i Deceiving by a false affirmation ;
or not effecting a promise. j Also विप्रवापः. k Creeping, as infants,
on all fours ; or else, falling as on slippery ground ; or deviating
from duty &c. l Likewise रिङ्गनं. m Or else a mistake occasioned by
sleep ; a dream. n Also क्षुप्तिः.

^{f a} 37. ^f तन्द्री प्रमीला

Lassitude.

^f भ्रुकुटि ^{1 f} भ्रुकुटी ^{f b} भ्रुकुटिः (स्त्रियः) A frown.

^f अट्टिः (स्यादसौम्ये ऽच्छिण) A look of displeasure.

^f संसिद्धि ^{2 f} प्रकृतौ (त्वमे) The natural state.

^{m c} 38. ^m स्वरूपं (च) ^m स्वभाव (च) ^m निसर्ग (चा)

^m (ऽथ) वेपथुः A tremour.

^{m d} कम्पो

^m (ऽथ) ^m क्षण ^{m m c m} उत्सवः ^m उत्सवः A festival.

1—टि.

2—ति.

^a And तंद्दि or तंद्दीः. But this last mode of inflection is censured. Likewise तंद्दा. ^b Also भ्रुकुटिः. Some make these terms synonymous with the following. Also भ्रुकुटी, भ्रुकुटी, भ्रुकुटी, and भ्रुकुटी. ^c Also रूपं ^d Likewise कंपनं, and कंपितं. ^e Also मङ्गल. See Book III, Ch. IV.

CHAPTER II.

SECTION I.

The infer-
nal region.
^a

^{a b} 1. अधोभुवन पाताल बलिसङ्ग रसातलम्
^{3 m} नागलोके।

A hole or
vacuity.

^a (ऽय) कुहरं शुधिरं विवरं विसम्

^a 2. क्षिद्रं निर्घयनं रोकं रंभं श्वभं वपा शुधिः

A hole in
the ground.

^{m f} गर्त्ता ऽवटी (भुवि श्वभे)

Perforat-
ed, or full
of holes.

^{m f} (सरंभे) शुधिरं (त्रिषु)

Darkness

^m 3. अन्धकारो (ऽस्त्रिवा) ध्वान्तं तमिषं तिमिरं तमः

Great dark-
ness.

^{a i} (ध्वान्ते गाढे) ऽन्धतमसं

Imperfect
darkness.
Universal
darkness.

^a (शीघ्रे) ऽवतमसं

(तमः)

^a 4. विष्णुं सन्तमसं

The Na-
gas.
^j

^a नागाः काङ्क्षेयास्

Their chief.

(तदीश्वराः)

1—अ. 2—इ. 3—उ. 4—ए. 5—ऋ.

^a Abode of BALI and of the *Nāgas*, under the earth. ^b Also अधः, (ऽ) m. अधोलोकः, &c. ^c Likewise शुधिरं. ^d Also विरोहं. ^e Or श्वभं. ^f Also शुधी and शुधिः. Or शुधिः. ^g Likewise अश्वतिः. ^h Also तमसं. And तमः, तमा, तमं. ⁱ Likewise अन्धतमसं. ^j Demigods, in the human shape with a serpent's tail, and dilated neck, like the Koluber *Naga*. Sing. नागः. They are Children of KADEU, the wife of *Kas'ya*.

^m ^m
शेषो ऽमंते।

^{m b} ^m
वासुकि (सु.) सर्पराजो

King of ser-
pents. a

^{m c}
(ऽथ) गोनसे Sort of
snake.

^m
5. तिखितः (स्याद्)

^m ^m ^{l m}
अजगरे शयुर्बाहस (इत्युभौ)

A Boa, or
large ser-
pent. d

^{m e} ^m
अलगर्हो जलव्यालः

A water
snake.

^m ^{m f}
(समौ) राजिल दुग्धुभौ

Amphis-
bæna.

^{m g} ^m
6. मातुधानो मातुलाहिरः

A varic-
gated.
serpent.

^m ^m
निर्मुक्तो मुक्तकंचुकः

A snake,
that has
cast his
slough.

^{m h} ^{2 m} ^{3 m} ^m ^m ^{3 m}
सर्पः षट्पाकुर्भुजगो भुजंगो ऽहिर्भुजङ्गमः

A snake or
serpent.

^m ^m ^{4 m} ^{m i} ^{m j}
7. आशीविषो विषधरश्चक्री व्यालः सरीसृपः

1 वा—.

2—कु.

3 भु—.

4 चक्रिन्.

^a Son of VASUKA, and often confounded with the preceding ; as are the other chiefs of the *Nāgas*, TAKSHAKA, SANK'HA, MAHAPADMA, &c. ^b Also वासुकिः. ^c Or गोनसः. Vulg. Bòr. ^d Boa Constrictor; &c. ^e Or अलगर्हः. But some read अलगर्हः, others अलिगर्हः. Vulg. Alád'h. ^f दुग्धुभः or दुग्धुभः. And दुग्धुभः. Vulg. Dhònrá. But generally described as a harmless double-headed snake. There is a great disagreement among commentators respecting the correspondent vulgar names of the snakes mentioned in the text. ^g One commentator describes this as a four-footed serpent with a large body and long tail ; intending perhaps some species of Iguana ; unless a fabulous creature be meant. ^h Fem. सर्पा, and सर्पिणी. Likewise व्यहः. ⁱ Some add सरिसृपः.

1 m 2 m a 3 m m 4 m

कुण्डली गूढपाञ्चसुःश्रवाः काकोदरः फणी

m m m m b

8. दक्षीं करो दीर्घपृष्ठे दंदम्बुके विलेशयः

m c m 5 m m m

उरगः पन्नगो भोगी जिह्मगः पवनाशनः

m f n d

Belonging
to a snake.

9. (त्रिष्वा) डेवं (विषास्थादि)

m f e

m f f

His expand-
ed head.

फटायां (तु) फणा (द्वयोः)

m

m

His skin.

(समौ) कंचुक निर्मोको

m

n

m n

His venom.

क्षेड (सु) गरलं विषं

m n

m n

m n h

Nine sorts
of fixed
poison. g

10. (पुंसि क्षीवे च) काकोल कालकूट हलाहलाः

m i

m

m

m

सौराष्ट्रिकः शौलिकेयो ब्रह्मपुत्रः प्रदीपनः

m

m

11. दारदो वत्सनाभ (सु विषभेदा समी नव)

m

m k

A dealer
in anti-
dotes. j

विषवैद्यो जाङ्गुलिको

6 m l

m m

A snake-
catcher.

व्यासप्राप्तहितुण्डिकः

1—नृ.

2—पादु.

3 च—सु.

4—नृ.

5—नृ.

6—हिमृ.

^a Also गूढपदः, and गूढपादः, (द). ^b Likewise विलेशयः. ^c Also उरंगः, and उरंगमः. ^d Fem. जाहेबी. ^e कूटा or फटा. ^f Maso. कणः. Likewise neut. फणं. ^g Severally named in the text ; some mineral, others vegetable. ^h हलाहलः, and हलाहलः, or हाहाहलः. Also हाहलः. ⁱ Likewise सारोष्ट्रिकः. ^j Or a conjurer, using charms against poison. ^k Likewise जाङ्गुलिकः. ^l Also व्यासपादः. ^m जाहितुण्डिकः, or अहितुण्डिकः.

SECTION II.

1. (स्थान) नारक(सु)नरको निरयो दुर्गतिः(स्त्रियाम्) Hell.

(तद्भेदास्) तपनावीचि महारौरव रौरवाः Various
hells. a

2. संहारः कालसूत्रं (चेत्याद्याः)

(सत्वास्तु) नारकाः Departed
souls.

प्रेताः

वैतरणी (सिंधुः)

The river
of hell.

(स्याद्) ऽवक्षी (सु) निर्गतिः Misfortune
or misery.

3. विष्टिराजः

Unpaid la-
bour. e

कारणा (तु) यातना तीव्रवेदना

Agony, or
sharp pain.

पीडा बाधा व्यथा दुःखममानस्यं प्रसूतिजम्

Pain.

1 अ—.

* Severally named in the text ; besides others. as *Támisra*, *An-
d'hatámisra*, *Sálmali*, *Asipatravana*, &c. ^b Or संघातः. ^c Like-
wise परेताः. ^d Also वैतरणिः. ^e Or else, casting into hell ; or,
in astrology, the period (*karan'a*) called *bhadrá*. Compulsory and un-
rewarded labour, being the occasion of pain, is placed under the pre-
sent head. The terms, as by some explained, signify the person exe-
cuting such labour, ^f वाचु or वाचुर्. ^g Also कारिका. ^h Like-
wise वाचना. ⁱ Or वाधा. ^j Likewise अमानस्यं and वाजा
नस्यं. ^k These two last terms are, by some, separated from the rest ;
as signifying mental distress. Others, on the contrary, make these and
the preceding four, synonymous with the three following words,

The oppo-
site, and
the near
bank. a

१। ३ ३

८. पारावारे (परावारीची तीरे)

The chan-
nel.

पारं (तदंतरम्)

३ ३

२ ३ ३

An island.

द्वीपे (ऽक्षिवाम्) क्षरीपं (वदंतवोरिणक्षटम्)

One form-
ed by allu-
vion. b

९. (तोयोन्नितं तत्) पुच्छिनं

A sand
bank. c

सैकतं सिकतामयम्

Mud or
clay.

निघट्टर (क्ष) जंवाक्षः पट्टे (ऽक्षी) याद कईमौ

Inunda-
tion. d

१०. जलोच्छासाः परीवाहाः

A tempo-
rary wall. f

भूपका (क्षु विहारकाः)

३/३ ३

Navigable.

गाव्यं (त्रिसिगं मोतार्थे)

A boat.

(क्षिवा) मोक्षरक्षिहारिः

A raft or
float. j

११. उडुपं (तु) सवः कोचः

A natural
stream. l

क्षोते (ऽक्षुसरणं स्वतः)

१ क्ष—

२ क्ष—

३ त—

४—क्ष

* Respectively, viz. पारं, the opposite bank or shore, ज्वारं, the contiguous bank or shore, ^b Or any island, or one with the steep banks. ^c Or an island with sandy shores. ^d Or else a water pipe, or channel, for carrying off an excess of water. ^e Sing. परीवाहः. Also परिवाहः. ^f Or hole dug for water in the dry bed of a rivulet; or else, a rock, or tree, dividing the stream of a river. Sing. भूपका. ^g Fem. गाव्या. ^h Also मोक्षा. Also तराही and तरी. ⁱ Made of grasses, &c. ^k Likewise उडुपं. ^l Or a rapid one. ^m Likewise क्षोतं.

मा १ न आतरस्य रूपम् (स्याद्)	Fare, or freight.
f c f द्रोणी काष्ठाम्बुवाहिनी	An oval basin. b
म २ म 12. सांवातिकः पोतवणिकः	A voyaging merchant.
म m कर्णधार (स्तु.) नाविकः	The pilot or helmsman.
म ० m नियामकाः पोतवाहाः	The crew. d
m m f कूपको गुणहृत्तकः	The mast.
म f g 13. नौकादंडः चेपणिः (स्याद्)	The oar.
n m अरितं केनिपातकः	The rudder.
f h m i अभिः (शी) काष्ठकुहालः	A scraper or shovel.
n n सेकपातं (तु) सेचनम्	A bucket. j
n 14. (क्षीणे) ऽर्ध्नावं (नावोऽर्ध्वं)	The boat's half.
m f n k (अतीत नौके) ऽतिमु (त्रिषु)	Landed from a boat.

1 त—.

२—ञ्.

* Also आतारः, and अतुतरः. ^b Shaped like a boat, with an aperture in front, and used for pouring water. It is made of wood, stone, or other materials. ^c Or द्रोणिः and द्रुणिः, or द्रुणी. According to another reading द्रोणिका, and अम्बुवाहिनी. Also अम्बुसचनी. ^d Various explained ; as the steersman, or rower, or as one employed in dragging the boat, or in watching from the mast-head. Sing. निवाचकः, पोतवाहः. ^e Likewise निवाच. ^f Some explain this a post to which a boat is made fast. ^g Or चेपणी. Also चिपणिः. And चिपणी. ^h Or अशी. Also अभिः. ⁱ Likewise कुहालः, and कुहालः. ^j Or vessel for lading water out of the boat. ^k Masc. or Fem. अतिनीः.

a

(त्रिष्वागाधात्)

m f n b m f n c

Clear,
trans-
parent.

प्रसन्नो ऽच्छः

Turbid
water.

m f n m f n m f n

कलुषे ऽनच्छः आविलः

Deep.

m f n m f n m f n

15. निम्नं गभीरं गंभीरं

Shallow.

m f n

उत्तानं (तद्विपर्यये)

Very deep,

m f n d l m f n

अगाधमृतलस्पर्शं

A fisher-
man.

m m c m f

कैवर्त्तं दास धीवरो

A net.

m

n

16. आनायः (पुंसि) जालं (स्यात्)

Pack-
thread. g

n h

n

शण्डूत्वं पवित्रकम्

A fish
basket.

f

f i

मत्स्याधानी कुवेणी (स्याद्)

A fish hook.

n j

n k

वडिग्रं मत्स्यवेधनम्

1 अ—.

* The following are adjectives. ^b Fem. प्रसन्ना. ^c Also सच्छः.
^d Likewise आगार्ध. ^e Or दासः. ^f Fem. धीवरी. ^g Made of rusby
 Crotalaria; or, according to different interpretations, a net made
 of such pack-thread; or, generally, the rope of a net. ^h Also शण्डू
 त्वं and शनडूत्वं. ⁱ Likewise कुवेणा. And कुवेणिः. Also कुपिणी.
^j Or Fem. वडिशा, or वडिशी. Likewise पविसं, पविसी. ^k Or Fem.
 मत्स्यवेधनी.

17. ^{1 m}ष्टुरोमा ^{m a}भधो ^{m b}मत्थेरा ^mमीनो ^{m c}वैसारिणो ^mऽण्डजः A fish.

^mविसारः ^{2 m d}शकली (चा)

^m(ऽथ) गडकः ^mशकुलाभकः Sort of gilt head. c

18. ^mसहस्रदंष्ट्रः ^mपाठीनः

A sheat-fish. f

^{3 m h}उलूपी ^mशिष्टुकः (समी)

A porpoise. g

^{m j}नलमीनचिलिचिमः ^{4 m k}

Sort of sprat. i

^{m f m}प्रोष्ठो (तु) ^{5 m f n}शफरी (द्वयोः)

A sort of carp. l

19. ^mक्षुद्राण्डमत्स्यसंघातः ⁿपोताधानम्

Small fry.

(अथो भधाः)

Various sorts of fish. o

^{m p}रोहितो ^mमङ्गरः ^{m q}शालो ^mराजीवः ^{m r}शकुलस्त्रिमिः ^{m s}

1—ननु.

2—न.

3—न.

4 चि—.

5—रः.

* Likewise भसुः. ^b Fem. मत्थी. Also masc. मत्थः, मत्थ्यः, मत्थ्यः. * Also विसारी (न). ^d Likewise शकली (न). * Sparus emarginatus, B. Mss. ^f Silurus Pelorius, B. Mss. * But, according to some interpretations, another sort of fish shaped like a porpoise. ^h Also उलूपी, उलूपी, उलूपी, उलूपी, and उलूपी. ⁱ Clupea Cultrata (B. Mss.)? Three several explanations are given by different authors; but they agree that the fish, here meant, frequents flags and reeds. ^j Or तलमीनः. And नलमीनः. ^k Also चिलीचिमिः, चिलिचिमः. or चिलीचिमः. And चिलिचिमिः, चिलीमः, चिलिमीनकः. ^l Cyprinus chrysoparcus, B. Mss. ^m Masc. प्रोष्ठः. ⁿ Masc. शफरः. Some add शफरी—रः. * Severally named in the text, viz. a carp (Cyprinus denticulatus, B.); a sheat-fish (Silurus Batrachus, L.); a gilt-head (Sparus spilatus, B.) &c. ^p Also रोहित्, and रोहितः. ^q Or शाखः. ^r Some add शकुलः. * This is a fabulous sea-fish of prodigious size.

1 m 2
20. तिमिङ्गिणा (दयचा)

Aquatic
animals. b

2 n 3 m
(ऽय) यादांसि जलजंतवः

Various
sorts. c

m 4 m 5 m 6 m
(तद्देदाः) शिशुमारोद्ग शङ्खवे मकरा (दयः)

A crab.

m m d
21. (स्यात्) कुलीरः कर्कटकः

A turtle or
tortoise.

m m m
कूर्मै कमठ वच्छपो

A shark. e

m m
ग्राहो ऽवहारो

A croco-
dile.

m m f
नक्र (स्तु) कुम्भीरो

A worm.

(ऽय) महीलता

m m g
22. गण्डपदः किंचुलुके

A gange-
tic alliga-
tor. h

f f
निहाका गोधिका (समे)

A leech.

f f i 7 f j
रक्तपा (तु) जलौकायां (स्त्रियां भूमि) जलौकसः

1—ख.

2—ख.

3—तु.

4 छद्.

5 शङ्खः.

6—र.

7—कस.

^a Besides many sorts noticed in other dictionaries. ^b Especially amphibious kinds. ^c Severally named in the text, viz. the porpoise, otter, scate, and marine monster (a whale ? or a seal ?), besides the following, and other, sorts. ^d Or कर्कटः. ^e Interpretations differ : one terms this a water-elephant ; (perhaps the hippopotamus may be meant :) others make it the gangetic alligator. ^f Also कुम्भीरः. ^g Likewise किंचिलिकः. And किंचलुकः, or किंचलुः. ^h Some make this to be the *Iguana* : distinguishing, however, another sort from the aquatic one. Book II. Ch. 5. ⁱ जलौका or जलोका, and जलूका, जलायुका, जलासुका, जलालोका, जलजंतुका, जलसूची, जलोरगी, जलिकावेणी. ^j Or जलौकसी. Also जलौकसः, masc. and जलौकसं, neut. Pl. with the sense of the sing. ^f जलौकसः. Also sing. जलौकाः.

23. सुतास्फोटः (स्त्रियां) शुक्तिः ^m ^f A pearl oyster.

शंखः (स्यात्) कंघु (रस्त्रियाम्) ^{m n} ^{m n} A conch.

सुद्रशंखाः शंखनखाः ^{m a} ^{m b} A small shell.

शंक्का जलशुक्तयः ^{m f c} ^{1 f} A bivalve shell.

24. भेके मण्डूक वर्षाभू शालूर सव दर्दुराः ^{2 m} ^m ^{m d} ^{m e} ^m ^{3 m} A frog.

शिली गण्डूपदी ^f ^f A small worm. f

भेकी वर्षाभी ^f ^f A female frog. g

कमठी दुलिः ^f ^{f i} A female turtle. h

25. (मङ्गुरस्य प्रिया) मृङ्गी ^k ^{f l} Sort of sheat-fish. j

दुर्मा दीर्घकोषिका ^{f m} ^{f n} A cockle. k

जलाशयः जलाधाराः ^m ^{m p} A lake or pond. o

(तलागाधजलो) क्रदः ^{m q} A deep lake.

1—क्ति.

2 भेक.

3—र.

^a Sing. सुद्रशंखः. ^b Sing. शंखनखः. Also शंखनकः. ^c Masc. शंक्कः. Also शंक्कः, शंक्कः and शंक्कः. Or शंक्कः. ^d Also वृष्टिभूः. ^e Or शालूरः. ^f Some say, a female worm. ^g Or any small frog. ^h Or any small tortoise or turtle. ⁱ Or दुली. Also दुलिः. And दुलिः. ^j Silurus Pungentissimus, B. Mss. ^k Or, according to some commentators, two synonyma, मङ्गुरसी, f. अप्रिया, f. ^l Also शृङ्गः. ^m Also दुर्मानम् and—म्री. ⁿ Or दीर्घकोषिका. ^o Or a reservoir; or any piece of water. ^p Sing. जलाशयः, and जलाधारः. ^q Likewise क्रदः.

A trough
near a
well. a

26. ^mआहाव (स्तु) ⁿनिपानं (स्यादुपकूप जलाशये)

1 m 2 m m m n

A well.
The wood-
en frame
for the
rope. b

(पुंस्थेवा) न्नु प्रही कूप उदपानं (तु पुंसि वा)

The cover
or facing
of a well
A square.
or a large
pond.
A natural
pond. d

27. ^fनेमिस्त्रिका ^f(ऽस्य)

^{m c}बीनाहो (मुखबंधनमस्य यत्)

^{3 f}पुष्करिण्यां (तु) ⁿखातं (स्याद्)

^{m n o}अखातं ⁿदेवखातकम्

One deep
enough for
the lotus.
Any pond
or pool. g

28. ^mपद्माकरस्तडागो ^{4 n f}(ऽस्त्री)

^mकासारः ^fसरसी ^{5 n}सरः

A basin. h

^mवेशंतः ^{m n}पल्लवं ^{6 n}(चा) ^fऽल्पसरो

A large
and oblong
pond.

^{f i}वापी (तु) ^fदीर्घिका

A moat,
or ditch.

29. ⁿखेयं (तु) ^fपरिखा

A dike.

^mआधार (स्वभ्रसां यत्र धारणम्)

^{n j} 7 n 3 m

A basin
round the
foot of a
tree.

(स्याद्) आलवालमावालमावापो

A river.

^f(ऽथ) ^fनदी सरित्

1 अं—, 2—हि. 3—णी. 4 त—, 5—स्, 6—स्, 7 आ—, 8—आ.

a Filled from the well, and intended for watering cattle. b A triangular frame. Some interpret it the wooden frame at the bottom of the well, on which the masonry rests. Others the cover of the well. Or the frame at its mouth. c Some add बिनाहः. d Or else one in front of a temple. e Also अखोत. f Also तडाकः. And तटाकः. g These terms are synonymous with the preceding according to some interpretations : or they are restricted to such a factitious pond, according to others. h Or small pond ; or one, which, in the hot season, is either shallow or quite dry. i Or वापिः. j Also अलवालं.

30. तरंगिणी शैवशिनी तटिनी क्रदिनी धुनी	
स्रोतस्विनी द्वीपवती स्ववती निम्नगङ्गा	
31. गङ्गा विष्णुपद्मी जङ्गुतनया सुरनिम्नगा	The Ganges.
भागीरथी त्रिपथगा त्रिखोता भीष्मसू (रपि)	
32. कालिंदी सूर्यतनया यमुना शमनस्वसा	The Yamuna. d
रेवा (तु) नर्मदा सोमोद्भवा मेकलकन्यका	The Narmadā. f
33. करतोया सदानीरा	The Karatōyā. h
बाहुदा सैतवाहिनी	The Bāhuddā.
शितद्रु (स्तु.) शतद्रुः (स्याद्)	The Satadru. i
विषाशा (तु) विषाट् (स्त्रियाम्)	The Vipāśā. k
34. शोणो हिरण्यबाहुः (स्यात्)	The Sōnā. l
कुल्या (ल्पा कृत्रिमा सरित्)	A canal. n
शरावती वेतवती चन्द्रभागा सरस्वती	Various rivers. o

1 अ—, or आ—.

2—तस्.

3—ह.

4—य.

^a Also छादिनी. ^b Likewise धुनिः and धूनी. ^c Likewise स्रोतस्वती and स्रोतोवहा. ^d Vulgarly Jamuna or Jumun. It joins the Ganges near Prayāg. ^e Also यमी. ^f Vulgarly Narmadā. ^g Likewise मेकलकन्यका. ^h A river in the north of Bengal. ⁱ Vulgarly S'atla; in the Punjāb. ^j Also शतद्रिः. ^k Another river of the Punjāb. ^l This joins the Ganges above Patna. ^m Or हिरण्यबाहुः. ⁿ A channel for irrigation : or a rivulet in general. ^o Severally named in the text. Besides others, as the Kausikī, Gandakī, Gōdāvarī, Charmānvalī, Tāpi or Tapati, Sarayu, Gautamī, &c. ^r Or चन्द्रभागी. Also चन्द्रभागा, or—गी.

^f
35. कावेरी (सरितोऽन्याश्च)

The mouth
of a river. a

Vn issue

Pom a

oud. b

frelonging

ro certain

Bivers. d

^m ^m
संभेदः सिंधुसंगमः

^{m f c}
(द्वयोः) प्रणाली (पयसः पदव्यां)

(त्रिषु दत्तरी

^{m f n} ^{m f n}
36. देविकायां सरय्यां च भवे) दाविक सारवौ

A white wa-
ter-lily. e

ⁿ ^{n f}
सौगंधिकं (तु) कलहारं

A red one. g

ⁿ ⁿ
हस्तकं रक्तसंध्यकम्

Any wa-
ter-lily.

ⁿ ^{n h}
37. (स्याद्) उत्पलं कुवलयं

A blue one. i

^{l n}
(अथ) नीलांबुजम् (च)

^{n j}
इन्दीवरं (च नीले ऽस्मिन्)

The escu-
lent white
sort. k

^{n l} ⁿ
(सिते) कुमुद बैरवे

The root of
a water-
lily. m

^{n n}
38. शालूक (मेषां कंदः स्याद्)

Pistia stra-
tjotes.

^{f o} ^f
वारिपण्यौ (तु) कुम्भिका

1—नू.

^a The confluence of two rivers ; or the junction of a river with the sea. ^b Or a drain of an edifice. ^c Masc. प्रणालः. ^d To the *Déviká* (or *Déwá*), and *Sarayu* (or *Sarju*), respectively. In these two instances, the adjective is irregular. ^e *Nymphaea Lotus*. ^f These, and the two following words, are names of four different plants, according to some interpreters. ^g *Nymphaea rubra*. ^h Also कुवलयं and कुवलय. And कुवलय. ⁱ *Nymphaea coerulea* and *stellata* ; ^j Or इन्दीवरं. ^k *Nymphaea esculenta*. ^l Also कुमुद, (—इ). ^m The esculent root of any of the preceding sorts. ⁿ Likewise शालूकं. ^o Or वारिपण्यौ. Also पण्यौ.

^f ⁿ ^{m b}
वसनीशी (तु) शैवालं शैवलो

Vallisneria.
a

^{f c}
(ऽथ) कुमुदती

^{1 f}
39. कुमुदिन्यां

A place a-
bounding in
water-lilies.

^{2 f} ^f ^f ^e
नलिन्यां (तु) विसिनी पद्मिनी (सुखाः)

d
An assem-
blage of lo-
tus flowers.

^{m n} ⁿ ^{3 n} ⁿ
(वा पुंसि) पद्मं नलिनमरविन्दं महोत्पलम्

A lotus. f

ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ
40. सहस्रपत्रं कमलं शतपत्रं कुशेशयम्

^{n g}
पङ्केजं तामरसं सारसं सरसीरुहम्

^{n h} ⁿ ⁿ ^{4 ni}
41. विसप्रसून राजीव पुष्कराभोरुहाणि (च)

ⁿ ⁿ
पुष्करीकं सिताभोजं

A white
lotus.

ⁿ
(अथ) रक्तसरोरुहे

A red lotus.

ⁿ ⁿ
42. रक्तोत्पलं कोकनदं

^{f j} ⁿ
नालानालं

The stalk of
a water-lily.
The film or.
fibres atten-
dant on it.

(अथास्त्रियाम्)

1—नी.

2—नी.

3 अ—.

4 अ—ह.

* Comprehending several sorts found in stagnant waters. ^b Likewise शैवालं. Also शैवालं and शैवालः. Put different copies further disagree in the genders assigned to these various readings. Also m. n. शैवालः, and शैवालः. ^c Likewise कुमुदती. ^d Or, as some interpret it the flexible stalk of a water-lily ; or, according to others a plant, viz. Menyanthes Indica or Cristata. ^e Besides other synonyma, as वसनीशी, वसनिनी, पुटकिनी, &c. ^f Nelumbium speciosum or Nymphaea Nelumbo. ^g Also सरसिरुहं. ^h Likewise विसप्रसूनं, and विसप्रसूनं. ⁱ Also अम्भोरुहं, (रुहं). ^j Also नाली. Likewise masc. नालः.

^{m n a} ^{n b}
मृणालं विसं

An assem-
blage of
water-lilies.

^{m n c}
(अञ्जादि कदंबे) षण्ड (मस्त्रियाम्)

The root of
a water-lily.

^m ^{m n d}
43. करहाटः शिफाकंदं

A filament.

^m ^{m n e}
किंजल्कः केशरो (ऽस्त्रियाम्)

A new leaf
of a water-
lily.

^{f f} ⁿ
संवर्त्तिका नवदलं

The seed of
the lotus. g

^{m h} ^m
बीजकोशो वराटकः

44. (उक्तं स्वयंम दिक्कालधीशब्दादिसनार्थकम्
पातालभोगि नरकं वारि चैषां च संगतम्)

^a And मृणाली, a small fibre. ^b Also विशं or विषं. ^c Or शंडं.
^d Likewise शिफा. ^f कंदः, m. n. ^e Also केशरः. ^f Or संवर्त्तिः. Also
संवर्त्ती. ^g Or the honey-combed pericarp containing it. ^h Or
बीजकोषः.

BOOK II.

CHAPTER I.

1. वर्गाः पृथ्वी पुर क्षामद् नौषधि वृगादिभिः

वृ वृक्ष क्षत्र विट् मूत्रैः सांगोपांगैरिहोदिताः

f a f b 1 f f f f

2. भूर्धूमिर चलाऽनन्ता रसा विश्वम्भरा स्थिरा Earth.

f f f f c f f f

धरा धरित्री धरणिः क्षोणी ज्या काश्यपी क्षितिः

f d f 2 f 3 f f

3. सूर्ध्व सहा वसुमती वसुधोर्वी वसुन्धरा

f f f c f f f f g 4 f f h

गोत्रा कुः पृथिवी पृथ्वी क्षामाऽवनिर्मेदिनी मही

5 f i f

4. अत्युत्तिका Soil.

f f

(प्रशस्ता तु) उत्तमा उत्तमा (च अत्युत्तिका) An excellent soil.

f
सर्वरा (सर्वशस्राढ्या)

Fertile with every crop.

m f
(स्वादु) लवः क्षारवृत्तिका

Salt ground.

1 च—.

2—धा.

3 छ—.

4 जे—.

5—दु.

^a Also indec. भूः (र). ^b Also भूमी. ^c Likewise धरणी and क्षोधिः. Also क्षाधिः, and क्षोणी. ^d Likewise सहा. ^e Also पृथिवी. ^f Likewise क्षा. ^g Also क्षणी. ^h Likewise क्षितिः. ⁱ Also मही, and मृत्तिः.

- Aspot with such soil. 5. ^{1 m f n a 2 m f n} **अषवानूपरी (दावाप्यन्यलिंगौ)**
^{n f b} **स्थलं स्थली**
 A place, or firm spot
^{m 3 m} **(समानौ) मरु धन्वानौ**
 A region devoid of water.
^{m f n c m f n} **(द्वे) खिलाऽप्रहते (समे)**
 Untilled or waste.
 6. **(त्रिष्व)**
^{f m n d n n} **(ऽथो) जगती लोको विष्टपं भुवनं जगत्**
 A world.
^{n e} **(लोको ऽयं) भारतं (वर्षं)**
 INDIA.
 The eastern region. ^f **(शरावत्यास्तु यो ऽवधेः**
 7. **देशः प्राग्दक्षिणः) प्राच्य**
^m **उदीच्यः (पश्चिमेऽक्षरः)**
 The north-
 ern region. ^g
 A country of barbari-
 ana. ^{m m} **प्रत्यन्तोऽक्षेच्छदेशः (स्यान्)**
 The middle region. ^h **मध्यदेश (स्तु) मध्यमः**
 The region. of sanctity. ⁱ 8. ^{m f} **पार्यावर्त्तः पुष्यभूमि (मृध्मं विन्ध्यहिमागयोः)**

1—वत्.

2 ख—.

3 धन्वन्.

^a Some, varying this reading, write **अवरः**, and **अनूपरः** ^b Like-
 wise **स्थला**. ^c Masc. **खिलं**; fem. **खिला**; and **खिलं** ^d Also **पिष्टपं**,
 or masc. **पिष्टपः**. ^e Or **भरतवर्षं**. ^f East, or south of the river
Sarāvati, which flows from N. E. to S. W. ^g North or west of the
 river **Sarāvati**. ^h Between the two ranges of mountains; from the
 confluence of the Ganges and Jamuna, to the disappearance of the
Saraswati. ⁱ From the eastern to the western sea, and bounded by
 the two ranges of mountains.

1 m f m
नीरुज्जनपदेः

An inhabit-
ed country.

m m 2 m
देश विषयी (द) पवर्त्तनम्

Any coun-
try. a

b
9. (त्रिष्वागोष्ठान्)

3 m f n 4 m f n
(नडप्राये) नडाब्जडुल (इत्यपि)

One abound-
ing in reeds ;

5 m f n
कुमुदान् (कुमुदप्राये)

—in water-
lilies.

6 m f n
वेतस्वान् (वज्रवेतसे)

—in ratans ;

m f n
10. शाद्वलः (शाद्वहरिते)

—in green
grass.

m f n
(सज्जवाले तु) पंकिलः

Clayey and
muddy.

m f n 7 m f n
जलप्रायमनूपं (स्यात्)

Watery, or
wet.

m d
(पुंसि) कच्छ (सायाविधः)

Contiguous
to water. c

f m f n m f n 8 m f n o
11. (स्त्री) शर्करा शर्करिलः शर्करः शर्करावति
(देश एवादिमाव्)

Full of
stony or
similar
nodules.

9 m f n f
(एवमुक्तेयाः) सिकतावति

Sandy.

1—तु. 2 च— 3—नदुत्. 4 न—. 5—दुत्.
6—सुत्. 7 च—. 8—तु. 9—तु.

a Whether inhabited or uninhabited. But some interpretations make these terms synonymous with the preceding. b The following are used as adjectives, and vary with the three genders. c Some interpretations make this synonymous with the preceding. d Also neut. and, according to some, fem. e The two first terms are exclusively applied to a spot abounding in stony nodules, or potsherds, &c. The other two are applicable to anything gritty. f The words are here exactly similar to the preceding : thus सिकता, सिकतिलः, sandy, as a country ; सैकतः, सिकतवान् (—वत), sabulous.

Watered
(viz. its rice)
from a river.

12. (देशे) नद्यं वृष्टं संपन्नग्रीहिपातितः
m f n

स्यान्) नदीमातृके।

m f n

Or by rain.

देवमातृक (सु यथाक्रमम्)

1 m f n

Ruled by a
just king.

13. (सुराक्षि देशे) राजन्वान्

2 m f n

Governed
by a mo-
narch.

(स्यात्ते) ऽन्यत्र) राजवान्

A fold for
kine.

गोष्ठं गोस्थानकं

The site of a
former one.

(तत्तु) गोष्ठीनं (भूतपूर्वकम्)

Contiguous
ground. a

14. पर्वन्तभूः परिसरः

3 m 4 f b

चेतुराक्षी (स्त्रियां पुमान्)

A hillock. c

वामलूर (स) माकु (स) बल्लीकं (पुन्यपुंसकम्)

A road,
path or
way.

15. अयनं वर्त्म मार्गाध्व पंथानः पदवी दृतिः

सरणिः पद्धतिः पद्या वर्त्तन्त्येकपदी (ति च)

A good
road.

16. अतिपंथाः सुपंथा (स) सत्पथ (सार्चिते ऽध्वनि)

A bad
road.

व्यध्वे! दुरध्वे! विपथः कदध्वा कापथः (समाः)

1—वत्.

2—वत्.

3 चेतः.

4 आक्षिः.

5—वत्.

6 अध्वन्.

7—वत्.

^a Near the banks of a river, or the skirts of a mountain, &c.

^b Also आक्षी. ^c Thrown up by termes, or by moles, &c. ^d Also

वल्लीकं. ^e पविन्, पथन, or पथ. ^f Likewise पदविः. ^g Also सरणिः.

सरणी, and सरणी. ^h Likewise पद्धती. ⁱ वर्त्तन्ती, or वर्त्तनिः. Also

वर्त्तनिः, or वर्त्तनी. ^j Also एकपाद. ^k Likewise कृपथ.

17. अपंथा (स्व) पर्यं (तुल्ये)

The want
of a road.

मङ्गाटक चतुष्पथे

Meeting of
four roads.

प्रातरं (दूस्वभूयोऽध्वा)

A long and
lonesome
way.

कांतारो (वर्त्म दुर्गमम्)

A difficult
road. a

18. गण्युतिः (स्त्री) क्रोशयुगं

A league. b

नक्षः (किष्कुचतुःशतम्)

A furlong. c

बंटापथः संसरणं

A highway.

(तत्पुरस्यो) पणिष्करम्

A street.

CHAPTER II.

1. पूः (स्त्री) पुरी नगर्घ्यो (वा) पत्तनं पुटभेदनम्

A town
or city.

स्थानीयं निगमो

1—विज्.

2 च—.

3 छ—.

4 पुर.

* Or a dangerous one : but some interpretations make this synonymous with the preceding term. ^b Measured by two thousand fathoms. ^c Measured by four hundred cubits. ^d Also पुरिः. ^e Fem. नगरी. Neut. नगरं. Also पुरं. ^f Likewise पट्टवं, or पट्टनी. ^g Also पटभेदनं.

A suburb.

(ऽन्यत्तु यन्मूलं नगरात्पुरम्

2. तच्) च्छाखानगरं

The abode
of harlots.

वेशो वेश्याजनसमाश्रयः

A market.

आपण (स्तु) निषद्यायां

A shop. b

विपणिः पण्यवीथिका

A high
street.

3. रथ्या प्रतोली विशिखा

A rampart.
d

(स्याच्) चये वप्र (मस्त्रियाम्)

An edifice.
e

प्राकारो वरणः शाखः

A bound
hedge. g

प्राचीरं (प्रांततोहतिः)

A wall.

4. भित्तिः (स्तु) कुडमम्

One built
with rub-
bish. j

एडुक् (यदन्तर्गताकीकसम्)

A house.

मृह गेहोदवसितं वेष्ट सप्त निकेतनम्

1 या—

2—द्या.

3 च—

4—गु.

5—गु.

^a Likewise वेचः. ^b Here interpretations differ greatly : some make these terms synonymous with the preceding ; others explain them, the street of a market ; a stall ; a platform on which commodities are exposed for sale ; a place of vend without a market, &c. ^c Also विपणी. ^d Interpretations differ greatly. Some explain the terms, a mound of earth raised from the ditch of a fortified town and serving as a foundation for edifices ; Others say the foundation of an edifice generally ; others again, any mound of earth raised from a ditch. Some likewise the gate of a fortified city. ^e Particularly a surrounding wall of masonry on a rampart or mound of earth. ^f Or शाखः. ^g Also a mud-wall or other enclosure. ^h Likewise प्राचीनं. ⁱ Likewise कुडमम्. ^j Or else a tomb. ^k Also एडुक्. Or एडोक्.

5. निशांत वसत्र सद्वर्णं भवनागार मंदिरम्
 m pl m m l m
 मन्दिः (पुंसि च भूमेव) निकाय निलयालयाः
 m m f d f o f
6. वासः कुटो (द्वयोः) शाला सभा
 n f
 संजवर्णं (स्त्रिदम्) A cluster of four houses.
 n g
 चतुःशालं
 2 f m n
 (सुमीनांतु) पर्णशालोटो (स्त्रियाम्) A hut made of leaves.
7. चैत्यमायतनं (तुल्ये)
 n 3 n
 वाचिशाला (तु) मंदुरा A stable.
 n f i
 आवेशनं विल्लिशाला A working house.
 f f
 प्रवा पानीयशालिका A place of refreshment. j
8. मठ (ग्यातादिनिलये)
 m
 गच्छा (तु) महिराम्दम् A college. k
 f l n
 गच्छा (तु) महिराम्दम् A tavern.

1 वा—.

2 च—.

3 वा—.

^a Likewise पद्म. ^b Also सादन. ^c चगारं or चागारं. ^d Masc. or fem. कुटिः. Fem. कुटी. Also neut. कुटीरं, and masc. कुटः. ^e Likewise शाला. ^f Likewise संयवन. ^g Also fem. चतुःशाली. ^h Or shed for sacrifices. Some interpret it, a sacred tree. Others explain it; a monument of wood or other materials placed in honour of a deceased person. ⁱ Also विल्लिशाला. And neut. विल्लिशालं, or विल्लिशालं. ^j Where water is distributed, ^k A school of students; or a convent of ascetics, &c. Likewise गुच्छा.

Middle of
a house.

गर्भागारं वासुमहं

A woman's
apartment.

परिटं सुतिकागृहम्

A window
or air hole.

9. वातायनं गवाक्षः (स्थान्)

A tempora-
ry hall.

मंडपो (ऽस्त्री) जनाश्रयः

The abode
of the weal-
thy. d

हर्ष्या (दि धनिनां वासः)

A temple
or palace.

प्रासादो (देवभूम्याम्)

A royal re-
sidence. f

10. सौधो (ऽस्त्री) राजसदनं

A king's
house.

उपकार्योपकारिका

Temples of
divers holy
forms.

स्वस्तिकः सर्वतोभद्रो मंदावर्त्ता (द्वयो ऽपि च)

11. विच्छंदकः (प्रभेदादि भवन्तीश्वरसङ्घनाम)

The queen's
apartments.

(सुयगारं भूम्याम्) अंतःपुरं (स्याद्) अवरोधनम्

An airy
room, a top
of the
house. j

12. शुद्धांत (सु!) ऽवरोध (सु)

(स्याद्) अट्टः शीम (मृत्तियाम्)

1—उ—.

2—त.

^a Appropriated to a woman in labour. These and the preceding are synonymous terms, according to some commentaries. ^b Also सुतिकागृहं. ^c Likewise, fem. मंडपा. ^d Any grand edifice of masonry. ^e हर्ष्या, besides other synonymous terms; as अट्टः, &c. ^f Synony-
mous with the preceding; according to some interpretations. ^g उप-
कार्यो. Also उपकारी. ^h Besides other terms; as अट्टः, &c. ⁱ Also
विच्छंदकः. ^j Here, and in the two following articles, interpretations
differ greatly. The explanations, most generally received are inserted.
Other interpretations are; the back of an edifice, a fortified place in
front of the building; an apartment on the top of the hall; a building
of a particular form. ^k Likewise शीमं.

^m ^{ma} ^{mb} प्रघाण प्रघणालिंदा (वहिर्द्वारप्रकोष्ठके) ^f ^{1f}	A terrace before the house door.
13. गृहावग्रहणी देहल्य	The threshold.
^{nc} ²ⁿ ⁿ ऽङ्गनं चत्वरऽजिरे	A court or yard.
^{f d} (अधस्ताद्वारुणि) शिला	The lower timber of a door.
^f नासा (दारुपरिस्थितम्)	The upper timber.
ⁿ ³ⁿ 14. प्रच्छन्नमन्तर्द्वारं (स्यात्)	A private door within the house.
ⁿ ^m पक्षद्वारं (तु) पक्षकः	A back door.
^{m n} ^{n f} ^m वलीक नीध्रे पटलप्रांते	The edge of the thatch.
^{ng} ^{4 f h} (ऽय) पटलं छदिः	The thatch or roof.
^f ^{f i} 15. गोपानसी (तु) वलीभी (छादने वक्रदारुणि)	The wood of a thatch.
^{5 f} ^{m n} कपोतपालिकायां (तु) विटंकं (पुच्छपुंसकम्)	A dovecot, or aviary.
^{6 f} ⁿ ^m 16. (स्त्री) द्वार्द्वारं प्रतीहारः	A door, or gate.
^{f k} ^{f l} (स्याद्) वितर्हि (स्तु) वेदिका	A covered terrace in the yard. j

1—ली. 2—र. 3 च— 4—स्. 5—का. 6—द्वार.

^a Also, as some write these words, प्रघानः and प्रघनः. ^b अलिंद, or अलिंदः. ^c Likewise अंगणं. ^d Or शिली. ^e Some make this and the preceding article synonymous. ^f Likewise, according to another reading, नीध्रं. ^g Also पटं, and चालं. ^h Not neuter as erroneously stated by the commentators. ⁱ Also वडभिः or वडसीः. ^j Here, and in the following article, as in many other places, interpretations differ greatly. A quadrangular resting place made of wood. A place for sitting in a court yard; or one for standing under. A quadrangular spot in the court of a temple or great edifice. A terrace furnished with pillars. A floor on four posts in the middle of a quadrangular house. ^k Likewise वितदी. ^l Also वेदि, and वेदी.

Decoration
of the gate-
post. a

^{m n} तोरणो (ऽस्त्री) वहिर्द्वारं ⁿ

A city gate.

ⁿ पुरद्वारं (तु) गोपुरम् ⁿ

A raised
place over
the gate.

17. (कूटं पूर्वारि यद्) धस्तिनख (तस्मिन्) ^{1 m}

(अथ त्रिषु)

A door.

^{m f n b m f n c} कपाटमुररं (तुल्ये)

Its bolt or
bar.

^{d f n e} (तद्विष्कम्भे) ऽर्गलं (न ना)

Stairs.

18. आरोहणं (स्यात्) सोपानं ⁿ

A ladder.

^{f f} निःश्रेणि (स्व.) धिरोहणी ^{2 f g}

A broom.

^f संमार्जनी ^f शोधनी (स्यात्)

Dust, or
sweepings.

^{m h m} संकरो ऽवकर (स्तथा)

19. (क्षिप्ते)

The en-
trance of
a house.

ⁿ मुखं निःसरणं ⁿ

An open
space in
a town. i

^m संनिवेशो ⁿ निकर्षणं

1 इ—.

2 अ—.

* This is explained as signifying, the ornamented arch of a gateway. Some interpret, the outer gate. ^b Also कवाटः. Fem. कपाटी and कवाटी. ^c Fem. अररो or अररिः. ^d By a variation in the reading, this is made to exhibit a synonymous term, विष्कम्भः, or, according to some विष्कम्भि (—न्). ^e Fem. अर्गला or अर्गली. ^f Likewise निःश्रेणी. And निश्रेणिः, or निश्रेणी. ^g Also अधिरोहणी. ^h Likewise संकारः. ⁱ The passage in, or out of a house, town or market. The road of ingress and egress. The entrance through the house-door.

^m ^m
(समौ) संवसथ ग्रामौ

A village. a

^f ¹ ^m ⁿ
वेश्मभूर्वास्तु (रक्षियाम्)

The site of
a habitation.

^m ⁿ ^b
20. ग्रामांतु उपशत्यं (स्यात्)

Space
near a vil-
lage, &c.

² ^f ³ ^f
सीमसीमे (स्त्रियामुभे)

A boundary
or limit.

^m ^f ^c
घोष. आभीरपक्षी (स्यात्)

A station
of herds-
men.

^m ⁿ ^m
पक्ष्णः श्वरालयः

An abode
of the low-
est men.

1 वास्तु.

2—मनु.

3—मा.

^a Place for diversion outside of a town, or within it. ^b These two words are synonymous with the following, according to some.

^c Also आभीरपक्षिः.

CHAPTER III.

A mountain.	1.	^{m a} महीध्रे ^{1 m} शिखरि ^{2 m} क्षाम्भद ^{3 m} हार्ध ^m धर ^m पर्वताः
		^m अद्रि ^m गोत्र ^m गिरि ^{4 m} ग्रावाचल ^{5 m} शैल ^m शिलोच्चयाः
A range, surrounding the earth. b	2.	^m लोकालोकचक्रवाल
A hill with three peaks.		^m 8 m ^{7 m} स्त्रिकूटस्त्रिककुत् (समौ)
The western mountain. d		^m अस्त (स्तु) ^{8 m} चरमक्षाम्भद
The eastern mountain. e		^m उदयः ^m पूर्व ^m पर्वतः
Divers mountains. f	3.	^{9 m} हिमवान्निपवोविंध्यो ^m माल्यवान् ^m पारिपात्रकः ^{10 m} ^{11 m}
		ⁿ गंधमादन (मन्ये) ^{12 m} च ^{12 m} हेमकूटा (दयो नगाः)
A stone or rock.	4.	^m पाषाण ^m प्रस्तर ^{13 m} ग्रावोपलाशमानः ^{14 m} शिला ^{15 m} दृषत् ^f ^{16 f}
A peak or summit.		^{m n} कूटो (ऽस्त्री) ⁿ शिखरं ⁿ शृंगं
A precipice.		^m प्रपात (स्व.) ^{m g} तटोभगुः ^m

1—रिन्.	2—त्.	3 अ—.	4—वन्.	5 अ—.	6 च—.
7 वि—द.	8—त्.	9—वत्.	10—वत्.	11 पा—.	12—ट.
13—वन्.	14 अ—.	15 अश्वन्.	16 द्.		

^a Likewise महीधर, and महिध्रः. ^b The limit of light and darkness. ^c Also 'चक्रवालः'. ^d Behind which the sun sets. ^e Over which the sun rises. ^f Severally named in the text, viz. the snowy range north of India; the mountain called *Nishad'ha*; the tropical range dividing South from North India, &c. Besides others, as *Malaya*, *Chitrakūta*, *Maināka*, &c. ^g अतटः, or, according to another reading, तटः.

5. कटको (ऽस्त्री नितंबे ऽद्रेः)	The side of a mountain.
सुः प्रस्थः सानु (रस्त्रियौ)	Table land.
उत्थः प्रस्त्रवणं	A fountain.
(वारिप्रवाहे) निर्भरो झरः	A cascade.
6. हरी (ठ) कंदरो (वा स्त्री)	An artificial cave.
(देवघात विले) गुहा	A natural cave.
गच्छरं	
गंडशैला (स्तु. च्युताः स्थूलोपलागिरेः)	Rocks fallen from a mountain.
7. खनिः (स्त्रियाम्) आकरः (स्यात्)	A mine.
पादाः प्रत्यन्तपर्वताः	Hills near a mountain.
उपत्यका (ऽद्रेरासना मूमिर्)	Land near a mountain.
(जर्द्धम्) धित्यका	Land on it.
8. धातु (मृनः शिलाद्यद्रेर्)	A fossil, or mineral.
गैरिकं (तु विशेषतः)	Red chalk.
निकुंज कुंजौ (वा स्त्रीवे लतादिपिहितोदरे)	A place overgrown with creepers, &c.

1—स.

2 पाद.

3—त.

4 च—.

* Some make these synonymous with the following. ^b Fem.

कंदरा or कंदरी. ° These are synonyma, according to some, instead of being the explanation of the two other terms here exhibited.

^b Also खनी or खानिः.

CHAPTER IV.

SECTION I.

A forest or grove.	1. ^{f a} ^{1 n} ⁿ ⁿ ⁿ ^{n b} अटव्यरख्यं विपिनं गहनं काननं वनम्
A large forest.	ⁿ ^{2 f} भहारण्यमुरणानी
A grove near a house.	^{m c} ^m मृहारामा (स्तु) निष्कटाः
A garden.	^m ^{3 n} 2. आरामः (स्याद्) उपवनं (कृत्रिमं वनमेव तत्)
One planted by a state minister, &c.	^f (अमात्यगणिकागेहोपवने) वृक्षवाटिका
A royal public one.	^{4 m n} ⁿ 3. (पुमान्) क्रीड उद्यानं (राज्ञः साधारणं वनं)
A royal pleasure ground.	^{n d} (स्यादेतदेव) प्रमदवन (मंतःपुरोचितम्)
A row or range.	^{5 f} ^{6 f} ^{7 f} ^f ^{f e} 4. वीथ्यालिरावलिः पंक्तिः श्रेणी
A continuous line. f	^{f g} ^{f h} लेखा (स्तु.) राजयः

1 अ—, 2 अ—, 3 उ—, 4 आ—, 5—यी.
6 आ—, 7 आ—.

^a Sing. अटविः. Also अटवी. ^b Likewise, fem. वनी. ^c Sing. मृहारामः. ^d Or प्रमदावनं. ^e Also आली and आवली; वीथिः and श्रेणिः. Some add पंक्ती. ^f Some make these synonymous with the preceding. ^g Likewise रेखा. ^h Sing. राजिः. Also राजी.

- ^f ^{1 m}
वन्या वनसमूहे (स्याद्) A multitude of groves.
- ^{m a} ^{2 m}
अंकुरोऽभिनवोद्भिदि A germin.
- ^m ^m ^{3 m} ^{4 m} ^{5 m}
5. वृक्षो महीरुहः शाखी विटपी पादपस्तृषः A tree.
- ^m ^{m b} ^{m c} ^{6 m} ^m ^m ^{7 m}
अनोकहः कुठः सालः पलाशी द्रु द्रुमागमाः
- ^m
6. वानस्पत्यः (फलैः पुष्पात्) One fructifying from blossoms. d
- ^m
(तैरपुष्पाद्) वनस्पतिः One without apparent blossoms. e
- ^{f g}
ओषध्यः (फलपाकांताः) An annual plant. f
- ^{8 m f n} ^{m f n h}
(स्याद्) बन्धः फलेग्रहिः Fruitful.
- ^{m f n} ^{m f n} ^{9 m f n}
7. बन्धोऽफलोऽवकेशी (च) Barren.
- ^{10 m f n} ^{m f n} ^{11 m f n}
फलवान् फलिनः फली Bearing fruit.
- ^{m f n} ^{12 m f n} ^{m f n i} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
प्रफुल्लोत्फुल्ल संफुल्ल व्याकोष विकच स्फुटाः Blown, as a flower.
- ^{m f n} ^{m f n}
8. फुल्ल (चैते) विकसिते (स्युर्) The trunk of a lopped tree.
- ^{m n} ^m ^{13 m}
स्याणु (वा ना) भ्रुवः शंकुर् A small tree. k
- ^m
(अबन्धादयस्त्रिषु) क्षुपः

1—वृ. 2—द्रु. 3—नृ. 4—नृ. 5 त— 6—नृ.
7 अगम. 8 च— 9—नृ. 10—वत्. 11—नृ. 12 च— 13 शंकुः

^a Likewise अंकुरः. ^b Likewise कुठः. ^c Also सालः. ^d As the Mango, Eugenia, &c. ^e As the Bread-fruit, &c. ^f Dying after ripening its fruit. ^g Sing. ओषधि. Also ओषधी. ^h Likewise फलेग्रहिः.

ⁱ Likewise व्याकोषः. ^j The preceding admit the three genders, as adjectives. ^k With short branches and roots.

A shrub.	9. (अप्रकांडे) स्तंभ गुल्मी
A creeper.	वल्ली (तु) व्रततिर्लता
A spreading one. c	(लता प्रतानिनी) वीरुगुल्लिन्युल्लू (इत्यपि)
Height of a tree, hill, &c.	10. (नगाद्यारोह) उच्छ्राय उ. त्वेध (सो) छय (स स)
The trunk.	(अस्त्री) प्रकांडः स्कंधः (स्यान् लाच्छाखावधेसरोः)
A branch.	11. (समे) शाखा लते
A large branch.	स्कंधशाखा शाले
A fibrous root.	शिफा जटे
From a radicant branch. d	(शाखा शिफा) ऽवरोहः (स्यान्)
Scandent fibres.	(मूलाच्चाग्रं गता) लता
The top of a tree.	12. शिरोऽग्रं शिखरं (वा ना)
Its root.	मूलं वध्ने! (ऽधिनामकः)
The pith.	सारो मज्जा (समौ)
The bark.	त्वक् (सो) वल्कं वल्कल (मस्त्रियां)
Wood.	13. काष्ठं दाव्

1—स्तम्भ. 2—लता. 3—ध्व. 4—गु—नी. 5—उ— . 6—उ— . 7—लता. 8—स. 9—न. 10—त्वक्.

* Also वल्लीः. ^b Likewise व्रतती and प्रततिः. ^c Some make the explanation to be one of the synonyma; and others, moreover, make these and the preceding bear the same sense. ^d For example, that of the India fig-tree. ^e Some make this a second interpretation of अवरोहः and expound it otherwise; viz. a plant climbing from the root to the top of a tree. ^f Any term signifying a foot.

ⁿ ^{1 n} ⁿ ^{2 m} ^{3 f} ^a
 ईधनं (त्वे) ष ईधमेधः समित् (स्त्रियाम्) Fuel

^m ^{m n}
 निष्कुहः कोटरं (वा ना) The hollow of a tree.

^{f b} ^f
 वक्षरिर्मुञ्जरिः (स्त्रियौ) A compound pedicel.

^{n c} ⁿ ^{n d} ⁿ ⁿ ^m
 14. पत्रं पलाशं छदनं दलं पर्णं छदः (पुमान्) A leaf.

^{m n} ^{m n}
 पञ्चवे (ऽस्त्री) किसलयं A sprout or shoot. e

^m ^{m n}
 विस्तारो विटपो (ऽस्त्रियाम्) The branch and its shoot. f

ⁿ ^{n g}
 15. (वृक्षादीनां) फलं शस्यं Fruit.

ⁿ ⁿ
 हतं प्रसवबंधनम् The foot stalk. h

^{m f n}
 (पामे फले) शलाटुः (स्याच्) Moist. (fruit.)

^{m f n}
 (कुष्के) वान (मुभे त्रिषु) Dry.

^m ⁿ
 16. चारको जालकं (स्त्रोवे) A bud or a germ.

^{f i} ^{m j}
 कलिका कोरकः (पुमान्) An un-blown flower.

^{m k} ^m
 (स्याद्) रुच्छक (सु) सवकः A cluster of blossoms.

^{m n l} ^{m n}
 कुञ्जलो मुकुलो (ऽस्त्रियाम्) An opening bud.

1 एधस्.

2 एध.

3—ध

* Some restrict the two last, others the three last, to signify sacred fuel. ^b Likewise वक्षरी and मञ्जरी. ^c Also पञ्च. ^d Likewise छदनं. ^e The extremity of a branch bearing new leaves, &c. ^f Some make this and the preceding synonymous. ^g Likewise रुक्षं. ^h Of a leaf or fruit: the petiole or peduncle. ⁱ Likewise कलिः and कली. ^j And neuter. ^k Also रुच्छकः. Likewise रुच्छः or रुक्षः. ^l And कुञ्जलः.

A flower.	17. (स्त्रियः) सुमनसः पुष्पं प्रसूनं कुसुमं (समम्)
Its nectar or honey.	मकरंदः पुष्परसः
Its dust or farina.	परागः सुमनोरजः
Fruits of certain plants.	18. (द्विहीनं प्रसवे सर्वं हरीतक्यादयः स्त्रियाम्) आश्वत्थ वैष्णव पुच्छ नैयग्रोधैः कुदं (फले)
Fruit of the Eugenia.	19. बाहृतं (च) (फले जंबा) जंबूः (स्त्री) जंबु जांबवम् (पुष्पे जातीप्रभृतयः खलिंगा ब्रीहयः फले)
Blossom of the Bigno- nia.	20. विदार्याद्यास्तु मूलेऽपि (पुष्पे क्लीवेऽपि) पाटला

1—नस्.

2—जस्.

3 ऐ—.

* Plural with the sense of the singular, though some make it admit the singular number, and even the neuter gender. Ex. सुमनाः and सुमनः. ^b Likewise प्रसूनं. ^c According to another reading पुष्पं a flower. ^d Names of plants generally become neuter, to signify the produce of the plant; viz. its blossom and fruit: some add the root, and even the leaf. ^e Except *Harítakí* and certain others, which are feminine denoting the fruit, &c. As *Drákshá*, *Kóshátakí*, &c. ^f In these instances, derivatives are employed to signify the fruit: and, in some other instances likewise; as वैष्णु*, &c. ^g Here the neuter, the derivative, and the irregular feminine, are all three employed. ^h *Jámb* and certain others (as *Yut'hiká*, *Malliká*, &c.) irregularly retain the original genders, to signify the flower of the plant; so do the names of corn and pulse, to signify the seed. And so do *Vidárá*, and others (as *Gambhári* &c.) to denote the root, or the blossom: some add the fruit. ⁱ Here the neuter, and the original feminine gender, are both admissible; and even the masculine.

SECTION II.

1. बोधिद्रुमसुखदलः पिप्पलः कुञ्जराशमः Holy fig-tree e
 अपश्वत्वे
- (ऽय) कपित्थे (स्युर्) दधित्य ग्राहि मन्मथाः Elephant, or wood apple. c
 2. (तस्मिन्) दधिफलः पुष्पफलदंतशठा (वृषि)
 उदुंबरे अंतुफलो यक्षाङ्गो हेमदुग्धकः Glomerous fig-tree. e
 3. कोविदारो चमरिकः कुहालो युगपत्तकः Mountain ebony. g
 सप्तपर्णी विशालत्वक् शारदी विषमच्छदः Echites. h
 4. आरग्वधे राजहृद्य सम्पाक चतुरङ्गुलाः Cassia fistula.
 आरेवत व्याधिघात कृतमाल सुवर्णकाः
 5. (स्युर्) जम्बीरे दंतशठ जंभ जंभीर जंभलाः A lemon or citron.
 वरुणो वरणः सेतुसिक्तशकः कुमारकः Tapia. l

1—च. 2—न. 3—य. 4—ठ. 5—च्. 6 ति—.

* Ficus religiosa. ^b Also बोधि. ^c Feronia Elephantium or Crataeva Valanga. ^d Also कपित्थः. ^e Ficus glomerata, R. ^f Some write उदुंबरः. ^g Bauhinia variegata, and other species. ^h Echites scholaris. ⁱ Likewise masc. शारदः. ^j Also आरग्वधः and आरग्वधः. ^k Likewise सम्पाक and शम्पाक. ^l Crataeva Tapia or Capparis trifoliata.

Punag. a

Coral tree.

Tinis. d

Spondias. f

Bassia. L

Another
sort. j

Pilu. k

Walnut. l

6. पुष्पागे पुष्पसंगः केसरो देवबल्लभः

पारिभद्रे निंबतर्कन्दारः पारिजातकः

7. तिनिशे स्यन्दनो नेमी रथदुरतिसुक्कः

वञ्जुलक्षितकश्च (चा)

8. आम्नातके

वानप्रस्थ मधुष्ठीलो

9. पीलो रुडफलः खंसी

अचोड कंदरालो (दा)

स्य द्वौ) पीतन कपीतनौ

मधूके (त) रुडपुष्प मधुदुग्धौः

महीवा

(जलजेऽत्र) मधूलकः

(तस्मिंस्तु गिरिसंभवे)

1 त—.

2 अ—.

3 वि—तु.

4—तु.

5—नू.

^a Probably *Rottlera tinctoria*, R. Mss. ^b Also केशरः. ^c *Erythrina fulgens*. But some apply the Sanskrit names to the *Melia sempervirens*. ^d *Dalbergia Oujeinensis*, R. Mss. ^e नेमि. Also नेमिन् and fem. नेमी, according to some. ^f *Spondias Mangifera*. ^g Also आम्नातकः ^h *Bassia latifolia*. ⁱ Likewise मधुकः and मधुः. ^j Growing in water ; or, according to another reading, on mountainous ground. ^k The name is applied in some provinces to *Careya arborea* (R. Mss.) ; in others, to *Salvadora Persica* (R.) ^l Described as a species of the preceding, growing on mountains: but the corresponding Hindi name belongs to *Juglans regia*, and also to *Croton Moluccanum*, or *Aleurites Triloba*. ^m Likewise आचोडः and आचोटः. Also कपराहः.

^m वं^{m b} कोठे (तु) निकोचकः ^a Alangium.

^m 10. पलाशे किंशुकः ^m पर्यो ^m वातपोथे ^m Butea frondosa.

^{1 m} (ऽथ) वेतसे ^c Bayas. or Bént. c

^{2 m} रथाऽभ्रपुष्प ^{m d} विदुल ^m शीत ^m वानीर ^m वञ्जुलाः ^m

^m 11. (हौ) परिव्याधविदुलौ ^m नादेयी ^f (चं) ^{3 m} बुवेतसे ^c The same growing in water.

^{m f} शोभाञ्जने ^m शिग्रु ^{m g m h} तीक्ष्णगंधकाक्षीव ^m मोचकाः ^c Morunga. c

^m 12. (रक्तो ऽसौ) मधुशिग्रुः ^c (स्याद्) ^c A red variety of the same.

^{m j} सरिष्टः ^m फेनिलः ^c (समौ) ⁱ Soap berry.

^m विले ^m शाण्डिल्य ^{4 m} शैलूषौ ^m मासूर ^{5 m} श्रीफला ^c (वपि) ^k Marmelos.

^m 13. स्रक्षो ^{m m} जटी ^m पर्कटी ^c (स्यान्) ^c Waved leaved fig-tree. l

^m न्यग्रोधो ^{6 m} वृद्धपादः ^{7 m} Indian fig-tree. n

1—स.

2 रथ.

3 चं—स.

4—व.

5—स.

6—पाद.

7 वट.

^a A hexapetalum. ^b Likewise निकोठकः. ^c The Sanskrit name is by some referred to the Ratan : but a different plant appears to be meant. ^d अभ्रपुष्पः. Also रथाभ्रपुष्पः. ^e Hyperanthera Morunga or Guilandina Morunga. ^f Likewise सोभाञ्जनः or सोभाञ्जनः. ^g तीक्ष्णगंधकः and तीक्ष्णगंधः. ^h अक्षीवः or अक्षीवः, and काक्षीवः. ⁱ Sapindus Saponaria and other species: but applied also to Mimosa abstergens, R. ^j Also रिष्टः. ^k Ægle Marmelos or Crataeva Marmelos. ^l Ficus venosa. ^m जटिन्. Also fem. जटी, or जटि (Nom. जटिः). So पर्कटिन्; and fem. पर्कटी, or पर्कटि (—टिः). ⁿ Ficus Indica.

Lod'h. The
pale sort. a

^m गालवः ^{m b} शावरो ^m लोधस्त्रिरीटस्त्रि ^{l m} मार्जनौ ^{2 m}

Mango. o

14. आम्रसूते रसाले ^m

A very fra-
grant sort
of it.

(ऽसौ) सहकारो (ऽतिसौरभः)

Bdellium.

ⁿ कुंभोलूखलकं (क्षीवे) ^{n d} कौशिके ^m गुग्गुलुः ^{m e} पुरः ^m

Sebesten. f

15. शेलुः श्लेष्मातकः शोत उद्दालो वज्रवारकः लसूडः

Piya. h

^{n i} राजादनं ^{m j} पियाल (च) ^m सन्नकद्रधनुः ^{m k} पटः

Gambhadr. ₁

16. गंभारी सर्वतोभद्रा काश्मरी मधुपर्णिका

^f श्रीपर्णी ^f भद्रपर्णी (च) ^{m m} काश्मर्य (चाप्य)

Jujube. n

(ऽय इयोः)

^{m f o} 17. कर्कन्यूर्वदरी ^{m f p} कोलिः ^{m f q}

The fruit.

ⁿ कोलं ⁿ कुवस ^{4 n} फेनिले

1 ति—.

2 ति—.

3 चूत.

4—ल.

* The lodh is a bark used in dying, of which two sorts are in use. Some restrict the first term to this species, and make the rest common to both. ^b Also शावरः. ^c Mangifera Indica. ^d कुंभं and कुंभोलूखलकं. Also कुंभोलूः and खलकं. Likewise कुंभोलूखलकं. ^e Also गुग्गुलु. ^f Cordia myxa. Also Cordia latifolia, R. Mss. ^g Also शेलुः. ^h Chiron-
jia Sapida, R. Mss. But the name is in some places applied to Grewia orientalis and didyma. ⁱ Likewise राजादनं or—नः. ^j And पियालः. Also सन्नः and कद्रुः. ^k Likewise धनुः (धनु of धनुष) and पटः. ^l Probably Gmelina arborea, R. ^m Also काश्मरी. ⁿ Zizyphus Jujuba, and other species. ^o Masc. कर्कन्युः and न्युः. Fem. कर्कन्युः. ^p Masc. चदरः. ^q Also, in the fem. कोली and कोला.

ⁿ ⁿ ^{f a}
सौवीरं वहरं धोण्डा (ऽप्य)

(ऽथ स्यात्) खाडुकण्टकः ^m *Buln'chi.* ^b

^{m c} ^m ^m ^{l m}
18. विकंकतः सुवारुचो ग्रंथिलो व्याघ्रपाद् (पि)

^m ^{m d} ^f ^{f o}
येरावतो नागरंगो नादेयी भूमिजंबुका *Orange.*

^{m g} ^m ^m ^m
19. तिंदुकः स्तूर्जकः कालस्कंध (च) शितिसारके *Sort of ebony. f*

^m ^m ^m ^m
मूलः वि. काकेन्दुः कुलकः काकतिन्दुकः काकपीलुके *Another sort. h*

^{m i} ^m ^{m f j} ^{2 m} ^m
20. गोखीढो भाटलो घण्टापाटलिर्मोक्ष मुष्ककौ *Ghantā-paṭali.*

^m ^m ^{3 m}
तिलकः क्षुरकः श्रीमान् *Tila'.*

^m ^m
श्रेयः वि. (समौ) पिचुल भाबुकौ *Tamarix. k*

^f ^f ^f ^m ^m
21. श्रीपर्यिका कुमुदिका कुंभी कैटव्य कट्फलौ *Kayap'hal.*

^m ^f ^{4 m} ^m
क्रमुकः पट्टिका (ख्यः स्यात्) पट्टी लाक्षाप्रसादनः *Red Lód'h.*

1—इ.

2 जोक्ष.

3—तृ.

4—नृ.

■ Some make the three last, others the two last, signify the wild sort : others again explain the last, as denoting both plant and fruit ; and the rest, as indicating the fruit of the common Jujube. ^b *Flacourtia Sapida*, R. ^c Also वैकंकतः. ^d Likewise नारंगः or नार्यंगः. ^e Some disjoin the two last as names of a different plant. ^f *Diospyros melanoxylon*, (R), and *Glutiosa*, (Koen.) ^g Also तिंदुकी. ^h *Diospyros tomentosa*, R. ⁱ Likewise गोखिङ्गः. ^j Or घंटा and पाटलिः. ^k *T. Indica* and *Dioca*.

Mulberry. ^a 22 नूद (सु) पूषः क्रमुको ब्रह्मण्यो ब्रह्मदाव (च)
दूल (सु)

Nauclea
orientalis.

नीप प्रियक कदंबा (सु) हलिप्रिये

Marking
nut. e

23. वीरट्टोऽरुक्करोऽग्निसुखी भस्मातकी (त्रिषु)

Pa rspi pal. a

गहंभाण्डे कंदराल कपीतन सुपार्श्वकाः

24. लक्ष (सु)

Tamarind.

तिंतिडी चिच्चाऽम्बिका

A san. h

(ऽथ) पीतसाखके

सर्जकाऽसन बंधूकपुष्प प्रियक जीवकाः

Sak'hwa or
Sal j

25. साले (तु) सर्जं कार्या (खर्क्याकाः शस्यसंवरः)

Kahua'. n

नदीसर्जा वीरतरिंद्रुः ककुभोऽर्जुनः

1—र.

2 र'—.

* Morus Indica. But some make it the Hibiscus Populneoides. See 23. ^b Likewise कदम्बः. ^c Semecarpus Anacardium. ^d Masc. भस्मातकः. ^e Hibiscus Populneoides, R. Some confound these Sanskrit names with those of the Ficus venosa. ^f Also तिंतिडी and तिंतिडीकः,—का,—कं. ^g Likewise चच्छीका, चान्दिका and चान्दीका. ^h Terminalia Alata tomentosa, R. ⁱ Also आसनः and अशनः. ^j A common timber tree described (Polyandria monogynia) but not yet named by botanists. ^k Likewise शाखः. ^l Also कार्याः. ^m Or शस्यसंवरः. ⁿ Terminalia Alata glabra, R.

26. ^{m n} राजादन ^{n b} फलाध्यक्षे ¹ क्षोरिकायां ^{Khirant. a}
 (अथ द्वयोः) ^{Inguā.}
- ^{m f c} द्रुहो ^m तापसतर्
- ^m भूर्ज ^{2 m} चर्म ^{3 m} द्रुत्वचौ ^{Bhojpatr. d}
^{f f f m m f f}
27. पिच्छला पूरणो मोचा स्थिरायुः शालालि (ई योः) ^{Silk-cotton. e}
^m पिच्छा (तु) शालालोवेष्टे ^{Its gum.}
- ^m रोचनः ^{m f} बूटशालालिः ^{Another sort of silk-cotton.}
^{m h m m m}
28. चिरविस्त्रो नक्तमालः करज (च) करञ्जके ^{Caranj. g}
^{m m m j m}
- प्रकोर्यः पूतिकरजः पूतिकः कलिमारकः ^{Gray Bonduc. i}
^{m 4 f 5 f}
29. (करञ्जभेदाः) षड्ग्रंथो मर्कटप्रकारवस्त्रो ^{Other sorts. k}
^{6 m m m 7 m}
- रोहो रोहितकः शीघ्रशत्रुर्दाडिमपुष्पकः ^{Rohin. l}

1—का. 2—नृ. 3—च, and —च्. 4—टी.
 5 क— 6 —नृ. 7 दा—.

* Perhaps a species of Mimusops. M. Kauki. ^b Also राजादन कसं and कस्यकं. ^c Masc. द्रुहः. ^d The bark is used. ^e Bombax heptaphyllum. ^f Also fem. शालाली. Likewise m. or f. शालालिः. ^g Galedupa Arborea or Robinia mitis. ^h Also चिरविस्त्रुः. ⁱ Caesalpinia, or Guilandina, Bonduccella. ^j Likewise पूतिकरञ्जः, पूतीकः, and कलिकारकः. ^k Seemingly varieties of the Bonduc. ^l A medicinal plant so called. ^m Also रोहितकः.

Khayar. a

A fetid
Mimosa.

A white
sort.

30. गायत्री वासतनयः खद्विरे दंतधावनः

परिमेदो विट्खद्विरे

कदरः (खद्विरे सिते)

31. सोमवल्को (ऽप्य)

Palma
christi. d

(ऽप्य) व्याघ्रपुच्छ गंधर्वहस्तकी

एरंड उरुवूक (च) रुचकश्चिखक (च सः)

32. चंचुः पञ्चाङ्गुलो मंड वर्धमान व्यडंबकाः

A variety of
the S'ami.

(चल्पा शमी) शमोरः (स्याच)

S'ami or
saen. j

कमो सक्तुफला शिवा

Mayan. l

33. पिण्डोतको मरुवकः खसनः करहाटकः

शल्य (च) मदने

Déodar. m

शक्रपादपः पारिभद्रकः

34. भद्रदारु द्रुकिणिमं पोतदारु (च) दारु (च)

1 चि—.

2 शमी.

* Mimosa Catechu (Khayar) Linn. b Also masc. गायत्रिन् (—त्री)
c Likewise वासपत्रः and वासदक्षकः. d Ricinus communis. e Also
उरुवूकः. f Likewise रुचकः and रुचुकः or रुदुकः. g Also चंचुः or
चामंडः. h Likewise व्यडंबनः. i Also शमोरः. j Mimosa albida.
k Or सक्तुफलो. l Vangueria spinosa, R. But the Sanscrit names
are referred also to Gardenia dumetorum. m In Bengal, Uvaria
longifolia : but properly seems to be a pine or fir.

Trumpet
flower. a

^a *Bignonia suave-olens*. ^b Also fem. पाटको. ^c अनोवा or मोवा. ^d Likewise काको and खाको. ^e A fragrant seed so named. ^f And other synonyma of woman. ^g *Bignonia Indica*. ^h Also खोनाकः. ⁱ चरुः or चरटुः. ^j *Phyllanthus. Emblica*. ^k Masc. चामरुकः. ^l Or चवःखा. Also कावखा. ^m *Terminalia belerica*. ⁿ Fem. विभोतको.

39. ^m ^{lm} ^m ^m ^m
अक्षस्तुषः कर्षफलो भूतवासः कलिद्रुमः

Yellow
myrobalan.

^f ^{3f} ^f ^{fb} ^f ^f
अभया (त्व) व्यया पथ्या वयस्या पूतनाऽष्टता हरि

40. हरीतको हैमवतो चेतको अचसो शिवा

Sural. c

^m ^m ⁿ
पोतद्रुः सरलः पूतिकाष्ठं (चा)

Caniydr. d

(ऽथ) द्रुमोत्पलः

41. ^m ^m
कर्णिकारः परिध्याधो

Barahal. e

^{mf} ^m ^m
लकुचो लिकुचो उल्लः

Bread fruit
or Jaca
tree. g

^{mh} ^{mi}
पनसः कंटकिफलो

Hijjal. j

कटार मीर

^m ^m ^{mk}
निचुलोऽम्बुज इज्जलः

Opposite
leaved fig-
tree. l

42. ^f ^f ^{fm} ^f ^f
काकोष्ठुंवरिका फलुर्मलपूज्जधनेफला

Nimb. n

^m ^m ^m ^m
अरिष्टः सर्वतोभद्र हिङ्गुनिर्व्यास मालकाः

43. ^{mo} ^m
पिचुमई (च) निम्बे

Sisod. p

^f ^m ^{fq}
(ऽथ) पिच्छिलाऽरुक् शिंशपा

1 लस.

2 च—.

3 ल—.

- ^a Terminalia citrina. ^b Also वयःस्या and कायःस्या. ^c A tree which yields a resin. ^d Pterospermum acerifolium or Pentapetes acerifolia. ^e Artocarpus Lokutsha (Lucucha), R. ^f Likewise नकुचः. ^g Artocarpus integrifolia. ^h Also फलसः. ⁱ And कंटकोफलः. or कंटकफलः. ^j Eugenia acutangula. ^k Likewise हिज्जलः. ^l Ficus oppositifolia, R. ^m नलपूः (पू). Also नलपूः (—र), and नलपूः (—यू). ⁿ Nimba Azadaracta (A'za'dderakht) or Melia Azadirachta. ^o And पिचुमईः. ^p Dalbergis Sissoo, R. ^q Or, according to some, चयुश्शिंशपा.

कपिला भस्मगर्भा (सा)

Another
sort. a

शिरौष (स्तु.) कपीतनः

Siris. b

44. भण्डितो (ऽप्यु)

(ऽय) चाम्पेयचम्पको हेमपुष्पकः

Champā. d

(एतस्य कलिका) गंधफलो (स्याद्)

Its flower.

(ऽय) केसरे

Mul-sari. e

45. वकुलो

वकुलो ऽथोके

Aso'c. g

(समी) करक दाडिमौ

Pome-
granate.

चाम्पेयः केसरो नागकेसरः काञ्चना (चयः)

Nāgēsar. i

46. जया जयंतो तर्कारी नादेयो वैजयंतिका

Jainti. l

ओपयंमग्निमयः (स्यात्) कणिका गणिकारिका

Ganiydrī. m

47. जयो

1—.

2—न.

3—.

a Some make these terms synonymous with the preceding. b Mi-
mosa Seereessa (Siri'sha), R. c Also भंडिरः and भंडीलः or भंडीरः.
d Michelia Champaca, e Mimosa Elengi. f Likewise केसरः.
g Jonesia Asoca, R. h And दाडिमः, दाडिम्यः or दाडिमः. Also fem.
दाडिमो. i Mesual ferrea. j Likewise केसरः and नागकेसरः. k And
all synonyma of gold. l Æschynomene Sesban. m Premna spinosa,
and longifolia. n Some make these five synonymous with the preced-
ing five, as names of the Aranī or Premna spinosa.

Coraiya. a	^{m b} ^m ^m ^f (ऽय) कुटजः शको बत्सको गिरिमक्षिका
Its seed.	^{m f n l m n} ⁿ (एतस्यैय) कलिङ्गद्रव्यवभद्रयव (फले) एतज्जै
Caro'nda. c	^{2 m d} ^{m e} ^m ^m 48. कृष्णपाकफला ऽविग्न सुषेणाः करमईके
Tamāl. f	^m ^{3 m} ^{m g} कालस्कन्धसमालः (स्यात्) तापिच्छे (ऽप्य.)
Séduart. h	^{m i} ^{4 m j} ^{f k} ^{5 f} (ऽय) सिंदुकः 49. सिन्दुवारेन्द्रसुरसौ निर्गुण्डीन्द्राणिके. (त्यपि)
Déolār. l	^f ^f ^{f m} ^m ^m वेणो खरा गरी देवताडो. जीमूत (इत्यपि)
Sirtāri. n	^f ^f 50. श्रीहस्तिनी (त) भूरण्डो
Arabian Jasmin. o	^{n/p} ^f हणशून्यं (त) मक्षिका ^f ^q भूपदो शीतभोर (च)

1 इ—.

2—ख.

3 त—.

4 इ—.

5 इ—का.

^a Echites antidysenterica or Nerium antidysentericum. ^b Also कोटजः. ^c Carissa Carandas. Applied also, but erroneously, to the Flacourtia Cataphracta. ^d Also कृष्णपाकः, पाकफलः, कृष्णफलः, पाककृष्णफलः and other combinations of the same terms. ^e Likewise आविग्नः. ^f A tree noted for the dark hue of its blossoms. ^g Also तापिञ्जः. ^h Vitex trifolia and Nigundo. Applied also to Buddleia Neemda, B. Mss. ⁱ Likewise सिंदुकः and सिंधुवारः. ^j Or इन्द्रसुरिः. ^k Also निर्गुण्डो. ^l A plant so called. ^m Likewise खगरी, and खरागरी or गरागरी. ⁿ Heliotropium Indicum. ^o J. Zambac. ^p Also fem. हणशून्या. ^q Likewise शीतभोरः.

	I f a	(सैवा.) स्रोता (वनोज्झवा)	A wild variety.
51.	f c f f f f	शेफालिका (तु) सुवहा निर्गुण्डो नोलिका (चसा)	Nébart. b
	f 2 f	(सितासौ) श्वेतमुरसा भूतवेश्म.	The same white.
	f	(ऽथ) मागधो	Sort of Jasmin. d
52.	f f f	गणिकाययिका स्वहृत्	
	f	(सा पोता) हेमपुष्पिका	Yellow Jasmin.
	m m f f	अतिमुक्तः पुंड्रकः (स्याद्) वासंतो माधवोलता	Málatt latá. e
53.	f h f f i	सुमना मालतो जातिः	Great flowered Jasmin. g
	f f	सप्तला नवमालिका	Double Jasmin. j
	m n m n	माघ्यं कुन्दं	Many flowered Jasmin. k
	m m m	रक्तक (स्तु.) बंधूको बंधुजीवकः	Dop'hariya.
54.	f f 2 f	सहा कुमारी तरणिर	Aloe. n

1 चा—.

2—यो.

3 वि—.

* चास्कोता or चास्कोटा. ^b Jasminum villosum, R. The sanscrit names are assigned, in Bengal, to the Nyctanthes Arbor tristis. Some apply the two last terms to a distinct sort. ^c Also शेफालिः or शेफालो and शेफालिका. ^d J. Auriculatum. ^e Gærtnera racemosa or Banisteria Bengalensis. ^f Likewise माधवी and सता. ^g J. Grandiflorum. ^h सुवहाः (—नस्) or सुवना. ⁱ Also जातो. ^j J. Zambac fl. multiplicatis. ^k J. multiflorum or pubescens. ^l Pentapetes phænicea. The Sanscrit names are by some assigned to the Ixora coccinea. ^m Also बंधुकः. ⁿ Also perfoliata.

Globe ama-
ranth. a

^m ^f
अमरान (स्तु.) महासहा

The crim-
son sort.

^{m b}
(तत्र शोणे) कुरवक

The yellow
[or white]
variety.

^{m c}
(स्तु. पांते) कुरंटकः

Blue Barle-
ria. d

^{m f e} ^f ^{m f}
55. (नोलाभिणी द्वयोर्) बाणादासो(च) र्त्तगल(च)सा.

Jhinn. g

^{m h} ^f
सैरोयक (स्तु.) भिण्ठो (स्यात्)

A purple
sort.

^m
(तस्मिन्) कुरवको (रणे)

A yellow
sort. i

^m ^{m f j}
56. (पीता) कुरंटको (भिण्ठो तस्मिन्) सहचरो (द्वयोः)

China rose.
k

चोडपुष्पं जवा

The blos-
som of se-
samum.

वज्रपुष्पं (पुष्पं तिलस्य वत्)

Oleander.
m

^{m n} ^m ^m ^m
57. प्रतिहास यतप्रास चण्डात इवमारकाः
करवोरे

Caril. o

^m ^{m p} ^{l m}
करोरे (तु) ककर ग्रंथिला (वभो)

Thorn ap-
ple. q

^m ^m ^{m r} ^{m s}
58. उन्मत्तः कितवो धूर्त्तो धुसूरः कनका (हयः)
मातुलो महन (चा)

1—ह.

* Gomphrena globosa. ^b Or कुरवकः. ^c Also कुरंटकः. ^d Barleria
caerulea, R. ^e Masc. बाणः. ^f Or चार्त्तगलः. ^g Barleria cristata.
^h Or सैरोयकः. ⁱ Barleria Prionitis. ^j Masc. सहचर. Also सहचरः.
^k Hibiscus Rosa sinensis. ^l Also जवा. ^m Nerium Odorum. ⁿ Or
प्रतोहासः. ^o Described as a thorny plant, of which Camels are fond.
^p Also ककरः. ^q Datura Metel and Fastuosa. ^r Likewise धुसूरः
and धुसूरः. ^s Or any other name of gold.

(ऽस्य फले) मातुलपुत्रकः^m The fruit

59. फलपूरो^m बीजपूरो^m रचको^m मातुलपुत्रके^m Citron. a

समीरखो^m मरुवकः^m प्रस्थपुष्पः^m फणिसम्भकः^m Maruā. b

60. जंभीरो^{m c} (घ)

(ऽय) पर्यासे कठिञ्जर कुठेरकौ^{m m m} Parnds. d

(सिते) ऽर्जको^m (ऽत्र) The white sort. e

पाठी^{1 m} (तु) चित्रको^{m g} वज्रि^{m h} (संज्ञकः)^f Lead wort.

61. चर्का^{m j} (च) वसुका^m स्तोत गणरूप विकीरणाः^{2 m m} Swallow wort. i

मन्दार^m (चा) ऽर्कपर्यै^m

(ऽत्र शुक्ले) ऽर्क प्रतापसौ^{m m} The white sort.

62. शिवमल्ली^f पाशुपत एकाठीलो^m वको^{m l} वसुः^{m m m n} Bacapushpa. k

वन्दा^{f p} दृष्टादनी^f दृष्टरुहा^f जीवन्तिके^{3 f} (त्यपि) A parasite plant. o

¹—नृ.

² चा—.

³—का.

^a Citrus medica. Two sorts are here named : but some make the terms synonymous. ^b Marjoram ? The Sanscrit names are also assigned to a species of basil (Ocimum) with small leaves ; and to another sort of citron. ^c Also जंभीरः. ^d Considered by some to be the sacred Basil (Ocimum sanctum). ^e Ocimum gratissimum. ^f Plumbago. zeylanica. ^g Or चित्रकः. ^h And other names of fire. ⁱ Asclepias Gigantea. ^j Or any name of the sun. ^k Confounded by some with Æschynomene grandiflora, but appears to be a different plant. ^l Likewise fem. एकाठीला. ^m Also वसुः. ⁿ And वसुवः or वसुवः. ^o Epidendrum Tesseloides and other species. ^p Likewise वन्दका and वन्दका.

SECTION III.

- Guricha. a* 1. वत्सादनी च्छिन्नंरुहा गुडूची तंतिका ऽष्टता
जीवन्तिका सोमवल्ली विशल्या मधुपर्ण्य¹ (ऽपि)
- Aletris. c* 2. मूर्वा देवी मधुरसा मोरटा तेजनौ सुवा
मधूलिका मधुश्रेणी गोकर्णी पीलुपर्ण्य² (ऽपि)
- A'cana'di. g* 3. पाठा ऽम्बठा विद्धकर्णी स्थापनी श्रेयसी रसा
एकाष्टीला पापचेली प्राचीना वनतिक्तिका
- Catuci. i* 4. कटु कटम्बरा ऽशोकरोहिणी कटुरोहिणी
मत्स्यपित्ता कृष्णभेदी चक्रांगी शकुलादनी
- Canach, or
Cowitch. l* 5. आत्मगुप्ता जडा ऽथ्यण्डा कण्डूरा प्राट्पायणी
ऋष्यप्रोक्ता शूकशिन्निः कपिकच्छु^q (च) मर्कटी

1—र्णी.

2—र्णी.

^a Menispermum glabrum. ^b Also गुडूची. ^c Aletris Hyacinthoides or Dracona nervosa. ^d And सुर्गे. ^e Likewise सुवा. ^f Also धनुःश्रेणी ; or धनुः and श्रेणी. ^g Cissampelos hexandra. ^h Likewise अविद्धकर्णी and अविद्धकर्णी. ⁱ A medicinal plant so called. ^j Also कटुम्बरा. ^k Likewise अशोका and रोहिणी. ^l Dolichos pruriens. ^m Also अजहा. ⁿ Likewise अथ्यण्डा. ^o Or कण्डूरा. ^p And शूकशिन्नी, or शूकशिन्ना. ^q Also कपिकच्छुः.

^f 1 ^f ^f ^f ^{f b} ^f
6. चित्रोपचिता न्यग्रोधी द्रवन्ती शंवरी वृषा

Musali. a

^f ^f ^f ^{3 f}
प्रत्यक्षेणी सुतत्रेणी रण्डा मूषिकपर्णः (ऽपि)

^m ^{m d} ^{m e} ^{3 m}
7. अपामार्गः शैखरिको धामार्गव मयूरकौ

Apāng. c

^{f f} ^{f g} ^f ^f
प्रत्यक्षणी कौशपर्णी किण्वी खरमञ्जरी

^f ^f ^f ^f ^f
8. फंजिका ब्राह्मणी पद्मा भार्गी ब्राह्मणयष्टिका

Bamanai-
[t'h. h

^f ^{m i} ^m ^m
अङ्गारवल्ली बालेयशाक वर्ध्वर वर्ध्वकाः

^f ^{f k} ^f ^f ^{f l}
9. मञ्जिष्ठा विकसा जिङ्गी समङ्गा कालमेघिका

Madder. j

^f ^{f m} ^f ^{4 f n}
मण्डूकपर्णी भण्डूरी भण्डौ योजनवस्त्र (ऽपि)

^m ^{m p} ^m ^{m q} ^m
10. यासे यवासे दुःसर्षो धन्वयासः कुनाशकः

Janāśā. o

^{f r} ^f ^f ^f ^f
रोदनी कच्छुरा जनता समुद्रांता इरालभा

^{f t} ^f ^{5 f} ^{6 f}
11. वृष्णिपर्णी वृथक्पर्णी चित्रपर्णं त्रिवर्द्धिका

Chāculi'ya. s

1 च— 2—र्णी. 3—क. 4—ल्ली. 5—र्णी. 6 च—.

* A medicinal plant : probably *Anthericum tuberosum*, R. Mss.

^b Likewise संजरी. ^c *Achyranthes aspera*. ^d And शैखरेयः. ^e Also

अधामार्गः. ^f Or प्रत्यक्षपर्णी. ^g And कौशपर्णी. ^h *Ovieda verticellata*, R.

ⁱ Also बालेयः. ^j *Rubia Munjeet* (Manjit'h), R. ^k Or विकसा.

^l Also कालमेघिका. ^m And भण्डूरी. ⁿ Likewise योजनपर्णी. ^o Perhaps

Hedysarum Alhagi? or rather, a new species. ^p Likewise पासः,

and! अपवासः. ^q Also धन्वयवासः and धनुयांसः. ^r Likewise रोदनी.

* Explanations differ; the names in both lines being synonymous according to some; but denoting two distinct plants according to others. The first seems to be *Hedysarum lagopodioides*. ^t Or वृष्णिपर्णी.

- Rāmvāsac.* ^{f f f a f b 1 f} क्रोष्टुविन्ना सिंहपुच्छी कलशिधेनावनिर्गुहा
- Sort of prickly nightshade.* ^{f f f f f} 12. निदिग्धिका स्पर्शी ध्यात्री दृढती कण्टकारिका
^{f f f f 2 f} प्रचोदनी कुली बुद्धा दुःस्पर्शा राद्रिके. (त्वपि)
- Indigo. d* ^{f f f f f} 13. नीली काशा क्षीतकिका ग्रामीणा मधुपर्णिका
^{f f f f e f i f} रञ्जनी श्रीफली तुल्या द्रोणी दोला (च) नीलिनी
^{m 3 m h f f}
- Sòmra'j. g* ^{f i f f j 4 f} 14. अवलुणः सोमराजी सुवस्त्रिः सोमवस्त्रिका
^{f f b f f f f} काशमेघी लण्णफला वाकुची पूतिफला (ऽपि)
- Long pep- per.* ^{f k f l f f} 15. लण्णोपकुल्या वैदेही मागधी चपला कणा
^f उषणा पिप्पली शौण्डी कोला
- Another sort.* ^{f f f m m} (ऽथ) करिपिप्पली
- ^{n o f p} 16. कपिवल्ली कोलवल्ली अथवा वशिरः (पुमान्)
ⁿ चव्य (न्तु) चविका

¹ सु—.²—का.³—जिन्.⁴—ली.⁵ उ—.

^a Also कलशी and कलसिः. ^b धावनिः or धावनी. ^c Solanum Jacquini, Willd. ^d Indigofera tinctoria. ^e Some read तूणी, others तूली. ^f Also चेला, according to another reading. ^g Conyza (or serratula) anthelmintica. ^h Or fem. सोमराजो (—जी). ⁱ Likewise काशमेघी. ^j Some write वाकुजी. ^k Also उषणा. ^l Likewise पिप्पलिः. ^m And वशिरः. ⁿ Or synonymous with the preceding : or else the name of a different plant ; Tetranthera apetala, R. ^o Also fem. चव्या. ^p Or चवी. Also neut. चविकं.

- काकचिची गुच्छे (तु) क्षणाला *Retti. a*
17. पक्ष्मपा (त्वि) शुगन्धा खट्वा खादुकष्टकः *Go'c'haru. b*
- गोकण्टको गोचुरको वनखट्वाट (दृत्थपि)
18. विष्ठा विषा प्रतिविषा ऽतिविषोपविषा ऽरुणा *Atis. c*
- मङ्गी मङ्गीपथं (चा)
- (ऽय) क्षीरावी दुग्धिका (समे) *Dud'hi. d*
19. यतस्त्री वल्लभता ऽभीरुिन्दीवरी वरी *S'atavari'. e*
- अष्टप्रोक्ता भीरुपत्नी नारायणः यतावरी
20. अष्टेह (रु)
- (ऽय) पीतद्रु कालेयक हरिद्रुवः *Da'ru haldi'. g*
- हार्वी पचंपचा हारहरिद्रा पर्वणी. (त्विपि)
21. वचोऽगन्धा वच्यन्था गोखोमी यतपर्विका *Orris root. j*
- (शुक्ला) चैमवती *A white sort. k*

1 शुष्का.

2 द—.

3 द—.

4 द—.

5—द्रु.

6 द—.

* *Abrus precatorius*. ^b *Barleria* (or *Ruellia*) *longifolia*. The name seems to be also applied to *Tribulus Lanuginosus*. ^c *Betula*? *As. Res. vol. vi. p. 573.* ^d *Asclepias rosea*, (R.) and other species. ^e *Asparagus racemosus*, Willd. ^f Sing. नारायणी. ^g *Amomum Zanthorhizon*, Roxb. ^h Also काशीयकः. ⁱ Likewise पचंपचा. ^j *Iris pseudacorus*? ^k *Acorus calamus*.

Justicia. a

वेद्यमातृ सिंघौ (तु) वासिका^{f 1f bf}22. दृषोऽटक्षः^{mc md} सिंहास्यो वासको वाजिदन्तकः^{m mc m}

Clitoria. f

आस्कोता गिरिकर्णी^{fg f} (स्याद्) विष्णुकान्ता^f पराजित

Barleria. h

23. इक्षुगन्धा^f (तु) काण्डेष कोकिलाक्षे^{m m 2m m} क्षुरक्षुराः^f

Anethum. i

शालेयः^{m j} (स्याच्) क्षीतशिवच्छता^{3m 4f f} मधुरिका मिथी^{f k}

24. मिश्रेया (प्य)

Euphorbia.
1(स्य) सौक्ष्ण्ड्यो वज्रद्रुः^{mm mn bf fo fr} स्तुक् स्तुही रुड^f

समंतदुग्धा

Babreng. q

(स्यो) बेक्षममोषा चित्रतंडुला^{mn fr f}25. तंडुल (च) क्षमिन्न (च) विडङ्गं (पुनपुंसकम्)^{mb m mt}

Sida. u

वसा वाद्यालको^fCrotalaria.
vघण्टारवा (तु) शणपुष्पिका^{f f}

1—मूही.

2 दू—.

3 शी—.

4 ख—.

5—हू.

^a Justicia adhatoda & ganderussa. ^b Also वाया and वायिका. ^c Or दृषः. ^d And अटक्ष. ^e Likewise वायकः. ^f Clitoria ternatea. ^g Also आस्कोटा. ^h Barleria Longifolia : but applied also to Capparis spinosa. ⁱ Anethum Sowa and Pammorium, R. ^j Or शालेय. ^k Also मिहिः, मिही and मिथिः. ^l Including divers species, as Tirucalli, &c. ^m Also सिङ्गण्डः and शीङ्गण्डः. ⁿ Likewise वज्रः. ^o Or स्तुहा. Also स्तुहिः. ^p And रुडी. Likewise masc. रुडः. ^q The seed is used as a vermifuge. ^r क्षमोषा and मोषा. ^s Also तंडुलः. ^t This and the two preceding terms admit the three genders, say some. ^u S. cordifolia and Rhombifolia, &c. ^v C. retusa, sericea and some other species.

26. ^f ^{f a} ^f ^f ^{1 f}
 लह्वीका गोस्तनी द्राक्षा खादी मधुरसे. (ति च) A grape.

^f ^{f b} ^{f c} ^f ^{2 f}
 सर्वाशुभ्रतिः सरसा त्रिपुटा त्रिवृता त्रिवृत् *Téort* : the white sort.

^f ^{f d}
 27. त्रिभण्डी रोचनी

^f ^{f e} ^f
 श्यामा पालिंधी (तु) सुषेणिका The black sort.

^f ^f ^f ^f
 काला मसूरविदला ऽर्द्धचन्द्रा कालमेषिका

ⁿ ⁿ ^f ^{f g}
 28. मधुकं क्लोतकं यष्टिमधुका मधुयष्टिका Liquorice.

^f ^f ^{3 f} ^f ⁱ
 विदारी क्षीरशुक्ले चुगन्धा कोट्टी (च या सिता) *Bhūncan-
 ra* the dark sort. h.

^f ^{4 f} ^{5 f}
 29. (अन्या) क्षीरविदारी (स्यात्) महाश्वेतर्द्धगन्धिका Another sort (pale).

^f ^f ^f ^f
 साङ्गली शारदी तोयपिप्पली शकुलादनी *Canchara*. j

^f ^f ^{m l} ^m ^{m m}
 30. खराशा कारवी दीप्यो मयूरो लोचमस्तकः Celosia. k

1—सा.

2—तु. °

3 द—.

4—ता.

5 द—.

* Or गोस्तना. ^b Also सरणा, सरसा, and सवहा ; some read सुवहा.
^c And त्रिपुटो. ^d Likewise रोचनी. ^e पालिंदो. or पालिंधी. ^f Glycyrrhiza
 glabra ? Or Abrus precatorius albus, the root of which is substituted
 for liquorice. ^g Also यष्टो. ^h Convolvulus paniculatus. ⁱ Interpre-
 tations differ, transposing the distinction of colour. ^j Jussieu repens.
^k C. Cristata. ^l Also दीपकः. ^m Likewise लोचमस्तकः.

<i>Syām-lata</i> ^a	^{f b} गोपी ^f श्यामा ^f शारिवा (स्याद्) ^{1 f} मंतेत्पक्षशारिवा ^{2 f}
<i>Ridd'hi</i>	^{3 f} 31. योग्य ^f वृद्धिः ^{4 f} सिद्धि वक्ष्यौ
<i>Vrida'hi</i>	^{5 f} वृद्धे (रूपाववा ^c वृद्धे)

SECTION IV.

<i>A banana</i> ^d	^{f e} 1. कदली ^{f f} बारणवृक्षा ^f रंभा ^f मोचंशुमरफला ^{6 f}
<i>Muga'ni</i>	^f काष्ठौला ^f सुगन्धौ (तु) ^{7 f} काकदुन्ना ^f सहे (त्यपि)
<i>Egg plant</i> ^g	^{f h} 2. वात्ताकी ^f चिङ्गुली ^f सिंही ^f भण्डाकी ^f दुष्प्रधर्षणी ^{f i}
<i>Rasan. j.</i>	^f नाकुली ^f सुरसा ^f राक्षा ^{f k} सुगन्धा ^{f l} गन्धनाकुली

1 क— 2 वृ— 3 क— 4 वक्ष्यौ. 5 वृद्धि
6 क— 7 वृद्धा.

^a Interpretations differ ; some referring the two last terms, others the whole line, to a different plant. ^b Or गोपा. ^c The same synonyma with the preceding. They are medicinal drugs. ^d *Musa sapientum*. ^e Also masc. कदम्बः. ^f Likewise बारणवृक्षा. Some write बारवृक्षा. ^g *Solanum melongena*. ^h Also वात्ता or वात्ताकुः ; and masc. वात्ताकः,—कु,—की, (—किन्.) ⁱ Likewise दुःप्रधर्षणी. ^j Uncertain. See As. Res. vol. iv. p. 309. ^k Some read नागसुगन्धा. ^l Physicians reckon this a variety of the preceding.

3. नकुलेटा भुजङ्गाक्षी चक्राक्षी सुवहा (च सा)	
विदारोगंधाशुमती सालपर्णी स्थिरा ध्रुवा	Sa'lparni'. h
4. तुल्लिकेरी समुद्रान्ता कर्पासी बदरे (ति च)	Cotton.
भारहाजी (तु सावन्या)	Wild cotton. f.
शृङ्गी (तु) वृषभो वृषः	Rishabha. g
5. गाङ्गेरुकी नागवला भूषा द्रुवगवेधुका	Gorakha. i
धामार्गवो घोषकः (स्यान्)	Ghoshā with white flowers.
महाजाली (स पीतकः)	With yellow flowers.
6. ज्योत्स्नी पटोलिका जाली	A small cucumber. k.
नादेयी भूमिजंबुका	Bhujjamb. m
(स्यात्) लाङ्गलिकग्निशिखा	La'ngaliya.
काकाङ्गी काकनासिका	Ca'c-janghi. n

1 च—.

2—रा.

3—की.

4 च—.

* The last line contains names of a different plant, say some.
 b Hedysarum Gangeticum. c Also विदारी. d Likewise सालपर्णी.
 e And कर्पासी. f In Bengal, Hibiscus vitifolius is called wild cotton, बदरे.
 g A medicinal drug. h Also masc. शृङ्गी (—न). i Uncertain : many different plants being shown under this name. j Some erroneously make it masc. महाजाली (—लिन). k Trichosanthes dioeca, R. Applied also to Luffa acutangula, (R.) or Cucumis acutangulus.
 l And ज्योत्स्ना. m Interpretations differ much. Some remark, that the terms are here repeated by mistake. See § 2. 18. n Leesæquata. But, according to other Hindi synonyma, Trichosanthes Cucumerina.

- Cissus*. a 7. गोधापदी (तु) सुवहा
- Musal*. b मुसली तालमूलिका
- Mérasringi*._d मजशङ्गी विषाणी (स्याद्)
- Gōgi*. e. गोजिहा दार्बिके (समे)
- Betel*. g 8. ताम्बूलवल्ली ताम्बूली नागवल्ली (प्य)
- Rénuca*. h (ऽथ) दिजा
- हरेण रेणुका कौन्ती कपिला भस्मगन्धिनी
- Ela'ba'luca*. 9. एलवालुकमै लेयं सुगन्धि हरिवालुकम्
- वालुकं (चा)
- Cunduru*. j (ऽथ) पालंकां सुकुन्दः कुन्द कुन्दरु
- Ba'la*. o 10. बालं क्रीवेर वर्हिष्ठो दिव्यं (केशाखुनाम च)

1—ली.

2—यु.

3 ऐ—.

4—रु.

5 उ—.

* *C. pedata*, Vahl. ^b Perhaps *Anthericum tuberosum*. ^c Also सुवली. ^d Described as a milky and thorny plant, with a fruit shaped like a ram's horn ; and used as a medicine for the eyes. ^e A potherb wild in corn fields, perhaps *Phlomis esculenta*. ^f Or दार्बिका. ^g *Piper betel*. ^h This and the five following articles are perfumes of different sorts. ⁱ Likewise हरिवालुकं. ^j Perhaps the resin of *Boswellia serrata*. ^k पालंकी and पालंका. ^l Also masc. and fem. सुकुन्दः. ^m Some read कुन्दः. ⁿ Erroneously कुन्दरः. ^o Perhaps *Andropogon schoenanthus*. ^p Also क्रीवेरं. ^q वर्हिष्ठं or वर्हिष्ठः. ^r All the synonyms of hair and of water.

ⁿ ^{1 n} ⁿ ^{2 n}
 कालानुसार्यं दृष्ट्वा ऽस्त्रपुष्प शीतशिवानि (तु) Benzoin.

11. शैलेयंⁿ

^f ^f ^f ^f
 तालपत्रीⁱ (तु) देत्या गन्धकुटी मुरा Mura.

^f
 गंधिनी

^{f b} ^f ^{f c} ^f
 गजभक्ष्या (तु) सुवहा सुरभी रसा Saläe. a

^{f d} ^f ^{f e} ^{f f}
 12. महेरणा कुन्दुकी शल्लकी. ह्लादिनी. (ति च)

^f ^{3 f} ^f ^{f b}
 अग्निज्वाला सुभिजे (तु) धातकी धातुपुष्पिका Lythrum. g.

^f ^{4 f} ^{5 f} ^{f i} ^{6 f}
 13. पृथ्वीका चन्द्रवालैला निष्कुटिर्व. ऊला Large Car-
 damoms.

(ऽथ सा)

^{7 f} ^f ^f ^f ^{f i}
 (सूक्ष्मोप) कुञ्चिका तुत्या कोरंगी त्रिपुटा त्रुटि: Small Car-
 damoms.

^m ⁿ ⁿ ^{n l} ⁿ ^{8 n}
 14. व्याधिः कुष्ठं पारिभाष्यं व्याप्यं पाकलमुत्पलम् Cür', or
 Cüt'h. k

^f ^f ^{9 f}
 शङ्खिनी चोरपुष्पी (स्यात्) केशिन्य Cho'r-ca'nta'.
 m

(ऽथ) वितुम्बकः^m Bhim'i'a'ma-
 la'ci'. n.

1 दृष्ट्वा.

2—व.

3—जा.

4—ला.

5ए—.

6 व—.

7 उ—.

8 उ—.

9—नी.

^a Boswellia serrata, R. Mss. ^b And गजभक्षा. ^c सुरभिः or सुरभी. Also सुभीरसा. ^d Likewise महेरणा. ^e Also शल्लकी and शिल्लकी or शिल्लकी. ^f Likewise ह्लादिनी. ^g Lythrum fruticosum, L. or Grisea tomentosa, R. ^h Or धातुपुष्पिका. ⁱ And निष्कुटो. ^j Or त्रुटी. ^k Perhaps a sort of Costus. ^l And वाप्यं or व्याप्यं. ^m Andropogon aciculatum. ⁿ One Commentator applies the Sanscrit names to Flacourtia cataphracta.

^f ^{f a} ^{f b} ^f ^f ^f
15. **झटा मला झफटा ताखी शिवा तामलकी. (ति च)**

Pāndariya.
c

ⁿ ^{n d}
प्रपौण्डरीकं पुण्डर्यं

Tuuna. c

^m ^m
(चय) तुम्बः कुवेरकः

^{m f} ^m ^m ^{m g}
16. **कुणिः कच्छः कान्तलको नन्दिहचो**

Chor : sort
of perfume.

^f
(ऽच) राचसी

^f ^f ^m ^m ^{m h}
चण्डा धनहरी क्षेम दुग्धत गणहासकाः

Nao'hi. 1

^{n j} ⁿ ⁿ ⁿ
17. **व्याडायुधं व्याघ्रनखं करजं चक्रकारकम्**

Nali.

^f ^f ^f ^{1 f} ^f
शुधिरा विद्रुमलता कपोतांघ्रिर्नटी नली

Another
perfume.

^{f k} ^{2 f l} ^{3 f}
18. **धमन्युन्ननकेशी (च) हनुई. द्रविलासिनी**

Nac'hi. m

^f ^m ^m ⁿ ^{n n}
शुक्तिः शङ्खः खुरः कोलदलं नखं

1 न—.

2 च—.

3 ह—.

^a Some read झटा and मला. Also झटामला. ^b Likewise चण्डा-
झटा. ^c Described as a small herbaceous plant, with leaves like Hedy-
sarum Gangeticum ; used as a remedy for diseased eyes. ^d Or पौण्डर्यं
^e Cedrela Toona, R. ^f Also तुम्बः. ^g Or नन्दीहचः. ^h Likewise
गणः. ⁱ This and the following are perfumes. ^j Also व्याडायुधं.
^k धमनिः or धमनी. ^l Some make both these terms synonymous with
the preceding instead of the following. ^m This and the similar article
before-mentioned are here stated as vegetable perfumes : but what is
sold under this head, appears to be a dried shell-fish. ⁿ Also any
term signifying nails. Likewise fem. नखी. Some make all the terms
in the two preceding lines synonymous with this.

- 1 f
- (अथ) ठकी Tūbarī. a
19. काशी, सत्ता तुवरिका सतालकं सुराष्ट्रजे
n n d n n c n
- कुटमटं दाशपुरं वानेयं परिपेलवम् Cyperus rotundus.
n n n 2 n f
20. सव गोपुर गोर्द्ध कैवर्त्तिमुस्तकानि (च)
n n n h n 3 n i
- ग्रन्धिपर्णं शुक्लं वर्द्धिपुष्पं स्यौगोय कुक्कुरे Ga'nt'hala. g
f k f l f f f
21. मरमाळा (त) पिशुना स्पृक्षा देवी लता लघुः Piring or Asparac. j
f f f m f n
- समुद्रांता वधूः कोटिवर्षा लंकोपिके (त्यपि)
f f p f f f q
22. तपस्विनी जटामांसी जटिला लोमशा मिसी Spikenard. o

1 आ—.

2—क.

3—र.

* A fragrant earth. ^b Also तूबरी or तूवरी, and तूवरिका or तूवरीका. ^c Likewise सत्तालकं and सत्तु (—हु) and तालकं. ^d Also दाशपूरं and दशपुरं or दशपूरं. ^e Or, according to another reading, परिपेलं or पारिपेलं. ^f Likewise कैवर्त्तिमुस्तकं or कैवर्त्तीमुस्तकम्. ^g Said to be a perfume. ^h Or वर्द्धिपुष्पं. Also वर्द्धि (—म्) and पुष्पं; likewise वर्द्धि and शुक्लवर्द्धि. ⁱ Some add from the next line मरुत्. ^j Medicago esculenta, R. ^k Also मरुत् and माला. ^l Or घृक्षा. ^m Also कोटी and वर्षा. ⁿ Also लंकापिका or लंकायिका. Likewise वर्षालंकायिका. ^o Valeriana Jatamansi. ^p Also जटा and मांसी. ^q Or मिथिः, मिभिः and मिषी. Some here read आमिषी; but erroneously.

	n	b	1	n	n	n	n	n
Woody Cassia. a	त्व	क	प	त्र	मु	त्कटं	भृङ्गं	त्वचं चोचं वराङ्गकम्
	m			m		m	d	m
Zerumbet or zedoary. c	23.	कर्चूरको	द्राविडकः	काल्पको	वेधमुख्यकः			

SECTION V.

A herb, or deciduous plant.	1.	चोषध्या (जातिमात्रे स्युर)	
A drug, or simple.		(अजातौ सर्वम्) चोषधम्	n
Any escul- lent plant.		शाका (ख्यं पत्र पुष्पादि)	n
Amaranth. f		तण्डुलीयोऽल्पमारिषः	m m
A sort of potherb. g	2.	विशल्याऽग्निशिखाऽनन्ता फलिनी शक्रपुष्प (ऽपि)	f f f f 2f
Another sort. h		(स्याद्) कृच्छगन्धा कृच्छगन्तावेगी दृष्टद्वारकः	f i 3 f j 4 f m
	3.	जुंगो	m k
The moon- plant. l		ब्राह्मी (तु) मत्स्याक्षी वयस्या सोमवस्त्ररी	f m f n f f o

1 उ—.

2—घो.

3—ग्नी.

4 वा—.

a Or the three first terms signify Malobathrum ; and the three next, the Cassia bark. b Also त्वक् (—च्) and पत्रं. c Curcuma Zerumbet, R. d Or काल्यकः. e चोषधिः and चोषधी. f Amaranthus polygamus. g Not ascertained. h Perhaps Convolvulus Argenteus. i Or कृच्छगन्धा. j कृच्छगन्ती or कृच्छगन्धी. Also कृच्छा and कृच्छी. k Likewise fem. चुङ्गा. l Asclepias acida, (R.) or Cynanchum Viminale. But some distinguish this Bráhmī from the Sôma latá. m Or ब्रह्मी. n And वयःस्या. o Also सोमवस्त्ररिः and सोमवस्त्रिका. Likewise synonymous terms ; as सोमवता, चन्द्रवस्त्ररी.

पटुपर्णी हैमवती खर्गचीरी हिमावती	A medicinal sort. a
4. हवपुच्छी (तु) कांबोजी मासपर्णी महासहा	Masha'ni.
तण्डुकेरी रक्तफला विंविका पीलुपर्ण्य (ऽपि)	Tilau'ucha'. b
5. वर्वरा कवरी तुङ्गी खरपुष्पा ऽजगन्धिका	Barbara'. d
एलापर्णी (तु) सुवहा रास्ना युक्तरसा (च सा)	Elan'. e
6. चाङ्गेरी चुक्रिका दन्तशटा ऽम्बुष्टा ऽम्बुलोणिका	Wood Sorrel. f
सहस्रवेधी चुक्रो ऽम्बुवेतसः शतवेध्य (ऽपि)	Sorrel. g
7. नमस्कारी गण्डकाली समझा खदिरौ. (त्यपि)	A sensitive plant. h
जीवन्ती जीवनी जीवा जीवनीया मधु (च सा)	Ji'yati'. j
8. कूर्चशीर्षा मधुरकः ऋङ्ग क्रस्वाङ्ग जीवकाः	Ji'vaca.
किराततिक्तो भूनिम्बो ऽनार्यतिक्तो	Sort of Gentian. m
(ऽथ) सप्तला	Charmagha's.

1—शी.

2—न.

3—न.

* Stated to be the produce of the snowy mountains. ^b Momordica monadelpha or Bryonia grandis. ^c Or तण्डुकेरी. ^d Ocimum gratissimum ? ^e Mimosa octandra ? ^f Oxalis monadelpha, R. ^g Other interpretations are also stated by commentators. ^h Some make those four and the preceding five terms synonymous, as names of a sensitive plant. Others refer this line to the Lycopodium imbricatum, (R.) ⁱ Also गण्डकारी. ^j Celtis orientalis ? ^k Or जीवना. ^l Also मधुसूना and कवा. ^m Gentiana Cherayta, R. ⁿ Likewise चिरातिक्तः.

9. विमला सातला भूरिफेना चर्मकषे. (त्यपि)

Cu'co'li. वायसोली स्वादुरसा वयस्या

D. nti. (इय) मकूलकः

10. निकुम्भो दन्तिका प्रत्यक्श्रेण्यु दुस्वरपर्य. (इपि)

Carui. f. अजमोदा (तू) अगन्धा

Ajraen. g. ब्रह्मदर्भा यवानिका

Costus. i. 11. (मूले) पुष्कर काश्मीर पद्मपत्राणि (पौष्करे)

St'ha'padma' k अथयथा इतिचरा पद्मा चारटी पद्मचारिणी

S'unda-ro'ol. an. l. 12. काम्पिस्तुः कर्कशश्चन्द्रे रक्तांगो रोचनी. (त्यपि)

Cassia. o प्रपुष्पाड (स्वे) उगजो दद्रुश्चक्रमर्दकः

13. पद्माट उरणाच्च (च)

1—शी.

2उ—शी.

3उ—.

4—ल.

5चं—.

6ए—.

7च—.

^a Or घातला. ^b Also चर्मकसा. ^c And कयस्या or कायस्या. ^d Or सुकूलक. ^e Likewise निकुम्भः. ^f Carum Carui : or, according to some, synonymous with the following. Others confound it with Apium [involucratum. ^g Ligusticum Ajwaen, R. ^h Or यवानो. Also यवानो and यमानिका. ⁱ Costus speciosus ? ^j Likewise पद्मपर्य. ^k Hibiscus mutabilis. ^l Crinum ? ^m And काम्पिस्तुः or कंपीस्तुः. Also काम्पिस्तुः and काम्पिस्तुः. ⁿ Likewise रोचनी. ^o Cassia Tora or Alata. ^p And प्रपुष्पाडः or प्रपुष्पाडः. ^q According to another reading, any term for a ram.

- ^m ^{m b}
पलाण्ड (स्तु) सुकन्दकः Onion. a
- ^m ^{m c}
खतार्क इद्रुमौ (तत्र हरिते) A green onion.
- (ऽथ) महीषधम् Garlick.
14. ⁿ ^m ^m ^m ^m
वधुनं गच्छना ऽरिष्ट महाकन्दर सोमकाः
^f ^f
पुनर्मवा (तु) शोथघ्नी Hogweed. d
- ⁿ ⁿ
वितुम्बं सुनिषसकम् A sort of potherb. e
15. ^m ^{m f} ^f ^{1 f g}
(स्वादु)वातकः शीतलो ऽपराजिता ऽशनपर्ण्य (ऽपि) Asan-parnt.
- ^f ^f ^{f i} ^f ^f
पारावतांघ्रिः कठभी पण्या ज्योतिष्मती खता Heart-pea. h
16. ⁿ ^f ^f ^f ^f
वार्षिकं त्रायमाणा (स्यात्) त्रायन्ती बलभद्रिका Trāyamāṇa.
- ^f ^{f k} ^{2 f} ^{3 f}
विष्वक्सेनप्रिया गृष्टिर्वाही वदरे (त्यपि) Vārāhī or chāmārdlu. j
17. ^{m m} ^{m n}
मार्कवो भङ्गराजः (स्यात्) Bhṛṅga-riva. l
- ^f ^f
काकमाची (तु) वायसी A potherb. o

1—शी.

2 वा—.

3—रा.

* Allium cepa and ascalonicum. b Also सुकन्दकः and सुकुन्दकः.
 * Likewise इद्रुमः. d Boerhavia diffusa alata. e Marsilea dentata, R.
 f Also शीतलवातकः. g Likewise अशनपर्णी. h Cardiospermum
 Halicacabum. i Also पिण्या. j Dioscorea. k Also वृष्टिः. l Ec-
 lipta or Verbesina prostrata. m Likewise मार्करः. n Also भङ्गराजा
 (—ज); and neut. भङ्गरजः (—स्). o Perhaps Solanum trilobatum.

Sónph. a

^{f b} शतपुष्पा ^f सितच्छत्रा ^f ऽतिच्छत्रा ^f मधुरा ^c मिमिः

^f 18. अवाक्पुष्पी ^{f d} कारवी (च)

Gand'ha-
bhádaliya. e

^{f i} सरणा (तु) ^f प्रसारणी

^f (तस्या) कटम्बरा ^f राजवला ^{1 f} भद्रवले (ति च)

Chacamat.
g

^{f h} 19. जनी ^{f i} जलका ^{f j} रजनी ^{2 f} जतुकचक्रवर्त्तिनी ^{3 f}

^f संस्पर्शा

Ambahaldī.
k

^{f l} (ऽथ) शटी ^{f m} गन्धमूली ^{4 f} षड्ग्रन्थिके (त्यपि)

^{m n} 20. कर्बूरो (ऽपि) ^m पलाशो

Momordica
charantia.

^m (ऽथ) कारवेक्षः ^m कटिह्वकः

^{f o} सुषवी (चा)

Trichosan-
thes. p

^{n q} (ऽथ) कुलकं ^m पटोलसिक्तकः ^{5 m} पटुः ^m

A pumpkin
gourd. r

^{m s} 21. कुष्माण्डक (स्तु) ^{6 m} कर्कूर

1—आ.

2—त.

3 च—.

4—का.

5 ति—.

6—इ.

a Anise ; or else Anethum sowa, R. b Or सतपुष्पा. c And मिमिः or मिमिः. d Some refer the two last terms to a different plant. e Pæderia foetida. f Also सरणी. g A fragrant plant. h Or जनिः. i Likewise जलका. j Some read जमनी. k The Hindi name, here taken from medical writings, appertains to a new species of Curcuma. l And शटी or षटी. m Some read गन्धशटी. n or कर्बूरः. Also कर्बूरः. o And सुषवी or सुयवी. p Trichosanthes dioeca, R. q Also कुलकं. r Cucurbita Pepo. s Or कुष्माण्डकः

^{m f b} ^{f c} इर्वाहः कर्कटी (स्त्रियौ)	A sort of cucumber. ^a
^f ^f इक्षुः कटुतुम्बो (स्यात्)	A bitter gourd. ^d
^{f f} ^{f g} तुंब्यलावू (रुभे समे)	A long gourd. ^e
22. चित्रा गवाक्षी गोडुम्बा	Another sort of cucumber. ^h
^f ^{1 f} विशाला (त्वि) न्द्रवारुणी	Coloquin- tida. ⁱ
^m ^{m k} ^m अर्थोन्नः मूरणः कन्दो	An escu- lent root. ^j
^m ^f गरुडोर (स्तु) समष्टिला	A potherb. ^l
23. कलंब्युपोदिका (स्त्री तु) मूलकं हिलमोचिका ^{f n} ^{f o} ^{m n} ^f	Various sorts of potherbs. ^m
वास्तुकं (शाकभेदाः स्युर)	
^f ^f दूर्वा (तु) शतपर्षिका.	Bent grass. ^q
24. सहस्रवीर्या भार्गव्यौरुहा जनन्ता ^f ^{2 f} ^{3 f} ^f (ऽथ सा सिता)	A similar grass with white blossoms. ^r

1 इ—.

2—वी.

3 आ—.

* Cucumis Utilatissimus, R. ^b Also इर्वाहः, इर्वाहः, उर्वाहः and एर्वाहः. ^c Likewise कर्कटिः. ^d It is a variety of the next species. ^e Cucurbita lagenaris. ^f तुम्बो or तुम्बिः. ^g अलावूः. Also अलावुः, आलावुः and लावुः. ^h Cucumis Madraspatanus. ⁱ Cucumis Colocynthis. ^j Arum campanulatum, R. ^k Also मूरणः. ^l Described as growing on watery ground. ^m Severally named in the text: 1. Convolvulus repens ; 2. Basella rubra or lucida ; 3. Radish ; 4. Hingtsha (*Hilancha*) repens, R. 5. Chenopodium album, &c. ⁿ कलम्बी. Also कलम्बुः and कलम्बः. ^o उपोदिका. Also उपोदकी, उत्पादिका and अपोदिका. Likewise पोतकी, पोतिका and पूतिका. ^p Or वास्तुकं. ^q Agrostis linearis, Koen. ^r Agrostis diandra ? Some refer two of these terms to one species ; and the two remaining, to another.

- गोलोमी शतवीर्या (च) गण्डाली शकुलाक्षकः
 A fragrant grass. a 25. कुरुविंशे मेघ (नामा) सुखा सुखक (मृक्षियाम्)
 Another sort. c (स्याद्) भद्रमुखको रुद्रा
 A different kind. e चण्डाला चक्रलोचटा
 A bamboo. g 26. वंशे त्वक्सार कर्मार त्वचिसार तृणध्वजाः
 शतपर्वा यवफलो वेणु मस्कर तेजनाः
 The same, rattling or whistling. 27. (वेणवः) कीचका (स्ते स्युर्ये खनन्प्रनिखोद्यताः)
 A knot or joint. ग्रन्थि (र्ना) पर्व पक्षी
 Sarahart. j गुन्द्रस्ते जनकः शरः
 A reed. l 28. नड (स्तु.) धमनः पोटगलो
 Cās. n (ऽथ) काश (मृक्षियाम्)
 दूक्षुगन्धा पोटगलः
 Bugai. p (पुंसि भूम्नि तु) वलुजाः

1—उ.

2—वृन्.

3—नृ.

4 ते—.

a Cyperus rotundus. b And other synonyma of cloud. c Cyperus pertenuis, R. d Also भद्रं. e Interpretations differ : it is a Cyperus, according to some ; but others make it the Zedoary. f चक्रला and युक्कला. g Bambusa Arundinacea, and other species, R. h Sing. कीचकः. i Sing. पक्षः (पक्ष्). Also maso. पक्षः (पक्ष). j Saccharum Sara, R. k Or सरः. l Arundo tibialis, R. m And नडः. n Saccharum spontaneum. o Or काशः. Also fem. काशी and काशा. p Perhaps Saccharum Cylindricum, Willd. But the Sanscrit name seems to be also applied to Coracanus Indious or Eleusine Indica. q Likewise Sing. वलुजाः.

29. रसाक्ष दक्षुस्

Sugarcane.

(तङ्गेदाः) पुण्ड्र कान्तारका (दयः)

Varieties of the same.

(स्याद्) वीरणं वीरतरं

A fragrant grass. b

(मूले ऽस्यो) शीर (मस्त्रियाम्)

Its root.

30. अभयं नलदं सेव्यमृणालं जलाशयम्

लामज्जकं लघुलयमवदाहे ऽकापये

31. (नलादयस्)टणं (गर्मुच्छ्रामाकप्रमुखा अपि)

A gramineous plant. h

(अक्षौ) कुशं कुथो दर्भः पवित्रं

Sacrificial grass. i.

(अथ) कस्तूराम्

A fragrant grass.

32. पौर सौगन्धिक ध्याम देवजग्धक रौहिषम्

क्षत्रा ऽतिष्ठत् पालघ्नौ

A mushroom.

मासाटणक भूसृणो

Andropogon. j

33. शष्पं वालटणं

Young grass.

घासे यवसस्

Meadow grass. l

1 दक्ष.

2 च—.

3 सेव्य.

4 च—.

5 द—.

6—त.

7 द्वा—.

* Or पोण्डः. b Andropogon muricatum. c उशीरं and उशीरं. d अक्षुषाक्षं and अक्षुषाक्षं. e Also क्षुषु and क्षयं. f अवदाहं. Some erroneously add अवदानं. g Likewise दृष्टं and कापयं. h Including reeds, grasses, and corn ; as Panicum frumentaceum, (R.) &c. comprehending the after-mentioned grasses, besides various sorts of grain, as कंसुः, Panicum Italicum, कोद्वः, Paspalum frumentaceum, &c. i Poa cynosuroides, Koen. j A. schoenanthus. But some make these synonymous with the preceding terms. k And यक्षुः. l Such as cattle feed on. m Also यवसः.

Grass in general.		ⁿ ^{l n} तणमूर्जनम्
Abundance of grass.	^f (तणानां संहतिस्) तण्या	
Abundance of reeds.	^f नद्या (तु नडसंहतिः)	
Plamyra. a	^{2 m} ^{m b} 34. तणराजा (हयस्) तालो	
Coconut. c	^{m d} ^{f e} नारिकेर (सु) लाङ्गली	
Faufel. f	^f ^m ^m ^{m g} ^m घोण्टा (तु) पूगः क्रमुको गुवाकः खपुरो	
Its nut, called Betel-nut.	ⁿ 35. फलम्) उद्देगम्	^{f e} (इस्य तु
Marshy date tree. h	^{m i} (एते च) हिन्ताल (सहिताख्यः)	
Date. j	^m खर्जूरः	
Pandanus. k	^{m f l} केतकी	
Corypha. m	^{f n} ताली	
Wild date tree. o	^f खर्जूरी (च)	
A Palm.	^{m p} तणकुमाः	

1—ख.

2—ख.

^a Borassus flabelliformis. ^b Likewise तणः. ^c Cocos nucifera.
^d And नारिकेलः, नाडिकेल, नारीकेलः, &c. Also fem. नारिकेलीः or नारि-
केलीः, &c. ^e Likewise masc. लाङ्गली (—न). But some do not admit
this. ^f Areca Faufel (or Catechu). ^g And गुवाकः. ^h Phoenix (or
Elate) Paludosa, R. The three before-mentioned, this, and the
following, are Palms. ⁱ Also हिन्तालः. ^j Phoenix (or Elate) Sylves-
tris. ^k Pandanus odoratissimus. ^l Masc. केतकः. ^m C. Talliera,
(R.) or C. umbraculifera. ⁿ ताडिः or ताडी and ताडिः. ^o Perhaps
Phoenix bulbifera, R. ^p Sing. तणकुमः.

CHAPTER V.

- | | |
|---|--|
| <p style="text-align: center;"> ^m ^m ^m ^m ^{1 m a} ^m
 1. सिंहो जगेन्द्रः पञ्चास्यो हर्ष्यक्षः केसरी हरिः </p> <p style="text-align: center;"> ^m ^{2 m b} ^m
 शार्ङ्गल द्वीपिनौ व्याघ्रे </p> <p style="text-align: center;"> ^{m d} ^m
 तरक्षु (स्तु.) जगादनः </p> <p style="text-align: center;"> ^m ^{m e} ^{m f} ^m ^{3 m} ^{m g} ^m
 2. वराहः शूकरो दृष्टिः कोलः पोत्री किरः किटिः </p> <p style="text-align: center;"> ^{4 m} ^{5 m} ^{6 m} ^m ^m
 दंष्ट्री घोषी सखरोमा क्रोडे भूदार (इत्यपि) </p> <p style="text-align: center;"> ^m ^m ^{m h} ^m ^{7 m i}
 3. कपि शूकश्च शूवग शाखाश्च वलीमुखाः </p> <p style="text-align: center;"> ^m ^m ^m ^{8 m}
 मर्कटो वानरः कीशो वनौका </p> <p style="text-align: center;"> ^{m j}
 (अथ) भक्षुके </p> <p style="text-align: center;"> ^m ^{m k} ^{9 m}
 4. जघ्ना ऽच्छभक्ष भक्षका </p> <p style="text-align: center;"> ^m ^m ^{m l}
 गण्डके खड्ग खड्गिनी </p> | <p>A lion.</p> <p>A tiger.</p> <p>A hyena. c</p> <p>A hog.</p> <p>A monkey
or ape.</p> <p>A bear.</p> <p>A rhino-
ceros.</p> |
|---|--|

1—नृ. 2—नृ. 3—नृ. 4—नृ. 5—नृ.
 6—नृ. 7—ख. 8—कस्. 9—क.

* Also केसरी (—रिन्). ^b Sing. द्वीपी. This, as a distinct species from the tiger, is the ounce ; or else the panther. ^c Some suppose a leopard to be meant. ^d Also तरक्षः. ^e Likewise शूकरः. ^f And दृष्टिः. ^g Some read किरिः. Fem. किर्याणी. ^h Also शूवक्ष्मः and प्रवक्ष्मः, or प्रवगः. Some add प्रवक्ष्मः. ⁱ Likewise वलिमुखाः. ^j भक्षुकः and भक्षुकः. Also भक्षकः. ^k Likewise जघ्नः and भक्षः. ^l Sing. खड्गी (—नृ).

A buffalo. ^{m a} लुलापो ^{m b} महिषो ^{1 m} वाहद्विषत्कासर ^{2 m} सैरिभाः ^m

A jackal. ^{f c} 5. (स्त्रियां) शिवा ^m भूरिमाय ^m गोमायु ^m ऋगधर्तकाः ^m
^{m d} ^m ^{m e} ^m ^m ^{m f}

^{m g} 3 ^{m h} ^m ^m ^{4 m}
 ऋगाख वचक क्रोष्टु फेर फेरव जम्बुकाः

A cat. 6. ^m ओतुर्विडालो ^m मार्जारो ^{5 m} दृषदंशक ^{6 m} आखुभुक्

An iguana. ^m (त्रयो) गौधेर ^m गौधार ^{5 m} गैधेया ^{6 m} गोधिकामजे

A porcupine. 7. ^{7 m} श्वावित् ^{8 m} (तु) शल्यस्

His quills. (तस्मिन्नि) शललो शल्लं शल्लम्

A swift antelope. ^{m i} वातप्रमीर्वातजः ^{9 m}

A wolf. ^m कोक् ^m ईहाज्जगो ^m दृक्

A deer or antelope. ^m 8. ^m ऋगे ^m कुरङ्क ^{10 m} यातायु ^{11 m} हरिणा ऽजिनयोनयः

✓ Belonging to a doe. ^{m f n} ऐण्येयम् (एण्याश्चर्माद्यम्)

Belonging to a buck. ^{m f n} (एणस्य) ऐणम् (उभे त्रिषु)

Sorts of deer, of which the hides are used. ^f 9. ^{f j} कदली ^m कन्दली ^{12 m} चीनश्चूम्ब ^{13 m} प्रियका (वपि)

1—वृ.	2 का—.	3 वि—.	4—ज्.	5—ज
6—ज.	7—ध्.	8 शल्य.	9 वा—.	10—ज्.
11—नि.	12 च—.	13—क.		

^a And लुलायः. ^b Fem. महिषी. ^c This is feminine, even when the male animal is meant. ^d Or ऋगाखः. ^e Fem. क्रोष्टी. ^f Likewise जम्बुकः. ^g The same in the feminine. ^h Also विराजः and विजाजः. ⁱ Fem. वातप्रमोः and वातप्रमी. ^j Some consider these to be masculine, and make the radical termination,—विन्.

^m
सम्बर (येति हरिणा समी अजिमयोनयः)

^{m b m m m c m d l m e}

10. कृष्णसार बभ्रु न्यङ्कु रंकु यम्बर रौहिषाः

^{m m f 2 m m g m h m i}

गोकर्णं वृषतैर्गर्भं रोहिताश्वमरो (वृगाः)

^{k m l m m m m n}

11. गंधर्वः शरभो रामः शृमरो गवयः शशः

(इत्यादयो वगेन्द्राद्या गवाद्याः) पशु (जातयः)

^{m p m q 3 m}

12. चन्दुरर्मूषिका (प्या) खुर

^{f f}
गिरिका वाल्मूषिका

^{m r m s}

सरटः ककुशासः (स्यान्)

^{f t f u}
मुसली गृहगोधिका

^{f m v 4 m w m}
13. सूता (ली) तन्तुवायोर्णनाभ मर्कटकाः (समाः)

Various
sorts of
deer. a

Various
animals. j

A beast in
general. o

A rat.

A mouse,
or small
rat.

A lizard,
cameleon, &c.

A small
house-li-
zard.

A spider.

1—य.

2 एष.

3 आशु.

4 ज—.

* Severally named in the text, as the black antelope, the stag, &c. But these terms are not all rigidly applied to different species ; and some are not of the deer kind. ^b Or कृष्णसारः. ^c The spotted Axis. ^d Also यम्बरः. ^e And रौहिट् (—य). ^f वृषतः and वृषत् (fem. वृषती); the porcine deer. ^g वृष्यः. Also वृष्यः and रिष्यः. The painted or white-footed antelope. ^h Likewise रोहिट्. ⁱ चमरः ; though here placed among deer, the Bos grunniens is meant. ^j Severally named in the text. ^k Some make this the musk deer. ^l A fabulous animal with eight legs. ^m Bos Gavæus, As. Res. vol. viii. p. 487. ⁿ A hare. ^o The preceding, as well as the lion and other wild beasts, and domestic cattle, are so denominated. ^p Also चन्दुरः. ^q Likewise मूषकः, and मूषो. ^r Also सरट् and शरटः. ^s Or ककुशासः. ^t And मुसली or मुसली. ^u Likewise गृहगोधिका, गृहगोधा and गृहाशिका. ^v Also मर्कटाः. ^w Or चर्मनाभिः.

An insect.	^{m a} नीलकु ^{m b} (स्तु) कृमिः
A centi- pede.	^{f c} कर्णजखौका ^{1 f} शतपदु (भे)
A cater- pillar.	14. ^m वृश्चिकः ^m शूककीटः (स्याद्)
A scorpion.	^{m d} अलि ^{m e} द्रणौ (तु) ^m वृश्चिके
A dove or pigeon.	^{m f} पारावतः ^m कलरवः ^m कपोते
A hawk or falcon.	(ऽथ) ^m शशाङ्गः
	15. ^{2 m} पत्नी ^m शेख
An owl.	^{m g} उलूके (तु) ^m वायसाराति ^m पेचकी
A sky-lark.	^m व्याघ्राटः (स्याद्) ^{m h} भरद्वाजः
A wagtail.	^m खड्गरीट (स्तु) ^m खड्गः
A heron.	16. ^m लोहपट्ट (स्तु.) ^m कंकः (स्याद्)
A blue jay.	(अथ) ^{m j} चापः ^{m k} किकीदीविः
The fork- tailed shrike. l	^m कलिङ्ग ^m भङ्ग ^{3 m} घूम्याटा
A wood- pecker.	(ऽथ ^{4 m} स्याच्. कृतपत्रकः)
	17. ^m हार्वाघाटे
Pipihā. m	(ऽथ ^{m n} सारंग ^{m o} शोककशातकः ^{5 m} (समाः))

1—दी.

2—नू.

3—ट.

4 य—.

5 चा—.

^a And नीलांगुः. ^b Likewise कृमिः. ^c Also कर्णजखौकाः (—वह्) ^d अलिः or अलो (—नू) ; also अलिः and अलो. ^e ड्रणः or ड्रणः. ^f Like-
wise पारावतः. ^g Or अलूकः. ^h And भारद्वाजः. ⁱ Coracias Indica
and Bengalensis ; or as otherwise explained, a different bird. ^j Or चापः.
^k Likewise किकीदीविः, किकीदीविः, and किकिदीवि ; or किकीदीविः, &c.
Also किकिः and दीविः ; or कीकिः and दीविः. ^l Lanius Coerulescens
and Corvus Balicassius. ^m Cubulus Radiatus. But it is not certain
whether the *Chātaca* be not a different bird. ⁿ Or सारङ्गः. And शोककः.

- ^m ^{1 m} ^m ^{2 m}
 लकवाकुशान्नचूडः कुकुटचरणायुधः
 18. चटकः कलविह्वः (स्यात्)
 (तस्य स्त्री) चटका
 (तयोः
^m ³
 पुमपत्ये) चाटकेरः (स्वपत्ये) चटकै (व हि)
 19. कर्करेटुः करेटुः (स्यात्)
^m ^{4 m}
 लकण ककरौ (समौ)
^m ^m ^m ^m
 वनप्रियः परभतः कोकिलः पिकु (इत्यपि)
^{5 m} ^m ^m ^m ^{6 m}
 20. काके (तु) करटा ररिट वलिपुष्ट सहत्पुजाः
^m ^{7 m} ^{8 m} ^{9 m} ^{10 m}
 धांक्षामधोष परभट्टलिभुम्वायसा (अचि)
^{m b} ^m
 21. द्रोणकाक (सु.) काकोले
^{m c} ^m
 दात्यूहः काककण्ठकः
^{m d} ^{11 m}
 चातायि पिह्वौ
^m ^{12 m}
 दाक्षाय गट्धौ
^m ^{13 m e}
 कीर शुकी (समौ)
^{14 m} ^{m f}
 22. कुङ् क्रौञ्चौ
 A galli-
 naceous }
 fowl.
 A sparrow.
 Its female.
 Their off-
 spring
 male and
 female.
 Numidian
 crane.
 Cœr. a
 The black
 cuckoo.
 A crow.
 A raven.
 A gallinule.
 A kite.
 A vulture.
 A parrot.
 A curlew.

1 ता—.	2 च—.	3—का.	4—र.	5—क.	6—ज.
7 चा—.	8—भत्.	9—भुज्.	10 वावस.	11 पिह्व.	12 गृध्र.
13 शुक्.	14 कुङ्.				

* Perhaps Perdix Sylvatica. * Also द्रोणः. ° Or दात्यूहः
 4 चातायी (—न्) or चातापी (—न्). ° Also कुङ्कः. † Likewise क्रुङ्कः
 Fem. क्रुङ्का and क्रुङ्का.

A crane.

(य) यकः कङ्कः

The Indian crane.

पुष्करा (हस्तु.) सारसः

The ruddy goose.

कोकश्चक्रश्चक्रवाको रयाङ्गा (हयनामकः)

A drake.

23. कादम्बः कलहंसः (स्याद्)

An osprey.

उत्कोश कुररी (समौ)

Geese.

हंसा (स्तु.) श्वेतगरुतश्चक्राङ्गा मानसौकसः

Varieties of geese.

24. राजहंसा (स्तु. ते चक्षुश्चरणैर्लोहितैः सिताः)

(मलिनै)र्मल्लिका(ख्या स्ते) धार्तराष्ट्राः (चितेतरे)

Sarali. h

25. शरारिराटिराडि (च)

A small crane. j

बलाका विसकखिवा

A duck or goose.

(हंसस्य योषिद्) वरटा

A female Indian crane.

(सारसस्य तु) कण्ठया

A bat.

26. जतुकाजिनवत्ता (स्यात्)

A cock-roach

परोष्णी तैलपायिका

1 च—.

2 च—.

3—र.

4—स्तु.

5 च—.

6—वस्तु.

7 चा—.

8 चा—.

9—च—.

^a पुष्करः or any term signifying the lotos. Also पुष्कराङ्गः. ^b Any word signifying a wheel. ^c Fem. कुररी. ^d Sing. हंसः. Fem. हंसी. ^e Sing. राजहंसः. A white gander with red legs and bill. ^f Sing. मल्लिकः, with brown legs and bill. Also मल्लिकाक्ष. ^g धार्तराष्ट्रः, with black legs and bill. ^h Perhaps Turdus Ginginianus. ⁱ Also शरारि. or शरारिः. ^j Feminine, even when the male bird is intended. ^k Also वरटी. ^l Likewise कण्ठया. ^m Gr जतुका. ⁿ Also परोटी.

- वर्वणा (मक्षिका नीला) Abluc fly.
- सरषा मधुमक्षिका A bee.
27. पतङ्गिका पुत्तिका (स्याद्) A small bee.
- दंश (सु.) वनमक्षिका A gadfly. म० र
- दंशो (तज्जातिरुत्पा स्याद्) A smaller sort of gadfly.
- बन्धोली वरटा (दयोः) A wasp.
28. भङ्गारी भौंका चीरो भिक्षिका (च समा इमाः) A cricket.
- (समौ) पतङ्ग यलमौ A grass-hopper.
- खद्योतो व्योतिरिङ्गणः A firefly.
29. मधुव्रतो मधुकरो मधुलिङ्गमधुपाऽलिनः A large black bee. d
- हिरण्य पुष्पलिङ्गभङ्ग षट्पद अमराऽलयः
30. मयूरो वर्हिणो वर्ही नीलकंठो भुजङ्गमुक् A peacock.
- शिखावतः शिखीकेकी मेघनादानुलास्य (ऽपि)
31. केका (वाणौ मयूरस्य) His cry.
- (समौ) चन्द्रक मेघकौ The eye of his tail.

1—इ. 2 ज— 3 —नू. 4 —इ. 5 भ— 6 कलि.
7—नू. 8—भुज्. 9—नू. 10—नू. 11—सी (—नू).

* Some deduce two synonyma from the explanation. मक्षिका and नीला or नीली. ^b Also गंधासी and वरटो. Masc. वरटः. ^c Likewise चीरका. Or a black beetle. ^e Nom. मधुलिङ्ग, or —ट (—इ). Also मधुपावो (—नू).

His crest.

शिखा चूडा

His tail.

शिखण्ड (स्तु.) पिच्छं वर्धे (नपुंसके)

A bird in general.

32. खगे विहङ्ग विहग विहङ्गम विहायसः

शकुन्ति पक्षि शकुनि शकुन्त शकुन द्विजाः

33. पतत्रि पत्रि पतग पतत्पत्ररयाऽण्डजाः

नगौको वाजि विकिर वि विष्किर पतत्रयः

34. ग्रीडोद्गवा गरुत्मन्तः पितृन्तो नभसङ्गमाः

(तेषां विशेषा) हारितो मङ्गः कारण्डवः शवः

35. तित्तिरिः कुकुभो लावो जीवञ्जीवसुकोरकः

कोयटिकटिद्विभको वर्त्तको वर्त्तिका (इयः)

A wing.

36. गरुत्पक्षच्छदाः पत्रं पतत्र (च) तनूबहम्

1—यस्.	2—गु.	3—ज.	4—गु.	5—गु.
6—तु.	7—य.	8—ज.	9—यसु and —क.	10—गु.
11—त्रि.	12—य.	13—जसु.	14—तु.	15 य—
6 टि—	17—तु.	18 ज—		

* Also masc. वर्धेः. ^b Sing. विहायाः. ^c Masc. पिः, Fem. पी.
^d Sing. गरुत्मान्. ^e Severally named in the text ; viz. Green pigeon, &c. Besides others, as नत्सुरङ्गः, a king-fisher, &c. ^f Also हारितः, (Columba Hurriala, B. Mss). ^g A shag. ^h Sort of duck. ⁱ Or तित्तिरः. The francoline Partridge. ^j A wild cock, (Phasianus Gallus.)
^k Sort of quail, (Perdix Chinensis.) ^l Perhaps a pheasant. ^m Sort of partridge, (Perdix rufa, B.) ⁿ And टिटिभकः, Jacana, Tringa Goensis, (Parra Goensis, &c.) ^o A quail, and its female. Likewise fem. वर्त्तिका. ^p Also neut. पत्र्य and पत्र्यः (—स्).

^f
(स्त्री) पक्षतिः पक्षन्तं

Its root.

^{f a} ^{l f b}
चक्षुःश्रोत्रं (रुमे शिखौ)

The beak.

ⁿ ^{2 n} ^{3 n}
37. प्रक्षीणोद्गीन संक्षीमा (न्येताः खगगतिक्रियाः)

Acts of flying. c

^{f d} ^{m n e} ⁿ
पेशी कोषो (द्विहीनः) ऽण्डं

An egg.

^m ^{m n}
कुलायो नोड (मुखियाम्)

A nest.

^{m f} ^{m g} ^m ^m ^{m h} ^m ^m
38. पोतः पाको ऽर्भको द्विभ्यः प्रयुक्तः शवकः शिशुः

Young of any animal.

ⁿ ^{n i}
(स्त्री पुंसौ) मिथुनं द्वन्द्वं

A couple, male and female.

ⁿ ⁿ ⁿ
सुम्भं (तु) युगलं युगम्

A pair or brace.

^m ^m ^m ^m ^m ^m
39. समूह निवह व्यूहसन्दोह विसर व्रजाः

A flock or multitude.

^m ^{4 m} ^m ^m ^m ^m ^m
सोमौष निकर व्रात वार संघात सञ्चयाः

^m ^m ^{m j} ^{5 m} ^m
40. समुदायः समुदयः समवायश्चो गणः

^f ^{6 n} ⁿ ⁿ
(स्त्रियां तु) संहतिर्द्वन्द्वं निकुलं कदम्बकम्

¹ जो—.

² उ—.

³ —न.

⁴ जोष.

⁵ च—.

⁶ ह—.

^a And चक्षुः. ^b Or श्रोत्रं. ^c Severally mentioned : viz. taking flight, soaring, and perching ; or otherwise interpreted, whirling, ascending, and alighting. ^d And पेशिः. ^e Or कोषः. Likewise पेशीकोषः. ^f Fem. पोती. ^g Fem. पाका. ^h Also प्रयुक्तः. ⁱ Some make the last term, others both words synonymous with the following. ^j And कुलायोः.

A multi-
tude of
similar
things.

41. (वृन्दभेदाः समैर्) वर्गः^m

Of animals.

संघ सार्थौ (तु जन्तुभिः)^{m 1 m}

Of homo-
geneous
animals.

(सजातीयैः) कुलंⁿ

Of birds
and beasts.

व्यूथं (तिरश्चां पुन्यपुंसकम्)^{m n}

Of beasts.

42. (पशूनां) समजो^m

Of other
beings
(men, &c.)
Of persons
practising
like duties.

(ऽन्येषां) समाजो^m

(ऽथ सधर्मिणाम्)

स्यान्) निकारः^m

A heap of
grain, &c.

पुच्छ राशी (तु) त्वरः कूट(मृक्षियाम्)^{ma 2 m f 3 m m n}

Flocks of
various
animals. b

43. कापोत शौक मायूर तैत्तिरा (दीनि तद्वर्णे)^{n n n n}

Domesti-
cated, (a
bird or
beast).

(गृहासक्ताः पक्षिष्वगाश्) क्केका(स्तु गृह्यका(सु ते)^{m c m}

1—२.

2—यि.

3—उ—.

* Also fem. पुञ्जिः. b Of doves, parrots, peacocks and francoline partridges: other derivatives are similarly formed, as चोसकं, a flock of owls. ° sing. केकः and गृह्यकः.

CHAPTER VI.

SECTION I.

1. मनुष्या ^m मानुषा ^{ma} मर्त्या ^m मनुजा ^m मानवा ^{mb} नराः ^m	Man : mankind.
(स्युः) पुमांसः ^{md} पंचजनाः ^m पुरुषाः ^m पूरुषा ^m नरः ^{mc}	Man : or male. c.
2. योषिद्वला ^f योषा ^{1ff 2f} नारी ^{fg} सीमन्तिनी ^f बधूः ^f	A woman : or female.
प्रतीपदर्शिनी ^f वामा ^f वनिता ^f महिला ^{fh} (तथा)	
3. (विशेषाद्या) कुमा ^{3f} भीरुः ^{fj} कामिनी ^f वामलोचना ^f	Various descripti- ons of wo- men. i
प्रमदा ^f भाविनी ^{fk} काम्ता ^f ललना ^f (च) नितम्बिनी ^f	
4. सुन्दरी ^f रमणी ^{fl} रामा ^{fm}	
कोपना ^f (सैव) भामिनी ^f	A passion- ate woman.
वरारोहा ^f मत्तकाशिनुत्तमा ^{4fo 5f} वरवर्णिनी ^f	An excel- lent wo- man. n.

1—तु.

2 य—.

3 य—.

4—नो.

5 य—.

^a Sing. मनुष्यः, मानुषः, &c. (Fem. मनुषी. मानुषी). ^b Also (with an ill sense) जायत्रः. ^c Both lines contain synonymous terms, according to some. ^d Sing. पुमान् (पुंस्). ^e Sing. ना (नृ). ^f Also योषिता. ^g Likewise जोषा. ^h Or महेला, and महीला. ⁱ The terms are commendatory ; as well-shaped ; timid ; loving ; having fine eyes, &c. ^j Also भीरुः, and भीरुः. ^k Another reading exhibits भानिनी. ^l Some write रमया. ^m Likewise रमा. ⁿ Handsome, healthy and affectionate. However some make the terms not synonymous, but significant of various descriptions of women. ^o मत्तकाशिनी, or मत्तकापिणी.

A queen. a

5. (कृताभिषेका) महिषी

Other
wives of
a king.^{f b}
भोगिन्योः (ऽन्या वृत्तस्थितः)A wife, or
wedded
woman. c^f पत्नी ^f पाणिगृहीती (च) ^f द्वितीया ^{f d} सहधर्मिणी^f 6. भार्या ^f जाया (ऽय पुंभूम्नि) ^{m pl. e} दाराः

A matron. f

^f
(स्यात्तु) कुटुम्बिनी^{f g}
पुरंध्रीA virtuous
faithful
wife.^f सुचरित्रा (तु) ^f सती ^{f h} साध्वी ^f पतिव्रताA superseded
wife. i^{f j} 7. कृतसापत्निका ^f ऽध्युक्ता ^f ऽधिविवाA bride
choosing
her hus-
band.^f
(ऽय) स्ववंवरा^f पतिस्वरा (च) ^f वर्याA chaste
woman.^f (ऽय) कुलस्त्री ^{f k} कुलपात्निका

A maiden. l

^{f m} 8. कन्या ^f कुमारी

^a Consecrated as such. Also a king's wife in general. ^b Sing. भोगिनी. ^c Some restrict the two first terms (other the four first) to the particular sense of a wife married with religious rites. ^d Likewise सहधर्मिणी. ^e Also fem. Sing. दारा. ^f Or one, who has children and her husband living. ^g Some add पुरंध्रिः. ^h Or साधु. ⁱ One whose husband has married another wife. ^j And कृतसापत्निका, कृतसापत्नी, कृतसापत्नीका, or कृतसपत्निका. ^k And कुलपात्री. ^l The first term denotes a girl nine years old ; the second twelve ; or, without discriminating the age, both terms signify a virgin. ^m Also कन्यका.

^f गौरी (तु) ^{f b} नग्निका ^f ज्ञागतार्त्तवा	A girl. a
^{f c} (स्यान्) मध्यमा ^{1 f} दृष्टरजास्	One arrived at puberty.
^{f e} तरुणी ^{f f} युवतिः (समे)	A young woman. d
9. (समाः) ^f सुषा ^{f g} जनी ^{f h} बध्यश्	A daughter-in-law.
^{f j} चिरण्टी (तु) ^{f k} सुवासिनी	A woman staying in her father's house. i.
^f इच्छावती ^f कामुका (स्याद्)	A woman desirous of any thing. l
^f वृषस्यंती (तु) ^f कामुकी	One amorous or lustful.
10. (कान्तार्थिनी तु या याति संकेतं सा) ^f भिसारिका	One who goes to an assignation.
^f पुंचसी ^{f m} धर्षिणी ^{2 f} बन्धक्यसती ^{3 f} कुलदेवरी ^{4 f} ^{5 f}	A disloyal or unchaste woman.
11. ^f स्त्रैरिणी ^{f n} पांशुला	
^f (इय स्याद्) भ्रमिणी (शिशुना विना)	A childless woman.
^f अवीरा (निष्पतिसुता)	One who has neither husband nor son.
^{f o} विश्वस्ता ^{6 f} विधवे (समे)	A widow.

1—अस्.

2—की.

3—अ—

4—टा.

5—इ—

6—वा.

^a Here also, if ages be discriminated, the first is a girl eight years old ; the second, ten : as synonymous terms, they signify a girl who has not menstruated. ^b And लग्निका. ^c Likewise मध्या. ^d Between sixteen and thirty years of age. ^e Or तरुणी. ^f Also युवती and युनी. ^g जनिः, or जनी. ^h Sing. बधुः, or बधूः. Likewise बधूटी. ⁱ Married or unmarried. ^j Likewise चिरिण्टी. ^k Also सुवासिनी. ^l Covetous of wealth ; eager for food, &c. ^m Also धर्षणी. ⁿ Likewise पांशुला. ^o And निवस्ता.

A woman's
female
friend.

A woman
whose hus-
band is liv-
ing.

Old or grey-
haired.

Intelli-
gent.

Wise.

The wife of
the *Sūdra*. c

A woman
of the
Sūdra tribe.

A milk-woman. d

A woman
of the *Vaisya*
tribe.

One of the
Kshatriya
tribe.

A female
teacher.

A spiritual
instruct-
ress.

The wife
of a spiri-
tual pre-
ceptor.

Wife of a
Vaisya.

Wife of a
Kshatriya.

Wife of a
tutor.

A mascu-
line wo-
man. e

12. ^{f a}आलिः ^fसखी ^fवयस्या (च)

^fपतिवती ^fसभर्तृका

^fवृद्धा ^{f b}पलिनी

^fप्राज्ञी (तु) ^fप्राज्ञा

^fप्रज्ञा (तु) ^fधीमती

13. ^fशूद्रा (शूद्रस्य भार्या स्यात्)

^{1 f}कूद्रा (तज्जातिरङ्गना)

^fआभीरी (तु) ^fमहाशूद्रो (जातिपुंयोगदोः समा)

14. ^fअर्याणी (खयम्) ^fअर्या (स्यात्)

^{2 f}क्षत्रिया क्षत्रियाण्यः (ऽपि)

^{3 f}उपाध्याया (पु) ^fपाध्यायी

^f(स्याद्) आचार्या (ऽपि च स्वतः)

15. ^fआचार्याणी (तु पुंयोगे)

^f(स्याद्) अर्या

^fक्षत्रियी (तथा)

^{4 f}उपाध्यायानुपपाध्यायी

^fपोटा (स्त्रीपुंसलक्षणा)

¹ शूद्रा.

² —णी.

³ उ—.

⁴ —नी.

⁵ उ—.

^a Or आली. ^b Or पलिता. ^c Whether belonging to the same or to a different tribe. ^d Milkman's wife ; or a woman of his tribe.

^e Having breasts and a beard.

16. वीरपत्नी वीरभार्या

A hero's wife.

वीरमाता (च) वीरसूः

A hero's mother.

जातापत्या प्रजाता (च) प्रसूता (च) प्रसूतिका

A woman who has borne a child. a

17. (स्त्री) नग्निका कोटवी (स्याद्)

A naked woman.

दूती सञ्चारिके (समे)

A female messenger or go-between.

कात्यायन (द्वेष्टा या काषाययसनाधवा)

A middle-aged widow. d

18. सैरिंध्री (परवेशमस्या स्वया शिल्पकारिका)

A female artisan in another's house. e

असिकी (स्याद्वेष्टा या प्रैय्यातःपुरचारिणी)

A female servant. g

19. वारसी गणिका वेश्या रूपाजीवा

A courtesan or harlot.

(इय सा जनैः)

The head of a set of harlots.

सत्कृता वारमुखा (स्यात्)

कुटनी शंभरी (समे)

A bawd or procuress.

20. विप्रन्निका (स्त्री) क्षणिका दैवज्ञा

A fortune-teller.

(इय) रजस्वला

A woman in her courses.

¹ —इ.

² —का.

³ —नी.

⁴ इ—.

a The two last of these synonyma are by some restricted to a woman recently delivered. b Likewise कोटवी. Some add कोटरी. c Also दूतिः. d Wearing a dress indicating the practice of austerity. e Being her own mistress, but living in another's house, and practising any art. f Also सैरिंध्री. Some add सैरिंध्रिः. g Young and frequenting the apartments of the women. h And असिता. i Likewise वेश्या. j Some add कुटनी. k Also शंभरी.

1f fa 2fb f 3f
स्त्रीधर्मिण्यविरात्रेयी मलिनी पुष्पवत्त्र (ऽपि)

4f 5f
21. चतुमत्स्य (पु) दक्षा (ऽपि)

The courses.

6nc n 7n
(स्याद्) रजः पुष्पमार्त्तव

Longing,
as in preg-
nancy.

f 8f
अष्टाबुद्धिद्वती

Past child-
bearing. d

fe f
निष्कला विगतार्त्तवा

Pregnant.
An assem-
blage of
hariots.

f 9f 10f f
22. आपन्नसत्वा (स्याद्) गुर्विर्गुं स्तवती (च) गर्भिणी
(गणिकादेस्तु.) गाणिक्यं

—of preg-
nant wo-
men.

n
गाभिर्गुं

—of young
women,

nf
वौवतं (गणे)

A twice
married
woman. g

11f 12fh
23. पुनर्भर्दिप्रधिषू (रुढा द्विः)

Her se-
cond hus-
band.

7. द्विः

mi
(तस्या) दिधिषुः (पतिः)

One in
whose fa-
mily she
presides.

m
(सु तु द्विजे) ऽग्रेदिधिषुः (सैव यस्य कुटुम्बिनी)

Son of an
unmarried
woman.

mj m
24. कानीनः कन्यकाजातः (सुते)

Son of an
auspicious
mother.

m
(ऽय) सुभगासुतः

1—स्त्री.

2—आ—.

3—ती.

4—ती.

5—सु—.

6—सु—.

7—आ—.

8—दो—.

9—स्त्री.

10—सु—.

11—सु—.

12—सु—.

* अविः and अवीः. b Some add आर्वेयी. c Also masc. रजः (—ज)

d Having ceased to menstruate. e Likewise निष्कली and निष्कला or निष्कली. f Also वौवतं. g A virgin widow remarried. h Some add दिधिषुः. i Likewise दिधिषुः. j Fem. कानीनी. The daughter of such a woman.

^m
सौभागिनेयः (स्यात्)

^m
पारस्वयेय (स्तु. परस्त्रियाः) Son by another's wife.

^m 25. पैतृष्वसेयः (स्यात्) पैतृष्वस्त्रीय (च पितृष्वसुः
सुतो) Paternal aunt's son.

^a
(मातृष्वसुश्चैव) Maternal aunt's son.

^m वैमात्रेयो विमात्रजः Step-mother's son.

^m 26. (अथ) बांधकिनेयः (स्याद्) बंधुज(चा) ऽसतीसुतः A bastard.
^b

^{m c} कौलटेयः ^{m d} कौलटेरो

(भिचुकी तु सती यदि A son of a female beggar.

^m 27. तदा) कौलटिनेयो(ऽस्याः)कौलटेयो(ऽपि चात्मजः)

^m आत्मजस्तनवः ^{l m} सूरुः ^m सुतः ^m पुत्रः

A son.

(स्त्रियान्त्वमी A daughter.

^{f f} 28. आहर्) दुहितरं (सर्वं)^g

1—त.

* Formed like the preceding terms, viz. मातृष्वसेयः and मातृष्वस्त्रीयः. Fem. मातृष्वसेयी and मातृष्वस्त्रीया. ^b Son of a disloyal wife. ^c Some add कौलटिनेयः. ^d Fem. कौलटेयी and कौलटेरा. ^e Also पुत्रः. ^f Nom. दुहिता—(ह). ^g All preceding terms for a son signify, in the feminine, a daughter, viz. आत्मजा, तनवा, सूरुः, सुता, पुत्री, पुत्रिका or पुत्रका.

Offspring,
male or
female.

ⁿ ⁿ
ऽपत्यं तोकं (तयोः समे)

A legiti-
mate son. ^a

(स्वजाते त्वौ) ^{1 m} रसौरस्यौ ^{m b}

Father.

^m तात (स्तु.) ^m जनकः ^{2 m} पिता

Mother.

^{f c} ^{3 f} ^{4 f} 29. जनयित्री प्रसूमाता ^f जननी

Sister.

^{f d} ^{5 f}
भगिनी स्वसा

Husband's
sister.

^{6 f e}
ननन्दा (तु स्वसा पत्यु)

Grand-
daughter. ^f

^{f g} ^{f h} ⁱ
न.प्री पौत्री सुतामया

Husband's
brother's
wife.

^{f i}
30. (भार्यास्तु भ्रातृवर्गस्य) यातरः (स्तुः परस्परम्)

Brother's
wife.

^f ^f
प्रजावती भ्रातृजाया

Maternal
uncle's
wife.

^f ^f
मातुलानी (तु) मातुली

Mother-
in-law.

^f 31. (पतिपत्योः प्रसूः) ^f स्वश्रूः

Father-
in-law.

^m ^s
श्वशुर (स्तु. पिता तयोः)

Paternal
uncle.

^m
(पितुर्भ्राता) पितृव्यः (स्यान्)

Maternal
uncle.

^m
(मातुर्भ्राता तु) मातुलः

Wife's
brothers.

^{m j}
32. श्यालाः (स्युर्भ्रातरः पत्याः)

1—जौ—.

2—ह.

3—रू.

4—माह.

5—रू.

6—रू.

^a By a woman of the same tribe with her husband. ^b चोरसः and चरस्यः. Some write चोरस्यः. ^c Also जनयित्री. ^d Likewise भगिनी. ^e Or ननन्दा (—रू). Also नन्दिनी. ^f Either in the male or female line. ^g And नप्रा (—प्री), a grandson or grand-daughter. ^h Generally restricted to the son's daughter. Sing. याता (—ह). ⁱ Sing. श्यालः. Also श्यालः.

	^{m b} ^{m c} (स्वामिनो) देव देवरौ	Husband's brother. a
^m ^{m d} स्वस्रीयो भागिनेयः (स्याज्)		Sister's son.
	^{m c} ^m जामाता इहितुः पतिः	Daughter's husband.
^{m f} ^{l m} 33. पितामहः पितृपिता		Father's father.
	^{m g} (तत्पिता) प्रपितामहः	His father.
^{2 m} ^h (मातुर्) मातामहा (द्रेवं)		Maternal grandfather.
	^{m i} ^{3 m} सपिण्डा (स्तु) सनाभयः	Kinsmen
^m ^{m j} ^m ^{4 m} 34. समानोदर्य सोदर्य सगर्भ्य सहजाः (समाः)		A brother of the whole blood.
^m ^m ^m ^m ^m ^{5 m} सगोत्र बांधव ज्ञाति बन्धु स्व स्वजनाः (समाः)		A distant kinsman.
ⁿ 35. ज्ञातेयं		Relationship.
^f बन्धुता (तेषां क्रमाद्भावसमूहयो)		An aggregate of kinsmen
^m ^m ^{6 m} ^{7 m} घवः प्रियः पतिर्भर्ता		A husband.
	^{8 m} जार (स्तु) पतिः (समौ)	A paramour.
36. (असते जारजः) कुण्डो		An adulterine.

1—द्व.

2—द्व.

3—भि.

4—अ.

5—न.

० पति.

१ भर्ता.

२ उ—.

* Usually restricted to the younger brother. But some apply the first term to the elder brother; and the second to the younger.
 b Nom. देवा. Also देवः (—व). c Likewise देवः. d Fem. स्वस्रीयो and भागिनेयो; sister's daughter. e Also जामाता (—ह). f Fem. पितामही, a grandmother. g Fem. प्रपितामही, a great-grandmother.
 h So प्रमातामहः, maternal great-grandfather. i Sing. सपिण्डः. j Also सोदरः and सहोदरः.

A widow's
bastard.

(इते भर्तृरि) गोखः^{na}

A brother's
son.

^{m b} ^{l m}
भ्रातृयो भ्रातृजे

Brother and
sister.

^{m du.} ^{m du.}
भ्रातृभगिन्यौ भ्रातराव् (उभौ)

Father and
mother.

^{m du.} ^{m du.} ^{m du.}
37. मातापितरौ पितरौ मातरपितरौ (च तौ)

Husband's
or wife's
father and
mother

^{m du.} ^{m du.}
श्वश्रूश्वशुरौ श्वशुरौ

Son and
daughter.

^{m du.}
पुत्रौ (पुत्रश्च दुहिता च)

Husband
and wife

^{m du.} ^{m du.} ^{m du.} ^{m du.}
38. दम्पती जम्पती जायापती भार्यापती (च तौ)

The womb.
^c

^m ^{m d} ^{m n} ^{m n}
गर्भाशयो जरायुः (स्याद्) उलू^v (च) कललो (ऽस्मिन्वाग्)

The last
month of
gestation.

^m ^m
39. सूतिमासे वैजनने

A fetus.

^m ^m
गर्भो म्रूण (इमौ समौ)

A eunuch.

^{f e} ^{m f} ^{m n} ^m ⁿ
तृतीया प्रकृतिः शण्डः स्त्रीवं पण्डो नपुंसकम्

Childhood.
^g

ⁿ ⁿ ⁿ
40. शिशुत्वं शैशवं बाल्यं

Youth or
manhood.

ⁿ ⁿ
तारुण्यं यौवनं (समे)

1—ज.

^a Or गोखः. ^b Likewise भ्रातृव्यः. ^c Some restrict the last, others the two last, to signify the embryo. ^d Also जरायुः, (—स्). ^e The compound term is properly तृतीयप्रकृतिः. ^f And पण्डः or मण्डः. Some add शण्डः. ^g To the age of sixteen.

ⁿ (स्यात्) स्याविरं ⁿ (तु) दृष्टत्वं

Old age. a

^m दृष्टसंघे ^{n b} (ऽपि) वार्द्धकम्

An assemblage of old men.

ⁿ 41. पलितं (जरसा शैलपं केशादौ)

Greyness of hair. c

^f विस्त्रसा ^f जरा

Decrepitude.

^{f d} (स्याद्) उत्तानशया ^f डिम्भा ^f स्तनपा ^{f c} (च) स्तनन्धयो

An infant.

^{m g} 42. बाल (स्तु स्यान्) माणवको

A child. f

^m वयस्यस्तुरणो ^{1 m} युवा ^{2 m}

A young man. h

^{3 m} प्रवयाः ^m स्याविरो ^m दृष्टो ^m जीनो ^m जीर्णो ^{4 m} जरम् (ऽपि)

An old man.

^{5 m} 43. वर्षीयान् ^{6 m} दशमी ^{7 m} ज्यायान्

One very aged.

^m पूर्वज ^{8 m i} (स्व) ग्रियो ^m ऽग्रजः

Elder brother ; first born.

^{9 m} ज्यन्धजे (स्युः) ^{m j} कनिष्ठ ^{m k} यवीयो ^m ऽवरजा ^m ऽनुजाः

Younger brother.

^m 44. क्षमांसो ^m दुर्बलम्भातो ^{m l}

Feeble ; thin.

1 त—.

2—नृ.

3—स्.

4जरत्.

5—यस्.

6—नृ.

7—यस्.

8अ—.

9—ज.

* After seventy in men, or after fifty in women. ^b Also वार्द्धक्यं. The term likewise signifies old age. ^c Or पलितः, grey-haired. ^d Or, masc. उत्तानशयः, &c. For this and following (to v. 49) admit the three genders. ^e Some write स्तनन्धया. ^f Not exceeding sixteen. ^g Fem. बाला. ^h Or one of the virile age, from sixteen to seventy. ⁱ Also ज्यन्धिवः, ज्यन्ध्रः and ज्यन्धीयः. ^j And कनीयान् (—यस्) or कन्धसः. ^k यवीयान् (—यस्). Likewise यविष्ठः. ^l क्षातः. Also शातः.

Strong & lusty.		1 m	2 m	3 m	वसवान्मांसलोऽंशुः
Corpulent & pot-bellied.	m	ma	4 m	m	mb
					तुन्दिलस्तुन्दिकस्तुन्दी दृढकुक्षिः पिचिण्डकः
Flat-nosed.	m	m	5 m		
					45. अघटोटेऽयनाट (चा). ऽवघटो नलनासिके
Having much, or fine, hair.	m	m	6 m		
					केशवः केशिकः केशी
Flaccid.				m	mc
					वलिनो वलिमः (समौ)
Deformed. d	m		mc		
					46. विकलाङ्ग (स्तु) पोगण्डः
A dwarf.				m	mf
					खर्वोऽङ्गस्व (स्तु) वामनः
Sharp- nosed	7 m		m		
					खुरणाः (स्यात्) खुरणसे
Noseless.				m	m
					विग्र (स्तु) गलनासिकः
Having a nose like a hoof.	m		8 m		
					47. खुरणाः (स्यात्) खुरणसः
Bandy- legged. g.				m h	m
					प्रक्षुः प्रगतजानुकः
Long shanked,	m j		9 m		
					जङ्घक्षुः जङ्घजानुः (स्यात्)
Knock- kneed. k				m l	m
					संक्षुः संहतजानुकः

1—तु.

2 चां—.

3 च—.

4—नु.

5—क्ष.

6—नु.

7—क्ष.

8—क्ष.

9 क्ष—.

* तुन्दिकः or तुन्दिमः. b Also पिचिण्डवान् (—तु). c Likewise वलिमान् (—तु). d Having a deficient, or a redundant, member; as a toe, or a finger, too many, or too few. e Also अघटोटेऽयनाट. f Fem. वामनी. g Or having the knees apart. h Also प्रक्षुः and प्रगतजानुः. i Or else thick-kneed. j And जङ्घक्षुः. k Or having the knees touching. l Likewise संक्षुः and संहतजानुः.

1 m	m	48. (स्याद्) एडे बधिरः	Deaf.
3 m	m a	कुखे गण्डलः	Hump-backed.
m	m c	कुकरे कुण्ठिः	Having a crooked arm. b
m d	3 m	ष्टन्निर्लपतना	Small, short, or thin.
m	m e	ओषः पङ्गौ	A cripple.
m f	m	मुख (सु.) मुखिते	Bald ; close-shaved.
m	m	49. बधिरः केकरे	Squint-eyed.
m	m	खोडे खम्ब	Lame.
	g	(किंपु जरावराः)	
m	m	4 m	
		जटुलः काशकः पितुस्	A freckle or mark.
m	3 m	तिलकसिलकाशकः	A mole or spot. h

1—उ.

2 कुख.

3 ख—कु.

4—पु.

5 ति—.

^a And गण्डलः. ^b Or a withered one. ^c Also कुण्ठिः and कोण्ठिः.
^d Likewise ष्टन्निः. ^e पङ्गुः. Fem. पङ्गूः. ^f Fem. मुखिता. ^g The preceding (from v. 41) vary the gender with that of the subject. ^h Or a person freckled or having moles.

SECTION II.

Health.	1. चनामयं (स्याद्) चारोग्यं
Physicking.	चिकित्सा रुक्प्रतिक्रिया
Medica- ment.	भेषजौषध भेषज्यान्यगदे जायु (रित्यपि)
A disease.	2. (स्त्री) रुग्जा (चे) पताप रोग व्याधि गदामयाः
<i>effecting the Pulmonary consumption.</i>	(पुमान्) यक्ष्मा क्षयः शोषः
<i>pertaining to lungs</i>	प्रतिश्याय (स्तु.) पीनसः
Catarrh.	3. (स्त्री) क्षुत् क्षुतं क्षवः (पुंसि)
Sneezing.	कास (स्तु.) क्षवयुः (पुमान्)
Cough.	शोफ (स्तु.) श्वययुः शोथः
Intumes- cence.	पादस्फोटो विपादिका
Kibe. e	4. किलासं सिक्का
<i>skin disease</i>	कच्छा (तु) पाम पामा विचर्चिका
Blotch.	
Scab.	

1 जो—.

2—ज्य.

3 क्ष—.

4 रुक्.

5 रु—.

6 चा—.

7—नृ.

8—वृ.

9—नृ.

10—न.

^a Likewise जक्ष्मा (—नृ) or जक्ष्मः (—ज्य); and राजयक्ष्मा (—नृ) or राजयक्ष्म (—नृ). ^b Also प्रतिश्याय and प्रतिश्यायः. ^c Likewise अपीनसः and पिनसः. ^d Also काशः. ^e A blister or sore on the foot. ^f Or सिक्का. ^g कच्छूः. ^h पामा (—ननृ and —मा) du. पामानो and पामे.

^f कण्डूः ^f खर्ज्ज (ख) ^{f a} कण्डूया

Itch.

^m ^{m f n b} विस्फोटः ^m पिटक (खिषु) Boil.

^{m f} 5. व्रणो (ऽस्त्रियाम्) ^{n c l n} र्दर्ममूढः

Sore or wound.

^m (क्लीवे) नाडीव्रणः (पुमान्) Ulcer.

^m कोठो ⁿ मण्डलकं

Sort of leprosy. d

ⁿ ^{n c} कुष्ठं ⁿ श्विते

Leprosy.

^{2 n} ^{3 n f} दुर्नामका ⁿ र्शसी Hemor-
rhoids.

^m 6. घानाह (स्तु.) ^m विबन्धः (स्याद्)

Epistaxis. g

^{f h} ^f ग्रहणीरुक् ^f प्रवाहिका Diarrhoea.

^{f i} ^f प्रच्छर्दिका ^f वमि (ख स्त्री पुमांस्तु) ^f वमयुः (समाः) Vomiting.

^{f k} ^{m l m m} ^{m n} 7. (आधिभेदा) विद्रुधिः (स्त्री) ^m ज्वर मेह भगन्दराः Various diseases. j

¹ अरुस्.²—क.³—स्.

^a Also कण्डूविः. ^b Fem. पिटकाः. Also विटकः —का —कं. ^c Likewise, masc. र्दमः. ^d White leprosy with round spots. ^e And श्वेतं or चैतं. ^f Likewise अरुः (—स्) Also masc. अरुः (—स्) ^g Whether Ischury or Constipation. ^h Also ग्रहणो and ग्रहणिः. ⁱ Likewise, neut. अर्दिः (—स्); and fem. अर्दिः (—द) or अर्दी, &c. ^j Severally named in the text. ^k An abscess; an internal one. ^l Fever. ^m Also व्रजेहः, Gonorrhœa. Some interpret it simple gonorrhœa or seminal weakness; others, diabetes. ⁿ Fistula in ano.

^{f a} ^{n b}
अक्षरी मन्त्रच्छं (स्यात्)

^c
(पूर्वे शुक्रावधेक्षिषु)

A Physi-
cian. d

^{m e} ^{l m} ^{2 m f 3 m} ^m
8. रोगहार्थगदंकारो भिषग्वैद्यौ चिकित्सके

Recovered
from sick-
ness.

^{m f n g} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n h}
वाचो निरामयः कल्प उच्चाधो (निर्गतो गदात्)

Emaciated
or weak.

^{m f n} ^{m f n i}
9. श्वान श्वान्

Diseased.

^{4 m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
आमयावी विहते व्याधितो ऽपटुः

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
आतुरो ऽभ्यमितो ऽभ्यांतः

Scabby.

^{m f n} ^{m f n}
(समी) पामन कच्छुरी

Afflict-
ed with
herpes.

^{m f n j} ^{5 m f n}
10. दद्रुषो दद्रुरोगी (स्वादु)

a skin disease

—with he-
morrhoids.

दादुरी

^{m f n} ^{m f n}
अर्शरोगयतो ऽर्शसः
वर्शसः

¹ च—.

² द्यवे.

³ वैद्य.

⁴ —न.

⁵ —न.

^a Stone or gravel. ^b Strangury. Some make the two last terms synonymous, as signifying dysury. ^c The following terms (inclusively to v. 12) admit the three genders. ^d Or, adjectively, 'practising medicine.' ^e रोगहारी (—न.) ^f भिषक् (—ञ्.) ^g Fem. वाचो. ^h Some restrict the last term to convalescent or recently well from disease. ⁱ श्वान्शुः ^j Also दद्रुषः. Fem. दद्रुः, दद्रुः, दद्रुः or दद्रुः, herpes.

1 m f n 2 m f n

वातको वातरोगी (स्यात्)

Afflicted with gout or rheumatism.

m f n

m f n

सातिसारो ऽतिसारको

—with dysentery.

m f n m f n m f n m f n

11. (सुः) क्षिन्नाक्षे चुक्ष चिक्ष पिक्षाः (क्षिन्वे ऽक्षिण

Blear-eyed

चाप्यमौ)

कुक्षि

m f n

3 m f n

उन्मास उन्मादवति

Insane.

m f n

m f n

4 m f n

क्षेष्मलः क्षेष्माणः कफो

Phlegmatic.

m f n

12. व्युक्षो (भुग्ने रुक्षा)

Gibbous, from disease. b

कुक्षि

m f n c

m f n

(वृक्षनाभौ) तुण्डिख तुण्डिभौ

Having an elevated navel.

5 m f n

m f n

किलासी सिधलो

Having blotches.

m f n 6 m f n d

ऽन्धो ऽहङ्

Blind.

m f n

m f n

m f n

मूर्च्छाले मूर्त्तमूर्च्छितौ

Fainting.

n o

7 n

n f

n

n

n g

13. शुक्रं तेजो रेतसी (च) बीज बीर्येन्द्रियाणि (च)

Seed.

m

n

मायुः पित्तं

Bile.

m

8 m

कफः क्षेष्मा

Phlegm.

1.—न.

2.—न.

3.—न.

4.—न.

5.—न.

6.—न.

7.—न.

8.—न.

* These terms, in the neuter gender, signify the diseased eye. b The word also signifies a disease occasioning a gibbosity of the back. Also तुण्डिखः. d अहङ् (—य). e The preceding (from v. 8.) admit three genders, being used adjectively. f Sing. रेतः (—स्). g Sing. मूर्च्छितं.

The skin.

f a f b
(स्त्रियां तु) त्वग्दृग्धरा

Flesh.

n n n n n n c
14. पिथितं तरसं मांसं पल्लवं क्रव्यमामिषम्

Dry flesh.

n n m f n d
उत्तमं शुष्कमांसं (स्याद्) वल्लूरं (तत्त्रिलिङ्गकम्)

Blood.

n n e l n n f n n n
15. रुधिरं ऽहम्बोहिता ऽह रक्तं क्षतजं शोणितम्

The heart.
g

m f n h n i n 2 n
बुक्का ऽग्रमांसं हृदयं हृन्

The serum
of flesh. j

n k f f
मेद (स्तु) वपा वसा

Muscles at
the nape of
the neck.

f
16. (पश्चाद्ग्रीवा शिरा) मन्या

A nerve,
tendon or
gut. l

f m f n f o
नाडी (तु) धमनिः शिरा

The blad-
der.

3 n p
तिलकं क्लोम

The brain.
q

n n
मस्तिष्कं गोष्ठं

¹ लो—.²—त् or —द्.³—न्.

^a त्वक् (—च्) and त्वचा or neut. त्वचं. ^b अहग्धरा or अहग्धारा.
^c आमिषं and अमिषं. ^d Fem. वल्लूरा. ^e अहृक् (—ञ्). ^f some add
अहृ. ^g Certain writers restrict the two first words to signify the heart;
and the two last the thorax. ^h बुक्कः or बुक्का (—न्). Fem बुक्का or बुक्की.
Neut. बुक्कं or बुक्क (—न्). Also रुक्कः, रुक्का, रुक्कं, and वक्कः, वूक्का, वूक्कं,
or रुक्का, रुक्क (—न्), and वूक्का, वूक्क (—न्). ⁱ Likewise वूक्कापकांसं.
^j Some interpret this the marrow of bones. ^k मेदः (—च्). Or
masc. मेदः (—द्). ^l Or any tubular vessel of the human body.
^m And नाडिः. ⁿ Or धमनी. ^o Also शिरा. ^p Also क्लोमं (—च्).
^q Some make the preceding terms synonymous with these.

- ⁿ ^{m n}
किटं मलो (ऽस्त्रियाम्) An excretion. a
17. ⁿ ^{l m n b} अन्नं पुरीतद् Entrails.
- ^m ^{2 m c}
गुल्मा (स्तु.) शीघ्रा (पुंसः) The spleen.
- ^{f d}
(ऽथ) वस्त्रसा A tendon or muscle.
- ^f सायुः (स्त्रियां)
- ⁿ ^{3 n}
कालखण्ड यकृतो (तु समे इमे) The liver.
18. ^{f e} ^f ^f क्षणिका स्यन्दिनी लाक्षा Saliva.
- ^{f f}
दूषिका (नेत्रयोर्मलम्) Rheum of the eyes.
- ⁿ ^m
मूत्रं प्रस्राव Urine.
- ^m ^m ^m ^{m g}
उच्चारः ऽवस्कारौ शमलं शकृत् Faeces.
19. ⁿ ⁿ ^{m n} ^f ^{f h} गूथं पुरीषं वर्चस्क (मस्त्री) विष्ठा विषौ (स्त्रियौ)
- ^m ^{m n}
(स्यात्) कर्पूरः कपालो (ऽस्त्री) The skull ; cranium.
- ⁿ ⁿ ^{4 n}
कीकसं कुल्यमस्थि (च) Any bone.
20. ^m (स्याच्छरीरास्थि) कंकालः The skeleton.

1—तु.

2—न.

3—तु.

4 च—.

* Either excrement or excrescence ; twelve are enumerated ; (some count nine only :) as serum, seed, blood, marrow, urine, faeces, earwax, nails, phlegm, tears, rheum and sweat. See Menu. c.5.v.135. ^b Likewise वरितत्. ^c Or शिवा (—न). Also fem. शीघ्रा. ^d Likewise वस्त्रसा. ^e Or क्षणिका. ^f And दूषो or दूषाका. ^g And शकृत्. ^h Sing विट् (विष् or विष्). Also विष्ठा.

The back-
bone.

The skull;
or bones of
the head.

A rib.

A limb or
member.

The body

Point of
the foot,

A foot.

The ancles.

A heel.

A leg.

A knee.

A thigh.

^{f a}
(ष्टष्ठास्थि तु) कशेरुका

^{l n} शिरोस्थि (तु) ^{f b} करोटिः (क्री)

^{2 n} पार्श्वास्थिनि (तु) ^{f c} पर्शुका

ⁿ 21. अङ्गं ^m प्रतीकोऽवयवो ^m ऽपघनो ^m

ⁿ (ऽथ) कलेवरम्

ⁿ 22. गात्रं ^{3 n} वपुः ⁿ संहननं ⁿ शरीरं ^{4 n} वर्ष्म ^m विग्रहः

^m 22. कायो ^{m n} देहः (क्रीवपुंसोः स्त्रियां) ^f अस्ति ^{f d} सन्तु ^f सन्तु ^f सन्तु

ⁿ पादाग्रं ⁿ प्रपदं

^m पादः ^{m e} पदं ^{m f} क्रिस्वरणो ^{6 m n} (ऽस्त्रियाम्)

^{f g} 23. (तङ्गन्यौ) घुटिके ^{m n} गुल्फौ

^{n f} (पुमान्) पार्श्वौ (रघस्तयोः)

^f अङ्गु (तु) ^f प्रसृता

^{m n h} 24. जानूरुपर्वा ^{7 m n} ऽष्ठीवद् ^{8 m n} (ऽस्त्रियाम्)

ⁿ 24. सक्थि (क्रीवे पुमान्) ^{9 m} ऊरुस्

1—नू.

2—नू.

3—सू.

4—नू.

5—तद्.

6—च—

7—नू.

8—तू.

9—दू.

* And कशेरुका. ^b Or करोटी. Also neuter करोटं. ^c Likewise पार्श्वका and पर्शुः. ^d तनुः (—न and—तुस्). ^e पत् (—द) and पदः (—द): also neut. पादं and पदं. ^f अस्ति and अस्त्रिः. Some make these neuter likewise. ^g Sing. घुटिका and घटिः or घुटी Also घुटः. ^h Masc. जानूरु, ऊरुपर्वा, अष्ठीवत्. Neut. जानु, ऊरुपर्व, अष्ठीवत्.

	^m	(तत्संधिः पुंसि) वंक्षणः	The groin.
ⁿ	^{l n}	^m	
गुहं (त्व) पानं पायु (र्न।)			The anus.
	^{m f a}	वस्ति (र्नभेरधो हयोः)	The abdomen.
^m	^{n c}	^{f d}	^f
25. कटो (ना) ओणिफलकं कटिः ओणी ककुद्गती			The hip and loins. b
	^m	(पद्यान्) नितम्बः (स्त्रीकथ्याः)	<i>back part</i> A woman's buttocks.
		(क्षीवे तु) जघनं (पुरः)	Mons veneris.
	^{n f}		
26. (कूपकौ तु नितम्बस्थौ हयहीने) कुकुन्दरे			Cavities of the loins.
	^{2 f}	^{m g}	
(स्त्रियां) स्त्रियौ कटिप्रोथाव्			The buttocks.
		उपस्थो (वक्ष्यमानयोः)	Parts of generation. h
ⁿ	^{m f i}		
27. भगं योनि (हृयोः)			Vulva.
	^m	^m	^{n j}
		शिशो मेढो मेहन शेफसी	Penis.
^m	^{m l}	^m	
मुष्को ऽण्डकोषो वृषणः			The scrotum. k
		(ष्टुवशाधरे) त्रिकम्	The end of the spine. m

1 च—.

2—च.

• Also fem. वस्ती. b Some distinguish the two first terms as signifying the hip. c Likewise ओणीफलं. d And कटी. e ओणिः or ओणी. f Also ककुन्दरं. g Sing. कटिप्रोथः. Likewise कटिः and प्रोथः. h Of either sex, i And fem. योनी. j शेफः (—स्) or शेपः (—स्). Also masc. शेफः (—फ), शेपः (—प); and शेवः. k Also the testicles. l And वण्डकोषः. m Consisting of three bones, Os sacrum, &c.

The belly.	^{m a} ^{m b} ^{m n} ^{l n} ⁿ	28. पिचिण्ड कुची जठरोदरं तुदं
The paps. c		^m ^m स्तनौ कुची
A nipple.	^{m n d} ⁿ	चूचुकं (तु) कुचाग्रं (स्थान्)
The bosom. e		^{f n i} ⁿ (न ना) क्रीडं भुजांतरम्
	^{2 n} ⁿ ^{n g}	29. उरो वत्स (सु) वक्षश् (च)
The back.		ⁿ पृष्ठं (तु चरमं तनोः)
A shoulder ; scapula.	^{m h} ^{3 n} ^{m n i}	स्कन्धो भुजशिरोऽसो (ऽस्त्री)
The collar bones.		^{n i} (संधी तस्यैव) वत्सुणी
The arm- pits.	ⁿ ^{m k}	30. बाहुमूले (उभौ) कक्षौ
A side.		^{m n} ⁿ पार्श्वं (मस्त्री तयोर्धः)
The waist.	^{m n} ^{m n l} ^{m n}	मध्यम (सु) ज्वलग्न (सु) मध्ये (ऽस्त्री)
An arm.		(द्वौ परौ द्वयोः)
	^{m f m} ^{m f n} ^m ^{4 m o}	31. भज बाह्व प्रवेष्टो दोः
An elbow.		^{m f p} ^{m f q} (स्थात्) कफोणि (स्तु.) कूर्परः

1 उ—.

2—सु.

3—सु.

4—सु.

^a Also पिचिण्डः. ^b कुचिः and कुचः. ^c Sing. स्तनः, कुचः. ^d Also चूचुकं—कः. ^e Some separate the two first terms from the other three ; distinguishing the breast between the shoulders (i. e. the first bone of the sternum) from the region of the Cartilago ensiformis. ^f Fem. क्रीडा. ^g वक्षः (—सु). ^h स्कंधः (—ध). Also neut. स्कंधः (—सु). ⁱ वंसः or वंसः. ^j Sing. वत्स. ^k Sing. कक्षः. ^l Likewise वित्तम्. ^m Also fem. भुजा. ⁿ Masc. and fem. बाहुः. Also masc. बाहुः. Fem. बाहुः. ^o And fem. दोषः. ^p And कफणिः. Also fem. कफोणी and कफणी. ^q Fem. कूर्परा.

(अस्योपरि) प्रगण्डः (स्यात्)	Humerus. a
प्रकोष्ठ (स्तस्य चाप्यधः)	A fore arm.
32. (मणिवन्धादाकनिष्ठं करस्य) करभो (वहिः)	Metacarpus. b
पञ्चशाखः शयः पाणिस	A hand.
तर्जनी (स्यात्) प्रदेशनी	A fore finger.
33. अङ्गुल्यः करशाखाः (स्युः)	Fingers.
(पुंस्यं) गुष्ठः प्रदेशिनी	The several fingers.
मध्यमाऽनामिका(चापि)कनिष्ठा(चेति ताः क्रमात्)	
34. पुनर्भवः कररुहो नखो(ऽस्त्री नखरो (ऽस्त्रियाम्)	A nail.
प्रादेश ताल गोकर्णा (स्तर्जन्यादियुते तते)	A short span, of three kinds.
35. (अङ्गुष्ठे सकनिष्ठे स्याद्) वितस्ति (द्वादशांगुलः)	A long span. n

1— वि.

2 अ—.

* From the shoulder to the elbow. ^b From the wrist to the little finger. ^c And शयः. ^d Or प्रदेशिनी. ^e Sing. अङ्गुलिः. Also अङ्गुली and अङ्गुरिः—री. Or अङ्गुलः and अङ्गुलं. ^f In their order ; viz. the thumb, fore finger, middle finger, ring finger and little finger. ^g And अनामा. ^h Also कन्यसा, कनीनी, or कनीनिका. ⁱ Also पुनर्भवः. ^j Also fem. नखरा. ^k or प्रदेशः, from the tip of the thumb to that of the fore finger extended ; Spithama. ^l To the tip of the middle finger. ^m मोक्षार्णः to the tip of the ring finger. ⁿ From the tip of the thumb to that of the little finger ; a measure of twelve fingers.

The palm
with ex-
tended
fingers.

m a m b m

(पाणौ) चपेट प्रतल प्रहस्ता (विस्तृताङ्गुली)

Both such
palms
joined.

m c d

36. (द्वौ संहतौ) संहतलः (प्रतलौ वामदक्षिणौ)

m f

हृत्ती हृत्ती तृत्ति

The palm
bent. e

(पाणिर्नि कुलः) प्रहृतस्

m

Both such
palms
joined.

(तौ यत्ताव्) चञ्चलिः (पुमान्)

m

A cubit. g

37. (प्रकोष्ठे विस्तृतकरे) हस्तौ

A short
cubit. h

(मुष्ट्या तु बद्ध्या)

m f

सरत्निः (स्याद्)

m f

An inter-
mediate
one. i

सरत्नि (स्तु निष्कनिष्ठेन मुष्टिना)

m

A fathom. j

38. व्यामो (वाहोः सकरयोस्तयो स्तिर्यगंतरम्)

m f n l

The mea-
sure of a
man's
reach, k

(ऊर्ध्वविस्तृतदोः पाणिभूमाने) धौरुषं (त्रिषु)

m f n m m

पौ

The
throat.

39. कण्ठो गले

l f

f

2 f n

The neck.

(ऽथ) ग्रीवायां शिरोधिः कन्धरे (त्यपि)

1 योवा.

2—रा.

^a Also चपेटः and चपटः. ^b Likewise तलं. ^c Or सिंङ्गतलः. ^d By omitting the termination of the preceding term, this is made by some synonymous with it; in a less restricted sense. ^e As if to hold a liquid. ^f प्रहृतः. Also प्रहृतिः. ^g From the elbow to the tip of the middle finger; a measure of twenty-four fingers. ^h From the elbow to the extremity of the fist. ⁱ From the elbow to the tip of the little finger. ^j The space between the ends of the fingers, when the arms are extended; Orgya. ^k Equal to the height, to which he reaches, when elevating both arms with the fingers extended. ^l Fem. पादपी. ^m कण्ठः, कण्ठी or कण्ठा, कण्ठः. ⁿ Some add masc. कंधरः.

त्रिषु लङ्

कञ्जयीवा (त्रिरेखा सा)	One streak- ed with three lines.
ज्वटुर्घाटा हकाटिका	Back of the neck. b
40. वक्त्राख्ये वदनं तुण्डमाननं लपनं मुखम्	The mouth. c
(जीवे) घ्राणं गन्धवहा घोणा नासा (च) नासिका	The nose.
41. ओष्ठा अधरौ (तु) रदनच्छदौ दशनवाससौ	The lips.
(अधः स्यात्) चिबुकं	The chin.
गण्डौ कपोलौ	The cheeks. g
(तत्परो) हनुः	The jaw.
42. रदना दशना दन्ता रदास्	Teeth. i
तालु (तु) काकुदम्	The palate.
रसना रसना जिह्वा	The tongue.
(प्रांतावेष्टस्य) खण्डौ	The cor- ners of the mouth.
43. कलाटमुखिकं गोधिर्	The fore- head.

१ वा—.

२ आस.

३ आ—.

४—स्.

५—द.

६ गोधि.

* Like a shell : it is reckoned a mark of great destiny. ^b Or, accord-
ing to another interpretation, the raised or straight part of the neck.
* Also the face. ^d And नसा or नखा. ^e ओष्ठा, अधरौ and ओष्ठाधरौ ;
for properly the first (sing. ओष्ठः) is the upper lip ; and the second
(sing. अधरः) signifies the lower lip. ^f Also चिबुः. ^g Sing. गण्डः, कपोलः,
^h Also fem. हनुः. ⁱ Sing. रदनः ; दशनः—नं, &c. ^j Sing. दन्त. Some
add दत्. ^k Or रदना. Also neut. रसनं. ^l And masc. जिह्वः.
^m Sing. खण्ड (—न्), खण्ड (—न्), or खण्डि (—न्) ; and खण्ड (—न्), खण्ड or
खण्डि ; also fem. खण्डयो. ⁿ अखिकं. Likewise अखीकं.

The eye-brows.	^{ne} नेत्र ^{1 f a} (ऊर्ध्वं दृग्भागां) भ्रुवौ (स्त्रियाम्)
Space between the eye-brows.	^{m n} कूर्च (मृक्षौ) (भ्रुवोर्मध्यं)
Pupil of the eye.	^f तारका (ऽक्षः) कनौनिका
An eye.	^{n n n 2 n n b . n c} 44. लोचनं मयनं नेत्रमीक्षणं चक्षुरक्षिणी
	^{3 f f} दृग्दृष्टौ (चा)
A tear.	^{n n n n d 4 n} ऽश्रु नेत्राश्रु रोदनं (चा) ऽस्त्रमश्रु(च)
The outer corners of the eyes.	^{m o} 45. अपांगौ (नेत्रयोरंतौ)
A glance or side-look.	^{m f} कटाक्षो (ऽपांगदर्शने)
An ear.	^{m 5 m n g f m n 6 n h'} कर्णं शब्दग्रहो श्रोत्रं श्रुतिः (स्त्री) श्रवणं श्रवः
The head.	^{n 7 n i n 8 m m n j} 46. उत्तमांगं शिरः शीर्षं मूर्द्धा(ना) मस्तके (ऽस्त्रियाम्)
Hair.	^{m m m m m m} चिकुरः कुंतलो बालः कचः केशः शिरोरुहः
Head of hair.	^{n n} 47. (तद्वन्दे) कैशिकं कैशभ्
Curls.	^{m n k 9 m} अलकाशूर्यकुंतलाः

1 भ्रू.

2 र्—.

3 दृग्.

4 चक्षु.

5—दृ.

6—स.

7—स.

8—मृ.

9 शू—.

^a Sing. भ्रूः. ^b चक्षुः (—स). Some add चक्षु (—च). ^c Sing. चक्षि. Some add चक्षं. ^d Or चक्षं. ^e Sing. अपांगः. ^f Also काचः. ^g Or कैशिकं. ^h Likewise masc. श्रवः (—व). ⁱ Also masc. शिरः (र). ^j Likewise चक्षः. ^k Sing. चक्षकः —ध.

(ते ललाटे) अमरकाः	The same on the forehead.
काकपक्षः शिखण्डः	Locks, left at the tonsure. a
48. कवरी केशवेशो	A braid or tress. c
(ऽथ) धम्मिल्लः (संदत्ताः कक्षाः)	Braided hair. e
शिखा चूडा केशपाशौ	A lock left on the crown of the head.
(व्रतिनस्तु) जटा सटा	An ascetic's clotted hair.
49. वेणीः प्रवेणीः	Unornamented hair. g
शीर्षण्य शिरस्यौ (विशदे कचे)	Clean and unentangled hair.
पाशः पक्ष (च) हस्त (च) कलापार्याः कक्षात्परे	Much, or ornamented hair. i
50. तनूदहं रोम लोम	Hair of the body.
तदृद्धौ शमश्रु (पुंमुखे)	The beard.

1—स.

2—न.

3—न.

4—श्रु or —श्रुम्.

• Interpretations differ: it is explained, three (some say, five) locks left at the solemn tonsure of children, or of the military class in particular; or else any lock left on the head. ^b Or शिखाण्डकः and विशण्डः. ^c A mode of dressing the hair. ^d And masc. कवरः or neut.—रं. • Tied round the head; or with flowers intermixed, and covered with pearls, &c. ^f Some add चूडा. ^g As worn by women in the absence of their husbands. ^h Also वेणी and प्रवेणी. ⁱ The terms are used in composition with one signifying hair; as केशपाशः, केशपक्षः, &c. ^j Likewise तनूदहः,—ह.

SECTION III.

Dress or
embellish-
ment.

1. आकल्प वेशौ नेपथ्यं प्रतिकर्म प्रसाधनम्,
(दृश्यै ते त्रिष्व)

Adorned.

ऽलंकर्ता ऽलंकरिण्यु (च) मण्डितः

2. प्रसाधितो ऽलंकृत (च) भूषित (च) परिष्कृतः

Elegant.

विभाङ्भ्राजिण्यु रोचिण्यु

Act of
adorning.

भूषा (तु स्याद्) चसंक्रिया

Ornaments ;
jewels or
trinkets.

3. अलङ्कार (स्या) भरणं परिष्कारो विभूषणम्
मण्डनं (च)

A crest. g

(ऽथ) सुकुटं किरीटं (पुनःपुंसकम्)

1—नृ.

2—तृ.

3 आ—

4—यु.

5 चा—

* Or वेशः. * The ten following nouns admit the three genders.

* Some restrict the two first terms to signify a person disposed to decoration : others make the three first signify one who adorns.

^d Nom. विभाङ् (—नृ). * Some omit the last three lines. ^f Also.

भूषणं. * An ornament of the head ; worn upon a diadem or tiara.

^h Or सुकुटं.

4. चूडामणिः शिरोरत्ने	तरलो (हारमध्यगः)	A gem on the cres'.
मासपाशा पारितय्या	पत्रपाशा ललाटिका	The middle gem of a string.
5. कर्णिका तावपत्रं (स्यात्)	कुण्डलं कर्णवेष्टनम्	A trinket for the hair. a
यैवेयकं कण्ठभूषा	लम्बनं (स्यात्) ललामिका	—for the forehead. b
6. (सर्पैः) प्रासन्निका	(ऽद्यो) रःस्रतिका (मौक्तिकैः कृता)	—for the ear. c
हारो मुक्तावली	देवच्छन्दो (ऽसौ) शतयष्टिकाः	An ear ring.
		A collar. d
7. (हारभेदा यष्टिभेदा) गुत्सु गुत्सार्द्धं गोक्षणाः		A necklace. f
		A golden one.
		One of Pearls.
		A garland of pearls, &c.
		One composed of 100 strings.
		Garland of various sorts. h

1 ८—.

* A plate, or a flat chain, of gold or silver, with or without jewels set in it; worn between the divided hair on the head. Some expound the first term a string of pearls binding the hair. ^b A jewel, or a golden or other trinket, worn on the forehead, below the partition of the hair; ^a a star on the forehead. Some make these and the preceding terms synonymous. ^c A hollow cylinder thrust through the lobe of the ear. ^d Or short necklace. ^e Likewise यैवेयं and यैव. ^f A loose one, reaching below the breast. ^g Some say 103. ^h In their order: distinguished by the number of strings or rows. ⁱ Also गुच्छः. It consists of 32 rows. ^j Or गुच्छार्द्धः. It contains 24 rows. ^k Composed either of 4 or of 34 strings.

^{m a} ^{m b}
अर्धहारो माणवकः

A single
string.

One con-
taining 27
pearls.

A bracelet.
c

Ornament
of the arm.
d

A finger-
ring.

A seal ring.

Ornament
of the
wrist. f

A woman's
girdle. g

A man's
belt.

Ornament
of the foot.
k

^{1 f}
एकावल्ये (कयटिका)

8. (सैव) नक्षत्रमाला (स्यात्सप्तविंशतिमौक्तिकः)

^m ^m ^{m n} ^{m n}
आवापकः पारिहार्यः कटको वलयो (ऽस्त्रियाम्)

^{m n} ^{2 m n}
9. केयूरमुद्गदं (तुल्ये)

^{m n o} ^{3 f}
अंगुलीयकमूर्मिका

^{4 f}
(साक्षरां) गुलिसुद्रा (चा)

^{m n} ⁿ
कक्ष्यं करभूषणम्

^f ^{f b} ^f ^{f i}
10. (स्त्रीकक्ष्यां) मेखला कांची सप्तकी रसना (तथा)

ⁿ
(स्त्रीवे) सारसनं (चा)

^{m f n j}
(ऽथ पुंस्कक्ष्यां) शृङ्खलं (त्रिषु)

ⁿ ^{5 m l} ^{6 m n} ^{m n}
11. पादांगदं तुलाकोटिर्मञ्जीरो नूपुरो (ऽस्त्रियाम्)

1—डो.

2 चं—

3 छ—

4 चं—

5—टि.

6 ज—

^a Including 64 strings. ^b Comprising 20 rows. ^c Of gold, or of conch, &c. ^d Worn above the elbow. ^e Some add अंगुरीयकं. ^f A broad solid ring with or without pearls, &c. set on it. ^g The terms are here stated as synonymous; but they signify belts of various kinds, differing in the number of rows or strings. ^h Also कांचीः. ⁱ And रसना. ^j Fem. शृङ्खला. ^k Rings for the toes. Some distinguish the two last terms as signifying a distinct ornament. Or fem. तुलाकोटिः and तुलाकोटी.

^m ^m
इंसकः पादकटकः

^{f a} ^f
किङ्किणी सुद्रवण्टिका

Bells or
tinkling or-
naments.

12. (त्वक्फल्लमिरोमाणि) वस्त्रयोनिर्

Materials
of cloth. b

^c
(दश त्रिषु)

^{m f n a}
वालकं (चौमादि)

Made of
bark. d

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
फालं (तु) कार्पासं वादरं (च तत्)

Made of
cotton.

13. ^{m f n i} कौशेयं ^{m f n} कृमिकोशोत्थं

Silken.

^{m f n g} ^{m f n}
रांकवं वृगरोमजम्

Woollen

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{2 n h}
अनाहतं निष्प्रवाणि तन्त्रकं (च) नवास्वरे

New and
unbleach-
ed cloth.

14. (तस्याद्) ⁿ उन्नमनीयं (यद्धौतयोर्व ⁿ स्त्रयोर्गु गम्)

A pair of
bleached
cloths.

ⁿ ⁿ
यत्नोयं धौतकौशेयं

Bleached
silk. i

ⁿ ^{n j}
वह्न्युत्थं महाधनम्

Any thing
precious.

1—नि.

2—र.

• Or कृमिको. • Of four kinds : 1st. bark of plants, as Rushy Crotalaria, Linum, hemp hibiscus, &c. 2d. fruit, viz. cotton ; 3d. insects, viz. silk ; 4th. hair and wool. • The ten following terms (Some say eleven ; others say ten omitting two intermediate compound terms ;) admit the three genders. ^d As linen, &c. Thus चौमं, linen. Fem. चौमी. • Fem. वालकी. ⁱ Also कौशेयं. • Made of the hair of the *Ranou* (stated to be a sort of deer), or any other hair or wool. • Some include this among adjectives. ⁱ Or wild silk. ⁱ Some include this and the preceding terms among adjectives.

Wove silk.	15. ^{na na} लोमं दुग्धं (स्याद्)
A veil or mantle.	^{m f n b m f n c} (हे तु) निवीतं प्रावृतं (निषु)
Ends of a cloth.	^{m f pl. m f pl. d} (स्त्रियां वस्तुत्वे वस्तस्य) दशाः (स्युर) वस्तवो (ई वोः)
Length.	16. ^{n l m o m f} दैर्घ्यामायाम् पारोक्षः
Width.	^m परिणाहो विद्यामता
Old cloth.	ⁿ पटञ्चरं ⁿ जीर्णवस्त्रं
Dirty or tattered cloth. g	^{m h m} (समौ) नक्तक कर्पटौ
Cloth.	17. ^{n 2 n 3 n i 4 n j n 5 n} वस्त्रमाच्छादनं वामश्लेखं वसनमं शुक्लम्
Fine cloth. k	^{m m n l} सुचेतकः पटो (ऽस्त्री स्याद्)
Coarse cloth. m	^{m n m f n o} वराशिः सूक्ष्माटकः

1 वा—.

2 वा—.

3—स्.

4 चे—.

5 व—.

* Also लोमं. ^b Or निवृतं. ^c Fem. निवीता, प्रावृता. ^d Also sing. वस्तुः. ^e Likewise fem. वावृतिः. ^f Some read वामाहः. ^g Interpretations differ much. Some make these terms synonymous with the following : others explain them, a handkerchief, a rag, a night-shift, &c. ^h Likewise वस्तकः. ⁱ Also masc. वाहः. ^j And fem. चेष्टी. ^k These terms are also said to be synonymous with the preceding. ^l Also fem. पटिः and पटो; but this is a diminutive, and properly signifies a particular sort of cloth. ^m Some make these and the preceding terms synonymous. ⁿ Likewise वराहः. ^o Fem सूक्ष्माटका.

	<i>mf nb</i>	<i>m</i>			
18.	निचोलः	प्रच्छदपटः			A cover or wrapper. a
			<i>m</i>	<i>1 m</i>	
		(समौ)	रक्षककम्बलौ		A blanket.
	<i>n</i>	<i>2 n</i>	<i>3 n</i>	<i>4 n</i>	
	अन्तरीयोपसंस्थान	परिधानान्यधोशुके			Lower garment.
	<i>m</i>	<i>5 m</i>	<i>f</i>		
19.	(हौ)	प्रावारोत्तरासंगौ	(समौ)	वृद्धतिका	(तथा)
	<i>n</i>	<i>6 n</i>			
	संस्थानमुत्तरीयं	(च)			Upper garment.
			<i>mf d</i>	<i>mf</i>	
		चोलः	कुर्मासकः	(स्त्रियाः)	A bodice. c
20.	नौशारः	(स्यात्प्रावरणे	हिमानिलनिवारणे)		A warm cloak.
			<i>mn</i>		
	(अर्द्धोत्तकं	वरस्त्रीणां	स्याच्)	चण्डातक	(मंशुकं)
	<i>7 m f n e</i>				A petticoat.
21.	(स्यात्त्रिष्ठा)	प्रपदीनं	(तत्प्राप्नोत्याप्रपदं	हि यत्)	A dress reaching to the feet.
	<i>m n</i>	<i>8 m</i>			
	(चक्षी)	वितानमुल्लोचा			An awning.
			<i>n f</i>		
		दृष्या	(द्यं वस्त्रवेषानि)		A tent.
	<i>f</i>	<i>f g</i>	<i>f h</i>		
22.	प्रतिसीरा	जवनिका	(स्यात्)	तिरस्कारणी	(च सा)
	<i>9 n j</i>	<i>10 m</i>			A screen or wall of cloth.
	परिकर्मागसंस्कारः				Embellishment of person. i

^a Also a sheet ; or else the cover of a litter, &c. Likewise a veil.

^b And निचोलः. Fem. निचोली. ^c Or a jacket. ^d Fem. चोली. ^e Fem.

काप्रपदीना. ^f दृष्यं. Some read दुष्यं. ^g Also जवनिका or जवनिका.

^h And तिरस्कारिणी. ⁱ Dress for cleanliness ; or else ornament by sandal wood and perfumes. ^j Also प्रतिकर्म.

Cleaning
of it. a

(स्यान्) माटि^fमूर्जना^{1f} च^fजा

Cleaning
with per-
fumes.

23. चⁿद्वर्जने^{2 n b}त्पादने (द्वे समे)

Bathing.

आ^mक्षाय^m आ^mक्षवः

स्नानंⁿ

Perfum-
ing. c

च^fर्चाⁿ (तु) चा^mचिंकां^m स्याच^mकैः

Reviving a
fragrancy.

(ऽथ) प्रⁿबोधनम्

24. अनु^{m d}बोधः

Painting
the per-
son. e

प^fत्रलेखा^{f f} प^fत्रांगुलि (रि^fसे समे)

A circle on
the fore-
head.

तⁿमा^{m n}खपत्र^{3 n} तिलक^{m n} चित्रकानि विशेषकम्

25. (द्वितीयं च तुरीयं च न स्त्रियाम्)

Saffron.

(अथ) कुंⁿकुमं

का^{4 n g}श्मीरⁿज^{m n h}न्माⁿⁱ ऽग्नि^{5 n}शिखं वरं वा^{n j}ङ्गीकⁿ पीतने^{n k}

26. रक्त संकोच पिशुनं धीर बोहितचन्दनं

1जा—.

2द—.

3—क.

4—नृ.

5—नृ.

- * By wiping ; or by bathing, rubbing with oil and sandal wood.
 b Also चⁿद्वर्जने. c By plastering the whole person with sandal wood, &c. d Erroneously by some written अनु^{m d}बोधः. e jDelineations with saffron or with musk, &c. on the breast, cheeks, &c. f Also तⁿमा^{m n}खपत्री and other synonyma. g Or का^{4 n g}श्मीरⁿज^{m n h}न्माⁿⁱ (—नृ.) h Or वरं. Also वा^{n j}ङ्गीकⁿ. i Likewise वा^{n j}ङ्गीकⁿ and वरⁿवा^{n k}ङ्गीकः. j And other terms signifying red or blood. k Also रक्त^{n k}चन्दनं, &c.

- ^f ^{f a} ^{n b} ^m ^m ^{m c}
 लक्ष्मी राक्षस जतु (क्षीवे) यावेऽक्षतोऽद्रुमामयः Lac.
27. ⁿ ⁿ ^f ^d
 लवंगं देवकुसुमं श्री (संज्ञम्) Cloves.
- ^{n f}
 (अथ) जायकम् A yellow fragrant wood. • } री-दे-
- ^{n g} ⁿ
 कालीयकं (च) कालानुसार्यं (चा) A gallo-
 (अथ समार्यकम्) chum. h
- ^{n i} ^{m n} ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ
 28. बंधिकाऽगुरु राजार्द्धलोह त्रिमिज जंगकम्
- ^{1 n} ^{2 m n}
 कालागुरुः A black kind.
- ^f
 (स्यात्तम्) मंगल्या (मस्तिगंधि यत्) A very fragrant sort.
- ^m ^m ^{m j} ^{3 m}
 29. यक्षधूपः सर्जरसेऽराल सर्वरसा (वपि) Resin.
- ^m
 यक्षुपेऽ (अप्य)
- ^{m k} ^{4 m}
 (अथ) वृक्षधूप कृत्विमधूपकौ Compound-
 ed perfume.
- ^m ^m ^{m l} ^m
 30. तुरष्कः पिण्डकः सिद्ध यावनेऽ (अप्य) Incense.
- ^m
 (अथ) पायसः Terpen-
 tine.

1—र. 2—अ. 3—स. 4—क.

* Or रक्षा. ^b One author disjoins this from the preceding and following terms. ^c Some distinguish the four last terms ; others, the three last, from the preceding : the distinction seems to be the gum or or resin discriminated from the dye of the insect. ^d Or any other name of *Lacshmi*. • Perhaps yellow sandal wood. ^f And जायकं. ^g Or कालीयकं and कालिकम्. ^h Perhaps Amyris Agallocha, R. ⁱ And बंधिकं ; also fem. बंधिका. ^j Likewise राक्षः. ^k Or वृक्षधूप. ^l One reads सिद्ध.

^{ma} श्रीवासो ^m एकधपो ^m (ऽपि) ^{lm} श्रीवेष्ट सरसद्रवौ

Musk.

^{m b} 31. ^{2 m c} वृगनाभिर्हृगमदः ^f कसूरी (चा

Bdellium.

ⁿ (य) कोसकम्

kind of gum

ⁿ ककोलकं ⁿ कोषफलम्

Camphor.

^{m n} (यथ) कर्पूर (मुखियाम्)

^m 32. ^{3 m d} घनसार चंद्र (संज्ञः) ^{m e} सिताम्बो ^f हिमवालुका

Sandal wood.

^m गंधसारो ^{m n} मलयजो ^f भद्रश्रीचन्दनो ^{4 m n} (ऽस्त्रियाम्)

Varieties of sandal wood. f

ⁿ 33. तैलपर्णिक ⁿ गोशीर्षे ^{m n} हरिचंदन (मुखियाम्)

Red sanders. g

^f तिलपर्णी ^{n h} (तु) पत्राङ्गं ⁿ रञ्जनं ⁿ रक्तचंदनम्

ⁿ 34. कुचंदनं (चा)

Mace.

^{n i} (य) जातीकाश ^{n j} जातिफले (समे)

1—य.

2—य.

3—य.

4—य.

^a Also श्रीवासः (—ह) ^b Likewise वृगः and (fem.) नानिः. ^c Also मदः. ^d Or any name of the moon. ^e Or सिताम्बः. ^f Denominated from the countries in which they are produced : or, as some derive these terms, from other circumstances. The first sort is white ; the second, the colour of brass and very fragrant. The third is yellow and said to smell like a ripe mango. ^g Pterocarpus santolinus. Some interpret this, red lead (Minium). But medical writers disjoin these terms and make the *Patrāṅga* to Sappan wood (*Cæsalpinia sappan*). ^h Also पत्रंगं and पत्तंगं. ⁱ And जातीकाश. ^j Likewise जातिफलं ; and जातिः or जाती and फलं.

(कर्पूरागुरुकसूरी कक्कोलैर्) यक्षकर्मः ^m	Perfumed paste. a
35. गन्धानुलेपनी वर्तिर्वर्णकं (स्याद्) विलेपनम् ^{f c l m n}	Perfume for the person. b
चूर्णानि वासयोगाः (स्युर्) ⁿ	Powder. d
भावितं वासितं (त्रिषु) ^{m f n m f n}	Perfumed.
36. (संस्कारोगंधमाल्याद्यैर्) स्यात्तद् अधिवासनम् ⁿ	Adjusting with per- fumes. f
माल्यं माला स्रजौ (नृद्धिं) मू ^{n f f g}	A chaplet.
(केशमध्ये तु) गर्भकः ^m	One worn in the hair. Or suspend- ed from the middle lock.
37. प्रभटकं (शिखालंबि) ⁿ	Or falling over the forehead. Or hung round the neck. Or worn as a scarf.
(पुरोन्यस्तं) ललामकम् ⁿ	
प्रालंबं (चञ्जुलंबि स्यात्कण्ठाद्) ⁿ	
वैकचकं (तु तत्) ⁿ	
38. (यन्तिर्द्यक् क्षिप्तमुरसि) ⁿ	
(शिखास्त्रा) पीड शेखरी ^{2 m 3 m}	Or tied on the crown.
रचना (स्यात्) परिस्रन्द ^{f m h}	Decoration of hair.
आभागः परिपूर्णता ^{m f}	Completion or fullness.

1व— 2वा— 3—र.

* Consisting of camphor, agallochum, musk, bdellium, (or else the three first, with saffron and sandal wood,) in equal proportions. b Whether ground and pounded, or not ; but some distinguish the two last as restricted to perfumes ground. c वर्तिः or वर्ती. d To be thrown on the clothes ; red powder, &c. e Sing. चूर्ण. f With fragrant wreathes, resins &c. g Sing. लम्ब (—ज्). h Or परिस्रन्दः.

A pillow. 39. ⁿउपधानं ^{1 m}(द्व.) पवर्कः

A bed. ^{2 f}शय्यायां ⁿशयनीय (वत्)

^mशयनं

A bedstead. ^mमं ^mच ^mपर्यंक ^{3 f}पल्यङ्गाः ^vखट्वा (समाः)

A ball to play with. ^{m a}40. गेखुकः ^mकन्दुको

A lamp. ^mदीपः ^mप्रदीपः

A chair or stool. ⁿपीठमासनम् ^{4 n}

A casket. ^{m b}समुद्रकः ^mसंपुटकः

A spitting pot. ^{m c}प्रतिग्राहः ⁿपतदुग्रहः

A comb. ^f41. प्रसाधनी ^{f d}कंकतिका

Perfumed powder. ^mपिष्टातः ^mपटवासकः

A mirror. ^{5 m n}दर्पणे ^{m e}सुकुरादर्थौ ^{m f}

A fan. ⁿव्यजनं ^{n g}तालवृन्तकम्

1 छ—.

2 शय्या.

3 खट्वा.

4 आ—.

5 —य.

* Also गेखुकः. b And समुद्रा. c Or प्रतिग्रह. d Likewise कङ्कती and कङ्कत. Also प्रसाधनं. e And सुकुरः or सुकुरः. f आदर्शः and आदर्शः. g Or तालवृन्त.

CHAPTER VII.

f	1 n	n	2 n	3 m	m	
1.	संततिर्गोत्र	जननकुलान्यभिजना	ऽन्वयौ			Race or lineage.
	m	m	m			
	वंशा	ऽन्वयायः	सन्तानो			
			m b			
			वर्णाः	(सुर्वाह्याणादयः)		Tribes or classes. a
	4 m	m				
2.	राजवीजी	राजवंशो				Sprung from a royal house.
			m	m		
			वीज्य	(सु) कुलसंभवः		Sprung from any family.
	m c	m d 5 m	m	m	6 m	Of honourable parentage.
	महाकुलकुलीनार्य	सभ्यसज्जनसाधवः				
	m	m	m	m		
3.	ब्रह्मचारी	गृही	वाणप्रस्था	भिक्षु	(चतुष्टये)	The four orders. e
	m n					
	आश्रमो	(ऽस्त्री)				An order, or religious state. f
			m g	7 m	m h	m
			द्विजात्यग्रजन्म	भूदेव	वाङ्मवाः	A man of the sacerdotal tribe.
	m	m				
4.	विप्र	(च) ब्राह्मणो				

1 गो— 2—स. 3 च— 4—न. 5 आश्रम.

6—धु. 7 च—न.

a The sacerdotal, &c. b Sing. वंशेः. c Or जाहाजुलः. d कुलीनः. Also कुल्यः, कोसेयः and कोसेयकः. e In succession as enumerated : viz. 1st. The religious student, who has received investiture, and is unmarried. 2d. The householder or married man. 3d. The hermit or anchorite. 4th. The mendicant or ascetic. f Either of the four above enumerated. g द्विजातिः. Also द्विजः and द्विजन्ता (—न). h Or धूमिदेवः.

One, practising the six-allowed acts. a

Wise or learned.

1 m

(ऽसौ) षट्कर्मा (यागादिभिर्युतः)

2 m

3 m

4 m

5 m m

m

m

विद्वान् विपश्चिदोषघ्नः सन्सुधीः कोपिदोषुघः

m

6 m

m

m b

7 m

m

m e

5. धीरो मनीषी चः प्राज्ञः संख्यावान् पण्डितः कविः

8 m

m d

9 m

m

10 m

m

धीमान् सूरिः कृती कृष्टिर्लब्धवर्णो विचक्षणः

11 m

12 m e

6. दूरदर्शी दीर्घदर्शी

m

13 m

ऋत्विगच्छान्दसौ (समौ)

A priest conversant with scripture.

A teacher.

उपाध्यायो ऽध्यापको

A spiritual parent. f

(ऽय स्यान्निषेकादिस्तद्) गुरुः

An instructor in holy writ.

An employer of priests. g

The same for peculiar rites. h

7. (मन्त्रव्याख्यास्तद्) आचार्यः

m

14 m

(आदेष्टा त्वध्वरे) व्रती

15 m

n

यष्टा (च) यजमान (च.)

m

(स सोमवति) दीक्षितः

One, who frequently sacrifices.

8. द्रव्याशीलो यावज्जूको

m

m

1—नृ.

2—इस्.

3—वृ.

4 दो—.

5 सवृ.

6—नृ.

7—ववृ.

8—मवृ.

9—नृ.

10—.

11—नृ.

12—नृ.

13—.

14—नृ.

15—ववृ.

a Sacrifice, study, benefaction ; assisting to sacrifice, teaching, accepting alms. b Fem. प्राज्ञी. Also masc. प्राज्ञः. c And fem. कवी. d Also सूरि (—नृ). e Some disjoin the two last terms as signifying provident. f Either the natural father, or the spiritual preceptor. g One who employs them to perform a sacrifice. h For ceremonies which include the drinking of acid asclepias. Some make this term synonymous with two preceding words.

^{1 m}
यज्वा (तु विधिनेष्टवान्)

One who sacrifices in due form.
-who does so in a certain form. a
-who has drunk the juice of a-cid Asclepias.
-who has bestowed all his wealth. c
-who is completely learned. d
-who has taken leave of his preceptor. e

^m
(स गीष्मतीया) स्यपतिः

^{2 m} ^{m b}
सोमपीतो (तु) सोमपः

^{3 m}
9. सर्ववेदाः (स येनेष्टोयागः सर्वस्वदक्षिणः)

^m
अनूचानः (प्रवचने सांगे ऽधीती)

^m (गुरोस्तु यः
10. लब्धानुन्नः) समावृत्तः

^{4 m}
सुत्वा (त्वभिषवे कृते)

^{5 m} ^{m g} ^m
आत्मांतेवासिनौ शिष्ये

-who has made ablutions. f
A pupil.

^{m i} ^m
शैक्षाः प्राथमकल्पिकाः

Novices. h

^{m k}
11. (एकब्रह्मव्रताचारा मियः) सब्रह्मचारिणः

^{m m} ^{6 m n}
संतोष्या (चै) कगुरवः

Fellow students. j

Spiritual brethren. l

(चित्तवानग्निम्) अग्निचित्

A worshipper of fire. o

1—नृ. 2—नृ. 3—दस्. 4—नृ. 5—त्व. 6—ए—रु.

^a In that of the sacrifice named from VRJHASPATI. ^b Also सोमपाः (—पा.) ^c On the priests employed by him for a sacrifice called *Vis'wajit*; at which the principal's whole property must be distributed in sacrificial fees. ^d In sacred knowledge; being conversant with the *védas* and six *védāngas*. ^e To become a householder. ^f Preparatory to the performance of a sacrifice. ^g Sing. चन्नेवासी (नृ). ^h Students who have recently begun reading the *védas*. ⁱ Sing. शैक्षः ^j Pursuing together the same studies, with like austerities. ^k Sing. सब्रह्मचारौ (—नृ.) ^l Pupils of the same preceptor. ^m Sing. संतोष्यः and संतोष्यः. ⁿ Sing एकगुरुः. ^o One who has taken and placed or consecrated a sacrificial fire.

- Traditional instruction. 12. (पारंपर्यापदेशे स्याद्) ऐतिह्यमितिहा¹ (ऽध्ययम्)
 Untaught knowledge. उपज्ञा^f (ज्ञानमाद्यं^f स्याज्)
 Deliberate commencement. (आत्मारंभं^m) उपक्रमः^m
 A sacrifice. 13. यज्ञः^m सवे^m ऽध्वरो^m यागः^m सप्ततंतुमं^{2 m} खः^m क्रतुः
 The great sacraments. (पाठो होमश्चातिथीनां सपर्य्यातर्पणं वशिः^b
 14. एते पंच^{m c}) महायज्ञा^f (ब्रह्मयज्ञादिनामकाः)
 An assembly or meeting. समज्यापरिषद्गोष्ठी^f सभासमिति संसदःⁿ
 15. आस्थानी^m(क्षीवम्)आस्थानंⁿ (स्त्रीनपुंसक्रयोः)सदः^{5 f n e}
 A room in front of the offerings. f By-standers. g प्राग्वंशः^m (प्राग्धविर्गैहात्)
 सदस्या^{m h} विधिदर्शिनः^{6 m}
 Members of the assembly. Reciters of the prayers. j 16. सभासदः^{m i} सभास्ताराः^m सभ्याः^m सामाजिका^m(श्च ते)
 अध्वर्यू^{7 m} ज्ञातृहोतारो^{8 m k} (यजुः^{m l} सामर्ग्विंदः क्रम्यत्)

1 इ—इ. 2 न— 3—इ. 4 गो—. 5—इ.
 6—नृ. 7—यु. 8—इ.

* Or ceremony in which oblations are presented. ^b Five acts of religion named the sacraments of the *Védas*, of the Gods, of guests, of the manes, of mundane beings : viz. 1. study of scripture ; 2. presenting of oblations to the gods ; 3. hospitable reception of guests ; 4. libation of water to the manes of ancestors ; 5. casting of food on the ground, or in water, for the gods, or for mundane beings. ^c Sing. यज्ञायज्ञः. ^d Sing. संसत् (—इ). ^e Sing. fem. सदाः. Neut सदः. ^f In front of the apartment in which the intended oblations are stored ; it is allotted to the employer and his family and the by-standers. ^g Whose business it is to notice and correct mistakes. ^h Sing. सदस्यः विधिदर्शी. ⁱ Sing. सभासत् (—इ). ^j Being conversant with the several *Védas* respectively. ^k Sing. उद्गाता. Chanter of the *Sāma-vēda*. ^l Sing. होता (—इ).

17. (आग्नीध्राद्या धनैर्वार्या) ऋत्विजो याजका (य ते)	^{m b} ^m	Officiating priest. a
वेदिः (परिष्कृता भूमिः)	^{m d}	The altar-c
(समे) स्थण्डिलचतवरे	ⁿ ⁿ	Sacrificial ground. e
18. चषालोऽयूपकटकः	^m ^m	A ring on the post. f
कुम्भा (सुगहनादृतिः)	^f ^h	An enclosure. g
यूपाग्रं तर्ज	ⁿ ^{1 n}	Top of the post. i
(निर्मथ्य दारुणित्वा) रणि (द्वयोः)	^{2 m f k}	Wood for lighting a fire. j
19. दक्षिणाग्निर्गार्हपत्याहवनीयौ (त्रयो ऽग्नयः)	^m ^{3 m} ⁿ	Three sorts of sacred fire. l

1—नृ.

2 य—.

3 गा—.

* Hired to perform the sacrifice : and denominated according to their respective officers, आग्नीध्रः (or आग्नीध्रः), &c. Sixteen such are employed under different designations. ^b Sing. ऋत्विक् (—ञ्). ^c Or spot prepared for binding the victim, or placing the vessels. ^d Also वेदी. ^e A spot levelled for the purpose. ^f A wooden ring on the top of the sacrificial post. Some say an iron ring at its base. ^g Round the place of sacrifice, to prevent prophane intrusion. ^h Some make this a synonymous term. Fem. सुगहना. ⁱ Of the sacrificial post (called यूपः); which is an octangular column of Bambus or of *Chadira* wood (*Mimosa Catechu*); to which the victim is bound, to mark the conclusion of the sacrifice. ^j By the attrition of two pieces of wood. ^k अरणिः. Also fem. अरणी. ^l Severally stated : viz. दक्षिणाग्निः, a fire, taken from the consecrated one, or from a domestic fire, and placed towards the south. गार्हपत्यः, the fire perpetually maintained by a householder. आहवनीयः, fire thence taken and prepared for receiving oblations : a consecrated fire.

The three
sacred
fires. a
Fire conse-
crated by
prayers.

(अग्निवचमिहं) त्रेता

प्रणीतः (संस्कृतो ऽनसः)

Sacrificial
fire. b
Sort of
sacred
fire. c

20. समूहः परिचाय्योपचाय्याव् (अग्नौ प्रयोगिणः)
(यो गार्हपत्यादानीय दक्षिणाग्निः प्रणीयते

21. (तस्मिन्) आनाय्यो

The wife
of fire. d
Prayer
uttered to
excite fire.
e

(ऽथा) ऽग्न्यायै स्वाहा (च) ऊतमुक्प्रिया

(अक्) सामधेनी धाय्या (च या स्याद्ग्निसमिधने

Metre. f

22. (गायत्री प्रमुखं) छंदो

A prepar-
ed oblation
for the
gods. g
Curd of
two milk
whey.

(हव्यपाके) चरः (पुमान्)

आमिक्षा (सा शतेषां या क्षीरे स्यादधिवोगतः)

A leather
fan. i

23. धुवितं (व्यजनं तद्वच्चितं वृगचर्मना)

a ह—.

2 —स.

a Collectively. b In general : or, as others interpret this, parti-
cular sacrificial fires. c The southern fire, taken from the house-
holder's hearth, and consecrated. d A goddess presiding over the
prayers with which burnt-offerings are made. e Used, when fuel is
put on the fire. f Measure of verse in the *Védas* : of various sorts ;
as गायत्री or गायत्री, 24 syllables (6×4). उष्णिक्(—ह्), 28 syllables
(7×4). अहुष्टुप् (—भ्), 32 syllables (8×4). इहती, 36 syllables (9×4).
पंक्तिः, 40 syllables (10×4), &c. g Also for the manes. Some explain
it, the vessel in which oblations are prepared. h Some write आनीक्षा.
i Made of antelope's hide ; and used to fan the sacrificial fire. j Also
धुवितं.

ⁿ ष्टुपाज्यं (सदध्याज्ये)	Oblation of butter and curds.
ⁿ परमान्नं (तु) ^{m n} पायसः	—of rice, milk, and sugar.
24. ⁿ हव्यं ⁿ कव्ये (दैवपितॄन् अन्ने)	Food of the gods and manes. a
^{m n} पात्रं (स्रुवादिकम्)	A vase or vessel. b
^{f d l f e f f} ध्रुवोपभञ्जुकु (नी तु) ^{m f g} स्रुवो (भेदाः) ^{2 f h} स्रुचः (स्त्रियः)	Various sorts. c
25. ^m उपाकृतः (पशुरसौ योऽभिमन्य कृतौ हतः)	A victim. i
ⁿ परंपराकं ^{n j} शमनं ⁿ प्रोक्ष्यं (च बधार्थमम्)	Immolation.
26. ^{m f n} (वाच्यलिङ्गाः) ^{3 m f n} प्रसीतोपसम्पन्नप्रोक्षिता ^{m f n} (हते)	Slain or immolated.
ⁿ सान्नाय्यं ^{4 n} हविर्	An intended oblation. k
^{m f n} (अग्नौ तु कृतं त्रिषु) वषट्कृतम्	Burnt as a sacrifice. l

¹उ—तु.²—च.³उ—.⁴—सु.

^a Respectively, viz. हव्यं, an oblation to the gods. कव्यं, an oblation to the manes. ^b Of any kind : including the undermentioned sorts ; besides others, as pestle and mortar, spoon, jar &c. ^c Severally named in the text. They are used in sacrifice and differ in shape : being respectively (as some describe them) round, square, semicircular, triangular, and lotus-shaped. ^d ध्रुवा, shaped like an Indian fig-leaf (Ficus Indica) and made of the wood of Flacourtia sapida. ^e उपकृत, a round vessel made of the wood of a holy fig tree (F. religiosa). ^f स्रुचः or स्रुहः, a semicircular vessel made of the wood of Butea (B. frondosa). ^g स्रुवः or fem. स्रुः, a ladle of C'hadira wood (Mimosa Catechu). ^h स्रुक् (—च्) same with the last, though some distinguish it. ⁱ Slain, or to be slain. ^j Also शमनं or ससनं. ^k The thing to be offered or sacrificed ; usually clarified butter. ^l Sacrificed in fire.

Supplemental sacrifice.

^a
Suitable to a sacrifice.

An act of sacrifice. d

-of pious liberality. e

Remains of a sacrifice or oblation. f
Gift or donation.

Obsequies of a deceased person.

Gifts in honour of the deceased.

Funeral repast. j

27. (दीक्षा^bतो) ऽवभृथोⁿ (यज्ञ)

(त्रिष्व)

(ऽथ क्रतुकर्मो^{l n}) दं

(स्त.त्कर्मार्हणु^{m f n c}) यज्ञियम्

पूर्वⁿ (खातादिकर्मणि)

28. अक्षतंⁿ विवसो^m (यज्ञशेषभोजनशेषयोः)

त्यागोⁿ विहापितंⁿ दानमुत्सर्जनं^{2 n} विसर्जनेⁿ

29. विश्राणनंⁿ वितरणंⁿ स्पर्शनंⁿ प्रतिपादनम्ⁿ

प्रादेशनंⁿ निर्वपणम्ⁿ पवर्जनम्^{3 n} इतिः^{4 f g}

30. (क्षतायं तदहर्दानंⁿ त्रिषु^{m i} स्याद्) और्ध्वदेहिकम्^{m f n h}

पितृदानंⁿ निवापःⁿ (स्याच्च)

क्ष्वाहं^{5 n} (तत्कर्मशास्त्रतः)

1 इष्ट.

2 च—.

3 च—.

4 च'—.

5 आच.

^a Performed to atone for any defect in the principal one. ^b Some make this a synonymous term. ^c Fem. यज्ञिया. ^d Oblation or other act of a sacrifice ; or the sacrifice itself. ^e Digging a pond or well ; erecting a temple or house ; planting an orchard, &c. ^f Respectively, viz. अक्षतं, butter, &c. remaining of a sacrifice. विवसः, residue of food offered to the gods, to the manes, to a venerable guest, or to a spiritual parent, &c. ^g Or अक्षती. Also अक्षितिः. ^h Also और्ध्वदेहिकं, और्ध्वदेहिकं. Fem. और्ध्वदेहिकी. ⁱ And निवापः. ^j Feeding of priests and other prescribed ceremonies, in honour of ancestors.

31. ^{n b} अन्वाहार्यं ^{l n} मासिके.	Monthly obsequies.
(^{m n} ऽशो ऽष्टमो ऽङ्कः) कुतपो (^a ऽस्त्रियाम्)	Eighth hour of the day. c
^f पर्येषणा ^f परीष्टि (^f ष्टा) ^f न्वेषणा (^f च) ^f गवेषणा	Research or inquiry. d
32. ^{f e} सनि (^{2 f} स्व.) ^{2 f} ध्वेषणा	Request or solicitation.
^f याज्ञा ^f ऽभिग्रस्त्यार्चना ^{3 f} ऽर्थना ^f	Asking or begging.
^f (षट् तु त्रिष्व)	
^{m f n h} ऽर्घ्यं (^{m f n i} मर्षार्थं)	A respectful oblation. g
^{m f n j} पाद्यं (^{4 m f n k} पादाय वारिणि)	Water for ablution of the feet.
33. (^{m f n l} क्रमाद्) ^{m f n m} आतिथ्यातिथेये (^{5 m n} अतिथ्यर्थे) ^o ऽत्र साधुनि	Proper for a guest.
(^o स्याद्) ^o आवेशिक आगन्तुरतिथि (^o र्ना गृहागते)	A guest.

1—क.

2 अ—.

3 या—.

4 आ—.

5 अ—.

* Funeral repast in honour of ancestors on the day of new moon. Some restrict this to the monthly ceremonies for one recently deceased.

^b Also अन्वाहार्यकं and अनुहार्यं. ^c Towards midday : for the day (or period of day light) comprises fifteen hours (*muhūrtas*). An offering to the manes at noon is reckoned best. ^d Especially the investigation of duty by reasoning, ^e Also सनी. ^f The following admit the three genders. ^g Water only ; or else grass, flowers, &c. with water.

^h Fem. अर्घ्या. ⁱ Fem. पाद्या. ^j Fem. आतिथ्या. ^k Fem. आतिथेयी

^l Fem. आवेशिकी. ^m Likewise आगन्तुः. ⁿ Also fem. अतिथिः, or अतिथी.

^o Some include this among the synonyma.

Worship. a	34. पूजा नमस्या ऽपचितिः सपर्या ऽर्चा ऽर्हणाः (समाः)
Service.	वरिवस्या (तु) शुश्रूषा परिचर्या (पु) पासनम्
Roaming. b	35. ब्रज्या ऽटाट्या पर्यटनं
Perseverance in austerities.	चर्या (त्वीर्यापथस्थितिः)
Sipping. f	उपस्पर्श (स्त्रा) चमनम्
Silence.	(ऽथ) मौनमभाषणम्
Order, method.	36. आनुपूर्वी (स्त्रियां) (वा) वृत् परिपाटी अनुक्रमः पर्याय (श्वा)
Neglect. i	ऽतिपात (स्तु स्यात्) पर्यय उपात्तयः
Meritorious act. j	37. नियमो ब्रत (मुख्यो तच्चोपवासादि) पुण्यकम्
A fast.	उपवस्तं (तू) पवासे
Discrimination.	विवेकः दृढगात्मता
Holiness. l	38. (स्याद्) ब्रह्मवर्चसं वृत्ताध्ययनवर्द्धिर्

1—उ. 2 आ—. 3 अ—. 4 आहत. 5 उ—. 6 —धि.

a Whether adoration or respect. b Likewise परिसज्जा. c Also fem. उपासना or उपासिः. d Wandering for alms : travelling for austerity. e Also अटा and अद्या. f Touching without swallowing. g Likewise, neut. आनुपूर्व्यं, आनुपूर्वं or आनुपूर्वकं. h And परिपाटिः. i Of what is enjoined or customary. j As fasting, &c. k Also उपोषितं, उपोषणं, औपवस्तं, &c. l Resulting from the study of scripture ; and the observance of its injunctions.

	(^m यांजलिः)	Joining both hands while reading the <i>Védas</i> . a
पाठे) ब्रह्माञ्जलिः		
	(पाठे विस्फुषो) ब्रह्मविन्दवः	Sanctified saliva. b
39. ध्यानयोगासने ब्रह्मासनं		A holy posture. c
	कल्पे विधि क्रमौ	A sacred precept. d
मुख्यः (स्यात्प्रथमः कल्पो)		A chief injunction. e
	ऽनुकल्प (स्तु ततो ऽधमः)	A secondary one. f
40. (संस्कारपूर्वग्रहणं स्याद्) उपाकरणं (श्रुतेः)		Holy study. g
	(समे तु) पादग्रहणमभिवादन (मित्युभे)	Obeisance. i
41. भिक्षुः परिव्राट् कर्मन्दी पाराशर्य्य (पि) मस्करौ		A mendicant. k

1—न्. 2 च— 3—ञ्. 4—न्. 5—न्. 6—न्.

* An act of humility, with a short prayer, at the beginning and end of a lesson : or else to mark, by the motion of the hands so joined, the accentuation, while reading the *Sáma-véda*. ^b Drops of spittle sputtered in reading the *Védas*. ^c Adapted to meditation and restraint of thought : sitting with the feet raised, or with fingers intertwined, &c. ^d Practice prescribed by the *Védas* for the effecting of certain consequences. ^e Regarding an act of religion : as 'sacrifice with rice ;' 'strew *Kus'á* grass.' ^f Or succedaneous : as 'for want of rice use *Nibári*' : 'for want of *Kus'á* employ *Cás'á* or *Durvá*.' ^g Reading of the *Védas* after initiation. ^h Also उपाक्रमं (—न्) and उपसंयजनं. ⁱ A bow or prostration to a person addressed by name. ^j Likewise उपसंयजनं. ^k One who has entered the fourth order (or that of devotion), following the rules of CARMANDA or PARÁS'ARYA : a *Sannyási*. ^l And परिव्राजकः. ^m पाराशरी or पराशरी (—न्).

An asce-
tic. a

1 m

m

2 m

तपस्वी तापसः पारिकांक्षी

A holy
sage. b

वाचंयमे मुनिः

Patient of
austerity.

42. तपःक्लेशसहो दांते

Religious
students. c

वर्णिनो ब्रह्मचारिणः

Saints. e

ऋषयः सत्यवचसः

An initiat-
ed house-
holder. g

स्नातक (स्वा) भवव्रती

Sages with
subdued
senses. i

43. (ये) निर्जितेन्द्रियग्रामा यतिनो यतय (स्य ते)

One, who
steeps on
the bare
ground. l

(यः स्थण्डिले व्रतवशाच्छे ते) स्थण्डिलशाय्य (सौ)

1—नृ.

2—नृ.

3—यो. (—नृ.).

* Employed in devotion and seeking spiritual wisdom. Some make these terms synonymous with the preceding. ^b Practising rigid taciturnity; devoid of passions, and serene or unruffled by pain or pleasure. ^c Practising austerity during the study of the *Védas*. ^d Sing. वर्णी (—नृ) and ब्रह्मचारी (—नृ). ^e Infallible. Seven classes of them are distinguished, viz. *Maharshi*, *Dévarshi*, (as *NA'RA'DA*, &c.) *Brahma-rshi*, (as *CAS'YAPA*, &c.), *Paramarshi*, *Can'darshi*, *S'rutarshi*, and *Rájarshi*. ^f Sing. ऋषिः or रिषिः. And fem. ऋषी, &c. ^g One, who has entered the second order, after passing through the first : having completed his noviciate, but without attaining a knowledge of the *Védas* (he is called *Vratasnátaca*) : having attained that knowledge before the expiration of the prescribed period of study (he is termed *Vidyásnátaca*) : having completed both his studies and probation (he is named *Ubhoyasnátaca*). ^h चापुव्रती (—नृ.) and चापुतव्रती. ⁱ Whose organs are restrained from all that is blamable, as *Vas'isht'ha* and others. ^j Some exclude this from the synonyma. ^k Sing. वती (—नृ) and यतिः. ^l By way of mortification.

44. ^m स्यण्डिल (द्या)			
(^{1 m} ज्य) विरजस्तमसः (^m स्युर्) इयातिगाः			Men perfectly virtuous. a
^m पवित्रः ^m प्रयतः ^m पूतः			A purified person. b
^{m d} पाषण्डाः ^{2 m} सर्वलिङ्गिनः			Heretics and impostors. c
45. (पालाशो दण्ड) आषाढो (व्रते)			A student's staff. e
^m रांभ (^m सु. वैणवः)			One cut from a Bambu. g
(^{m n} अस्त्री) कमण्डलुः ^{f i} कुण्डली			His water-pot. h
(व्रतिनामासनं) ^{f k} वृषी			His cushion. j
46. ⁿ अजिनं ^{3 n.} चर्म ^f कृत्तिः (स्त्री)			A hide used by him. l
ⁿ भैक्षं (^m मिक्षाकदम्बकम्)			Aggregate of alms.
^m स्वाध्यायः (^{m m} स्याज्) जपः			Reading or muttering of prayers.

1—मसु.

2—नृ.

3—नृ.

a Devoid of every bad quality ; having gained the knowledge of God, and attained beatitude in their life time ; as VYA'SA and others.

b Cleansed by a austerity and mortification. c Who assume the exteriors of the four tribes and orders ; but whose practice is in contradiction to the *Vēdas* : for example (say the Commentators) the *Baud-d'has*, &c. d Sing. पाषण्डः or पाखण्डः. e Cut from a *Pālāsa* tree (*Butea frondosa*) : and used by certain ascetics on the full moon of *A'shādd'ha*.

f Also आषाढः. g Borne by students with a wisp of of *Kus'a* grass. Any other Bambu staff is named वैणवः. h A wooden or an earthen one. The student, as well as the ascetic in the third or fourth order, was anciently required to carry a water-pot. i Likewise कृत्तिका.

j A seat made of *Kus'a* grass (*Poa cynosuroides*). k Or वृषी. l Commonly an antelope's skin. m Or जपः.

Religious
bathing. a

स्नानाभिषेकः सवनं (च सा)

l m f n c

An expiato-
ry prayer. b

47. (सर्वेनसामपध्वंसि जप्यं त्रिष्व) वमर्षणम्

m

m

Half-month-
ly sacrifice.
d

दश (च) पौर्णमास (च. यागो पक्षांतयोः पृथक्)

m

A perpetual
duty. e

48. (शरीरसाधनापेक्षं नित्यं यत्कर्म तद्) यमः

m

A voluntary
one. f

नियम स्तु. स यत्कर्मानित्यमागन्तुसाधनम्)

The cord
passed over
the left
shoulder. g

49. उपवीतं (यज्ञसूत्रं प्रोद्धृते दक्षिणे करे)

n

Over the
right shoul-
der. i

प्राचीनावीत (मन्यस्मिन्)

Suspended
over the
neck.

निवीतं (कण्ठस्थितम्) .

Part of the
hand sacred
to the gods.
j

50. (चङ्गु ल्यग्रे तीर्थं) दैवं

1 च—.

* Preparatory to a sacrifice. Also, as some explain these terms, extracting the juice of acid asclepias, and drinking it. ^b Meditated while a drop of water is held to the nose. The name (which is also that of its author) signifies expiatory : it is supposed to atone even sins in thought. ^c Fem. चवमर्षणी. ^d At the change and full of the moon, respectively : performed by persons maintaining a perpetual fire. • As veracity, &c. See MANU, Ch. 10, v. 63. ^f As pilgrimage, fast- ing &c. ^g And under the right arm. MANU, 2. v. 63. It is the usual mode of wearing it. ^h This general term, for the sacerdotal string, is by some made synonymous with the preceding word. ⁱ And under the left arm. It is so worn during particular ceremonies. ^j Tips of the fingers (some exclude the thumb) : See MANU, 2. v. 59.

	ⁿ (खल्पांगुल्यो मूले) कायम्	ⁿ Part of the head sacred to the creator. a
	ⁿ (मध्येऽङ्गुष्ठाङ्गुल्योः) पैत्रं	—to the manes. b
	ⁿ (मूले ऋङ्गुष्ठस्य) ब्राह्मम्	—to the <i>Védas</i> . c
51.	ⁿ (स्याद्) ब्रह्मभूयं ⁿ ब्रह्मत्वं ⁿ ब्रह्मसायुज्यं (मित्यपि) ^{n f} देवभूया! (दिकं तद्वत्)	Deified state. d Inferior deification. e
	ⁿ कच्छं (सान्तपनादिकम्)	Penance. g
52.	^m (संन्यासवत्यनघने पुमान्) प्रायेः ^{1 m} .(ऽय) वीरहा	Fasting to die. One who has left his sacred fire. h
	^m नष्टाग्निः	
	^f कुहना (लोभान्मिथ्ये र्थापथकल्पना)	Hypocrisy. i
53.	^m ब्राह्मः ^m संस्कारहीनः (स्याद्)	An uninitiated person. j
	^m अस्वाध्याये निराकृतिः	One who has not made his studies. k

1—न.

* To *Prajápati*. It is the root of the two smaller fingers. ^b Between the thumb and forefinger. ^c Under the root of the thumb. ^d Becoming united with *Brahme*. ^e Becoming identified with a god. ^f देवभूयं, देवत्वं or देवसायुज्यं. * That called *Sántapana* or any other : as the *Chándráyana* or *Prájápatya*, &c. See MANU, 11. v. 212, &c. ^h Having extinguished or neglected it ; or having gone abroad, committing the charge of the perpetual fire to his family. ⁱ Practice of religious austerities through avarice, or from pride, &c. ^j For whom the prescribed ceremonies have not been performed : who has not received investiture. ^k Who has not duly read the *Védas*.

	1 m	2 m		
A hypocrite or impostor.	धर्मध्वजी लिंगवृत्तिर्			
a			3 m	m
A violator of his vow.			अवकीर्णी क्षतव्रतः	
b				
One who is asleep at sunset, or at sun rise. c	54.	(सुप्ते यस्मिन्नुत्थमेति सुप्ते यस्मिन्नुदेति च		
		अंशुमान्) अभिनिर्मुक्ता ऽभ्युदितौ (तौ यथाक्रमम्)		
One married before his elder brother. d	55.	परिवेक्ता (ऽनुजो ऽनूढे ज्येष्ठे दारपरिग्रहात्)		
The unmar- ried elder brother.		परिविक्त्ति (स्तु. तज्ज्यायान्)		
Marriage.			m	5 m
			विवाहोपयमौ (समौ)	
			m	6 m
	56.	(तथा) परिणयोद्वाहोपयामाः पाणिपीडनम्	7 m	n f
Copulation.		व्यायो ग्राम्यधर्म (च) रतं निधुवनं (च सः)		
Three hu- man pur- suits i	57.	त्रिवर्गो (धर्मकामार्थैश्च)		
Four ob- jects. k		चतुर्वर्गः (समोक्षकैः)		
The same equally po- tent.		(सवलैस्तैश्च) चतुर्भद्रं		
The bride- groom's friends.			m l	
			जन्याः (स्निग्धावरस्य ये)	

1—नृ.

2—चि.

3—नृ.

4—सृ.

5—उ.

6—उ. 7—उ.

a Who assumes the exteriors of religion for a livelihood. b Infringing, through incontinence, austerities begun by him. c Respectively. d This regards the first marriage. e Also परिवृत्तिः and परिवृत्तिः. f Also पाण्डित्यं, &c. g Also रमणं, सुरतं, and रतिः. h Likewise जैष्ठ्यं. i Viz. duty, love, and wealth. j And त्रिवर्गः. k The three above mentioned ; and final beatitude or release from transmigration. l Sing. जन्याः.

CHAPTER VIII.

SECTION I.

- | | | | | | | | |
|----|------------|-----------------------------------|-------------------------------------|------------------|--------------|------------|------------------------------|
| | <i>m</i> | <i>m</i> | <i>m</i> | <i>m a</i> | <i>l m</i> | | |
| 1. | सू | र्द्धभिषिक्तो | राजन्यो | वाङ्मनः | क्षत्रियो | विराट् | A man of the military tribe. |
| | <i>m b</i> | <i>2 m</i> | <i>m</i> | <i>3 m c</i> | <i>m d</i> | <i>m e</i> | |
| | | राज्ञि | राट् | पार्थिव | क्ष्माभृन्पृ | भूप | A king |
| | | | | | | <i>m</i> | |
| 2. | | (राजा तु प्रणताशेषसामन्तः स्याद्) | अधीश्वरः | | | | An emperor. f |
| | <i>4 m</i> | | <i>m</i> | | | | |
| | | चक्रवर्त्ती | सार्वभौमो | | | | A universal monarch. g |
| | | | | <i>m</i> | | | |
| | | | | (नृपो ऽन्यो) | मण्डलेश्वरः | | Any other prince. |
| 3. | | येनेष्टं | राजसूयेन | मण्डलस्थेश्वरश्च | यः | | A paramount. h |
| | | | | <i>5 m</i> | | | |
| | | शास्ति | यश्चाश्रया | राज्ञः स) | सन्नाड् | | |
| | | | | <i>n</i> | | | |
| | | | | (अथ) | राजकम् | | An assemblage of princes. |
| | <i>n</i> | | | | | | |
| 4. | | राजन्यकं | (च नृपति. क्षत्रियाणां गणे क्रमात्) | | | | — of soldiers. |

1 राज.

2—ञ्.

3—त्.

4—न्.

5—ञ्.

^a Also क्षत्री (—न्) and क्षत्रः or क्षत्रः. ^b राजा (—न्.) ^c Likewise महीभृत्, &c. ^d नृपः. So नृपतिः, नरपतिः, &c. ^e Also नृपालः, क्षत्रिपाल, &c. ^f Paramount over all neighbouring princes. Some make this synonymous with the following. ^g Sovereign of the earth from sea to sea. ^h A sovereign prince who has performed a *Rájasúya* sacrifice, and exercises despotic sway over others. Or one, who has either of these qualifications.

A minister
or counsel-
lor.

Other mi-
nisters.

The king's
compani-
ons.

The priest
or chap-
lain.

The judge.

The ward-
er or port-
er.

An armed
guard.

A superin-
tendent. f

An over-
seer of a
village.

An inspec-
tor of a
district.

The trea-
surer. g

The master
of the mint.
h

The cham-
berlain. j

^{1 m} मन्त्री ^m धीसचिवो ^m ऽमात्यो

(^{m a} ऽन्ये) कर्मसचिवो (सुतः)

^m 5. महामात्राः प्रधानानि ^{m n b}

^{2 m} पुरोधो (स्तु) ^m पुरोहितः
^{3 m} ^{4 m}

(दृष्टरि व्यवहाराणां) प्राङ्निवाका ऽक्षदर्थकौ

^{m c} 6. प्रतीहारे ^m द्वारपाल ^{m d} दास्य ^m दास्यित ^{m e} दर्शकाः

^m रक्षिवर्ग (स्व.) ^{5 m} नौकस्थो

^{6 m} (^{7 m} ऽथा) ^m ऽध्यक्षा ^m ऽध्वक्षतौ (सुनौ)

^m 7. स्यायुको (ऽधिष्ठतोग्रामे)

^m गोपो (ग्रामे ^m पुद्गरिषु)

^m भौरिकः ^m कनकाध्वक्षो

^m ^{m i} रूप्याध्यक्ष (स्तु) ^m नैष्किकः

8. (अन्तःपुरे त्वधिष्ठतः स्याद्) अन्तर्वंशिको (जनः)

1—नु.

2—घस्.

3—क.

4—क.

5 अ—.

6—क्ष.

7—त्.

^a कर्मसचिवः. Also ञामात्यः. ^b Sing. प्रधानं,—नः. ^c Also प्रति-
हारः. ^d Or दास्यः. Likewise द्वारी (न), द्वारिकः, दौवारिकः. ^e Also,
अपदर्शकः, and दास्यितदर्शकः. ^f Over any department some say, over
that of receipt and disbursements. ^g Superintendent of the gold.
^h Superintendent of the silver coinage ; or of the silver in general.
ⁱ Also टक्षपतिः. ^j Superintendent of the women's apartments.

^m सौविद्व्याः ^{m b} कंचुकिनः ^{m c} स्थापत्याः ^{m d} सौविदा (सु ते)	Attendants of the women. a
^{m f} 9. शंडो ^m वर्षवर (सुख्यौ)	A eunuch. c
^m सेवका ^{l m g} ऽर्थनुजीविनः ^{2 m}	A servant.
^{3 m} (विषयानन्तरो राजा) शत्रुर्	A foe. h
^{n j} मित्र (मतः परम्)	A stranger or neutral. i
^m 10. उदासीनः (परतरः)	A stranger. k
^m पाष्णिग्राह (सु पृष्ठतः)	An enemy in the rear.
^{4 m} रिपौ ^{m l} बैरि ^{m m} सपत्न्या ^m ऽरि ^{5 m} द्विषद् ^{6 m} षण ^{7 m} दुर्हृदः	Any enemy.
^{m n} 11. द्विष् ^m विपत्त्या ^m ऽहिता ^{m n} ऽमित ^m दस्यु ^m शत्रव ^{8 m} शत्रवः	
^{m o} अभिघातिपरा ^m ऽरातिप्रत्यर्थिपरिपन्थिनः ^{9 m} ^{10 m}	
^m 12. वयस्यः ^m स्निग्धः ^{11 m} सवया	A friend and contemporary.

1—नृ. 2—नृ. 3—यत्न. 4—पु. 5—तृ. 6 द्वे—
7—दृ. 8 यत्न. 9—नृ. 10—नृ. 11—सृ.

a Guarding the apartments of the king's women. b Sing. कंचुकी (—नृ.) c स्थापत्यः or स्वपतिः. d सौविदः or सुविदः. e A castrated attendant. Some make the preceding synonymous with this. f One reads शंडः, but erroneously ; for the term is शंडः and signifies impotent. g वर्षी (—नृ.) h A neighbouring prince ; for enmity frequently arises between neighbours. i Being more distant. j Or मित्र. k Remote : showing neither friendship nor enmity. l बैरी (—नृ.) m Or सपत्न्यः. n द्विष् (—नृ). Also द्विषः (—नृ). o अभिघाती (नृ) or अभिघाती (—नृ) and अभिघातिः (—ति). p अरातिः or आरातिः.

A friend.	^{n a} ^{l m b} ^{2 m} (ऽय) मित्रं सखा सहज्
Friend-ship.	ⁿ ⁿ सख्यं सामपदीनं (स्याद्)
Complaisance. c	^m ⁿ अनुरोधो ऽनुवर्त्तनम्
A spy. d	^m ^m ^{3 m e 4 m} ^m 13. यथार्हवर्णः प्रणिधिरपसर्पचरः स्पशः ^m ^{5 m} चार (च) गूढपुरुषश्
Trusted ; confidential.	^{6 m f n} ^{m f n f} (चा) प्रः प्रत्ययित (स्त्रिषु)
An astrologer.	^m ^{m g} ^m ^{m h} 14. सांवत्सरो ज्योतिषिको दैवज्ञ गणका (वपि) ^m ^m ^{7 m} ^m (स्युर्)मौहर्त्तिक मौहर्त्त ज्ञानि कार्त्तांतिका(वपि) ^m ^m
A man versed in any science.	^m ^m 15. तांत्रिको ज्ञातसिद्धान्तः
A generous household. er. i	^{8 m j} ^m सती गृहपतिः (समो)
A scribe.	^{m k} ^m ^{m l} ^m लिपिकारो ऽक्षरचनो ऽक्षरचसु (च) लेखके

1—लि. 2—दु. 3 च— 4 च— 5—व. 6 चाप्ता. 7—नृ. 8—नृ.
 b

^a Or मित्र. Invariably neuter : ut some vary the gender ; masc. मित्रः fem. मित्रा. ^b Fem. सखी ^c The accomplishing of a desired object. Some explain this, service. ^d The two first, others say the three first, terms signify a secret agent under a disguise : and the rest an occasional emissary : or else a spy in general. ^e Or अनुरोधः. ^f Fem. चाप्ता and प्रत्ययिता. ^g Or ज्योतिषिकः. ^h गणकः fem. गणकी. ⁱ Constantly giving alms and performing sacrifices. ^j Also सखी. ^k Or लिपिकरः. and लिपिकरः. ^l Also अक्षरचसुः.

16. लिखिताऽक्षरसंस्थाने लिपिर्लिखि (रुमे लिख्यौ) ^{na nb f lfc} Scripture or writing.
- (स्यात्) संदेशहरो दूतो ^{m nd} A messenger or ambassador.
- दूत्यं (तद्भावकर्मणि) ^{ne} An embassy or message.
17. अध्वनीनां ध्वगो ध्वन्यः पांथः पथिक (दूत्यपि) ^{mf m m mg m} A traveller.
- (स्वाम्यमात्यसुहृत्कोशराष्ट्रदुर्गबलानि च) ^{n fi} The requisites of regal administration. h
18. राज्याङ्गानि प्रकृतयः ^{m m n n n m} Including citizens. j
- (संधिर्ना विग्रहो वानमासुनं द्वैधमाश्रयः) ^{nl} Six expedients of defence. k
19. (षड्) गुणाः ^f
- शक्तयः (स्ति.सुः प्रभावोत्साहमंत्रजाः) ^m Power. m

1 लि—.

* And लिखनं or लेखनं. ^b According to another reading (अक्षर विन्यासे), this and the preceding term are the interpretation of the two next words. ^c Likewise लिपी and लिखी. ^d Fem. दूती. ^e And दौत्यं. ^f Fem. अध्वनीना, अध्वगा, अध्वन्या. ^g Fem. पांथा, पथिकी. Some write पथिका erroneously as others observe. Also masc. पथकः. ^h Viz. 1st. the king or lord ; 2d. his counsellor or minister ; 3d. a friend or ally ; 4th. treasure ; 5th. territory ; 6th. a strong hold ; 7th. an army. ⁱ Sing. राज्याङ्ग and प्रकृतिः. ^j Some reckon eight requisites of regal administration including the companies of citizens : others nine with the spiritual adviser, &c. ^k Severally mentioned. Viz. Pacification. War. A progress or a march. A halt or the maintaining of a post. A double resource or a stratagem. Recourse to protection. ^l Sing. गुणः an expedient. ^m Of three sorts ; as resulting from majesty, perseverance and counsel.

Threefold object. ^a	^m (अयः स्वानं च ⁿ दृष्टिं च) ^f त्रिवर्गे (नीतिवेदिनाम्) ^m
Majesty. ^b	20. (स) ^m प्रतापः ^m प्रभाव (च यत्तेजः कोषदण्डजम्)
Four means of success. ^c	(मेदो दण्डः साम दानमित्य) ^{1 m} पाय (चतुष्टयम्)
Punish-ment. ^c	21. साहसं (तु) ⁿ दमो ^m दण्डः ^m
Concilia- tion.	^{2 n} साम ^{n d} सात्वम् (अथो समौ)
Disunion.	^m भेदोपजापाव ^{3 m}
Trial or test of ho- nesty. ^e	^f उपधा (धर्मैद्यैर्यत्परोक्षम्)
Secret. ^g	22. (पंच त्रिष्व.) ^f ^{m f n} ऽषडक्षीणो (यस्तृतीयाद्यगोचरः)
Solitary, or private.	^{m f n h} विविक्त ^{m f n} विजन ^{m f n i} च्छन्न ^{m f n} निःशलाका (सुधा) ^{4 n j} रहः
Occurring in private.	23. ⁵ रह (सो) ⁶ पांशु (चालिंगे) ^{m f n k} रहस्यं (तद्ववे त्रिषु)
Trust or confidence.	^{m l} (समौ) विश्रम्भ ^m विश्वासौ

1 च—, 2—नृ. 3 च—प. 4—स. 5—स. 6 च—.

^a Loss, evenness and gain : or disappointment, continuance of the same state, and success : or else expenditure, equality and profit.

^b The dignity arising from treasure and forces ; and from the power of punishment : the consequent high spirit and impatience of injury.

^c In reducing the foe : viz. Sowing of dissention, chastisement, conciliation and gifts. ^d Likewise शान (—नृ) and शान्. ^e Trial of loyalty, of disinterestedness, of continence, and of intrepidity. ^f The

five next terms admit the three genders. ^g Unknown to a third per-

son. ^h Fem. विविक्ता. ⁱ रहः or रहः. ^j Likewise masc. रहः (तु)

^k Fem. रहसा. ^l And विश्रम्भः.

- अवेष्टो (अंशो यथोचितात्) ^m ⁿ Deviation from right.
24. अश्वेष न्याय कल्पा (स्तु) देशरूपं समञ्जसम् ^m ^m ^m ⁿ ⁿ Propriety or fitness.
- युक्तमौपयिकं लभ्यं भजमाना अभिनीत (वत्) ^{m f n} ^{1 m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} Right, fit or proper.
25. न्यायं (च त्रिषु षट्) ^{m f n}
- संप्रधारणा (तु) समर्थनम् ^f ⁿ Deliberation. a
- अववाद (स्तु.) निर्देशो निदेशः शासनं (च सः) ^m ^m ^m ⁿ An order or command.
26. शिटि (द्या) द्या (च) ^{f b} ^{2 f}
- संस्था (तु) मर्द्यादा धारणा स्थितिः ^f ^f ^f Contin-
ance in the
right way.
- आगोऽपराधो मंतु (च) ^{3 n} ^m ^m Offence or
transgres-
sion.
- (समे द्) हानवन्धने ^{4 n} ⁿ Binding.
27. द्विपाद्यो (द्विगुणो दण्डो) ^m Double
penalty. c
- भागधेयः करो वलिः ^m ^{m d} ^m Royal
revenue.
- (घटादिदेयं शुल्को (ऽस्त्री) ^{m n} Toll. e
- प्राभृतं (तु) प्रदेयनम् ⁿ ⁿ A present. f

1 जो—.

2 आद्या.

3—स.

4 द—.

^a On the propriety or impropriety of any thing : a determination thereon. ^b Also शास्तिः. ^c Twice the prescribed fine or punishment of the offence. ^d Also कारः. ^e Or duty of customs payable at ferries, and passes. ^f Some restrict the two first terms to signify an oblation of first fruits, &c. to the gods : or a present to a friend ; and the four last an humble offering to the king, &c. ; or else a bribe ; or generally any present. Others restrict all the terms to one or other of those various senses.

	ⁿ	^{1 n}	^{2 m}	^{3 f}
	28. उपायनमुपग्राह्यमुपहार (सुयो) पदा			
A special gift. a			^{m b}	ⁿ
	(यौतकादि तु यद्देयं) स दाये हरणं (च तत्)			
Present time. c	^m	^{n d}	29. तत्काल (सु.) तदात्वं (स्याद्)	
Future time.			^{f e}	(उत्तरः काल) आयतिः
Immediate consequence.	ⁿ	सांष्टिकं (फलं सद्यः)		
Future consequence.			^m	उदकः (फलमुत्तरम्)
Casual and unseen danger. f	ⁿ	30. अदृष्टं (वक्रितोयादि)		
Obvious danger. g			^m	दृष्टं (स्वपरचक्रजम्)
Latent danger. h		ⁿ	(महीभुजाम्) अहिभयं (स्वपक्षप्रभवं भयम्)	
Bearing of royal insignia.	^f	^{4 m}	31. प्रक्रिया (त्वं) धिकारः (स्याच्)	
A cow tail. i			^{n j}	चामरं (तु) प्रकीर्णकम्
A throne.	ⁿ	ⁿ	वृपासनं (यत्तद् भद्रासनं)	
One made of gold.		ⁿ	सिंहासनं (तु तत्)	

1 उ—.

2 उ—.

3 उ—.

4 च—.

^a As a nuptial present (यौतकं), or alms to a student on his initiation, &c. ^b Likewise सुदायः. ^c The time when an act occurs. ^d Some say indec. ^e Also masc. आयतः. ^f As that of conflagration, inundation, &c. ^g As desolation and plunder of armies. ^h From one's own party : compared to a lurking serpent. ⁱ The tail of the *Bos grunniens* : used as a fan. ^j Likewise चमरं and fem. चामरा—री.

32. (हैमं)

^{१ ३} हैमं (स्या) तपत्रं	^{१ ३}	A parasol.
^{२ ३} (राज्यसु) वृषलक्ष्म (तत्)	^{२ ३}	A royal one. b
^३ भद्रकुम्भः पूर्णकुम्भे	^३	An auspicious jar. c
^३ भङ्गारः कनकावुका	^३	A golden vase.

SECTION. II.

^३ १. निवेशः शिविरं (शंढे)	^३	A camp. d
^३ सज्जनं (तु) परक्षणम्	^{३ ३}	A sentry or guard.
^३ (हस्त्यध्वरथपादातं) सेनाङ्गं (स्याञ्चतुष्टयम्)	^३	Component part of an army. e

१ चा—.

२—वृ.

३ वृ—.

^a Or वृक्षः. ^b With a golden staff. ^c A golden one, filled with water from a holy place, and used in consecrating a king. ^d Some say the royal residence. ^e Four such parts are distinguished : horse, foot, elephants and cars : besides boats, buffaloes, &c.

An ele-
phant. 2. ^{1 m}दंती ^mदंतावली ^{2 m}हस्ती ^mद्विरदो ^mऽनेकपो ^mद्विपः

^mमतङ्गचो ^mगजे ^{m a}नागः ^mकुम्भरो ^mवारणः ^{3 m}करी

3. ^mदूभः ^mसम्भेरभः ^{4 m b}पद्मी

The leader
of a wild
herd.

^mयूयनाथ (स्तु) ^mयूयपः

A rutting
elephant. c

^mमदोत्कटो ^mमदकलः

A young
elephant. d

^{m e}कलभः ^mकरिशावकः

A furious
elephant. f

4. ^mप्रभिन्नो ^mगज्जितो ^mमत्तः

An elephant
out of rut.

^m(समाव्) ^mउद्धांत निर्मदौ

A herd of
elephants.

^mहासिकं ^fगजता ^m(हन्दे)

A female
elephant.

^fकरिणी ^fधेनुका ^{f h}वशा

The tem-
ples.

5. ^mगण्डः ^{m i}कटो

The tempo-
ral juice. j
Water emit-
ted from the
elephant's
trunk.

^mमदो ⁿदानं

^mवमयुः ^mकरणीकरः

His frontal
globes. k

^{m l}कुम्भौ (तु पिण्डौ शिरसः)

1—नृ.

2—नृ.

3—नृ.

4—नृ.

* Also नगजः. ^b And पद्म. ^c From whose temples juice is be-
ginning to flow. ^d Till twenty years : some restrict the term to a cub
under five years. ^e Fem. कलशी. ^f From whose temples juice is
flowing. ^g The juice having ceased to exude. ^h So हस्तिनी, पद्मिनी
&c. Also करेणुः वासिता, &c. ⁱ Likewise करटः. ^j Which exudes
when the elephant is in rut. ^k Lumps on his head ; which swell in
the rutting season. ^l Sing. कुम्भः.

	(तयोर्मध्ये) विदुः (पुमान्)	The hollow between them.
6. अवग्रहे ललाटं (स्याद्)		His forehead.
	ईषिका (त्वक्षिकुण्डकम्)	His eyeball.
(अपाङ्गदेशो) निष्खाणं		Corner of his eye.
	(कर्णमूलं तु) चूलिका	Root of his ear.
7. (अधः कुम्भस्य) वाहित्यं		Part below the frontal globes. d
	प्रतिमान (मधो ऽस्य यत्)	Under that ; between the tusks.
आसनं स्कन्धदेशः (स्यात्)		His withers. e
	पद्मकं विन्दुजालकम्	Marks on his face and trunk. f
8. पक्षभागः पार्श्वभागे		His side or flank.
	दन्तभाग (स्तु योऽयतः)	His front.
(द्वौ पूर्वपश्चाज्जंघादिदेशौ) गात्रा ऽवरे (क्रमात्)		His shoulder and thigh. h
9. तोत्रं वैष्णुकम्		Pike to drive him. i
	आलानं बन्धस्तम्भे	Post to which he is secured. k
	(ऽथ) मृन्खले	Chain for his feet.

1—त्र.

2—र.

^a Some add विदुः. ^b Also अवग्रहः. ^c And ईषिका or ईषिका. Also इषीका, &c. ^d Or rather below the protuberances, beneath the forehead, which are named वातकुम्भः. ^e Where his rider sits. ^f Red, white or yellow. ^g Or पद्म. ^h The first part of his fore-leg and of his hind-leg, respectively. ⁱ A bamboo headed with iron. ^j Some read वैष्णुक. ^k Or the post and tie. ^l Fem. मृन्खला.

^{ma} ^{mn}
अंडुको निमडे! (ऽस्त्री स्याद्)

Hook to
guide him.

^{mn} ^{fb}
अंकुशो (ऽस्त्री) शृणिः (स्त्रियाम्)

Leathern
girt.

^{fc} ^{fd} ^f
10. चूषाकक्ष्या वरत्रा (स्त्रात्)

Dressing an
elephant. e

^f ^f
कल्पना मञ्जना (समे)

His trap-
pings. f

^{fg} ^{ln} ^m ^{mh} ^{mfi}
प्रवेष्टाक्षरयं वर्णः परिष्टोमः कुथो (द्वयोः)

Unfit for
riding. j

ⁿ
11. बीतं (त्वसारं हस्तप्रखं)

An ele-
phant-
stable.

^f ^f
वारो (तु) मज्जबंधनी

A horse.

^{mk} ^{ml} ^m ^m ^m ^m
घोटके पीति तुरग तुरंगा ऽश्व तुरंगमाः

^{2m} ^m ^{3m} ^m ^{mm} ^m ^{4m}
12. वाजि वाहा ऽर्व गंधर्व इव सैन्धव सप्तयः

Horses of a
good breed.

^{mn} ^m
आजानेयाः कुलीनाः (स्युर्)

—trained
for the
manege.

^{mo} ⁵ⁿ
विनीताः साधुवाहिनः

1—आ—.

2—नृ.

3—नृ.

4—प्रि.

5—नृ.

^a Also अंडुकः. ^b Or शृणिः. It is also masculine, say some: but others hold such instances of it to be erroneous. ^c Likewise चूषा and वृषा or वृष्या. ^d Also कक्षा. ^e Ornamenting him with minium, &c. or caparisoning him for his owner's riding. ^f Coloured woolen cloth ; thrown over his back. ^g प्रवेष्टिः or प्रवेष्टी. ^h Some write परिष्टोमः. ⁱ Fem. कुथा. Also neut. कुथं. ^j An elephant or horse unfit for war, &c. ^k And घोटः. ^l Or पीती (—नृ). Also पीतिः. ^m Fem. इथी. ⁿ Sing. आजानेयः. Also आजानेयः. ^o Sing. विनीतः.

^{m b} 13. ^{m c} वानायुजाः ^m पारशीकाः ^{m d} कांबोजा वाहिका(इयाः)	Horses of certain local breeds.
^{1 m} ययुर् (अश्वे!) ^m ऽश्वमेधीये!	^a A horse fit for sacrifice. ^e
^{m f} जवन (स्तु) ^m जवाधिकः	A fleet horse ; a courser.
^m 14. ^{2 m g} पृष्टः स्योरी	A pack horse.
(सितः) ^m कर्को	A white horse.
^m रथ्यो! (वोढा रथस्य यः)	A chariot-horse.
^m बालः ^m किशोरो!	A colt.
^{3 f} वास्यश्व ^{4 f} बडवा ^f	A mare.
ⁿ बाडवं (गश्)	A stud.
^{5 m f n h} 15. (त्रिष्वा) श्वीनं (यदश्वेन दिनेनै केन गम्यते)	A day's journey for a horse.
ⁿ कश्वं (तु मध्यमश्वानां)	A horse's flank.
^f हेषा ^{f i} क्लेषा (च निखनः)	Neighing.
^m 16. निगाल (स्तु) ^m गलोद्देशो!	The throat.
ⁿ (हृन्दे त्व) ^{6 n} ऽश्वीयमाश्व (वत्)	A multitude of horses.

¹ ययु. ²—नृ. ³—जी. ⁴अ— ⁵आ— ⁶आ—.

^a Of the several countries indicated : but some make the two first terms synonymous ; as also the two last. ^b So वनायुजः a horse from *Vanáyu* ; and वानायुजः one from *Vándáyu*. ^c Sing. पारशीकः or पारसीकः a Persian horse. ^d वाहिकः or वाह्यीकः. ^e Fit to be immolated at an *As'wamed'ha*. ^f Some add यवनः also प्रजवी (—नृ). ^g Likewise स्योरी (—नृ), and स्योरी (—नृ). Some explain this strong. ^h वाश्वीनः—ना.—नं. ⁱ Also हेषा.

A horse's
paces. a

His paces
generally.

b

His nose. c

The bit of
the bridle.

A horse's
hoof.

His tail.

A horse
rolling him-
self.

A war
chariot.

Any other
car. i

A covered
car. k

A cart.

A carriage
drawn by
oxen.

A litter.

आस्कंदितं धौरितकं रेचितं वलिगतं सुतम्

17. (गतयो ऽसूः पंच) धारा

घोणा (तु) प्रोथ (मुखियाम्)

कविका (तु) खलीने (ऽस्त्री)

शफं (क्षीवे) खुरः (पुमान्)

18. पुच्छो (ऽस्त्री) लम लांगूले बालहस्त (श्च) बालधिः

(त्रिषू) पावत लुठितौ (परावृत्ते मुहूर्ध्वि)

19. (याने चक्रिणि युद्धार्थे) यतांगः स्यंदने रथः

(चसौ) पुष्परथ (श्चक्रयानं न समराय यत्)

20. कर्णी रथः प्रवहणं हयनं (च सम त्रयम्)

(क्षीवे) ऽनः शकटो (ऽस्त्री स्याद्)

गंत्री (कंबलिवाद्यकम्)

21. शिविका यापयानं (स्याद्)

1—उ—

2—स—

^a Viz. walk, trot, moving in the longe, (some say sidling,) gallop, and vaulting ; in order, as enumerated. ^b Sing. धारा a pace. ^c Or the extremity of his snout : or one term signifies the nostril ; and the other the snout. ^d And कविः or कवी. ^e Likewise खलिनः. ^f And खुरः. ^g Or लांगूलः. ^h Some restrict the two last terms to signify a hairy or bushy tail. ⁱ For travelling, &c. ^j Also पुष्परथः. ^k For the conveyance of women ; but some interpret this a small covered car for diversion ; or else a litter to be borne on men's shoulders. ^l And प्रवहणं. ^m Or हयनं. ⁿ Likewise मान्त्री.

^f ^f दोला प्रेक्षा (दिकाः स्त्रियाम्)	A ham- mock or swing. a
^{m f n} ^{m f n} (उभौ तु) द्वैप वैयाघ्रौ (ह्रीपिचर्मावृते रथे) ^{l m f n}	A car co- vered with tigerskin. c
22. (पाण्डुकम्बलसंवीतः स्यंदनः) पाण्डुकम्बली ^{m f n} ^{m f n d}	—with white wool- en cloth.
(रथे) काम्बल वाक्त्रा (द्याः कम्बलादिभिरावृते)	—with blanket or cloth, &c.
23. (त्रिषु द्वैपादयो)	
^f ^f रथ्या रथकड्या (रथव्रजे)	A multi- tude of cars.
^{2 f g} ⁿ घः (स्त्री क्लीवे) यानमुखं	Fore-part of a carri- age. f
ⁿ ^{3 m} (स्याद्) रथांगमपस्करः	Any part of a carri- age.
ⁿ ⁿ 24. चक्रं रथांगं	A wheel.
^{f h} ^m (तस्यांते) नेमिः (स्त्री स्यात्) प्रधिः (पुमान्)	Its peri- phery.
^{f j} ^{f k} पिण्डिका नाभिर्	Its nave. i
^m ^{m f m} अक्षाग्रकीलके (तु द्वयोर्) अणिः	The pin of the axle. l

1—नृ.

2घर्.

3अ—.

^a Whether for travelling or for diversion. ^b Besides other terms, as सट्टा, &c. ^c The following terms are employed adjectively. Ex. द्वैपः रथः. ^d वाक्त्रः, covered with cloth. चार्मः, covered with leather. लोमः, with linen. दौकूलः, with silk. ^e The foregoing are used adjectively. ^f Its pole ; or the part where the yoke is fixed. ^g Also धुरा. ^h And नेमी. ⁱ Or else the centre piece of the car itself. ^j Also पिण्डी or पिण्डः. ^k नाभिः and नाभी. ^l Or a pin at the extremity of the pole. ^m Likewise अणिः and fem. अणी.

The fender of a carri- age. a	^f 1 ^m 25. रथगुप्तिर्वृक्षो (ना)
The pole. b	^m ^m कूबर (स्तु) युगंधरः
Bottom of a carriage.	^m c अनुकर्षे ! (दावृ धः स्थं)
A separate yoke. d	^m प्रासंगे ! (ना युगाद्यु. गः)
Any vehicle. e	ⁿ f ⁿ ⁿ ⁿ g ⁿ 26. (सर्वं स्याद्) वाहनं यानं युग्मं पत्नं (च) धारणम्
A mediate one. h	^m ⁿ (परम्परावाहनं यत्तद्) वैनीतकम् (ऽस्त्रियाम्)
Elephant drivers. i	^m ^m ^m ^{2 m} 27. आधोरणा इक्षिपका इक्षारोहा निषादिनः
A charioteer.	^m j ^m k नियंता प्राजिता यंताः सूतः क्षत्ता(च) सारथिः
Warriors in chariots.	^m ^m 28. सव्येष्ट दक्षिणस्थौ (च संज्ञा रथकुटुम्बिनः)
Horsemen. l	ⁿ ⁿ रथिनः स्थंदनारोहाः अश्वारोहा (स्तु.) सादिनः

1—वृ. 2—नृ. 3—हृ. 4—हृ. 5—हृ. 6—स्तु.

* A piece of wood encompassing it, to secure it from collision.
 b Or wood to which the yoke is fixed. * Also अनुकर्षा (नृ). d For training young cattle and for similar purposes. e Horse, elephant, chariot, &c. f Also वाहनं. g And यत्तु. h As a porter carrying a litter, or a horse dragging a carriage. i Some restrict the two first terms to the keeper, and the two last to the warrior riding an elephant. j सव्येष्टा (हृ) सव्येष्टः (हृ). k Some erroneously make the two last terms signify the carriage horses yoked right and left. l Sing. अश्वारोहः, सादी (नृ).

29. भटा योधा (च) योद्धारः ^{m m 1 m} Warriors generally.
- सेनारक्षा (स्तु.) सैनिकाः ^{m m} Guards or sentinels.
- (सेनायां समवेता ये) सैन्या (स्तु.) सैनिका (च ते) ^{m m} Arrayed troops.
30. (बलिनो ये सहस्रेण) साहस्रा (स्तु.) सहस्रिणः ^{m 2 m} A thousand strong.
- परिधिस्थः परिचरः ^{m m} A guard or attendant. a
- सेनानीर्वाहिनीपतिः ^{m 3 m} A general.
31. कंचुके वारवाणो (स्तु.) ^{m m n b} Armour ; hawberk.
- (यत्तु मध्ये सकंचुकाः) ^{4 n n} The girdle over the coat of mail.
- (वध्नंति तत्) सारसना ऽधिकांगे
- (स्तु) शीर्षकम् ^m A helmet.
32. शीर्षण्य (च) शिरस्त्रे ^{n n}
- (स्तु) तमुत्रं वर्म दंशनम् ^{n 5 n n c} Mail.
- उरश्छदः कंकटको जागरः कवचो (स्तु) ^{m m m d m n}
33. आमुक्तः प्रतिसुक्त (च) पिनङ्ग (च) ऽपिनङ्ग (वत्) ^{m f n m f n m f n m f n} Clothed, or accoutred.
- सज्जो वर्मितः सज्जो दंशितो व्यूढकंकटः ^{m f n e} Armed or mailed.
34. (त्रिष्वामुक्तादये!) ⁿ
- (वर्मभृतां) कावचिकं (गणे) ⁿ Multitude of soldiers mailed.

1योद्धृ— 2—नृ. 3वा— 4—नृ. 5—नृ.

a Bodyguard. b Also वाणवारः. c Or दंशनं. d And जागरः. e Or, according to a different reading, व्यूढकंकटः.

A foot-soldier.

^m ^m ^m ^{m a} ^{1 m}
पदाति पत्तिपदग पादातिक पदातयः

^m ^m
35. पद्म (च) पदिक (च)

Infantry.

ⁿ ^f
(ऽथ) पादातं पत्तिसंहतिः

A soldier by profession. d

^m ^{m c} ^m ^m
शस्त्राजीवे काण्डस्पृष्टा ऽयधीया ऽयधिकाः (समाः)

Skilled in archery.

^m
36. कृतहस्तः सुप्रयोगविशिखः कृतपुख (वत्)

Unskilled ; missing the the butt.

^{2 m} ^{3 m} ^m ^{m d} ^{m c} ^m
अपराद्धपत्कोः (ऽसौ लक्ष्याद्यश्रुतसायकः)

An archer or bowman

^{4 m} ^m
37. धन्वी धनुष्मान् धनुष्कोः निषङ्गप्रस्त्री धनुर्धरः

One fighting only with arrows.

(स्यात्) काण्डवां (स्तु.) काण्डीरः

A warrior armed with an iron-lance.

^m ^m
शाक्तीकः शक्तिहेतिकः

— with a club, or a battle-axe. f

^m ^m
38. यष्टीक पारश्वधिकौ (यष्टिपरशुहेतिकौ)

— with a sword.

^m ^m
नैस्त्रिधिकेः ऽसिहेतिः (स्यात्)

— with a spear.

^m ^m
(समौ) प्रासिक कौंतिकौ

— bearing a shield.

^{5 m} ^m
39. चर्मौ फलकपाणिः (स्यात्)

A standard bearer.

^{6 m} ^m
पताकी वैजयन्तिकः

A companion or follower.

^m ^m ^m ^m
अनुस्रवः सहाय (च) ऽनुचरोः ऽभिसरः (समाः)

A leader.

^m ^{m g} ^m ^m ^m
40. पुरोगा ऽग्रेसरप्रष्टा ऽग्रतःसर पुरःसराः

1—जि.

2—नृ.

3—वृ.

4—वत्.

5—नृ.

6—नृ.

^a Also पादातः, पादातिकः and पादाविकः. ^b These and following to V. 45 inclusive, may be used adjectively. ^c Or काण्डस्पृष्टः. ^d निषङ्गी (—नृ.). ^e चस्त्री (—नृ.). ^f Respectively. ^g Or अयसरः.

^m पुरोगमः ^{1 m} पुरोगामी

^{2 m} मन्दगामी (तु) ^m मन्दरः

Marching
slow.

^{m a} 41. अंघालो ^{m b} ऽतिजवः

Marching
fast.

(तुल्यौ) ^m जंघाकरिक ^m जांधिकौ

A runner or
express.

^{3 m} तरस्वी ^m त्वरितो ^{4 m} वेगी ^{5 m} प्रजवी ^m जवने ^m जवः

^m 42. जये (यः शक्यते जेतुं)

Able to
conquer.
Fit for con-
quest.

जेयो (जेतव्यमात्रके)

^m जैत्र (स्तु) ^{6 m} जेता

A conquer-
or. c

(यो गच्छत्यलं विद्विषतः प्रति)

^m 43. (सो) ^m ऽभ्यमित्रो ^m ऽभ्यमित्रीये (ऽप्य) ^m ऽभ्यमित्रीण (इत्यपि)

One who
ably faces
the foe.

^{7 m} जर्जस्वलः (स्याद्) ^{8 m} जर्जस्वी ^{9 m} (य जर्जोतिशयान्वितः)

Strong ;
powerful.

44. (स्याद्) ^{m h} उरखानुरसिलो

Broad-ches-
ted. d

^m रथिको ^{m f} रथिरो ^{10 m} रथी

The owner
of a car. e

^{m h} कामगायुनुकामीने (च्य.)

One who
goes as he
lists. g

^m ऽत्यन्तीन (स्तथा भृशम्)

One who
moves
much.

1—नू.

2—नू.

3—नू.

4—नू.

5—नू.

6—नू.

7—नू.

8—नू.

9—नू.

10—नू.

11—नू.

^a Or अंधिलः. ^b And अतिजवः. ^c Or according to another inter-
pretation, one who effectually faces the foe. ^d Some interpret this
strong. ^e Or a person riding in a car. ^f Some read रथिनः ; but
others condemn this variation. ^g Some interpret the second term,
acting as he lists. ^h कामगामी (—नू). Also कामगामी(—नू).

45. ^mशूरो ^{ma}वीर (च) ^mविक्रान्तो।
 A hero. Victorious ;
 used to conquer.
 Skilled in war.
^mसांयुगीनो (रणे साधुः)
^{l m}जेता ^mजिष्णु (च) ^mजित्वरः
46. ^fध्वजिनी ^{fc f}वाहिनी ^{f d}सेना ^fपतना ^fऽनीकिनी चक्रः
 An army ;
 or forces.
^{f ne n n m n f}वह्निनी बलं सैन्यं चक्रं (चा)ऽनीक (मुख्याम्)
47. ^mव्यूह (स्तु.) ^mबलविन्यासे।
 Array of troops.
 Different forms of array. g
 (भेदा दण्डादयो युधि)
- ^{m h}प्रत्यासारो ^mव्यूहपार्ष्णिः
 The rear.
- ^{m j}(सैन्यपृष्ठे) प्रतिग्रहः
 Reserve. i
48. ^f(एकेभैकरथा त्रयश्वा) पत्तिः (पंचपदातिका)
 A platoon.
 Greater bodies. l
 (पत्तंगैस्त्रिगुणैः सर्वैः क्रमादाख्या यथोत्तरम्)

1—ह.

^a Or वीरः. ^b The preceding from v. 35 admit the three genders.
^c Some write वाहिनी and add वाहना. ^d Also पूतना. ^e Or वसन्तम्.
^f Some distinguish the four last terms from the preceding seven, as signifying a part or member of an army : others as signifying either that, or an army in general. ^g Namely दंडः in line, भोगः in column, वल्लुलः in a circle, असंहतः in separate order (including a half moon, &c.). These admit various subordinate distinctions noticed in treatises on the art of war. ^h Or प्रत्यासरः. ⁱ A separate corps posted with the general, four hundred yards in the rear of the line. ^j And परिग्रहः or पतग्रहः.
^k Comprising one elephant, one chariot, three horse, and five foot.
^l Increasing in geometrical progression. Three *pattis* are a *Séndmuo'ha*; and three of these are a *Gulma*.

49. ^{n m n m f f f} सेनामुखं गुल्मा गणौ वाहिनी दतना चम्बुः

^{f a} अनीकिनी

^{1 f} (दशानीकिन्यु) ऽशौहिण्यु

A complete army. ^b

^{f d} (ऽथ) सम्पदि

Success or prosperity. ^c

50. ^{f f f} सम्पत्तिः त्री (च) लक्ष्मी (च)

^{f c 2 f 3 f f} विपत्तयां विपदापदौ

Adversity.

^{n n n 4 n g} आयुधं (तु) प्रहरणं शस्त्रमस्त्रम्

A weapon.

(अथा ऽस्त्रियौ)

A bow.

51. ^{m n h 5 m n 6 n i n n n} धनुःपापौ धनुः शरासन कोदण्ड कार्मुकम्

^m दूषासो (ऽप्यु)

ⁿ (ऽथ कर्णस्य) काण्डपट्टं (शरासनम्)

The bow of KARNA.

52. ^{m n m n} (कपिध्वजस्य) गाण्डीव गाण्डिवौ (पुष्पपुंसकौ)

That of ARJUNA.

1—षी. 2—दु. 3 आपद. 4 च— 5 चाप. 6—नु.

* Consisting of (3. 7) 2, 187 elephants, as many cars, thrice as many horse, and five times as many foot ; making in all 21, 870. ^b Ten times the last, or 109, 350 foot, 65, 610 horse, 21, 870 chariots, and 21, 870 elephants. ^c Increase of wealth, &c. ^d संपत्(—दु) and संपदा. * विपत्तिः. ^f Also विपदा and आपदा. ^g Some restrict the last term to a missile weapon ; and the preceding term to a weapon retained in the hand. ^h Masc. धनुः(—सु), or धनुः(—तु), and धनुः (—नु). Likewise fem. धनुः, &c. ⁱ धनु (—नु) or धनु (—नु) ; also masc. धना(—नु).

Notched
extremity
of a bow.
Leathern
fence for
the arm.
Middle of
the bow.

(कोटिरस्या) ऽटनी^{f a}

गोधा तले^{f f n b} (आघातवारणे)

53. लस्तक^m (स्तु)ⁿ धनुर्मध्यं

The bow-
string.

मौर्वी^f आ^f शिखिनी^f सुणः^m

Two atti-
tudes in
shooting. c
A butt or
mark.

(स्यात्) प्रत्यालीढमालीढ^{n 1 n} (मित्यादिस्थानपंचकम्)

54. लक्ष्यंⁿ लक्षंⁿ शरव्यं^{n d} (च)

Archery.

शराभ्यास^m उपासनम्ⁿ

An arrow.

ष्टषत्क^m वाण^m विशिखा^{2 m} अजिह्वा^m खगाश्रुमाः^{m 3 m}

55. कलम्ब^{m c} मार्गण^m शराः^{m f} पत्नी^{4 m} रोप^m दूषु^{m f} (द्विद्योः)

Iron arrows.

प्रक्षेडना^{m g} (स्तु)^m नाराचाः

Feather of
an arrow.

पक्षो वाजः^{m m}

(त्रिषूत्तरे)^h

Shot, as an
arrow.

56. निरस्तः^{m f n} (प्रहिते वाणे)

Poisoned
arrow.

(विषाक्ते)^{m f n} दिग्ध^{m f n} लिप्तकौ

तूणो^{m i} पासंग^{m j} तूणीर^m निषङ्गा^m दूषुधि^{m f} (द्विद्योः)

1—आ.

2 —ख.

3 आ—.

4—न.

^a And अटनिः. ^b तला or तलं. ^c Out of five, viz. 1st. with left foot advanced, and right foot retired ; 2d. With the knee advanced, but the left foot retired ; 3d. समपदं with both feet even ; 4th. विशालः with feet a span apart ; 5th. बद्धं with both knees bent. ^d Likewise सरव्यं. ^e Also कादम्बः. ^f शरः or सरः. ^g Sing. प्रक्षेडनः नाराचः. Also fem. प्रक्षेडना and प्रक्षेदना. ^h The following admit the three genders. ⁱ तूणः Also fem. तूणा. ^j उपासंगः. Likewise अपासंगः.

1 f
57. दृष्यां

^m खड्गे ^m (तु) ^m निस्त्रिंश ^m चन्द्रहासा ^m ऽसिरिष्टयः ^m A scimitar.

^m कौक्षेयको ^m मण्डलाग्रः ^m करपालः ^m कृपाण (वत्)

^m 58. त्वरः (खड्गादिमुष्टौ स्यान्)

A hilt or handle.

^f मेखला (तन्निबन्धनम्)

A sword knot. d

^m फलको ^m (ऽस्त्री) ^m फलं ^m चर्म

A shield.

^m संग्राहे (मुष्टिरस्य यः)

The gripe of a shield.

^m 59. द्रुघणे ^m मुद्गर ^m घनौ

A mallet. g

^{fj} (स्याद्) ^{fj} ईली ^{fj} करपालिका

A cudgel. i

^m भिन्दिपालः ^m रण (स्तुल्यौ)

A short arrow. l

^m परिघः ^m परिघातनः

A bludgeon. m

^m 60. (द्वयोः) ^m कुठारः ^m स्वधितिः ^m परशु ^m (च) ^m परश्वधः

An axe.

1 दृष्यां.

2—नृ.

^a रिष्टिः or ऋष्टिः. ^b Also करवालः. ^c Some add चरुः. ^d A thong or chain passing from the hilt over the wrist, to secure the sword : some say the guard of the hilt. ^e Or फरं. ^f Also चमे(—मं). ^g A weapon formed like a carpenter's hammer. ^h And द्रुघनः. ⁱ Some explain it a short sword ; others, a stick shaped like a sword. ^j Likewise ईली and ईलिः. ^k Also करवालिका. ^l Thrown by the hand ; or, as others explain it, shot through a tube. ^m Or a staff mounted with iron ; shaped like a pestle. ⁿ Fem. कुठारी. ^o Also पर्यः. ^p Likewise परश्वधः and पश्वधः.

A knife.	(^{1 f} स्वाच्) ^f कृ ^f न्नी (चा) ऽसिपुत्री (च) ^f कुरिका (चा) ऽसिधेनुका
A javelin.	61. (वा पुंसि) ^{m n} शल्वं ^m शंकु (र्नी)
An iron crow.	^{f a} सर्वसा ^{m n} तोमरो (ऽस्त्रियाम्)
A bearded dart.	^{m b} प्रास (स्तु) ^m कुंतः
Sharp edge of a sword. c	^m कौण (स्तु स्त्रियः) ^{f d f e} पाल्यन्त्रि ^{f f} कोटयः
Assembling of a complete army.	62. ^m सर्वाभिसारः ^m सर्वौघः ^{2 m} सर्वसम्बन्धना (यैकः)
Lustration of arms. g	^{m h} सोहाभिहारो (ऽस्त्रभृतां रात्र्यां नीराजनाविधिः)
March to repel an enemy.	63. (यत् सेनयाभिगमनमुरौ तद्) ⁿ अभिषेधनम्
March of on assailant. i	^f यात्रा ^f व्रज्या ⁿ ऽभिनिर्घ्याणं ⁿ प्रस्थानं ⁿ गमनं ^m गमः
Surrounding a foe.	64. (स्याद्) ^m आसारः ^{n j} प्रसरणं
An army in motion. k	ⁿ प्रचक्रं ^{3 n} चलिता (यैकम्)
A gallant attack.	(अहितान् मृत्यभीतस्य रथे वाजम्) ¹ अतिक्रमः

1—यज्ञी.

2—नृ.

3—त.

^a Or सर्वसा. ^b And प्रासः. ^c Some say its point. ^d पालिः, or पाली.
^e अन्त्रिः, or अन्त्री. ^f कोटिः or कोटी. ^g A religious ceremony on the
19th of *A's'wina*, preparatory to the opening of a campaign. ^h Some
write सोहाभिसारः. ⁱ Or march generally. ^j Also fem. प्रसरणी, प्रसरणिः,
and प्रसारणी. ^k Some explain it, foraging. ¹ Or अभिक्रमः, for both
readings occur.

65. वैताडिका बोधकराश्च	Awakeners. a
चक्रिका घण्टिका (रथकाः)	Bards in throngs: b
(सुर) मागधा (स्तु.) मगधा	Bards by birth. d
वन्दिनः स्तुतिपाठकाः	Panegy- rists. f
66. संशप्तका (स्तु. समयात्संग्रामादनिवर्त्तिनः)	Chosen soldiers. h
रेणु (रथयोः स्त्रियां) धूलिः पांशु (नाना द्वयो) रजः	Dust.
67. चूर्ण चौदः	Powder. l
समुत्पिञ्च पिञ्चलौ (भयमाकुले)	An army in great disorder.
पताका वैजयन्ती (स्यात्) केतनं ध्वज (मस्त्रियाम्)	A flag or banner. m
68. (सा) वीराशंसनं (युद्धभूमिर्यातिभयप्रदा)	The post of danger.
(अहंपूर्वमहंपूर्वमित्थं) अहंपूर्विका (स्त्रियाम्)	Emulative onset. n
69. आहोपुष्टिका (दर्पाद्या स्यात्संभावनात्मनि)	Boasting.

1—र.

2—स.

* Whose business it is to awaken the prince at dawn with music and song. ^b Who chant in chorus : or, as some explain this who ring bells before idols. ^c Sing. घण्टिका: also घण्टिकाः. ^d Who recite the praises of kings in their presence. Some make this and the following synonymous. ^e Sing. मागधः or मगधः. Also मधुकः ^f Who attend on a march and chant deeds of valour. ^g Sing. रथी (—न). ^h Sworn not to recede ; and whose business is to recall fugitives. ⁱ Or धूलि. Also masc. धूलिः ^j And पांशुः ^k Likewise masc. रजः (ज). ^l Formed by pulverizing. Some make this and the preceding synonymous. ^m Some make the two last, others the four terms, signify the ensign-staff. ⁿ Act of running forward with emulation.

Conceit of
superiority.

70. अहमहमिका (तु सा स्यात्परस्परं यो भवंत्वंहंकारः)

Strength or
power.

द्विविधं तः सहे बल शौर्याणि स्याम च्छुष (च)

71. शक्तिः पराक्रम प्राणौ

Great pow-
er. c

विक्रम (स्व) ऽतिशक्तिता

Drink of
warriors. d

वीरपाणं (तु यत्पानं वृत्ते भाविनि वा रणे)

War, bat-
tle, combat.

72. युद्धमायोधनं जन्यं प्रधानं प्रविदारणम्

अधमास्त्रं दनं संख्यं समीकं साम्प्रदायिकम्

73. (अस्त्रियां) समरा ऽनीक रणाः कलहविग्रहौ

सम्प्रहारा ऽभिसम्पात कलि संस्फोट संयुगाः

74. अभ्यामर्ह समाधात संग्रामा ऽभ्यागमाहवाः

समुदायः (स्त्रियः) संयत्समित्याजि समद्युधः

Close fight ;
struggle.

75. नियुद्धं वाङ्मयुद्धे

Mingled
combat.

(ऽथ) तुमुलं रणसंकुले

1—स.

2—यं.

3—न.

4 आ—.

5 आ—.

6—व.

7 आ—.

8—व.

9—ति.

10 आ—.

11—व.

^a सहः (स्). Also masc. सहः (ह). ^b अस्त्रं (स्त्र) and अस्त्र (स्त्र).
^c Or heroic valour. ^d Taken during battle for refreshment ; or before
it, to elavate courage. ^e Some admit वीरपानं. ^f Also वनीकं.
^g Or संपरायकं. ^h Likewise संस्फोटः. ⁱ Sing. युत् (ध). ^j And तुमुलं.
Also तुमुलं.

^f खेडा (तु) ^m सिंहनादः (स्यात्)	War-Whoop.
^f (करिणां) ^f घटना ^f घटा	Troop of elephants. a
76. ^m क्रन्दनं योधसंरावे।	Mutual defiance of combatants. b
ⁿ दृष्टितं ⁿ करिगर्जितम्	Roaring of elephants.
^{m c} विष्कारो (धनुषः स्नानः)	Twang of a bow.
^m पटहाडस्वरौ ^{l m} (समौ)	Drum used in battle.
77. ⁿ प्रसभं (तु) ^m बलात्कारो ^m दृष्टौ।	Violence.
ⁿ (ऽथ) ⁿ स्खलितं ⁿ छलम्	Fraud ; stratagem ; circumvention.
^{m n} अजन्यं (क्लीवम्) ^m उत्पात ⁿ उपसर्गः (समं त्वयम्)	A portent. d
78. ^f मूर्च्छा (तु) ^{n e} कश्मलं ^m मेहो (ऽप्य)	Fainting.
^m ऽवमर्ह (स्तु.) ⁿ पोडनम्	Devastation.
ⁿ अभ्यवस्कन्दनं (त्व) ⁿ ऽभ्यासादनं	Striking to disable the foe. f
^m विजयो ^m जयः	Victory.
79. ^f वैरशुद्धिः ^m प्रतीकारो ⁿ वैरनिर्यातनं (च सा)	Revenge. g
^m प्रद्रावो ^{2 m} द्वाव ^m संद्राव ^{3 m} संदावा ^m विद्रवो ^m द्रवः	Flight ; retreat. h
80. ⁿ अपक्रमो ⁿ ऽपयानं (च)	
^m (रणे भद्रः) ^m पराजयः	Defeat.

1—आ—.

2—उ—.

3—व—.

^a Assembled in battle. ^b Provoking each other to fight. ^c And विष्कारः. ^d As an earthquake, &c. ^e Or कश्मलं. ^f Some interpret this, facing the enemy. ^g Retaliating of an injury. ^h Some explain the first six terms, flight ; and the other two, retreat.

Defeated ;
vanquished.
Missing ;
lost, having
vanished.

^{m f n} ^{m f n}
पराजित पराभूतौ (त्रिषू)

^{m f n} ^{m f n}
नष्टतिरोहितौ

Slaughter.

81. ^{n a} ^{n b} ⁿ ^{n c}
प्रमापणं निवर्हणं निकारणं निशारनम्

ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ
प्रवासनं परासनं निषूदनं निहिंसनम्

82. ⁿ ⁿ ^{n d} ^{l n}
निर्वासनं संश्रपनं निर्ग्रथनम्पासनम्

ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ
निस्तर्हणं निहननं क्षणं परिवर्जनम्

83. ⁿ ⁿ ⁿ ^{2 n}
निर्वापणं विशसनं मारणं प्रतिघातनम्

ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ ^{3 n} ⁿ
उद्वासन प्रमथन क्रयनेऽज्जासनानि (च)

84. ^{f e} ^m ^m ^m ^m
आबंभ पिंज विशर घातेऽन्मन्य वधा (चपि)

Death.

(स्यात्) पंचता कालधर्मोद्दिष्टांत प्रलयोऽत्ययः

85. ^m ^m ^{m f t} ^{4 n} ^{m n}
अंतेऽनाशोऽद्वयोर्ऋत्युर्मरणं निधनोऽस्त्रियाम्

Dead : hav-
ing expired.

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
परासु प्राप्तपंचत्व परेत प्रेत संस्थिताः

86. ^{m f n} ^{m f n}
ऋत प्रमोतौ (त्रिष्वेते)

A funeral
pile. g

^f ^f ^f
चिता चित्या चितिः (ऋत्रियाम्)

1—.

2—न.

3—.

4—.

^a Some add प्रमापनं. ^b Or निवर्हणं. ^c And विशारणं. ^d Some read निर्गन्धनं. ^e Likewise पंचत्वं. ^f Also neut. ऋत्यु. Likewise ऋतं and fem. ऋतिः. Or a place prepared for burning a body.

^{m n} कबंधो (ऽस्त्री क्रियायुक्तमपमूर्धकलेवरम्)	A headless trunk.
ⁿ 87. श्मशानं (स्यात्) पितृवनं ^{m b}	A cemetery. ^a
^m कृण्वः शवम् (अस्त्रियाम्) ^{m n}	A dead body.
^m 88. प्रग्रहोपग्रहौ बंधां ^{1 m f d}	A prisoner ^c
^f कारा (स्याद्) बंधमालये ^m	A prison or jail.
^{2 m} 88. (पुंसि मूत्र) ऽसवः प्राणा (चैवं) ^m	Breath. ^c
^{m f} जीवो, ऽसुधारणम् ⁿ	Life.
^{n g} आयुर्जीवितकालो (ना) ^m	Age ; duration of life.
^{m n} जीवातुर्जीवनौषधम् ^{3 n}	Drug to revive the dead.

1 उ—ह.

2 असु.

3 जी—.

^a Or the place where bodies are burnt. ^b Also पितृकाननं, पितृवसतिः, &c. ^c Or any one (man or beast) confined. ^d Sing. बन्दिः or बन्दी. ^e Inspiration and respiration of five sorts (See book 1. ch. 1.) collectively pl. असवः. But, if one be meant, sing. असुः. ^f Also fem. जीवा and neut. जीवनं. ^g आयुः (—स्) or masc. आयुः (—यु).

CHAPTER IX.

Men of the third tribe. a	m m m m 1 m b m c	1. उरथा ऊरजा अर्या वैश्या भूमिस्पृशौ विशः
Livelihood ; profession.	m f f f 2 n n	आजीवो जीविका वार्त्ता वृत्तिर्वर्त्तन जीवने
Various pro- fessions. d	m n n c	2. (स्त्रियां) कृषिः पाशुपाल्यं वाणिज्यं (चेति वृत्तयः)
Service.	f 3 f	सेवा श्ववृत्तिर्
Agricul- ture.	n f f	अवृतं कृषिर्
Gleaning.	n g 4 n	उष्कशिलं (त्वृ) तम्
Alms solici- ted ; or un- solicited. h	n n	3. (हे याचितायाचितयोर्थासंख्यं) वृता ऽवृते
Traffic ; commerce.	n m	सत्यावृतं वणिग्भायः
Debt.	n n	(स्याद्) ऋणं पर्युदंचनम्

1—य्.

2व—.

3—त्ति.

4वृत्त.

a Of the class of merchants and husbandmen. b भूमिस्पृक् (—य्).
 c Sing. विट (—य्). d Severally stated : viz. husbandry, pasture and
 merchandize. e And fem. वणिज्या. f Some read अवृतं. g Also उष्क-
 शिलं. Likewise उष्कः or उष्क gathering of grains ; and शिलं gleaning
 ears of corn. h Severally stated, in their order.

4. उद्धारे^m

उद्यमयोग^m (स्तु.) कुसीदं^{n a} वृद्धिजीविका^f
 (याचजाप्राप्तंⁿ) याचितकंⁿ
 (नियमाद) आपमित्यकम्ⁿ

Profession
of usury.A thing bor-
rowed for
use. bObtained by
barter.5. उत्तमर्णा^m ऽधमर्णा^m (द्वौ प्रयोक्तृग्राहकौ क्रमात्)Creditor
and deb-
tor. c

कुसीदिको^m. बाहुषिको^m. वृद्धाजोव^m (च) बाहुषिः^m

A usurer.

6. चेत्राजीवः^m कर्षक^m (च) कृषिक^m (च) कृषीवलः^mA husband-
man.

(चेत्नं) वैहेयशालेयं^{m f n} (ब्रोहिशाल्युद्भवोचितम्)

(Field) fit
for corn and
rice. e7. यव्यं^{m f n} यवक्यं^{m f n} यष्टिक्यं^{m f n} (यवादिभवनं हि यत्)—producing
barley, &c. f

तिलं^{m f n} तैलीनं^{m f n} (वन्माषोमाणुभंगादि. क्षूपता)

—producing
sesamum,
&c. g—fit for
other grain ;
as pulse, &c. h8. मौद्गोनं^{m f n} कौद्रवीणा^{l m f n}. (दिशेषधान्योद्भवोचितम्)

वीजाकृतं^{m f n} (व) मृक्षटं^{m f n}

(Land)
ploughed af-
ter sowing.

1८—.

^a And कुसीदं or कुषीदं. ^b Commodatum. ^c Severally mentioned. These and the following to v. 10. admit the three genders. ^d Or कर्षकः. ^e Severally. ^f Respectively for barley, forced rice, and quick-growing rice. ^g So माव्यं, माषीणं, producing black kidney beans (Phaseolus radiatus). उम्यं, औमोनं, growing linseed. अणव्यं, आणवीनं, bearing panic. भंग्यं, भांगीनं, yielding hemp. ^h Severally ; fit for kidney beans (Phaseolus max and mungo), or for Paspalum (P. frumentaceum). So कौद्रवीनं fit for Dolichos biflorus. चाणकीनं fit for chick peas, &c.

Land any
how plough-
ed or tilled.

m f n a m f n m f n

सीत्थं दृष्टं (च) इत्थं (वत्)

Thrice
ploughed.

m f n m f n m f n m f n

9. त्रिगुणाकृतं तृतीयाकृतं त्रिहल्यं त्रिसीत्थं (मपि तस्मिन्)

Twice
ploughed.

m f n b

m f n c

द्विगुणाकृते (तु सर्व्वं पूर्वं) सम्बाकृतं (मपोह)

Sown with
certain mea-
sures of
seed. d

m f n

l m f n

10. (द्रोणाढकादिवापादौ) द्रौणिकाढकिका (दयः)

m f n

(खारींवापस्तु) खारीक

e

(उत्तमणीदयस्त्रिषु)

m n

m

n

A field.

11. (पुन्रपुंसकयोर्) वप्रः केदारः क्षेत्रम्

A multitude
of fields.

(अस्य तु)

कैदारकं (स्यात्) कैदार्यं क्षेत्रं कैदारिकं (गणे)

m n

m

Clods of
earth. g

12. खोटानि लेष्टवः (पुंसि)

m h

m i

A harrow.

कोटिशो खोटभेदनः

n j

n

n k

A goad.

प्राजनं तोदनं तोत्रं

n

2 n

A spade or
hoe.

खनितमवधारणम्

1 आ—.

2 अ—.

* Or शीत्थं. b So द्वितीयाकृतं, द्विहल्यं, द्विसीत्थं. c Also शंबाकृतं. d Or capable of containing so much. Thus द्रौणिकः, (fem. द्रौणा and द्रौणिकी); holding one *Dro'na*. आढकिकः, आढकीनः, (fem. आढको, आढकोना), holding one *A'd'h'aca*. So प्रास्थिकः, holding one *Prost'ha* and कौडवकः, holding one *Cudava*. But खारीकः, holding one *C'ha'ri'*. e The foregoing from v. 5. admit the three genders. f Also कैदारं. g Sing खोट and लेष्टुः. h Or कोटिशः. i Likewise खोटनः and लेष्टनः. j And प्रवयणं. k Or तोत्तुं.

13. दातं खवितम्

A sickle.

आबंधो योतं योक्तम्

The tie of the yoke. a

(अथो) फलं

The body of the plough. b

निरीषं कूटकं

फालः कृषिको

The plough-share. c

लाङ्गलं हलम्

A plough.

14. गोदराणं (च) सीरो

(ऽथ) शय्या (सी) युगकीलकः

The pin of the yoke.

ईषा लाङ्गलदण्डः (स्यात्)

The pole or shaft of the plough.

सीता लाङ्गपद्धतिः

A furrow.

15. (पुंसि) मेघिः (खले) दारु न्यस्तं यत्पशुबन्धने

Post of the threshing floor. k

आशु व्रीहिः पाटलः (स्यात्)

Rice ripening in the rains.

सितम्बूक यवौ (समौ)

Barley.

16. तोकम् (स्तु. तत्र हरिते)

Green or unripe barley.

^a With which the ox is yoked to the plough : or with which the yoke is fastened to the plough. ^b The wood, exclusive of the pole and share. ^c Some read कृषि, and I make it explanatory. ^d Or निरीषं. ^e Some make the preceding terms synonymous with these. ^f Or कृषकः. Also fem. कृषिका. ^g And masc. हलः. ^h Or शीरः. ⁱ Likewise ईषा. ^j And सीता. ^k Round which cattle turn to tread out the grain. ^l Some unite the terms, आशुव्रीहिः. ^m Also पाटलिः. ⁿ And सितम्बूकः.

Peas. a	^m कलाय (स्तु.) ^{m b} सतीलकः
	^m हरेणु ^m खण्डिकौ (चास्मिन्)
Sort of grain. c	^m कोरदूष (स्तु.) ^{m d} कोद्वः
Lentil. e	17. ^m मङ्गल्यको ^{m f} मसूरो
Sort of kidney bean. g	^{m h} (ऽथ) मयुष्ठक ^{m i} मपष्ठकौ
	^m वनसुन्न
Mustard seed. j	^{m k} सर्षपे (तु द्वौ) ^{m l} तन्तुभ ^{m m} कदम्बकौ
The white sort. n	18. ^m सिद्धार्थ (स्त्रेषु धवलो)
Wheat.	^m गोधमः ^{m o} सुमनः (समौ)
Half ripe barley. p	^m (स्याद्) यावक (स्तु.) ^{l m q} कल्लाषथ्
Chick pea. r	^m चणको ^{m s} हरिमंथकः

1—घ.

^a Some writers distinguish the three first terms as names of three kinds of pulse. ^b Or सतीलः. Also सीतीनकः or सतीनकः and सातीनकः. ^c Paspalum frumentaceum, Koen. or P. Kora, Willd. ^d And कोद्वः. ^e Ervum lens or Cicer lens. ^f Or मसूरः. Also fem. मसूरा, मसुरा. ^g Phaseolus lobatus. ^h And मयुष्ठकः or सुद्वकः. Also मपुष्ठक. ⁱ And मयुष्ठकः or मपुष्ठकः. Likewise मयुष्ठकः. ^j Sinapis dichotoma, Roxb. ^k Or सरिषपः. ^l And तन्तुकः. ^m Also कटुखेहः. ⁿ Sinapis glauca, Roxb. ^o Also सुमनाः (—नसु.) ^p Interpretations differ greatly : some make this awnless barley ; others forced rice (*Bo'r*) ; others again, different species of Phaseolus, (*Ra'jama'sha*), or of Dolichos (*Culatt'ha*). ^q Or कल्लाषः. ^r Cicer arietinum. Some erroneously make these synonymous with the preceding ; others, with *Chinaca*, Panicum Pilosum, Roxb. ^s And हरिमंथकः.

19. (द्वौ तिले) तिलपेज (च) तिलपिप्पल (च निष्फले)	Barren sesamum. a
क्षवः क्षुधाभिजनने राजिका कृष्णकासुरी	Black mustard. b
20. (स्त्रियौ) कङ्कु प्रियङ्गु (द्वे)	Panick seed. c
क्षतसी (स्याद्) उमा क्षुमा	Lin ; and linseed. g
मातुलानी (तु) भङ्गायां	Hemp. h
व्रीहिभेद (स्व) ऽणुः (पुमान्)	Chitna'. i
21. किंशारः शस्यम्बुकं (स्यात्)	Beard of corn.
कण्ठिशं शस्यमञ्जरी	Ear or spike.
धान्यं व्रीहिः ससम्बकरिः	Corn or rice.
सम्बो. गुच्छ (क्षृणादिनः)	Clump of grass, &c.
22. नाडी नालं (च) काण्डो. (ऽस्य)	Stalk or culm.
पलालो (ऽस्त्री स निष्फलः)	Straw.
कडङ्गरो बुसं (क्षीवे)	Chaff.
(धान्यत्वचि पुमां) स्तु.षः	Husk of rice or corn.

1 भंगा.

2 त्व.

^a Bearing no blossom ; or its seed containing no oil. ^b Sinapis Ramosa, Roxb. ^c Or क्षुधाभिजनः. ^d कासुरी or असुरी. ^e Panicum Italicum. ^f कङ्गुः or कङ्गूः and प्रियङ्गुः. ^g Linum usitatissimum. Some confound this with *San'a* (Crotalaria Juncea). ^h Cannabis Sativa. But other interpretations are stated ; and some confound it with linseed, and others with Crotalaria. ⁱ Panicum pilosum, Roxb. But other interpretations are also given. ^j And कण्ठिशं. ^k Or गुच्छः. ^l Also नाडी, and नाडं. ^m Or बुषं. ⁿ Or त्व.

An awn.	^{m n} 23. मूको (ऽस्त्री सच्छ तीक्ष्णाग्रे)
A legume or pod.	^f शमी ^{f a} सिम्बा ^b (विषूत्तरे)
Stored, as grain. c	^{m f n 1 m f n d} ऋद्धमावसितं (धान्यं)
Threshed out and win- nowed.	^{m f n} पूतं (तु) ^{m f n} वज्रलीकृतम्
Grain in pods. e	ⁿ 24. (माषादयः) शमीधान्ये
Bearded. corn. f	ⁿ मूकधान्य (यवादयः)
Rice. g	^{2 m} शालयः (कलमाद्या च षष्ठिकाद्या च पुंस्यमी) ^h
Wild grains. i	^{m n} 25. तृणधान्यानि नीवाराः
Coix. j	^{f k} (स्त्री) गवेडुर्गवेधुका ^{3 f}
A pestle for cleaning rice.	^{m n m n l} अयोग्रं मुसलो (ऽस्त्री स्याद्)
A mortar.	^{4 n} उटूखलमुलूखलम्

1—आ. 2 शालि. 3 ग— 4 उ—

^a Also शिंवा and शिंविः. ^b The following admit the three genders.
^c After cleaning it ; some say, before. ^d Also अवसितं. ^e As peas
and other pulse. ^f As barley, wheat, &c. ^g Of two classes : white
rice, &c. growing in deep water ; or red rice, &c. requiring only a
moist soil. ^h The above-mentioned names of species of corn and
pulse are masculine. ⁱ Growing with little or with no culture : viz.
नोवारः, wild rice. Besides other kinds ; as श्यामाकः Panicum fru-
mentaceum, Roxb. ^j Coix barbata, Roxb. ^k And गवेधुः or गवेडुका.
^l Likewise मुसलः.

26. ^{n m n a} प्रष्फोटनं शूर्पं (मस्त्री)

A winnow-
ing basket.

^{f b m} चालनी तितलः (पुमान्)

A sieve or
cribble.

^{m c m} स्यूत प्रसेवौ

A sack.

^{m m c} काण्डाल पिटौ

A granary.
d

^{m m} कठ किलिञ्जकौ

A mat. f

27. (समानौ)

^{1 f n m n} रसवत्या नृ पाकस्थान महानसे

A kitchen.

^{m g} पौरोगव (सुदध्यक्षः)

Overseer of
the kitchen.

^{m m h} सूपकारा (स्तु) वसुवाः

Cooks.

28. ^{m m m m m} आरालिका आंधसिकाः सूदा औदनिका गुणाः

^{m m m i j} आपूपिकः कांदविको भक्ष्यकारः (दूमे त्रिषु)

A baker.

29. ^{n k n l 2 f f m 3 f n} अश्वन्तमुद्धानमधिश्रयणी चुस्त्रिरन्तिका

A furnace
or fire-
place.

^{f 4 f 5 f} अङ्गारधानिका ऽङ्गारशकव्य (पि) हसन्य (पि)

A portable
furnace.

1—तो. 2 अ—. 3 अं—. 4—टी. 5—नी.

^a Or शूर्पं. ^b Also neut. चालनं. ^c Likewise स्योतः and स्यूनः or स्योनः. ^d Constructed of bamboos : some say, a basket to hold grain. ^e Also पिटकः or पेटकः. ^f Or else a screen made of grass ; or a twist of straw. ^g This and the following admit the variation of gender. ^h Some restrict these two first terms to mean one who prepares sauces, &c. ⁱ Or भक्ष्यकारः. ^j The preceding are used adjectively. ^k And अश्वन्तं. ^l उद्धानं and उद्धानं or उद्धारं. ^m Also चुस्त्री. ⁿ अन्तिका or अन्दिकाः.

1 f

30. हसन्य (प्य)

A fire
brand. a

(य न स्त्री स्याद्) अङ्गारो ज्ञातमुत्सुकम्

A frying
pan.

(क्षौवे) ज्वरीषं आद्रो (ना)

An iron
plate or
pan. c

कन्दु (र्वा) खेदनी (स्त्रियाम्)

A jar.

31. अलिङ्गः (स्यान्) मणिकं

A pitcher.

कर्कश्यालुर्गलन्तिका

A pot.

पिठरः स्याल्युखा कुण्डं

A waterpot.

कलश (सु. त्रिषु द्वयोः)

32. घटः कुट निपाव्

A lid.

(अस्त्री) सरावो बर्द्धमानकः

A seether
or boiler.

ज्वरीषं पिष्टपचनं

A goblet. m

कंसो (स्त्री) पानमाजनम्

1—नी.

2—री.

3—ग—.

4 निप.

* Whether burning or extinguished ; but some interpret the first term, charcoal ; and the two last, half burnt wood. ^b And ज्वरीषं. ^c Some make this and the preceding synonymous. ^d Or अलिङ्गः. ^e आलः and अलुः or आरुः. ^f Also fem. पिठरी. ^g स्याली and neut. स्यालं. ^h उखा or—उषा. ⁱ Or fem. कुण्डी. ^j Or कलसः. Fem कलसिः,—सी,—सिः, or—शी. Neut. कलसं—यं. ^k And सरावः. ^l Also ज्वरीषं. ^m A metallic vessel to drink in. ⁿ Or कंसः. Also कंसं.

33. कुटः (कृत्तेः खेहपात्रं)^f A leather bottle for oil.
 (सैवाल्पा) कुतुपः (पुमान्)^m A small one.
- (सर्वम्) आवपनं भाण्डं पात्राऽमत्रे (च) भाजनम्^{n n n m n n} Any vessel.
34. दर्विः कम्बिः खजाका (च स्यात्)^{f f b f c} A ladle or spoon.
 तर्हूर्हूर्हस्तकः^{m f 1 m} A wooden ladle.
 (अस्त्री) शाकं हरितकं शिग्रुः^{n n 2 m d} A potherb.
 (अस्य तु नाडिका) Its stalk.
35. कडम्ब (च) कलम्ब (च)^{m m}
 वेसवार उपस्कारः^{m c m} A condiment.
 तिन्तिडीक (च) चुक्र (च) दृक्षान्नम्^{n m n n} Acid seasoning.
 (अथ) वेसुजम्ⁿ Pepper.
36. मरौचं कोलकं कृष्णमषणं धर्मपत्तनम्^{n f n n n g n}
 जीरकेः जरणेऽजाजी कणाः^{m m f f} Cumin.
 (कृष्णे तु जीरके) Calo'nji. h
37. सुषवी कारवी पृथ्वी पृथुः कालोपकुक्षिका^{f i f f 3 f 4 f}
 चार्द्रकं शङ्खवेरं (स्याद्)^{n m} Ginger.
 (अथ) कृत्वा वितुक्कम्^{f m} Coriander.

¹दा—.²—यु.³काला.⁴उ—.^a Some include this in the interpretation. ^b Also दर्वी and कम्बी.^c Likewise masc. खजः. ^d Or शिग्रुः. ^e Also वेसवारः or वेसवारः.^f Or मरिचं. ^g अषणं and उषणं. ^h Nigella Indica, Roxb. ⁱ सुषवी and सुसवी.

na

nb

38. कुस्तुम्बुर (च) धन्याकम्

Dry ginger

(अथ) शुण्ठी महौषधम्

(स्त्रीनपुंसकयोर्) विश्वं नागरं विश्वभेषजम्

Sour gruel.

39. चारनालक सौवीर कुल्लाषा ऽभिषुतानि (च)

अवन्तिसोम धन्यान्ध कुंजलानि (च) काञ्चिके

Assa foetida.

40. सहस्रवेधि जतुकं वाष्पिकं हिङ्गु रामठम्

Hingupatri.

तत्पत्नी कारवी पृथ्वी वाष्पिका कवरी पृथुः

Turmerick.

41. निशाङ्गा काञ्चनी पीता हरिद्रा वरवर्णिनी

Sea salt.

सामुद्रं (यत्तु) लवणमञ्जीवं वसिर (च तत्)

Rock salt.

42. सैन्धवो (ऽस्त्री) शितशिवं माणिमन्ध (च) सिंधुजे

1—च.

2—न.

3—ल.

^a Likewise तुम्बुर, and fem. कुस्तुम्बुरी and तुम्बुरी. ^b Also धान्यकं. धनिकं, धनीयकं, धनेयकं, धान्यं and fem. धन्या. ^c Or शुण्ठिः. ^d Also fem. महौषधी. ^e Fem. विन्धा. ^f Or कुल्लासः, कुल्लाषः and कुल्लाषाभिषुतं. ^g Also काञ्चिकं or काञ्जीकं and fem, काञ्जिका. ^h Or वाष्पिकं. ⁱ And रामठं. ^j That is हिङ्गुपत्नी. But some read त्वक्पत्नी. ^k Or वाष्पिका. ^l Also कवरी. ^m And निशा or other terms signifying night. ⁿ अञ्जीवं or अञ्जिरं. ^o Also वसिरं. ^p And शितशिवं शीतशिवं or शीतसिवं and शितशिवं. ^q Also माणिमन्धं.

^{n b} रौमकं ⁿ वसुकं	Another sort. a
ⁿ पाक्वं ⁿ विड (श्च) ⁿ कृतके (द्वयम्)	Factitious salt. c
43. ⁿ सौवर्चले ⁿ ऽश्चरचके	<i>Sôchal</i> salt: white.
ⁿ तिलकं (तत्र मेचके)	The same: black. d
^f मत्स्यण्डी ⁿ फाणितं (खण्डविकारौ)	Raw sugar. e
^f शर्करा ^f सिता	Refined sugar. g
44. ^{f h} कूर्चिका ^f क्षीरविहतिः (स्याद्)	Inspissated milk.
^f रसाणा (तु) मार्जिता	Curds with sugar and spices.
(स्यात्) तेमनं (तु) निष्ठानं	Sauce or condiment.
(त्रिलिङ्गा वासितावधेः)	
45. ^{m f n} शूलाकृतं ^{m f n} भटितं (^{1 m f n} स्याच्) ^{1 m f n} कूल्यं	Roasted on a spit.
^{f n} जख्यं (तु) ^{m f n} पैठरम्	Boiled in a caldron.

¹ शूल्य.

^a The same with *Sa'mbhar* salt, denominated *Raumaca*, as some say, from a mountain of salt called *Ruma'*; or, as others affirm, from a river or lake of the same name. ^b Also रौम'. ^c Obtained by boiling clay found on the sea shore; or other earth impregnated with salt. Some remark, that the two first terms are names of different kinds of salt which are equally factitious. ^d This appears to be the same with black salt or *Vit' alavana*: a factitious salt containing sulphur. ^e The first term signifies granulated sugar; and the second inspissated juice of sugarcane. ^f Some, making this one of the exhibited terms, state three synonyma of syrup. ^g Clayed: others say, candied. ^h And कूर्चिका. ⁱ The following to v. 46 admit the three genders.

m f n 1 m f n

Dressed-

प्रणीतमुपसंपन्नं

*m f n**m f n*

Seasoned.

प्रयस्तं (स्यात्) सुसंस्नातम्

Sauce mix-
ed with rice-
gruel. a*m f n**m f n b*

46. (स्यात्) पिच्छिलं (तु) विजिलं

*m f n**m f n*

Strained.

संस्त्रुष्टं शोधितं (समे)

*m f n**m f n**m f n*

Bland, soft.

चिकण्यं मरुणं स्निग्धं

*m f n**m f n c*

Scented.

(तुल्ये) भावित वासिते

*n**m**2 m e*Food half
dressed. d

47. आपकः पौलिरभ्युषो.

*m pl. f**n g*

Fried grain.

लाजाः (पुंभूम्नि चा) ऽक्षतम्

*m**m h*Rice, &c.
flattened.

ष्टयुकः (स्याच्) चिपिटको.

*f pl.*Fried barley
or rice.

धाना (ष्टयवे स्त्रियाम्)

*m**m**m*

Cake.

48. पूषोऽपूपः पिष्टकः (स्यात्)

*m i**3 m pl.*—mixed
with curds.

करंभो दधिसक्तवः

१—.

२—.

३—क्तु.

a Or else any sauce, or condiment, with gravy ; otherwise explained moist. split pulse. b Also विजिनं and विज्जनं or विजयिनं. c The foregoing are used adjectively. d To be eaten from the hand ; some say bread ; others, green barley fried. e Also अभ्युषः and अभ्योषः. f Or fem. लाजा. g Or, as some read, masc. pl. अक्षताः. This is explained by others, whole rice. h And चिपिटः or चिपुटः. Likewise चिपिटः, &c. i Also करंभ.

^{f a} भिखा ^{n n b} (खी)भक्तमन्त्रो ^{n l m n} ऽन्मोदने ^m (ऽखीस)दीदिविः Boiled rice.

^{f c} 49. भिखाटा ^f दग्धिका

The same scorched.

^{m n} (सवरसाग्रे) मण्ड ^{m n} (मुखियाम्)

Scum.

^{m 2 m} मासराचाम ^{m d} विस्रावा ^{m d} (मण्डे भक्तसमुद्भवे)

Scum of boiled rice.

^f 50. ववायू ^{3 f} षिका ^f आया ^f विलेपी ^f तरसा ^f (च सा)

Rice gruel.

^{m f n} गव्यं ^{m f n} (त्रिषु गवां सर्वं)

Belonging to a cow.

^{4 f n 5 m n} गोविद्धोमय ^{m n} (मुखियाम्)

Cowdung.

^{m n} 51. (ससुशुष्कं) करीषो ^{m n} (ऽखी)

Dry cow-dung.

^{n n 6 n} दुग्धं क्षीरं पयः ⁿ (यमम्)

Milk.

ⁿ पयस्य ⁿ (माय्यदध्यादि)

Prepared from milk. ^e

^{n f} तप्यं ^{n f} (दधि घनेतरत्)

Thin or diluted curds.

^{n 7 n 8 f 9 f} 52. दृतमाज्यं ⁿ हविः ⁿ सर्पिर्

Clarified butter.

^{n n} नवनीतं ⁿ नवोद्धृतम्

Fresh butter.

1 खी—.

2 खा—.

3 उ—.

4—य्.

5 गो—.

6—य्.

7 खा—.

8—य्.

9—य्.

* One writes भिखा. ^b खन्त्रः (य्). ^c And भिखिटा or भिखिटा, भिखिटा, भिखिका. ^d Likewise विस्रावः. ^e Butter, curds, &c. ^f Also द्रवा and द्रव. Some read सर, and interpret it floating curds.

Butter of
yesterday's
milk. a

Butter-
milk.

—with pro-
portions of
water.

Whey of
curds.

Milk of a
cow which
lately calv-
ed. f

Hunger.

A mouthful.

Drinking
together.

Eating to-
gether.

Thirst.

Food.

(तत्तु) हैयंगवीनं (यत् क्षोमोदोदोद्वं दृतम्)

53. दण्डाहतं कालशेय मूरिष्ट (मपि) गोरसः

तक्रं (हु) दध्निमयितं (पादाम्बुर्द्धाम्बुनिर्जलम्)

54. (मण्डं दधिभवं) मस्तु

पीयूषे (ऽभिनवं पयः)

अयनाया बुभुक्षा क्षुद्र

ग्रास (स्तु.) कवला (ऽर्थकः)

55. सपीतिः (स्त्री) तुल्यपानं

सग्धिः (स्त्री) सहभोजनम्

उदग्धा (तु) पिपासा तट् तर्षे

जग्धि (स्तु.) भोजनम्

56. जेमनं लेप आहारो निषसे न्याद (इत्यपि)

1 क—.

2 उ—तु.

3—ध्.

4—ख.

5—स्.

a Some explain it butter from new milk. b Or कालशेयं. c With a fourth part of water. d With an equal part of water. e Without water. f Within the first seven days. g Also पेयुषः—वं and पीयुषं. Some make the last signify milk after the seventh day from the cow's calving. h क्षुद्र (—ध्). Also क्षुधा. i Or तट्पा. Also तट्पा. Or जज्जनं. k Likewise निषसः.

ⁿ ⁿ ^f
सौहित्यं तर्पणं तृप्तिः

Satiety.

^f ^b ⁿ
फेलाभुक्तसमुज्झितम्

Oats, leav-
ings. a

ⁱ ⁱ ⁱ ^{1 i} ^{2 i} ⁱ
57. कामं प्रकामं पर्याप्तं निकामेष्टं यथेष्टितम्

Voluntarily.

^m ^m ^m ^{m c} ^{3 m d} ^m
गोपे गोपाल गोसंख्य गोधुगामौर वल्लवाः

Herdsman.

^{n e}
58. (गोमहिष्यादिकां) पादबन्धनं

Stock of
cattle.

^m
(द्वौ) गवीश्वरे

Owner of
kine.

^{4 m} ^{5 m}
गोमान् गोमी

ⁿ ^{n f} ^m
गोकुल (न्तु) गोधनं (स्याद्) गवां व्रजः

A herd.

^{6 m f n g}
59. (त्रिष्व) शितंगवीनं (तद्भावो यत्राशिताः पुरा)

Formerly
grazed by
cattle.

^m ^{m h} ^m ^m ^m
उक्षाभद्रो बलीवर्दं ऋषभो वृषभो वृषः

A bull or
ox.

^{7 m i} ^m ^{8 m}
60. अनङ्गान् सौरभेयो गौर्

ⁿ
(उक्षासंहतिर्) आशकम्

A herd of
oxen.

^f ^f
गव्या गोत्रा (गवां)

A herd of
kine.

ⁿ ⁿ
(वत्सधेन्वोर्) वात्सक धैनुके

—of calves,
and milch-
cows. i

1—कं.

2 दृष्टं.

3 आ—.

4—त्.

5—न्.

6 आ—.

7—दुहं.

8 गो.

* Left at the meal ; or, otherwise interpreted, dropped from the mouth. ^b And फेलाः. Also masc. फेलाक. ^c गोधुक् (ङ्). Also गोदुहः. ^d Or ऋषभः. ^e Or, according to a different reading, यादवं. ^f Some add घनं, as a synonymous term. ^g आशितंगवीनः, ना, नं; or अशितंगवीनः, ना, नं. Also उशितंगवीनः, ना, नं, where cattle have dwelt. ^h And बलीवर्दः or बलीवर्दः. ⁱ Fem. अनङ्गाङ्गी and अनङ्गुङ्गी. ^j Respectively.

A large bull
or ox.

61. (दृषो महान्) महोच्चः^m (स्याद्)

An old
bull.

दृष्टौच^m (स्तु.) जरद्भुक्^{m a}

A bullock.

(उत्पन्न उच्चा) जातेच्चः^m

A new-
born calf.

(सद्योजातस्तु) तर्णकः^m

A calf.

62. शकृत्करि^{m b} (स्तु.) वत्सः^m (स्याद्)

A steer.

दम्य^m वत्सतरो^m (समौ)

One fit to
be set free.

पार्श्वभ्यः^m (षण्डतायोम्यः)

A bull at
liberty.

षण्डे^{m c} गोपति^{f m} रिट्चरः^{2 m d}

A bull's
shoulder.

63. (स्कन्धप्रदेशस्तु.) वहः^m

His dew-
lap.

सास्त्रा^f (तु) गणकम्बलः^m

An ox, with
a rein
through his
nose.

(स्यान्) नक्षित^m (स्तु.) नस्योतः^m

Young cat-
tle in train-
ing.

प्रष्टवाड्^{m e} युगपार्श्वगः^{m f}

Cattle yok-
ed, &c. g

64. (युगादीनाम् वाढारो) युग्य^m प्रासंग्य^m शाकटाः^{3 m}

Ploughman;
plough-cat-
tle, &c. h

(खनति तेन तद्दोढा ऽस्येदं) हासिक^m सैरिकौ^m

Cattle for
burden.

65. धुर्वहे^{m i} धुर्ध्व^m धीरेय^m धुरीणाः^m (स) धुरंधरः^m

1—ति.

2 द—.

3—ट.

* Fem. जरद्भुक्. ^b Or शकृत्करिः. ^c And षण्डः or षण्डः. ^d Also ऋद्धरः. ^e प्रष्टवाड् (च). ^f Or युगपार्श्वकः. ^g Respectively ; one yoked, or one in training with a frame on his neck, or one trained to draught. ^h The third acceptation of both terms is 'of or belonging to a plough.' ⁱ Or धूर्ध्वः.

- (उमाव्) एकधुरीणै^m कधुरावे^{1m} कधुरावहे^{2m} Cattle for special burden.
66. (सुतु) सर्वधुरीणः^m (स्याद्योवै) सर्वधुरावहः^m —for any carriage.
- माहेयी^f सौरभेयी^f गोरुखा^f माता^{3f} (च) शृङ्गिणी^f A cow.
67. चर्जुन्यन्ना^{4f} रोहिणी^{5f} (स्याद्) रोहिणी^f (उत्तमा गोषु) नैचिकी^{fa} An excellent one.
68. (वर्णादिभेदात्संज्ञाः स्युः) श्वली^{fb} धवला^f (इयः) द्विहायनी^f द्विवर्षा^f (गौर्) एकाब्दा^f (त्वे) कहायनी^{6f} Cows brindle, white, &c. A heifer two years old. —one year old.
69. चतुरब्दा^f चतुर्हायनी^f (एवं) त्र्यब्दा^f त्रिहायनी^f —four years old. —three years old.
- वशा^f बंध्या^f A barren cow.
- ज्वतोका^{fc} (तु) खवद्भ्रा^f (इय) सन्धिनी^f A cow miscarrying by accident. One which has gone to the bull. d
70. (आक्रांता वृषभेणा) (इय) वेहन्न^{7f} भौपघातिनी^{8f} Miscarrying from going unseasonably.

1 ए—र.

2 ए—.

3 उखा.

4—नी.

5 ख—.

6 ए—.

7—वृ.

8 ग—.

* Also नीचिकी or नीचिका and निचिकी. ^b Likewise श्वली and धवली. Also कृष्णा, black. कपिला, tawny. Or distinguished by other circumstances, as क्षुद्रा and बालनी, short; लम्बकर्णी, with long ears; चक्रशृङ्गी, with crooked horns, &c. ^c And ज्वतोका. ^d Some interpret it, a cow with calf.

Fit for the
bull.

कात्यापसर्वा (प्रजने)

A pregnant
heifer. a

प्रष्टौही वासगर्भिणी

A tractable
cow.

71. (स्याद्) चचण्डी (तु) सुकरा

A cow bear-
ing many
calves.

वज्रसूतिः परेष्टु का

चिरसूता वष्कयणी

One, which
has lately
calved.

धेनुः (स्यान्) नवसूतिका

Easily milk-
ed.

72. सुव्रता सुखसन्दोद्या

With a large
udder.

पीनोम्नी पीवरसनी

Yielding a
dróna of
milk.

द्रोणचीरा द्रोणदुषा

Standing at
the dairy. d

धेनुष्या (बन्धके स्थिता)

Calving
every year.

73. समांसमीना (सा यैव प्रतिवर्षं प्रसूयते)

An udder

उध (स्तु. कीवम्) चापीनं

A pillar. f

(समी) शिबक कीलकी

A rope or
cord. g

74. (नपुंसि) दाम सन्दानं

A string or
tie. i

पशुरज्जु (स्तु.) दामनी

1—उ—.

2—स—.

3—जु—.

a Or a cow with calf for the first time. b Likewise वज्रावनी, and वष्कयिणी, or चवष्कयणी. Also वष्कयणी, &c. c सुखसंदोद्या. d Some interpret this a cow pledged. e Also उधः and जोधः. f For cows to rub themselves upon ; or, otherwise interpreted, for tying cows or calves. g To which cows are tied ; or a string to bind a cow's hind-legs when milked. h Fem. दामा (जनु) or दामा (जा). i For binding the legs of cattle, or for tying the cattle themselves. j Likewise सावनी and बंधनी.

- वैशाख मन्व मन्वान मन्वानो मन्वदण्डके
 75. कुठरो दण्डविष्मभे
 मन्वनी गर्गरी (समे)
 उष्ट्रे कमेलक मय महाङ्गाः
 करभः शिशुः
 76. (करभाः स्युः) शृङ्खलका (दारवैः पादबंधनैः)
 अजा जागी
 स्तुभः छाग वस्त्र च्छगलका अजे
 77. मेढ्रोऽरभोऽरणोर्गायुमेष वृणाय एडकाः
 (उष्ट्रोऽरभान्वन्दे स्याद्) औष्ट्रकौऽरभकाजकम्
 78. चक्रीवन्त (स्तु.) बालेया रासभा गर्हभाः खराः
 वैदेहकः सार्ययाहे नैगमे वाणिजो वाणिक्
 79. पुष्पाजीवो (च्या) पणिकः क्रयविक्रयिक (च सः)

A churning-stick.

A post, round which its string winds. b

A churn.

A camel.

A young one. d.

Young camels clogged. e

A she-goat.

A he-goat.

A ram.

Herd of camels ; flock of sheep and goats. k

Asses. l

A trader.

- 1—वः.. 2 उ— 3 उ— 4 अ— 5—णि.
 6 औ— 7 चा— 8—त् 9—ज् 10 चा—

^a मन्वा (—गु). ^b Or else the lid of the churn, contrived to support the stick. ^c Also कुठरः. ^d Or any young animal. ^e With wooden rings on their feet. ^f Also तभः and स्तभः or युभः. ^g छागः or च्छग. ^h च्छगल and छागलः. ⁱ Or मेढः. ^j Masc. एडकः. Fem. एडकाः. ^k Respectively. ^l Sing. चक्रीवान्, बाले बः, &c. ^m Also रासभः. ⁿ Or वैदेहः. ^o And वाणिजः or वाणिजिकः. Also वाणिजः.

A vender.	^{1 m} विक्रेता (स्याद्) ^m विक्रयिकः
A buyer.	^m क्रायक ^m क्रयकौ (समै!)
Traffic.	^{n a} 80. बाणिज्यं (तु) ^f वणिज्या (स्यान्)
Price.	ⁿ ^m मूल्यं वक्षे! ^{2 m} (य) वक्रयः
Capital ; principal.	^{f b} ^{m n} ⁿ नीवी परिपणं मूलधनं
Gain, profit.	^m लाभो (ऽधिकं) ^m फलम्
Barter.	^{n c} ^{m d} ^m ^{m e} 81. परिदानं परीवर्त्तो नैमेय निमया (वपि)
A deposit.	^m ^{3 m} (पुमान्) उपनिधि न्यासः
The return of it.	^{n f} प्रतिदानं (तदर्पणम्)
Exposed for sale.	^{m f n} 82. (क्रये प्रसारितं) क्रय्यं
Purchasable.	^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^g क्रयं क्रेतव्य (मात्रके)
Vendible.	^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^g विक्रेयं पणितव्यं (च) पण्य (क्रय्यादयस्त्रिषु)
Ratification of a bargain.	^{m h} ^m ^f 83. (कौवे) सत्यापनं सत्यंकारः सत्याकृतिः(स्त्रियाम्)

1—ह.

2 च—.

3 न्या—.

^a Or वणिज्यं. ^b And नीविः. ^c Some read प्रतिदानं. ^d And परिवर्त्तोः. ^e Likewise नैमेयः, निमयः and निमिजयः. ^f Some read परिदानं. ^g The foregoing admit the three genders. ^h Also fem. सत्यापना.

^m विपणोः	^m विक्रयः	Contract of sale.	
	(संख्याः संख्येये स्यादथ त्रिषु	^a Numerals.	
84. विंशत्याद्याः	^b सदैकत्वे सर्वाः संख्येयसंख्ययोः		
	^c संख्यायै द्विवक्तृत्वे स्तः तासु चानवतेः स्त्रियः		
85. पञ्चेः	^d शतसहस्रादिक्रमादयः गुणोत्तरम्)		
^{n c} द्यौतवम्	ⁿ द्रुवयम्	ⁿ पात्रम् (मिति) मानम् (यैकं त्रयम्)	Measure.
86. (मानं)	^f तुला	^f ऽङ्गुलिप्रस्थैर्	^m Of three sorts. f
	(गुच्छाः पञ्चा)	^{2 m h} द्यमाषकः	A Ma'sha. g
(ते षोडशा)	^m ऽथ	^{m n} कर्षा (ऽक्षी)	Sixteen times as much.
	ⁿ पलं	(कर्षचतुष्टयम्)	Four times the last.
87. सुवर्णं	^{m n} विस्ती	^{m n} (हेम्नो ऽचे)	A karsha of gold.
	कुरुविस्त	(सु तत्पले)	A pala of gold.

1—न.

2 चा—.

^a Numerals, from 1 to 18, agree in gender with the subject numbered. ^b Other numerals, (19) 20, &c. are singular ; but may be dual or plural, if used distributively, Ex. विंशती, two scores. ^c The numerals, 20 to 90, are invariably feminine. ^d Numeration proceeds in decuple proportion. ^e Also द्यौतम्. ^f By weight, measure of length, and measure of capacity. ^g Equal to five rettis or seeds of the abrus precatorius. ^h Also नापः or नासः.

100 *Palas*.^f
तुला (स्त्रियां पलशतं)Twenty
times as
much.
Ten times
the last.^{m a}
भारः (स्याद्विंशतिसुखा)^{m n}
88. आचितं (दशभाराः सुः)

A cartload.

^{m n}
(शाकटो भार) आचितःA *karsha* of
silver. b^{m c} ^m
कार्षापणः कार्षिकः (स्यात्)A *pana* of
copper. d^m
(कार्षिके ताञ्जिके) पणःVarious
measures of
capacity. e^{m n f} ^{m n} ^{f g} ^m ^m
89. (अस्त्रियाम्) आढक द्रोणौ खारी वाहो निकुञ्चकः^{m h} ^m
कुडवः प्रस्य (इत्याद्याः परिमाणार्थकाः षष्कः)

A quarter.

^m
90. पाद (सुरीयो मागः स्याद्)A part,
share, or
portion.
Substance,
thing or
wealth.^{m i} ^m ^m
अंश भागौ (तु) वण्टकःⁿ ⁿ ⁿ ⁿ ^{l n} ⁿ ⁿ
द्रव्यं वित्तं स्वापतेयं रिक्थं कथं धनं वसुWrought
and un-
wrought
gold, &c. kⁿ ⁿ ⁿ ^{2 m m j} ^m
91. हिरण्यं द्रविणं द्युम्न मय्यै रै विभवा (अपि)^{m l}
(स्यात्) कोश (च) हिरण्यं (च हेमरूपे कृताकृते)

1 क—.

2 ख—.

* Likewise भरः. b Same with पुराणः, equivalent to 16 *Panas* of cowries. c Some add कार्षापणः. d Equivalent to 80 cowries. e Severally, viz. 4 *A'd'hacas* = 1 *Dróna*; and = 16 D. = 1 *C'hári*. Also 20 D. = 1 *Kumbha*; and 10 C. = 1 *Váha*. Some state $\frac{C'h.}{4} = 1$ *Máni*. $\frac{M.}{4} = 1$ *Dróna*. $\frac{D.}{4} = 1$ *A'd'haca*. $\frac{A.}{4} = 1$ *Prast'ha*. $\frac{P.}{4} = 1$ *Kudava*. $\frac{C.}{4} = 1$ *Nicunchaca*. f Also fem. आढकी and आढविका. g Likewise खारिः and masc. खारः. h And कुडपः or कुडपः. i Or च'वः. j Masc. nom. राः (रै). k Some disjoin the terms; कोष, wrought gold; हिरण्यं, unwrought silver. l And कोषः or कोषं.

92. (ताभ्यां यदन्यत्) कुप्यं^{na} Base metals.
- रूप्यंⁿ (तद् वमाहतम्)ⁿ Bullion.
- गारुमतंⁿ मरकतमृगगर्भंⁿ हरिन्मणिः^{1 n} An emerald.
93. शोणरत्नंⁿ लोहितकः^m पद्मरागे^m A ruby.
- (ऽथ) मौक्तिकम्ⁿ A pearl.
- सुक्ता^f
- (ऽथ) विद्रुमः^m (पुंसि) प्रवालं^{m n} (पुंनपुंसकम्) Coral.
94. रत्नंⁿ मणिः^{m f b} (हृदयोरश्मजातो सुक्तादिके ऽपि च) Any gem.
- स्वर्णंⁿ सुवर्णंⁿ कमकंⁿ हिरण्यंⁿ हेम² चाटकम्ⁿ Gold.
95. तपनीयंⁿ शातकुम्भंⁿ गाक्षेयंⁿ भर्मⁿ कर्बुरम्ⁿ
- चामीकरंⁿ जातरूपंⁿ महारजतंⁿ कांचने
96. रुक्मं^{f n} कार्त्तस्वरंⁿ जाम्बूनदमष्टापदोⁿ (ऽस्त्रिवाम्)^{4 n m}
- (अखंकार सुवर्णं यच्) कृष्णीकनकं^{5 m n g} (मित्यदः)^{n e} Gold for ornaments.
97. दुर्बर्णंⁿ रजतंⁿ रूप्यंⁿ खर्जूरं^{n h} श्वेतंⁿ (मित्यपि) Silver.

1 य—.

2—नृ.

3—नृ.

4 य—.

5 यद—.

^a Or चक्रुषं. ^b Also fem. नखी. ^c Or शातकौभं. ^d Also भर्म.
^e And कर्बुरं. Likewise कर्बुरं. ^f Or रुक्मं. ^g Some divide the
 terms: श्वेती or श्वेतिः (also neut. श्वेति) and कमकं. ^h Or खर्जूरं.

Brass.	^{f a} रीतिः (स्त्रियाम्) ^{m n b} पारकूटे (न स्त्रियाम्)
Copper.	^m (अथ) ताम्रकम्
	^{n c} 98. शुलं ⁿ चोच्छुसुषं ^{n d} द्रष्टं ⁿ वरिष्ठो ^{n e} दुम्बराणि (च)
Iron.	^{m n f} लोहोऽस्त्री ⁿ यस्मिन् ⁿ तीक्ष्णं ⁿ पिण्डं ^{l n g} कासायसा ^{n h} ऽयसी
	^{m n} 99. अश्वसारो
Rust of iron.	^{m n} (ऽथ) मण्डूरं ^{n i} सिंघान (मृषि तन्मले)
Any thing metallic. Wrought iron; bar iron.	^{m j} (सर्वं स्वान्मैजसं) लौहं
	^f (विकारस्व. यसः) कुयी
Glass.	^m 100. चारः ^m काचे
Quicksilver.	^m (ऽथ) चपलो ^{m m n} रसः ^{m n k} सूत (च) पारदे
Buffalo's horn.	ⁿ गवक्षं (माहिषं मृद्वम्)
Talc.	ⁿ अश्वकं ^{2 n} गिरिजा ⁿ ऽमले
Antimony.	ⁿ 101. स्रोतोच्चन (न्तु) ⁿ सौवीरं ^{n f} कापोताच्चनयासुने
Blue vitriol.	^{n m} तुल्याच्चनं ⁿ शिखिग्रीवं ⁿ वितुन्नक ⁿ मयूरके

1—स.

३ अ.

^a Also रीती. And neut. रीत्यं. ^b Likewise पारः. ^c Or शुर्व. ^d And द्विष्टं. ^e उदुम्बरं, उदुम्बरं or चोदुम्बरं. ^f And लोहं or लोहः. ^g Likewise अश्वायसं. ^h अथ (च). Also चावसं. ⁱ And शिंघाण, or सिंघाणं, सिंघाणं. ^j And लोहं. ^k Also पारतः, or पारः. ^l And कपोताच्चनं. ^m Also तुल्यं.

102. कर्परी दार्विका (कायोद्भवं) तुल्यं

Collyrium. a

रसाञ्जनम्

Another
sort. c

रसगर्भं तार्क्ष्यैशं

गंधाश्मनि (तु) गन्धकः

Sulphur.

103. सौगंधिक (च)

चक्षुष्य कुशाल्यौ (तु) कुलत्तिका

A blue stone
used as a
collyrium. f

रीतिपुष्पं पुष्पकेतु पौष्पकं कुसुमाञ्जनम्

Calx of
brass.

104. पिष्टरं पीतकं तालमालं (च) हरितालके

Yellow or-
piment.

गैरेयमर्थं गिरिजमुष्मज (च) शिलाजतु

Red chalk.
k

105. बोल गंधरस प्राण पिष्ट गोप रसाः (समाः)

Myrrh.

1—नृ.

2—ली.

3 च—.

4 च—.

* Extracted from Amomum Zanthorhizon, Roxb. ^b Some grammarians include this in the synonyma of blue vitriol. Medical authors write it कर्परी or कर्परं, and make it a distinct sort of collyrium. ^c Some join this article with the preceding, omitting कर्परी from the synonyma: this agrees with the medical books. ^d And गन्धकः. ^e Or सुगंधिकः. ^f Some make these three terms synonymous with the following. ^g And कुशाल्यौ. Likewise कुशं. ^h And पुष्पकं. ⁱ Also पुष्पाञ्जनं. ^j तार्क्ष्यं or तार्क्ष्यं. Also तार्क्ष्यं. ^k According to a different explanation, bitumen. ^l Or रसगंधः. ^m And गोपः. Also पिष्टगोपः. ⁿ Or चक्षुः. Also गोपचक्षुः.

Cuttle fish bone.	^{ma} दिण्डीरो ^{mb} ऽध्विक्कफः ^m फेनः
Minium, or red lead.	ⁿ सिन्दूरं ⁿ नागसंभवम्
Lead.	106. ⁿ नाग ⁿ सीसक ⁿ वीगेट ^{1nc} वप्राणि
Tin.	ⁿ त्रपु nd पिच्चटम्
	ⁿ रंग ⁿ बंगे
Cotton.	^m (ऽय) ^{2mc} पिचुसूखो
Safflower ; carthamus.	ⁿ (ऽय) ⁿ कमखोत्तरम्
	107. ⁿ (स्यात्) ⁿ कुसुंभं ⁿ वह्निशिखं ⁿ महारजनं ⁿ (मित्यपि)
A woollen blanket.	^m मेषकम्बल ^m चर्पासुः
Hare's or rabbit's hair.	ⁿ शयोर्णं ³ⁿ शयलोमनि
Honey.	108. ⁿ मधु ⁿ चौद्रं ⁴ⁿ माक्षिका (दि)
Wax.	ⁿ मधुच्छिदं ⁿ (ठ) ⁿ सिक्ककं
Red arsenic.	^f मनःशिखा ^f मनोरुप्ता ^f मनोद्धा ^f नागजिह्विका
Nitre ; salt-petre.	109. ^f नैपाखी ^f कुनटी ^f गोखा
	^m यवक्षारो ^m यवाग्रजः

1—म.

2 लूख.

3—वृ.

4—क.

* दिण्डीरः or पिण्डीरः. Also दिण्डीरः. ^b Or ससुद्रफेनः. * Some read चर्पे. Also त्रपु. ^d Some include the two first terms with the preceding, as names of lead. * And पिचसः. Also पिचलूखः or लूखपिचुः. ^f Likewise मनःशिखा. Also masc. मनःशिखः. ^g And मनोद्धा. ^h Some read कुनटी or कनटी. ⁱ Some make the last term the name of a different species ; and the two preceding terms, its explanation.

^m
पाक्वो

^{m a} (ऽय) सर्जिकाचारः ^m कापोतः ^m सुखवर्चकः

Natron ; al-
kali.

110. ⁿ सौवर्चलं (स्याद्) ^{n b} रचकं

^f त्वक्क्षीरा ^{f c} वंशरोचना

Manna of
bamboos.

ⁿ शिग्रुजं ⁿ श्वेतमरिचं

Seed of mor-
unga. d

ⁿ मोरटं (मूलमैद्यवम्)

Root of
sugarcane.

111. ⁿ ग्रन्थिकं ⁿ पिप्पलीमूलं ^{l n e} चटिकाशिर (इत्यपि)

Root of long
pepper.

^f गोक्षोमी ^m भूतकेशो (ना)

Root of
sweet flag.

ⁿ पत्राङ्गं ⁿ रक्तचन्दनम्

Red-wood.

112. ⁿ त्रिकटुसूत्रपथं ^{n g} व्योषं

Three
spices. f

^{f h} त्रिफला (तु) ⁿ फलत्रिकम्

Three my-
robalans.

1—स.

* Or सर्जिकाचारः. Also सर्जिका and चारः. ^b Some disjoin the two last terms, and make them names of Borax. ^c Or वंशरोचना. ^d Of Hyperanthera or Guilandina morunga. ^e And चटिकाशिरः (स्). Or masc. चटिकाशिरः (र). Also चटिका and शिरः. ^f Black pepper, dry ginger and long pepper. ^g Or सूत्रपथं. ^h And त्रिफली or त्रिफला.

CHAPTER X.

Men of the fourth tribe.	^{m a} 1. ^m शूद्रा (च) ^m ऽवरवर्णा (च) ^m वृषला (च) ^m जघन्यजाः
Men of mix- ed origin. b	^m (आचण्डालान्तु) ^m संकीर्णा (अम्बष्ठ करणादयः)
A scride. c	^m 2. (शूद्राविशो सु) ^m करणो
A physi- cian. d	^m ऽम्बष्ठे (वैश्याद्विजयमोः)
An <i>Ugra</i> . e	^m (शूद्रा क्षत्रिययोर्) ^m उग्रो
A bard. f	^m मागधः (क्षत्रियाविशोः)
A <i>Ma'hishya</i> . g	^m 3. माहिष्यो (ऽर्ज्यक्षत्रिययोः)
A <i>Kshattri</i> . h	^{l m} क्षत्ता (अशूद्रयोः सुतः)
A chari- oteer. i	^m (ब्राह्मणां क्षत्रियात्) सुतः
A trader. j	^m (तस्यां वैदेहको (विशः))

1—४.

- ^a Sing. शूद्रः, &c. ^b From the intermarriages of the other tribes.
^c Or man of a class which sprung from the 3d and 4th tribes.
^d Sprung from the 1st and 3rd tribes. ^e From the 2d and 4th.
^f From the 3d and 2d. ^g From the 2d and 3d classes. ^h From the
4th and 3d. ⁱ From the 2d and 1st. ^j From the 3d and 1st.

4. रथकार (सु माहिष्यात् करण्यं यस्य संभवः) ^m ^{m b} A car-maker.
- (स्याच्) चाण्डाल (सु जनितो ब्राह्मण्यं दृषलेन यः) ^{m c} ^{1 m} A Chan-da^ala. ^a
5. कारुः शिल्पी ^{m f d} An artisan.
- (संहतैस्तेजस्योः) श्रेणिः (सजातिभिः) ^{m e} ^{2 m f} A company of artists.
- कुलकः (स्यात्) कुलश्रेष्ठी ^m ^m One eminent by birth.
- मालाकार (सु) मालिकः ^m ^m A florist.
6. कुम्भकारः कुलाखः (स्यात्) ^m ^m A potter.
- पलगण्ड (सु) लेपकः ^m ^m A bricklayer or plasterer.
- तन्तुवायः कुविन्दः (स्यात्) ^{m g} ^{m h} A weaver.
- तन्त्रवाय (सु) सौचिकः ^m ^m A taylor.
7. रङ्गाजीव चित्रकारः ^m ^{3 m} A painter.
- शस्त्रमार्ज्जो सिधावकः ^m ^m An armourer.
- पादूकचर्मकारः (स्याद्) ^{4 m i} ^{5 m j} A shoemaker.
- व्योकारो लोहकारकः ^m ^m An iron-smith. ^k
8. नाडीन्धमः स्वर्णकारः कलादो रुक्मकारके ^m ^m ^{m l} ^m A gold-smith.

1—मृ.

2—मृ.

3 चि—.

4—रु.

5 च—.

^a Sprung from the 4th and 1st tribes. ^b Also चाण्डालः. ^c Likewise fem. कारुः. ^d Also fem. श्रेणी. ^e Or कुलिकः. ^f Likewise कुलः and श्रेष्ठी. ^g And तन्त्रवायः or तन्त्रवायः. Also तन्त्रवायः. ^h Or कुविन्दः. ⁱ Or पादूकचर्म. ^j Also चर्मकारः. ^k Some separate the terms as severally signifying a founder and a smith. ^l Or कलादः.

A shell-cutter.	(स्याच्) ^{1 m} छांखिकः ^m काम्बविकः
A copper-smith.	^{m a} शौखिक ^{2 n} स्ताम्बकुट्टकः
A carpenter.	^{3 m} 9. तच्चा (तु) ^m बर्द्धकिस्वष्टा ^{4 m} रथकार (चु) ^m काष्ठतट् ^{5 m}
One working for the village.	(ग्रामाधीने) ^m ग्रामतक्षः
One independent.	^m कौटतक्षो (ऽनधीनकः)
A barber.	^{6 m} 10. क्षुरि ^{7 m} सुण्डि ^m दिवाकीर्त्ति ^m नापिता ^{8 m} ऽन्तावसायिनः
A washerman.	^m निर्णेजकः (स्याद्) ^{m b} रजकः
A distiller.	^m शौण्डिके ^m मण्डहारकः
A goatherd.	^m 11. जावालः (स्याद्) ^m अजाजीवे
An attendant on an idol.	^{9 m c} देवाजीवी (तु) ^m देवलः
A female juggler.	^f (स्यान्) ^{f d} माया ^{m e} शाम्बरी ^{m f}
A juggler.	मायाकार (स्तु.) ^m प्रातिहारिकः
Dancers and tumblers.	^{10 m} 12. शैलालिन (स्तु.) ^m शैलूषा ^m जायाजीवाः ^{11 m} कथाश्विनः
Dancers and mimics.	^{m g} भरता (इत्यपि) ^{m h} नटाश्च ^m चारणा (स्तु.) ^m कुशीलवाः

1 चां—, 2 ता—, 3—नू. 4 त्वष्टु. 5—च. 6—नू.
7—नू. 8—नू. 9—नू. 10—नू. 11—नू.

^a And शौखिकः. ^b Fem. रजकी. ^c Or देवाजीवः. ^d And शाम्बरी or चांभरी, &c. ^e And जावाली (नू) or जाजी (नू). ^f And प्रतिहारः, प्रातिहारः or प्रातिहारकः. ^g And भारतः. ^h Sing. नटः.

13. ^mमार्हङ्गिका ^mमौरजिका: ^mPlayers on drums.
^mपाणिवादा (स्तु.) ^mपाणिवा ^mStriking with their hands only.
^mवेषुधा: (स्युर्) ^mवैणविका ^mPlayers on the flute.
^mवीणावादा (स्तु.) ^mवैणिका: ^m—on the lute.
14. ^{m a}जीवान्तक: ^mशाकुनिके! ^mA fowler or bird-catcher.
^m(द्वौ) ^mवागुरिक ^mजालिकौ ^mA hunter using nets.
^mवैतंसिक: ^mकौटिक (च) ^mमांसिक (च) ^mसमं त्रयम् ^mA vender of flesh-meat. b
15. ^mभतके! ^{1 m}भतिभुक्कर्मकरे! ^{2 m}वैतनिके! (ऽपि सः) ^mA hireling; a servant or labourer.
^mवार्तावहो ^{m c}वैवधिके! ^{m d}A chandler.
^mभारवाह (स्तु.) ^{m d}भारिक: ^mA porter.
16. ^mविवर्ण: ^mपामरो! ^mनीच: ^mप्राकृत (च) ^mपृथग्जन: ^mA low man. e
^mनिहीने! ^{m f}ऽपसदो! ^mजात्या: ^{m g}क्षुल्लक (च) ^{3 m}तर (च सः)
^mभत्ये ^mदासेर ^{m h}दासेय ^{m i}दास ^{m j}गोप्यक ^mचेटका: ^mA servant or slave.
- ^mनियोज्य ^{m k}किंकर ^{m l}प्रेष्य ^mभुजिष्य ^mपरिचारका:

1—ज्.

2 क—.

3 इ—.

* Or जीवन्तिकः. b Selling the flesh of beasts or birds. c And विवन्धिकः. d Likewise भारी (नृ). e Following a degrading profession. f Or क्षुल्लकः. g Likewise क्षुल्लकः. h Or दासः. Fem. दासी—यी. i And गोप्यः. j Or चेटः. Also चेडः, चेडकः. Fem. चेटिका, चेटी, चेडी. k Fem. किङ्करी or किङ्करी. l Also प्रेषः and प्रेष्यः.

- One nourished by a stranger. a 18. पराचित परिस्कन्द परजात परैधिताः
m m b m c m
- A lazy man. 19. भन्दस्तु. न्दपरिखज चालस्यः शीतको ऽलसे ऽमुष्णः
m l m d m m m m
- A dextrous person. दक्षे (तु) चतुर पेशल पटवः सूखाम उष्ण (सु)
m m m m m f
- A Chanda'la. 20. चण्डाल खव मातङ्ग दिवाकीर्त्ति जनकमा
m g m h 3 m m m i
- निषाद खपचावन्तेवासि चाण्डाल पुक्कसाः
m
- Barbarians. j 21. (भेदाः किरातशबरपुलिन्दा) क्लेच्छ (जातयः)
m m m 4 m
- A hunter, or deer-killer. व्याधेः सृगवधाजीवेः सृगयुर्बुधको (ऽपि सः)
m m m k m
- A dog. 22. कौलेयकः सारमेयः कुकुरोः सृगदंशकः
m l m 5 m m
- शुनको भषकः श्ला (स्याद्)
m n
- A mad dog. अलर्क (स्तु. स योगितः)
m
- A dog trained for the chase. 23. (श्ला) विश्वकद्रु (सृगयाकुशलः)
f f
- A bitch. सरमा शुनी

1 तु— 2 पटु. 3 ख—सिन्. 4 सु— 5 चन्.

* Some include this line in the synonyma of slave. ^b Likewise परिष्कन्दः, परिष्कजः, परिष्कजः, पारस्कन्दः. ^c And परजितः. ^d Or तुन्द-परिमाजः. ^e And पेशलः or पेशलः. ^f Also जलकृमः. ^g And निषादः. ^h Sing. खपचः. Likewise खपक् (च). ⁱ Also पुक्कयः, पुक्कयः. ^j Of various tribes, mountaineers, savages, &c. As किरातः, living in forests and armed with a bow. शबरः or प्रत्यशबरः, wearing feathers (a peacock's tail, &c). पुलिन्दः or पुंलिन्दः, speaking no intelligible language. ^k And कुकुरः. ^l Or शुन and शुचिः. ^m Also श्वानः. ⁿ Likewise अलर्कः.

^m ^m ^{m a}
विट्चरः नूकरो ग्राभ्ये।

A village
hog.

^{m c}
वर्कर (सूक्ष्मः पशुः) ^m ^f Any young
animal. ^b

24. ⁿ ⁿ ^m ^f आक्षोदनं वृगव्यं (स्याद्) आखेटे। वृगया स्त्रियाम्) Chase ;
hunting.
(दक्षिणावर्तं व्ययोगाद्) ^{l m} दक्षिणेर्भा (कुरङ्गकः) A deer
wounded on
its right
side.

25. ^{2 m d} ^{3 m e} ^{m f} ^m ^m ^m चौरैकागारिक स्तेन दस्यु तस्कर मोषकाः A thief or
robber.

^{4 m g} ^{5 m} ^{m h} ^m प्रतिरोधि परास्कन्दि पाटञ्चर मलिन्नुचाः

26. ^{f i} ⁿ ⁿ ⁿ चौरिका स्तेन्य चौर्ये (च) स्तेयं Theft, rob-
bery.

^{n j}
लोभं (तु तद्वनम्) Booty.

^{m l}
वीतंस (सूपकरणं बन्धने वृगपक्षिणाम्) A net, chain,
or cage. ^k

27. ^m ⁿ उन्मायः कूटयम्त्रं (स्याद्) A snare or
trap. ^m

^f ^f
वागुरा वृगबन्धिनी A net. ⁿ

^{n o} ^{m p} ^f ^{m f n} ^{m q} मुखं वराटकः (स्त्री तु) रज्जु (स्त्रि. पु) वटी गुणः A cord,
rope, or
string.

1—नू.

2—र.

3 ऐ—.

4—नू.

5—नू.

^a Some make the first, others the second, term, explanatory. ^b Or a lamb in particular. ^c Fem. वर्करी. ^d Also चोरः. Fem. चौरः. ^e Fem. ऐकागारिकी. ^f Or स्तेनः. Also स्तेन्यः. ^g And प्रतिरोधकः. ^h Likewise पटञ्चरः. ⁱ Also चौरिका. ^j And लोभं or लोभं. ^k Any instrument for confining birds or beasts. ^l Also वीतंसः. ^m Some make the preceding term synonymous with these. ⁿ For confining deer. ^o Adn मुखं or मुखः. Also masc. मुखः and fem. मुखी or मुखी. Likewise मुखं according to a different reading. ^p Or वराटः. But some read वटाकरः. ^q Likewise वटीगुणः.

Rope and bucket of a well. a	28. ⁿ उद्घाटनं ⁿ घटीयन्मं (सखिलोद्घाटनं ग्रहेः)
A loom.	(पुंसि) ^{l m n b} वेमा ^{m c} वावदण्डः
Threads.	^{n d} सूत्राणि (नरि) ^{m e} तन्तवः
Weaving.	^{f f} वाणि ^{2 f g} व्यूतिः (स्त्रियौ तुल्ये)
Plastering.	ⁿ पुस्तं (लेप्याऽदिकर्मणि)
A doll or puppet. i	^{f j} पाञ्चालिका ^f पुत्रिका (स्याद्वस्त्रदन्तादिभिः कृता)
A basket. k	30. ^m पिटकः ^m पेटकः ^{f l} पेटा ^{f m} मञ्जूषा
A pole for carrying burdens.	^{f n} (ऽथ) विहङ्गिका
Its string.	^{3 f} भारयष्टिस्
A shoe.	^{n o} (तदालम्बि) शिखं ^m काचे
	^f (ऽथ) पादुका
A boot.	31. ^f पादूख. ^{4 f} पानत् (क्री)
A thong.	^f नङ्गी ^{f p} बङ्गी ^f वरत्ना (स्याद्)
A whip.	^{f q} (अश्वदेस्ताडनी) कथा

1—नृ.

2 व्यू—.

3—टि.

4 उ—ह.

* A rope and jar to draw water from a well ; or any machine for raising water. ^b Likewise वेमः. ^c Or वापदण्डः. ^d Sing. सूत्रं. ^e Sing. तन्तुः. Also सूत्रतन्तुः. ^f And वेणिः. ^g Or व्यूतिः. ^h Or painting images, &c. ⁱ Or figure made of cloth, ivory, &c. ^j And पञ्चालिका. ^k The two last of these four terms are by some separated, and made to signify a large basket. ^l And पेटा or पोटा. ^m Some add मञ्जूषा; erroneously. ⁿ Or विहङ्गना. ^o Likewise शिक् (क्). ^p And नङ्गी or बङ्गी. ^q Also कथा or कसा.

32. चाण्डालिका (तु) कण्डोलवीणा चण्डालवस्तुकी	A vulgar lute.
नाराची (स्याद्) एषणिका	Goldsmith's scales.
शाण (स्तु) निकषः कषः	A touch-stone.
33. वचनः पत्रपरशुर्	An iron chisel. d
दूषिका दलिका (समे)	A pencil or brush. e
तैजसावर्तनी मूषा	A crucible.
भस्त्रा चर्मप्रसेविका	Bellows.
34. चास्कोटनी वैधनिका	An gimlet or auger.
क्षपाशी कर्चरी (समे)	Scissors or shears. k
टचादने टचभेदी	A carpenter's chisel.
टङ्कः पाषाणदारणः	A hatchet. l
35. क्रकचो (ऽशी) करपत्रं	A saw.
(स्याद्) चारा चर्मप्रभेदिका	Shoemaker's knife.

1—यु.

2—नृ.

* And चाण्डालिका. ^b Likewise कण्डोलवीणा. ^c Some read शानःनिकषः and कषः. ^d Or else a small saw. ^e Some explain this a fibrous stick ; others a mould for ingots ; or else what is thrown into a crucible to try whether the metal be melted. ^f Also दूषीका and दूषीका or दूषिका. ^g Likewise दलिकः, दली. ^h Also मूषा and मूषी or मूषिका. ⁱ Or masc. चर्मप्रसेवकः. ^j And चास्कोटनी. ^k Also a dagger. ^l Likewise a stone-cutter's chisel. ^m Or टङ्कः. ⁿ And कर्चरः.

An image of
iron. a^{f b} ^f ^f
सूरी^c स्तूया लोहप्रतिमा

An art.

ⁿ
शिल्पं (कर्म कलादिकम्)An image;
statue or
picture.36. ⁿ ⁿ ^f ^f
प्रतिमानं प्रतिविम्बं प्रतिमा प्रतियातना प्रतिष्ठाया
^f ^{1 f} ^{2 m}
प्रतिष्ठातिर्चा (पुंसि) प्रतिनिधिर्Resem-
blance. c^f ^{3 n}
उपमोपमानं (स्यात्)Like, simi-
lar.37. ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{4 m f n}
(वाच्यलिङ्गाः) समस्तुल्यः सदृशः सदृशः सदृक्
^{m f n d} ^{m f n}
साधारणः समान (स्य)(In composi-
tion) Like.^e
(स्युत्तरपदेत्वमी)38. ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n i} ^{m f n g} ^{5 m f n} ^h
निभ सङ्काश नीकाश प्रतीकाशोपमा (द्वयः)Wages or
hire.^f ^f ^f ^{6 f} ^{7 n} ⁿ
कर्मण्या (तु) विधा भृत्या भृतयो भर्म वेतनम्39. ^{n i} ⁿ ⁿ ^m ^m
भरख्यं भरणं मूल्यं निर्वेशः पण (द्वत्यपि)Spirituos
liquor.^f ^f ^f ^{8 f} ^{9 f}
सुरा इलिप्रिया हाला परिसुहृदणामजा

1 ख—.

2—वि.

3 छ—.

4—ग्र.

5 छपव.

6—ति.

7—नृ.

8—तृ.

9 व—.

^a So most commentaries explain this : but one says an anvil. ^b Or सूचिः. Also सूनी or स्थुनिः. And सूनी, स्थुनिः or स्थुनीः. ^c Some include this with the preceding. ^d Fem. साधारणी. or साधारणा. ^e The following are used only in composition. Ex. पिहनिभः, like his father. ^f Also निकाशः. ^g And प्रतिकाशः, प्रतिकाशः, or प्रतीकाशः. ^h Besides other terms similarly employed in composition : as भूतः रूपः कल्पः. ⁱ Also fem. भरण्या.

40. मन्थोत्तमा प्रसम्भेरा कादम्बर्यः परिचुता

मदिरा कश्च मद्ये (चाप्य)

ऽवदंश (स्तु भक्षणम्)

Eating
what ex-
cites thirst.
A tavern.

41. शुण्डापानं मदस्थानं

मधुवारा मधुकमाः

Tippling.

मध्वासवो माधवको मधु माध्विक (मदयोः)

Spirit, dis-
tilled from
Bassia. c

42. मैरेयमासवः शीधुर्

मेदको जगलः (समौ)

Rum. f

Vinous li-
quor for
distilling.

सन्धानं (स्याद्) अभिषवः

Distilla-
tion.

किण्वं (पुंसि तु) नग्नहः

Ferment. h

43. कारोत्तरः सुरामण्ड

आपानं पानमोष्ठिका

Yest, barm,
froth.

Place
where peo-
ple drink
together.

चषको (ऽस्त्री) पानपात्रं सरको (ऽप्य) नुतर्षणम्

A drinking
vessel. l

1 इरा.

2—री.

3 आ—.

4—धु.

5 अ—.

^a Also प्रसम्भेरा. ^b Sing. मधुवारः, मधुकमः. ^c From the blossoms of the Bassia latifolia. Some divide the synonyma, making the two last terms signify wine obtained from grapes. ^d And माध्वकं, or माहीकं. ^e Also मधुनाधीकं. ^f The three terms signify different kinds ; the first distilled from blossoms of Lythrum fruticosum, with sugar, &c. the second from the raw juice of sugar-cane, the third from molasses. ^g Some connect the last term with the following article. ^h A drug used for that purpose. ⁱ Or कण्वं. ^j Also neut. नग्नहः. ^k And कारोत्तरः. ^l Some separate the two last terms of this line, and interpret them the distribution of liquor. ^m Also masc. अनुतर्ष.

- A game-ster. 44. ^mघूर्त्तो ^{l m}ऽक्षदेवी ^mकितवे ^mऽक्षघूर्त्तो ^mद्युतकृत् (समाः)
- Sureties. (स्युर्) ^mसग्नकाः ^{m a}प्रतिभुवः
- Keepers of gaming houses. ^{m b}सभिका ^mद्युतकारकाः
- Gaming. 45. ^{m n}द्युतो (ऽस्त्रियाम्) ^{f n m}अक्षवती ^mकैतवं ^mपुण (इत्यपि)
- ^mपयो (ऽक्षेषु) ^mग्वहो
- Dice. ^{m c}ऽक्षा (स्तु) ^mदेवनाः ^mपाशका (सु ते)
- Moving a piece at play. 46. ^{m c}परिणाय (स्तु शारीणां ^{m n}समस्तावयने)
- (ऽस्त्रियौ)
- A checker-board or cloth. ^{m n}अष्टापदं ^{m n}शारिफलं
- A match of cocks. &c. ^{n m}प्राणियुतं ^mसमावयः
47. (उक्ताभूरिप्रयोगत्वादेकस्मिन् ये. ^{n m}ऽत्र यौगिकाः
- तादृश्यादन्यतो वृत्तावूच्या ^mलिङ्गान्तरे ऽपि ते)

1—नृ.

* Sing. सग्नकः, and प्रतिभूः. Some reckon these synonymous with the following. ^b Sing. सभिकः and द्युतकारकः. ^c Also परीणायः.

BOOK III.

CHAPTER I.

1. विशेष्यनिघ्नैः संकीर्णैर्नामार्थै रव्ययैरपि

लिङ्गादिसंग्रहैर्वर्गाः सामान्ये वर्गसंश्रयाः

2. स्त्रीदाराद्यैर्यद्विशेष्यं यादृशैः प्रस्तुतं पदैः

गुणद्रव्यक्रियाशब्दास्तथा स्युस्तस्य भेदकाः ।

1 m f n 2 m f n m f n

3. सुखती पुण्यवान् धन्यो

Fortunate;
well-fated. a

m f n

m f n

महेच्छ (स्तु) महाशयः

Magnani-
mous.

m f n

m f n b

हृदयावुः सहृदयो

Good-heart-
ed.

m f n

m f n

महोत्साहो महोद्यमः

Perseve-
rant, dili-
gent.

m f n

m f n

m f n

m f n

m f n

m f n

4. प्रवीणो निपुणाऽभिज्ञ विज्ञनिष्णात शिद्धिताः

Skilful, con-
versant.

m f n c

m f n

3 m f n

m f n d

वैज्ञानिकः कृतसुखः कृती कुशल (इत्यपि)

m f n

m f n

5. पूज्यः प्रतीक्ष्यः

Venerable.

m f n

m f n

सांशयिकः संशयापन्नमानसः

Dubious. e

1—नृ.

2—वत्.

3—नृ.

a Fem. सुखतिनी, पुण्यवती, धन्या. b Or सहृदयः. Also हृदयो(—नृ) हृदयिकः, हृदयवान् (—वत्). c Or विज्ञानिकः. d Likewise कुशलः. e Un-
certain or questionable. Some refer this to the person ; irresolute,
unsettled in opinion.

Meriting a fee or reward.	^{m f n} दक्षिणीयो ^{m f n} दक्षिणार्ह (सूत्र) ^{m f n a} दाक्षिण्य (इत्यपि)
Munificent.	^{m f n b} 6. (स्युर्) ^{m f n c} वदान्य ^{m f n} स्खललक्ष्य ^{m f n} दानशौण्डा ^{m f n} बहुप्रदे
Long-lived.	^{m f n d} जैवाढकः ^{1 m f n} (स्याद्) आयुष्मान्
Skilled in sacred sciences.	^{m f n} अन्तर्वाणि ^{2 m f n} (सु) शास्त्रवित्
Acutely investigating.	^{m f n} 7. परीक्षकः ^{m f n} कारणिकः
Granting a prayer. e	^{m f n} वरद (सु.) ^{m f n} सर्वर्षकः
Joyful, cheerful.	^{m f n} हर्षमाणो ^{m f n 3 m f n f} विकुर्वाणः ^{m f n} प्रमना ^{m f n} हृष्टमानसः
Sad, perplexed.	^{4 m f n} 8. दुर्मना ^{4 m f n} विमना ^{4 m f n} अन्तर्मनाः (स्याद्)
Regretting.	^{m f n} उत्क ^{5 m f n} उन्मनाः
Sincere, candid.	^{m f n} दक्षिणे ^{m f n} सरलो ^{6 m f n} दारौ
Liberal in giving and using.	^{m f n} सुकलो ^{m f n} (दातृभोक्तृरि)
Diligent, attentive. g	^{m f n} 9. (तत्परि) ^{7 m f n} प्रसितासक्ताव्
Zealously active. h	^{m f n i} दृष्टार्थोद्युक्त ^{m f n} उत्सुकः

1—सु.

2—दु.

3—नस्.

4—स्.

5—स्.

6 सु—.

7 आसक्त.

* And दक्षिण्यः. b Or वदान्यः. c And स्खललक्ष्यः. d Fem. जैवाढकाः.
 e As a deity, at the instance of a votary. f Also प्रमनाः (—स्). g Some include the two next terms in these synonyma ; others, varying the reading, add आनिष्टः, to this article. h Making exertions for a gratifying purpose. i According to another reading, उद्युक्ताः.

m f n m f n m f n m f n m f n m f n
प्रतीते प्रथित ख्यात विस्त विज्ञात विस्तृताः

Known, celebrated, famous.

10. (गुणैः प्रतीते तु) कृतलक्षणा इतलक्षणी

Noted for good qualities.

m m b 2 m
इस्य आदेय धनी

Opulent, wealthy.

m 4 m c 5 m 6 m
स्वामी (त्वी) श्वरः पतिरीयिता

An owner or master.

11. अधिभू नयिको नेता प्रभुः वरिष्ठो धियः

m f n m f n
अधिकर्षिः सम्पदः (स्यात्)

Every way happy.

m
कुटुम्बव्याप्त (स्तु.यः)

Attentive to support his family.

12. (स्याद्) अभ्यागारिक (सुखिन्) उपाधि (र्हि पुमानयम्)

m
(वराङ्गरूपेयेतो यः) सिंहसंहनने (हि सुः)

Handsome and well-shaped.

13. निर्वाण्यः (कार्यकर्त्ता यः सम्पन्नः सत्त्वसम्पदा)

Acting fearlessly.

m f n f m f n
अवाचि मूको

Dumb.

m f n g m f n
(ऽय) मनोजवः (स) पितृसन्निभः

Fatherly.

14. (सत्कृत्यालङ्कृतां कन्यां यो ददाति स) कुकुदः

Giving a girl in marriage.

1 आ—.

2—नृ.

3—नृ.

4 ई—.

5—ति.

6 ईयिह.

7 ना—.

8—ह.

^a Some read आहितसचयः. ^b Fem. इस्या, आस्या, धनिनी. ^c Fem. ईश्वरा or ईश्वरी. ^d Invariably masc.: even with a feminine or neuter substantive. ^e Some read निर्वाण्यः. ^f अवाक् (च्). ^g Some erroneously read मनोजवसुः ^h In due form ; decorating her with ornaments. ⁱ Or कुकुदः.

Prosperous, happy.	1 m f n m f n m f n a 2 m f n लक्ष्मीवान् लक्षणः श्रीलः श्रीमान्
Affection- ate.	m f n m f n m f n m f n b स्निग्ध (स्नु) बत्सलः
Compassion- ate.	m f n m f n 3 m f n c m f n m f n d 15. (स्याद्) दयालुः कारुणिकः कृपालुः सुरतः (समाः)
Unrestrain- ed.	m f n m f n 4 m f n 5 m f n स्वतन्त्रोऽपारतः स्वैरी स्वच्छन्दोऽनिरवग्रहः
Dependent.	m f n m f n m f n m f n m f n 16. परतन्त्रः पराधीनः परवान्नाथवान् (अपि)
Docile. e	m f n m f n f अधीनो निम्न आबन्तोऽस्वच्छन्दो गृह्यको (ऽप्युमे)
A sweeper.	m f n m f n f 17. खलपूः (स्याद्) बड्ढकरो
Dilatory, slow.	m f n 7 m f n दीर्घसूत्रश्चिरक्रियः
Acting in- considerate- ly.	m f n जालोऽसमीक्ष्यकारी (स्यात्)
Indolent.	m f n m f n कुण्ठो (मन्दः क्रियासु यः)
Competent to an act.	8 m f n m f n 18. कर्मक्षमेऽलंकर्मिणः
Engaged in a business.	m f n g m f n क्रियावान् कर्मसूद्यतः
Laborious.	m f n m f n (स) कर्मः कर्मशीलो (यः)
Finishing carefully.	m f n m f n कर्मपूर (स्तु) कर्मठः

1—वृ. 2—वृ. 3—नृ. 4—वृ. 5 ना—वृ.
6 चि— 7—नृ. 8—वृ.

* And श्रीलः. b Also सुरतः. c And स्वैरः. d Also निर्यग्रहः
and निरंकुशः. e Some make the terms in this and the preceding
line synonymous. f Fem. बड्ढकरी and बड्ढकरा. g Fem. कार्पी-

1 m f n a 2 m f n
19. भरय्यभुक्ष्मकरः

Working
for hire.

m f n m f n
कर्मकार (स्तु.) तत्क्रियः¹

Working
without
wages.

m f n m f n
अपस्नातोऽतस्नात

Bathing af-
ter mourn-
ing. b

3 m f n m f n c
आमिषाशी (तु) शौष्कलः

Eating fish
and flesh.

m f n m f n 4 m f n 5 m f n
20. बुभुक्षितः (स्यात्) बुभितो मिषत्सुरशनायितः

Hungry.

m f n m f n
पराश्रयः परपिण्डादेः

Feeding at
another's
cost.

m f n m f n m f n
भक्षकेऽवसरेऽक्षरः

Gluttonous.

m f n m f n
21. आद्यूनः (स्याद्) औदरिकेऽ (वजिगीषाविवर्जिते)

Shamelessly
voracious.

m f n m f n
(उभाव्) आत्मभारिः कुक्षिभारिः (स्वादरपूरके)
m f n 6 m f n

Selfishly vo-
racious. d

22. सर्वान्नीन (स्तु.) सर्वान्भोजी

Eating
every
thing. c

m f n m f n
गृध्र (स्तु.) गर्धनः

Covetous,
greedy.

m f n m f n 7 m f n f
बुभोऽभिलाषुक क्षुण्णक्

m f n m f n
(समौ) लोलुप लोलुभौ

Very cove-
tous. g

1—ञ.

2 क—.

3—नृ.

4—स्तु.

5 अ—.

6—नृ.

7 हृष्यञ्.

^a Or कर्मय्यभुक् (—ञ्). ^b Some interpret this, dying after ablutions before the ceremony is complete. ^c And शौष्कलः or शुष्कलः. ^d With disregard to those, whom he is bound to support. ^e Eating all manner of food, or—food proper to various tribes. ^f Also हृष्यकः and हृषितः or वर्धितः. ^g Some make these synonymous with the preceding.

Mad ; in- sane.	<i>m f n a</i>	<i>1 m f n</i>	23. उन्माद (स्तु) न्मदिष्णुः (स्यात्)	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>
Misbehav- ing.	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>	अविनीतः समुद्धतः	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>
Drunk.	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>	मत्ते शौण्डेत्कट चीवाः	<i>2 m f n</i>	<i>m f n</i>
Lustful.	<i>m f n</i>	<i>3 m f n</i>	कामुके कामिताऽभुकः	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>
	<i>m f n</i>	<i>4 m f n</i>	24. कम्बः कामयिताऽभीकः कमनः कामनेऽभिकः	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>
Compliant.	<i>m f n</i>	<i>5 m f n</i>	विधेये विनयग्राही वचनेस्थित आश्रयः	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>
Govern- able. c	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>	25. वक्ष्यः प्रणये	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>
Modest. d	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>	निभृत विनीत प्रश्रिताः (समाः)	<i>m f n e</i>	
Impudent, shameless.	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>	हृष्टे हृष्टग्विधात (च)	<i>6 m f n</i>	
Bold, pre- sent.	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>	प्रगल्भः प्रतिभात्वितः	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>
Ashamed.	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>	26. (स्याद्) अहृष्टे (तु) शालीने	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>
Astonished.	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>	विस्मये विस्मयान्विते	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>
Confused.	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>	अधीरे कातरस्	<i>m f n g</i>	
Timid.	<i>7 m f n</i>	<i>m f n</i>	तस्मै भीर भीरक भीरुकाः	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>

1 उ—.

2 उ—.

3—ह.

4—ह.

5—म.

6 वि—.

7—म.

^a Or उन्मादः. Some read सोन्मादः or सुन्मादः and सुन्मादः.
^b Or वचनग्राही (गु). ^c Some make these synonymous with the preceding. ^d Having passions restrained : or else humble, nor arrogant. ^e Or प्रवृत्तः. ^f हृष्टक् (—ज्). Also हृष्टः. ^g कातरः—रा—रं. ^h Also मत्तः, भीतः, &c.,

1 m f n	2 m f n		
27.	आशंसुराशंसितरि		Wishing blessings.
		3 m f n m f n a	
	गृह्यालुगृहीतरि		Disposed to take.
	m f n		
	अश्वाखुः (अश्वा युक्ते)		Faithful ; believing.
		m f n m f n	
	पतयालु (स्तु.) पातुकः		Habitually falling.
28.	(खज्जाशीले) ऽपत्रपिण्णु र्	4 m f n	Bashful.
		5 m f n 6 m f n	
	वन्दारुभिवादके		Civil ; polite.
	m f n 7 m f n m f n		
	शरार्धतुको हिंस्रः		Mischievous.
		m f n m f n	
	(स्याद्) वर्द्धिष्णु (स्तु.) वर्द्धनः		Thriving ; growing.
	m f n 8 m f n		
29.	उत्पतिष्णु (स्तु.) त्यतिता		Jumping up.
		m f n m f n	
	ऽलङ्कुरिष्णु (स्तु.) मण्डनः		Inclined to ornament.
	m f n 9 m f n 10 m f n		
	भूष्णुर्भू विष्णुर्भू विता		Faring well.
		m f n 11 m f n	
	वर्त्तिष्णुर्वर्त्तनः (समौ)		Stationary.
	m f n m f n b		
30.	निराकरिष्णुः क्षिप्रुः (स्यात्)		Obstructive.
		m f n m f n	
	सान्द्रस्निग्ध (स्तु.) मेदुरः		Very smooth.
	12 m f n m f n 13 m f n		
	ज्ञाता (तु) विदुरो विन्दुर्		Knowing ; intelligent.
		14 m f n c m f n	
	विकासी (तु) विकस्वरः		Expanding.

1—स्तु. 2 आ—ह. 3—स्तु. 4—स्तु. 5—ह. 6 आ—. 7 वा—. 8 उ—ह. 9 अ—. 10 भ—ह. 11 व—. 12—ह. 13—स्तु. 14—स्तु.

^a गृहीता (—ह) or यहीता (—ह). ^b Or क्षिप्रुः. ^c Also विकाशी (नृ) and विकस्वरः or विकाशी (नृ) and विकस्वरः.

Flowing or creeping.	31. विह्वरो विह्वरः प्रसारी (च) विसारणि
Patient, content. a	सहिष्णुः सहनः क्षन्ता तितिक्षुः क्षमिता क्षमी
Passionate ; wrathful.	32. क्रोधनो ऽमर्षणः कोपी
Very passi- onate.	चण्ड (ख.) ऽत्यन्तकोपनः
Wakeful.	जागरुको जागरिता
Rolling, as in sleep.	घर्णितः प्रचलायितः
Sleepy, slug- gish.	33. स्वप्नक् शयालुर्निद्रालुर्
Asleep.	निद्राण शयितौ (समौ)
Averting the face.	पराङ्मुखः पराचीनः
Down-look- ed. d	(स्याद्) चवाङ् (ऽप्य) ऽधोमुखः
Adoring deities. g	34. (देवानश्चति) देवद्वयङ्
Going every- where.	विष्वद्वयङ् (विष्वगंचति)
Accompany- ing.	(यः सहांचति) सध्वयङ् (स)
Moving tor- tuously.	(स) तिर्यङ् (यस्तिरो ऽश्चति)

1—नृ.	२—रिन्.	३ चण्ड.	४—ह.	५—नृ.	६—नृ.
७च—.	८—ह.	९—ज्.	१० नि—वृ.	११—च्.	१२—च्.
१३—च्.	१४—च्.	१५—च्.			

* Some distinguish the three first terms as signifying patient; and the other three, contented. ^b Also कोपनः. ^c Likewise निद्रितः. ^d Also headlong. ^e Fem. चवाची. ^f Fem. अधोमुखी. ^g The same term signifies approaching idols. ^h Fem. देवद्वीची. Neut. देवद्वयक्. ⁱ Fem. विष्वद्वीची. Neut. विष्वद्वयक्. Also विष्वद्वयङ् (—च्),—द्वीची,—द्वयङ्. ^j Fem. सध्वीची. Neut. सध्वयक्. Also सध्वयङ् (—च्). ^k Fem. तिरची.

mf n mf n 1 mf n

35. वदे! वदावदे! वक्ता

Speaking sensibly. a

mf n mf n

वागीशे! वाक्पतिः (समौ)

Eloquent.

mf n c 2 mf n d mf n 3 mf n

वचोयुक्तिपटुर्वाग्मो वावदूक (ख) वक्तरिः

Speaking much. b

mf n f mf n g mf n 4 mf n

36. (स्यात्)जल्पाक(स्तु)वाचाले! वाचाटो वङ्गगर्ह्यवाक्

Talking nonsense. c

mf n mf n mf n

इमुंखे मुखरा! ऽवदुमुखौ

Foul-mouthed, scurrilous.

mf n h mf n

शक्नुः प्रियस्वदे

Speaking civilly.

mf n 5 mf n

37. लोहलः (स्याद्) अस्तुटवाग्

Lisping.

6 mf n mf n

गर्ह्यवादी (तु) कद्वदः

Speaking ill.

mf n mf n

(समौ) कुवाद कुचरौ

Censorious, detracting.

mf n mf n

(स्याद्) असौम्यस्वरो ऽस्वरः

Having a bad voice.

mf n mf n

38. रवणः शब्दने!

Sonorous.

7 mf n mf n j

नान्दीवादी नान्दीकरः (ससौ)

Speaker of a prologue. i

1—क्लृ.

2—नृ.

3—क्लृ.

4—च.

5—च.

6—नृ.

7—नृ.

^a Or knowing how to speak. Some interpret this simply, speaking or speaker. ^b Some separate the two first terms as signifying one who speaks as is fit; and the other two, as signifying loquacious. ^c Or वाचोयुक्तिः, and पटुः. ^d वाग्मी (नृ) or वाग्मी (नृ). ^e Or simply, talkative: or else, saying much that is blamable. ^f Fem. जल्पाकी. ^g This term also occurs in a good sense. ^h Also शक्नुः, शक्नुः, and शक्नु. ⁱ Some say player of the overture. The prologue of an Indian drama is a benediction joined with compliments to the audience. ^j Or नान्दीकरः.

Idiot, stupid.	^{m f n a m f n} जडो ऽच.
Deaf and dumb.	^{m f n b} एडमूक (सु. वक्तुं ओतुमशिक्षिते)
Silent.	^{m f n} 39. ^{m f n} तुष्णींशील (सु.) ^{m f n} तुष्णीके।
Naked.	^{m f n} नग्ने। ^{l m f n} ऽवासा। ^{m f n} दिगम्बरे
Expelled.	^{m f n c} निःकासितो। ^{m f n} ऽवकृष्टः (स्याद्)
Cursed.	^{m f n} अपध्वस्त (सु.) ^{m f n} धिक्कृतः
Humbled : subdued. d	^{m f n} 40. ^{m f n e} चात्तगर्वो। ^{m f n} ऽभिभूतः (स्याद्)
Condemned ; or adjudged. f	^{m f n g} दापितः। ^{m f n} साधितः (समौ)
Removed ; set aside.	^{m f n} प्रत्यादिष्टो। ^{m f n} निरस्तः (स्यात्) ^{m f n} प्रत्याख्यातो। ^{m f n} निराकृतः
Deceived, tricked.	^{m f n} 41. ^{m f n} निहतः (स्याद्) ^{m f n} विप्रकृतो।
Disappointed.	^{m f n} विप्रलब्ध (सु.) ^{m f n} वञ्चितः
Turned away. h	^{m f n} मनोहतः। ^{m f n} प्रतिहतः। ^{m f n} प्रतिबद्धो। ^{m f n} हत (च सः)
Confined. i	^{m f n} 42. ^{m f n} अधिचिन्तः। ^{m f n} प्रतिचिन्तो।
	^{m f n} बद्धे। ^{m f n} कीलित। ^{m f n} संयतो।

1—नसु.

^a Fem. जडा. ^b Also अनेहमूकः. ^c One reads निःकाशितः. ^d Some make the preceding synonymous with this. ^e Also अविहृतः. ^f Either the person cast ; or the thing awarded ; some interpret this, amerced ; others, the person, by whom, or to whom, payment is made. ^g Likewise दापितः. ^h Some explain it sent or despatched. ⁱ Bound ; some say fettered or confined in stocks, &c. others say imprisoned.

^{m f n} ^{m f n} आपन्न आपत्प्राप्तः (स्यात्)	Distressed. ^a
^{m f n} ^{m f n} कांदिशीको भयद्रुतः	Put to flight.
^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} 43. आचारितः चारितो ऽभिघ्नस्ते	Calumniated. ^b
^{m f n} ^{m f n} सङ्कसुके ऽस्थिरे	Unsteady. ^c
^{m f n} ^{1 m f n} व्यसनार्त्ता परत्तौ (दौ)	Afflicted. ^d
^{m f n} ^{m f n} विहस व्याकुलौ (समौ)	Confounded, perplexed.
^{m f n} ^{m f n} 44. विह्वो विह्वलः	Overcome by fear, &c. ^e
^{m f n} ^{m f n} कथ्यः कथाहं	Apprehensive of death.
^{m f n} ^{m f n} (स्यात्) विवशो ऽरिष्टदुष्टधीः	Deserving a whipping.
^{m f n} ^{2 m f n} ^{m f n g} सम्बद्धे (त्वा) ततायी बधोद्यते	Murderous ; a felon. ^f
^{m f n} ^{m f n} 45. द्वेष्ये (त्व) ऽक्षिगतो	Hateful, detestable.
^{m f n} ^{m f n} बध्यः शीर्षच्छेद्य (द्रुमौ समौ)	Meriting beheading.
^{m f n} विष्यो (विषेणयो बध्यो)	Meriting death by poison.
^{m f n h} मुसल्यो (मुसलेन यः)	—by knocks of a pestle.

१ उ—न.

२ आ—न.

^a Overtaken by calamity. ^b Especially by a false accusation of adultery : some explain it, accused of adultery ; others say, guilty of a crime. ^c Some interpret this uncertain. ^d Suffering pain from a cause human or divine. ^e Unable to contain himself. ^f Including assassins, incendiaries, robbers, &c. ^g Most commentators exclude the last, others the first and last, of these terms, from the synonyma.

^h Or सुपद्यः.

Innocent.	<i>m f n</i> 1 <i>m f n a</i> 46. शिष्टिदानो ऽष्टाकर्म
Inconsider- ately guilty. - b	<i>m f n</i> 2 <i>m f n</i> चपल चिकुरः (समौ)
Malevolent and censori- ous. c	3 <i>m f n</i> 4 <i>m f n</i> दोषेकहृक् पुरोभागी
Wicked ; perverse.	<i>m f n</i> <i>m f n</i> <i>m f n</i> निहत (स्व.) ऽष्टुः शठः
Informer.	<i>m f n</i> <i>m f n</i> <i>m f n d</i> 47. कर्णेजपः सूचकः (स्यात्) पिशुने
Mischief- maker.	<i>m f n</i> <i>m f n</i> दुर्जनः खलः
Destructive, mischievous.	<i>m f n</i> <i>m f n</i> <i>m f n</i> <i>m f n</i> दृशंसे वातुकः क्रूरः पापे
Eraudulent ; crafty.	<i>m f n</i> <i>m f n</i> धूर्त (स्तु.) वञ्चकः
Idiot.	<i>m f n</i> <i>m f n e</i> <i>m f n</i> <i>m f n</i> <i>m f n f</i> <i>m f n</i> 48. अज्ञ मूढ यथाजात मूर्ख वैधेय वालिश्याः
Miser ; ava- ricious.	<i>m f n</i> <i>m f n</i> <i>m f n</i> <i>m f n</i> <i>m f n g</i> कदर्थ्यं लपणं शुद्र किम्पचान मितम्पचाः
Poor ; indi- gent.	<i>m f n</i> <i>m f n</i> <i>m f n</i> <i>m f n</i> <i>m f n h</i> 49. निःस्व(स्तु.) दुर्विधो दीनो दरिद्रो दुर्गतो(ऽपि सः)
Beggar ; mendicant,	<i>m f n i</i> <i>m f n</i> <i>m f n</i> <i>m f n</i> 5 <i>m f n</i> वनीयको याचनको मार्गयो याचका ऽर्थिनी

1—नृ.

2 चि—.

3—य.

4—नृ.

5—नृ.

* Many commentators read अष्टाकर्म (नृ) ; and expound that with the preceding term, sinful or criminal. ^b Committing a crime without considering the guilt. ^c Remarking only ill qualities. ^d Some include this in the next article ; others make the five words synonymous. ^e Also शुभः. ^f Fem. वैधेयी. ^g Some read किम्पचः and अनमितपचः. ^h Like-
wise दुस्वः. ⁱ Or वनीयकः.

1 m f n a 2 m f n

50. अहङ्कारवानुहंयुः (स्यात्)

Proud.

m f n

m f n b

शुभंयु (स्तु.) शुभाश्वितः Happy.

m f n

दिव्योपपादुका (देवाः)

Of divine
origin. c

m f n

(नृगवाद्या) जरायुजाः Viviparous.
d

m f n

51. स्नेहजाः (क्षमिदंयाद्याः)

Engendered
by damp. e

m f n

(पक्षिसर्पादयो) ऽण्डजाः Oviparous.
f

1—वत्.

2 ष—.

* Some make this to be only explanatory of the other term. ^b This also is by some made only explanatory. ^c Divine beings, produced without any apparent cause. ^d Produced from a viviparous being; as man, horses, bulls, &c. ^e As worms and insects. ^f Produced from an egg: birds, serpents, &c.

CHAPTER II.

Vegetables. a	1. उद्भिद (सुखगुहमाद्या) <i>m</i>
Sprouting ; germinating.	1 <i>m f n m f n b</i> 2 <i>m f n</i> उद्भिदुद्भिज्ज सुद्भिदम्
Beautiful or pleasing.	<i>m f n c m f n m f n m f n m f n m f n</i> सुन्दरं रुचिरं चारु सुसमं साधु शोभनम्
Charming.	2. कान्तं मनोरमं रुच्यं मनोज्ञं मधु मधुलम् <i>m f n m f n d m f n m f n m f n m f n e</i> (तद) ऽसेचनकं (तप्त)र्नास्त्यन्तो यस्य दर्शनात् <i>m f n m f n m f n m f n m f n m f n</i>
Beloved, desired.	3. अभीष्टे ऽभीष्टितं हृद्यं दयितं वक्षुभं प्रियम् <i>m f n m f n 3 m f n m f n g m f n m f n h m f n</i>
Inferior ; low.	निक्षष्ट प्रतिक्षष्टा वै रेफ याप्या ऽवमा ऽधमाः <i>m f n m f n m f n m f n m f n m f n i</i>
Foul, dirty.	4. कुपूय कुत्सिता ऽवद्य खेट गर्ह्या ऽणकाः (समाः) <i>m f n m f n j m f n m f n k</i> मलीमसं (तु) मलिनं कञ्चरं मलदूषितम्

1—इ.

2 उ—.

3—जू.

^a As trees, shrubs, &c. ^b उद्भिज्जं or उद्भिजं. ^c Fem. सुन्दरी and सुन्दरा. ^d Also मनोहरं, and मनोहारि (जू). ^e Some add सौम्यं, भद्रकं, रमणीयं, and रमणीयकं. ^f असेचनकं or आसेचनकं. ^g Or रेपः. Also रेफः (सु) and रेपः (सु). ^h Some read वरमः. ⁱ वक्षकः or वाक्षकः, also वनकः. ^j Likewise मलानं. ^k Some discriminate the two first terms as signifying simply dirty ; and the other two spoiled by dirt.

m f n m f n m f n

5. पूतं पवित्रं मेध्यं (च)

Purified.

m f n

m f n

वीधं (तु) विमला (त्वकम्)

Clean.

m f n

m f n

m f n

m f n

1 m f n

निर्णितं शोधितं छष्टं निःशोध्यमनवस्करम्

Cleansed.

m f n m f n

6. असारं फल्गु

Pithless.

m f n a

m f n

m f n

m f n

शून्य (म्बु.) वशिकं तुच्छ रिक्तके

Void, empty.

n c

m f n

m f n

m f n

2 m f n

(क्रीवे) प्रधानं प्रमुख प्रवेका ऽमुत्तमोत्तमाः

Chief; principal. b

m f n d

m f n

m f n

m f n

m f n

7. मुख्य वर्ष्य वरेण्या (च) प्रवर्हे ऽनवरार्द्ध्य (वत्)

m f n

m f n

m f n

m f n

m f n

m f n e

3 m f n

परार्द्ध्या ऽग्र प्राग्रहर प्रग्रया ऽग्रया ऽग्रीयमग्रियम्

4 m f n

m f n

m f n

m f n

m f n

m f n

8. अद्यान् अष्टः पुष्कलः (स्यात्) सत्तम (चा) ऽतिशोभने

Excellent. f

m

m

5 m

m

(स्युक्तरपदे) व्याघ्र पुङ्गवर्षभ कुम्भराः

Pre-eminent g (in comp.)

m

m

m h

9. सिंह शार्ङ्गल नागा (द्याः पुंसि अष्टार्थगोचराः)

1 च—.

2 छ—.

3 च—.

4—चसु.

5—च.

a Or शुभ्यं. b Some restrict the synonyma to the first line ; others to the first eight terms ; while others extend them to three lines, or even to four. c Invariably neuter. Instances of this word used in the masculine and in the feminine gender, are poetical licenses. d Also सुखः. e Also चययोः—यी—यि. f Some join this with the preceding article ; others take in the two last lines ; or the last line and a half including fourteen terms. g Ex. पुङ्गवव्याघ्रः, an eminent man. हनिपुङ्गवः, a pre-eminent sage. h Besides other terms as सुखः, चन्द्रः, &c.

Secondary,
subordinate.

m f n

n

1 n

अप्राग्रं (इयहीने द्वे) अप्रधानोपसर्जने

m f n a m f n 2 m f n 3 m f n m f n 4 m f n

Great.

10. विशङ्कटं द्यु दृढद्विधातुं द्युलं महत्

m f n b b m f n m f n

बहुः विपुलं

m f n b m f n c

m f n m f n

Fat ; large.

पीन पीव्री (ठ) स्यु ल पीवरे

m f n m f n m f n m f n m f n m f n m f n m f n

Little,
small. d

11. लोकाऽल्प लुक्काः लुक्कां लुक्कां दधं लुक्कां तनु

f • f i

m g

m

m h

7 m

(स्त्रियां) माता लुटी(पुंसि)लव लेश कणाऽलवः

m f n m f n 8 m f n 9 m f n j 10 m f n

Very small. i

12. अत्यल्पेऽल्पिष्ठमृषीयः कणीयोऽणीव(इत्यपि)

m f n m f n m f n 11 m f n m f n m f n

Much,
many.

प्रभूतं प्रचुरं प्राज्यमृदभं बहुलं बहु

m f n k m f n m f n m f n 12 m f n l m f n

13. पुरहं पुर भूयिष्ठं स्मरं भूय (च) भूरि (च)

m f n

Countless.
m

परःशता (द्यास्ते येषां परा संख्या शतादिकात्)

1 च—.

2—तु.

3 वि—

4—तु.

5 च—.

6—तु.

7—तु.

8 च—तु.

9—तु.

10—तु.

11 च—.

12—तु.

• Fem. विशङ्कटा, or—टी. • Also बहु. • Fem. पीवरी. • One author

divides this article into four, making the three first terms signify small ; the five next minute ; the two terms following very minute ; and the four last atom-like. • This and the following are invariably feminine.

• Or लुटिः. • This and the following are invariably masculine. But some make them vary the gender. Others restrict the three first of them to the abstract sense. • Also fem. कणी or कणीका. • Some omit this line. • Also कणीयः (च). • Likewise पुरह. • Also पूव (तु).

• In this compound term, the first word is indeclinable. Ex. परःशतः, —ता, —तं. But others make it vary with the gender. Ex. Neut. परंशतं, more than a hundred. So परःसहस्रः (परंसहस्रं), above a thousand ; परोसहस्रः, above a hundred thousand.

14. गणनीये (तु) गाण्येयं

Numerable.

संख्याते गणितम्

Numbered,
counted.

(अथ) समं सर्वम् All; entire.

विश्वमृशेषंलम्समस्तानिखिलाऽखिलानि निःशेषम्

15. समग्रं सकलं पूर्णमखण्डं (स्याद्) अमूर्नके

धर्म निरन्तरं सान्द्रं

Coarse
grass. c

पेलवं विरलं तनु

Delicate,
fine. d

16. समीपे निकटासन्न सन्निकट समीह (वत्)

Near, proxi-
mate.

सदृशाऽभ्यास सविधः समर्थाद सवेश (वत्)

17. उपकण्ठाऽन्तिकाऽभ्यर्थाऽभ्यग्रा (अप्य)ऽभितोऽ
(ऽध्यवम्)

संसक्ते (त्वं)ऽध्यवहितमपठान्तर (मित्यपि)

Adjoining,
contiguous.

18. नेदिष्ठमन्तिकतमं

Very near.

(स्याद्) दूरं विप्रलटकम्

Distant.

1 अ—.

2 अ—स.

3 अ—.

4 आ—.

5 अ—.

* Likewise पूर्व*. b Or अमूर्न. c Without interstices. d With interstices. e Or अभ्यासः. f Also सवेशः. g Likewise अपदान्तर. h Also अनिर्ण. i And विप्रलटक.

Very re- mote.	1 m f n	m f n	m f n	दवीय (च) दविष्ठं (च) सुदूरं
Long.			m f n 2 m f n	दीर्घमायतम्
Round. a	m f n	m f n	m f n	19. वर्तुलं निस्तलं वृत्तं
Uneven, wavy. b		m f n c	3 m f n	बन्धुरं (दृ) नतानतम्
High, tall. d	m f n	m f n	4 m f n 5 m f n 6 m f n 7 m f n e	उच्च प्रांशून्मतेदग्रेऽच्छितास्तुङ्गे
Short.			n f n	(ऽथ) वामने
	m f n f 8 m f n	m f n g	m f n	20. न्यङ्गीच खर्वं ह्रस्वाः (स्युर्)
Bending, stooping.		m f n	m f n 9 m f n h	अवाग्रे ऽवनतानतम्
Crooked. i	m f n	m f n	m f n 10 m f n m f n m f n	अरालं वृजिनं जिह्ममूर्मिमत्कुक्षितं नतम्
	m f n	m f n	m f n m f n m f n	21. आबिड्गं कुटिलं भुग्नं वेक्षितं वक्र (मित्यपि)
	11 m f n 12 m f n	m f n		अजावजिह्वा प्रगुणौ
Strait.		m f n	13 m f n 14 m f n	व्यसे (त्वं) प्रगुणाकुली
Confound- ed.		m f n	m f n m f n m f n m f n	22. शाश्वत (स्तु.) ध्रुवेऽ नित्य सदातन सनातनाः
Eternal.				

1—सु.	2 आ—.	3 उ—.	4 उ—.	5 उ—.	6 उ—.
7 तु—.	8 नीच.	9 आ—.	10 ख—दृ.	11—सु.	12 अ—.
13 अ—.	14 आ—.				

• Either circular or globular. • Some interpret this, naturally even, but factitiously depressed in some place. ° Or बन्धुरं. d Some make the preceding terms synonymous with these. ° Also उच्चः. f न्यङ्, fem. नीची, nent. न्यक्. & Or खर्वः. h Also नतं. i Some make the preceding article synonymous with this.

^{m f n} स्थासुः ^{m f n} स्थिरतरः ^{1 m f n} स्थेयान्

Permanent,
firm. a

(एकरूपतया तु यः)

23. (कालव्यापौ स) ^{m f n} कूटस्थः

Uniform ;
perpetually
the same. b

^{m f n} स्थावरो (जङ्गमेतरः)

Immovable.

^{m f n} 2 ^{m f n} चरिषा ^{m f n} जङ्गम ^{m f n} चर ^{m f n} तस ^{3 m f n} मिङ्ग ^{m f n} चराचरम्

Movable.

^{m f n} d' ^{m f n} चलनं ^{m f n} कम्पनं ^{m f n} कम्पं ^{m f n} चलं ^{m f n} लोलं ^{m f n} चलाचलम्

Shaking,
moving. c

^{m f n} चञ्चलं ^{m f n} तरलं (चैव) ^{m f n} पारिस्त्व ^{m f n} परिस्त्वे

25. ^{m f n} अतिरिक्तः ^{m f n} समधिको

Exceeding.

^{m f n} दृढसन्धि (स्तु.) ^{m f n} संहतः

Strong knit.
e

^{m f n} f ^{m f n} कक्खटं ^{m f n} कठिणं ^{m f n} क्रूरं ^{m f n} कठोरं ^{m f n} निष्ठुरं ^{m f n} दृढम्

Hard, solid.

26. ^{m f n} जठरं

^{4 m f n} 5 ^{m f n} मर्त्तिमन्मूर्त्तिं

Material,
corporeal. i

^{m f n} 6 ^{m f n} प्रवृष्टं ^{m f n} प्रौढमेधितम्

Full-grown.

^{m f n} j ^{m f n} पुराणे ^{m f n} प्रतनं ^{m f n} प्रत्न ^{m f n} पुरातन ^{m f n} चिरन्तनाः

Old, an-
cient.

1—स.

2 ज—.

3 दं—.

4—व.

5 मू—.

6 ए—.

a Some make these synonymous with the preceding. b As the soul, the etherial expanse, &c. c Some interpret the three first terms, tremulous ; and the seven last trembling : others, the three first moving, and the seven last quaking. d Also चपलं and चटलं. e Some apply this to a man whose limbs are strongly knit ; others to any thing, which has no interstices. f Also कक्खटं. g Or कठोरं. h Fem. जठरा. Also जठः,—ठा,—ठं. i Some join these with the preceding synonyma. j Fem. पुराणा,—णी.

New.

^{m f n} ^{m f n m f n} ^{m f n} ^{m f n m f n}
 27 प्रत्यग्रेऽभिनवे नव्यो नवीनो नूतनो नवः
^{m f n}
 नूत (ख)

Soft.

^{m f n} ^{m f n m f n m f n}
 सुकुमारं (तु) कोमलं च दुलं च दु

Following.

^{1 m f n a 2 m f n 3 m f n} ⁱ
 28. अन्वगन्वक्षमनुगेऽनुपदं क्षीवमन्वयम्)
^{m f n c} ^{m f n}

Percepti-
ble. b

प्रत्यक्षं (स्याद्) ऐन्द्रियकम्

Impercepti-
ble. d

^{m f n c} ^{4 m f n}
 अप्रत्यक्षमतीन्द्रियम्

Closely at-
tentive. f

^{m f n} ^{m f n 5 m f n 6 m f n}
 29. एकतानोऽनन्यवृत्तिरेकाग्रैकायना (वपि)

Prior ; first ;

^{7 m f n} ^{m f n} ^{8 m f n}
 (अप्ये) कसंगं एकाग्रोऽप्ये) कायनगतेऽपि च)

initial .

Last, ulti-
mate.

^{9 m g m f n m f n m f n 10 m f n h}
 30. पेस्यादिः पूर्व पौरुषात् प्रथमाद्या

(अथास्त्रियाम्)

Vain, use-
less.

^{m n i} ^{m f n m f n l l m f n} ^{m f n j} ^{m f n k}
 अन्तो अवन्तं चरममन्व पाश्चात् पश्चिमाः
^{m f n} ^{m f n}

31. मोषं निरर्थकं

Apparent,
evident.

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{12 m f n}
 स्पष्टं स्फुटं प्रत्यक्षमनुपपन्नम्

1—ख.

2 ख—.

3 ख—.

4 ख—.

5 ए—.

6 ए—नृ.

7 ए—.

8 ए—.

9 आदि.

10 आद्य.

11 ख—.

12 ख—.

^a अन्वक्, अन्वीक्षी, अन्वक्ष. ^b Or perceived : present. ^c Likewise अनुपपन्नं.
^d Or unperceived : absent. ^e Also अनन्वयं. Likewise परोक्षं. ^f With
 the mind fixed attentively on one object. ^g Invariably masculine.
^h Also आदिनः and अन्विनः. ⁱ Even with a feminine noun, it remains
 masculine or neuter. ^j Some write पाश्चात्तः. ^k Also अन्विनः.

^{m f n a} साधारणं (तु) सामान्यम्	ⁿ	Common.
^{1 m f n} एकाकी (त्वे) क एककः	^{2 m f n m f n}	Alone, solitary.
^{m f n} 32. भिन्ना (यका) अन्यतर एकस्वेः अन्येतरा (वपि)	^{m f n b m f n m f n c m f n m f n}	Other different.
^{m f n} उच्चावचं नैकभेदम्	^{4 m f n}	Various.
^{m f n} उच्चैरुदमविलम्बितम्	^{5 m f n d}	Quick, expeditious.
^{m f n} 33. अदन्तुद (स्तु.) मर्मसृग्	^{6 m f n}	Sharp, corrosive.
^{m f n} अबाधं (तु) निरर्गलम्	^{m f n}	Unobstructed.
^{m f n} प्रसव्यं प्रतिकूलं (स्याद्) अपसव्यमपष्ठु (च)	^{m f n 7 m f n}	Contrary.
^{m f n} 34. वामं (शरीरं) सव्यं (स्याद्)	^{m f n e}	Left.
^{m f n} अपसव्यं (तु) दक्षिणम्	^{m f n}	Right.
^{m f n} सङ्कटं (ना तु) सम्पाद्यः	^{m f n}	Narrow.
^{m f n h m f n m f n} 35. सङ्कीर्णं संकुलाकीर्णं	^{m f n m f n}	Impervious.
^{m f n} सुखितं परिवापितम्	^{m f n}	Crowded, confused. g
		Shaved.

1—मृ. 2 एक. 3 इ—र. 4 च— 5—य. 6 च—.

7 चा—.

^a Fem. साधारणी—या. ^b Some read एकतरः. ^c त्वः (resulting from two radical pronouns, त्व and त्वत्, which differ in accent). ^d Or अपविलम्बितं. ^e Or अपसव्यं. Some make one term explanatory of the other. ^f Invariably masculine. ^g Some make this and the preceding article synonymous. ^h Also सङ्कीर्णं.

Strung ; tied.	^{m f n a m f n b m f n} ग्रन्थितं सन्धितं दृढं
Spread ; diffuse.	^{m f n m f n m f n} विस्तृतं विस्तृतं ततम्
Forgotten.	^{m f n m f n} 36. अन्तर्गतं विस्तृतं (स्यात्)
Placed. e	^{m f n d m f n} प्राप्तप्रणिहिते (समे)
Shaken.	^{m f n m f n 1 m f n m f n 2 m f n m f n} वेक्षितं प्रेक्षिताधूत चलिताकम्पिताधूते
Thrown, cast, sent.	^{m f n m f n m f n m f n 3 m f n m f n 4 m f n} 37. मुक्त मुक्ता ऽस्तनिष्ठाविद्वक्षितेरिताः (समाः)
Intrenched.	^{m f n m f n} परिक्षिप्तं (तु) निवृतं
Stolen.	^{m f n 5 m f n} सूषितं सूषिता (यकम्)
Expanded ; dispersed.	^{m f n m f n} 38. प्रवृद्ध प्रवृत्ते
Deposited.	^{m f n m f n} न्यस्त निवृष्टे
Multiplied.	^{m f n 6 m f n} गुणिताहते
Plastered.	^{m f n 7 m f n} निदिग्धोपचिते
Hidden.	^{m f n m f n} गूढ गुप्ते
Pounded.	^{m f n e m f n} गुण्डित रुषिते
Melted.	^{m f n m f n} 39. द्रुता ऽवदीर्णे
Raised, held up.	^{m f n 8 m f n} उद्गुर्योद्यते
Suspended n a swing.	^{m f n m f n} काचित शिथिले

1 आ—.

2 आ—.

3 आ—.

4 ई—.

5—त

6 आ—.

7 उ—.

8 उ—.

* Or पचितं. Also गुम्फितं and गुम्फितं. b Or चर्दितं. Likewise चर्दितं. c Also, obtained. d And व्याप्तं. e Or गण्डितं.

m f n m f n

प्राण प्राते

Smelled.

m f n m f n

दिग्ध लिप्ते

Smeared,
anointed.

m f n 1 m f n

समुदक्तेऽवृते (समे)

Drawn :
raised from
a deep
place.

m f n

m f n

m f n

m f n 2 m f n

40. वेष्टितं (स्यात्) बलयितं सम्बृतं रुद्धमावृतम्

Surround-
ed. a

m f n m f n

रुग्ण भुग्ने

Bent, crook-
ed.

m f n m f n 3 m f n b m f n

(ऽथ) निश्चित क्षुण्ण शतानि तेजिते

Sharpened,
whetted.

m f n m f n

41. (स्याद्) विनाशेन्मुखं पक्वं

Mature.

m f n m f n

m f n

क्रीण क्रीतो (तु) लज्जिते

Ashamed.

m f n m f n m f n c

वृते (तु) वृत्तं वावृत्तौ

Chosen ; ap-
pointed.

m f n d

m f n

संयोजितं उपाहितः

Joined ; an-
nexed.

m f n m f n

m f n

42. प्राप्यं गम्यं समासाद्यं

Attainable.

m f n m f n m f n m f n

स्यन्नं रीणं सुतं सुतम्

Flowing,
dropping.

m f n

m f n

सङ्गूढः (स्यात्) सङ्कलिते

Arranged ;
or heaped. e

m f n

m f n

ऽवगीतः ख्यातगर्हणः

Detested.

1 छ—.

2 आ—.

3 आत.

^a Some restrict the two first terms to signify encompassed ; and the other three, secured from access. ^b Also निष्ठातं. ^c Some, disallowing the root of this word, read व्यावृत्तः. Also व्यावृत्तः. ^d Or संयोगितः. ^e Or, as otherwise interpreted, brought in contact.

Various, multiform.	^{m f n} 43. विविधः (स्याद्) ^{m f n} वज्रविधेः ^{m f n} नानारूपः ^{m f n} पृथग्विधः
Censured, blamed.	^{m f n} अवरीणो ^{m f n} धिक्कृत (चाप्य.)
Coarsely pounded.	^{m f n a} ऽवध्वसो ^{m f n} ऽवचर्णितः
Diluted decoction. b	^{m f n} 44. अनायासकृतं ^{m f n} फाण्डं
Sounded ; making a noise.	^{m f n} स्वनितं ^{m f n} ध्वनितं (समे)
Bound.	^{m f n} बद्धे ^{m f n} सन्दानितं ^{m f n c} मृतमदितं ^{m f n d} सन्दितं ^{m f n} सितम्
Decocted.	^{m f n} 45. निष्पक्वे ^{m f n} कथितं
Boiled. e	^{m f n} (पाके क्षीराज्यपयसां) ^{m f n} दहतम्
Departed. f	^{m f n} निर्वाणो (सुनिवक्त्रादौ)
Become calm. g	^{m f n} निर्वात (सु. गते ऽनिले)
Mature, ripe.	^{m f n} 46. पक्व ^{m f n} परिणते
Passed (as ordure).	^{m f n} गनं ^{m f n} हन्ने
Passed (as urine).	^{m f n} मीढ (नृ) ^{m f n} मूत्रिते
Nourished.	^{m f n} पुष्टे (तु) ^{m f n} पुषितं
Borne. h	^{m f n} सोढे ^{m f n} क्षान्तम्
Vomited.	^{m f n i 2} उद्दान्तमुद्गते ^{m f n}

1 उ—.

2 उ—.

* Also अवध्वसः. b Made by an extemporary and simple preparation. c And मूत्रं. d उदितं. e Water, milk, or liquid butter. As a saint who has attained beatitude, a fire which is extinguished, a beast which is infirm, &c. f Wind no longer blowing. h Also patient. i Likewise उद्दानं and उद्दानं or उद्दानं.

47. दान्त (सु.) दमिते

शान्तः शमिते

प्रार्थिते ऽर्हितः

ज्ञप्त (सु.) ज्ञपिते

कन्यकादिते

पूजिते ऽस्तितः

48. पूर्ण (सु.) पूरिते

क्षिष्टः क्षिष्टिते

ऽवसिते सितः

प्रुष्ट सुष्टेऽषिता दग्धे

तष्ट त्वष्टौ तनूकते

49. वेधितच्छिद्रितौ विष्टे

विज्ज विज्जौ विचारिते

निःप्रभे विगता ऽरोकौ

विलीने विद्रुत द्रुतौ

50. सिष्टे निर्हत्त निष्पन्नौ

दारिते भिन्न भेदितौ

जतं सूतसुतं (चेति त्रितयं तन्तुसन्तते)

Tamed, sub-
dued or
trained.

Pacified,
appeased.

Asked, re-
quested.

Made
known.

Covered.

Worshipped
revered.

Filled : full.

Tired, fa-
tigated.

Finished.

Burnt.

Pared ;
made thin.

Pierced.

Judged, dis-
cussed.

Gloomy,
obscured.

Liquid.

Accom-
plished.

Split.

Woven

1 का—

2 च—

3 छि—

4 च—

* And चर्चितः

- Saluted, honoured. 51. $\left\{ \begin{array}{l} \text{(स्याद्)} \text{ चर्हिते नमस्थितं नमसितमुपचायिता} \\ \text{ऽर्चिता ऽपचितम्} \end{array} \right.$
- Served, adored. वरिवसिते वरिवस्थितमुपासित (द्यो) पचरितं (च)
- Suffering pain. 52. सन्तापित सन्तप्तः धपित धूपायितौ (च) दून (च)
- Pleased, glad, content. हृष्टे मत्तस्तप्तः प्रह्वन्ः प्रमुदितः प्रीतः
- Cut. 53. क्खिन् क्खितं लूनं क्खत्तं दातं दितं क्खितं दृक्खणम्
- Fallen. खलं ध्वलं अष्टं खल्वं पयं च्युतं गलितम्
- Obtained. 54. लब्धं प्राप्तं विव्वं भावितमासादितं (च) भूतं (च)
- Sought. अन्वेषितं गवेषितमन्विष्टं मार्गितं वृगितम्
- Wet ; moistened. 55. चार्द्रं सार्द्रं क्खिन् तिमितं सिमितं समुव्वमत्तं (च)
- Preserved, saved, guarded. वातं त्वाणं रक्षितमवितं गोपायितं (च) रुप्त (च)
- Disregarded, despised. 56. अवगणितमवमता ऽवज्ञाते ऽवमानितं (च) परिभूते
- Abandoned, left. त्यक्तं हीनं विधुतं समुज्झितं धूतमव्यष्टम्
- Spoken, said. 57. उक्तं भाषितमुदितं जल्पितमाख्यातमभिहितं वपितम्

m f n m f n m f n m f n m f n 1 m f n m f n

बुद्धं बुधितं मनितं विदितं प्रतिपन्नमवसिताऽवगते ^{Known, understood.}

m f n a 2 m f n 3 m f n 4 m f n m f n

58. उरीकृतमुरीकृतमङ्गीकृतमाश्रुतं प्रतिज्ञातम् ^{Promised.}

m f n m f n m f n b m f n 5 m f n 6 m f n

सङ्कीर्णं सम्बिदितं संश्रुतं समाहितेऽपश्रुतेऽपगतम्

m f n m f n m f n m f n m f n m f n 7 m f n

59. ईलितश्लेषपायितपनायितप्रणुतपणितपनितानि ^{Praised.}

m f n c m f n m f n 8 m f n 9 m f n

अपिगीर्णं वर्णितं ऽभिष्टु तेष्ठितानि स्तुताऽर्थानि

m f n m f n m f n d m f n m f n e m f n m f n

60. मञ्जित चवितलिप्त प्रत्यवसितगिलितखादितप्रातम् ^{Eaten.}

m f n m f n m f n f m f n m f n m f n m f n

अभ्यवहताऽवजग्ध ग्रस्ता गुस्ता ऽधितं भुक्ता

m f n g m f n h m f n i m f n j m f n k m f n l

61. क्षेपिष्ठ क्षोदिष्ठ प्रेष्ठ वरिष्ठ स्थविष्ठ वंदिष्ठाः

Certain irregular superlatives.

(क्षिप्र क्षुद्रा भीक्षित पृथु पीव वहुल प्रकर्षार्थाः)

m f n m m f n n m f n o m f n p m f n q m f n r

62. साधिष्ठ द्राधिष्ठ स्फेष्ठ गरिष्ठ क्रसिष्ठः वृन्दिष्ठाः

(बाढ व्यायत वहु गुरु वामन हृन्दारकातिशये)

1 क्ष—.

2 उ—.

3 क्ष—.

4 क्षा—.

5 उ—.

6 उ—.

7—त.

8 ईदित.

9 स्तुत.

^a And उरीकृतं. ^b Also प्रतिश्रुतं. ^c And गीर्णं. ^d Likewise क्षोढ.
^e And गिरितं. ^f Also जग्धं. ^g Most quick. ^h Most small. ⁱ Most dear.
^j Most large. ^k Most corpulent. ^l Most numerous. ^m Most hard.
ⁿ Most long. ^o Most firm. ^p Most heavy. ^q Most short.
^r Most abundant.

CHAPTER III.

1. (प्रकृतिप्रत्ययादर्थैः सङ्कीर्णं लिङ्गमुच्यते)

Action. ^{1 n a f}
कर्म क्रिया

Continual. ^{m f n c}
^b (तत्सातत्ये गम्ये स्युर्) अपरस्तराः
^{n d}

Totality. 2. (साकल्यासङ्गवचने) पारायण

Adherence, attachment. ^{m f n c}
परायणे

Wilfulness, independence. ^{f f f}
यदृच्छा स्वरिता

Vain and causeless state. (हेतु शून्या त्वास्या) विख्ययणम्

Quiet. g ^{m m 2 f}
3. शमय (स्तु) शमः शान्तिर्

Self-command. h ^{f m m}
दान्ति(स्तु) दमयो दमः

Approved occupation. i ^{n j}
अवदानं (कर्मवृत्तं)

A desirable gift. ^{n n k}
काम्यदानं प्रवारणम्

1—नृ.

2—न्ति.

^a One authority makes this term masc. and neut. in both its acceptations, of action and of act. Others add, in both genders, कर्मः, and कर्म. ^b In respect of action. ^c Adjectively अपरस्तरः, राः, रं. Adverbially,—रं. ^d Invariably neuter even with nouns of other genders. ^e Some read त्वरायणं or त्वरायणं. ^f Also स्वरिता. ^g Absence of passion. ^h Endurance of the pain of austerities. ⁱ Some interpret this an act accomplished. ^j Also अवदानं. ^k Likewise प्रवारणं.

4. वशक्रिया संवदनं^{f n b}

Subduing
by charms.

मूलकर्म (तु) कार्मणम्^{1 n n}

Maglc.

विधननं विधुवनं^{n n c}

Tremour.

तर्पणं प्रीणनाऽवनम्^{n n n}

Satisfac-
tion. d

5. पर्याप्तिः (स्यात्) परित्वाणं हस्तवारण (मि.त्यपि)^{f n n e}

Warding of
a blow.

सेवनं सीवनं स्युतिर्^{n n 2 f}

Sewing.

विदरः स्फुटनं भिदा^{m n f f}

Tearing,
rending.

6. आक्रोशनमभीषद्ः^{n 3 m g}

Curse, im-
precation.

संवेदो वेदना (न ना)^{m f n}

Sensation,
perception.

सम्पूर्कनमभिव्याप्तिर्^{n 4 f}

Co-extend-
ing, pervad-
ing.

यात्रा भिक्षाऽर्चनाऽईना^{f f f n f n}

Begging.

7. वर्धनं छेदनं^{n n}

Cutting.

(ऽथ द्वे) आनन्दन सभाजने^{n i n j}

Courtesy ;
welcome
or adieu. h

आप्रच्छनम्ⁿ

(अथा) ज्ञायः सम्प्रदायः^{5 m m}

Received
doctrine. k

क्षये क्षिया^{m f}

Loss.

1—नृ.

2—ति.

3 अ—.

4—प्ति.

5 अ—.

* Bringing into one's power by drugs, charms or incantations ; or the drugs and charms by which that is effected. ^b Or संवदना. Also संवननं. ^c And विधननं. ^d Whether the act of pleasing or the state of being pleased. ^e Or हस्तधारणं. ^f And स्फोटनं. ^g Likewise अभिषद्ः. ^h Civility in receiving a friend, or in taking leave of him : embracing, friendly inquiry, adieu. ⁱ And आनन्दनं. ^j Also सभाजनं. ^k Traditional and right.

Taking. a	8. ग्रहे ग्राहो
Wish, desire.	वयः कान्तौ
Protection, defence.	रक्षा रक्षणे
Sound, noise.	रणः कथे
Perforation, piercing.	व्यधे वेधे
Maturity.	पचा पाके
Calling ; challenging.	हवे हतौ
Engaging ; appointing. d.	वरो वतौ
Combustion, burning.	9. ओषः शोषे
Guiding, directing.	नये नाये
Wearing, growing old.	ज्यानिर्जी शौ
Whirling, going round.	अमो अमौ
Increase, growth.	स्फातिर्द्वौ
Fame, notoriety.	प्रथा ख्यातौ
Touch, contact.	स्पृष्टिः दृक्तौ
Oozing, dripping.	स्रवः स्रवे

1—ति.

2 ला—.

3—ति.

4—ति.

5 जीर्णि.

6—भि.

7 वृद्धि.

8—ति.

9—क्ति.

a Whether by seizure or acceptance. b Some read रक्षा. c Also वयः. d Prevailing on a person to undertake a business. Both terms also signify requesting, and encompassing. e Also ओषः. f And शोषः. Also अमः.

^{f a} 10. एधा सद्यः

Thriving.

^{n b} स्फुरणं ^{n c} स्फुरणे

Throbbing.

^{2 f} प्रमितौ ^f प्रमा

True know-
ledge.

^f प्रसूतिः ^m प्रसवे

Bringing
forth(as
young).

^{m d} क्षेपते ^m प्राधारः

Pouring
forth ; as-
persion.

^m क्लमयः ^m क्लमे

Fatigue.

^m 11. उत्कर्षोऽतिशये

Excellence.

^f सन्धिः ^m श्लेषे

Union, junc-
tion.

^m विषयः ^{m e} आशये

Refuge ;
asylum.

^{3 f} क्षिपायां ⁿ क्षेपणं

Sending ;
directing. f

^f गीर्णं ^{4 f g} गिरौ

Swallowing.

^{n h} गुरणमुद्यमे ^{5 m}

Effort, exer-
tion.

^m 12. उन्नायः ^m उन्नये

Raising.

^m आश्रयः ⁿ श्रयणे

Reliance ;
taking re-
fuge.

ⁿ जयने ^{m i} जयः

Conquest,
victory.

1—वि. 2—ति. 3—पा. 4 गिरि. 5 उ—.

^a Some read विधा. ^b And स्फुरणं or स्फोरणं. Also स्फुरः and स्फुरणा. ^c Likewise स्फारणं. ^d And च्योतः. ^e Or आश्रयः. ^f Also interpreted passing away time. ^g Also मिलिः and मिलनं. ^h Likewise मूरणं and गोरणं. ⁱ According to another reading, जपनं, जपः, in-
audible repetition.

Discourse, speech.	^m निगादे ^m निगदे
Pride. ^a	^m मादे ^m मद
Regret.	^m उद्देग ^m उद्दमे
Trituration of perfumes.	13. ^m विमर्दनं ^m परिमले
Conferring of a benefit. ^b	^{1 m} अभ्युपपत्तिरु ^{2 m} मुग्रहः
Disfavour.	^{m c} निग्रह स्तुतिरुद्धः स्याद्
Attack, onset. d	^m अभियोग (स्तु) ^{3 m} भिग्रहः
Clinching of the fist.	14. ^m मुष्टिवन्ध (स्तु.) ^m संग्राहो
Affray, assault. e	^m डिम्बे ^{m f} उमर ^m विस्मवौ
Ligament, fettters.	ⁿ बन्धनं ^f प्रसित्तिचरः ^{4 m g}
Morbid heat. h	^{m i} स्पर्शः ^{5 m j} स्पष्टोपतप्तारि ^{6 m}
Injury. k	15. ^m निकारो ^m विप्रकारः (स्याद्)
Hint, sing, token. l	^m आकारस्त्रिङ्ग ^{7 m} इक्षितः ^m

1—त्ति.

2 च—.

3 च—.

4 चार.

5—हृ.

6 उ—प्र.

7 इ—.

^a Also joy. ^b By doing good, or by preventing ill. ^c Or विग्रहः. Also, according to a varied reading, निरोधः and विरोधः; but here a different acceptation is intended: viz. restraint or confinement. ^d Some explain this, a challenge to fight. ^e A conflict without weapons. Also terrifying the enemy by shouts or gestures. Likewise devastation and predatory or irregular war. ^f And उमरः. ^g Some read स्मारः, and connect it with the next article. ^h The line is by some divided into three articles, instead of two: viz. ligament; business of a scout or spy (चारः स्त्रिङ्गः); morbid heat. ⁱ Also स्पर्शः. ^j Or स्पर्श (हृ). ^k Also wickedness. ^l Indication of sentiment.

^m परिणामो ^m विकारो ^f (हे समे) ^{1 f} विकृति विक्रिये	Change of form. a
16. ^m अपहार ^{2 m} (स्व) पचयः	Loss.
^m समाहारः ^m समुच्चयः	Assemblage. b
^m प्रत्याहार ⁿ उपादानं	Abstraction. c
^m विहार ^m (स्तु.) परिक्रमः	Walking for pleasure.
17. ^{m c} अभिहारो ⁿ ऽभिग्रहणं	Robbery. d
^m निर्हारो ⁿ ऽभ्यवकर्षणम्	Extraction.
^m अनुहारो ^m ऽनुकारः (स्याद्)	Imitation.
^m (अर्थस्यापगमे) ^m व्ययः	Expenditure.
18. ^m प्रवाह ^f (स्तु.) ^m प्रवृत्तिः (स्यात्)	Stream. f
^m प्रवहे ^m (गमनं वहिः)	Going forth, issuing.
^m विवामो ^m वियमो ^m यामो ^m यमः ^m संयाम ^m संयमौ	Forbearance. g
19. ^{3 n} हिंसाकर्मा ^m ऽभिचारः (स्याज्)	Incantation to destroy.
^{f h} जागर्ष्या ^{m f} जागरा(हयोः)	Waking. watching.

1—वा.

2 च—.

3—नृ.

* Some distinguish the terms, making the two first signify a total change, and the other two a partial or temporary alteration. ^b Gathering together in fact, or in thought. ^c Restraining the organs of sense. Also abridgment. ^d Or seizure in one's presence. ^e Likewise अप्याहारः. ^f Or continual flow. Likewise commencement of action. ^g This line is by some divided into three articles : the two first terms signifying various distress ; the two next decrease ; and the two last, forbearance. ^h Also जाग्रिया and जागर्तिः. Likewise जागरणं.

Obstacle, impedi- ment. Contiguous support. a	^m विघ्नो ^m ऽन्तरायः ^m प्रत्यूहः (स्याद्) ^m उपघ्नो ^m ऽन्तिकान्त्रये
Enjoyment. Encom- passing ; surround- ing. Separation.	20. ^m निर्वेश ^m उपभोगः (स्यात्) ^m परिसर्पः ^m परिक्रिया ⁿ विधुर (न्तु.) ^m प्रविशेषो
Meaning, intention.	^m ऽभिप्रायच्छन्द ^m आशयः
Abridg- ment.	21. ⁿ संक्षेपणं ⁿ समसनं
Contradic- tion.	^{f c} परिसर्ख्या ^m परीसारः ^{f c} पर्यवस्था ⁿ विरोधनम्
Perambula- tion. d	(स्याद्) ^f आस्था (त्वा) ^{2 f} सना स्थितिः
Stay.	^{m f} विस्तारो ^m विग्रहो ^m व्यासः
Diffusion.	^m स च (शब्दस्य) ^m विस्तारः
Prolixity.	(स्यान्) ⁿ महनं ⁿ सम्बाहनं
Rubbing of the person.	^m विनाशः (स्याद्) ⁿ चदर्शनम्
Disappear- ance.	23. ^m संस्तवः (स्यात्) ^m परिचयः
Acquaint- ance.	^m प्रसर (स्तु.) ^m विसर्पणम्
Spreading.	^m नीवाक (स्तु.) ^m प्रयामः (स्यात्)
Scarcity.	^{m g} सन्निधिः ⁿ सन्निकषणम्
Proximity.	

1 वा—

2 वा—

a As a tree, of a creeper. b Also neut. छन्दः (स्). c And प्रत्यवस्था. d Moving about, on the ground : some interpret it near approach. e Or परीक्षणा. f And विस्तारः. g Also सन्निधिः.

^m 24. लवेऽभिलावेऽलवने

Reaping.

^m निष्पावः ⁿ पवने ^m पवः

Winnowing,
cleaning.

^m प्रस्तावः (स्याद्) ^m अवसरः

Occasion,
opportunity.

^m तसरः ⁿ सूत्रवेष्टनम्

A shuttle. a

^m 25. प्रजनः (स्याद्) ^m उपसरः

First pregnancy of
cows. c

^m प्रश्रय ^m प्रनयौ (समौ)

Affectionate solicitation.

^f धीशक्तिर्निष्क्रमेः

Intellectual
faculty. e

^m (सखी तु) ⁿ संक्रामेऽदुर्गसञ्चरः ^m

Difficult
progress. f

^m 26. प्रत्युत्क्रमः ^m प्रयोगार्थः

Act tending
to a main
object.

^m प्रक्रमः (स्याद्) ^m उपक्रमः

Beginning. k

ⁿ (स्याद्) ² अभ्यादानमुद्घात ^m आरम्भः

^m संक्रमस्ररा

Haste,
hurry.

1 नि—.

2 उ—.

3 त्व—.

* Also act of weaving. ^b Or तसरः. ^c Some interpret it, the season of impregnation. Others explain it, the first going of a cow to a bull ; or the first impregnation ; or simply her impregnation by the bull, or her pregnancy. ^d Also प्रसरः. ^e Power of the understanding : as attention, comprehension, reasoning, &c. ^f Towards a place scarcely accessible. ^g And संक्रमः. ^h Likewise सञ्चरः. ⁱ Or प्रत्युत्क्रान्तिः. ^j Some read प्रयुद्धार्यः ; and explain this article, beginning of battle : others interpret it, war or combat. ^k Some divide this article ; making the two first terms signify a first beginning, and the three last a commencement in general : others explain the two first, a beginning ; and the three last, a thing begun. ^l Also उपोद्घातः ^m And त्वरिः.

Impedi- ment. i	27. प्रतिबन्धः प्रतिदम्भो ^{m a}
Causing to descend.	इवनाय (स्तु.) निपातनम् ^{m b n c}
Apprehen- sion. d	उपलम्भ (स्व) इनुभवः ^{m m}
Smearing. e	समालम्भो विलेपनम् ^{m m}
Separation of lovers. f	28. विप्रलम्भो विप्रयोगो ^{m m}
Liberality. g	विलम्भ (स्व) तिसर्जनम् ^{m 1 n}
Celebrity.	विश्राव (स्तु) प्रविख्यातिर् ^{m 2 f h}
Attention.	अवेक्षा प्रतिजागरः ^{f m}
Reading ; lecture.	29. निपाठ निपठौ पाठे ^{m m m}
Wetness. i	तेमस्तेमौ समुन्दने ^{m m n}
Distress, from dis- ease, &c.	आदीनवास्त्वौ क्षेये ^{m 3 m j m}
Meeting ; union.	मेखके सङ्ग सङ्गमौ ^{m m m k}
Research.	30. समीक्षणं विचयनं मार्गणं जगणा जगः ^{n l n n n m m}
Embrace.	परिरम्भाः परिष्वङ्गः संक्षेप उपगूहनम् ^{m n m n n}
Sight ; see- ing ; looking.	13. निर्वर्णनं (तु) निध्यानं दर्शनालोकने क्षणम् ^{n n 4 n o 5 n 6 n}

1 अ— 2—ति. 3 आ—. 4—न. 5 आ—. 6 ई—.

^a Likewise विद'भः. ^b And अवमयः. ^c Or निपातन'. ^d Conception otherwise than from memory. ^e With saffron, sandalwood, &c. ^f Also solitude, and disagreement. ^g Some explain it, appointing, engaging. ^h Also प्रतिख्यातिः. ⁱ One explains this, wet. ^j Or आश्रयः. ^k Also सङ्गमं and साङ्गमः. ^l Likewise अन्वीक्षणं and अन्वेष्टनं, or गवेष्टनं. ^m Some read जगणा. ⁿ Or परीरम्भाः. ^o According to another reading, आलोकः and लक्षणं.

ⁿ ⁿ ^m ^f प्रत्याख्यानं निरसनं प्रत्यादेशे निराकृतिः	Rejection ; disallow- ance.
^m ^m 32. उपशायो विधाय (सु पर्व्यायशयनार्थकौ)	Watching alternately.
ⁿ ^{f b} ^{f c} ^f अर्जनं (च) कृतीया(च) कृनीया(च) कृणा (र्थके)	Censure, re- proach. a
^m ^m ^m ^{m c} 33. (स्याद्) व्यत्यासो विपर्व्यासो व्यत्यय(सु) विपर्व्यये	Contrariety ; opposition. d
^{m g} ^m ^m ^m पर्व्ययो ऽतिक्रम (स्तस्मिन्) ऽतिपात उपत्ययः	Transgres- sion. f
ⁿ 34. (प्रेषणं यत्समाह्वय तत्र स्यात्) प्रतिशासनम्	Mission af- ter calling. h
^m (सु) संज्ञायः (क्रतुषु या स्तुतिर्भूमिर्द्विजन्मनाम्)	Place where the priests stand. i
^m ^{m k} 35. (निधाय तच्छते यत्र काष्ठे काष्ठं सु) उद्हनः	A carpen- ter's work- bench.
^m स्तम्बघ्न(स्तु.) स्तम्बघनः (स्तम्बो येन निहन्यते)	Tool for cutting corn and grass. j
36. आविधो (विध्यते येन तत्र)	An auger. l
^m ^m (विष्वक्समे) निघः	Round, circular.
^m ^m उत्कार (सु) निकार(सु द्वौ धान्योत्क्षेपणार्थकौ)	Winnowing of corn. m

^a One commentator remarks, that two of these terms, कृतीया and कृनीया, which properly signify shame, are here inserted by mistake. ^b Also रोद्धा. ^c Likewise कृषिवा and कृषीया or कृषीया. ^d One interprets this, misapprehension. ^e And विपर्व्यायः. ^f Some make the four terms, others the two first of them, synonymous with the preceding. ^g And पर्व्यायः. ^h Sending of a servant on an errand after calling him. ⁱ At a solemn act of religion ; reciting hymns and prayers. ^j For eradicating clusters of gramineous plants : some say for cutting the stalks : others explain the term a basket to receive heads of Indian corn, &c. ^k Also स्तम्बघ्नन,—नी. ^l Turned by a string. ^m Or piling it up.

	^m 1 ^m ^m 2 ^m
Swallow- ing, &c. ^a	37. निगारोद्गारः विद्यावोद्ग्राहा (स्तु. गरणादिषु)
	^{3f} ^{4f} ^{5f} ^{m b}
Stopping, ceasing.	आरत्यवरति विरतय उपरामे
	^{m f c}
Spitting.	(वा स्त्रियां तु) निष्ठेवः
	^f ^{6 n} ⁿ
	38. निष्ठुति निष्ठेवनं निष्ठीवन (मित्यभिधानि)
	ⁿ ^{f d}
Speed.	अवने जूतिः
	^f ⁿ
Conclusion.	साति ल) स्वसाने (स्याद्)
	^e ⁿ ^f
Fever.	(अथ) चूरे जूतिः
	^m ⁿ
Driving of cattle.	39. उदज (स्तु.) पशुप्रेरणम्
	^m ^f
Curse.	अकरणि (रित्यादयः शापे)
	^{7 n}
Aggregate patronymic. ^g	(गोत्रान्तेभ्य सस्य वृन्दमित्यौ, पणवका (द्विकम्)
Multitude of loaves and pies. ^h	40. आपूपिकं शाष्कुलिकं (मेवमाद्यमचेतसाम्)

1 उ—.

2 उ—.

3—ति.

4 अ—.

5—ति.

6 नि—.

7 औ—क.

^a The four terms, here exhibited, differ in signification. निगारः, swallowing. उद्गारः, vomiting. विद्यावः, cough; some say, sound. उद्ग्राहः, taking up : also, replying in argument. ^b Or उपरामः. ^c Fem. निष्ठेवा. Some say, also neuter निष्ठेवं. ^d Likewise जूतिः. Some add अवने and अवनः. ^e End of action. ^f So similar terms of imprecation. As अवननिः, अजीवनिः, अवयाहः, निषाहः, &c. Ex. तस्याजीवनिरेवासु, May he not live ! ^g Instanced in the text ; आपणवकं, a multitude of descendants of UPAGU So गार्गकं, a multitude of descendants of GARGA. दाक्षकं,—of DAKSHA. ^h Respectively : stated as instances of nouns of multitude of inanimate things.

(मायवानान्तु.) मायव्यं ^{n a}	Multitude of boys.
(सहायानां) सहायता ^f	—of coadjutors.
41. हल्ला (हल्लानां) ^f	—of ploughs.
ब्राह्मण्य वाड्ये (तु द्विजन्मनाम्) ^{n n}	—of priests.
(हो पशुकानां पृष्ठानां) पार्श्वं पृष्ठं (मनुक्रमात्) ^{n n}	—of ribs and back-bones. b
42. (चल्लानां) चलिनी चल्या (ऽप्य.) ^{f f}	—of threshing floors.
(ऽय) मानुष्यकं (वृणाम्) ⁿ	—of men.
ग्रामता जनता धूम्या पाश्या गल्या (पृथक् पृथक्) ^{f f f f f}	—of villages, &c. c
43. (अपि) साहस्य कारीष चार्मणाथर्वणा (दिकम्) ^{n n n 1 n}	—of thousands, &c. d

1 आ—य.

* Some read जानव्यं. ^b Respectively. * In order : multitude of people ; accumulation of smoke ; abundance of fetters ; great quantity of reeds, (or multitude of ropes or of throats : for गल्ल has all these senses.) ^d In order : multitude of pieces of dry cow-dung ; abundance of hides (or of shields) ; collection of prayers and incantations delivered by the sage AT'HARVAN : besides other similar terms : as चार्मण्यं, assemblage of coats of mail ; चार्मिण्यं, multitude of men in armour ; चार्मिण्यं,—of men holding shields ; चाक्षारं,—burning or burnt coals ; चेत्यं,—of fields.

CHAPTER IV.

SECTION I.

1. (मानार्थाः केपि कान्तादिवर्गेषु वा त्व कीर्तिताः
भूरि प्रयोगा ये येषु पर्यायेष्वपि तेषु ते)

1 Sky, ether.
2 Heaven.

2. (आकाशे त्विदिवे) नाका

1 World.
2 People.

लोक (सु. सुवने जने)

1 Verse.
2 Glory.

(पद्ये यद्यसि च) श्लोकः

1 Arrow.
2 Sword.

(शरे चक्रे च) सायकः

1 Shakal.
2 God of water.
1 Fried rice flatten-
ed. 2 Infant.
1 Sight, look.
2 Light.

3. जम्बुकौ (क्रोटु वरुणौ)

दृथुकौ (चिपिटार्भकौ)

पालोकौ (दर्शनेद्योतौ)

1 A double drum. 2 A large drum.

(भेरी पटहम्) धामकौ

1 Mark.
2 Flank. c
1 Spot.
2 Defama-
tion.

4. (उत्थङ्ग चिङ्गयार्) अङ्गः

कलङ्को (ऽङ्गापवाहयोः)

^a Or चायकः. Some read शारकः. ^b Some reverse the interpretations : one of these instruments is a large drum beaten at both extremities ; the other, at one end only. ^c The side above the hip, where women place young children in carrying them. Also 3 A cypher or figure. 4 An act of a drama. 5 Variegated or spotted.

^m तक्षका (नागवर्षक्योर्)	1 A carpenter. 2 The chief of snakes. a
^m चर्कः (रुटिकसूर्ययोः)	1 Crystal. 2 The sun. b
^m 5. (मावते वेधसि ब्रध्ने पुंसि) कः	1 Wind. 2 <i>Brahma</i> . 3 Sun. 4 Soul.
^m कं (शिरोऽम्बुनोः)	5 Head. 6 Water. c
^m (स्नात्) पुष्पाक (स्तुच्छधान्ये संक्षेपे भक्तसिक्त्यके)	1 Shrivelled grain. 2 Brevity. d
^m 6. (उलूके करिषः पुच्छमूलोपास्तौ च) पेचकः	1 An owl. 2 Root of a tail. e
^{m n} (कमण्डली च) करकः	Water-pot. f
^m (सुगते च) विमायकः	A <i>Buddha</i> or saint. g
^m 7. विष्णु (ईशे वितस्तौ च)	1 Cubit. h 2 A span.
^m (शूककीटे च) वृश्चिकः	Scorpion. i
^m (प्रतिबुले) प्रतीक (खि. ष. कदेशे च पुंस्यम्)	An integrant part. j

* Or of demi-gods shaped like snakes, abiding in the infernal regions. Also 3 Speaker of the prologue to a drama. ^b Also 3 *Asclepias gigantea*. 4 Copper. 5 A title of *Indra*. ^c Also 7 Joy. ^d Others say, 2 Celerity. 3 Lump of boiled rice. ^e That is of an elephant's tail. ^f Especially a hollow Cocoanut, or gourd. Also m. f. 2 Hail. m. 3 Pomegranate. 4 A bird (Curlew.) m. n. 5 A box to hold betle-leaf. ^g Also 2 Title of *GANE'SA*. 3 Title of *YAMA*. 4 Name of *VISHNU's* eagle. 5 A spiritual teacher. 6 Obstacle ; difficulty. ^h Whether the measure, or the forearm. ⁱ The insect ; as well as the sign of the zodiac. Also, 2 The month during which the sun is in Scorpio. Likewise, 3 A crab. 4 A hairy caterpillar. 5 Name of a tree (*Vangueria Spinosa*). ^j And m. f. n. 2 Contrary : not consonant. 3 Inverse.

1 Gentian. a
2 A fragrant
grass. b

Sorts of Cu-
cubitace-
ous plants. c

A white sort
of Mimosa. e

1 Incense.
2 Meal of
seams. f

Asafoetida. g

1 INDRA.
2 Bdellium.
3 Owl. j
1 Diseas. e
2 Pain.
3 Fear. k

small. l

8. (स्याद्) भूतिक् (न्तु भूनिम्ने कन्तुये भूत्तुये ऽपि च)
1 f d

(ज्योत्स्निकायां च घोषे च) कोषातक्य

(ऽय कट्फले

9. सिते च चदिरे) सोमवल्कः (स्याद्)

(ऽय सिद्धके

तिलकल्के च) पिण्याके।

बाह्मीकं (रामठे ऽपि च)

10. (महेन्द्रगुम्फलूकक्याखयाचिपु) कौशिकः

(रक्तापयङ्गाख.।) तद्दः

(खल्पे ऽपि) चुङ्कक (चि.पु)

1—की.

2 का—.

* Gentiana Chirayta, Roxb. † Andropogon Schoenanthus : and another kind. Some, varying the interpretation, make this a name of the *Kāyaphal*. ° Vizt. 1 Trichosanthes dioeca. 2 Luffa Pentandra and Acutangla, R. Likewise 3 Achyranthes aspera. Also 4 Night. d And कोषातकी. ° Also 2 the *Kāyaphal*. † Likewise 3 Oilcake of sesame. 4 Asafoetida. 5 Saffron. ‡ Also 2 Saffron. And m. 3 Name of a country. 4 Horse bred in that country. 5 Man of a low tribe. h And बाह्मीकं, बाहिकं, or बाह्मीकं. † Also 4 Snakecatcher. Likewise 5 Ichneumon (viverra mungo). 6 Title of VISWAMITRA. 7 Skilled in dictionaries. And f. कौशिकी. 8 Title of GAURI. 9 Name of a river in Bengal. Or कौशिकः—की. * Also 4 Sound of a drum. † Also 2 Hard. 3 Low, vile. 4 poor, indigent. 5 Youngest. m Fem. चुङ्कका. Also चुङ्ककः—का.

11. जैवालकः (यथाह्ने ऽपि)	The moon. a
(सुरे ऽप्युग्रस्य) वर्त्तकः	A horse's hoof. b
(व्याघ्रे ऽपि) पुच्छरीको (जा)	A leopard. c
(यवान्यामपि) दीपकः	An aromatic seed. d
12. यासाहकाः (कपि क्रोटु ग्रामः)	1 Ape. 2 Dog. 3 Shakal.
(स्वर्णे ऽपि) गैरिकम्	Gold. f
(पीडाये ऽपि) व्यथीकं (स्याद्)	Pain. g
अथीकं (तृप्तिवे ऽवृत्ते)	1 Falsehood. 2 Any thing displeasing. h
13. (शीतान्वयाद्) ऽनूके (हे)	1 Disposition. 2 Race, family. i
अनूके (अकलवत्कले)	1 part. 2 Scale of a fish. 3 Bark.

1—क.

^a Also m. f. n. 2 Long-lived. 3 Thin. ^b And m. f. 2 A quail. ^c Also 2 The elephant posted in the S. E. to uphold the world. 3 A proper name (the author of a dictionary). 4 A variety of the sugar-cane. Likewise n. 5 A white lotos. 6 A white umbrella. 7 A medicinal drug. ^d Ligusticum Ajowan, Roxb. Or else Apium involu-
cratum, R. Also 2 Cumin (Cuminum Cyminum). 3 Celosia Cristata. 4 A lamp. 5 In rhetoric, a certian elegance of construction. ^e Or दीपकः m. n. 1 Ligusticum Ajowan R. 2 Apium involu-
cratum, R. 3 Celosia cristata. ^f Also 2 Red orpiment. 3 Red chalk. ^g Likewise 2 Any thing displeasing. 3 Unfit to be done. 4 Strange. 5 Reverse. Also m. 6 Addicted to an unnatural crime. ^h Also : 3 The fore-
head. ⁱ Likewise m. 3 A former state of existence.

1 A weight. a
2 Gold. 3 Orna-
ment on the
breast.

(साष्टे यते सुवर्णानां हेमुरोभूषणे पले

m n

14. दीनारे ऽपि च) निष्को (ऽस्त्री)

m n

1 Sin.
2 Fraud. b

कल्को (ऽस्त्री समलैर्नयोः

दम्भे ऽप्य)

m n

1 SIVA's
bow. 2 Tri-
dent. c

(ऽथ) पिनाको (ऽस्त्री मूलशङ्करधन्वयोः)

A female
elephant. d

15. धेनुका (तु करेण्वां च)

Cloudiness.
e

(मेघजाले च) कारिका

1 Agony.
2 Explanato-
ry verse. f

कारिका (यातनाद्वर्त्तमाः)

An earring.
g

कर्णिका (कर्णभूषणे

• One of 108 *suvarnas*. Also one of 4 *suvarnas*. Likewise one of 2 *karshas*. ^b Also 3 Dirt. 4 Ordure. 5 Sediment. 6 Levigated powder. 7 The belleric myrobalan. And m. f. 8 Sinful ; wicked. ^c Siva's ; some say, any trident. Also 3 A shower of dust. ^d Also 2 A milch cow ; especially one which has recently calved. 3 Dagger. Likewise m. 4 Proper name ; a demon slain by KRISHNA. n. 5 A herd of kine. 6 Gesture of a woman. ^e A multitude or succession of clouds. Also : 2 A dark cloud threatening rain. 3 A fog or mist. 4 Blackness. 5 Black. 6 The Goddess GAURI'. 7 Name of a terrific goddess. 8 A female crow. 9 A black scorpion. 10 Spikenard. 11 A sort of potherb. 12 A branch of a Cucumber plant. 13 A line of hair reaching to the navel. 14 Price of a commodity on credit. 15 Interest at a monthly rate. 16 Spirituous liquor. 17 A stain or defect in gold, &c. ^f Or, as otherwise read, 3 Interest at any stipulated rate. 4 Action in general. Also 5 An art or profession. 6 A female rope-dancer and tumbler. ^g Also 2 The pericarp of a lotos. 3 The tip of an elephant's trunk. 4 The middle finger.

16. करिहस्ताङ्गुली पद्मबीजकोष्ठां)

(त्रिषूक्तरे)^a^{m f n}
वन्दारकौ (रूपिमुख्याव्)^{m f n}

एके (मुख्यान्त्यकेवलाः)

^{m f n}

17. (स्वाहाभिः) कौकुटिके! (यथादूरेरितेक्ष्णः)

^{m f n}

लालाटिकः (प्रभोर्भासदर्शी कार्म्यक्षमश्च यः)

^{m n}

18. (भूदन्वितस्त्वक्कये चक्रेषु) कटके! (ऽस्त्रियाम्)

^m

(सूयग्रं सुद्रुमौ च लोमहर्षं च) कण्टकः

1 Hand-
some.2 Chief,
Principal. b

1 Chief.

2 Other.

3 Alone.

4 One.

Hypocriti-
cal. c1 Attentive,
2 Indolent.

d

1 Side of
a bill.

2 Bracelet.

3 Circle. e

1 A thorn.

2 A paltry

foe. 3 Hair
on end. f

^a The following admit the three genders. ^b Also m. 3 A god.
⁴ A general or leader of an army. ^c Also, 2 One who never looks far
before him ; but steps with caution for fear of treading on insects.
^d Watchful of his master's looks. 2 Careless or incapable of work.
3 Mode of embrace. ^e Also 4 A ring on an elephant's tooth. 5 An
army. 6 A metropolis. 7 Sea salt. ^f Also 4 A fishbone. 5 Finding
fault. This and the preceding line are omitted by most commentaries.

SECTION II.

1 Bright-
ness. 2 Ray
of light.
3 Flame. a
1 A bee.
2 An arrow.
An aurifer-
ous gem. b

19. मवश्व (खि.ट्कर ज्वालास्व)

(ऽखिवाश्वौ) शिखीमुखौ

शंखौ (निधौ ललाटास्य कम्बौ न ली)

Organ of
sense. c

(न्द्रिगे ऽपि) चक्षु

1 Ray of
light.
2 Flame. d

20. (वृषिज्वाले अपि) शिखे

SECTION III.

1 A moun-
tain. 2 A
tree. e

(शैखरशौ) नगावृगौ

1 Wind.
2 An arrow. f

आशुगौ (वायुविशिखौ)

1 An arrow.
2 The sun.
3 A bird. g

(शरार्कविहगाः) चगाः

1 A bird.
2 The sun. h

21. पतङ्गौ (पक्षिमुखौ च)

1 Areca. i
2 Multitude.

पूगः (कसुकरुन्धयोः)

1—खा.

2 नग.

3 चग.

a Also 4 Beauty. b And 2 The bones of the forehead. m. n. 3 A shell, a conch. 4 In numeration, the twelfth place of figures. c Also 2 Vacuity. 3 A cypher. 4 Heaven. 5 The sky. 6 Auspiciousness. d Likewise 3 A branch. 4 A radicant branch. 5 Crest of a peacock. 6 Lock of hair on the head. 7 Chief, principal. e Also 3 A serpent 4 The sun. f Likewise m. f. n. 3 Fleet, moving with speed. g Also 4 A planet. 5 A grasshopper. 6 A god. 7 Sound. h Also 3 A grasshopper. 4 Brasil-wood. i Masc. The palm (Areca faufel). Neut. Its nut.

^m
(पशवेऽपि) वृणः

Cattle. a

^m
वेगः (प्रवाहजवयोऽपि)

1 Stream.
2 Speed. b

^m
22. परागः (कौसुमे रेणौ स्त्रीयादौ रजस्यपि)

1 Pollen of
flowers.
2 Dust. c

^m ^m
(गजेऽपि) नागमातङ्गाव्

An ele-
phant. d

^m
अपाङ्ग (स्तिलकेऽपि च)

A circlet on
the fore-
head. e

^m
23. स्वर्गः (स्वभावनिर्माद्यनिश्चयाध्यायदृष्टिषु)

1 Nature.
2 Relinquish-
ment. f

^m
योगः (सम्बन्धोपायध्यानसङ्कृतियुक्तिषु)

1 Armour.
2 Means. g

^m
24. भोगः (सुखे स्त्रादिभूतावहेच, फणकाययोः)

1 Enjoy-
ment.
2 Hire. h

^{m j}
(चातके हरिणे पुंसि) शारङ्गः (शबले त्रिषु)

1 Sort of
bird. 2 A
deer. i

* Likewise 2 Deer. 3 An elephant with white marks on his fore-
head. 4 A constellation (the head of Orion). 5 Search. ^b Also
3 Rapid transition, as of mind or wind. 4 Call of nature. ^c And
3 Fragrant powder. Also 4 Eclipse. 5 Coral. ^d Also नागः. 2 A
snake (Coluber naja: and a sort of demigod shaped as a serpent).
3 A cruel person. 4 Name of a country. 5 In comp. Pre-eminent.
6 Mesua ferrea. 7 Rottlera tinctoria, R. 8 Cyperus pertenuis, R.
Likewise चातङ्गः. 2 A race of mountaineers. 3 The sacred fig-tree
(Ficus religiosa). ^e Also 2 Corner of the eye. 3 A lame or maim-
ed person. ^f Likewise 3 Certainty. 4 A chapter or section.
5 Creation. Also 6 Perseverance. ^g And 3 Meditation. 4 Union.
5 Junction. Also 6 Keeping a fixed posture. 7 Lucky conjuncture.
8 In astrology. A mode of reckoning the moon's longitude. ^h And
3 Expanded head of a serpent. 4 Body of a serpent. Also 5 Eat-
ing. 6 Nurture. ⁱ And m. f. n. 3 Variegated. Also m. 4 An
elephant. 5 A bee. 6 A peacock. ^j Or शारङ्गः.

An ape. a 25. (कपौ च) पुवगः^m

1 Curse.
2 Defeat. b

(यापे त्व.) ऽभिषङ्गः (पराभवे)^m

1 A yoke.
2 A pair.
3 An age. c.

(यानाद्यङ्गे) युगः (पुंसि)^m

1 Heaven.
2 An arrow
3 A bull.
4 Speech. d

युगं (युग्मे कृतादिषु)ⁿ
26. (स्वर्गेषुपशुवाग्वज्रदिग्ने तदृष्टिभूजले)^{m f e}

लक्षट्टया स्त्रियां पुंसि) गौर्ⁿ

1 A mark.
2 Privy part. f

लिङ्गं (चिह्नं शेषयोः)ⁿ

1 Prefera-
bleness.
2 Summit. g

27. शृङ्गं (प्राधान्यसाम्बोच्च.)ⁿ

1 The head.
2 Privy part. h

वराङ्गं (मूर्ध्वगुच्छयोः)ⁿ

1 Prosperi-
ty. i

भगं (श्रीकाममाहात्म्यवीर्ययत्नार्ककीर्त्तिषु)ⁿ

^a Also 2 A frog. 3 Sort of bird (a diver). 4 The dawn: the charioteer of the sun. ^b Also 3 Oath. 4 Groundless imputation. 5 Embrace. ^c The *Kṛtā*, *Trétā*, *Dvāpara*, and *Kali*. Also 4 A measure of four cubits. ^d And 5 The thunderbolt. 6 A region or quarter. 7 An eye. 8 A ray of light. 9 The earth. 10 Water. Likewise 11 The sun. ^e Masc. in some senses ; and fem. or even neut. in others. ^f *Membrum virile*. Also 3 A sign or token. 4 The Symbol of SIVA. ^g Of a mountain. Likewise 3 A home. Also fem. 4 A sort of fish (*Silurus pungentissimus*). 5 A poisonous plant. ^h *Pudendum muliebre*. ⁱ Or 2 Beauty. And 3 Love, desire. 4 *Pudendum muliebre*. 5 Excellence (virtue, knowledge, &c.) 6 Strength, Vigour. 7 Care. 8 Glory, fame. And m. n. 9 One of the twelve suns. Also 10 The Moon.

SECTION IV.

^m 28. परिषः (परिधाते ऽस्ते ऽप्य)	1 Destruction. 2 An iron club. a
^m ओषो (हन्ते ऽम्भसां रये)	1 Multitude. 2 A current. b
^m मूल्ये पूजाविधाव्) ऽर्धो	1 Price. 2 Mode of adoration. c
ⁿ (ऽहो इः खव्यसनेष्व्) ऽधम्	1 Sin. 2 Pain. 3 Passion.
^{m f n} 29. (लिप्षिते ऽपि) लघुः	Pleasing. d.

SECTION V.

^m काचाः (शिक्यस्तेदहृगुः)	1 A swing. e. 2 Glass. f
^m विपर्यासे विस्तरे च) प्रपञ्चः	1 Reverse. 2 Copiousness. g
^m (पावके) शुचिः	1 Fire. 2 A tried minister. 3 A month. h
30. (मास्यमात्ये चाप्युपधे पुंसि मेध्ये सिते त्रिषु)	
^f (अभिषुङ्गे स्पृहायाश्च गभस्तौ च) रुचिः (स्त्रियाम्)	1 Passion. 2 Desire. i

a Or 3 A club armed with iron. 4 In astrology, One of the *Yogas*. b Of water. Also 3 Succession. c Or of showing respect. d Also 2 Small. 3 Light. And n. 4 Quick. e For suspending a load. f And 3 A disease of the eye. g And 3 Error or illusion. 4 Proximity. 5 Abundance. Also 6 Delusion. h That of *A'shád'ha* or of *Jyaish't'ha*. Or 4 The Hot season. 5 The sentiment of love. And m. f. n. 6 Pure. 7 White. i And 3 A ray of light. Or 4 Intentness. 5 Splendour. 6 Beauty.

SECTION VI. a

- 1 Clear. 2 A bear. b 31. (प्रसन्ने भक्षुकेष्य.) ऽच्छे^m
 4 A cluster. गुच्छः (श्लवकहारयोः)^{m f n}
 2 Sort of neck-lace. c
 1 Hem of a garment. d (परिधानाद्यले) कच्छे^m (जलप्रान्ते तिसिद्धकः)

SECTION VII.

- 1 A peacock. 2 VISHNU's bird. 32. (केकितार्चाव.) ऽहिभुजौ^m
 1 A tooth. 2 A regenerate man. e (दन्तविप्राखण्डा) द्विजाः^m
 1 VISHNU. 2 SIVA. 3 A goat. f अजा (विष्णु हरच्छागा)^m
 1 A cowpen. 2 A road. g (गोष्ठाध्वनिवद्वा) वजाः^m
 1 A deified saint. 2 YAMA. h 33. धर्म्मराजौ (जिनयमौ)^m
 An elephant's tooth. i कुच्छे^{m n} (दन्ते ऽपि न खियाम्)

* The stanza, constituting this section, is omitted by most commentators. ^b Also 3 Crystal. ^c Likewise 3 A clump. 4 A multitude or assemblage. ^d And m. f. n. (some say m.) 2 Bank or shore. Also m. 3 Sort of tree (Hibiscus Populneoides). ^e Of the three first tribes. And 3 An oviparous animal: a bird, &c. ^f Also 4 *Brahmā*. 5 Cupid. 6 A sheep. 7 Proper name; Son of RAGHU. ^g And 3 A multitude. ^h Also 3 Title of YUD'HIST'HIRA. ⁱ Likewise 2 An harbour.

^m
वसन्ते (क्षेत्रपूर्वारे)

1 A field. 2 A city gate. a
3 A pretty woman.

^f
वसन्ता (वसन्तदर्शना)

34. (समे क्षांश्चे रणे ऽप्या) जिः

1 Even ground.
2 War.

^f
प्रजा (स्यात्प्रजातौ जनेः)

1 Progeny.
2 People.

^m
चञ्चौ (यङ्गयथाङ्गौ च)

1 A conch.
2 The moon. b

^{m f n}
(स्वके नित्ये) निजं (त्रिष)

1 Own.
2 Perpetual.

SECTION VIII.

35. (पुंस्यामनि प्रवीणो च) चेतसो (वाचसिद्धकः)

1 Soul. c

^f
संज्ञा (स्याच्चेतनानामहस्ताद्यौर्ध्वसूचना)

1 Thought.
2 Name.
3 Hint. d

36. द्वापदौ (वैद्यविद्वांसौ)

1 A physician. 2 A wise man.

^m
ज्ञो (विद्वांसोमजो ऽपि च)

1 A wise man. 2 BU-D'HA. e

1 चाञ्चि.

* Also 3 War. b Also 3 *Dharmantari*. 4 A tree (*Eugenia acutangula*). And n. 5 A Lotus. c And m. f. n. 2 Skilful. d Also 4 Proper name: the wife of the sun. e First of the lunar race.

SECTION IX.

A crow. a	^m (काकेभगण्डौ) करटौ
An elephant's cheek. 2 The hip. b	^{m c} (गजगण्डकठी) कटौ
1 Bald. 2 Without prepuce. d	^{m e} 37. शिपिविष्ट (सु खलतौ दुश्चर्मणि महेश्वरे)
1 divine artist. f	^{l m g} (देवशिल्पिन्यपि) त्वष्टा
Destiny. h	ⁿ दिष्टं (दैवे ऽपि न द्वयोः)
Pungency.	^m 38. (रसे) कटुः
Improper act. i	^{2 n} कटु (कार्श्ये त्रिषु मत्सरतीक्ष्णयोः)
1 Happiness. 2 Ill luck. j	ⁿ रिष्टं (क्षेमाशुभाभावेषु)
Happiness. 2 Misery. k	ⁿ ऽरिष्टे (तु शुभाशुभ)
1 Illusion. 2 Fraud.	39. (मायानिश्चलयन्त्रेषु कैतवावृतराशिषु

1—ट्ट.

2 कटु.

^a And 2 An elephant's cheek. Also 3 A person speaking nonsense. 4 One following a blamable profession. ^b Also 3 A mat. 4 A dead body. And f. (कटौ). 5 Long pepper. ^c Nom. कटुः. But some, by a slight variation of the reading and interpretation, make कटिः the term in both acceptations ; or else कटिः and कटुः. ^d Naturally so. Or 3 A leper. 4 Title of SIVA. 5 KRISHN'A. ^e And शिपिविष्टः or शिपिविष्टः. ^f VIS'WAKARMA'. Also 2 A carpenter. 3 In mythology, One of the twelve suns. ^g Or तट्टा (ट्ट). ^h Also m. 2 Time. ⁱ And m. f. n. 3 Envious. 4 Fierce. 5 Displeasing. Also f. 6 Mustard. 7 A medicinal plant. vulg. Catuci. ^j And 3 The reverse of ill luck. Also 4 Destruction. 5 Sin. ^k Also 3 Sign of death. 4 Spirituous liquor. Likewise m. Garlic. 6 Melia azadderekht. 7 A crow.

अयोधने शैलशृङ्गे सीराङ्गे) कूट (मृत्तियाम्)	2 Lie. 4 Assemblage.
40. (सूक्ष्मै लावां) त्रुटिः (स्त्रीत्यात्कालेऽल्पे संशयेऽपि सा)	5 Summit. a 1 Small cardamum. 2 An instant. b
(चर्त्युत्कर्षाश्रयः) कब्धो	1 End of a bow. 2 Eminent. c
(मूले लग्नकचे) जटा	1 A root. 2 Clotted hair. d
41. व्युटिः (फले सखद्वौ च)	1 Consequence.
दृष्टि (ज्ञानेऽक्षिण दर्शने)	2 Opulence. c 1 Knowledge 2 An eye. 3 Sight.
इष्टि (यगिच्छयोः)	1 A sacrifice. 2 Desire. f
दृष्टि (निश्चिने वज्रले त्रिषु)	1 Certain. g
42. कष्टे (तु कष्टगङ्गे)	1 Painful. 2 Difficult. i
(दक्षामन्दागदेषु तु)	
पटु (द्वौ वाच्यलिङ्गौ च)	1 Diligent. 2 Skilful. j

१—टि.

a Of a mountain. And 6 Ploughshare. 7 Body of a plough. 8 Uniform substance (as the etherial element, &c.). 9 A trap for deer. 10 A hammer. Likewise 11 A jar. 12 Name of a plant. b And 3 An atom. 4 Doubt. c And 3 Edge of a weapon. 4 A corner or angle. 5 In numeration, Ten millions. d Also 3 Spikenard. e Also 3 Praise. f Likewise 3 A memorial verse. g The subject of ascertainment. And m. f. n. 3 Much. Also f. 4 Creation. h Or कृष्ट. Likewise Created, fabricated. i Not easily attainable. j And 3 Fierce. 4 Cruel. 5 Hale. Also m. 6 A plant (Trichosanthes dioica) u. 7 Salt.

SECTION X.

SivA. a	^m नीलकण्ठः (शिवे ऽपि च)
1 The stomach. 2 A granary. b	^m 43. (पुं०) कोष्ठे! (ऽन्तर्घटं कुक्षलो ऽन्तर्महनाया) ^f निष्ठा (निष्पत्तिनाथान्ताः)
1 Confirmation. c	^{1 f} काष्ठे! (त्वर्षे स्थितौ दिशि)
1 Excellence. 2 Limit. 3 Region. d	^{m f n} 44. (विषु) व्येष्ठे! (ऽतिशयो ऽपि)
Pre-eminent. e	^{m f n} कनिष्ठे! (ऽतिबाल्ययोः)
1 Very young. 2 Small. f	^{m n} दण्डो (ऽस्त्री सगुडे ऽपि स्याद्)
A staff. g	^m गुडे! (गोलेषुपाकयाः)
1 A globe or ball. 2 Raw suger. h	^m 45. (सर्पमांसात्पथ्यं) (व्याडौ)
1 A serpent. 2 A carnivorous beast. i	

1 काष्ठा.

^a Also 2 A peacock. 3 A blue jay (Coracias Indica, &c.) 4 A gallinule. ^b And 3 An apartment. Also 4 Own. ^c And 2 Disappearance. 3 Destruction. Or 4 Stop. 5 Steady practice. ^d Or quarter. Also 4 A measure of time; 18 twinklings of an eye. 5 A place. 6 A plant (Amomum Anthorhiza). Likewise n. 7 Wood. ^e Also 2 Eldest. 3 Very old. Likewise m. 4 The month so called. And f. 5 The constellation. ^f Also 3 Youngest. And f. 4 The little finger. ^g Likewise 2 A measure of four cubits. 3 A churning stick. 4 A measure of time; 24 minutes. 5 Punishment. 6 YAMA; the Judge of the next world. 7 A companion of the sun. 8 A column of troops. 9 A stem or trunk. ^h Also f. 3 Euphorbia Tirucalli, &c. ⁱ As a tiger, &c. Also 3 A wicked man.

	^{1 f} ^{f b} गोभूवाचस्त्रि.) डा इलाः	1 A cow. 2 The earth. 3 Speech. a
^f षोडा (वंशशलाकापि)		A bambu rod. c
	^f नाडी (काले ऽपि षट्क्षणे)	An Indian hour. d
^{m n} 46. काण्डो (ऽस्त्री दण्डवाणार्धवर्गावसरवारिषु)		1 A stem. 2 An arrow. e
ⁿ (स्याद्) भाण्ड (मृग्याभरणे ऽमत्रे मूलवणिग्धने)		Trappings of a horse. f

SECTION XI.

ⁿ 47. (भयप्रतिज्ञयोर्) वाढं		1 Much. 2 Promise. g
ⁿ प्रगाढं (भयलक्ष्ययोः)		1 Much. 2 Difficult. h
^{m f n} (यत्तस्य लो त्रिषु) हृढौ		1 Able. 2 Bulky. i
^{m f n} व्यूढौ (ऽविन्यस्तसंहतौ)		1 Arranged. 2 Compact. j

1 इडा.

^a And 4 Wife of BUDHA and daughter of IKSHWAKU. ^b The word is written both ways. ^c Likewise 2 A war whoop. And m. 3 Venom. ^d Equivalent to 24 minutes. Also 2 A pipe or tube. 3 A vein or artery. 4 The guts. 5 A fistulous sore. 6 The hollow stalk of a lotos, &c. ^e And 2 Bad. 3 A chapter. Or 4 A horse. 5 Multitude. Likewise 6 Opportunity. 7 Water. Also 3 A Cluster ; or a shrub. 9 A branch of a tree. ^f Some say, his saddle. And 2 A vessel. 3 Stock or capital. Also 4 An ornament. ^g Some make the term indeclinable. ^h Or 3 Pain. 4 Firm ⁱ Also 3 Strong. 4 Firm. 5 Confirmed. 6 Much. ^j Likewise 3 Large.

N n

- 1 Child.
 2 Human foetus.
 1 Son of BALI. 2 An arrow. a
 1 A particle.
 2 Eye of corn. b
 1 Multitude.
 1 A stake at play. 2 Wa- ges. d
 1 A bow string.
 2 Quality. e
 1 State of be- ing unem- ployed. f
 1 Tribe.
 2 Colour. g

48. ^mअगो (ऽर्भकेष्वैषागर्भे)

^mबाणा (बलिसुते शरे)

^mकणो (ऽतिसूक्ष्मे धान्यांशे)

^m(संघाते प्रमथे) गणः

49. ^mपणो (द्युतादिषू. तृष्टे भृतौ मूल्ये घने ऽपि च)

^m(मौव्यां द्रव्याश्रिते सत्वशुक्लसन्ध्यादिके) गुणः

50. ^m(निर्व्यापारस्थितौ कालविशेषोत्सवयोः) क्षणः

^mवर्णो द्विजादौ शुक्लादौ स्तुतौ)

^{m n}वर्ण (न्तु वाचरे)

1 The Sun. h 51. ^mअरगो (भास्करे ऽपि स्याद्वर्णभेदे ऽपि च त्रिषु)

1 SIVA. i ^mस्याणुः (शर्वे ऽप्य)

1 A raven. j ^m(ऽथ) द्रोणः (काके ऽपि च)

1 Sound. k ^{m l}(रवे रणः

^a Also 3 Sound. And m. f. 4 A plant (blue Barleria). 5 Wages of weaving. ^b Also 3 A spark of any gem. And f. 4 Long pepper. 5 Cuminum cyminum. ^c And 2 S'IVA's attendants. ^d And 3 Price. 4 Wealth. 5 A commodity. 6 Business. 7 A weight ; two *tôlas*. 8 In tale, twenty *gandâs* of cowries. ^e And 3 Epithet. 4 A rope. 5 A cook. ^f And 2 A minute of time (the 6th part of a *ghatî* ; some say the 12th part of a *muhurta*). 3 A moment. 4 A festival. 5 Dance and song. ^g Also 3 Praise. 4 Narration. m. n. 5 A letter of the Alpha- bet. ^h And m. f. n. 2 Dark red. Also m. 3 The Charioteer of the sun. 4 The dawn. And f. 5 Maddar. ⁱ And m. n. 2 A pollard, or trunk of a lopped tree. 3 A spear. 4 A nest of termites. ^j And 2 A measure of capacity. 3 Proper name: the military preceptor of the *Pân'davas*. ^k And m. n. 2 War, battle. ^l This stanza is omitted by many commentators.

52. ग्रामणी ^m (नापिते पुंसि श्रेष्ठे ग्रामाधिपे त्रिषु)	1 A barber. a
ऊर्णा ^{f c} (मेघादिलोमि स्यादावर्त्तं चान्तराङ्गुवौ)	1 Wool, felt, &c. b
53. हरिणी ^f (स्यान्मृगी हेमप्रतिमा हरिता च या)	1 A doe. 2 A golden image. d
(त्रिषु पाण्डौ च) हरिणः ^{m f n}	Yellowish white. e
स्थणा ^f (सम्भेऽपि वेष्टनः)	A house post. f
54. तृष्णो ^f (सृष्टापिपासे द्वे)	1 Desire. 2 Thirst.
(जुगुप्साकरणे) घृणो ^f	1 Blame. 2 Pity
(वणिक्पथे ऽपि) विपणिः ^f	1 A market. g
(सुरापत्यक् च) वारुणी ^f	1 Spirituous liquor. 2 The west.
55. करेणु ^{f i} (रिभ्यां स्त्रीनेभे)	A female elephant. h
द्रविणं ^{m n} (तु बलं धनम्)	1 Strength. 2 Wealth. j
शरणं ⁿ (मृहरक्षितोः)	1 A house. 2 Preserver. k
श्रीपर्णं ⁿ (कमले ऽपि च)	A lotos. l.

a And m. n. 2 Excellent. 3 A superintendent of a village. b And 2 A circle of hair between the eye-brows: esteemed a token of greatness. c Or ऊर्णा. d And 3 Green. Also 4 Sort of metre. 5 A description of women. e Also m. 2 A deer. f Likewise 2 An iron image. g Also 2 A stall or shop. See Book II. ch. 2. 2. 3 A commodity for sale. h And m. A male elephant. i Or fem. करेणू. j Also 3 Gold. k Likewise 3 Preservation. 4 Killing. l Nelumbium speciosum. Also 2 Premna spinosa and longifolia.

1 Poison.
2 War. a

56. (विषाभिमरलीहेषु) तीक्ष्णं (क्षीवे खरे त्रिषु)

1 Proof.
2 Limit. b

प्रमाणं (हेतुमर्त्यादायास्तेवत्ताप्रभातषु)

1 Instrument.
2 Field. c

57. करणं (साधकतमं चेत्यगात्रेन्द्रियेषूपि)

1 Birth.
2 Unresisted
march of
troops. d

(प्राण्युत्प्रादे) संसरण (मसम्बाधचमृगतौ

58. घण्टापथे)

1 Food vom-
ited. 2 Rais-
ing. e

(ऽथ वान्ताम्ने) संसुद्धरण (मुन्मथे)

(चतस्रिषु)

1 A horn.
2 Elephant's
tooth.

विषाणं (स्यात्पशुश्चक्रेभदन्तयोः)

1 Declivity.
2 Humble. h

59. प्रवणः (क्रमनिम्नोर्थां प्रहे ना तु चतुष्पथे)

1 Miscellane-
ous. 2 Im-
pure. i

सङ्कीर्णो (निचिताशुद्धाव्)

1 Desert.
2 Salt and
barren soil.

ईरणं (मून्यमूषरम्)

^a Or 3 Death. 4 Iron. 5 A weapon. 6 Any thing metallic. 7 Haste. 8 Sea salt. And m. f. n. 9 Sharp. 10 Hasty. Also m. 11 Nitre. ^b And 3 Sacred ordinance. 4 Quantity. 5 Authority. ^c And 3 Body. 4 Organ of sense. Also 5 Cause. m. 6 A tribe sprung from the third and fourth classes. ^d Or 3 Beginning of war. And 4 A highway. Or 5 A resting place. ^e As of water from a well. Or 3 Eradicating of a tree, &c. ^f And उद्धरण. ^g The following admit the three genders. ^h And m. 3 A place where four roads meet. Also m. f. n. 4 Generous. 5 Principal. ⁱ Or 3 Mixed. 4 Of an impure or mixed tribe. ^j And ईरणं.

SECTION XII.

60. (देवसूर्यो) विवस्वन्तो	1 n	1 A god. 2 The sun.
	2 n	
सरस्वन्तो (नदार्थवा)		1 A river. 2 The sea. a
	3 m	
(पक्षिताख्यो) गरुडन्तो		1 A bird. 2 VISHNU'S bird.
	4 m	
शकुन्तो (भासपक्षिणौ)		1 The Indian vulture. 2 A bird. b
	5 m	
61. (अग्न्युत्पातो) धूमकेतू		1 Fire. 2 A comet. c
	m	
जीमूतो (मेघपर्वतो)		1 A cloud. 2 A mountain. d
	m	
हस्तौ (तु पाणिनक्षत्रे)		1 A hand. 2 The asterism. e
	6 m g	
मरुतो (पवनामरौ)		1 Wind. 2 A deity. f
	7 m	
62. वज्रा (हस्तिपदे सृते)		1 An elephant driver. 2 A charioteer. h
	8 m f n	
भर्ता (घातरि पोटरि)		1 A holder. 2 A nourisher. i
	m	
(यानपात्रे शिथौ) पोतः		1 A boat. 2 A young animal. j
	m	
प्रेतः (प्राण्यन्तरे सृते)		1 A departed soul. k

1—वृ.

2—वृ.

3—वृ.

4—न.

5—वृ.

6—त or —वृ.

7—नृ.

8—सृ.

* Also m. f. n. 3 Juicy. f. 4 Goddess of speech. 5 A river. ^b Likewise 3 An insect. ^c Also 3 A falling star. ^d Likewise 3 The plant called *Deolar*. ^e Corvus. Also 3 An elephant's trunk. 4 A cubit. 5 (In composition with वेद्य) multitude ; pre-eminence. ^f Of a particular order. Also n. 4 *Medicago esculenta*. ^g वृक्ष or वृक्षः. ^h Likewise m. f. n. 3 Any person who restrains. ⁱ And m. 3 A husband. ^j Also 3 Site of a house. ^k And m. f. n. 2 Dead.

1 The moon's
descending
node. a

63. (ग्रहभेदे ध्वजे) केतुः^m

(पार्थिवे तमये) सुतः^m

1 A king.
2 A son. b

1 An archi-
tect. c

स्यपतिः^m (कारुभेदे ऽपि)

1 A mountain.
2 A king.

भूषद्^{1 m} (भूमिधरे नृपे)

1 A king. d

64. मूर्द्धाभिधितो^m (भूपे ऽपि)

A woman's
courses. e

वृत्तः^m (स्त्रीकुसुमे ऽपि च)^{2 m}

VISHNU. f

(विष्णवावप्य) ऽजिता ऽव्यक्तौ^m

1 A Cart-
wright. 2 A
charioteer. g

सूत^m (खट्वरि सारथौ)

Wise, learn-
ed. h

65. व्यक्तः^{m f n} (प्राज्ञे ऽपि)

1 A science.
2 An exam-
ple. i

दृष्टान्ताव्^{3 m} (उभे शास्त्रनिदर्शने)

1 Charioteer.
2 A porter. j

वृत्ता^{4 m} (स्यात्सारथौ द्वाः स्ये चत्त्रियायां च मृद्रजे)

1 Topic.
2 Mode. k

66. दृत्तान्तः^m (स्यात्प्रकरणे प्रकारे कार्त्तुसर्गवार्त्तयोः)

1—वृ.

2—कृ.

3—नृ.

4—सृ.

^a Reckoned as the ninth planet. 2 A flag or standard. 3 A mark or symbol. 4 A comet. 5 An enemy. ^b Or 3 A king's son. And 4 fem. सुता, a daughter. ^c Or 2 A head carpenter. Also 3 A person performing a sacrifice to the planet Jupiter. And m. f. n. 4 Chief. ^d Or 2 A man of the military tribe. 3 A mixed class sprung from the 1st and 2d. 4 A chief minister. ^e And 2 A season ; spring, summer, &c. ^f Also अजितः. 2 One of the *Jinas*. m. f. n. 3 Unconquered. And अव्यक्तः. 2 *Siva*. n. 3 The Supreme soul. 4 Any invisible principle. m. f. n. 5 Indistinct. ^g Likewise 3 A mixed class sprung from the 2d and 1st. 4 Quicksilver. m. f. n. 5 Generated. ^h Also 2 Evident. 3 Ascertained. ⁱ Likewise 3 Death. ^j And 3 A mixed class sprung from the 4th and 2d. 4 One sprung from the 4th and 3d. Likewise 5 Son by a female slave. ^k And 3 Whole. 4 Rumour. Story.

^m आनर्त्तः (समरे वृत्त्यस्थाननीरुद्धिशेषयोः)	1 War. 2 A stage. a
^m 67. कृतान्तो (यमसिद्धान्तदेवाकुशलकर्मसु) (क्षेप्तादि रसरक्तादि महाभूतानि तद्गुणाः)	1 YAMA. 2 Right conclusion. b
^{1 m} 68. इन्द्रियाण्यश्मविकृति शब्दयोनिसु) धातवः (कक्षान्तरेऽपि) शुद्धान्तो (वृपस्यासर्वगोचरे)	1 Principle of the body. c The seraglio. d
^{f f} 69. (कास्तुसामर्थ्ययोः) शक्तिर् मूर्त्तिः (काठिन्यकाययोः)	1 An iron spear. 2 Power. e 1 Matter. 2 Body. g
^{f h} (विस्तारवस्तुयोर्) व्रततिर् (वसती) रात्रिवेश्मनोः	1 Expansion. 2 A creeping plant. 1 Night. 2 A house. i
^{f k} 70. (क्षयार्चयोर्) अपचितिः साति (दानावसानयोः)	1 Loss. 2 Worship. j 1 Gift. 2 Destruction.

1—तु.

2—ति or —ती.

^a Or 3 A theatre. 4 Name of a Country on the N. W. coast of India. 5 Inhabitant of that country. ^b Demonstrated doctrine. And 3 Destiny. 4 Sinful act. ^c Viz. phlegm, wind and bile. 2 Constituent part: as blood, flesh, marrow, &c. 3 The primary elements; earth, water, fire, air, and ether. 4 Their qualities, odour, flavour, colour, touch, and sound. 5 The organs of sense, nose, tongue, eye, skin and ear. 6 Fossil. 7 Metal. 8 Root of words; crude verb. ^d The king's private palace, or apartments of his women. Also 2 The king's wife, or concubine. ^e Likewise 3 Energy of a divinity: as GAURI of SIVA. ^f शक्तिः or शक्ती. ^g Or a definite form. ^h व्रततिः or व्रततिः. ⁱ Also 3 Stay, abode. ^j Likewise 3 Expense. 4 Exclusion. ^k Some add सतिः and सन्तिः.

1 Pain. 2 End
of a bow.

^{f a}
चर्त्तिः (पीडा वगुष्कोष्कोर)

1 Kind or
sort. 2 Birth.
^b

जातिः (सामान्यजनानोः)

1 Usage.
2 Oozing. c

71. (प्रचारस्यन्दयो) रीतिर्^{1 f}

1 Calamity
of season. d

ईति डिम्बप्रवासयोः)

1 Gain.
2 Obtaining. e

(उदये ऽधिगमे) प्राप्तिः^f

1 Three sa-
crificial fires.
^f

तेता (त्व ऽग्नित्रये युगे)

A harp. g

72. (वीणाभेदे ऽपि) महती^f

1 Ashes.
2 Success. h

भूति (भस्मानि सम्पदि)

1 River of
snakes. 2 City
of serpents. i

(नदीनगर्थानागानां भोगवत्त्वं^{2 f}

(ऽथ सङ्करे

1 Combat.
2 Company.
3 Assembly.

73. संगे सभायां) समितिः^f

1 Wane,
loss. 2 A-
dode. j

(क्षयवासावपि) क्षतिः^f

1 Sun-beam.
2 Weapon.
3 Flame.

(रवेरर्चिश्च शस्त्रं च वज्रिष्वाक्षा च) हेतयः^{3 f}

1 The world.
2 Sort of
metre. k

74. जगती (जगति च्छन्दोविशेषे ऽपि क्षितावपि)

1—ति.

2—ती.

3—ति.

* Or चर्त्तिः. ^b Also 3 Sort of metre. 4 Jasmin. 5 Nutmeg. 6 Lineage. ^c Likewise 3 Brass. 4 Scoria of metals. ^d And 2 Travelling abroad. ^e Or 3 Rise. 4 Improvement, success. ^f And 2 Second age of the world. ^g NA'ARADA's lute with 100 (some say seven) strings. 2 Solanum melongena. ^h Also 3 Super-human power, as rendering oneself invisible, &c. 4 Production. ⁱ Both situated in the infernal regions. Also m. भोगवान् (—वत्). A serpent. ^j Also 3 The earth. 4 Period of general destruction. ^k And 3 The earth.

पंक्ति (अन्धेऽपि दृश्यं)	1 A metre. 2 Ten. a
(स्यात्प्रभावेऽपि चा)यतिः	1 f Majesty or dignity. b
75. पत्ति (गती च)	Motion. c
(मूले तु) पक्षतिः (पक्षभेदयोः)	1 Root of a wing. d
प्रक्षति (यौनिलिङ्गे च)	1 Origin. 2 Sex. e
(कौशिक्याद्याश्च) वृत्तयः	2 f Style of composition. f
76. सिकताः (स्युर्वालुकापि)	f pl. h Sand. g.
(वेदे अवसि च) श्रुतिः	1 Holy scripture. 2 An ear. i
वनिता (वनितात्यर्यामुरागायां च येषिति)	Beloved woman. j
77. गुप्तिः (क्षितिष्युदासेऽपि)	A cavern. k
वृत्ति (वृत्तिरूपैर्ययोः)	1 Holding. 2 Steadiness. l
वृत्ती (चतुर्वर्त्ताकी अन्धोभेदे महत्यपि)	1 An egg-plant. 2 A metre. m

1 चा—.

2—ति.

* Also 3 A row. ^b Likewise 2 Breadth. 3 Future time. 4 Restraint of mind. ^c Also 2 A platoon. And m. 3 A foot soldier. ^d And 2 First day of a lunar month. ^e Or 3 Pudendum muliebre. And 4 Natural disposition. 5 Material nature. 6 Original matter. 7 Root of a word. ^f And 2 Livelihood or profession. 3 Exposition or gloss. ^g Also 2 Sandy ground. 3 Stony nodules. ^h Some admit the singular number. ⁱ Likewise 3 Listening. 4 A rumour. 5 A quarter of a musical tone. ^j Or 2 A woman in general. 3 m. f. n. Solicited, begged. ^k Or 2 A hole in the ground. 3 A sink. Also 4 A prison. 5 Concealment. ^l Likewise 3 Satisfaction. 4 One of the astrological *Yogas*. And m. 5 A religious ceremony. ^m And 3 A large lute. 4 A mantle.

1 A woman.
2 A female
elephant. a

^{f b}
78. वासिता (स्त्रीकरिष्योच्)

1 Livelihood.
2 Rumour. c

^f
वार्ता (वृत्तौ जनश्रुतौ)

1 Chaff.
2 Health. d

ⁿ
वार्त्तं (फला, न्यरोगे च त्रिषु)

Water. e

ⁿ ⁿ
(ऽप्सु च) दत्ता ऽप्ते

1 Silver.
2 Gold.

ⁿ
79. कसधेतं (रूप्यहेम्नोर्)

1 Cause.
2 Token.

^m
निमित्तं (हेतुसंज्ञयोः)

1 Science. f

ⁿ
श्रुतं (शास्त्रावधृतयोर्)

1 The gold-
en age.
2 Enough. g
1 Great
dread. 2 Va-
liant act.

ⁿ
(युगपर्याप्तयोः) कृतम्

ⁿ
80. अत्याहितं (महाभीतिः कर्मजीवानपेक्षि च)

An ele-
ment. h

ⁿ
(युक्ते क्षमादाहते) भूतं (प्राप्यतीते समे त्रिषु)

1 Verse.
2 Conduct. i

ⁿ
81. वृत्तं (पद्ये चरिते त्रिष्वतीते दृढनिश्चये)

Realm. j

ⁿ
महद् (राज्यं चा)

1 Calumny. k

ⁿ
ऽवगीतं (जन्ये स्याद्गृहिते त्रिषु)

^a Also n. 3 The cry of birds. m. f. n. 4 Perfumed. ^b Or वासिता.
^c Or 3 A profession. 4 News. ^d And m. f. n. 3 Healthy. ^e And
2 Liquid butter. Also वार्त्तं. 3 Nectar. 4 Residue of a sacrifice.
5 Unsolicited alms. 6 Exemption from transmigration. ^f And m. f.
n. 2 Heard. 3 Understood. ^g Also m. f. n. 3 Done. 4 Hurt. ^h And
m. f. n. 2 Right. 3 True. 4 Past. 5 (in composition) Like. 6 Been. Also
n. 7 A living being. m. n. 8 A demon. And m. 9 A class of demi-gods.
ⁱ And m. f. n. 3 Past. 4 Firm. 5 Round. 6 Studied. 7 Covered. Also n.
8 Profession. ^j Also m. 2 The intellectual principle. 3 m. f. n. Great.
f. 4 A harp or large lute. ^k And m. f. n. 2 Blamed, censured. 3 Wicked.

ⁿ
82. श्वेतं (रूप्ये ऽपि)

Silver. a

ⁿ
रजतं (हारे रूप्ये सिते त्रिषु)

1 A necklace.
2 Silver. b

^g
त्रिषिते!

^{1 m f n}
वगद (पङ्के ऽपि)

Movable,
locomotive. d

^{m f n}

रक्तं (नील्यादिराणि च)

Died, tinged.
e

^{m f n}
83. अवदातः (सिते पीते शुद्धे).

1 White.
2 Yellow.
3 Clean.

^{m f n}

(बद्धार्जुनौ) सितौ

1 Bound.
2 White. f

^{m f n}

(बुद्धे ऽतिसंस्कृते मर्षिण्य.) ऽभिनीते!

1 Fit. 2 Ex-
cellent. g

^{m f n}

(ऽय) संस्कृतम्

1 Wrought,
finished. h

84. (कृत्रिमे लक्ष्योपेते ऽप्य)

^{m f n}

ऽनन्तो! (ऽनवधावृषि)

Infinite,
endless. i

^{m f n}

(ख्याते हृष्टे) प्रतीते!

1 Famous,
2 Glad. j

^{m f n}

ऽभिजात (सु कुलजे बुधे)

1 Noble.
2 Learned. k

—वृ.

a And m. f. n. 2 White. m. 3 Name of an island. 4 Name of a mountain. f. 5 A cowry. b Or, according to a different reading, 3 Gold (Ex. चङ्कारजतं). And m. f. n. 4 White. c The following admit the three genders. d Also n. 2 The world. m. 3 Air. e Also 2 Red. 3 Fond. And n. 4 Blood. 5 Copper. 6 Saffron. f Also 3 Destroyed. And f. 4 Clayed sugar. g Or 3 Much ornamented. And 4 Patient. Or 5 Impatient. h Or 2 Adorned. 3 Excellent. 4 Prepared. And n. 5 Language grammatically correct. i Likewise m. 2 VISHNU. 3 The king of serpents (Śeṣha). f. 4 The earth. 5 The goddess PÁRVATI. 6 A grass (Agrostis linearis). 7 A myrobalan. n. 8 The sky or atmosphere. j Also 3 Known. 4 Respectful. k Likewise 3 Fit.

- 1 Pure.
2 Desert. a
85. विविक्तौ (पूतविजनौ)^{m f n}
- 1 Foolish.
2 High,
tall. b
- मूर्खितौ (मूढसेाश्रया)^{m f n}
- 1 Sour ;
Vinegar.
2 Harsh.
- (द्वौ चान्नपरुषौ) शुक्तौ^{m f n}
- 1 White.
2 Black.
- श्वितौ (धवलमेचकौ)^{m f n c}
- 1 True.
2 Right. d
86. (सत्ये साधौ विद्यमाने प्रशस्ते ऽभ्यर्हिते च) सन्^{1 m f n}
- 1 Revered.
2 Distrest by
foes. e
- पुरस्कृतः (पूजिते ऽरात्यभियुक्ते ऽग्रतः कृते)^{m f n}
- 1 Secure. f
87. निवाताब् (आश्रयावातौ यस्माभेद्यं च वमं वत्)^{m f n}
- 1 Produced.
2 High. g
- (जातेनद्धप्रवृद्धाः स्युर्) उच्छ्रिता^{m f n}
- उत्थिता (स्व.मी)^{m f n}
- 1 Increas-
ed. h
88. वृद्धिमत्प्राद्यतोत्पन्ना)^{m f n}
- 1 Respectful.
2 Respected.
- आहूतौ (सादरार्चितौ)^{m f n}

1 सत्.

* Or Lonely. Also 3 Discriminated. b And 3 Insensible.
° वितिः—ती.—ति. Also सितिः. d And 3 Being, existing. 4 Excellent.
5 Respected, venerable. Fem. (सती). 6 A faithful wife. 7 The goddess
PA'RVATI'. ° Or 3 Facing the enemy and endeavouring to overcome
him. 4 Placed in front. f As an abode. 2 Calm, free from wind. 3 Safe,
as strong armour. g And 3 Grown large. h And 2 Endeavouring.
3 Born or produced.

SECTION XIII.

^m अर्थो (ऽभिधेयो रैवस्तुप्रयोजननिवृत्तिषु)	1 Meaning. 2 Wealth. a
89. ⁿ (निपानागमयोस्) तीर्थम् (ऋषिब्रह्मजले गुरौ)	1 Piece of water. b
^{m f n} समर्थ (स्त्रि.पु शक्तिष्ठे सम्बन्धार्थे हिते ऽपि च)	1 Powerful. c
90. ^m दृग्मीक्ष्यौ (शीघरागवृद्धौ)	1 Impotent. 2 Very old.
^f वीथी (पदव्यपि)	A road. d
^f (आस्थानीयत्वयोर्) आस्था	1 Assembly. 2 Care. e
^{m n} प्रस्थो (ऽस्त्रीसाधुमावयोः)	1 Side of a hill. f

SECTION XIV.

91. ^{l m} (अभिप्रायवशौ) कन्दाव्	1 Meaning, opinion. 2 Subjection.
^{m g} अब्दौ (जीवतवत्परौ)	1 A cloud. 2 A year.

1—म्.

a And 3 Thing. 4 Purpose. 5 Prohibition. 6 Object. 7 Cause. 8 Request. b And 2 Sacred science. 3 Holy spot visited by pilgrims ; especially sacred water. 4 Holy instructor. 5 Sacrifice. c And 2 Connected in sense. 3 Benevolent. d Also 2 A line. 3 Terrace in front of a house. 4 A shop. 5 Sort of drama. e Likewise 3 Consideration, regard. 4 State. f And 2 A measure of quantity. g Some write अब्दः in both acceptations ; others in the last.

1 Defamation. 2 Command.	^{m a} अपवादौ (तु निन्दाश्चे)
1 Son. 2 Kinsman.	^m दावादौ (सुतबान्धवौ)
1 A ray of light. 2 A foot. b	^m 92. पादा (रघमं प्रकृतूर्व्यांशाश्च)
1 The moon. 2 Fire. 3 The sun.	^{1 m} (चन्द्राग्नर्कास् तमोगुदः)
Ill report. c	^m निर्वादे (जनवादे ऽपि)
1 Mud. 2 Young grass. ,	^m शादे (जम्बाशयधयोः)
1 Cry. d	^{2 m} 93. (आरावे रुदिते त्रातर्ख्या) क्रन्दे (दारुणे रणे)
Favour. e	^m (स्यात्) प्रसादे (ऽगुरोषे ऽपि)
Sauce or con- diment. f	^m रुदः (स्याद्वप्रक्षन्ते ऽपि च)
A cowherd. g	^m 94. (गोहाधक्षे ऽपि) गोविन्दे
Joy. h	^{3 m} (हर्षे ऽप्या) मोद (वन्) मदः
1 Chief. 2 Royal in- signia. i	^{m n j} (प्राधान्ये राजसिङ्गे च दृषाक्के) ककुदे (ऽस्त्रिवाम्)

1—इ, or —इ. 2 चा— 3 चा—.

^a Or अपवादः. ^b And 3 A fourth part. Also 4 A root. 5 A measure of a verse, or one verse of a stanza. ^c Likewise 2 Disregard. 3 A controversy decided. 4 Absence of contest. ^d Exclamation in pain, or simply a cry. And 2 Lamentation, with or without noise. 3 A defender in general, or 4 An abetter of an enemy who attacks in the rear of the army. 5 Terrific war. ^e Also 2 Brightness. 3 Cleanness. ^f Likewise 2 Split pease. 3 A cook. ^g Also 2 KRISHN'A. ^h Likewise आनोदः. 2 Fragrancy; delightful odour. And रुदः. 2 Intoxication. 3 Inebriating liquor. 4 Insanity. 5 Pride. 6 The juice exuding from the temples of a rutting elephant. ⁱ And 3 Hump of a bull. 4 Summit of a hill. ^j Or fem. ककुद् (—इ).

95. (ज्ञी)सम्बिम् (ज्ञानसम्भाषा क्रियाकाराजिनामसु)^{1 f} ¹ Knowledge.
^{2 f} ² Cry. a
 (धर्मे रहस्यु) पणिषत् ^{2 f} ¹ Religious
 and moral
 merit. b
 (स्याह.तौ वत्सरे) शरत् ^{3 f} ¹ The sultry
 season.
² A year.
96. पदं (व्यवसिति त्राणस्यानसम्भाषाक्रियसुषु)ⁿ ¹ Industry.
² Defence. c
 गोषदं (सेविते माने)ⁿ ¹ Spot fre-
 quented by
 kine. d
 (प्रतिष्ठाकृत्यम्) आस्यदम् ⁿ ¹ Dignity.
² Business. e
97. (त्रिष्विष्टमधुरौ) स्वादु ^{4 m f n} ¹ Desired.
² Sweet.
 बटू (चातीक्ष्णकोमसौ) ^{5 m f n} ¹ Blunt.
² Soft. f
 (मूढाल्पापटुनिर्भाष्या) मन्दाः (स्युर्) ^{6 m f n} ¹ Foolish,
 dull. ² Little.
 (द्वौ तु) शारदौ ^{m f n} ¹ New.
² Diffident. h
98. (प्रत्यग्राप्रतिभौ) ^{m f n} ¹ Learned.
 (विद्वत्प्रगल्भौ) विशारदौ ² Confident.

1—दु. 2 उ—दु. 3—दु. 4—दु. 5—दु. 6—दु.

* As in battle. And 3 Agreement, contract. 4 War, combat. 5 Name. ^b And 2 Privacy. Also 3 The theological portion of scripture. 4 Principle. ^c And 3 Place. 4 Mark. 5 Token. 6 Foot. 7 Footstep. 8 Thing. 9 Word. 10 Sound. ^d And 2 A measure of quantity ; as much as a cow's footstep will hold. ^e And 3 A place. ^f And 3 Gentle. ^g And 3 Slow. 4 Unlucky. 5 Low (a tone). Also m. 6 The planet Saturn. ^h Also 3 Produced in the sultry season. And m. 4 A year. f. 5 A title of DURGA.

SECTION XV.

- 1 A fathom. a
2 The Indian fig tree.
- 1 m
(व्यामो वटश्च) न्यग्रोधाव्
m
- 1 Body.
2 Height.
- उत्सेधः (काय उत्सृतिः)
m m c
- 1 A yoke for burdens. 2 A highway. b
99. (पर्याहारश्च मार्गश्च) विवधौ वीवधौ (च तौ)
m
- 1 A branch of a tree at a sacrifice. d
- परिधि (यच्चियतरोः शाखायामुपसृज्यके)
2 m
- 1 A pledge.
2 A calamity.
e
100. (बन्धकं व्यसनं चेतः पीडाधिष्ठानम्) आधयः
3 m
- 1 A reconciling of differences. f
- (स्युः समर्थननीवाकनियमाश्च) समाधयः
m
- 1 Offence or guilt. g
101. (दोषोत्पादे) ऽनुबन्धः (स्यात्प्रकृत्यादिविनश्यरे सुख्यानुयायिनि शिष्यौ प्रकृतस्यानुवर्त्तने)
m
- 1 VISHNU.
2 The moon.
h
102. विधु (विष्णौ चन्द्रमसि)
m
- 1 Limit.
2 A hole. i
- (परिच्छेदे विले.) ऽवधिः

1—घ.

2—घि.

3—घि.

a Measured by the extended arms. b Or 3 Storing of corn, &c. 4 A load. c Spelt both ways. d Stuck in the ground, to tie the victim to it. And 2 The sun's image. e And 3 Mental agony. 4 Site or place. 5 Expectation. f And 2 Silence. 3 Promise or vow. 4 Collecting grain on account of a dearth. 5 Deep meditation. 6 Perseverance in a difficult undertaking. g And 2 An element of language ; root, affix, augment or permutation. 3 In grammar, an indicatory letter not sounded. 4 A person following an example. 5 A child. Or 6 A child following example. 7 Continuation. h And 3 Camphor. i Also 3 Period. 4 Situation, place.

^m
विधि (विधाने दैवे च)

1 Rule, form.
2 Fate. a

^m
प्रणिधिः (प्रार्थने चरे)

1 Request.
2 A spy. b

^m ^m
103. बुधवृद्धौ (पण्डिते ऽपि)

Learned. c

^m
स्कन्धः (समुदये ऽपि च)

Multitude. d

^m
(देशे नदविशेषे ऽम्बौ) सिन्धु (नर्म सरिति स्त्रियाम्)

1 Name of a country. 2 — of a river. e

^f ^g
104. विधा (विधौ प्रकारे च)

1 Form or rule. 2 Manner, sort. f

^{1 mfn}
साधू (रम्ये ऽपि च त्रिषु)

Handsome, pleasing. h

^f
वधु (ज्याया सुषा स्त्री च)

1 A wife.
2 Daughter-in-law. i

^f
सुधा (लेपो ऽमृतं सुधी)

1 Plaister.
2 Nectar. j

^f
105. सन्धा (प्रतिज्ञा मर्यादा)

1 Promise.
2 State.

^f
अश्वा (सम्प्रत्ययः स्युहा)

1 Belief, confidence.
2 Fondness.

1—धु.

^a Likewise 3 BRAHMA, or providence. 4 Command, injunction.
^b Also 3 Situation, place. ^c Likewise बुधः. 2 The regent of the planet Mercury. Or बुधः. 2 A deified saint. 3 Known or understood. बुधः. 2 Old. 3 Grown or increased. ^d Also 2 A shoulder. 3 The fork of a tree ; or its principal branch. 4 Part of an army. ^e And 3 The sea. 4 The juice exuding from the temples of a rutting elephant. f. 5 A river. ^f Also 3 Fodder. 4 Prosperity, thriving. 5 Piercing.
^g Some state विधः as a separate term with the same acceptations.
^h Likewise 2 Right, fit. 3 Good, virtuous. m. 4 An usurer. ⁱ And 3 Any woman. 4 A sister-in-law. 5 A bride. ^j And 3 Euphorbia Tirucalli, &c.

1 Ardent spirit. 2 Nectar of flowers. a

ⁿ
मधु (मद्ये पुष्परसे क्षौद्रे च।)

Darkness. b

ⁿ
ऽन्धं (तमस्यपि)

^c
106. (अतस्मिन्)

1 Conceited of learning. d

^m
समुन्नद्धौ (पण्डितमन्यगर्वितौ)

A reproachful appellation. e

^{m f n f}
ब्रह्मवन्धु (रुचिच्छेपे निर्देशे).

1 Relied on. 2 Near. g

(ऽयावत्स्थितः

^{m f n}
107. अविदूरोऽप्य) ऽवष्टब्धः

1 Notorious. 2 Adorned.

^{m f n}
प्रसिद्धौ (ख्यातभूषितौ)

SECTION XVI.

1 The Sun. 2 Fire.

^{1 m}
(सूर्यवक्त्रे) चित्रभानू

1 Ray of light. 2 The sun.

^{2 m}
भानू (रश्मिदिवाकरौ)

1—रु.

2—रु.

* And 3 Honey. 4 Water. 5 Milk. Also m. 6 *Bassia latifolia*. 7 The season of spring. 8 The month of *Chaitra*. 9 Name of a demon slain by *Vishnu*. f. 10 Liquorice. ^b And m. f. n. 2 Blind. ^c The following admit the three genders. ^d And 2 Proud. 3 Elevated. • Indicating that the man neglects his duty, and is only a *Bráhma*na. So अतस्मिन् in speaking of a *Kshatriya*. 2 An indefinite appellation to avoid the use of a name. ^f Fem. ब्रह्मवन्धुः or बन्धुः. ^g Also 3 Wrapt up. 4 Bound. 5 Surrounded ; assailed on all sides.

108. भूतात्मानौ (धातुदेहौ)^{1 m}

1 BRAHMA.
2 Body. a

(सुखनीचौ) पृथग्जनौ^m

1 An ignorant man.
2 One of a low tribe.

ग्रावाणौ (शैलपाषाणौ)^{2 m}

1 A mountain.
2 A rock or stone.

पतिणौ (शरपक्षिणौ)^{3 m}

1 An arrow.
2 A bird. b

109. (तद्वैद्यौ) शिखरिणौ^{4 m}

1 A tree. 2 A mountain. c

शिखिनौ (वह्निवर्धिनौ)^{5 m}

1 Fire. 2 A peacock. d

प्रतिवक्ताव् (उभौ लिखोपग्राहाव्)^{6 m}

1 Desire.
2 Making prisoner. e

(अथ) सारिणौ^{7 m}

1 Charioteer.
2 Horseman. f

110. (द्वौ सारथिद्वयारोहौ)

वाजिनौ (ऽस्त्रेषु पक्षिणः)^{8 m}

1 A horse.
2 An arrow.
3 A bird.

(कुले ऽप्य्) ऽभिजने (जन्मभूम्यामप्य्)^m

1 Family
2 Native spot.

(ऽथ) दायनाः^m

1 A year.^g
2 Ray of light. h

1—ननु.

2—ननु.

3—ननु.

4—ननु.

5—ननु.

6—ननु.

7—ननु.

8—ननु.

^a Or, according to another reading. ³ Component part of an animated body, as blood, flesh, &c. ^b Also ³ A falcon. ⁴ A carriage. ^c Likewise ³ Clitoria ternatea. f. ⁴ शिखरिणी, sort of metre. ^d Also ³ A gallinaceous fowl. ⁴ A tree. ⁵ An arrow. m. f. n. ⁶ Crested. ^e Also ³ Comprehension. ^f Or ³ A person riding on an elephant. ^g Or ³ Head of a family. ⁴ Place where the family is. ^h And m. ³ Red rice. ⁴ Wild rice.

111. (वर्षार्चि त्रैहिभेदाः स्वयं)

1 The moon.
2 Fire. 3 The
sun. a

^m
(चन्द्राग्न्यर्का) विरोचनाः

Hair. b

^m
(केशे ऽपि) वृजिनेः

1 The sun.
2 The artist
of the gods. c

^{1 m}
विश्वकर्मा (ऽर्कसुरगिल्पिनोः)

1 Care.
2 Firmness. d

^{2 m}

112. आत्मा (यत्नेऽतिर्बुद्धिः स्वभावोऽवस्था च)

1 INDRA. 2 A
vicious ele-
phant. e

^m
(शक्रघातुकमत्तेभवर्षुकाब्दा) घनाघनाः

1 Pride of
wealth, &c.
2 Knowledge. f

^m
113. अभिमानो (ऽर्थादिदपे चाने प्रणयहिंसयोः)

1 A cloud.
2 Solidity. g

^m
घनो (मेघे मूर्तिरुणे त्रिषु मूर्ते निरन्तरे)

1 The sun.
2 A master. h

^m

114. इनः (सूर्ये प्रभौ)

1 The moon.
2 A soldier
by tribe. i

^{3 m}

राजा (अगाङ्गे क्षत्रिये वृषे)

1—सूनु.

2—सूनु.

3—सूनु.

^a Also 4 A proper name : the son of PRAHLADA and father of BALI. ^b Likewise n. 2 Sin. m. f. n. 3 Crooked, bent. ^c Also 3 Name of a sage. ^d And 3 Intellect. 4 Natural disposition. 5 The supreme BRAHMA. 6 Body. 7 Vivifying soul. 8 Sentient soul. 9 Mind. ^e Or 3 Mischievous. 4 A rutting elephant. 5 A rainy cloud. 6 Collision. ^f And 3 Affection. 4 Request. 5 Killing. ^g And m. f. n. 3 Solid, material. 4 Uniformly extended. 5 Smooth. Also m. 6 Extension. 7 Assemblage. 8 An anvil. 9 Cyperus rotundus. n. 10 Cymbal, bell, &c. 11 Mode of dancing. ^h Or 3 A king. 4 A husband. ⁱ And 3 A king. 4 A master. 5 INDRA. 6 A Yaksha or attendant of KUYE'RA.

1 f b वायिन्यौ (नर्तकीमते)	1 A dancing girl. a
(स्रवण्यामपि) वाहिनी	A river. c
2 f 115. क्रादिन्यौ (वज्रतडितौ)	1 The thunderbolt. 2 Lightning.
(वन्दायामपि) कामिनी	A climbing plant. d
f (त्वग्देहयोरपि) तनुः	1 The skin. 2 Body. e
f सुना (ऽधोनिष्ठिकापि च)	The uvula. f
m n 116. (क्रतुविस्तारयोरस्त्री) वितानं (त्रिषु तुच्छके मन्दे)	1 A sacrifice. 2 Expansion. g
n (ऽय) केतनं (स्त्ये केतावुपनिमन्त्रणे)	1 Indispensable act. h
3 n 117. (वेदस्तत्वं तपो) ब्रह्म	1 Holy writ. 2 True knowledge. i
4 m ब्रह्मा (विप्रः प्रजापतिः)	1 A priest by birth. 2 The creator. j

1—नी.

2—नी.

3—नृ.

4—नृ.

a And 2 A woman intoxicated. 3 A woman fond of gratification.
 b Or वायिनी. c Also 2 An army. d Likewise 2 A loving woman. And m. काशी—नृ. 3 An amorous man. 4 A dove. 5 A ruddy goose (Anas Casarca). e And m. f. n. 3 Thin. 4 Small. 5 Separate. f Also 2 Place of execution. 3 Place of slaughter (as the kitchen hearth, &c. of a householder. Manu 3. 69.) 4 Daughter. And n. 5 Bringing forth young. 6 A flower. m. f. n. 7 Blossoming. 8 And m. f. n. 3 Empty, vacant. 4 Bad. Or 5 Dull, stupid. Also n. 6 A sort of metre. m. n. 7 A canopy. h Or 2 Business. 3 A standard, or a symbol. 4 An invitation. 5 An abode. i Or 3 The supreme being. 4 Devotion. j Likewise 3 A superintending priest at religious rites. 4 One of the astrological *yogas*.

1 Perseverance. 2 Destruction. a

ⁿ
(उत्साहने च हिंसायां सूचने चापि) गंधनम्

1 Calcining. b

118. चातघ्नं (प्रतीवापजवनाप्यायनार्थकम्)

1 A mark or token. 2 A beard. c

ⁿ
व्यञ्जनं (लाञ्छनं यन्त्रु निष्ठानावयवेषुपि)

1 Detraction. d

119. (स्यात्) कौलीनं (लोकवादे युद्धे पञ्चद्विपक्षिणाम्)

1 Going forth, exit. e

ⁿ
(स्याद्) उद्यानं (निःसरणे वनभेदे प्रयोजने)

1 Leisure. 2 Place. f

120. (अवकाशे स्थितौ) स्थानं

1 Sport, play. g

ⁿ
(क्रीडादावपि) देवनम्

1 Manly exertion. 2 An army. h

ⁿ
उत्थानं (पौरुषे तन्त्रे सन्निविष्टोन्नमे ऽपि च)

1 Turning away. 2 Opposition. i

121. व्युत्थानं (प्रतिरोधे च विरोधाचरणे ऽपि च)

^a And 3 Intimation. Or 4 Hint to kill. 5 Manifestation. ^b By casting a powder into melted gold, &c. Or 2 A powder adapted to that purpose. 3 Casting any thing, for example buttermilk, into fresh milk to turn it. 4 Danger, calamity; as a pestilence or epidemic. 5 Speed. 6 Gratifying. ^c And 3 Sauce or condiment. 4 Private part of male or female. Also 5 A consonant. 6 A day. ^d Or 2 Rumour, report. 3 Combat of animals, whether quadrupeds, birds, serpents, &c. 4 Cockfight or other match of animals for a bet. 5 High birth. ^e And 2 A garden. 3 Purpose, motive. ^f Also 3 Stay, or continuance without increase or diminution. ^g And 2 Emulation, desire to surpass. 3 Splendour. 4 Praise. 5 Motion. 6 Affair, business. 7 Grief. Also m. 8 A die. ^h Or 3 Business of a family or of a realm, as the care of dependants and subjects. ⁱ Also 3 Independence.

(मारणे चतसंस्कारे मत्तौ द्रव्ये ऽर्थदापने n	1 Killing. 2 Obsequies. 3 Motion. a
122. निवर्त्तनोपकरणानुव्यास च) साधनम् n	
निर्यातनं (वैरघुद्वौ दाने न्यासार्पणे ऽपि च) n	1 Revenge. 2 Gift. b
123. व्यसनं (विपदि भ्रंशे दोषे कामजकोपजे) 1 n	1 Calamity. 2 Fall. 3 Fault. c
पद्मा(ऽक्षिलोमि किञ्चल्के तन्वाद्यंशे ऽप्यणीयसि) 2 n	1 Eyelash. 2 Filament of a flower. d
124. (तिथिभेदे चण्ये) पर्व 3 n	1 Certain days of the lunar month. c
वर्त्म (नेत्रच्छदे ऽध्वनि) n	1 Eyelid. 2 A road.
(चकार्यं गुह्ये) कौपीने n	1 Wrong or unfit act. f
मैथुनं (सङ्गतौ रतौ) n	1 Union. 2 Copula- tion. g
125. प्रधानं (परमात्माधीः) n	1 The su- preme soul. 2 Intellect. h
प्रज्ञानं (बुद्धिचिह्नयोः) n	1 Knowledge. 2 A mark, token.

1 पञ्चान्.

2—नृ.

3—नृ.

a And 4 Substance. 5 Enforcement of delivery of any thing. 6 Accomplishing. 7 Materials ; or instrument. 8 Following. Also 9 An army. 10 Means. 11 Cause. 12 Generative organ of a male. b And 3 Delivery of a deposit. 4 Payment of a debt. c Arising from desire (as hunting, gaming, drinking, wenching), or from aversion (as calumny, battery, or pecuniary injury). Also 4 Sin. 5 Ill destiny. 6 Fated consequence. 7 Vain effort. d And 3 A short thread. 4 Any thing small. 5 A wing. e Viz. the full and change of the moon, and the 6th, 8th and 10th of each half month. 2 A festival. 3 The day of the equinox, solstice, &c. 4 A book or chapter. 5 A knot or joint. f And 2 Privy part. 3 Covering of it. g Or 3 Marriage. h Also 3 Nature. 4 An elephant-driver. And (invariably sing.) 5 Chief.

1 A blossom. 2 A fruit.	ⁿ प्रसूनं (पुष्पफलयोर्)	
1 A family. 2 Disappearance. a	ⁿ निधनं (कुलनाशयोः)	
1 Weeping. 2 Lamenting.	ⁿ 126. क्रन्दने (रोदनाङ्गाने)	
1 Body. 2 Measure. b	^{1 n} वर्ष् (देहप्रमाणयोः) ^{2 n}	
1 A house. 2 Body. 2 Light. c 1 Meeting of four roads. d	(मृहदेहत्विट्प्रभावा) धामन्य (ऽथ चतुस्रपथे ⁿ 127. सम्निवेशे च) संस्थानं	
1 A mark, token. 2 Chief.	^{3 n} लक्षण (चिह्नप्रधानयोः) ⁿ	
1 Covering, clothing. e	आच्छादने (सम्पिधानमपवारणमित्युभे) ⁿ	
1 Accom- plishment. f	128. आराधनं (साधने स्याद्वाप्तौ तोषणे ऽपि च) ⁿ	
1 A wheel. 2 A town. g	अधिष्ठानं (चक्रपुरप्रभावाध्यासनेष्वपि) ⁿ	
Excellent of its kind. h	129. रत्नं (स्वजातिश्रेष्ठे ऽपि) ⁿ	
1 Water. 2 A forest. i	● वने (सलिलकानने) ⁿ	

1—नृ.

2—धातनृ.

3—नृ.

^a Or 3 Head of a family. 4 Death. ^b Also 3 A handsome form. 4 Weight, elevation. ^c And 4 Dignity or majesty. ^d And 2 Fabrication or construction. 3 Form. 4 Death. ^e And 2 Concealment. 3 Deception. ^f And 2 Attainment, acquisition. 3 Gratifying. And 3 Dignity or majesty. 4 Approach. 5 Fixing. 6 Adjustment. ^h Also 2 A gem. ⁱ Likewise 3 Abode. 4 A house or dwelling.

m f n

तलिनं (विरले सोके)

1 Separate.
2 Small. a(बाष्पलिङ्गास्तथोत्तरे)^b130. समानाः (सत्यमैके स्युः)^{m f n}1 Virtuous.
2 Similar.
3 Same. c

m f n

पिशुनौ (खलसूचकौ)

1 Wicked.
2 A whisper. d

m f n 1 m f n

हीनन्यूनाव् (जनगर्ह्यौ)

1 Deficient.
2 Blamable.

2 m f n

(वेगिष्पूरी) तरस्विनी

1 Swift.
2 Valiant.

m f n

131. अभिपन्नो (ऽपराद्धो ऽभिग्रस्तव्यापन्नतावपि)

1 Guilty.
2 Subdued. c

SECTION XVII.

मे

कलापो (भूषणे वर्हे दूषणीरे संहते ऽपि च)

1 An ornament. 2 A string of bells. f

132. (परिच्छदे) परीवापः (पर्युप्तौ सलिलस्थितौ)^m1 Furniture.
2 Sowing around. g

m

(गोधुम्नोष्ठपत्नी) गोपौ

1 A herdsman. 2 The head of a cowpen. h

3 m

(हरविष्णू) वृषाकपी

1 SIVA.
2 VISHNU. i

m

133. बाष्पाव् (उष्माश्रु)

1 Vapour.
2 A tear

4 m n

कशिपू (त्वन्मुखाच्छादनं हयम्)

1 Food.
2 Clothing. j

1—नृ.

2—नृ.

3—पि.

4—यु.

* Also 3 Clear, transparent. 4 Inferior, situated beneath. ^b The following are adjectives agreeing in gender with the subject. ^c Likewise m. One of the five breaths. ^d Also 3 A crow. ^e And 3 Involved in calamity. 4 Fugitive. 5 Seeking refuge. ^f Worn by women round their waist. 3 The eye in a peacock's tail. 4 A quiver. 5 Multitude; assemblage. ^g And 3 Standing water. 4 A piece of water. ^h Also 3 A superintendent of a district. 4 A king. ⁱ Likewise 3 Fire. ^j Also du. 3 Food and apparel.

1 A bed.
2 An upper
story. ^a

^{m n}
तल्पं (शय्याद्वहारेषु)

1 A clump or
cluster. ^b

^{m n}
(सम्बन्धेऽपि) विटपे (ऽस्त्रियाम्)

1 Learned.
2 Pleasing.

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
134. प्राप्त रूप स्वरूपाऽभिरूपा (बुधमनोऽज्ञयोः
भेदलिङ्गा चमी)

1 A female
turtle. 2 A
sort of lute. ^c

^f
(कूर्मी वीणाभेदश्च) कच्छपी

SECTION XVIII.

1 The letter
R. ^d

^m
135. (रवर्णे पुंसि) रेफः (स्यात्कुत्सिते वाच्यलिङ्गकः)

SECTION XIX.

1 Spirit after
death. ^e

^m
(अन्तराभवसत्त्वे ऽश्वे) गन्धर्वो (दिव्यगायने)

1 A ring.
2 A conch
or shell.

^m
136. कम्बु (ना वलये शंखे)

1 A serpent.
2 A whisper-
er or inform-
er.

^m
द्विजिह्वौ (सर्पसूचकौ)

^a Likewise 3 A wife. ^b Also 2 A branch above the principal one.
³ Expansion. ^c SARASWATI'S lute. Likewise 3 A disorder of the
spleen. ^d And m. f. n. 2 Vile, bad. ^e And previous to its being born
again. Also 2 A horse. 3 A celestial quirister. 4 Spirits frequenting
the sky. 5 A black cuckoo. 6 Sort of deer.

- ^{m f n b}
 पूर्वो (ऽन्यलिङ्गः प्रागाह पुष्यकृत्ये ऽपि पूर्वजान्) ^{1 Eastern.}
^{m f n} ^{2 Prior. a}
137. कुम्भौ (घटेभमूर्द्धाशौ) ^{1 A jar. c}
- ^m
 डिम्भौ (तु शिशुवालिशौ) ^{1 A child.}
^{2 An ignorant man.}
- ^m
 सभौ (स्थूणाजडीभावौ) ^{1 Post or pillar. 2 Insensibility.}
- ^{1 m}
 शंभू (ब्रह्मतिलोचनौ) ^{1 BRAHMA.}
^{2 SIVA. d}
138. (कुक्षिभूणाभका) गर्भाः ^{1 The belly.}
^{2 A fetus.}
^{3 A child.}
- ^m
 विस्मभः (प्रणये ऽपि च) ^{3 Acquaintance. e}
- ^m ^f
 (स्याद्देव्यां) दुन्दुभिः (पुंसि स्यादचे) दुन्दुभिः (स्त्रियाम्) ^{1 A large drum. f}
139. (स्यान्महारजनं क्लीवं) कुसुम्भं (करके पुमान्) ^{1 Safflower. g}
- ^m
 (क्षत्रिये ऽपि च) नाभि (र्ना) ^{A Kshatriya. h}
- ^m
 सुरभि (गर्बि च स्त्रियाम्) ^{A cow. i}

१—४.

^a And m. pl. 3 Forefather. ^b पूर्वः or पूर्वः. ^c And 2 Frontal globe of an elephant's head. Also 3 The sign aquarius. 4 Proper name, the nephew of RA'VANA. 5 The paramour of a prostitute. n. 6 Bdellium. f. 7 Bignonia chelonoides. ^d Also 3 A deified saint or JINA. 4 VISHNU. ^e Or 2 Amorous solicitation. 3 Playful dispute; 4 Trust, confidence. ^f Also 2 VARUN'A. 3 Name of a demon. And f. 4 A die. 5 A stake at play. ^g And 2 Gold. m. 3 A water-pot. 4 A pomegranate. ^h Also 2 An emperor. 3 The nave of a wheel. m. f. 4 The navel. f. 5 Musk. ⁱ Or 2 The cow which, being milked, yields every wish. m. 3 Spring. 4 Nutmeg. 5 Michelia champac. m. f. n. 6 Fragrant. 7 Pleasing.

1 An assem-
bly. 2 One of 140. सभा (संसदि सभ्ये च)
a company. a

A superin-
tendent. b

(निष्पद्यन्ते ऽपि) वस्तुनः^{m/n}

1 A ray of
light. 2 A
rein.

(किरणप्रग्रहौ) रश्मी^{1 m}

1 An ape.
2 A frog.

(कपिभेकौ) श्वकर्मौ^m

1 Desire.
2 Love, Cupid. 141. (इच्छामनोभवौ) कामौ^m
c

1 Power.
2 Exertion. d

(शक्त्युद्योगौ) पराक्रमौ^m

1 Moral and
religious
merit. e

धर्माः (पुण्ययमन्यायस्वभावाचारसोमपाः)^m

1 Deliberate
undertaking.

142. (उपायपूर्व चारंभ उपधा चायु) पक्रमः^{2 m}

f
1 A market.
2 A town
3 Holy writ. g
1 A citizen,
a towns-man.
2 A trader. h

(वणिक्पथः पुरस्वेदे) निगमे^m

(नागरो वणिक्)

1—प्रिप्त.

2 उ—.

a Likewise 3 A house. 4 Gaming. b Or 2 A chief herdsman. Also 3 Beloved. 4 A horse with good marks. c Likewise n. 3 Independent. 4 Semen genitale. 5 Desirable d To subdue the foe. 3 Valour. e And 2 YAMA. 3 Fitness, propriety. 4 Nature, character. 5 Usage, practice. 6 One who drinks the juice of acid asclepias at a sacrifice. 7 Any sacrifice. 8 Resemblance. 9 Innoxiousness. 10 A bow. 11 A theological treatise from the *Véda*. 12 Virtue personified; the father of YUD'HISHT'HIRA. [In some of its acceptations the word admits the neuter gender.] f With knowledge of means. 2 A stratagem. 3 Valour. g Also 4 Trade. h Likewise 3 A theological portion of the *Véda*.

143. नैगमौ (द्वौ)

(बले) रामो (नीलचारसिते त्रिषु) 1 BALA-
RA'MA. a

(शब्दादि पूर्वो हन्द्ऽपि) ग्रामः In comp. A
multitude. b

(क्रान्तौ च) विक्रमः Walking. c

144. गुल्मा (रक्त्वांसेनाच्च)

1 A disease
of the spleen.
d

जामिः (स्वसृकुलस्त्रियोः) 1 A sister.
2 A chaste
woman.

(चित्तिचान्त्योः) क्षमा (युक्ते) क्षमं (शक्ते हिते त्रिषु) 1 The earth.
2 Patience. f

145. (त्रिषु) श्यामौ (हरित्कृष्णौ) श्यामा (स्याच्छारिवानिशा) 1 Green.
2 Black. g

खलामं (पुच्छपुण्ड्राश्च भूषाप्राधान्यकेतुषु) 1 A tail. h

146. सूक्ष्म (मध्यात्ममय्)

The supreme
soul. j

(आदौ प्रधाने) प्रथम (स्त्रिषु) 1 First.
2 Chief.

^a Also 2 PARAS'URA'MA. 3 RA'MACHANDRA. 4 Sort of deer. m. f. n. 5 Black. 6 Pleasing. 7 White. ^b Likewise 2 A village or township. 3 An octave in music. ^c Also 2 Power. 3 Valour. ^d And 2 A clump of grass, &c. 3 Body of troops consisting of 9 platoons. ^e Or जामिः. ^f And n. 3 Right, propriety. m. f. n. 4 Able. 5 Benevolent. 6 Patient. ^g Also m. 3 A black cuckoo. 4 A cloud. 5 A sacred fig-tree at Prayāga. 6 A sort of pot-herb: Convolvulus argenteus. n. 7 Black peppor. f. 8 A plant; vulgarly Syāmlatā. 9 Night. 10 Indigo. 11 A description of women. ^h Also 2 A mark on the forehead of a horse, bull, &c. 3 A horse. 4 An ornament. Or 5 Ornament of a horse. 6 Chief. 7 A flag or symbol. 8 A horn. 9 Mane. ⁱ Or खलामं (—गु). ^j Also m. 2 An atom. m. f. n. 3 Little.

1 Pleasing.
2 Reverse,
contrary. a

m f n

वामौ (वल्गुप्रतोपौ द्वाब्)

m f n

अधमौ (न्यूनकुत्सितौ)

1 Low.
2 Vile.

m f n

1 Old.
2 Used.

147. (जीर्णं च परिभुक्तं च) यातयाम (मिदं हयम्)

SECTION XX.

1 A horse.
2 VISHNU'S
bird. b

(तुरङ्ग गरुडौ) ताच्यौ^m

1 A house.

2 Less. c

1 Husband's
brother.2 Wife's
brother.1 A brother's
son. 2 An
enemy.1 A thunder-
cloud. 2 IN-
DRA. d

1 A master.

2 A man of
the 3d tribe.(निलयापचयौ) जयौ^m148. खशुर्व्यौ (देवरक्षालौ)^mभ्रातृव्यौ (भ्रातृजद्विषौ)^mपर्जन्यौ (रसदब्देन्द्रौ)^m(स्याद्) अर्थः (स्वामि वैश्ययोः)^m

1 The 8th as-
terism. 2 The
4th age. f

1 Opportuni-
ty. 2 Succes-
sion. g

1 Subjected.

2 Oath, or-
deal. h149. तिथ्यः (पुष्ये कलियुगे)^eपर्याये (ऽवसरे क्रमे)^mप्रत्यये (ऽधीनशपथज्ञान विश्वासहेतुषु)^m

* Likewise 3 Left, not right. m. 4 An udder. 5 Cupid. 6 SIVA-
n. 7 Wealthy f.—जा. 8 A woman—जी. 9 A mare. 10 A she-ass. 11 A
female shakal. 12 A young female elephant. ^b Also 3 The dawn. n.
4 A collyrium. ^c Likewise 3 A phthisis or consumption. 4 General
destruction. ^d Also 3 Any cloud. 4 Thunder. ^e Likewise m. f. n.
3 Excellent. ^f Also f. 3 The Emblic myrobalan. ^g Likewise
3 Mode, manner, form. ^h And 3 Knowledge, apprehension. 4 Trust,
confidence. 5 Cause. 6 A hole. 7 An affix. Also 8 Celebrity. 9 Practice,
usage.

150. रंध्रे शब्दे)

(ऽथा) ऽनुशयो (दीर्घद्वेषानुतापयोः)

1 An old en-
mity. 2 Re-
pentance.

स्थूलोच्चय (ससाकल्ये गजानां मध्यमे गते)

1 Incom-
pleteness. a

151. समयाः (शपथाचारकालसिद्धान्तसम्बिदः)

1 An oath.
2 Usage.
3 Time. b

(व्यसनान्मशुभं दैवं विपदित्य) ऽमया (स्रयः)

1 Vice. 2 Ill
fortune.
3 Calamity.

152. अत्ययो (ऽतिक्रमे कृच्छ्रे दोषे दण्डे ऽप्यु)

(ऽथापदि

1 Transgres-
sion. 2 Dis-
tress. c
1 Calamity.
2 War.
3 Futurity.

सुद्धायात्योः) सम्परायः

पूज्य (स्तु श्वशुरे ऽपि च)

A father-in-
law. d.

153. (पश्चादवस्थाविबलं समवायस्य) सम्मयौ

1 Rear guard.
2 Multitude.

(संघाते सन्निवेशे च) संस्त्यायः

1 Assem-
blage. 2 Vi-
cinity e

प्रणया (स्त्यमी

1 Acquaint-
ance. 2 So-
licitation. f

154. विस्मय यात्रा प्रेमाणो)

(विरोधे ऽपि) समुच्छयः

Enmity. g

विषयो (यस्य यो ज्ञातस्तत्र शब्दादिकेष्वपि)

1 Frequent-
ed and
known. h

^a And 2 An elephant's middle pace, neither quick nor slow. 3 A hill at the foot of a mountain. ^b And 4 Demonstrated conclusion. 5 Agreement, bargain. 6 Hint. 7 Leisure. ^c And 3 Fault, guilt. 4 Punishment by fine, &c. ^d Also 2 A teacher. m. f. n. 3 Worthy of respect. ^e Likewise 3 A house. ^f And 3 Affection. ^g Also 2 Elevation, height. ^h And 2 Object of sense, as sound, &c. 3 Country, province.

Infusion, ex- tract. a	155. (निर्यासे ऽपि) कषायो (ऽस्त्री)	^{m n}
Assembly. b		^m (सभायां च) प्रतिश्रवः
1 Abundance, frequency. c	प्रायो (भूज्जगन्तगमने)	^m
1 Distress. 2 A sacrifice. 3 Anger. d		^m मय्यु (दैन्ये कृतौ क्रुधि)
1 A secret. 2 Privy part. e	156. (रहस्योपस्थयोर्) गुह्यं	ⁿ
1 An oath. 2 Truth. f		ⁿ सत्यं (शपथतथ्ययोः)
1 Animal strength. 2 Dignity. g	^{n h} वीर्यं (बले प्रभावे च)	
1 Right, fit. 2 Substance. i		ⁿ द्रव्यं (भव्ये गुणाश्रये)
1 A place. 2 A house. j	157. धिष्णं (स्थाने गृहे भेग्नौ)	^{n k}
1 Destiny. 2 Goodluck. 3 Ill fate.		ⁿ भाग्यं (कर्मशुभाशुभम्)
1 A pignut. 2 Gold. l	(कश्यपहेम्नोर्) गाङ्गेयं	ⁿ
A plant. m		^f विशल्या (दन्तिकापि च)

a Or 2 Exudation of a tree. 3 Astringent taste. 4 Perfume rubbed on the body. b Also 2 Refuge. 3 House. c And 2 Starving oneself to death. 3 (In composition) Similar, like. d Also 4 Grief, sorrow. e Likewise m. 3 A tortoise. 4 Pride. f Also 3 The first age of the world. m. f. n. 4 True. g Likewise 3 Semen virile. 4 Splendour. 5 Valour. h Or वीर्यं. i The substratum of qualities. Likewise 3 Wealth. 4 Drug. 5 Brass. j And 3 An asterism. 4 Strength. m. n. 5 Fire. k Or धिष्णः and धिष्ण. l Also m. 3 BHISHMA son of Gangā. m Named Dantī. Also certain other plants, as Menispermum glabrum, &c.

158. वृषाकपावी (श्रीगौर्वी)

1 The goddess
LAKSHMI.
2 GAURI. a

अभिख्या (नामशोभयोः)

1 A name.
2 Beauty. b

(आरम्भो निष्कृतिः शिष्टा पूजनं सम्प्रधारणम्

1 Beginning,
undertaking.
2 Atonement.
c

159. उपायः कर्म चेष्टा च चिकित्सा च नव) क्रियाः

छाया (सूर्यप्रिया कान्तिः प्रतिबिम्बमनातपः)

1 Wife of the
sun. 2 Beau-
ty. d

160. कक्षा (प्रकोष्ठे इत्यादेः कांक्षां मध्येभवन्धने)

1 Enclosure
of an edifice.

कृत्या (क्रियादेवतयोस्त्रिषु भेदे घनादिभिः)

1 An act. 2 A
certain deity.
f

161. जन्यः (स्याज्जनवादे ऽपि)

A rumour. g

जघन्यो (ऽन्ये ऽधमे ऽपि च)

1 Last, ulti-
mate. 2 Low,
vile.

(गर्हाधीनो च) वक्तव्यो

1 Reprehen-
sible. 2 Sub-
ject, depen-
dent. h

कल्यौ (सज्जनिरामयौ)

1 Ready,
prepared.
2 Healthy. i

* Likewise 3 *Swāhā*, wife of the regent fire. 4 *SACHI*, wife of *INDRA*. ^b Also 3 Glory. ^c And 3 Study. 4 Worship. 5 Disquisition. 6 Means, expedient. 7 Act. 8 Bodily action. 9 Remedy. 10 Instrument. 11 A religious initiatory ceremony. 12 Obsequies. ^d And 3 A reflected image. 4 Shade. ^e Or 2 The gate of such an inclosure. 3 A string of bells, worn by women. 4 A rope round an elephant's body. 5 Effort, exertion. m. 6 The armpit. ^f To whom sacrifices are offered for destructive and magical purposes. Or 3 Pestilence m. f. n. 4 Seduced from an alliance. 5 Any thing to be done. ^g Neuter 'in the sense exhibited, m. f. n. 2 To be produced. 3 A relation of a bride. 4 Her attendant. 5 The companion of a bridegroom. n. 6 A market. 7 War. 8 A meteor. m. 9 A father. f. 10 A mother. 11 A mother's female companion. ^h Likewise 3 Fit to be said. ⁱ Also 3 Skilful. m. f. 4 One deaf and dumb. n. 5 Morning. f. 6 Auspicious speech.

1 Intelligent. ^{m f n}
2 Wealthy. a 162. (आत्मवाननपेतोर्याद्) अर्थः

Pleasing. b

^{m f n}
पुण्यं (तु चार्त्तं पि)

Beautiful. c

^{m f n}
रूप्यं (प्रशस्तरूपे ऽपि)

Eloquent. d

^{m f n}
वदान्यो (वल्गुवाग्पि)

Just, reason-
able. e

^{m f n}
163. (न्याय्ये ऽपि) मध्यं

1 Handsome,
2 Sacred to
the moon. f

^{m f n}
सौम्यं (तु सुन्दरे सोमदैवते)

SECTION XXI.

1 Multitude.
2 Occasion. g

^{m h}
(निवहावसरौ) वारौ

1 A bed of
grass or bark.
2 A sacrifice.

^m
संस्तरौ (प्रस्तराध्वरौ)

1 VRIHASPA-
TI. 2 A pa-
rent. i

^m
164. गुरु (गीष्पतिपितृद्यौ)

1 The 3d age.
2 Doubt.

^m
द्वापरौ (युगसंशयौ)

1 Difference
2 Similitude.

^m
प्रकारौ (भेदसादृश्याव्)

a Or 3 Right, reasonable. n. 4 Red chalk. b Also n. 2 A good action. 3 Virtue, moral or religious merit. c Likewise n. 2 Silver. 3 Wrought silver and gold. d Also 2 Generous, munificent. e Likewise 2 Middle. 3 Low. And u. 4 The middle. f Also 3 Mild. m. 4 Patronymic of *Budha*, or Mercury. g And 3 A day of the week. n. 4 A vessel for spirituous liquor. h वारः or वारः. i Or other venerable relative. And 3 A spiritual teacher. m. f. n. 4 Heavy. 5 Great.

165. किंशारू (धन्यशूकेषु)	चाकाराव् (इङ्गिताकृती)	1 Hint. 2 Form. 1 Beard of corn. 2 An arrow.
चद्रयो (द्रुमशैलार्काः)	मरु (धन्वधराधरौ)	1 A country void of water. 2 A mountain.
166. (ध्वान्तारिदानवा) वृत्ता	(स्त्रीस्तनाब्दौ) पयोधरौ	1 A tree. 2 A mountain.
प्रदरा (मङ्गनारीङ्ग् वाणा)	(बलिहस्तांशवः) कराः	3 The Sun. 1 A woman's breast. 2 A cloud. a
167. (अजातशत्रुणो गौः काले ऽप्यश्मश्रुर्न च) दूबरः (स्वर्णे ऽपि) राः	परिकरः (पर्यङ्कपरिवारयोः)	1 Darkness. 2 A foe. 3 A demon. b
168. (मुक्ता शुद्धौ च) तारः (स्याच्)		1 Tax. 2 Hand. 3 Ray of light. c
		1 Splitting. d
	अस्त्राः (कचा अपि)	Hair. e
		1 A hornless bull. 2 A beardless man. f
		Gold. g
		1 A bed. 2 A dependent. h
		1 Elegance of a pearl. i

1—र.

2—ङ्.

3 रै.

^a Also 3 Coconut. ^b Who was slain by INDRA. ^c Likewise
 4 An elephant's trunk. 5 Hair. ^d Or 2 Fracture. 3 A feminine
 disease (excess of menstruation). 4 An arrow. ^e Also 2 A corner.
 n. 3 A tear. 4 Blood. ^f Although of an age to have a beard ;
 and, in the instance of the bull, of an age to have horns. 3 As-
 tringent taste. ^g Likewise 2 Wealth. 3 A cloud. ^h Also 3 Com-
 mencement. 4 Multitude. 5 Girding (as for battle). ⁱ Or 2 A
 beautiful pearl. 3 The pupil of the eye. 4 A high note. m. f. n.
 5 High, as a note in music. n. 6 Silver. f. n. 7 A star. f. 8 The
 wife of VRIHASPATI. 9—of SUGRIVA. 10 A goddess of the *Bauddhas*.

1 Air. a

1 m

चारो (वायौ च तु त्रिषु

कर्बुरे)

1 Promise.

2 War.

3 Bargain. b

(ऽथ प्रतिज्ञाजिसम्बिदापत्सु) सङ्गरः

1 The pray-
ers of the
Védas. c

169. (वेदभेदे गुप्तिवादे) मन्त्रो

The sun. d

मितो (रवावपि)

1 A sacrifice.

2 An arrow. c

(मखेषु यूपखण्डे ऽपि) खरुर्

Part to be
concealed. g

(गुह्ये ऽप्य) ऽवस्करः

1 Charge
sounded by
trumpets. h

170. चाडम्बर (सूर्यरवे गजेन्द्राणां च गर्जिते)

1 A brisk as-
sault. 2 Rob-
bery. i

अभिहारो (ऽभियोगे च चौर्ये सखहने ऽपि च)

1 An atten-
dant 2 A
scabbard. j

171. (स्याज्जङ्गमे) परीवारः (खड्गकोशे परिच्छदे)

1 A tree. 2 A
handful of
sacred grass. l

विष्टरो (विटपीदर्भमुष्टिः पीठाद्यमासनं)

1 A door.

2 A porter.

172. (द्वारिद्वाःस्ये) प्रतीहारः

A female
porter.

प्रतीहार्य (ऽप्यनन्तरे)

1 चार.

2—री (नृ).

- ^a And m. f. n. 2 Variegated. Also m. 3 Tables for playing.
^b And 4 Calamity, distress. ^c And 2 Secret consultation ; private
 advice. 3 Incantation or charm. ^d Also n. 2 A friend. ^e And
 3 Shavings of the wood of which a sacrificial post is made. ^f सङ्गः
 (ङ् or सङ्). ^g And 2 Ordure, excrement. 3 Sweepings. ^h And
 2 Roaring of large elephants. 3 Beginning. 4 Making a show.
ⁱ And 3 Arming ; taking arms. ^j And 3 The insignia of dignity.
^k Or परिवार. ^l And 3 A stool or cushion.

- (विपुले नकुले विष्णौ) वज्रः (स्यात्पिङ्गले विषु) ^m 1 A large ichneumon. 2 VISHNU. a
173. सारो (बले स्थिरांशे च न्याये क्षीवं वरे विषु) ^m 1 Strength. 2 Essence. b
- दुरोदरो (द्यूतकारे पणे द्यूते) दुरोदरम् ^{m d} 1 A gamester. 2 A stake. c
174. (महारण्ये दुर्गपथे) कान्तारः (पुन्रपुंसकम्) ^{m n} 1 A forest. 2 A difficult road. e
- मत्सरो (ऽन्यशुभद्वेषे तद्वत्कृपणयोस्त्रिषु) ^m 1 Envy. f
175. (देवाहुते) वरः (अष्टे त्रिषु क्षीवे मनाक् प्रिये) ^{m h} 1 A boon. g
- (वंशाङ्गुरे) करीरो (ऽस्त्री तदभेदे घटे च ना) ^{m n} 1 Shoot of a bambu. i
176. (ना चमूजघने हस्त सूत्रे) प्रतिसरो (ऽस्त्रियाम्) ^m 1 Rear-guard j
- (यमानिलेन्द्रचन्द्रार्कविष्णुसिंहांशुवाजिषु) ^m 1 YAMA. 2 Wind. 3 INDRA. k

^a Also 3 SIVA. 4 Fire 5 Proper name ; a sage m. f. n. 6 Tawny. 7 Large. ^b Likewise 3 Marrow. n. 4 Propriety. 5 Water. 6 Wealth. m. f. n. 7 Excellent. ^c And n. 3 Play, gaming. ^d Or दुरोदरः—रं. ^e Also m. 3 A sort of sugarcane. ^f And m. f. n. 2 Envious. 3 Avaricious, niggardly. f. 4 A gnat. ^g And m. f. n. 2 Excellent n. (some say indecl.) 3 A little approved. Likewise m. 4 A son-in-law. 5 Appointment. n. 6 Saffron. f. 7—रा. The three myrobalans.—री. 8 Asparagus racemosus. ^h Or वरः. ⁱ And m. 2 Sort of plant (common in dry deserts). 3 A jar. ^j And m. n. 2 A string worn on the wrist at nuptials, &c. Also m. 3 Counsel. 4 A bracelet. 5 A wreath. m. n. 6 Territory. m. f. n. 7 Fit to be employed. ^k And 4 the Moon. 5 The sun. 6 VISHNU. 7 A lion. 8 A ray of light. 9 A horse. 10 A parrot. 11 A serpent. 12 An ape. 13 A frog. m. f. n. 14 Tawny. 15 Green. Or 16 Yellow.

177. शुकादिकपिभेकेषु^m हरि (गर्ग कपिले त्रिषु)

A potsherd.
a

शर्करा^f (कर्परांशे ऽपि)

1 Passing a-
way time. b

यात्रा^f (स्याद्यापने गतौ)

1 The earth.

2 Speech.

3 Ardent
spirit. c

178. दूरा^f (भूवाक्सुराषु स्यात्)

1 Drowsiness.
2 Lassitude.

तन्द्रा^{f d} (निद्राप्रमीलयौः)

1 A nurse.

2 The earth. c

धात्री^f (स्यादुपमातापि क्षितिरप्यामलक्ष्यपि)

1 Wanting
a limb. 2 A
dancing girl.
f

179. क्षुद्रा^f (व्यङ्गा नटी वेश्या सरषा कण्टकारिका

त्रिषु कुरे ऽधमे ऽल्ये ऽपि) क्षुद्रो^{m f n}

1 Requisites,
materials.
2 A little. g

मात्रा^f (परिच्छदे

180. अल्पे च परिमाणे सा) मात्रंⁿ (कार्तस्त्रे ऽवधारणे)

1 Painting,
delineation.
2 Wonder. h

(आलेख्याश्चर्ययाश्च) चित्रंⁿ

^a Also 2 A stony nodule. 3 A country abounding in such. 4 A disease (the gravel). 5 Clayed sugar. ^b Or 2 Livelihood. And 3 Travelling. 4 Festival ; procession. ^c And 4 Water. ^d Or तन्द्रा or तन्द्रिः. ^e Also 3 A mother. 4 An emblic myrobalan. ^f And 3 A courtesan. 4 A bee. 5 An egg-plant. m. f. n. 6 Cruel. 7 Low. 8 Small. Also 9 Miserly. 10 Poor. And f. A fly. ^g And 3 Quantity. n. 4 The whole. 5 Only ; (exclusive and identical). Also f. 6 An earring. 7 An instant. 8 Half a short syllable. ^h Also 3 A circlet or mark. 4 Variegated colour. m. f. n. 5 Variegated. 6 Wonderful. f. चित्रा. 7 A star in the Virgin's spike. 8 Title of SUBHADRA.

	ⁿ कलत्रं (श्रीणिभार्ययोः)	1 The hip and loins. 2 A wife. a
181. (योग्यभाजनयोः) पात्रं ⁿ		1 Fit. capable. 2 A vessel. b
	ⁿ पत्रं (वाहनपक्षयोः)	1 A vehicle. 2 A wing. c
(निदेशग्रन्थयोः) शास्त्रं ⁿ		1 Command. 2 Institutes of a science.
	ⁿ शस्त्रम् (आयुधलोहयोः)	1 A weapon. 2 Iron. d
182. (स्याञ्जटांशुकयोर्) नेत्रं ⁿ		1 Root of a tree. 2 Wove silk bleached. e
	ⁿ चेतनं (पत्नीशरीरयोः)	1 A wife. 2 Body. f
(मुखाग्रे क्रोडहलयोः) पोत्रं ⁿ		1 Snout of a hog. 2 Forepart of a plough. g
	ⁿ गोत्रं (तु नाम्नि च)	Name. h
183. सत्रम् (आच्छादने यज्ञे सदादाने वने ऽपि च) ⁿ		1 Vesture. 2 A sacrifice. 3 Constant alms. i
अचिरम् (विषये काये ऽप्य) ⁿ		1 Object of perception. 2 A body. j
	ⁿ ऽम्बरं (व्योम्नि वाससि)	1 Ether ; the sky. 2 Apparel. k

^a Likewise ³ A fastness or strong hold. ^b Also ³ A king's minister. ⁴ The channel of a river, or space between the banks. ⁵ A vessel used in sacrifice ; as a ladle, &c. ⁶ A leaf. ⁷ A person of a drama. ^c Likewise ³ A leaf. ⁴ The feather of an arrow. ^d Also f. यज्ञी. ³ A knife. ^e Likewise ³ An eye. ⁴ The rope of a churn. ⁵ A car. m. f. n. ⁶ A guide. ^f Also ³ A field. ⁴ A holy spot. ⁵ A geometrical figure. ⁸ Likewise ³ Sort of cloth. ^b Also ² Family, race, line. ³ Wealth. m. ⁴ A mountain. f. ⁵ The earth. ⁶ A herd of kine. ⁱ And ⁴ A forest, or ⁵ Wealth. ^j Likewise ³ A court-yard. ⁴ Wind. ^k Also ³ Ambergris.

A realm. a	184. चक्रं ^m (राष्ट्रे ऽप्यु)
Exemption from trans- migration. b	ऽक्षरं ⁿ (तु मोक्षे ऽपि)
Water. c	शीरम् ⁿ (अप्सु च)
Gold. d	(स्वर्णे ऽपि) भूरिचन्द्रौ ^m (द्वौ)
A door. e	(द्वारमात्रे ऽपि) गोपुरम् ⁿ
1 A cavern. 2 Pride. f	185. (गुहादम्भौ) गह्वरे ⁿ (द्वे)
1 Solitude. 2 Near.	(रहो ऽनितकम्) उपह्वरे ⁿ
1 Front, fore- part. g	(पुरोधिकमुपवर्धं) ^{1 n} ऽग्राण्य
1 A house. 2 A town. h	(आगारे नगरे) पुरम् ⁿ
	186. मन्दिरं ⁿ (चा)
1 A country, or realm. 2 Calamity.	(ऽथ) राष्ट्रे ^{m n} (ऽस्त्री विषये स्यादुपद्रवे)

1 अथ.

^a Likewise 2 A wheel. 3 A circular missile weapon : a sharp discus. 4 A potter's wheel. 5 A mill. 6 A multitude. 7 An army. 8 A whirlpool. 9 Pride. m. 10 A ruddy goose, (Anas Casarca). ^b Also 2 A letter, or written character. 3 BRAHMA, m. 4 SIVA. m. f. n. 5 Unalterable. ^c Likewise 2 Milk. ^d Also भूरिः m. f. n. 2 Frequent, numerous. m. 3 BRAHMA. 4 VISHNU. 5 SIVA, And चन्द्रः. 2 The Moon, 3 Camphor. 4 Water. m. f. n. 5 Pleasing. ^e Also 2 A town gate. 3 Sort of grass : Cyperus ? ^f Likewise 3 A forest. m. 4 An harbour. 8 And m. f. n. 2 More, much. n. 3 Top, summit. 4 Point, extremity. 5 Assemblage, multitude. 6 Resting place, end of a journey. 7 Quantity of a pala. 8 Limited alms (four mouthfuls) m. f. n. 9 Chief, principal. 10 First, prior. ^h Also पुरं. 3 A body. 4 City of Patua. m. 5 Bdellium. And मन्दिरः m. 3 The sea.

- ^m
दरो (ऽस्त्रियां भये खन्ने) 1 Fear, dread
2 A hole in the ground. a.
- ^{m n}
षष्ठी (ऽस्त्री हौरके पवौ) 1 A diamond.
2 The thunderbolt. b
187. तन्त्रं (प्रधाने सिद्धान्ते सूत्रवापे परिच्छेदे) 1 Chief.
2 Right conclusion. c
- ^m ^{1 n}
शौशीर (शामरे दण्डे ऽप्यौ) शीरं (शयनासने) 1 Handle of a fan of cow's hair. d
- ⁿ
188. पुष्करं (करिहस्ताग्रे वाद्यभागदमुखे जले
व्योम्नि खड्गफले पद्मे तीर्थेषधिविशेषयोः) 1 Tip of an elephant's trunk. e
- ⁿ
189. अन्तरम् (अवकाशावधिपरिधानाभर्त्तिभेदतादर्थ्ये
छिद्रात्मीयविनावहिरवसरमध्ये ऽन्तरात्मनि च) 1 Interval.
2 Period.
3 Clothing.
4 Covering. f
- ⁿ
190. (सुस्ते ऽपि) पिठरं Fragrant root of grass. g

1 श्री—.

* Likewise indec. 3 A little. And f. दरि. 4 A cavern. ^b Also m. 3 One of the 28 astrological *yōgas*. ^c And 3 A weaver's lay or batten. 4 Raiment. 5 Care of a realm. 6 Dependence. 7 A sacred book. 8 An excellent medicament. ^d And n. 2 A bed. 3 A chair or stool. Likewise 4 Fragrant root of grass (*Andropogon muricatum*.) ^e And 2 Head of a drum, or place where any musical instrument is struck. 3 Water. 4 The sky. 5 Edge of a scimitar, or 6 A scabbard. 7 A lotos. 8 Name of a place. 9 A drug (*Costus Arabicus*.) 10 One of the *Dwīpas* or continents. m. 11 The Indian Crane. ^f And 5 Difference. 6 Sake. 7 A hole or rent. 8 Own. 9 Without, except. 10 Outside. 11 Opportune time. 12 Midst. 13 Supreme soul. 14 Similar. 15 Other. *This term is a pronoun in the 3d and 10th acceptations.*
g *Cyperus rotundus*. Also 2 A churning stick. m. 3 A seether or boiler.

Another
sort, a

(राजकशेरुखपि) नागरम्

1 Very dark.

m f n

2 Mischiev-
ous, des-
tructive. b

शार्ङ्गरं (तन्वतमसे घातुके भेद्यसिद्धकः)

1 Pale red.

m f n

2 White.

191. गौरो (ऽरुणे सिंते पीते)

3 Yellow. c

Sharp, corro-
sive. d

(वणकाभे ऽप्य) ऽरुक्करः

m f n

Hard, e

जठरः (कठिने ऽपि स्याद्)

Inferior,
low. f

(अधस्तादपिचा) ऽधरः

m f n

Unperplex-
ed. g

192. (अनाकुले ऽपि चै) काग्रो

1 m f n

1 Distracted.

2 Perplexed.

h

m f n

व्यग्रो (व्यासक्त आकुले)

1 Superior,
high. 2 Nor-
thern. i

2 m f n

(उपमृद्दीप्यन्तेषुष्य) न्नरः (स्याद्)

m f n

1 Inferior.

2 Southern. j

अनुत्तरः

1 ए—.

2 उ—.

* Cyperus pertenuis. Likewise 2 Ginger. m. f. n. 3 Of or belonging to a city. 4 Sagacious. ^b According to another reading. m. 3 A vicious elephant. ^c Likewise 4 Clean. m. 5 White mustard. 6 The moon. n. 7 Filament of a lotos. f. 8 The goddess, wife of SIVA. 9—of VARUNA. 10 The earth. 11 Name of a river. 12 A young girl. 13 Turmeric. ^d Also m. 2 Semecarpus Anacardium. ^e Likewise 2 Old. m. n. 3 The belly. ^f Also 2 Less, worse. m. 3 The lip. 4 The nether lip. 5 Likewise 2 Intent, attentive. ^h Or 3 Frightened. ⁱ And 3 Excellent. Also n. 4 An answer. m. 5 Proper name, the son of VIRATA. f. 6 The wife of ABHIMANYU. 7 The north. ^j And 3 Worse. Likewise 4 Excellent. 5 Silent, unable to answer.

193. (एषां विपर्यये श्रेष्ठे)

m f n
(दूरानामोत्तमाः) पराः 1 Distant, remote.
2 Other. a

m f n
(सादुप्रियौ तु) मधुरौ

1 Sweet.
2 Pleasing.
b

m
क्रूरी (कठिननिर्दयी) 1 Hard.
2 Pitiless ; cruel. c

m f n s
194. उदारो (दाढमहतोर)

1 Generous.
2 Great. d

m f n
दूतर (खग्यनीचयोः) 1 Other.
2 Low, vile.

m f n
(मन्दस्वच्छन्दयोः) स्वैरः

1 Indolent.
2 Independent, uncontrolled.

m f n
शुभ्रम् (उद्दीप्तशुक्लयोः) 1 Splendid.
2 White. f

SECTION XXII.

1 *m f*
195. (चूडाकिरीटं केशाच्च संयता) मौलयस् (त्रयः)

1 Lock on the crown of the head. g

2 *m*
(हुमप्रभेदमातङ्ग काण्डपुष्पाणि) पीलवः

1 The tree *Pil.* 2 An elephant. h

1—कि.

2—कु.

* And 3 Pre-eminent. Or 4 Subsequent. 5 Inimical, enemy. n. (some say indec.) 6 Only. ^b Also m. 3 A sweet taste. n. 4 Poison. f. 5 Anise. * Likewise 3 Terrible. 4 Destructive. ^d Also 3 Gentle. 4 Unperplexed. * Fem. उदारा,—री. ^f And n. Talc. ^g And 2 A diadem. 3 Hair tied on the head. 4 Head. m. 5 Jonesia Asoca. 6 The earth. And 3 An arrow. 4 A flower (Or 5 Blossom of the Saccharum Sara). Also 7 An atom.

1 YAMA.

2 Measured
time. a

1 m

196. (कृतान्तानेहसोः) कालश्च

The fourth
age. b

(चतुर्थे ऽपि युगे) कलिः

A deer. c

(स्यात्कुरङ्गे ऽपि) कमलः

A blanket. d

(प्रावारे ऽपि च) कम्बलः

1 Tax, reve-
nue. 2 An
oblation. e

197. (करोपहारयोः पुंसि) बलिः (प्रास्यन्ने स्त्रियाम्)

1 Bulkiness.
2 Strength.
3 Army,
forces. f

(स्थौल्यसामर्थ्यसैन्येषु) बलं (ना काकसीरिणोः)

1 A whirl-
wind. g

198. वादलः (पुंसि वात्यायामपि वातसहे त्रिषु)

1 Wicked.

(भेद्यलिङ्गः शठे) व्यालः (पुंसि श्वापदसर्पयोः)

1 काल.

^a Likewise 3 Death. 4 Time (infinite). 5 Black colour. f. काला
6 Madder. 7 Indigo. काली. 8 The goddess GAURI. 9 One of the
MA'TRIS. 10 Heavy clouds. ^b Likewise 2 Quarrel, strife. 3 War,
battle. 4 Bellerick myrobalan. 5 An unblown flower. ^c Also n. 2 A
Lotos. 3 Water. 4 Copper. f. 5 The goddess LAKSHMI. 6 An ex-
cellent woman. ^d Also 2 A dewlap. 3 A fabulous chief of serpents. n.
4 Water. ^e And f. बलिः—ली (or बलिः). 3 A wrinkle. Also m. 4 Proper
name ; a giant. 5 Handle of a flyflapper. f. 6 Ridge of a roof. ^f And
m. 4 A crow. 5 Proper name ; BALARA'MA. Also 6 Name of a demon
slain by INDRA. m. f. n. 7 Strong. f. 8 Sida cordifolia, &c. 8 And
2 Gouty, Rheumatic. 3 Insane. ^h Or वातलः. ⁱ And m. 2 A beast
of prey ; tiger, &c. 3 A serpent. 4 A vicious elephant. 5 A king.
^j Fem. व्याली.

199. ^{m n} मले (ऽस्त्री पापविट्किट्वाभ्य)	1 Sin. 2 Filth. 3 Excretion. a
(ऽस्त्री) ^{m n} मूलं (रणाशुधम्)	1 Colic. 2 A weapon. b
(यद्वापि द्वयोः) ^{m f} कीलः	A lance. c
^f पाणिः (स्थस्ररङ्गपंक्तिषु)	1 A corner. 2 The hollow above the hip. d
200. ^f कला (शिल्पे कालभेदे ऽप्य्)	1 A mechanical art. 2 A measure of time. e
^{1 f} माली (सखावली अपि)	1 A companion. 2 A row. f
(अश्वरसुविहृतौ) ^{f h} वेला (कालमर्थादयोऽपि)	1 Tide. 2 Time. 3 Limit. g
201. ^{f j} बडलाः (हस्तिकागावो) ^m बडले (ऽग्निः शितौ त्रिषु)	1 The Pleiades. 2 A cow. i
^f लीला (विनासत्रिवयोर्)	1 Sport. 2 Gesture.
^f उपला (शर्करापि च)	A stony nodule. k

1—लि or —ली.

^a As sweat, snot, earwax, &c. 4 Dregs. 5 Rust. m. f. n. 6 Niggardly. ^b A trident or a pike. Also f. 3 A courtesan. ^c Likewise 2 A gnomon. 3 A stake. 4 A post. 5 Flame. 6 The elbow. 7 A thump on the breast. 8 A punch with the elbow. f. 9 A blow. ^d Or 3 Sharp edge. 4 A mark. 5 A row or string. Also 6 Delineation with sandal, &c. on the ear. 7 Contiguity. 8 Allowance to a dependant. 9 A masculine woman (who has a beard). 10 A handful. 11 Praise. ^e Likewise 3 A digit of the moon. 4 Interest on a capital sum. 5 A part. 6 Collection. ^f Also 3 A bridge. m. f. n. 4 Intelligent, wise. ^g Likewise 4 Seashore. 5 Easy and sudden death. ^h Or वेला. ⁱ In the first acceptation, invariably plural. And m. 3 Fire. m. f. n. 4 Black. Also 5 Cardamum. m. 6 The dark half of the month. n. The sky. ^j Or बडलाः. ^k Also 2 Manufactured sugar. m. 3 A stone. 4 A gem.

1 Blood. 202. (योयिते ऽम्भसि) वीर्याणं
2 Water.

1 Origin. ॥ मूलम् (पादो यिफामयोः)
2 Root. a

1 A multi- ॥ तालं (समूह आनायो गवाक्षचारकावपि)
tude. 2 A
net. b

1 Disposi- ॥ 203. शीलं (स्वभावे सहृत्ते)
tion. 2 Good
conduct.

1 Fruit. ॥ (यस्ये हेतुहते) फलम्
2 Result. c

1 A roof. ॥ (छदिर्नेत्रबजोः क्षीवं समूहे) पटलं (न ना)
2 A film over
the eye. d

1 Bottom. ॥ 204. (अधःस्वरूपयोरुत्तरी) तलं
2. Essential
character. e

Flesh. f ॥ (स्याद्ग्रामिणे) पलम्

Submarine ॥ (चौर्वानले ऽपि) पातालं
fire. g

1 Clothes, ॥ चेलं (वस्त्रे ऽधमे त्रिषु)
vesture. h

1 A hole fil- ॥ 205. कुक्कुलं (यद्गुभिः कीर्ये श्वभे ना तु तुषामले)
led with
stakes. i

^a And m. n. 3 An asterism (the Scorpion's tail). Or n. 4 Principal, capital. ^b And 3 A window, a lattice. 4 An unblown flower. 5 Magic, illusion. 6 Pride. f. जासी. 7 Trichosanthes dioica. ^c Likewise 3 Edge of a weapon. 4 A nutmeg. 5 A Pearl. 6 Profit. 7 A shield. ^d And f. n. (—सी, वा or सं.). 3 A multitude. n. 4 Retinue. ^e Likewise f. n. 3 A guard for an archer's arm. m. 4 A span. 5 The palm with extended fingers. ^f Also 2 A measure, consisting of four *Karshas*. ^g Likewise 2 The infernal regions. 3 A hole. ^h And m. f. n. 2 Inferior, low in situation. Fem. चेसी. ⁱ And m. 2 Conflagration of chaff.

- ॐ
- (निर्णीते) केवलम् (इति त्रिलिङ्गं त्वे कदाच्युयोः) 1 Absolute, certain. a
- ॐ
206. (पर्याप्तिसेमपुष्पेषु) कुशलं (शिक्षिते त्रिषु) 1 Adequacy. 2 Safety. 3 Virtue. b
- m n
- प्रवालम् (चंकुरे ऽप्युक्षी) 1 A shoot or sprout. c
- m f n
- (त्रिषु) स्थूलं (जडे ऽपि च) Stupid. d
- m f n
207. करालो (दन्तुरे तूष्णे) 1 Having projecting teeth. 2 High. e
- m f n g
- (चारौ दक्षे च) पेशलः 1 Beautiful. 2 Expert. f
- m f n
- (मुखे ऽर्भके ऽपि) बालः (स्याल) 1 Ignorant. 2 Young, a child. h
- m f n
- लोल (चलसदृशयोः) 1 Tremulous. 2 Thirsty. i

SECTION XXIII.

- m m
208. इवदावौ (वनारण्यवल्ली) 1 A forest. 2 Fire in a forest. j
- m
- (जन्महरौ) भवौ 1 Birth. 2 SIVA. k

^a And m. f. n. 2 Alone, sole. 3 Entire, all. Fem.—जा, ली. ^b And m. f. n. 4 Skilful, expert. ^c Or 2 A new leaf. Also 3 Coral. 4 The neck of a lute. ^d Likewise 2 Bulky. ^e Likewise 3 Terrible. ^f Also 3 Soft. ^g Or पेशलः ^h Likewise m. 3 Hair. 4 Tail of a horse. 5—of an elephant. m. n. 6 Andropogon Schoenanthus. ⁱ Also f.—जा. 3 The tongue. 4 The goddess LAKSHMI. Likewise 3 Fire in general. ^k Also 3 Existence. 4 Acquisition. 5 This world. 6 Safety, well being.

1 A counsel-
lor. 2 A com-
panion.

^m
(मन्त्री सहायः) सचिवौ

1 A husband.
2 Lythrum
fruticosum. a

^m
(पतिशाखिनरा) धवाः

1 A moun-
tain. 2 A
sheep. 3 The
sun. b

^{1 m}
209. अवयः (शैलमेघार्का)

1 Command.
2 Call. 3 Sa-
crifice.

^m
(आज्ञाह्वानाध्वरा) हवाः

1 A living
being. c

^m
भावः (सत्त्वस्वभावाभिप्रायचेष्टात्मजन्मसु)

1 Produc-
tion. 2 Fruit.
3 Blossom. d

^m
210. (स्यादुत्पादे फले पुष्पे) प्रसवे (गर्भमोचने)

1 Distrust.
2 Denial.
3 Conceal-
ment.

^m
(अविश्वासो ऽपङ्कवो ऽपि निहतावपि) निङ्कवः

1 Elevation.
2 Impatience.

^m
211. (उत्सेकामर्षयोरिच्छा प्रसवे महः) उत्सवः

^e
1 Dignity,
authority.
2 Firm opi-
nion. f

^m
अनुभावः (प्रभावे स्यात्सुतां च मतिनिश्चये)

1 Generative
cause. 2 Ori-
gin. g

^m
212. (स्याज्जन्महेतुः) प्रभवः (स्यानं चाद्योपसम्भवे)

1 Son of a
Brahmana
by a *Sudra*
woman. h

^m
(शूद्रायां विप्रतनये शस्त्रे) पारशवः (पुमान्)

1 अवि.

^a And 3 A man. 4 A cheater. ^b Also 4 The shawl goat. ^c Or (varying the reading.) 2 Existence, state. 3 Nature, disposition. 4 Meaning, intention. 5 Gesture, movement. 6 Soul. 7 Birth. 8 Thing. 9 Venerable. 10 (in dramatic language.) Learned. 11 State, condition. ^d And 4 Bringing forth. 5 Offspring. ^e And 3 Formation of a wish. 4 Festival, jubilee. ^f Or 3 Certainty. 4 Indication, hint. ^g Or 3 Source. 4 Place where a thing is first perceived. 5 Strength. ^h And 2 Battle-axe. 3 A son born in adultery.

213. ^mध्रुवो (भभेदे क्रीवं तु निश्चिते शाश्वते त्रिषु) ¹ The polar star. a
- ^mस्वो (प्रातावात्मनि) ^{m f n}स्वं (त्रिव्यात्मीये) ^{m n}स्वो (ऽस्त्रियांधने) ¹ A kinsman. ² The soul. b
214. ^{f d}(स्त्रीकटीवस्त्रबन्धे ऽपि) ^{f d}नीवी (परिपण्ये ऽपि च) ¹ Cloth round a woman's waist. c
- ^fशिवो (गौरीफेरवयोर्) ¹ GAURI. ² A jackal. e
- ⁿद्वन्द्वं (कलहयुग्मयोः) ¹ Dispute, quarrel. ² A pair. f
215. ^{n h}(द्रव्यासुख्यवसायेषु) ^{n h}सत्त्वम् (अस्त्री तु जन्तुषु) ¹ Substance. ² Breath. g
- ^{n j}क्रीवं (नपुंसके षण्डे वाच्यलिङ्गमविक्रमे) ¹ Neuter gender. ² An eunuch. i

SECTION XXIV.

216. ^{1 m}(द्वौ) ^{1 m}विशौ (वैश्यमनुजौ) ¹ Man of the commercial tribe. k

1 म्—.

^a And n. 2 Certainty. m. f. n. 3 Perpetual, constant. Also m. 4 A stake. 5 An axis, or pole. 6 S'IVA. f.—वा. 7 Burden of a song. 8 A ladle or spoon. n. 9 Reasoning. m. f. n. 10 Immovable. ^b And m. f. n. 3 Own. m. n. 4 Wealth. *It is a pronoun in the 3d acceptance.* ^c And 2 Mercantile stock. 3 A stake at play. ^d Or नीविः. ^e Also m. 3 MAHA'DE'VA. 4 One of the astrological Yōgas. 5 The Vēdas. n. 6 Pleasure, ease. 7 Auspiciousness; well being. 3 Water. f. 9 The yellow myrobalan. ^f Likewise 3 Union of the sexes. ^g Or other unconscious function. 3 Vigour. m. n. 4 An animal. Also n. 5 A quality. 6 Nature. 7 Strength. 8 A demon. 9 Existence. 10 Essence. 11 Self-command. ^h सत्त्वं or सत्त्वः. ⁱ And m. f. n. 3 Weak. 4 Idle. ^j Or क्रीवं. ^k And 2 Man in general. f. 3 Entrance, Sing. विद्.

1 A spy.
2 War. a

(द्वौ चराभिमरौ) सशौ^m

1 A heap.
2 A sign of
the zodiac.

1 m
(द्वौ) राशौ (पुष्कमेघाद्यौ)

1 Family,
race. 2 A
bambu. b

(द्वौ) वंशौ (कुलमकरौ)^m

1 Solitude.
2 Display.

217. (रहः प्रकाशौ) वीकाशौ^{m c}

1 Wages,
hire 2 En-
joyment. d

निर्वेशौ (भूतिभोगयोः)^m

1 YAMA. e

(हृत्तान्ते पुंसि) कीनाशः (क्षुद्रकर्षकयोश्चिषु)^m

1 A place or
spot. 2 A butt.
3 A cause.

218. (पदे लक्ष्ये निमित्ते) उपदेशः^m

water. f

(स्यात्) कुशम् (अशु च)^m

Age, as youth,
&c. g

दशा (वस्थानेक विधाप्य)^f

1 Hope,
desire.

आशा (तृष्णापि चायता)^m

2 Breadth. h

1 A woman.

2 A female
elephant. i

219. वशा (स्त्री करिणी च स्याद्)^f

1 Knowledge.

दृग् (ज्ञाने ज्ञातरि त्रिषु)^{2 f}

1—वि.

2—श.

* Also. 3 Conflict with a dangerous animal in hopes of reward.
b Likewise 3 The back bone. 4 A multitude. c Or विज्ञाशः. d Or
3 Eating. e And m. f. n. 2 Small. Or 3 Niggardly. 4 A cultivator.
Also 5 slayer of cattle. m. 6 An ape. f Also m. 2 Proper name :
Son of RA'MA. 3 Sacrificial grass (Poa Cynosuroides). 4 One of the
continents. 5 A yoke. f.—शौ. 6 Share of a plough. g Likewise
2 Wick of a lamp. 3 (Invariably pl.) Border or edge of cloth. h Also
3 Region ; quarter. i Likewise 3 A barren cow. 4 A daughter.
n. 5 Subjection. 6 Desire, wish. m. f. n. 7 Subject, dependent. And
m. f. n. 2 One who sees or knows. Also f. 3 Sight. 4 An eye.

^{m f n}
(स्वात्) कर्कशः (साहसिकः कठोरमरुणावपि) <sup>1 Violent.
2 Hard. 3 In-
tangible. a</sup>

^{m f n}
220. प्रकाशः (ऽतिप्रसिद्धे ऽपि) ^{Notorious. b}

^{m f n}
(शिशुवृद्धे च) बालिष्ठः <sup>1 Young.
2 Ignorant.</sup>

SECTION XXV.

^m
(सुरमत्सराव्) अनिमिषौ <sup>1 A god.
2 A fish.</sup>

^m
पुरुषाव् (आत्ममानवौ) <sup>1 The soul.
2 A man.</sup>

^m
221. (काकमत्सरातखगौ) ध्वंक्षौ <sup>1 A crow.
2 Any bird
which preys:
on fish. c</sup>

^m
कक्षौ (तु लण्वीरधौ) <sup>1 Grass.
2 A climb-
ing plant. d
1 A halter or
rein. 2 A ray
of light.</sup>

^{m e}
अभीष्टः (प्रग्रहे रश्मौ)

^{m f n}
प्रेषः (प्रेषणमर्हने) <sup>1 Despatch,
sending.
2 Paining. f</sup>

* Or 4 Harsh. 5 Cruel. 6 Unmerciful. 7 Miserly. * Also 2 Light.
3 Display. 4 Loud laugh. * Likewise 3 A beggar. * Also 3 The
armpit. 4 A forest of dead trees. 5 A wall. 6 The side. m. f. n. 7 End
of a cloth fixed in the waistband. f. 8 The string round an elephant's
neck. 9 Objection in argument. 10 Emulation. * Or अभीष्ट. 1 Like-
wise 3 Fatigue.

Partisan. a 222. पक्षः (सहाय्ये ऽप्य्)

1 A turban.
2 A diadem.

सणीषः (शिरोवेष्टकिरीटयोः)

1 Lustful.
2 A rat. b

(शुकले मूषिके श्रेष्ठे सुकृते वृषभे) वृषः

1 A bud.
2 A sheath.
3 Treasure. c

223. कोषे (ऽस्त्री कुक्षले खड्गपिधाने ऽर्थौषदिव्ययोः)

1 Gaming
with dice.
2 A die. o

(दूतते ऽक्षे सारिफलके ऽप्य्) चाकर्षे

(ऽथा) ऽक्षम् (इन्द्रिये)

1 An organ
of sense. f

224. (ना दूतताङ्गे कर्षचक्रे व्यवहारे कलिद्रुमे)

1 Agriculture.
2 Fire with
cowdung. g

कर्षू (वार्त्ता करीषाग्निः) कर्षू. (कुल्याभिवायिनी)

* Also 2 Side. 3 Alternative. 4 Half of the lunar month. 5 Army, forces. 6 Friends. 7 Wing. 8 Thesis, doctrine to be maintained. 9 Contradiction. 10 Subject of an inference. 11 (In composition with केष) Great quantity. ^b In composition. 3 Chief, pre-eminent. 4 Virtue, personified in the shape of a bull. 5 A bull. 6 The sign of the Zodiac (Taurus). 7 Proper name; title of KARNĀ. f. —वा. 8 Cowich (Dolichos or Carpopogon pruriers)—वी. 9 Cushion used by ascetics. ^c And 4 Oath or ordeal. 5 A vessel used at sacrifices. 6 A cocoon of silk. 7 Eye ball. 8 Testicle. 9 Dictionary. ^d Or कोषः. ^e And 3 A board for playing. 4 An organ of sense. 5 Attraction. 6 Drawing the bow. ^f And m. 2 A die. 3 A measure (a *Karsha* or 16 *māshas*). 4 A wheel. 5 A lawsuit. 6 The belleric myrobalan. Also 7 Wood of a car. 8 Business, transaction. 9 Proper name, son of RĀVANA. n. 10 Kind of salt. ^g And i. 3 A river. 4 A canal.

225. (पुम्भावे तत् क्रियायां च) पौरुषं^{m n} 1 Virility.
2 Manly act.
a
- विषम् (अप् च)ⁿ Water. b
- (उपदाने ऽप्य्) आमिषं (स्याद्)^{m n} A bribe. c
- (अपराधे ऽपि) किल्बिषम्ⁿ An offence. d
226. (स्याद्दृष्टौ लोकधात्वंगे वत्सरे) वर्षम् (अस्त्रियाम्)^{m n} 1 Rain.
2 A country.
3 A year. e
- प्रेक्षा (नृत्येक्षणं प्रज्ञा)^f 1 Dancing.
2 View. f
- भिक्षा (सेवा ऽर्थना भूतिः)^f 1 Service.
2 Begging.
3 Hire, wages. g
227. त्विद् (शोभा ऽपि)^{1 f} Splendour. h
- (त्रिषु परे)ⁱ
- न्यक्षं (कार्तृस्त्रगानिष्ठयोः)^{m f n} 1 Entire.
2 Inferior.
- (प्रत्यक्षे ऽधिष्ठते) ऽध्यक्षो^{m f n} 1 Percepti-
ble. 2 Super-
intendent.
- रुक्ष (स्वप्रेम्नप्रचिक्षणो)^{m f n} 1 Unfriendly.
2 Rough.

1—पृ.

^a Also 3 Semen. m. f. n. 4 Measured by the human stature, or by the height to which a man reaches. ^b Likewise 2 Poison. f.—पृ. 3 A plant (sort of Betula ?) ^c Also 2 Flesh. 3 Food. ^d Likewise 2 Disease. ^e Also 4 A cloud. f. pl. वर्षाः. 5 Rainy season. ^f Or 3 Viewing an exhibition of dancing. 4 Intellect. ^g Likewise 4 Alms. ^h Also 2 Ray of light. ⁱ The following admit the three genders.

SECTION XXVI.

1 The sun. 228. (रविष्तेतच्छदी) ^mहंसौ
2 A goose. a

1 The sun. (सूर्यवक्त्रौ) ^{1 m}विभावसू
2 Fire.

1 A calf. वत्सौ (तर्पकवर्षा दौ) ^m
2 A year. b

A bird : Cu- (सारङ्गाद्य) ^{2 m d}द्विबोकाः
culus. c

1 Taste or 229. (ऋङ्गारादौ विषे वीर्ये ^mगुणे रागे द्रवे) रसः
sentiment in dramas. e

1 An earring. (पुंस्य) ^{m n}उत्तंसो ^{m n f}ऽवतंसौ (द्वौ कर्णपूरे ऽपि शेषरे)
2 A crest.

1 A class of 230. (देवभेदे ^{3 m}ऽनले रश्मौ) वसू ⁿ(रत्ने घने) वसु
2 Fire. g

1—सु.

2—सु.

3—सु.

^a Likewise 3 VISHNU. 4 The Supreme Being. 5 The soul. 6 Breath. 7 A sort of ascetic life. 8 A person devoid of covetousness. 9 Unenvious. 10 A king. 11 The horse sacrificed by YUD'HISH'THIRA. ^b Also 3 An endearing appellation of a son or grand-child. n. 4 The breast. ^c Likewise 2 A god. 3 A bee. 4 An antelope. ^d द्विबोकाः or द्विबोकाः. ^e Amatory, heroic, tender, pathetic, &c. And 2 Poison, or 3 Water. 4 Semen virile, or 5 Quicksilver. 6 Quality of taste; savour, as sweet, sour, &c. 7 Zeal, ardour, passion. 8 Juice, a liquid. 9 Juices of the body. 10 Myrrh. f. 11 The tongue. 12 The earth. ^f Or वर्तसु- ^g And 3 A ray of light. Or 4 A rein, or halter. n. 5 A gem. 6 Wealth. Also 7 Gold. m. 8 Tie of the yoke. 9 A plant (*Bakapushpa*).

	1 m	(विष्णौ च) वेधाः	VISHNU. a
	2 f	(स्त्रीत्वा) शी (हिंसायंसा ऽहिदंष्ट्रयोः)	1 Benedic- tion. 2 Fang of a serpent.
231.	3 f	लाससे (प्रार्थनौत्सुक्ये)	1 Request. b
	f	हिंसा (चौर्यादिकर्म च)	Injury, mis- chief, as rob- bery, &c. c
	f	प्रसू (रश्वापि)	A mare. d
	4 f	(भूद्यावौ) रोदसी रोदसी (च ते)	Earth and sky. e
232.	6 f n	(ज्वालाभासोर्नपुंस्य) ऽर्चिर्	1 Flame. 2 Light.
	7 n	ज्योतिर् (भद्योतदृष्टिषु)	1 A star. 2 Light- 3 Pupil of the eye. f
	8 n	(पापपराधयोर्) आगः	1 Sin. 2 An offence.
	9 n	(खगवाल्यादिनोर्) वयः	1 A bird. 2 Age. g
233.	10 n	(तेजः पुरीषयोर्) वर्चः	1 Splendour. 2 Ordure. h
	n i	महस् (दत्तवतेजसोः)	1 A festival. 2 Light.
	11 n k	रजो (गुणे स्त्रीपुष्पे च)	1 Quality of passion. 2 Woman's menses. j

1—स्. 2 चाशीस्. 3—सा. 4—सी. 5—स्. 6—स्.
7—स्. 8—स्. 9—स्. 10—स्. 11—स्.

^a Also 2 BRAMHA. 3 Intelligent, wise. ^b Likewise 3 Thirst, desire.
^c Also 2 Slaughter. ^d Likewise 2 A mother. ^e And 2 The earth.
3 The sky. Collectively, dual ; severally, singular. Ex. रोदः. ^f Also
m. 4 The sun. 5 Fire. ^g Likewise 3 Youth. ^h Also 3 Colour. ⁱ Or
m. महः (ह). Likewise 3 Dust. 4 Farina of flowers, pollen. ^k Or
m. रजः (ज).

1 Moon's ascending node.

2 Darkness. a

1 Poetical metre.

2 Desire. b

Austerity, penance. c

1 Strength.

2 Month of *Agrahāyana*. d

1 The sky. e

1 A house. f

1 Milk.

2 Water.

1 Splendour.

2 Strength.

1 Organ of sense.

2 Stream of a river.

1 Dignity.

2 Splendour.

3 Strength. j

ⁿ
(राही ध्वान्ते रुषे) तमः

ⁿ
234. छन्दः (पद्ये ऽभिलाषे च)

ⁿ
तपः (कृच्छ्रादिकर्म च)

^{1 n} ^{1 m}
सहो (बलं) सहा (मार्गे)

^{2 n} ^{2 m}
नभः (खं आवणे) नभाः

^{n g} ^{3 m}
235. चोकः (सद्मात्रयक्षौ) काः

ⁿ ⁿ
पयः (क्षीरं) पयो (ऽप्सु च)

^{n h}
ओजो (दीप्तौ बले)

^{4 n i}
स्रोतः (इन्द्रिये निम्नगारये)

ⁿ
236. तेजः (प्रभावे दीप्तौ च बले शुक्ले ऽप्यु)

^k
(ऽतस्मिन्)

1—सु.

2—सु.

3—चोकसु.

4—सु.

^a And ³ The third quality, according to the *Sāṅkhya* system of philosophy : darkness or illusion, contrasted to truth and passion. ⁴ Grief. ^b Also ³ The *Vēda*. ⁴ Uncontrolled conduct. Likewise, in the second acceptation, छन्दः(म्). ^c Also ² Virtue, moral merit. ³ One of the superior worlds. m. तपाः (सु). ⁴ The month of *Māgha*. ⁵ The cold season. ^d सहः (—सु) or सहं (ह). ¹ Strength. And m. सहाः (सु) or सहः (ह). ² The month of *Agrahāyana*. Also ³ The winter. n. ⁴ A luminary. ^e And m. ² The month of *Srāvan'a*. ³ Rain. ⁴ A cloud. ^f And m. ² An asylum. ^g Or चोकं. ^h Or ओजं. ⁱ Or स्रोतं. ^j And ⁴ Semen virile. ^k The following admit the three genders.

1 m f n

विद्वान् (विदंश्च)

Intelligent. a -

m f n

बीभत्सो (हिंस्रो ऽप्य्)

Mischievous, cruel. b

(अतिशये त्वमी)

2 m f n c

(वृद्धप्रशस्त्रेणार्) ज्ञायान्

1 Very old.
2 Very excellent.

3 m f n d

कनीयास्तु (युवाल्पयोः)

1 Very young.
2 Very small.

4 m f n c

वरीया (सूक्ष्मवरयोः)

1 Very great,
2 Very excellent.

5 m f n f

साधीयान् (साधुवाढयोः)

1 Very right,
2 Very firm.

SECTION XXVII.

m n

238. (दले ऽपि) बहं

A leaf. g

m

(निर्वन्धोपरागाकादयो) ग्रहाः

1 Seizure.
2 An eclipse.
3 A planet. h

1 विद्वत्.

2 ज्ञायस्.

3—वस्.

4—वस्.

5—वस्.

a Also 2 Learned. 3 Having a true knowledge of the soul. b Like wise 2 Envious. n. 3 ARJUNA. Fem. बीभत्सा. c Fem. ज्ञायसी. d Fem. कनीयसी. e Fem. वरीयसी. f Fem. साधीयसी. g Or 2 Retinue. 3 A peacock's tail. h Also 4 The moon's node. 5 Seizure, caption. 6 Effort in battle 7 A class of imps.

U u

- 1 A door.
2 A chaplet. a (द्वार्यापीडे कायरसे) निर्यूहो (नामदन्ताके)^m
- 1 The string
suspending
a balance. b 239. (तुलासूत्रे ऽखादिरश्मौ) प्रग्राहः प्रग्रहे (ऽपि च)^{m m}
- 1 A wife.
2 Family ;
dependent. c (पत्नीपरिजनादानमुखयापाः) परिग्रहाः^m
- A wife. d 240. (हारेष्पि) गृहाः^{m pl.}
- A woman's
waist. e (ओष्ठामण्या) रोहो (वरणिवाः)^{1 m}
- A multitude. f व्यूहो (हन्द्दे ऽप्य)^m
- The demon
Vritra. g अहि (वृत्रे ऽप्य)^m
- 1 Fire.
2 The moon.
3 The sun. h (अग्नीन्द्रकास्) तमोपहाः^m
- 1 Retinue.
2 Insignia of
Royalty. i 241. (परिच्छदे वृपाहो ऽर्थे) परिवर्हा^m
- (ऽव्ययाः परै)^j

I वा—.

• Or 3 A piece of wood jutting out of a wall. 4 Extracted juice, 5 Wood placed in a wall (for doves to build nests on). ^b And 2 A rein or halter for horses, &c. 3 Prisoners. 4 Restraint. 5 An arm. 6 A ray of light. ^c And 3 Acceptance. 4 Origin ; or 5 Root. 6 Oath ; or 7 Quarrel. Also 8 The sun near the moon's node. ^d And 2 A house. Invariably plural ; but in the 2d acceptation also neuter sing. ^e Likewise 2 Ascent as a climbing plant. 3 Rider of an elephant or horse. 4 Length. 5 Height. ^f Likewise 2 Array of troops. 3 Fabrication. 4 Reasoning. ^g Also 2 A serpent. ^h Likewise 4 A deified saint or prophet. ⁱ Or 3 A thing. ^j The following are indeclinable.

SECTION XXXIII.

INDECLINABLES.

1. ^b आह् (ईषदर्थे ऽभिव्याप्तौ सीमार्थे धातुयोगजे)	1 A little. 2 Untill. a
^d आ (प्रगच्छः श्रुतौ वाक्ये ऽप्य्)	1 Oh (re-member- ing). c
आस् (तु स्यात्कोपमोऽयोः)	1 Ah ! (an- grily). 2 Alas (sor- rowfully).
2. (पापकुल्ये षदर्थे) कुः	1 Sinful. 2 Bad. 3 A little.
¹ धिक् (निर्भर्त्सननिन्दयोः)	1 Fy ! (me- nacingly). 2 Fy ! (re- proachful- ly.)
² चः (ऽन्वाचये समाहारतरेतरसमुच्चये)	1 Moreover. 2 And. 3 Mutually. 4 Also. e
³ 3. सस्त्या (श्रीः क्षेमपुण्यादौ)	1 Well (a benedic- tion.) 2 Safe. f

1 धिक्.

2 च.

3 सस्त्या.

a Including the limit. Or 3 Exclusive of the bound. or limit.
4 Preposition joined to verbs, and altering their sense, or giving in-
tensity to it. ^b **आ** (for the final consonant is expunged). ^c And
2 But (indicating a change). 3 And (collective). ^d Unalterable in
orthography even before vowels. ^e In the first acceptation, the
particle connects a secondary with a primary object ; in the second it
conjoins equal objects ; in the third it indicates reciprocation : in the
fourth it connects different acts with the same subject. It has other
acceptations, as 5 But, (indicating a converse proposition). 6 But
(excusingly). 7 Forthwith. 8 Expletive. ^f And 3 Right. 4 Auspicious.

1 Very.
2 Surpassing.

(प्रकर्षे लंघने ऽप्यु) ऽति

1 What ? (interrogative).
2 (Doubtingly).

स्वित् (प्रश्ने च वितर्के च)

1 But (indicating difference).
2 Indeed. a

तु (स्याद्भेदे ऽवधारणे)

1 Together.
2 Once. b

4. सङ्गतत् (सहैकवारं स्याद्)

1 Far.
2 Near.

¹
आराद् (दूरसमीपयोः)

1 Westward.
2 Behind.

²
(प्रतीच्यां चरमे) पश्चाद्

1 Also.
2 What ? c

³
उता (पृथग्विकल्पयोः)

1 Again, often.
2 Always. d
1 In presence, before.
2 As, like.

^c
5. (पुनः सदार्थयोः) यश्चत्

साक्षात् (प्रत्यक्षतुल्ययोः)

1 Also ! (Sorrow).
2 (Compassion). f
1 Oh (joy).
2 (Pity).
3 (Inceptive).
4 Alas ! g
1 Instead.
2 Each, respectively.
3 Towards. b

(खेदानुकम्पासन्तोषविस्मयमन्त्रणे) वत

6. हन्त (हर्षे ऽनुकम्पायां वाक्यारम्भविषादयोः)

प्रति प्रतिनिधौ वीष्मालक्षणादौ प्रयोगतः)

1—वृ.

2—वृ.

3 उत or उवृ.

a Also 3 And. 4 Again. 5 Expletive. b Likewise. 3 Always. c Interrogatively. 3 What ! doubtingly. 4 Either, or 5 Expletive. d Or 3 Together. 4 Perpetually. e Or सखत्. f And 3 Indicating joy. 4 Indicating surprise. 5 Oh ! (vocative). g Also 5 Certainly ; indeed. 6 Gift. Ex. हन्तकारः, generous. h Likewise 4 For. 5 Belonging to (as a portion). 6 In exchange. 7 A little.

7. इति (हेतुप्रकरणप्रकर्षादिसमाप्तिषु) ¹ Therefore. ² Thus. a
- b
- (प्राच्यां) पुरस्तात् (प्रथमे पुरार्थे) अत इत्यपि ¹ Eastward. ² Prior, first. ³ Formerly. ⁴ In front.
- 1
8. यावत् तावत् (च साकल्ये अवधौ माने अवधारणे) ¹ As much as (the whole). ² Until. c
- (मङ्गलानन्तरारम्भप्रश्नकात्स्नैष्व) इति च ¹ Auspicious particle. ² After. d
9. वया (निरर्थकाविध्योर्) ¹ In vain. ² Wrong.
- नाना (नेकेभ्यार्थयोः) ¹ Many. ² Both. e
- नु (पृच्छायां विकल्पे च) ¹ What ? (interrogative). ² Or. f
- (पश्चात्प्रादुक्ष्ययोर्) चनु ¹ After. ² Like. g
10. (प्रश्नावधारणानुच्चा अनुनयामन्त्रणे) ननु ¹ Interrogative particle. h

1—वृ.

a Indicating a sort or set. 3 So : well known as such. 4 Etcetera. 5 Even so : exactly thus. 6 Indicating the preceding sound to be meant. 7 Indicating the sense to be intended. 8 So ; of this opinion. 9 Finis : marking a close. 10 So ; of this form. b Or पुरः (स). c And 3 As many as (number). 4 As many as there are. 5 So much (affirmative). d And 3 Now (inceptive). 4 What ? (interrogatively). 5 All (comprehensively). 6 Now (premising). 7 Imperative particle. 8 And. e Also 3 Without, except. f Likewise 3 An indication of doubt. g Also 3 Along. 4 Under, inferior to. 5 With. 6 Near. 7 Towards. 8 In regard to. 9 A share. 10 Severally, respectively. h And 2 Certainly. 3 Indicating assent. 4 A consolatory and kind expression. 5 Vocative particle. 6 A conciliatory vocative particle. 7 Inceptive. 8 Reproachful. 9 Responsive.

1 Reprehensive particle.

^a

1 As, like.
2 Or, either.

^b

1 Half.
2 Blamably.

1 With, together.
2 Near.

1 Water.
2 Head. d

1 Like, as.
2 Thus. e

1 Perhaps.
2 Certainly. f

1 Silently.
2 At ease.

1 What ? (interrogative).
Bad ; ill. g

1 Evidently.
2 Possibly. h
1 Ornament.
2 Enough.
3 Able. i

(गर्हसमुच्चयप्रश्नशङ्कासम्भावनास्य) ऽपि

^c

11. (उपमायां विकल्पे) वा

सामि (तद्वै^e जुगुचने)

अमां (सह समीपे च)

कम् (वारिणी च सर्पिⁱ च)

12. (द्वे^eत्यमर्थयोर्) एवं

नूनं (तर्को^e ऽर्थनिश्चये)

(दृष्टीमर्थे सुखे) जोषं

(किम् दृष्ट्यायां जुगुचने)

13. नाम (प्रकाशसम्भाव्यक्रोधोपगमकुत्सने)

अलम् (भूषणपर्याप्तिशक्तिवारणवाचकम्)

^a And 3 Interrogative particle. 4 Earnest inquiry. 5 Doubt, or suspicion. 6 Possibility and likelihood. 7 Pursuit or seeking. 8 Corroborative of an affirmation. 9 Even. 10 Although. ^b Likewise 3 And. 4 Expletive. 5 Only ; no other. 6 Indication of doubt and consideration. ^c More properly वा. ^d Also 3 Ill ; bad. 4 Ease, pleasure. 5 Expletive. ^e Also 3 Indicative of consent. 4 Certainly. 5 Command. ^f Likewise 3 Indicating recollection. 4 Expletive. ^g Also 3 Indicating doubt or consideration. 4 Prohibition. ^h Or 3 Indicating recollection. 4 Wrath. 5 Indignant consent. 6 Reproach. 7 Pretence. 8 Surprise. ⁱ And 4 Prohibition. Also 5 Uselessness.

14. इम् (वितर्के परिप्रम्ने)

समया (ऽन्तिकमध्ययोः)

पुनर् (अप्रथमे भेदे)

निर् (निश्चयनिषेधयोः)

15. (स्यात्प्रबन्धे चिरातीते निकटागामिके) पुरा

1 2 d

3

चर्युरी (चो) ररी (च विस्तारे ऽङ्गीकृतौ त्वयम्) 1 Expansion. 2 Assent.

16. (स्वर्गे परे च लोके) स्वर

(वार्त्तासम्भाव्ययोः) किल

(निषेधवाक्यालङ्कारजिज्ञासानुनये) खलु

4

17. (समीपेभयतः शीघ्रसाकल्याभिमुखे) ऽभितः

5

(नामप्रकाशयोः) प्रादुर्

6

मियो (ऽन्यो ऽन्यं रहस्यपि)

7

18. तिरो (ऽन्तर्द्वौ तिर्य्यगर्थे)

1 Indicative of doubt and reflection. a

1 Near, 2 Within, midst.

1 Again. 2 But, on the contrary. b

1 Certainly. 2 Negation.

1 Ancient story. 2 Old. 3 Past. c

1 Heaven. 2 The next world. e

1 News : so reported. 2 Probably. f 1 Prohibition. 2 Expletive. g

1 Near. 2 Both. 3 Quickly. 4 Entirely. 5 In front. 1 Name. 2 Appearance.

1 Mutually. 2 In private.

1 Concealment. 2 Awry. h

1 चररी.

2 चरी.

3 चररी.

4—तस्.

5—स्.

6 विषस्.

7 तिरस्.

a And 2 Interrogative particle. 3 Yes. 4 Indicating fear. 5 Wrath 6 Aversion, dislike. 7 Reapproach. b Also 3 Indicating change of subject. c Or 4 Long since past. 5 Near. 6 Future. Or 7 Proximate future. d Or चरी. Also चररी. e Also the sky or atmosphere. f Likewise 3 Conciliatory expression. 4 Indeed. 5 Falsely indicating displeasure. g And 3 Indicating inquiry. 4 A conciliatory expression. 5 Indeed, certainly. h Also 3 Contempt, disregard.

1 Alas ! (sorrow).
2 (Regret).

1 Indication.
of wonder.

2 Of pain or
fatigue.

1 Because,
for. 2 In-
deed. a

हा (विषादशुगर्तिषु)

1
अहहे (त्यङ्गते खेदे)

हि (हेतावधारणे)

CHAPTER V.

Long time.	^{i b} 1. चिराय चिररात्राय चिरस्या (द्या चिरार्थकाः)
Again and again ; fre- quently.	^{3 i} ^{4 i} ^{5 i} ^{6 i c} ^{7 i} मुहुः पुनः पुनः शश्वद्भीक्ष्णमसकृत् (समाः)
Soon ; in- stantly.	^{8 i} ^{9 i} ^{10 i} ⁱ ⁱ ^{11 i} ^{i d} 2. स्वाग्भटित्यञ्जसा ऽक्काय सपदि द्राङ्मंशु(च द्रुते)
Much ; very.	ⁱ ⁱ ^{12 i} ^{13 i} ^{14 i} बलवत् सुष्ठु किमुत ख ऽत्यतीव (च निर्भरे)
Without ; except.	^{15 i} ^{16 i} ^{i c} ^{17 i} ^{18 i} ^{19 i} 3. पृथग्विना ऽन्तरेणर्त्ते हिङ्गाना (च वर्जने)

1—इ or —हा.	2—ख.	3—स.	4—र.	5—व.
6 अ—.	7 अ—.	8—क्.	9—ति.	10 अ—.
11—क्.	12 सु.	13 अति.	14 अ—.	15—क्.
16 विना.	17 कते.	18—क्.	19 नाना.	

^a Likewise 3 Interrogative. 4 Expletive. 5 Indicating difference.

^b Also चिरं, चिरेण, चिरात्, चिरे. ^c This term is also declinable. ^d One adds, but erroneously, संशु. ^e Also अन्तरा.

^{i i i i}
यत्तद्यत्तस्तेन (हेताव्)

Because ;
therefore. a

^{1 i 2 i}
(असाकल्ये तु) चिञ्चन Some. b

^{3 i 4 i}
4. कदाचिज्जातु

Sometimes.

^{i i c i i i d}
सार्धं (तु) साकं सत्रा समं सह Together
with.

ⁱ
(आमुकूल्यार्थकं) प्राध्वं

Conformity.

^{i i e}
(अर्थके तु) दृष्ट्या सुधा In vain.

^{i f i i i i}
5. आहो उताहो किमुत (विकल्पे) किं किमुत च Either, or (in-
dicating de-
liberation).

^{i i i i i i}
तु हि च सा ह वै (पादपूरणे)

Expletives.

^{7 i 8 i}
(पूजने) स्वति Particles of
praise and
reverence.

ⁱ
6. दिवा (ङ्गीत्य)

By day. g

^{i i}
(ऽय) दोषा (च) नक्तं (च रजनाविति) By night.

^{i h 9 i}
(तिर्य्गर्थे) साचि तिरो (ऽप्य)

Crooked,
bent ; awry.

(ऽयसम्बोधनार्थकाः Vocative
particles.

1—त्. 2 च—. 3—त्. 4 आ—. 5 किम्.
6 उत. 7 सु. 8 अति. 9 तिरस्.

* Correlatives ; यत्, यतः or येन, because, तत्, ततः, तेन, therefore.
b In composition with the pronoun किम् and its derivatives. Ex.
किञ्चित्, something ; कश्चन, somebody ; अश्चन, a certain person. c One com-
mentator adds आर्क ; but erroneously. d Also सज्जुः (—चुच्). e Some
read सुधा. f Or आहो. Also आहोस्वित् and उताहोस्वित्. g Likewise
the day, generally. h This term is also declinable and is fem.

ⁱ ^{1 i} ^{2 i} ⁱ ⁱ ⁱ
7. स्युः) प्याट् पाडङ्ग है हे भोः

1 Near.
2 Midst. a

ⁱ ⁱ ⁱ
समया निकषा चिबक्

Inconsider-
ately, sud-
denly.

ⁱ
(अतर्किते तु) सहसा

Before, in
front.

^{3 i} ^{3 i} ^{3 i}
(स्यात्) पुरः पुरतोऽग्रतः

Oblations to
the gods or
manes. b

^{i c} ^{4 i} ⁱ ⁱ
8. स्वाहा (देवहविर्दाने) औषड् वौषड् वषट् स्वधा

A little.

^{5 i} ^{6 i} ^{7 i}
किञ्चिदीषमनाग् (अल्पे)

In the next
life.

^{8 i} ⁱ
प्रेत्याऽमुत्र (भवान्तरे)

As, like.

^{9 i} ⁱ ^{10 i} ^{11 i} ^{12 i} ^c
9. वद्वा यथातथैवैव (साम्ये)

Ah ! (indi-
cating sur-
prise).

ⁱ ⁱ
ऽहो ही (च विस्मये)

Silently.

ⁱ ⁱ
(मौने तु) दूष्णीं दूष्णीकां

Instantly.

ⁱ ⁱ
सद्यस् सपदि (तत्क्षण्ये)

Indication
of joy.

ⁱ ^{13 i} ^{i f}
10. दिष्टग्राथमुपजोषं (चेत्यानन्दे)

Between ;
amidst.

ⁱ ⁱ
(ऽथा) ऽन्तरे ऽन्तरा

1 पाट्. 2 अङ्ग. 3—स. 4—ट्. 5—त्. 6 इषत्.
7—क्. 8—स्व. 9 वा. 10 तथा. 11 इव. 12 एवं. 13 च.

^a The terms are synonymous in both acceptations. ^b The terms are used as invocations with such offerings : the first peculiar to an oblation presented to a god ; the last to one offered to the manes. Ex. इन्द्राय स्वाहा, this oblation to INDRA. पित्रभ्यः स्वधा, this oblation to the manes. ^c In a different acceptation this term is declinable and fem. B. II. Ch. 7. v. 21. ^d वत्. One commentator reads व. ^e Also एव. ^f Also सहपजोषं. Some read उपजोषं.

ⁱ
अन्तरेण (च मध्ये स्युः)

ⁱ
प्रसह्य (तु हठार्थकम्) Forcibly,
violently.

ⁱ ⁱ
11. (युक्ते द्वे) साम्प्रतं स्थाने Properly.

ⁱ ¹ ⁱ
ऽभीक्षां शश्वद् (अनारते) Continually,
perpetually.

² ⁱ ³ ⁱ ^a ⁴ ⁱ
(अभावे) नह्यनोना (ऽपि) No, not.

ⁱ ⁱ ⁱ
माह्य मा ऽस्त्वं (च वारणे) Negative and
prohibitive.

⁵ ⁱ ⁶ ⁱ
12. (पक्षान्तरे) चेद्यदि (च) If.

ⁱ ⁱ
(तत्वेत्य्) ऽद्धा ऽञ्जसा (द्वयम्) Truly.

⁷ ⁱ ⁸ ⁱ
(प्राकाशे) प्रादुराविः (स्याद्) Apparent.

⁹ ⁱ ¹⁰ ⁱ ^b
ओमेवं परमं (मते) Yes.

ⁱ ⁱ ⁱ ¹¹ ⁱ ^c
13. समन्ततस् (तु) परितः सर्वतः विषुग् (इत्यपि) Every way ;
all around.

(अकामानुमतौ) कामम् Willingly. d

ⁱ
(असूयोपगमे) ऽस्तु (च) Be it so. e

1—त्. 2 नहि. 3 अ. 4 न, or ना. 5 चेत्. 6 यदि.

7—स्. 8 आविस्. 9—म्. 10 एवं. 11 क्. (च्.)

^a नो or अनो Also अन. ^b Likewise आं. ^c Also विश्वतः, समन्तात्, &c.
^d Implying previous disinclination, but ultimate acquiescence.
Also, according to a different reading, 2 Willing compliance ; and
(synonymous with the next.) 3 Acquiescing with reluctance. ^e Im-
plying regret in the acknowledgment or acquiescence.

Indicating
contradiction.
Introductory
of a kind
question. b
Improperly;
unseasonably.
As thereto
appertaining.

14. ननु च (स्याद्विरोधोक्तौ)

कञ्चित् (कामप्रवेदने)

निःषमन्दःषमं (गच्छौ)

यथास्वं (तु) यथायथम्

Falsely.

15. मृषा मिथ्या (च वितथे)

Properly,
suitably.

यथार्थं (तु) यथायथम्

Indeed.

(स्युर्) एवं तु पुनर्वै व (त्यवधारणवाचकाः)

Before; an-
terior.

16 प्राग् (अतीतार्थकं)

Certainly;
necessarily.

नूनमवश्यं (निश्चये द्वयम्)

A year.

सम्बद् (वर्षे)

Former,
prior.

(ऽवरे त्व, ऽर्वाग्

Assent, con-
sent, promise.

आमेवं

Self; of him-
self.

स्वयम् (आत्मना)

Little; low.

17. (अल्पे) नीचैः

Great; high,
load.

(महत्सु) चैः

Frequently;
generally.

प्रायो (भूम्नि)

Slowly.

(अद्भुते) शनैः

-
- 1—र्. 2 वै. 3 वा. 4—क्. (च). 5 अ— 6—दु.
7—क्. (च). 8 आं. 9 एवं. 10—स्. 11 अचैस्. 12—स्.
a Or ननु. b Wishing that it may be so. c Or, according to
another reading, एव and च.

^{i a} सना (नित्ये)	Perpetually, ever.
^{1 i} बहिर् (वाह्ये)	External ; out.
² सः (ऽतीते)	Formerly. b
ⁱ ऽस्तम् (अदृष्टे)	Disappear- ance.
ⁱ 18. अस्ति (सत्वे)	Present ; now, be- ing.
ⁱ (रषोक्ताव्) जम्	Interjection, expressive of wrath.
ⁱ उं (प्रश्ने)	Interroga- tive particle.
ⁱ (ऽनुनयेत्) ऽयि	^c Encouraging vocative.
^{i d} हं (तर्के स्यात्)	Particle in- dicating re- flection.
^{i c} उषा (रात्रेरवसाने)	Close of the night ; morn- ing, break of day.
^{3 i} नमो (नतौ)	Hail ! salu- tation; bow.
ⁱ 19. (पुनरर्थे) ऽङ्ग	Again. f
ⁱ (निन्दायां) दुष्ट	Ill.
ⁱ सुष्ठु (प्रशंसने)	Well.
^{4 i} सायं (साये)	Evening, close of the day.
ⁱ ^{5 i} प्रगे प्रातः (प्रभाते)	Morning.
ⁱ निकषा (ऽन्तिके)	Near.

1—स्.

2 स.

3—स्.

4—स्.

5—स्.

^a Also सनात्. and सनत्. ^b This particle, indicating past time, converts the present tense into the preterite. ^c Some say, indicating anger also. ^d Also हं. Some read हु. ^e Likewise उषः (स्). ^f Im-
plying, however, a difference : “the rather.”

Last year;
penult. and
present
years. a

20. ⁱपरत्परार्यैषमो ⁱ(ऽब्दे ⁱपूर्वे ⁱपूर्वतरे यति)

1 i

To-day.

अद्या (ऽत्नाङ्ग)

A former
day, &c. b

(ऽथ पूर्वे ⁱऽङ्गीत्यादौ पूर्वोत्तरापरात्

21. तथा ⁱऽधरा ⁱऽन्या ⁱऽन्यतरेतरात्)पूर्वे ⁱद्युर् (आद्यः)

2 i

3 i

Both days. c

उभयद्यु (द्यौ) भवेद्युः

Next day.

(परे त्वङ्कि) परेद्युवि

4 i

Yesterday.

22. द्यौ (गत)

5 i

To-morrow.

(ऽनागतं ⁱऽङ्कि) श्वः

i d

The day after
to-morrow.

परश्वस् (तत्परे ⁱऽहनि)

i

i

Then, at that
time.

तदा तदानीं

6 i

7 i

At once; at
the same
time.

सुगपदे कदा

i

Always; at
all times.

सर्वदा सदा

1 अद्या.

2 उ—स्.

3—स्.

4—स्.

5—स्.

6—स्.

7—ए.

^a परत्, last year ; परारि, year before the last ; ऐषमः (स्), current year. ^b पूर्वद्युः, a former day ; yesterday. उत्तरेद्युः, a subsequent day ; to-morrow. अपरेद्युः, another day ; the day after to-morrow. अधरेद्युः, a past day ; the day before yesterday. अन्येद्युः, another day. अन्यतरेद्युः, either day ; one of two days. इतरेद्युः, a different day. ^c The past day and the day to come. ^d परश्वः or परःश्वः (—स्).

23. एतर्हिⁱ सम्प्रतीदानीमधुना¹ⁱ साम्प्रतंⁱ (तथा)²ⁱ
 (दिग्देशकाले पूर्वादी³ⁱ) प्राग्दक्षप्रत्यग्⁴ⁱ (आद्यः)⁵ⁱ Now; at this time.
 East, North, West, &c. a

CHAPTER VI.

SECTION I.

1. सल्लिङ्गशास्त्रैः सन्नादिलक्षितसमासजैः
 अनुक्तैः संग्रहेऽलिङ्गं सङ्कीर्णवदिहोच्येत्

- 1—ति. इ—म्. 2 अ— 3—क् (च). 4 उ—च.
 5—क् (च).

* प्राक् (च) the east ; from or in the east : or eastern (country).
 or prior time. उदक् (च), North ; northern, or subsequent. प्रत्यक् (च),
 West, western, or subsequent. Besides other terms, as अग्राक्
 (च) South : Southern or former. दक्षिणात्—यातः—येन, Southward.
 उत्तरात्—रतः—रेण, Northward. अधरात्—रतः—रेण—स्तात्, underneath.
 पुरस्तात्, before. उपरि उपरिष्ठात्, above. अधस्तात्, behind.

The follow-
ing are femi-
nine, viz. Mo-
nosyllables
in ई or अ. a

2. लिङ्ग शेषविधिव्यापी विशेषैर्यद्युवाधितः

स्त्रियामीदृष्टिरामैकाच्

Names of fe-
male beings. b

सयोनिप्राणिनाम च

Terms signi-
fying light-
ning. c

3. नाम विद्युन्निशावल्लीवीणादिग्भूमदीप्तिनां

A compound
in च with a
numeral. d

अदन्तैर्द्विगुरेकार्थे न च पात्रयुगादिभिः पञ्च माह

A noun end-
ing in the
affixes तल्
&c.

4. तल्लन्दे ये निकष्यता वैरमैथुनकादिवुन्

^a Example, श्रीः, prosperity. भ्रूः, eyebrow. ^b Except कसत्रं and षट्, neut. and दाराः masc. pl. signifying a wife. ^c Viz. lightning ; night ; any creeping plant ; a lute ; (some read वाणी, speech ;) space, quarter ; earth ; river ; modesty (some read धी intellect). ^d Provided the sense be singular (Ex. त्रिलोकी, the aggregate of three worlds ;) except such compound term, formed with the words पात्रं, वगः, &c. (Ex. चतुर्थ्यगं, Total of four ages). ^e Viz. तल्, which imports state of being, and multitude, or is pleonastic, (Ex. देवता, God, deity): च, इति, कस्यच् and त्व signifying multitude, as पाश्या assemblage of chains or bonds ; पद्मिनी, a pond (abounding in lotuses) ; रथकक्षा, a crowd of carriages ; गोत्रा, a herd of kine : वुन्, (or वु with वुष् or वुज्, all convertible into चक, and finally into इका ;) signifying enmity, nuptial union, &c. (including the distributive import, and gift and amercement). Ex. काकोलूकिका, enmity of crows and owls.

स्त्रीभावादावनिक्तिन्पुंश्वचक्यपोयुजिजङ्गनाः^{Or in अनि, &c. a}

5. उणादिषु निरुरीच

Or in certain
un'adi affixes.
b

प्रति

उग्रावृत्तं चरं स्थिरम्

Or in a femi-
nine termina-
tion. c

तत्कीडायां प्रहरणं चेन्मौष्टा पास्तवा णदिक्

Or in ण,
&c. d

only aspect of सा प्रहार

^a Nouns ending in these eleven affixes, which import the state of being, &c. are feminine : viz. अनि, signifying an imprecation. क्तिन् (ति) for the abstract sense (Ex. स्मृतिः, recollection) : वृन् (convertible into वृका) denominating a disease ; or implying the import of the verb (as जीविका, livelihood) ; also वच् ; णच् (आ ई) implying reciprocity ; as व्यावक्रोशी, mutual imprecation : क्यप् (या) conveying the abstract sense ; as ब्रह्महत्या, sacrilege : युच् (अना) with the abstract sense ; as मण्डना, decoration : इज् (इ) indicating question and reply : अङ् (आ आ) for the abstract sense ; Ex. पचा, cookery : नि with the abstract import ; Ex. ग्लानिः, fatigue : अ also in the abstract sense ; as चिकीर्षा, desire to act : (but some omit this affix ; others interpose it after क्यप्, others transpose some of the latter affixes :) य (आ आ) with the same abstract import : Ex. क्रिया, action. ^b Viz. नि ; as ओणिः, a string or row. Some read अनिः ; as अवनिः, the earth ; ऊ as चमू, an army. ई as लक्ष्मी, prosperity. ^c Terminated by an affix denoting the feminine gender (ङी, णाप् or अङ्) whether the noun signify any thing locomotive or fixed, or whether it vary the gender, or be restricted to the feminine. ^d Indicating play in which the thing is used as a weapon. Ex. मौष्टा, boxing, playing at fisty cuff.

Or in अ fol-
lowing अ.
a

6. वज्रोऽयः साक्रियास्त्रां चेद्वाण्डपाता हि फाण्डगुनी

श्वेनम्पाता हि वृगया तैलम्पाता स्वधेति दिक्

Diminu-
tives, b

7. स्त्रीस्यात्काचिन्मृशाल्यादिर्विवक्षाऽपचये यदि

And the par-
ticular nouns
here enumer-
ated, b

लङ्का शेफालिका टीका धातकी पञ्चिकाढकी

8. सिधका सारिका हिक्का प्राचिकोल्का पिपीलिका

तिन्दुकी कणिका मङ्गिः सुरङ्गा सूचि माढवः

9. पिच्छावितण्डाकाकिण्यसूर्यिः शाशी द्रुणी हरतु

1 वा—.

2 उ—.

3 मादि.

4 शी or नी.

^a And implying, that such act takes place at such time or in such circumstance. Ex. श्वेनपातामृगया. ^b Formed by giving the feminine termination to a masculine noun : as मृशाली, a small fibre of a water lily. ^c The city of the name. ^d Nyctanthes arborescens. ^e A commentary : annotations. ^f Grisea tomentosa. ^g 1 A perpetual commentary. 2 A book of accounts ; a journal. 3 A calendar or almanac. ^h Cytisus Cajan. ⁱ The plant. ^j A sort of bird : Turdus Salica, Buch. MS. ^k Hiccough. ^l A sort of bird : others say, a gadfly. ^m A firebrand. ⁿ An ant. ^o Diospyros melanoxylon. ^p 1 An atom. 2 A spark. ^q 1 Fracture. 2 Deception. 3 Wave. 4 Irony. ^r A winding hole in the ground, a mine ; an opening by sap, such as house-breakers make. ^s A needle. ^t The gem of leaves ; young leaves undisplayed. ^u Gum of the Bombax heptaphyllum. 2 Scum of boiled rice, &c. ^v Criticising. ^w The quarter of a pana ; some say of a máshá. ^x चूर्णिः or चूर्णी, selection of an unanswerable argument. ^y 1 A grindstone. 2 A curtain made of rushy Crotalaria. ^z A centipede. ^{aa} A tribe of barbarians.

a b l c d e
साति कन्वा(तया)सन्दी नाभी राजसभा(ऽपि च)

f g h i j k
10. भक्षरी चर्चरी पारी होरा लट्वा (च) सिधला

l m n o p q
लाक्षा लिखा (च) गण्डूषा गृध्रसी चमसी मसी

• Extreme pain. 2 Destruction. ^b A rug : a quilt of rags. ^c A small bed or couch ; a chair, or stool. ^d नाभी or नाभिः, the navel. It is also masculine. ^e The royal court. ^f Cymbals. ^g Rejoicing : celebration by { song, &c. According to another reading ककेटी, a small jar. ^h A drinking vessel ; a cup or goblet. According to another reading, वारी, 1 A vessel for milking. 2 A rope for binding an elephant. ⁱ 1 Rising of a zodiacal sign. 2 Half a sign. 3 A sign of the zodiac. 4 Astrology. ^j 1 Name of a plant. 2 Name of a bird. 3 Lock of hair on the forehead. 4— on the side of the face. ^k 1 Blotch of the skin. 2 Sort of leprosy. ^l Lac. ^m Nit, egg of a louse. ⁿ A mouthful of water to rinse the mouth. ^o Gout or rheumatism affecting the thigh. ^p 1 A small ladle or spoon. 2 Lentils ground to meal. ^q Ink. Also masc. वसिः.

SECTION II.

The follow-
ing are mas-
culine viz.
Nouns signi-
fying gods,
&c. a

11. पुंस्वे सभेदानुचराः सपर्यायाः सुरासुराः

स्वर्गयागाद्रिमेषाब्धिकालासिशरारवः

12. करगण्डौष्ठदोर्दण्ड कण्ठकेशनखस्तनाः

Terms end-
ing in षड्
or षड्. b
Names of
poisons. c

अङ्गाहान्ताः

क्षेडभेदा

Compound
terms in
रात्र. d

रात्रान्ताः प्रागसंख्यकाः

^a Viz. Gods of various orders with their attendants (under some exceptions). Demons with their attendants (under some exceptions). Likewise the following (under certain exceptions), viz. heaven, and particular heavens ; sacrifice, and its varieties ; a mountain, and particular mountains ; a cloud, or particular descriptions of clouds ; a sea, and particular seas ; a tree, and particular species ; time, and the measures of time ; a sword, and sorts of swords ; an arrow, and varieties of arrows ; an enemy, and descriptions of enemies. Also, Revenue or tax. A ray of light. A hand. A cheek. A lip. An arm. A tooth. The throat. Hair. A nail. A pap. [The exceptions are stated in their places.] ^b As पूर्वाह्नः, forenoon. द्वयः, a couple of days. ^c With certain exceptions. ^d As वर्षारत्रः, a rainy night. Except in composition with a numeral. Ex. पञ्चरात्रं.

^b 13. श्रीवेष्टाद्याश्च निर्यासाः

Resins and gums. a

असन्नन्ता अवाधिताः

Nouns in

अस् or

अन्. c

Nouns in

or इ. d

In अ with

a penult क, &c. e

14. क ष ण भ मरुोपान्ता यद्यदन्ता अमी अथ

य थ न य स टोपान्ता

Or with a penult प, &c. f

उपध मे हे। (अनु. १८८ (१८८-१८९))

गोत्राख्याः

Names of families. g

चरणाद्याः

Names of portions of the Veda. } शास्त्र

15. नाम्न्यकर्त्तरि भावे च षञ्ज ञ् प न ऊ ण वायुचः

Nouns in षञ्, &c. h

^a Or other exudations of trees ; and any vegetable extracts. ^b According to another reading श्रीपिष्टः. ^c With many exceptions. Some erroneously read इस् or अस्. ^d Except कथेरु, root of Scirpus maximus ? which is neuter and masc. (some say fem.); जलु, lac ; वस्तु, a thing : both neuter : besides other exceptions. ^e Viz. क, ष, ण, भ, म, र. ^f Viz. प, थ, न, य, स, ट. Some understand this not to be limited to a final अ, but the better opinion so restricts it. Even with that restriction, the rule admits numerous exceptions. ^g Denominated from a patriarch. ^h Viz. Nouns denominative, terminated by the affixes षञ्, अच्, अप्, (all convertible into अ,) नङ् (न), ण, व, (both convertible into अ,) and वायुच् (वायु), with the abstract sense, or denoting the import of any case except the agent ; or even this import, if the noun be not denominative. The rule admits exceptions.

In ल्य, &c.
a

ल्यः कर्त्तरीमनिष्भावे को षोः किः प्रादितो ऽन्यतः

The com-
pound term
अश्ववडव. b

16. इन्द्वे ऽश्ववडवावश्ववडवान् समाहृते

कान्त in
composition
c

कान्तः सूर्येन्दुपर्ष्याय पूर्वे ऽयः पूर्वको ऽपि च

The nouns
here enu-
merated.

17. बटकः (चा) ऽनुवाक (च) रक्षक (च) कुटङ्गकः

पुष्पोन्युक्तः समुद्र (च) विटपट्टघटाः खटः * छाटा

^a Viz. Terminated in ल्य (convertible into लन्) with the active import; in इमनिष् (इमन्) with the abstract sense (some say the passive als); in क (convertible into क्), with the abstract sense; and in कि (इ) affixed to the verbs termed च (viz. दा, &c.) with a preposition or noun prefixed. ^b Du. अश्ववडवौ, a horse and mare. pl. अश्ववडवाः, horses and mares: but अश्ववडवं, a stud of horses and mares.

^c With names of the sun and moon, or with the word अयस्. Ex. सूर्य-कान्तः, a crystal lens. ^d Pulse ground and fried with oil and butter.

^e A hymn in the *védas*. ^f 1 Sort of deer. 2 Eyelid. ^g Or कुटङ्गकः.

1 An arbour formed by creeping plants overrunning a tree. 2 A root or thatch. 3 A house or hut. ^h Feathered part of an arrow. ⁱ Or

न्युक्तः. 1 Sixfold repetition of the triliteral name of God. 2 The *Sámarvéda*. 3 Pleasing. ^j A box with a cover or lid. ^k A sodomite.

^l 1 Cloth. 2 Wove silk. 3 A royal patent. 4 A stone for grinding with a mullar. ^m A balance. ⁿ 1 Grass. 2 A blind well.

a b c d e f च
18. कोट्टारघट्टहट्टा (च) पिण्डगोखट्टपिण्ड (वत्)

g h i j k l
गडुः करखडोलगुडोवरखड (च) किणोषुणः

m n o p q r
19. हति सीमन्त हरितोरोमन्योज्जीयबुद्धदाः

s t u v w x
कासमहोर्विदः कुन्दस्नेनस्तूपौ (स) यूपकौ

1—तृ.

2 छ—.

* कोट्टः, a fort. According to another interpretation कोट्टारः,
1 The town well. 2 The stairs of a pond. ^b करखडुः, machine for
drawing water. According to another interpretation, खडु, a wharf :
stairs. ^c हट्टः, a market. ^d 1 A lump of food. 2 A lump of flesh ?
3 A body. 4 An oblation of food to the manes of ancestors. ^e 1 A
tribe of mountaineers 2 A person having the navel prominent. Some
read गोखः, others गोखः ; and interpret a lump of flesh on the navel.
^f The Abdomen. ^g 1 A goitre. 2 Hump on the back. ^h 1 A box
with a lid or cover. 2 A basket. ⁱ 1 A staff. 2 A club armed with
iron, or made of it. ^j 1 A multitude. 2 Pimples on the face. 3 A
portico. ^k 1 A wart. 2 A scar. ^l An insect which eats wood. ^m Bel-
lows. ⁿ Dressing of hair ; separating the hair, so as to leave a line
on the top of the head. ^o Green colour. ^p Chewing the cud.
^q 1 Designation of the triliteral name of God. 2 A portion of the
Sāmaveda. ^r Bubble of water. ^s Or कासमहः. 1 The plant (*Cassia*
esculenta). 2 An acid preparation of tamarind and mustard. ^t 1 In
numeration ; a hundred millions. 2 In medicine, An indolent swelling.
Some read चर्दनिः : 1 Fire. 2 Disease. ^u 1 The plant (*Jasminum*
multiflorum). 2 A turner's lathe. ^v Froth. ^w A mound of earth. ^x यूपः,
a sacrificial post to which a victim is bound. According to another
reading पूपः, bread.

a b c d e
20. आतपः (चत्रिये) नाभि कण्ठ चुरकेद्राः

f g h i j k
पूरचुरप्रचक्रा (च) गोल हिङ्ग, बुपुङ्गलाः [अन्दर, मूल]
l m n o p

21. वेताल मल्लभक्षा (च) पुरोडायोऽपि पट्टिः

q r s t
कुल्याषोरभस (चैव स) कटाहः पतङ्गः

^a Sunshine. ^b A soldier or man of the military tribe. ^c A spear or lance. According to another reading कुण्ठः, 1 A dead body. 2 A stink. 3 A spear. ^d Or चुरः. 1 A razor. 2 Barleria (or Ruellia) longifolia. ^e Name of a plant. ^f A wave. ^g Or चुरप्रः, sort of arrow. ^h चुक्रः, 1 Acid sauce. 2 Sorrel. ⁱ 1 A globe. 2 A widow's bastard. ^j हिङ्गुः, m. n. or हिङ्गुलः, m. Vermilion. ^k Or पुङ्गलः, 1 Soul. 2 Body. ^l A dead body, occupied by an evil spirit. ^m A wrestler or boxer. ⁿ 1 A bear. m. f. 2 Sort of arrow. ^o Or पुरोडाः (स्). 1 The residue of an oblation. 2 Sort of oblation. ^p Or पट्टिः, a battle axe. ^q Or कुल्यासः, a dish consisting of half boiled rice with pulse ; or half boiled barley, &c. ^r 1 Joy. 2 Mental exertion. ^s 1 A shallow boiler. 2 A turtle's shell. 3 A young buffalo. ^t A spitting pot.

SECTION III.

22. द्विहीने ऽन्यच्च खारण्यपर्णखभ्रहिमोदकम्

शीतोष्णमांसरुधिर मुखान्निद्रविणम्बलम्

The following are neuter : viz.

Nouns signifying sky, &c. a

23. फलहेमशुल्लोह सुखदुःखशुभाशुभम्

अलपुष्पाणि लवणं व्यञ्जनान्यनुलेपनम्

24. कोट्याः शतादिसख्यान्या वा लक्षानियुतं च तत्

द्व्यक्षकमसिसुसन्नम्

Dissyllables in अस इस् उस् or अन्. b

यदनान्तमकर्त्तरि

Nouns in अन्. c

* Viz. (Under various exceptions). The sky or atmosphere, or the etherial element ; an organ of sense ; a forest ; a leaf ; a hole ; frost ; water ; cold ; heat ; flesh ; blood ; the face ; an eye ; wealth, substance ; force, strength ; forces, army ; fruits of various sorts (or according to another reading वृक्ष, a plough) ; gold ; copper ; iron ; metal ; pleasure ; pain ; good luck ; ill luck ; aquatic flowers ; salts of various kinds ; sauce or condiment ; and various sorts of condiments ; perfumes of various kinds ; numerals from 100 upwards, except कोटि, ten millions, which is fem. and लक्ष fem. and neut. and नियुत masc. and neut. both signifying a hundred thousand. b Example ययः (य), glory. वृषिः (स्), oblation of butter. वपुः (स्), body. नामः (न्), name. c With that termination bearing any import but that of agent. गगनं, movement, going.

In त्व, स
and क. a

25. त्वान्तं सलोपधं शिष्टं

In रात्र
with a nume-
ral. b

रात्रन्नाक् संख्यान्वितम्

Compounds
in पात्र, &c. c

पात्राद्यदन्तैरेकार्या दिगुसंख्यासुसारतः

Nouns com-
pounded co-
pulatively or
adverbially. d

26. द्वन्द्वैकत्वाव्ययीभावौ

पयिन्,
with a nume-
ral or parti-
cle. e

पयः संख्याव्ययात्परः

जाया,
with a word
in the 6th
case. f

पश्यान्जायावहनाच्चेद्विष्कार्यं

सभा in
composition
with the 6th
case. g

संहतौसभा

^a Ex. मित्रं, a friend, वसं chaff, कुलं, a family. The rule is subject to many exceptions. Some read न for क, and interpret the rule as restricted to nouns in त्व with स, or नृ prefixed. Ex. वस्त्रं, cloth. यन्त्रं, a machine. ^b Ex. चिरात्, the duration of three nights. ^c Compound terms in ण्य formed of पात्र and certain other nouns with numerals ; and signifying one whole. Ex. चतुर्गुणं, entire period of the four ages. ^d The first implying one whole. Ex. शिरौषीर्ष, head and neck. The second joining a noun with a particle. Ex. यथाशक्ति, as much as able. ^e कापयं, a bad road. ^f Provided such word be plural. Ex. विष्कार्यं, shadow of a flock of birds. ^g Provided it signify an assembly. Ex. दासीसभं, a multitude of female slaves. Or whether it signify an assembly or a house, if the term to which it is joined signify king, (except the word राजा), or a demon, or similar being, (neither man nor god). Ex. नृपसभं, a king's palace, or a meeting of kings. रक्षःसभं, a multitude of demons.

27. शालार्थापि पराराजाऽमनुष्यार्थादराजकात्

दासीसभं वृषसभं रक्षःसभमिमा दिशः

So उपज्ञा,
and उपक्रम.
a

28. उपज्ञोपक्रमास्तच्च तदादित्वप्रकाशने

कोपज्ञं कोपक्रमादि

कन्वोशीनरनामसु

Also कन्वा.
b

29. भावेनण कचिद्भ्योऽन्ये समूहे भावकर्मणोः

Nouns in
affixes hav-
ing an abs-
tract sense. c

अदन्तप्रत्ययाः

पुण्यसुदिनाभ्यां त्वृहःपरः

In ऋहृ,
with certain
terms. d

30. क्रियाव्ययानां भेदकान्येकत्वेऽप्य्

Adverbs and
epithets of
indeclinables

c f
उक्त्यतोऽटके

The nouns
here speci-
fied.

* In composition with the sixth case, provided the import be com-
mencement. Ex. कोपज्ञं, and कोपक्रमं, the creation by *Brahmā*.

b Provided the compound term be the name of a town in the province
of *Us'īnara*. Else it is feminine. Ex. सोसजिकन्वं and दाक्षिकन्वा, names
of towns ; the first situated in *Us'īnara*, the other out of that pro-
vince. c Being terminations in ण, forming verbal derivatives. Except

न, (नङ्) ; ण, क, (as well as णञ्,) reducible to ण ; and such as are
distinguished by an indicatory ण, (as णच्, &c.) Also affixes in ण, with
the abstract or the passive import, or with the sense of multitude, form-
ing derivatives from nouns. d Viz. With पुण्य, or सुदिन. Ex. पुण्याहं,
a holiday. e 1 A portion of the *Sāmarveda*. 2 A monosyllabic verse.

f 1 Name of a metre. 2 Species of drama.

a b c d e f
 चोचं पिच्छं गृहस्थं तिरीटं मर्मयोजने

g h i j
 31. राजसूयं वाजपेयं गद्यपद्ये (कृतौ कवेः)

k l m n o p
 माणिक्यभाष्यसिन्दूरचीरचीवरपञ्चरम्

q r s t u
 32. लोकायतं हरितालं विदलं स्यात्तवाङ्गुकम्

- ^a 1 Half-eaten fruit. 2 Fruit of the palm. 3 A cocoanut. Or चोचं, a plantain. Also, according to another reading, छेटं, chase; hunting. ^b A peacock's tail: some say m. f. a monosyllabic verse. Also, according to different readings, उक्तं (vide उक्त्वं); and चुक्तं, released. ^c Pillar of a house. ^d 1 A turban. 2 A diadem. ^e A joint, or place of junction of parts of the body. ^f A long measure: 4 *Krōsa*. ^g A grand sacrifice by an emperor attended by tributary kings. It is also masc. ^h Name of a sacrifice. ⁱ Prose. ^j Verse. ^k A gem. ^l 1 Commentary. 2 Sort of building. ^m Minium. ⁿ 1 Bark. 2 Rag. 3 Dress of a priest of the sect of *Budd'ha*. ^o Dress of a mendicant. ^p Or पिञ्जरं, 1 A cage. 2 Dress of priest of the sect of *Budd'ha*. ^q Or पिञ्जरं, 1 A cage. 2 The ribs. It is also masc. ^r System of atheistical philosophy taught by CHARVA'CA. ^s Yellow orpiment. ^t A basket made of split bambus. 2 Bark of pomegranate. 3 Split peas. ^u A caldron. ^v 1 Name of a country. 2 Production of that country. Also वाङ्गुकं, sort of saffron.

SECTION IV.

(पुंनपुंसकयोः) शेषो ऽर्ध्वर्चपिण्याककण्टकाः

The nouns
here speci-
fied are mas-
culine and
neuter.

33. मोदकस्रण्डकटङ्कशाटकः कर्वटो ऽर्बुदः

पातको द्योगचरकतमाला ऽमलका नडः

1 त—.

2 द—.

^a Some include this among the terms exhibited : m. n. in the sense of remainder ; but masc. as a name of the eternal serpent *Séshanága*. ^b Half a verse of the *ve'das*. ^c An oil cake. ^d 1 A thorn or prickle. 2 A fault or defect. 3 Horripilation. ^e Sort of sweetmeat. ^f Performance. Right preparation. According to another reading दण्डकः, sort of metre. ^g टङ्कः, a hatchet, or a stone-cutter's chisel. Or, according to another reading, तङ्कः. 1 Grief at separation from a beloved object. 2 Terror. ^h A petticoat. ⁱ Capital of a district (of two or four hundred villages): not a city nor a village ; but partaking of both. Some write खर्वटः. But, according to another reading, कर्पटः, cloth. ^j 1 In numeration, a million. 2 In medicine, Ophthalmia. ^k Sin. ^l Exertion, endeavour. ^m Name of a book on medicine : (so dinominated from its author). Or वरकः, sewn cloth. ⁿ 1 Name of a tree. 2 Bark of bambu. ^o Emblic myrobalan. Or आनालकः, an inhabited place on a hill or mountain. ^p A hollow reed.

a b c d e f g
34. कुष्ठं मुखं शीघ्रं चोदितं क्षेमकुट्टिमम्

h i j k l m
सङ्गमं यतमानाऽर्म शम्बलाऽव्ययताण्डवम्

n o p q r s
35. कवियं कन्दकार्पासं पाराऽवारं युगन्धरम्

t u v w x y
यूपं प्रग्रीवपात्रीवे यूपं चमसचिकसौ

^a 1 Leprosy. 2 Costus. ^b 1 The head, m. f. n. 2 Shaved or shorn.
^c Rum. ^d 1 Force meat. 2 Fried meat. Some read चुस्तं. Also, accord-
ing to various readings, पुस्तं plaster. तुस्तं, dust. वस्तं, excellence.
^e Warwhoop. ^f Well-being. ^g 1 A mine of gems. 2 Ground smooth-
ed and plastered. 3 A poor man's abode, a cottage. ^h Confluence of
rivers, &c. ⁱ 1 A *pala* of silver. 2 An *ád'haca*. ^j A disease of the eye.
^k शम्बलं or सम्बलं, stock for travelling expenses. ^l An indeclinable
word. ^m Dancing with violent gesticulation. ⁿ A bridle. ^o A bul-
bous or tuberos root. Or कर्म, act. ^p Cotton cloth. Or कर्पासं,
cotton. ^q The opposite bank or shore. ^r The near bank or shore.
According to another reading, वारं, 1 Multitude. 2 Opportunity.
3 Succession. 4 Going forth to spy. ^s 1 A yoke. 2 Name of a moun-
tain. ^t A post to which a victim is tied at a sacrifice. Or पूयं, Pus.
^u 1 A window. 2 A house for recreation. 3 Top of a tree. ^v पात्रीवं or
पात्रीवं, sort of vessel used at religious ceremonies. ^w Or जूपं, Peas-
porridge : the water of boiled pulse (*Phaseolus mungo*, &c.) ^x A
spoon : a vessel for drinking the extract of acid *asclepias*. ^y Barley
meal.

36. अर्द्धर्चादौ घृतादीनां पुंस्त्वाद्यं वैदिकं ध्रुवम्^a

तन्मोक्तमिह लोके ऽपि तच्चेदस्तस्मै शेषवत्

SECTION V.

37. स्त्रीपुंसयोरुपत्थान्ता

द्विचतुःषट्पदोरगाः

जातिभेदाः

पुमाख्याच्च स्त्रीयोगैः सह

The following are masculine and feminine, viz. Patronymics.

Generic names of animals. b

Names of males, and by association, of females. c

^d मल्लकः The terms here specified.

^a Certain other terms, as हर्त, &c. which are m. and n. in the *Védas*, are exclusively neuter in popular speech. Other terms, employed in both genders, must be learnt from practice. ^b As bipeds, quadrupeds, insects, reptiles ; also fish, &c. This rule is however subject to exceptions. Ex. नक्षिका, a fly. शिवा, a jackal. खूता, a spider. पिपीलिका, an ant. All which are feminine whatever sex be intended. ^c Ex. गोपः, a cowherd गोपी, a cowherd's wife. ^d A vessel holding oil : a cruet.

38. सुनिर्वराटकः स्वातिर्वर्णको चाटलिर्मनुः
 मूषा सपाटी कर्कशुर्यष्टिः शाटी कटी कुटिः

SECTION VI.

The follow-
 ing are femi-
 nine and neu-
 ter, viz.
 Nouns in
 व्यञ् or
 दुञ्, some-
 times. n
 Compounds
 in सेना,
 &c. o

39. स्त्रीनपुंसकयोर्भावक्रिययोः व्यञ् कचिञ् दुञ्
 औचित्यमौचित्यी मैत्री मैत्रं दुञ् प्रागुदाहृतः
40. षष्ठ्यन्त प्राक्पदाः सेना छायाशाखासुरानिशाः
 स्याद्वाहसेनं श्वनिशङ्कोशाखमितरे च दिक्

1 व—.

2 व—.

^a A devotee or ascetic. ^b A cowry. ^c The star : Arcturus.
^d A pigment, as indigo, orpiment, &c. But m. f. n. a perfume, as san-
 dal wood. ^e Name of a tree. Some read पाटलिः, Bignonia chelonoides.
^f Name of MANU, or of his wife. ^g A crucible. ^h A measure : masc.
 सपाटः, fem. सपाटी. Also असपाटी,—टः, A stream of blood. ⁱ A jujube.
^j A staff. ^k A petticoat. ^l M. कटिः, and f. कटिः, कटी. The hollow
 above the hip. Or m. कटः, f. कटी, a mat. ^m A hut. ⁿ Nouns in
 व्यञ्, (य), or दुञ् (अक), with the abstract or the passive import, are
 commonly fem. and neut. but sometimes fem. only ; and sometimes
 neut. Ex. औचित्यं—ती, Propriety. मैत्रं, मैत्री, Friendship. वार्षिकं,—का,
 Old age. ^o With a term in the sixth case. As वृसेनं, an army of men.
 श्वनिशं, a night during which dogs bark and howl. गोशङ्कं, a cowpen.

41. आवन्तोत्तरपदो दिगुच्चापुंसि नञ् लुप्
त्रिषट् च त्रिषट् च त्रितयश्च त्रितयपि

Numerals
with nouns in
आप् or
अन्. ^a

(6-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100)

SECTION VII.

42. (त्रिषु) पात्री पुटी वाटी पेटी कुवलाडिमौ

The nouns
here speci-
fied admit
the three
genders.

^a Compound terms ending in nouns terminated by आप्, (आ, denoting the feminine) or by अन्; joined with numerals and denoting a single whole. The final न् is in such compounds expunged. Ex. त्रिषट्, or—ट्, aggregate of three beds. त्रितयं, or—यी, a party of three carpenters. ^b पात्रः,—त्री,—त्रं, a vessel. ^c पुटः, टी, टं; 1 A lid or cover. 2 A plate made of leaves. Or पटः,—टी,—टं, covering; cloth. ^d वाटः, टी, टं, 1 An enclosed piece of ground : a yard. 2 An orchard, or place for planting Arcas, &c. 3 A road. ^e पेडः, टी or टा, टं; 1 A multitude : an assembly. 2 A basket. 3 Retinue. ^f कुवला, —त्री,—त्रं; 1 Jujube. 2 The jujube tree (some distribute the genders, m. f. the tree; n. the fruit). ^g दाडिमः,—मी, मं, pomegranate : (or else m. f. the tree; n. the fruit.)

SECTION VIII.

The gender
of the final is
retained. a
That of an-
other term is
followed in
certain com-
pounds. b

परिलिङ्गस्वप्रधाने द्वन्द्वे तत्पुरुषे ऽपि तत्

43. अर्थान्ताः प्राद्यलं प्राप्तापन्नपूर्वाः परोपगाः

तद्धितार्थे द्विगुः

Numerals
and pro-
nouns. c
Compound
epithets. d
Epithets
expressing a
quality, thing,
or action. e

संख्या सर्वनाम तदन्तकाः

44. बहुव्रीहिरदिङ्गन्ना मुन्नेवा तदुदाहृतिः

गुणद्रव्यक्रियायोगोपाधयः परगामिनः

^a In certain compound terms, viz. Conjunctive compounds in which the several terms are principal ; and compound terms formed of a principal one with a modification of it. Ex. (fem.) कुङ्कुटमयुया, a dunghill cock and a peahen. (masc.) मयुरीकुङ्कुटौ, a peahen and a dunghill cock. (m.) कुलविप्रः, the priest of the family. (n.) विप्रकुलं, the family of the priest. ^b Viz. Those ending in the word अर्थ (as ब्राह्मणार्थः,—र्था,—र्थं, intended for a *Brāhman'a*) : and compound terms beginning with प्र and certain other terms. (Ex. असङ्गीषिकः,—का,—कं, competent to a livelihood) : and compound terms containing a numeral, and terminated by an affix peculiar to derivatives from nouns : (Ex. पञ्चकपालः,—खा,—खं, prepared in five posts). They agree in gender with another term. ^c And terms ending in numerals and pronouns. However, most numerals must be excepted : and the rule applies only to those from one to four, which agree in gender with the subject. ^d As बहुधनः,—ना,—नं, opulent. Except names of regions of space. ^e Example, m. f. n. शुक्लः (पटः) शुक्ला, शुक्लं, white cloth, &c. But शुक्लः, the white colour. दण्डी, दण्डिनी, दण्डि, one who bears a staff. वाचक,—काः,—कं, one who begs.

45. कृतः कर्त्तर्यसंज्ञायां कृत्याः कर्त्तरि कर्मणि

Verbal active nouns. a

अनाद्यन्तास्तेनरक्तादर्थे नानार्थभेदकाः

Adjectives derived from nouns. b

46. षट्संज्ञकास्त्रिषु समायुष्मदस्त्रिष्वयम्

Some numerals, &c. do not vary. c

परंविरोधे शेषं तु ज्ञेयं शिष्टप्रयोगतः

d

शब्दास्तन्तु

अस्मिन्

47. इत्यमरसिंहकृतौ नास्त्रलिङ्गानुशासने

शान्तिः षट्

इति च

सामान्यसूतीयः काण्डः साङ्ग एव समर्थितः ।

- * Derivatives from verbs, terminated by affixes named कृत, and denoting the agent, but not forming denominatives. Ex. कर्त्ता, —र्त्ता, कर्त्तृ, agent. कुर्वन्, ती, त्व, acting. Or terminated by affixes named कृत्य, with the active or passive, (not the neuter and abstract sense.) Ex. भव्यः (तदः) —व्या, —व्यं, a tree, that is to be. गन्तव्यः (यामः), —व्या, —व्यं, a village which may be approached or travelled to. ^b That is, according to the literal sense of this rule, Derivatives from nouns with the termination क्तन्, &c. (among the affixes named तद्धित), and which are epithets of various subjects, or of which the subjects are various. Ex. कौसुमः, —नी, —नं, dyed with safflower. वैजः, नी, नं, made of gold. ऐन्द्रः, —न्द्नी, —न्द्नं, sacred to INDRA. ^c The numerals denominated षट्, viz. from 5 to 10, do not vary in gender : nor the personal pronouns ; nor inflected verbs ; nor indeclinable particles.
- ^d In instances where any of the preceding rules are at variance, the last is an exception to the first : and what has been left unsaid, must be learnt from the practice of good writers.

ALPHABETICAL INDEX.

N. B. p stands for page. And n. for note. The English figures point out the couplets in which the word is to be found.

अंश—अक्ष.	अक्ष—अक्ष.	अक्ष—अक्ष.
अंश, p 158, n. p 242, 90.	अक्ष, p 241, 86. p 258, 45. p 162, n. p 364, 223.	अक्षान्ति, p 51, 24.
अंशक, p 18, 17.	अक्षत, p 232, 47.	अक्षि, p 162, 44.
अंशु, p 22, 84.	अक्षता, p 232, n.	अक्षिकूटक, p 201, 6.
अंशुक, p 168, 17.	अक्षदर्शक, p, 192, 5.	अक्षिगत, p 269, 45.
अंशुमती, p 118, 3.	अक्षदेवी, p 258, 44.	अक्षिप, p 230, n.
अंशुमत्फला, p 112, 1.	अक्षधूत, p 258, 44.	अक्षीव, p 230, 41. p 93. 11.
अंस, p 158, 39. p 242, n.	अक्षर, p 352, 184.	अक्षोड, p 92, 9.
अंसक, p 148, 44.	अक्षरचक्षु, p 194, 15.	अक्षौहिणी, p 211, 49.
अंसति, p 182, 29.	अक्षरचन, p 194, 15.	अखण्ड, p 275, 15.
अंसु, p 31, 1.	अक्षरचक्षु, p 194, n.	अखात, p 68, 27.
अंसिति, p 182, n.	अक्षरविन्यास, p 195, n.	अखिल, p 275, 14.
अंसि, p 156, 22.	अक्षरसंस्थान, p 195, 16.	अग, p 304, 20.
अक, p, 384, n.	अक्षरवक, p 231, 43.	अगरी, p 102, n.
अकरणि, p 296, 39.	अक्षवती, p 258, 45.	अगस्या, p 19, 21.
अकुप्य, p 243, n.	अक्षस्तुप, p 100, 39.	अगस्ति, p 19, n.
अकूपार, p 60, 1.	अक्षायकीलक, p 205, 24.	अगाध, p 64, 15.
अक्षयकर्मण, p 270, 46.		अगार, p 79, 5.

अगु—अग्नि.

अगुरु, p 171, 28. p 100, 43.
 अगुरुशिंघपा, p 100, n.
 अग्नायी, p 180, 21.
 अग्नि, p 10, 48.
 अग्निकण, p 11, 53.
 अग्निचित्, p 177, 11.
 अग्निस्वाहा, p 115, 12.
 अग्निभू, p 7, 85.
 अग्निमन्त्र, p 101, 46.
 अग्निमुखी, p 96, 23.
 अग्निशिख, p 170, 25.
 अग्निशिखा, p 113, 6.
 p 118, 2.
 अग्नीध्र, p 172, n.
 अग्न्युत्पात, p 27, 10.
 अय, p 88, 12. p 273, 7.
 अयज, p 147, 43.
 अयजमन्त्र, p 175, 3.
 अयसि, p 273, n.
 अयसी, p 273, n.
 अयतःसर, p 208, 40.
 अयतस्, p 378, 7.
 अयनांस, p 154, 15.
 अयसर, p 208, n.
 अयाय्य, p 352, 185.
 अयिम, p 147, n. p 278, n.
 अयिय, p 147, 43.
 p 273, 7.

अग्नी—अङ्ग.

अपीथ, p 147, n.
 p 273, 7.
 अयेदिधिषु, p 142, 23.
 अयेसर, p 208, 40.
 अयस्, p 147, n. p 273, 7.
 अय, p 307, 28. p 31, n.
 अयमर्षय, p 188, 47.
 अयमर्षयी, p 188, n.
 अय्या, p 237, 67.
 अङ्ग, p 19, 18. p 298, 4.
 अङ्गी, p 46, n.
 अङ्गूर, p 87, 4.
 अङ्गुय, p 202, 9.
 अङ्गूर, p 87, n.
 अङ्गोठ, p 93, 9.
 अङ्गु, p 46, 5.
 अङ्ग, p 156, 21 p 39, 4. p 378, 7. p 381, 19.
 अङ्गद, p 166, 9.
 अङ्गन, p 81, 13.
 अङ्गना, p 137, 3.
 अङ्गविशेष, p 49, 16.
 अङ्गसंस्कार, p 169, 22.
 अङ्गहार, p 49, 16.
 अङ्गहारि, p 49, n.

अङ्गा—अक्षु.

अङ्गार, p 228, 30.
 अङ्गारक, p 21, 27.
 अङ्गारधानिका, p 227, 29.
 अङ्गारवल्ली, p 97, 29.
 अङ्गारवल्ली, p 107, 8.
 अङ्गारयकटी, p 227, 29.
 अङ्गिरसः, p 21, n.
 अङ्गीकार, p 34, 14.
 अङ्गीकृत, p 285, 58.
 अङ्गुरि, p 159, n.
 अङ्गुरी, p 159, n.
 अङ्गुरीयक, p 166, n.
 अङ्गुल, p 159, n.
 अङ्गुलि, p 159, n.
 अङ्गुलिप्रस्थ, p 241, 86.
 अङ्गुलिसूत्रा, p 166, 9.
 अङ्गुली, p 159, 33.
 अङ्गुलीयक, p 166, 9.
 अङ्गुष्ठ, p 159, 33.
 अङ्गुस्, p 31, n.
 अङ्गि, p 156, n.
 अङ्गिपक्षिका, p 107, 11.
 अचण्डी, p 238, 71.
 अचल, p 84, 1.
 अचला, p 73, 2.
 अच्युत, p 4, 14.
 अर्चि, p 11, n.
 अच्युतायज, p 4, 18.

अच्छ - अजी.

अच्छ, p 64, 14. p 308, 31.
 अच्छभक्ष, p 127, 4.
 अज, p 239, 76. p 308, 32.
 अजकव, p 6, n.
 अजकाव, p 6, n.
 अजगन्धिका, p 119, 5.
 अजगर, p 57, 5.
 अजगव, p 6, 30.
 अजगाव, p 6, n.
 अजननि, p 296, n.
 अजग्य, p 217, 77.
 अजमोदा, p 120, 10.
 अजम्हणी, p 114, 7.
 अजस, p 13, 61.
 अजा, p 239, 76.
 अजाजी, p 229, 36.
 अजाजीव, p 250, 11.
 अजानेय, p 202, n.
 अजित, p 318, 64.
 अजिन, p 187, 46.
 अजिनपत्ना, p 132, 26.
 अजिनयोनि, p 128, 8.
 अजिर, p 81, 13. p 351, 183.
 अजिह्व, p 276, 21.
 अजिह्वग, p 212, 54.
 अजीकव, p 6, n.

अजी—अणी.

अजीवनि, p 296, n.
 अज्जुका, p 48, 11.
 अज, p 268, 38. p 270, 48.
 अजित, p 283, 47.
 अजन, p 16, 5.
 अजनकेयी, p 116, 18.
 अजनः
 अजनावती, p 16, 6.
 अजलि, p 160, 36.
 अजसा, p 376, 2. p 379, 12.
 अज्जटा p 116, 15.
 अटनि, p 212, n.
 अटनी, p 212, 52.
 अटवि, p 86, n.
 अटवी, p 86, 1.
 अटरुप, p 110, 22.
 अटरुप, p 110, n.
 अट'In. 1p 648.
 अटाद्या, p, 184, 35.
 अट्ट, p 80, 12.
 अद्या, p 184, n.
 अद्यक, p 272, 4. p 272, n.
 अद्यव्य, p 221, n.
 अद्यि, p 205, 24.
 अद्यिमन्, p 7, 31.
 अद्यो, p 205, n.

अणी—अति.

अणीयस्, p 274, 12.
 अणु, p 225, 20. p 274, 11.
 अणु, p 135, 37.
 अणुकोष, p 157, n.
 अणुकोष, p 157, 27.
 अणुज, p 65, 17.
 p 134, 33. p 271, 51.
 अतट, p 84, 4.
 अतसस्यस्य, p 64, 15.
 अतसी, p. 225, 20.
 अति, p 372, 3. p 376, 2.
 p 377, 5.
 अतिक्रम, p 214, 64.
 p 295, 33. p 343, 152.
 अतिचरा, p 120, 11.
 अतिच्छत्र, p 125, 32.
 अतिच्छत्रा, p 122, 17.
 अतिजव, p 209, 41.
 अतिधि, p 183, 33.
 अतिधी, p 183, n.
 अतिनिर्हारिन्, p 36, 19.
 अतिहु, p 63, 14.
 अतिपथिन्, p 76, 16.
 अतिपात, p 184, 36.
 p 295, 33.
 अतिवस, p, 209, n.

अति—अद.

- अतिमात्र, p 13, 62.
 अतिसुक्त, p 103, 52.
 अतिसुक्तक, p 92, 7.
 अतिरिक्त, p 277, 25.
 अतिविषा, p 109, 18.
 अतिवेस, p 13, 62.
 अतिशक्तिता, p 216, 71.
 अतिशय, p 13, 61.
 p 289, 11.
 अतिसर्जन, p 294, 28.
 अतिसारकिन्, p 153, 10.
 अतिसोरभ, p 94, 14.
 अतीन्द्रिय, p 278, 28.
 अतीव, p 376, 2.
 अत्तिका, 49. n.
 अत्यन्तकोपन, p 266, 32.
 अत्यन्तीन, p 209, 44.
 अत्यय, p 218, 84.
 p 343, 152.
 अत्यर्थ, p 13, 62.
 अत्यल्प, p 274, 12.
 अत्याहित, p 322, 80.
 अय, p 373, 8.
 अयो p 373, 8.
 अदभ्य, p 274, 12.
 अदर्श, p 26, n. p 174, n.
 अदर्शन, p 292, 22.

अदि—अधि.

- अदितिनन्दन, p 2, 3.
 अदृग्, p 153, 12.
 अदृष्ट, p 198, 30.
 अदृष्टि, p 55, 37.
 अद्या, p 379, 12.
 अद्भुत, p 50, 19.
 अद्भ्यार, p 263, 20.
 अद्य, p 382, 20.
 अद्भि, p 84, 1. p 347, 165.
 अद्भ्यवादिन्, p 3, 9.
 अध, p 56, n.
 अधम, p 272, 3. p 342, 146.
 अधमर्ण, p 221, 5.
 अधर, p 354, 191.
 p 161, 41.
 अधरतस्, p 383, n.
 अधरस्तात्, p 383, n.
 अधरात्, p 383, n.
 अधरेण, p 383, n.
 अधरेद्युस्, p 382, n.
 अधरो, p 161, n.
 अधस्तात्, p 283, n.
 अधाजार्गव, p 107, n.
 अधिक, p 240, 80.
 अधिकर्षि, p 261, 11.
 अधिकाङ्ग, p 207, 31.
 अधिकार, p, 198, 31.

अधि—अधू.

- अधिज्ञत, p 192, 7.
 अधिचिन्त, p 268, 42.
 अधित्यका, p 85, 7.
 अधिप, p 261, 11.
 अधिभू, p 261, 11.
 अधिरोहिणी, p 82, 18.
 अधिवासन, p 173, 36.
 अधिविज्ञा, p, 138, 7.
 अधिग्रहणी, p 227, 29.
 अधिष्ठान, p 336, 128.
 अधीन, p 262, 16.
 अधीर, p 264, 26.
 अधीश्वर, p 191, 2.
 अधुना, p 383, 23.
 अधृष्ट, p 264, 26.
 अधोऽयुक्, p 169, 18.
 अधोऽक्ष, p 4, 16.
 अधोभुवन, p 56, 1.
 अधोमुख, p 266, 33.
 अधोलोक, p 56, n.
 अधोमुखी, p 266, n.
 अधश्च, p 97, n. p 192, 6.
 p 365, 227.
 अधश्च, p 106, n.
 अधश्च, p 52, 29.
 अध्यापक, p 176, 6.
 अध्याहार, p 33, 12.
 अध्यूटा, p 138, 7.

अध्वे—अन.

अध्वेयया, p 183, 32.
 अध्वग, p 195, 17.
 अध्वगा, p 195, n.
 अध्वनीन, p 195, 17.
 अध्वनीना, p 195, n.
 अध्वन्, p 76, n.
 अध्वन्ध, p 195, 17.
 अध्वन्या, p 195, n.
 अध्वर, p 178, 13.
 अध्वर्यु, p 178, 16.
 अन, p 379, n.
 अनक, p 272, n.
 अनकदुम्भि, p 4, n.
 अनकर, p 43, 21.
 अनक, p 5, 20.
 अनक, p 64, 14.
 अनक, p 235, n.
 अनक, p 235, 60.
 अनक, p 235, n.
 अनक, p 278, n.
 अनन्त, p 15, 1. p 323, 84. p 57, 4.
 अनन्ता, p 73, 2. p 107, 10. p 118, 2. p 123, 24. p 112, 30.
 अनन्त, p 5, 21.
 अनन्त, p 278, 29.
 अनन्तपच, p 270, n.
 अनन्ता, p 343, 151.

अन—अनु.

अनर्थक, p 43, 21.
 अनल, p 10, 50.
 अनवधानता, p 53, 30.
 अनवरत, p 13, 61.
 अनवराष्ट्र, p 273, 7.
 अनुस, p 204, 20.
 अनाकुल, p 354, 192.
 अनागतात्तवा, p 139, 8.
 अनादर, p 50, 22.
 अनामय, p 150, 1.
 अनामिका, p 159, 33.
 अनायासकृत, p 282, 44.
 अनारत, p 13, 61.
 अनाय्यतिष्ठ, p 119, 8.
 अनाहत, p 167, 13.
 अनि, p 385, n.
 अनिमिष, p 363, 220.
 अनिरुद्ध, p 5, 22.
 अनिल, p 2, 5. p 12, 57.
 अनिष्ट, p 13, 61.
 अनीक, p 210, 46. p 216, 73.
 अनीकस्य, p 192, 6.
 अनीकिनी, p 210, 46.
 अनु, p 373, 9.
 अनुक, p 264, 23.
 अनुकम्पा, p 49, 18.
 अनुकर्म, p 206, 25.
 अनुकर्मन्, p 206, n.

अनु—अनु.

अनुकल्प, p 185, 39.
 अनुकामोन्, p 209, 44.
 अनुकार, p 291, 17.
 अनुकर्म, p 184, 36.
 अनुक्राव, p 49, 18.
 अनुग, p 278, 28.
 अनुपच, p 290, 13.
 अनुपर, p 208, 39.
 अनुज, p 147, 43.
 अनुजोविन्, p 193, 9.
 अनुतर्पण, p 257, 43.
 अनुतर, p 63, n.
 अनुताप, p 51, 25.
 अनुत्तम, p 273, 6.
 अनुत्तर, p 354, 192.
 अनुपद, p 278, 28.
 अनुपदीना, p 254, 31.
 अनुपमा, p 16, 6.
 अनुप्रास, p 208, 39.
 अनुबन्ध, p 328, 101.
 अनुबोध, p 170, 24.
 अनुभव, p 294, 27.
 अनुभाव, p 360, 211. p 50, 21.
 अनुवृत्ति, p 26, 8.
 अनुयोग, p 41, 10.
 अनुरोध, p 170, n. p 194, 12.
 अनुलाप, p 42, 16.

अनु—अन्त.

अनुवत्तन, p 194, 12.
 अनुवत्सर, p 30, n.
 अनुवाक, p 390, 17.
 अनुवय, p 343, 150.
 अनुदृप्, p 180, n.
 अनुष्ण, p 252, 19.
 अनुहार, p 291, 17.
 अनुहाय्यं, p 183, n.
 अनूक, p 301, 13.
 अनूचान, p 177, 9.
 अनून, p 275, n.
 अनूनक, p 275, 15.
 अनूप, p 75, 10.
 अनूर, p 22, 33.
 अनूवर, p 74, n.
 अन्धबु, p 270, 46.
 अन्धत, p 43, 22. p 220, 2.
 अनेकप, p 200, 2.
 अनेकसूक, p 268, n.
 अनेकस्, p 24, n.
 अनो, p 379, n.
 अनोकड, p 87, 5.
 अन्तःपुर, p 80, 11.
 अन्त, p 218, 85.
 अन्तक, p 11, 54.
 अन्तर, p 353, 189.
 अन्तरा, p 378, 10.
 अन्तराय, p 292, 19.

अन्त—अन्दि.

अन्तरास, p 16, 7.
 अन्तरिच, p 15, 1.
 अन्तरीच, p 15, n.
 अन्तरीप, p 62, 8.
 अन्तरीव, p 169, 18.
 अन्तरे, p 378, 10.
 अन्तरेण, p 376, 3. p 379, 10.
 अन्तर्गत, p 280, 36.
 अन्तर्हार, p 81, 14.
 अन्तर्ही, p 18, 14.
 अन्तर्हि, p 16, 14.
 अन्तर्भनस्, p 260, 8.
 अन्तर्बधिक, p 192, 8.
 अन्तर्बली, p 142, 22.
 अन्तर्बाणि, p 260, 6.
 अन्तावसायिन्, p 250, 10.
 अन्तिक, p 275, 17.
 अन्तिकतम, p 275, 18.
 अन्तिका, p 49, 15.
 p 227, 29.
 अन्तिकाम्रय, p 292, 19.
 अन्तिम, p 275, n. p 578, n.
 अन्तेवासिन्, p 252, 20.
 p 177, 10.
 अन्तय, p 278, 30.
 अन्ध, p 155, 17.
 अन्धिका, p 227, n.

अन्दु—अप.

अन्दुक, p 202, 9.
 अन्दूक, p 202, n.
 अग्ध, p 233, 48. p 60, n. p 330, 105.
 अम्बकरिपु, p 6, 29.
 अम्बकार, p 56, 3.
 अम्बतमस, p 56, 3.
 अम्बस्, p 233, n.
 अम्बातवस, p 56, n.
 अम्बु, p 68, 26.
 अज, p 233, 48.
 p 285, 60.
 अग्य, p 279, 32.
 अग्यतर, p 279, 32.
 अग्यतरेद्युः, p 382, n.
 अग्येद्युः, p 382, n.
 अग्यज, p 278, 28.
 अग्यच्, p 278, n.
 अग्यय, p 175, 1.
 अग्यवाय, p 175, 1.
 अग्याहाय्यं, p 183, 31.
 अग्याहाय्यक, p 183, n.
 अग्नित, p 284, 54.
 अग्नीक्षय, p 294, n.
 अग्नीची, p 278, n.
 अग्येक्षय, p 294, n.
 अग्येक्षया, p 183, 31.
 अग्येक्षित, p 284, 54.
 अपकारणी, p 42, 14.

अप — अप.

- अपक्रम, p 217, 80.
 अपगा, p 69, 30.
 अपघन, p 156, 21.
 अपचय, p 291, 16.
 अपचावित, p 284, 51.
 अपचित, p 284, 51.
 अपचिति, p 319, 70.
 अपटान्तर, p 275, 17.
 अपटु, p 152, 9.
 अपत्न, p 144, 28.
 अपत्नपा, p 51, 23.
 अपत्नपिण्ड, p 265, 28.
 अपच, p 77, 17.
 अपचिन्, p 77, 17.
 अपदान, p 286, n.
 अपदान्तर, p 275, n.
 अपदिष्ट, p 16, 7.
 अपदेश, p 53, 33.
 p 362, 218.
 अपधस्त, p 268, 39.
 p 282, n.
 अपध्वंश, p 38, 2.
 अपध्वंस, p 38, n.
 अपथान, p 217, 80.
 अपरस्तर, p 286, n.
 अपरस्तरा, p 286, n.
 अपराजिता, p 110, 22.
 p 121, 15.

अप — अपा.

- अपराधप्रवृत्त, p 208, 36.
 अपराध, p 197, 26.
 अपराधु, p 25, 3.
 अपरेद्युः, p 382, n.
 अपर्णा, p 7, 33.
 अपलाय, p 42, 17.
 अपवर्ग, p 35, 16.
 अपवर्जन, p 182, 29.
 अपवाद, p 41, 13.
 p 326, 91.
 अपवारण, p 18, 14.
 अपयद, p 251, n.
 अपयब्द, p 38, 2.
 अपठु, p 279, 33.
 अपसद, p 251, 16.
 अपसर्प, p 194, 13.
 अपसव्य, p 279, 34.
 अपस्तर, p 205, 23.
 अपस्त्रात, p 263, 19.
 अपहार, p 291, 16.
 अपाङ्ग, p 162, 45.
 p 305, 22.
 अपान, p 157, 24.
 p 12, 59.
 अपाभार्ग, p 107, 7.
 अपाप्पति, p 60, 2.
 अपावृत्त, p 262, 15.
 अपासङ्ग, p 212, n.

अपा — अज.

- अपासन, p 218, 82.
 अपाची, p 15, n.
 अपि, p 374, 10.
 अपिगीर्ण, p 285, 59.
 अपिधान, p 18, 14.
 अपिनक्ष, p 207, 33.
 अपीनस, p 150, n.
 अपूप, p 232, 48.
 अपोगच्छ, p 148, n.
 अपोदिका, p 123, n.
 अप्, p 60, n.
 अप्पति, p 12, 56.
 अप्पित्त, p 11, 52.
 अप्रकाण्ड, p 88, 9.
 अप्रगुण, p 276, 21.
 अप्रत्यक्ष, p 278, 28.
 अप्रधान, p 274, 9.
 अप्राप्य, p 274, 9.
 अप्रिया, p 67, n.
 अप्रसरस्, p 2, 6. p 10, 47.
 अप्रस, p 87, 7.
 अप्रच, p 43, 21.
 अप्रचसुख, p 267, 36.
 अप्रच, p 43, n.
 अप्रसा, p 137, 2.
 अप्राध, p 279, 33.
 अज, p 18, 16.
 p 309, 34.

अञ्ज — अभि.

- अञ्जयोनि, p 3, 12.
 अञ्ज, p 30, 20.
 p 325, 91.
 अञ्ज, p 15, n.
 अञ्जसुः p 16, n.
 अञ्ज, p 63, n.
 अञ्जहाय, p 48, 14.
 अञ्जहाय, p 48, n.
 अभय, p 125, 30.
 अभया, p 100, 39.
 अभायण, p 184, 35.
 अभिक, p 264, 24.
 अभिक्रम, p 214, n.
 अभिक्षा, p 345 158.
 p 40, n.
 अभियस्तः, p 337, 131.
 अभियज्ञ, p 290, 13.
 अभियज्ञण, p 291, 17.
 अभिधाति, p 193 11.
 अभिधातिन्, p 193, n.
 अभिचार, p 291, 19.
 अभिजन, p 175, 1.
 p 331, 110.
 अभिजात, p 323, 84.
 अभित, p 375, 17.
 अभिधान्, p 40, 8.
 अभिधा, p 40, n.
 अभिधा, p 51, 24.

अभि — अभि.

- अभिनव, p 49, 16.
 अभिनव, p 278, 27.
 अभिनवोद्भिद्, p 87, 4.
 अभिनिर्मुक्त, p 190, 54.
 अभिनिर्याण, p 214, 63.
 अभिनीत, p 197, 24.
 अभिपक्ष, p 337, 131.
 अभिप्राय, p, 292, 20.
 अभिमूत, p 268, 40.
 अभिमान, p 50, 22.
 p 332, 113.
 अभिधाति, p 193, n.
 अभिधातिन्, p 193, n.
 अभियोग, p 290, 13.
 अभिरूप, p 338, 134.
 अभिलाव, p 293, 24.
 अभिलाप, p 52, 28.
 अभिलापुक, p 263, 22.
 अभिवाद, p 42, 14.
 अभिवादक, p 265, 28.
 अभिवादन, p 185, 40.
 अभिव्याप्ति, p 287, 6.
 अभियस्त, p 269, 43.
 अभिधाति, p 183, 32.
 अभिधाप, p 41, 11.
 अभिधपन, p 41, n.
 अभिधक, p 287, n.
 p 306, 25.

अभि — अभ्य.

- अभिपक्ष, p, 257, 42.
 p 188, 46.
 अभिपुत, p 230, 39.
 अभिप्रेषण, p 214, 63.
 अभिष्ट, p 285, 59.
 अभिसम्प्राप्त, p 216, 73.
 अभिसर, p 208, 39.
 अभिसारिका, p 139, 10.
 अभिहत, p 268, n.
 अभिहार, p 291, 17.
 p 348, 170.
 अभिहित, p 284, 57.
 अभीक, p 264, 24.
 अभीक्ष्ण, p 379, 11.
 p 376, 1.
 अभीक्षित, p 272, 3.
 अभीह, p, 109, 19.
 अभीषङ्ग, p 287, 6.
 अभीष्ट, p 272, 3.
 अभ्यक्ष, p, 275, 17.
 अभ्यन्तर, p 16, 7.
 अभ्यमित, p 152, 9.
 अभ्यमितोद्य, p 209, 53.
 अभ्यमितोद्यः, p 209, 43.
 अभ्यमित्वा, p 209, 43.
 अभ्यर्ष, p 275, 17.
 अभ्यवकर्षण, p 291, 7.

अभ्य — अभ.

अभ्यव्यान्दन, p 217, 78.
 अभ्यवहृत, p 289, 60.
 अभ्याख्यान, p 41, 11.
 अभ्यामारिक, p 261, 12.
 अभ्यादान, p 293, 26.
 अभ्यान्त, p 152, 9.
 अभ्यामर्दे, p 216, 74.
 अभ्याघ, p 275, n.
 अभ्यास, p 275, 16.
 अभ्यासादन, p 217, 78.
 अभ्याहार, p 291, n.
 अभ्युदित, p 190, 54.
 अभ्युपगम, p 34, 14.
 अभ्युपपत्ति, p 290, 13.
 अभ्युष, p 232, n.
 अभ्यूष, p 232, 47.
 अभ्योष, p 232, n.
 अभ्र, p 15, 1.
 अभ्रक, p 244, 100.
 अभ्रपुष्प, p 93, 10.
 अभ्रमातङ्ग, p 9, 42.
 अभ्रसु, p 16, 6.
 अभ्रसुवह्म, p 9, 42.
 अभ्रि, p 63, 13.
 अभ्रिय, p 16, 9.
 अभ्री, p 63, n.
 अभ्रेष, p 197, 24.
 अभ्रण्ड, p 98, n.

अम — अम.

अमत्र, p 229, 33.
 अमर, p 1, 2.
 अमरा, p 8, n.
 अमरावती, p 8, 4.
 अमर्त्य, p 2, 3.
 अमर्षे, p 51, 26.
 अमर्षण, p 266, 32.
 अमल, p 244, 100.
 अमलक, p 397, 33.
 अमा, p 374, 11.
 अमांस, p 147, 44.
 अमात्य, p 192, 4.
 अमानस्य, p 59, 3.
 अमामसी, p 26, n.
 अमामासी, p 26, n.
 अमावसी, p 26, n.
 अमावस्या, p 25, 8.
 अमावासी, p 26, n.
 अमावास्या, p 26, 8.
 अमित, p 193, 11.
 अमित्र, p 154, n.
 अमृत, p 378, 8.
 अमृणाल, p 125, 3.
 अमृत, p 9, 44. p 182, 28. p 322, 78.
 p 60, 3.
 अमृता, p 99, 38. p 100, 39. p 106, 1.

अमृ — अमृ.

अमृताम्रस, p 2, 3.
 अमोघा, p 99, 35.
 p 110, 24.
 अम्वर, p 351, 183.
 p 15, 1.
 अम्वरिष, p 228, n.
 अम्वरीष, p 228, 30.
 अम्वर, p 248, 2.
 अम्वडा, p 103, 52.
 p 106, 3. p 119, 6.
 अम्वी, p 48, 14. p 7, n.
 अम्विका, p 7, 33.
 अम्वु, p 61, 4.
 अम्वुकण, p 17, 13.
 अम्वुज, p 100, 41.
 अम्वुभृत्, p 16, 8.
 अम्वुवाहिनी, p 63, n.
 अम्वुवेतस्, p 93, 11.
 अम्वुसेवनी, p 63, n.
 अम्वुहृत, p 43, 21.
 अम्वस, p 61, 4.
 अम्वोरुह, p 71, 41.
 अम्वोरुट्, p 71, n.
 अम्वय, p 61, 5.
 अम्वतक, p 92, n.
 अम्व, p 35, 18.
 अम्वु, p 35, n.
 अम्वुलोणिका, p 119, 6.

अन्त -- अरा.

अन्तवेतस्, p 119, 6.
 अन्तान, p 104, 54.
 अन्तिका, p 96, 24.
 अन्तीका, p 96, n.
 अय, p 32, 5.
 अयन, p 28, 13. p 76, 15.
 अयस्, p 390, n. p 244, 98.
 अयि, p 381, 18.
 अयुधिक, p 208, 35.
 अयुधीय, p 208, 35.
 अयोय, p 226, 25.
 अर, p 13, 60.
 अरघट्ट, p 391, 18.
 अरट्ट, p 99, n.
 अरणि, p 179, 18.
 अरणी p 179, n.
 अरख्य, p 86, 1.
 अरख्यानी, p 86, 1.
 अरलि, p 160, 37.
 अरम, p 272, n.
 अरं, p 13, n.
 अरर, p 82, 17.
 अररि, p 82, n.
 अररी, p 82, n.
 अररु, p 99, n.
 अरविन्द, p 71, 39.
 अराति, p 193, 11.

अरा—अर्घ.

अराल, p 171, 29. p 276, 20.
 अरि, p 193, 10.
 अरित्, p 63, 13.
 अरिमेद, p 98, 30.
 अरिष्ट, p 93, 12. p 80, 8. p 121, 14. p 310, 38. p 131, 20. p 80, 8. p 234, 53.
 अरिष्टदुष्टधी, p 269, 44.
 अरुण, p 22, 31. p 22, 33. p 37, 25. p 314, 51.
 अरुणा, p 109, 18.
 अरुन्तुद, p 279, 33.
 अरुष्कर, p 95, 23. p 354, 191.
 अरुस्, p 151, 5.
 अरोक, p 283, 49.
 अर्क, p 22, 31. p 299, 4. p 105, 61.
 अर्कपणं, p 105, 61.
 अर्केबन्धु, p 3, 10.
 अर्काङ्ग, p 105, 61.
 अर्गल, p 82, 17.
 अर्गला, p 82, n.
 अर्गली, p 82, n.
 अर्घ, p 307, 28.

अर्घ्य—अर्थ.

अर्घ्य, p 183, 32.
 अर्घ्या, p 183, n.
 अर्घ्या, p 184, 34. p 256, 36.
 अर्घि, p 11, 52.
 अर्घित, p 283, n. p 284, 51.
 अर्घिस्, p 367, 232.
 अर्जक, p 105, 60.
 अर्जन, p 37, 22. p 96, 25. p 126, 33.
 अर्जनी, p 237, 67.
 अर्णव, p 60, 1.
 अर्णस्, p 61, 4.
 अर्त्तगल, p 104, 55.
 अर्त्तन, p 295, 32.
 अर्त्ति, p 320, 70.
 अर्त्तिका, p 49, n.
 अर्थ, p 325, 88. p 242, 91.
 अर्थना, p 183, 32. p 287, 6.
 अर्थप्रयोग, p 221, 4.
 अर्थशास्त्र, p 39, 5.
 अर्थिन्, p 193, 9. p 270, 49.
 अर्थ्य, p 245, 104. p 346, 162.

अहं — अर्थो.

अहंना, p 287, 6.
 अहंनि, p 391, n.
 अहिंत्, p 283, 47.
 अहं, p 18, 17.
 अहंभन्दा, p 111, 27.
 अहंनाव, p 63, 14.
 अहंरात्र, p 25, 6.
 अहंश्च, p 397, 32.
 अहंहार, p 166, 7.
 अहोदक, p 169, 20.
 अहंद्, p 391, 19. p 397, 33.
 अभंक, p 135, 38.
 अमं, p 398, 34.
 अर्थ, p 342, 148.
 अर्थमन्, p 21, 29.
 अर्थी, p 140, 14.
 अर्थीणी, p 140, 15.
 अर्थी, p 140, 15.
 अर्थन्, p 272, 3. p 202, 12.
 अर्थीक, p 380, 16.
 अर्थीच, p 380, 16.
 अर्थ, p 151, n.
 अर्थरोगदुत्त, p 152, 10.
 अर्थस, p 152, 10.
 अर्थस्, p 151, 5.
 अर्थोन्न, p 123, 22.

असं—अला.

असंस्, p 151, n.
 अहंणा, p 184, 34.
 अहिंत्, p 284, 51.
 अलं, p 379, 11. p 374, 13.
 अल, p 245, 104.
 अलक, p 252, n. p 162, n.
 अलका, p 14, 66.
 अलक्त, p 171, 26.
 अलक्ष्मी, p 59, 2.
 अलगर्ह, p 57, 5.
 अलगर्ह, p 57, n.
 अलगर्ह, p 57, n.
 अलङ्कारिण, p 164, 1. p 265, 29.
 अलङ्कर्त्तृ, p 164, 1.
 अलङ्कर्मीण, p 262, 18.
 अलङ्कार, p 164, 3.
 अलङ्कृत, p 164, 2.
 अलङ्क्रिया, p 164, 2.
 अलङ्गार, p 228, n.
 अलङ्गीविक, p 403, n.
 अलङ्गीविका, p 403, n.
 अलर्क, p 252, 22. p 105, 61.
 अलवाल, p 68, n.
 अलस, p 252, 19.
 अलात, p 228, 30.

अला—अव.

अलाबु, p 123, n.
 अलाबू, p 123, 21.
 अलि, p 130, 14. p 133, 29.
 अलिक, p 161, 43.
 अलिगर्ह, p 57, n.
 अलिङ्गार, p 228, 31.
 अलिनु, p 130, n.
 अलिन्द, p 81, n.
 अलीक, p 161, n. p 301, 12.
 अलु, p 228, n.
 अल, p 274, 11.
 अल्यतलु, p 149, 48.
 अल्यमारिष, p 118, 1.
 अल्यसरस्, p 68, 28.
 अल्लिष्ठ, p 274, 12.
 अल्योयस्, p 274, 12.
 अवकर, p 82, 18.
 अवकीर्णिन्, p 190, 53.
 अवकष्ट, p 268, 39.
 अवकीर्णिन्, p 87, 7.
 अवक्रय, p 240, 80.
 अवगच्छित, p 284, 56.
 अवगत, p 285, 57.
 अवगीत, p 281, 42.
 अवग्रह, p 17, 12, p 201, 6.

अव—अव.

अवगाह, p 17, 12. p 201, n. p 296, n.
 अवच्छुरित, p 54, n.
 अवचूर्णित, p 282, 43.
 अवज्ञा, p 51, 23.
 अवज्ञात, p 284, 56.
 अवट, p 56, 2.
 अवटि, p 56, n.
 अवटीट, p 148, 45.
 अवटु, p 161, 39.
 अवतंस, p 366, 229.
 अवतमस, p 56, 3.
 अवतोका, p 237, 69.
 अवदंश, p 257, 40.
 अवदात, p 37, 22.
 अवदान, p 286, 3.
 अवदारण, p 222, 12.
 अवदाह, p 125, 30.
 अवदीर्ण, p 280, 39.
 अवद्य, p 272, 4.
 अवधि, p 328, 102.
 अवधान, p 53, n.
 अवध्वस्त, p 282, 43.
 अवन, p 237, 4. p 296, n.
 अवनत, p 276, 20.
 अवनय, p 294, n.
 अवनाट, p 148, 45.
 अवनाय, p 294, 27.

अव—अव.

अवनि, p 73, 3. p 385, n.
 अवनी, p 73, n.
 अवन्तिसोम, p 230, 39.
 अवनच्च, p 46, n.
 अवन्ध्य, p 87, 6.
 अवभृथ, p 182, 27.
 अवभृट, p 148, 45.
 अवम, p 272, 3.
 अवमत, p 284, 56.
 अवमर्ह, p 217, 78.
 अवमानना. p 51, 23.
 अवमानित, p 284, 56.
 अवयव, p 156, 21.
 अवर, p 201, 8.
 अवरज, p 147, 43.
 अवरति, p 296, 37.
 अवरवर्ण, p 248, 1.
 अवरीण, p 282, 43.
 अवरोध, p 80, 12.
 अवरोधन, p 80, 11.
 अवरोह, p 88, 11.
 अवर्ण, p 41, 13.
 अवलक्ष, p 37, n.
 अवलग्न, p 158, 30.
 अवल्लग्न, p 108, 14.
 अववाद, p 197, 25.
 p 326, n.
 अवश्य, p 380, 16.

अव—अवा.

अवश्याय, p 19 19.
 अवष्कयनी, p 238, 71.
 अवष्टब्ध, p 330, 107.
 अवसर, p 293, 24.
 अवसर्प, p 194, n.
 अवसव्य, p 279, n.
 अवसान, p 296, 38.
 अवसित, p 283, 48.
 p 226, n. p 285, 57.
 अवस्कर, p 155, 18.
 p 348, 169.
 अवस्था, p 32, 7.
 अवहार, p 66, 21.
 अवहित्वा, p 54, 34.
 अवहित्वा, p 54, n.
 अवहेल, p 51, 23.
 अवहेला, p 51 n.
 अवाक्पुष्पी, p 122, 18.
 अवाच्य, p 276, 20.
 अवाच्, p 261, n. p 383, n. p 266, 33.
 अवाची, p 15, 3. p 266, n.
 अवाच्य, p 43, 21.
 अवार, p 62, 8. p 398, 35.
 अवारपारः, p 60, n.
 अवासस्, p 268, 39.

अवि—अश.

अवि, p 360, 209.
p 142, n.

अविग्ग, p 102, 48.

अवित, p 284, 55.

अविचकणी, p 106, n.

अविचकणी, p 106, n.

अविद्या, p 35, 16.

अविनीत, p 264, 23.

अविरत, p 13, 61.

अविरा, p 142, 20.

अविलम्बन, p 279, n.

अविलम्बित, p 13, 60.
p 279, 32.

अविस्मृ, p 43, 22.

अवी, p 142, n.

अवीरा, p 139, 11.

अवेजा, p 294, 28.

अव्, p 325, n.

अव्वि, p 60, 1.

अव्विकफ, p 246, 105.

अव्वक्त, p 318, 64.

अव्वक्तराग, p 37, 25.

अव्वण्डा, p 106, 5.

अव्वथा, p 100, 39.
p 120, 11.

अव्वथ, p 398, 34.

अव्ववहित, p 275, 17.

अव्वन, p 96, n.

अश—अश्व.

अशनाया, p 234, 54.

अशनायित, p 263, 20.

अशनि, p 9, 43.

अशनी, p 9, n.

अशितक्कवीन, p 235, n.

अशिवी, p 139, 11.

अशुभ, p 393, 23.

अशेष, p 275, 14.

अशोकरोहिणी, p 105, 4.

अशोका, p 106, n.

अश्वगर्भ, p 243, 92.

अश्वज, p 245, 104.

अश्वज्, p 84, 4.

अश्वज्ज, p 227, 29.

अश्वरी, p 152, 7.

अश्वसार, p 244, 99.

अश्व, p 162, n. p 164, n.

अश्वप, p 11, n.

अश्वान्त, p 13, 61.

अश्वि, p 214, 61.

अश्वी, p 214, n.

अश्वु, p 162, 44.

अश्वीस, p 43, 19.

अश्व, p 202, 11.

अश्वयुज, p 29, n.

अश्वकर्णक, p 96, 25.

अश्वत्य, p 91, 1.

अश्वमेधीस, p 203, 13.

अश्व—असि.

अश्वयुज, p 20, 23.

अश्ववडव, p 390, 16.

अश्ववडवा, p 390, 16.

अश्ववडवो, p 390, n.

अश्वी, p 203, 14.

अश्वारोह, p 206, 28.

अश्विनी, p 20, 23.

अश्विनीसुत, p 10, 46.

अश्विन, p 10, 47.

अश्वीय, p 203, 16.

अश्वक्षीण, p 196, 22.

अश्वठ, p 29, 16. p 187, n.

अश्वठक, p 29, n.

अश्वपद, p 258, 46.

p 243, 96.

अश्वीवत्, p 156, 23.

असंहत, p 110, n.

असहत्, p 376, 1.

असती, p 139, 10.

असतीसुत, p 143, 26.

असन, p 96, 24.

असमीक्ष्यकारिन्, p 262, 17.

असार, p 273, 6.

असि, p 213, 57.

असिक्की, p 141, 18.

असित, p 37, 23.

असिधावक, p 249, 7.

असिधेनुका, p 214, 60.

असि — अस्मा.

असिपुत्री, p 214, 60.
 असिहेति, p 208, 33.
 असु, p 219, n.
 असुधारण, p 219, 88.
 असुर, p 2, 7.
 असुरी, p 225, n.
 असुक्षण, p 51, n.
 असुर्क्षण, p 51, n.
 असुरक्षण, p 51, 23.
 असुरक्षण, p 51, n.
 असुर्या, p 51, 24.
 असुग्धरा, p 154, 13.
 असुग्धारा, p 154, n.
 असुज्, p 154, 15.
 असुपाटी, p 400, n.
 असेवनक, p 272, 2.
 असोम्यस्वर, p 267, 37.
 अस्त, p 84, 2. p 280, 37.
 अस्तम्, p 381, 17.
 अस्ति, p 381, 18.
 अस्तु, p 379, 13.
 अस्त, p 347, 166. p 211, 50.
 अस्मिन्, p 209, n.
 अस्थिर, p 269, 43.
 अस्तुवाच, p 267, 37.
 अस्तन्त, p 227, n.
 अस्तपुष्प, p 115, 10.

अस्त — अहे.

अस्त, p 154, 15. p 162, 44.
 अस्तप, p 11, 55.
 अस्तु, p 162, 44.
 अस्तच्छन्द, p 262, 16.
 अस्तम, p 2, 3.
 अस्तर, p 267, 37.
 अस्ताध्याय, p 289, 53.
 अहंयु, p 271, 50,
 अहःपति, p 22, 32.
 अहङ्कार, p 50, 22.
 अहङ्कारवत्, p 271, 50.
 अहन्, p 24, n.
 अहमहमिका, p 216, 70.
 अहम्पूर्विका, p 215, 68.
 अहम्यति, p 35, 16.
 अहपति, p 22, 32.
 अहम्मुख, p 24, 2.
 अहस्कार, p 22, 30.
 अहह, p 376, 18.
 अहार्य, p 84, 1.
 अहि, p 370, 240. p 57, 6.
 अहित, p 193, 11.
 अहितुष्टिक, p 58, 11.
 अहिभय, p 198, 30.
 अहिभुज, p 308, 32.
 अहेरु, p 109, 20.

अही — आक्षी.

अही, p 377, n. p 378, 9.
 अहीरात्र, p 27, 12.
 अङ्गाय, p 376, 2.
 अ, p 371, 1.
 आं, p 380, 16.
 आकम्पित, p 280, 36.
 आकर, p 85, 7.
 आकरणा, p 40, n.
 आकर्ष, p 364, 223.
 आकल्प, p 164, 1.
 आकार, p 290, 15.
 p 347, 164.
 आकारशुद्धि, p 54, 34.
 आकारणा, p 40, n.
 आकाश, p 15, 2.
 आकीर्ण, p 279, 35.
 आकुल, p 276, 21.
 आकूपार, p 60, n.
 आक्रीड, p 86, 3.
 आक्रोशन, p 287, 6.
 आक्षारणा, p 42, 15.
 आक्षारित, p 269, 43.
 आक्षीव, p 93, 11.
 आक्षेप, p 41, 13.
 आक्षोट, p 92, 9.
 आक्षोड, p 92, n.

आक्षी—आच.

आक्षोदन, p 253, 24.
 आखण्डल, p 8, 40.
 आखु, p 129, 12.
 आखुधुज्, p 128, 6.
 आखेट, p 253, 24.
 आख्या, p 40, 8.
 आख्यात, p 284, 57.
 आख्यायिका, p 39, 6.
 आगन्तु, p 183, 33.
 आगस्, p 197, 26. p 367, 132.
 आगाध, p 64, n.
 आगान्तु, p 183, n.
 आमार, p 79, n.
 आगू, p 34, 14.
 आग्नीध्र, p 179, 17.
 आग्नेयी, p 15, n.
 आच, p 34, n.
 आशुरं, p 34, n.
 आगूम्, p 34, n.
 आयहायण, p 28, n.
 आयहायणिक, p 28, 14.
 आयहायणी, p 20, 24.
 आहु, p 371, 1.
 आह्वार, p 297, n.
 आह्विक, p 49, 16.
 आह्विरस, p 21, 26.
 आचमन, p 184, 35.

आचा—आढ.

आचाम, p 233, 49.
 आचाये, p 176, 7.
 आचाय्या, p 140, 14.
 आचाय्याणी, p 140, 14.
 आचित, p 242, 88.
 आच्छादन, p 18, 14.
 p 168, 17.
 आच्छुरितक, p 54, 34.
 आजक, p 239, 77.
 आजगवं, p 6, n.
 आजानेय, p 202, 12.
 आजि, p 216, 74.
 p 309, 34.
 आजीव, p 220, 1.
 आज्, p 59, n.
 आजू, p 59, n.
 आज्ञा, p 197, 26.
 आञ्ज, p 233, 52.
 आटि, p 132, 25.
 आढम्बर, p 348, 170.
 आडि, p 132, 25.
 आढक, p 242, 89.
 आढकिक, p 222, n.
 आढकिका, p 222, 10.
 p 242, n.
 आढकी, p 222, n.
 p 386, 7. p 242, n.
 आढकीन, p 222, n.

आढ—आत्म.

आढकीना, p 222, n.
 आढः, p 261, 10.
 आढ्या, p 261, n.
 आणक, p 272, n.
 आणवीन, p 221, n.
 आणि, p 205, n.
 आतञ्जन, p 334, 118.
 आततायिन्, p 269, 44.
 आतप, p 23, 36. p 392, 20.
 आतपत्र, p 199, 32.
 आतर, p 63, 11.
 आतापिन्, p 131, n.
 आतायिन्, p 131, n.
 आतिथेय, p 183, 33.
 आतिथेयी, p 183, n.
 आतिथ्य, p 183, 33.
 आतिथ्या, p 183, n.
 आतुर, p 152, 9.
 आतोद्य, p 46, 5.
 आत्तगर्व, p 263, 40.
 आत्मगुप्ता, p 106, 5.
 आत्मघोष, p 131, 20.
 आत्मज, p 143, 27.
 आत्मजा, p 143, n.
 आत्मन्, p 332, 112.
 आत्मभू, p 3, 11. p 5, 21.

आत्म—आन.

आत्मन्धरि, p 263, 21.
 आथर्वण, p 297, 43.
 आदर्श, p 174, 41.
 आदि, p 278, 30.
 आदिकारण, p 32, 6.
 आदितेय, p 2, 3.
 आदित्य, p 2, 5. p 21, 29.
 आदिम, p 278, n.
 आदीनव, p 294, 29.
 आहत, p 324, 88.
 आदेष्टु, p 176, 7.
 आद्य, p 278, 30.
 आद्यमाषक, p 241, 86.
 आद्यून, p 263, 21.
 आधार, p 68, 29.
 आधि, p 52, 28. p 328, 100.
 आधूत, p 280, 36.
 आधोरण, p 206, 27.
 आध्यान, p 52, 29.
 आध्या, p 52, n.
 आनक, p 46, 6. p 298, 3. p 46, n.
 आनकदुन्दुभि, p 46, n. p 4, 17.
 आनकदुन्दुभी, p 46, n.
 आनत, p 276, 19.

आन—आपा.

आनह, p 46, 4.
 आनन, p 161, 40.
 आनन्द, p 31, 3.
 आनन्दयु, p 31, 3.
 आनन्दन, p 287, 7.
 आनर्त्त, p 319, 66.
 आनाय, p 64, 16.
 आनाय्य, p 180, 21.
 आनाह, p 168, n. p 151, 6.
 आनुपूर्व, p 184, n.
 आनुपूर्वक, p 184, n.
 आनुपूर्वी, p 184, 36.
 आन्वसिक, p 227, 28.
 आनन्दि, p 31, n.
 आन्वीक्षिकी, p 39, 5.
 आपक, p 232, 47.
 आपमा, p 69, 30.
 आपण, p 78, 2.
 आपणिक, p 239, 79.
 आपत्प्राम, p 269, 42.
 आपदा, p 211, n.
 आपद्, p 211, 50.
 आपन्न, p 269, 42.
 आपन्नसत्या, p 142, 22.
 आपमित्यक, p 221, 4.
 आपस्, p 60, n.
 आपान, p 257, 43.

आपी—आम.

आपोह, p 173, 38.
 आपीन, p 238, 73.
 आपूपिक, p 227, 28.
 आप्न, p 194, 13.
 आप्य, p 115, n.
 आप्नच्छन, p 287, 7.
 आप्नपद, p 169, 21.
 आप्नपदीन, p 169, n.
 आप्नपदीना, p 169, n.
 आप्नव, p 170, 23.
 आप्नवव्रतिन, p 186, n.
 आप्नवव्रती, p 186, 42.
 आप्लाव, p 170, 23.
 आप्लुतव्रती, p 186, n.
 आवन्ध, p 223, 13.
 आविध, p 276, 21. p 280, 37.
 आविध, p 295, 36.
 आभरण, p 164, 3.
 आभाषण, p 42, 16.
 आभास्वर, p 2, 5.
 आभीर, p 235, 57.
 आभीरपक्षि, p 83, n.
 आभीरपक्षी, p 83, 20.
 आभीरी, p 140, 13.
 आभोख, p 60, 4.
 आभोग, p 173, 38.
 आभगन्धि, p 36, 21.

आम—आय.

आमखण्ड, p 98, n.
 आमनख, p 59, n.
 आमनखण, p 287, n.
 आमव, p 150, 2.
 आमयाविन्, p 152, 9.
 आमभे, p 51, n.
 आमलक, p 99, n.
 आमलकी, p 99, 38.
 आमादख, p 59, n.
 आमाखक, p 397, n.
 आमिष, p 154, 14.
 आमिषाविन्, p 263, 19.
 आमिषा, p 180, 22.
 आमीषा, p 180, n.
 आमुक्त, p 207, 33.
 आमोद, p 36, 19.
 आमोदिन्, p 36, 20.
 आमू, p 379, 12.
 आम्राय, p 39, 3.
 आम्र, p 94, 14.
 आमातक, p 92, 8.
 आम्रेडित, p 41, 12.
 आम्बिका, p 96, n.
 आम्बीका, p 96, n.
 आयत, p 198, n. p 276, 18.
 आयतन, p 79, 7.
 आयति, p 198, 29.
 आयत्त, p 262, 16.

आय—आरो.

आयस, p 244, n.
 आयान, p 168, 16.
 आयु, p 219, 88.
 आयुध, p 211, 50.
 आयुधिक, p 208, 35.
 आयुधीय, p 208, 35.
 आयुधत्, p 261, 6.
 आयुस्, p 219, n.
 आयोधन, p 216, 72.
 आर, p 244, n.
 आरकूट, p 244, 97.
 आरख, p 91, 4.
 आरति, p 296, 37.
 आरनाखक, p 230, 29.
 आरम्भ, p 293, 26.
 आरव, p 44, 2.
 आरा, p 255, 35.
 आराति, p 193, n.
 आरात्, p 372, 4.
 आराधन, p 336, 128.
 आराम, p 86, 2.
 आराखिक, p 227, 28.
 आराव, p 44, 2.
 आरु, p 228, n.
 आरेवत, p 91, 4.
 आरोग्य, p 150, 1.
 आरोह, p 168, 16.
 p 370, 240.

आरो—आखो

आरोहण, p 82, 18.
 आरुंगल, p 104, n.
 आरुतव, p 142, 21.
 आरुति, p 320, n.
 आरुवेयी, p 142, n.
 आरुई, p 284, 55.
 आरुईक, p 229, 37.
 आरुई, p 175, 2.
 आरुईवर्त, p 74, 8.
 आरुईभ्य, p 236, 62.
 आरुख, p 245, 104.
 आरुखम्भ, p 218, 84.
 आरुखय, p 79, 5.
 आरुखख, p 68, 29.
 आरुखख, p 252, 19.
 आरुखान, p 201, 9.
 आरुखाप, p 42, 16.
 आरुखाय, p 123, n.
 आरुखाय, p 123, n.
 आरुखि, p 76, 14. p 130, n.
 p 140, 12.
 आरुखिङ्ग, p 46, n.
 आरुखिङ्ग, p 46, 5.
 आरुखी, p 86, n. p 130, n.
 p 140, n. p 76, n.
 आरुखीट, p 212, 53.
 आरुख, p 228, 31.
 आरुखोक, p 294, n.

आलो—आथा.

आलोकन, p 294, 31.

p 298, 3.

आवपन, p 229, 33.

आवत्तं, p 61, 6.

आवलि, p 86, 4.

आवसित, p 226, 23.

आवाप, p 68, 29.

आवापक, p 166, 8.

आवाल, p 68, 29.

आविग्न, p 102, n.

आविल, p 64, 14.

आविस्, p 379, 12.

आवुक, p 48, 12.

आवुत्त, p 48, 12.

आवृत्, p 184, 36.

आवृत्त, p 281, 40.

आवृत्त, p 281, n.

आवेगी, p 118, 2.

आवेग, p 54, n.

आवेशन, p 79, 7.

आवेशिक, p 183, 33.

आवेशिकी, p 183, n.

आशंसिष्ट, p 265, 27.

आशंसु, p 295, 27.

आशम्, p 378, 10.

आशय, p 289, 11.

आशर, p 11, 55.

आशठ, p 29, n.

आथा—आस.

आथा, p362,218.p15,2.

आथितकृवीन, p 235, 59.

आथिस्, p 367, 230.

आथीविष, p 57, 7.

आथु, p13,60. p223,15.

आथुग, p 12, 57. p 212,

54. p 304, 20.

आथुब्रीहि, p 223, n.

आथुयुक्षणि, p 11, 50.

आथय्यं, p 50, 19.

आथम, p 175, 3.

आथय, p 195, 18.

आथयाथ, p 10, 50.

आथव, p 264, 24.

आथुत, p 285, 58.

आथु, p 203, 16.

आथुत्य, p 90, 18.

आथुयुज, p 29, 17.

आथिन, p 29, 17.

आथिनेय, p 10, 47.

आथीन, p 203, 15.

आथीना, p 203, n.

आथाठ, p29,16.p187,45.

आसक्त, p 260, 9.

आसन, p 174, 40.

p 202, 7.

आसना, p 292, 21.

आसन्दी(असन्दी), p387,9.

आस—आह.

आसज, p 275, 16.

आसादित, p 284, 54.

आसार, p 17, 13.

p. 214, 64.

आसुर, p 2, n.

आसुरी, p 225, n.

आसेचनक, p 272, n.

आस्, p 371, 1.

आस्कन्दन, p 216, 72.

आस्कन्दित, p 204, 16.

आस्तरण, p 202, 10.

आस्या, p 325, 90.

आस्थान, p 178, 15.

आस्थानी, p 178, 15.

आस्यद, p 327, 96.

आस्फोटनी, p 255, 34.

आस्फोटा, p 108, n.

p 110, n.

आस्फोत(आस्फोट), p105,

61.

आस्फोता, p 103, 50.

p 110, 22.

आस्य, p 261, 40.

आस्या, p 292, 21.

आस्रव, p 294, 29.

आहत, p43,21.p280,38.

आहतलक्षण, p 261, 10.

आहव, p 216, 74.

आह — इज्ज

आहवनीय, p 179, 19.
 आहार, p 234, 56.
 आहाव, p 68, 26.
 आहितलक्षण, p 261, n.
 आहित्यं, p 54, n.
 आहितुण्डक, p 58, 11.
 आहति, p 40, n.
 आहेय, p 58, 9.
 आहेयो, p 58, n.
 आहो, p 377, 5.
 आहोपुरुषिका, p 215, 69.
 आहोस्वित्, p 377, n.
 आह्वय, p 40, 8.
 आह्वा, p 40, 8.
 आह्वान, p 40, 9.
 इका, p 384, n.
 इक्ष, p 125, 29.
 इक्षुगन्धा, p 110, 23.
 p 124, 28.
 इक्षुर, p 110, 23.
 इक्षुका, p 123, 21.
 इक्ष, p 290, 15. p 277, 23.
 इक्षित, p 290, 15.
 इक्षुद, p 97, n.
 इक्षुदी, p 97, 26.
 इक्ष्वा, p 52, 27.
 इक्ष्वावती, p 139, 9.
 इज्जल, p 100, 41.

इज्या — इन्द्रा

इज्याशील, p 176, 8.
 इट्चर, p 236, 62.
 इडा, p 313, 45.
 इक्षुर, p 236, n.
 इतर, p 251, 16. p 355, 194.
 इतरेद्युस्, p 382, n.
 इति, p 373, 7.
 इतिहा, p 178, 12.
 इतिहास, p 39, 5.
 इत्वरी, p 139, 10.
 इदानीम्, p 383, 23.
 इध, p 89, 13.
 इन, p 332, 114.
 इन्दिरा, p 5, 23.
 इन्दीवर, p 70, 37.
 इन्दीवरी, p 109, 19.
 इन्दीवार, p 70, n.
 इन्दु, p 18, 15.
 इन्द्र, p 7, 36.
 इन्द्रद्रु, p 96, 25.
 इन्द्रयव, p 102, 47.
 इन्द्रवारुणी, p 123, 22.
 इन्द्रसुरस, p 102, 49.
 इन्द्रसुरिस, p 102, n.
 इन्द्राणिका, p 102, 49.
 इन्द्राणी, p 8, 40.
 इन्द्रायस्वाहा, p 378, n.

इन्द्रा — इष्ट

इन्द्रायुध, p 17, 12.
 इन्द्रारि, p 2, 7.
 इन्द्रावरज, p 4, 15.
 इन्द्रिय, p 153, 13. p 35, 17.
 इन्द्रियार्थ, p 35, 17.
 इक्ष्म, p 89, 13.
 इभ, p 200, 3.
 इभ्य, p 261, 10.
 इभ्या, p 261, n.
 इभनिष्, p 390, 15, n.
 इरष, p 316, n.
 इरम्नाद, p 17, 11.
 इरा, p 257, 40. p 350, 178.
 इर्वाह, p 123, 21.
 इला, p 313, 45.
 इली, p 213, n.
 इलुका, p 20, n.
 इलवला, p 20, 25.
 इव, p 378, 9.
 इयीका, p 201, n.
 इष, p 29, 17.
 इषिका, p 255, n. p 201, n.
 इषीका, p 255, n. p 201, n.
 इषु, p 212, 55.
 इषुधि, p 212, 56.
 इष्ट, p 182, 27. p 235, 57.
 इष्टकापय, p 125, 30.
 इष्टगन्ध, p 36, 20.

इटा—ईषी.

इटापीद्युक्त, p 260, 9.

इटि, p 311, 41.

इषास, p 211, 51.

ईक्षण, p 162, 44. p 294, 31.

ईक्षयिका, p 141, 20.

ईहित, p 285, 59.

ईति, p 320, 71.

ईरण, p 316, 59.

ईरित, p 280, 37.

ईर्ण, p 151, 5.

ईर्ष्या, p 151, 24.

ईक्षि, p 213, n.

ईक्षित, p 285, 59.

ईली, p 213, 59.

ईष, p 6, 25. p 15, 4.

ईषा, p 223, n.

ईषान, p 6, 26.

ईषित, p 251, 10.

ईषर, p 6, 26. p 261, 10.

ईषरा, p 7, n. p 261, n.

ईषरी, p 7, 32. p 261, n.

ईष, p 29, n.

ईषत्, p 378, 8.

ईषा, p 223, 14.

ईषिका, p 201, n.

p 255, 33.

ईषीका, p 255, n.

ईहा—उज्जा.

ईहा, p 52, 27.

ईहानुग, p 128, 7.

उज्ज, p 284, 57. p 396, n.

उज्जि, p 38, 1.

उज्ज, p 396, n.

उज्जन्, p 235, 61.

उज्जाभद्र, p 235, 59.

उज्जा, p 228, 31.

उज्ज, p 231, 45.

उज्ज, p 6, 27. p 248, 2.
p 50, 20.

उज्जगन्धा, p 109, 21.

p 120, 10.

उज्ज, p 276, 19.

उज्जटा, p 124, 25.

उज्जण्ड, p 279, 32.

उज्जार, p 155, 18.

उज्जावच, p 279, 32.

उज्जैःश्वस्, p 8, 41.

उज्जैश्वस्, p 8, n.

उज्जैषुंष्ट, p 41, 12.

उज्जैस्, p 380, 17.

उज्जादन, p 170, n.

उज्जय, p 88, 10.

उज्जाय, p 88, 10.

उज्जित, p 276, 19.

उज्जासन, p 218, 83.

उज्ज—उज्ज.

उज्जस, p 49, 17.

उज्ज, p 220, n.

उज्जसिख, p 220, 2.

उज्जसिख, p 220, n.

उज्ज, p 79, 6.

उज्ज, p 20, 22.

उज्ज, p 62, 11.

उज्ज, p 62, n.

उज्जम्बर, p 244, n.

उज्जम्बर, p 90, n.

उज्जीन, p 135, 37.

उज्ज, p 377, 5. p 283,
50.

उज्जाहो, p 377, 5.

उज्जाहोसिख, p 377, n.

उज्ज, p 372, n.

उज्ज, p 260, 8.

उज्जट, p 264, 23.

p 118, 22.

उज्जगन्धा, p 52, 29.

उज्जार, p 136, 42.

उज्जर्ष, p 289, 11.

उज्जलिका, p 52, 29.

उज्जार, p 295, 36.

उज्जोष, p 132, 28.

उज्जंस, p 366, 229.

उज्ज, p 284, 55.

उज्जम्बर, p 154, 14.

उत्त—उत्थ.

उत्तम, p 273, 6.
 उत्तमर्ण, p 221, 5.
 उत्तमा, p 137, 4.
 उत्तमाङ्ग, p 162, 46.
 उत्तर, p 41, 10. p 354, 192.
 उत्तरतस्, p 383, n.
 उत्तरात्, p 383, n.
 उत्तरासङ्ग, p 169, 19.
 उत्तरीय, p 169, 19.
 उत्तरेण, p 383, n.
 उत्तरेद्युस्, p 382, n.
 उत्तान, p 64, 15.
 उत्तानयय, p 147, 41.
 उत्तुङ्ग, p 276, n.
 उत्थान, p 334, 120.
 उत्थित, p 324, 87.
 उत्थतिष्ठ, p 265, 29.
 उत्थतिष्ठु, p 265, 29.
 उत्थत्ति, p 32, 8.
 उत्थत्थ, p 70, 36. p 115, 14.
 उत्थत्थयारिषा, p 112, 30.
 उत्थात, p 217, 77.
 उत्थुङ्ग, p 87, 7.
 उत्थास, p 50, n.
 उत्थ, p 85, 5.
 उत्थर्जन, p 182, 28.
 उत्थव, p 55, 38. p 360, 211.
 उत्थादन, p 170, 23.

उत्थ—उदा.

उत्थाह, p 52, 29.
 उत्थाहर्जन, p 49, 18.
 उत्थुङ्ग, p 260, 9.
 उत्थुष्ट, p 284, 56.
 उत्थेध, p 88, 10.
 p 328, 98.
 उद, p 60, n.
 उदक, p 60, 4.
 उदक्या, p 142, 21.
 उदय, p 276, 19.
 उदय्, p 276, 19, n.
 उदय, p 296, 39.
 उदधि, p 60, 1.
 उदन्त, p 40, 8.
 उदग्या, p 234, 55.
 उदग्यत्, p 60, 1.
 उदपान, p 68, 26.
 उदय, p 84, 2.
 उदर, p 158, 28.
 उदकं, p 198, 29.
 उदयसित, p 78, 4.
 उदयित्, p 234, 58.
 उदात्त, p 39, 5.
 उदान, p 12, 59.
 उदार, p 355, 194.
 उदारा, p 355, n.
 उदारी, p 355, n.
 उदासीन, p 193, 10.

उदा—उद्.

उदाहार, p 41, 10.
 उदाहारण, p 41, n.
 उदित, p 282, 44. p 284, 57.
 उदोची, p 15, 3.
 उदोच्य, p 74, 7.
 उदुम्बर, p 244, 98.
 उदुम्बरपर्णी, p 120, 10.
 उदुम्बर, p 91, 2.
 उदुखल, p 226, 25.
 उद्गत, p 282, 46.
 उद्गमनीय, p 167, 14.
 उद्गाढ, p 13, 62.
 उद्गाह, p 178, 16.
 उद्गार, p 296, 37.
 उद्गीय, p 391, 19.
 उद्गूर्य, p 280, 39.
 उद्ग्याह, p 296, 37.
 उद्ग, p 32, 5.
 उद्गन, p 295, 35.
 उद्गाढन, p 254, 28.
 उद्गात, p 293, 26.
 उद्गान, p 197, 26.
 उद्गाल, p 94, 15.
 उद्दित, p 282, n.
 उद्गाव, p 217, 79.
 उद्गरण, p 316, n.
 उद्गर्भ, p 55, 38.
 उद्गव, p 55, 38.

उद्धा—उद्ध.

उद्धान, p282,n.p227,29.
 उद्धान्त,p200,4.p282,29.
 उद्धार,p221,4. p 227,n.
 उद्धृत, p 281, 39.
 उद्धृत, p 32, 8.
 उद्भिज, p 272, n.
 उद्भिज्ज, p 272, 1.
 उद्भिदु, p 272, 1.
 उद्भिद, p 272, 1.
 उद्धम, p 290, 12.
 उद्यत, p 280, 39.
 उवम, p 289, 11.
 उद्गान, p 86, 3. p 334,
 119.
 उद्युक्त, p 260, 9.
 उद्योग, p 397, 32.
 उद्र, p 66, 20.
 उद्धर्त्तन, p 170, 23.
 उद्धान, p 282, n.
 उद्धान्त, p 282, 46.
 उद्दासन, p 218, 83.
 उद्दाह, p 190, 56.
 उद्देग, p 126,35. p290,
 12.
 उद्दस्, p 238, n.
 उद्धान, p 227, n.
 उद्दु, p 129, 12.
 उद्धत, p 276, 19.

उद्ध—उप.

उद्धतानत, p 276, 19.
 उद्धय, p 289, 12.
 उद्धाय, p 289, 12.
 उद्धत्त, p 104,58.p153,
 11.
 उद्धद, p 264, 23.
 उद्धदिष्णु, p 264, 23.
 उद्धनस्, p 260, 8.
 उद्धाय, p 253, 27.
 उद्धाद, p51,26.p264,n.
 उद्धादवत्, p 153, 11.
 उपकण्ठ p 275, 17.
 उपकारिका, p 80, 10.
 उपकारी, p 80, n.
 उपकायार्थ, p 80, n,
 उपकुञ्चिका, p 229, 37.
 p 115, 13.
 उपकुल्या, p 108, 15.
 उपकूप, p 68, 26.
 उपक्रम, p 178, 12.
 p 340, 142.
 उपक्रोश, p 41, 14.
 उपकृण, p 44, n.
 उपगत, p 285, 58.
 उपगूहन, p 294, 30.
 उपग्रह, p 219, 87.
 उपग्रहण, p 185, n.
 उपग्रहाह, p 198, 28.

उप—उप.

उपज्ञ, p 292, 19.
 उपचरित, p 284, 51.
 उपचाय, p 180, 20.
 उपचित, p 280, 38.
 उपचित्रा, p 107, 6.
 उपजाप, p 196, 21.
 उपजोष, p 378, 10.
 उपज्ञा, p 178, 12.
 उपतप्त, p 290, 14.
 उपताप, p 150, 2.
 उपत्यका, p 85, 7.
 उपदर्शक, p 192, n.
 उपदा, p 198, 28.
 उपधा, p 196, 21.
 उपधान, p 174, 39.
 उपधि, p 52, n.
 उपनाह, p 47, 7.
 उपनिधि, p 240, 81.
 उपनिषद्, p 327, 95.
 उपनिष्कार, p 77, 18.
 उपन्यास, p 40, 9.
 उपपत्ति, p 145, 35.
 उपभृत्, p 181, 24.
 उपभोग, p 292, 20.
 उपमा, p 256, 36.
 उपमाह, p 350, 178.
 उपमान, p 256, 36.
 उपग्रह, p 190, 55.

उप—उप.

उपयाम, p 190, 56.
 उपयोष, p 378, n.
 उपरक्त, p 27, 10. p269,
 43.
 उपरक्षण, p 199, 1.
 उपरम, p 296, n.
 उपराग, p 26, 9.
 उपराम, p 296, 37.
 उपरि, p 383, n.
 उपरिष्ठात्, p 383, n.
 उपल, p 84, 4.
 उपलब्धार्था, p 39, 6.
 उपलब्धि, p 33, 10.
 उपलम्भा, p 294, 27.
 उपला, p 357, 201.
 उपपन्न, p 86, 2.
 उपवर्त्तन, p 75, 8.
 उपवर्ण, p 174, 39.
 उपवस्त, p 184, 37.
 उपवास, p 184, 37.
 उपविषा, p 109, 18.
 उपवीत, p 188, 49.
 उपबल्य, p 83, 20.
 उपशाय, p 295, 32.
 उपश्रुत, p 285, 58.
 उपसंख्यान, p 169, 18.
 उपसम्पन्न, p 181, 26.
 p 232, 45.

उप—उपा.

उपसर, p 293, 25.
 उपसर्ग, p 217, 77.
 उपसर्जन, p 274, 9.
 उपसर्था, p 238, 70.
 उपसूर्यक, p 22, 34.
 उपस्कर, p 229, 35.
 उपस्थ, p 157, 26.
 उपसर्ग, p 184, 35.
 उपहार, p 198, 28.
 उपहार, p 352, 185.
 उपांगु, p 196, 23.
 उपाकरण, p 185, 40.
 उपाकर्मन्, p 185, n.
 उपाकृत, p 181, 25.
 उपात्यय, p 295, 33.
 p 184, 36.
 उपादान, p 291, 16.
 उपाधि, p 261, 12.
 p 52, 28.
 उपाध्याय, p 176, 6.
 उपाध्याया, p 140, 14.
 उपाध्यायानी, p 140, 15.
 उपाध्यायी, p 140, 15.
 उपानह, p 254, 31.
 उपाय, p 196, 20.
 उपायन, p 198, 28.
 उपालम्भा, p 42, 15.
 उपावृत्त, p 204, 18.

उपा—उर.

उपासक, p 212, 56.
 उपासन, p 184, 34.
 p 212, 54.
 उपासना, 184, n.
 उपासित, p 284, 51.
 उपास्ति, p 184, n.
 उपाहित, p 27, 10.
 p 181, 41.
 उपेन्द्र, p 4, 15.
 उपोदिका, p 123, 23.
 उपोद्वात, p 41, 10. p 293, n.
 उपोषण, p 184, n.
 उपोषित, p 184, n.
 उपलब्ध, p 221, 8.
 उभयद्युस्, p 382, 21.
 उभयेद्युस्, p 382, 21.
 उमा, p 7, 32.
 उमापति, p 6, 30.
 उरःसूत्रिका, p 165, 6.
 उरग, p 58, 8.
 उरक, p 58, n.
 उरकम, p 58, n.
 उरण, p 239, 77.
 उरणाक्ष, p 120, 13.
 उरम्भ, p 239, 77.
 उररी, p 375, 15.
 उररीकृत, p 285, 58. •
 उरव्य, p 220, 1.

ਚਰ—ਚਲੋ.

ਚਰਮਦ, p 207, 32.
 ਚਰਸ, p 158, 29.
 ਚਰਸਿਲ, p 209, 44.
 ਚਰਸ, p 144, 28.
 ਚਰਸਕ, p 209, 44.
 ਚਰੀ, p 375, n.
 ਚਰੀਕਤ, p 285, n.
 ਚਰ, p 254, 31.
 ਚਰੀ, p 375, n.
 ਚਰਕ, p 98, n.
 ਚਰਕ, p 98, 31.
 ਚਰੀ, p 315, n.
 ਚਰੀ, p 73, 4.
 ਚਰੀ, p 10, 47.
 ਚਰੀ (ਚਰੀ), p 123, 21, n.
 ਚਰੀ, p 73, 3.
 ਚਰੀ, p 65, n.
 ਚਰੀ, p 65, n.
 ਚਰੀ, 65, 18.
 ਚਰਕ, p 130, 15.
 ਚਰਕ, p 226, 25.
 ਚਰਕ, p 94, 14.
 ਚਰੀ, p 65, 18.
 ਚਰਕ, p 386, 8.
 ਚਰਕ, p 228, 30.
 ਚਰਕ, p 152, 8.
 ਚਰਕ, p 169, 21.

ਚਲੋ—ਭਾ.

ਚਲੋ, p 61, 6.
 ਚਲ, p 146, 38.
 ਚਲ, p 278, 31.
 ਚਲ, p 21, 26.
 ਚਲ, p 21, n.
 ਚਲ, p 21, n.
 ਚਲ, p 125, 29.
 ਚਲ, 220, 36, n.
 ਚਲ, p 108, 15.
 ਚਲੀ, p 42, 18.
 ਚਲੀ, p 10, 49.
 ਚਲ, p 381, n. p 24, 2.
 ਚਲ, p 24, 5.
 ਚਲ, p 228, n. p 381, 18. p 24, n.
 ਚਲਪਤਿ, p 5, 22.
 ਚਲਿਤ, p 283, 48.
 ਚਲਿਤਕੀਨ, p 235, n.
 ਚਲਿਤਕੀਨਾ, p 235, n.
 ਚਲੀ, p 125, n.
 ਚਲ, p 239, 75.
 ਚਲ, p 252, 19. p 30, 19.
 ਚਲਰਸਿ, 22, 30.
 ਚਲਾਗ, p 30, 19.
 ਚਲਿਕਾ, p 180, n.
 ਚਲੀ, p 364, 222.
 ਚਲੋਪਗ, p 30, 19.
 ਚਲਕ, p 29, 18.

ਭਾ—ਭ.

ਭਾ, p 29, 18.
 ਭਾਗ, p 30, n.
 ਭਾ, p 22, 34.
 ਭਾ, p 237, 66.
 ਭਾ, p 231, 45.
 ਭਾਕ, p 207, 33.
 ਭਾ, p 283, 50.
 ਭਾ, p 296, n.
 ਭਾ, p 238, 73.
 ਭਾ, p 337, 130.
 ਭਾ, p 381, 18.
 ਭਰੀ, p 375, 15, n.
 ਭਰੀ, p 375, 15, n.
 ਭਰੀਕਤ, p 285, 58.
 ਭਰ, p 156, 24.
 ਭਰ, p 220, 1.
 ਭਰਪ, p 156, 23.
 ਭਰ, p 29, 18.
 ਭਰਕ, p 209, 43.
 ਭਰਕ, p 209, 43.
 ਭਰਨਾ, p 129, 13.
 ਭਰਨਾ, p 129, n.
 ਭਰੀ, p 315, 52.
 ਭਰੀ, p 239, 77.
 p 246, 107.
 ਭਰ, p 162, 43.
 ਭਰਕ, p 46, 5, n.

ऊर्ध्व—ऊर्ध्व.

ऊर्ध्वजातु, p 148, 47.
 ऊर्ध्व, p 148, n.
 ऊर्ध्व, p 148, 47.
 ऊर्ध्व, p 61, 5.
 ऊर्ध्विका, p 166, 9.
 ऊर्ध्वमत्, p 276, 20.
 ऊर्ध्व, p 61, n.
 ऊर्ध्वपी, p 65, n.
 ऊर्ध्वक, p 130, n.
 ऊर्ध्व, p 73, 4.
 ऊर्ध्व, p 30, n.
 ऊर्ध्वगम, p 30, n.
 ऊर्ध्वगम, p 30, n.
 ऊर्ध्वोपगम, p 30, n.
 ऊर्ध्व, p 29, n.
 ऊर्ध्व, p 220, 36, n.
 ऊर्ध्व, p 108, n.
 ऊर्ध्व, p 74, 5.
 ऊर्ध्व, p 74, 5.
 ऊर्ध्वपति, p 5, n.
 ऊर्ध्व, p 33, 12.
 ऊर्ध्व, p 33, n.
 ऊर्ध्व, p 242, 90.
 ऊर्ध्व, p 99, 37. p 20,
 22. p 127, 4.
 ऊर्ध्वगन्धा, p 118, 2.
 ऊर्ध्वगन्धिका, p 111, 29
 ऊर्ध्व, p 33, 5.

ऊर्ध्व—एक.

ऊर्ध्व, p 228, n.
 ऊर्ध्व, p 228, 32.
 ऊर्ध्व, p 276, 21.
 ऊर्ध्व, p 220, 3.
 ऊर्ध्व, p 220, 2.
 ऊर्ध्व, p 295, 32.
 ऊर्ध्व, p 28, 13.
 ऊर्ध्वमती, p 142, 21.
 ऊर्ध्व, p 376, n.
 ऊर्ध्व, p 179, 17. n.
 ऊर्ध्व, p 226, 23.
 ऊर्ध्व, p 112, 31.
 ऊर्ध्व, p 2, 3, n.
 ऊर्ध्वचिन्, p 8, 40.
 ऊर्ध्व, p 2, n.
 ऊर्ध्व, p 129, 10, n.
 ऊर्ध्वकेतु, p 5, n.
 ऊर्ध्व, p 45, 1.
 ऊर्ध्व, p 186, 42.
 ऊर्ध्व, p 186, n.
 ऊर्ध्व, p 213, n.
 ऊर्ध्व, p 129, n.
 ऊर्ध्वकेतु, p 5, n.
 ऊर्ध्वगन्धा, p 118, n.
 ऊर्ध्वप्रोक्ता, p 106, 5.
 एक, p 279, 31. p 279,
 32. p 303, 16.
 एकक, p 279, 31.

एक—एका.

एकगुरु, p 177, 11.
 एकतर, p 279, n.
 एकतान, p 278, 29.
 एकताल, p 45, 3.
 एकतान, p 45, n.
 एकत्व, p 279, n.
 एकत्वत्, p 279, n.
 एकदन्त, p 7, 34.
 एकदा, p 382, 22.
 एकधुर, p 237, 65.
 एकधुरावह, p 237, 65.
 एकधुरीण, p 237, 65.
 एकपदी, p 68, 16.
 एकपिङ्ग, p 14, 65.
 एकपिङ्गल, p 14, n.
 एकयष्टिका, p 166, 7.
 एकसर्ग, p 278, 29.
 एकहायनी, p 237, 68.
 एकाकिन्, p 279, 31.
 एकाग्र, p 354, 192.
 p 278, 29.
 एकाग्र, p 278, 29.
 एकान्त, p 13, 92.
 एकाब्दा, p 237, 68.
 एकाग्र, p 278, 29.
 एकाग्रगत, p 278, 29.
 एकाग्रली, p 166, 7.
 एकाग्रली, p 105, 62.

एका — ऐका.

एकाष्टीला, p 106, 3.
 p 105, n.
 एड, p 149, 48.
 एडक, p 239, 77.
 एडका, p 230, n.
 एडगज, p 120, 12.
 एडभूक, p 298, 38.
 एड्क, p 78, 4.
 एडोक, p 78, n.
 एण, p 129, 10.
 एत, p 36, 26.
 एतहिं, p 383, 23.
 एता, p 36, n.
 एध, p 89, 13.
 एधस्, p 89, 13.
 एधा, p 289, 10.
 एधित, p 277, 26.
 एनस्, p 31, 1.
 एनी, p 36, n.
 एरण्ड, p 98, 31.
 एलवालुक, p 114, 9.
 एला, p 115, 13.
 एलापर्णी, p 119, 5.
 एरं, p 374, 12. p 378, 9.
 एव, p 378, 9. p 80, 15.
 एवशिका, p 255, 32.
 ऐकागारिक, p 253, 25.

ऐका — ओज.

ऐकागारिकी, p 253, n.
 ऐडविड, p 14, n.
 ऐडुद, p 90, 18.
 ऐडविल, p 14, n.
 ऐण, p 128, 8.
 ऐण्य, p 182, 8.
 ऐतिह्य, p 178, 12.
 ऐन्द्र, p 403, n.
 ऐन्द्रियक, p 278, 28.
 ऐन्द्री, p 403, n.
 ऐरावण, p 9, 42.
 ऐरावत, p 8, 42. p 16,
 5. p 95, 18.
 ऐरावती, p 17, 10.
 ऐलविल, p 12, 65.
 ऐलविल, p 12 n.
 ऐला, p 115, 13.
 ऐलेय, p 114, 9.
 ऐश्वर्य, p 7, 31.
 ऐषम, p 382, 20.
 ओक, p 368, n.
 ओकस्, p 368, 235.
 ओष, p 31, 1. p 47, 9. n.
 p 135, 39.
 ओङ्कार, p 39, 4.
 ओज, p 368, 235.
 p 368, n.

ओड़ — और्द्ध.

ओड़पुष्प, p 104, 56.
 ओत, p 128, 6.
 ओदन, p 233, 48.
 ओम्, p 379, 12.
 ओष, p 288, 9.
 ओषधि, p 87, n.
 p 118, n.
 ओषधी, p 87, 6. n.
 p 118, 1.
 ओषधीय, p 18, 15.
 ओष्ठ, p 161, 41.
 ओठाधरौ, p 161, n.
 ओठी, p 261, n.
 औचक, p 236, 60.
 औचितो, p 400, 39.
 औचित्य, p 400, 39.
 औत्तानपादि, p 19, 21.
 औदनिक, p 227, 28.
 औदरिक, p 263, 21.
 औदुम्बर, p 244, n.
 औपगव, p 296, 39.
 औपधिक, p 197, 24.
 औपवस्त, p 184, n.
 औरधक, p 239, 77.
 औरस, p 144, 28, n.
 औरस्य, p 144, n.
 और्द्धदेहिक, p 182, 30.

चौब्ब—कङ्क.

चौब्ब. p 11, 52.
 चौलुक, p 136, n.
 चौथीर, p 353, 187.
 चौषध, p 150, 1. p 118, 1.
 चौद्रक, p 239, 77.
 कं, p 299, 5.
 कंश, p 228, n.
 कंस, p 228, 32.
 कंसाराति, p 4, 16.
 क, p 299, 5.
 ककुद्, p 326, 94, n.
 ककुद्गती, p 157, 25.
 ककुन्दर, p 157, n.
 ककुप, p 15, n.
 ककुभ, p 15, 2.
 ककुभा, p 15, n.
 ककुलक, p 172, 31.
 ककुखट, p 277, 25.
 कक, p 158, 30. p 363, 221.
 कका, p 202, n.
 कका, p 202, 10.
 p 345, 160.
 कङ्क, p 130, 16.
 कङ्कटक, p 207, 32.
 कङ्कण, p 166, 9.
 कङ्कणी, p 167, n.
 कङ्कन, p 171, n.

कङ्क—कटा.

कङ्कतिका, p 174, 41.
 कङ्कती, p 174, n.
 कङ्काल, p 155, 20.
 कङ्कु, p 225, 20.
 कङ्कु, p 225, n.
 कच, p 162, 46.
 कचुर, p 272, 4.
 कच्चित्, p 380, 14.
 कच्छ, p 75, 10. p 116, 16. p 398, 31.
 कच्छप, p 66, 21.
 कच्छपी, p 338, 134.
 कच्छुर, p 152, 9.
 कच्छुरा, p 107, 10.
 कच्छू, p 150, n.
 कंचुक, p 207, 31.
 p 58, 9.
 कंचकिन्, p 193, 8, n.
 कट, p 400, n. p 157, 25. p 200, 5.
 कटक, p 85, 5. p 166, 8. p 303, 18.
 कव्य, p 384, 4.
 कटभो, p 121, 15.
 कटम्बरा, p 106, 4.
 कटम्बरा, p 122, 18.
 कटाक्ष, p 162, 45.
 कटाह, p 392, 21.

कटि—कणी.

कटि, p 157, 25. p 310, n.
 कटिप्रोथ, p 157, 26.
 कटिल्लक, p 122, 20.
 कटी, p 400, 38. p 157 n. p 310, n.
 कटु, p 35, 18. n. p 106, 4. p 310, 38.
 कटुलम्बी, p 123, 21.
 कटुरोहिणी, p 106, 4.
 कटोलबीणा, p 255, n.
 कटफल, p 300, 8.
 कटुङ्ग, p 99, 37.
 कठिञ्जर, p 105, 60.
 कठिन, p 277, 25.
 कठोर, p 277, 25.
 कठोल, p 277, n.
 कडङ्गर, p 225, 22.
 कडम्ब, p 229, 35.
 कडार, p 38, 25.
 कण, p 314, 48. p 392, 20.
 कणा, p 274, 11. p 108, 15.
 कणाद, p 249, n.
 कणिका, p 274, n. p 101, 46. p 386, 8.
 कणिय, p 225, 21.
 कणी, p 274, n.

कणी—कद्रु.

कणीय, p 274, 12.
 कणक, p 303, 18.
 p 397, 32.
 कणकफल, p 100, n.
 कणकारीका, p 108, 12.
 कणकिफल, p 100, 41.
 कण्ठ, p 160, 39.
 कण्ठभा, p 165, 5.
 कण्ठा, p 160, n.
 कण्ठी, p 160, n.
 कण्ड, p 151, 4.
 कण्डति, p 151, n.
 कण्डूया, p 151, 4.
 कण्डूरा, p 106, 5.
 कण्डोल, p 227, 26.
 कण्डोलवीणा, p 255, 32.
 कक्ष, p 125, 31.
 कथा, p 40, 6.
 कदध्वन्, p 76, 16.
 कदम्ब, p 96, 22.
 कदम्बक, p 135, 40.
 कदर, p 98, 30.
 कदर्य, p 270, 48.
 कदल, p 112, n.
 कदली, p 128, 9. p 112, 1.
 कदाचित्, p 377, 4.
 कदुष्ण, p 23, 36.
 कद्रु, p 38, 25.

कद्व—कन्य.

कद्वद, p 267, 37.
 कनक, p 104, 52.
 p 243, 94.
 कनकाद्यक्ष, p 192, 7.
 कनकायुका, p 199, 32.
 कनिष्ठ, p 147, 43.
 p 312, 44.
 कनिष्ठा, p 159, 33.
 कनीनिका, p 159, n.
 p 162, 43.
 कनीमी, p 159, n.
 कनीयसी, p 370, n.
 कनीयस्, p 274, n. p 369.
 237. p 147, n.
 कन्या, p 387, 9.
 कन्दर, p 85, 6.
 कन्दरा, p 85, n.
 कन्दराल, p 96, 23.
 कन्दरी, p 85, n.
 कन्दर्प, p 5, 20.
 कन्दली, p 128, 9.
 कन्दूक, p 174, 40.
 कन्दू, p 228, 30.
 कम्बर, p 160, n.
 कम्बरा, p 160, 39.
 कन्यका, p 138, n.
 कन्यकाजात, p 142, 24.
 कन्यस, p 147, n.

कन्य—कफा.

कन्यसा, p 159, n.
 कन्या, p 138, 8.
 कपट, p 52, 30.
 कपर्द, p 6, 30.
 कपर्दिन्, p 6, 27.
 कपाट, p 82, 17.
 कपाटी, p 82, n.
 कपाल, p 155, 19.
 कपालभृत्, p 6, 27.
 कपि, p 127, 3.
 कपिकच्छु, p 106, 5.
 कपित्य, p 91, 1.
 कपिल, p 38, 25.
 कपिला, p 16, 6. p 101,
 43. p 114, 8.
 कपिवल्ली, p 108, 16.
 कपिश, p 37, 25.
 कपितन, p 92, 7. p 96,
 23.
 कपोत, p 130, 14.
 कपोतपालिका, p 81, 15.
 कपोतांघ्रि, p 116, 17.
 कपोतांजन, p 244, n.
 कपोल, p 161, 41, n.
 कफ, p 153, 13.
 कफणि, p 158, 31, n.
 कफणी, p 158, n.
 कफाणि, p 158, 31.

कफि—कखि.

कफिन्, p 153, 11.
 कफोणी, p 158, n.
 कर्बर, p 12, n.
 कबुर, p 12, n.
 कबन्ध, p 60, 4. p 219, 86.
 कम्, p 374, 11.
 कमठ, p 66, 21.
 कमठी, p 67, 24.
 कमण्डलु, p 187, 45.
 कमन, p 264, 24.
 कमन्ध, p 60, n.
 कमल, p 60, 3. p 71, 40.
 p 356, 196.
 कमला, p 5, 22.
 कमलासन, p 3, 12.
 कमलोत्तर, p 246, 106.
 कमिट, p 264, 23.
 कम्प, p 55, 38.
 कम्पित, p 55, n.
 कम्पन, p 277, 24. p 55, n.
 कम्पिल, p 120, n.
 कम्पिल्ल, p 120, n.
 कम्पील, p 120, n.
 कम्प, p 277, 24.
 कम्बल, p 169, 18. p 356, 196.
 कम्बलिवाहक, p 204, 20.
 कम्बि, p 229, 34.

कम्बो—कर.

कम्बो. p 229, n.
 कम्ब, p 67, 23. p 338, 136.
 कम्बुपीवा, p 161, 39.
 कम्ब, p 264, 24.
 कयस्था, p 120, n.
 कर, p 197, 27. p 22, 25. p 347, 166.
 करक, p 101, 45.
 करका, p 18, 13.
 करज, p 116, 17. p 97, 28.
 करझक, p 97, 28.
 करट, p 130, 20. p 310, 36.
 करण, p 248, 2. p 316, 57.
 करण्ड, p 391, 18.
 करतोया, p 69, 33.
 करपल, p 255, 35.
 करपाल, p 213, 57.
 करपालिका, p 213, 59.
 करवाल, p 213, n.
 करवालिका, p 213, n.
 करभ, p 159, 32. p 239, 75.
 करभूषण, p 166, 9.
 करमर्दक, p 102, 48.

कर—कर्क.

करन्ध, p 232, n.
 करन्ध, 232, 48.
 करदह, p 159, 34.
 करवालिका, p 213, n.
 करवीर, p 104, 57.
 करवाखा, p 159, 38.
 करशीकर, p 200, 5.
 करहाट, p 72, 43.
 करहाटक, p 98, 33.
 कराल, p 359, 207.
 करिगर्जित, p 217, 76.
 करिणी, p 200, 4.
 करिन्, p 200, 2.
 करिपिप्पली, p 108, 15.
 करियावक, p 200, 3.
 करीर, p 104, 37.
 p 349, 175.
 करीष, p 133, 51.
 करुणा, p 49, 18. p 315, 54.
 करेटु, p 131, 19.
 करेणु, p 315, 55. p 200, n.
 करेणू, p 315, n.
 करोटि, p 156, 20.
 कर्क, p 203, 14.
 कर्कट, p 66, n.
 कर्कटक, p 66, 21.
 कर्कटी, p 387, n.

कर्क—कर्प.

कर्कम्बु, p 94, n.
 कर्कम्बू, p 94, 17. p 400, 38.
 कर्करी, p 228, 31.
 कर्करेट, p 131, 19.
 कर्कश, p 120, 12. p 363, 219.
 कर्कार, p 122, 21.
 कर्चुर, p 243, n.
 कर्चूर, p 122, n.
 कर्चूरक, p 118, 23.
 कर्ण, p 162, 45.
 कर्णजलौकस्, p 130, n.
 कर्णजलौका, p 130, 13.
 कर्णधार, p 63, 12.
 कर्णवेष्टन, p 165, 5.
 कर्णिका, p 165, 5. p 302, 15.
 p 302, 15.
 कर्णिकार, p 100, 41.
 कर्णिरथ, p 204, 20.
 कर्णजप, p 270, 47.
 कर्त्तरी, p 255, 34.
 कर्त्तृ, p 403, n.
 कर्त्वी, p 403, n.
 कर्दम, p 62, 9.
 कपट, p 168, 16. p 397, n.
 कपर, p 155, 19.

कर्पे—कर्ष.

कर्पराल, p 92 n.
 कपेरी, p 245, 102.
 कर्पास, p 393, n.
 कर्पासी, p 113, 4.
 कर्पूर, p 172, 31.
 कर्वर, p 12, n.
 कर्वुर, p 243, 95. p 12, 55.
 कर्वूर, p 243, n.
 कर्म, p 286, n.
 कर्मकर, p 251, 15.
 p 263, 19.
 कर्मकार, p 263, 19.
 कर्मक्षम, p 262, 18.
 कर्मठ, p 262, 18.
 कर्मण्यभुज, p 263, n.
 कर्मण्या, p 256, 38.
 कर्मन्दिन्, p 185, 41.
 कर्मशील, p 262, 18.
 कर्मसूर, p 262, 18.
 कर्मसचिव, p 192, 4.
 कर्मार, p 124, 26.
 कर्मोद्भिद्य, p 35, 17.
 कवट, p 397, 33.
 कवरी, p 230, n.
 कवर, p 38, 26. p 122, n.
 कर्वूर, p 122, 20.
 कर्ष, p 242, 88.

कर्ष—कल.

कर्षक, p 221, 6.
 कर्षफल, p 100, 39.
 कर्षू, p 364, 224.
 कल, p 45, 2.
 कलकल, p 44, 4.
 कलङ्क, p 19, 12. p 298, 4.
 कलत्र, p 351, 180.
 p 384, n.
 कलधौत, p 322, 79.
 कलभ, p 203, 3.
 कलम, p 226, 94.
 कलम्ब, p 123, n. p 212, 55. p 29, 85.
 कलम्बी, p 123, 23.
 कलंबू, p 123, n.
 कलरव, p 130, 14.
 कलल, p 146, 38.
 कलविङ्क, p 131, 18.
 कलश, p 228, 31.
 कलशि, p 108, 11.
 p 228, n.
 कलशी, p 108, n.
 p 228, n.
 कलस, p 223, n.
 कलसि, p 108, n.
 कमसी, p 228, n.
 कलहंस, p 132, 23.
 कलह, p 216, 73.

कला—कल्य.	कल्या—कश्य.	कष—काके.
कला, p 18, 17. p 27. 11. p 357, 200.	कल्या, p 42, 18. p 217, 24.	कष, p 255, 32.
कलाद, p 249, 8.	कल्याण, p 31, 3.	कषा, p 254, n.
कलानिधि, p 18, 16.	कल्याणी, p 31, n.	कषाय, p 344, 155. p 35, 18.
कलाप, p 337, 131.	कल्लोल, p 61, 6.	कषरुका, p 156, n.
कलाय, p 224, 16.	कश्च, p 207, 32.	कष्ट, p 311, 42. p 60, 4.
कलि, p 216, 73. p 89, n. p 356, 196.	कवर, p 163, n.	कस, p 255, n.
कलिका, p 89, 16.	कवरी, p 119, 5. p 163. 48. p 230, 40.	कसा, p 254, n.
कलिकारक, p 97, n.	कवल, p 234, 54.	कसूरी, p 172, 31.
कलिङ्ग, p 102, 47. p 130, 16.	कवाट, p 82, n.	कसल, p 217, n.
कलिद्रुम, p 100, 39.	कवाटी, p 82, n.	कल्लार, p 70, 36.
कलिमारक, p 97, 28.	कवि, p 21, 26. p 176, 5.	कङ्क, p 132, 22.
कलिल, p 279, 34.	कविका, p 204, 17.	कांस्य, p 228, n.
कली, p 89, n.	कवित्य, p 91, n.	कांस्यताल, p 46, 4.
कलुष, p 31, 1. p 64, 14.	कविय, p 398, 35.	काक, p 131, 20.
कलेवर, p 156, 21.	कवी, p 176, n. p 204, n.	काकचिञ्ची, p 109, 16.
कल्क, p 302, 14.	कवोष्ण, p 23, 36.	काकतिन्दुक, p 95, 19.
कल्प, p 30, 21. p 185, 39, p 256. n.	कव्य, p 181, 24.	काकनासिका, p 113, 6.
कल्पना, p 202, 10.	कशा, p 254, 31.	काकपक्ष, p 163, 47.
कल्पवृक्ष, p 9, 46.	कशाई, p 269, 44.	काकपीलुक, p 95, 19.
कल्पान्त, p 30, 22.	कशिपु, p 337, 133.	काकमाची, p 121, 17.
कल्पाष, p 31, 1.	कशेरुका, p 156, 20.	काकसुद्रा, p 112, 1.
कल्पाष, p 38, 26.	कश्चन, p 377, n.	काकली, p 45, 2.
कल्य, p 24, 2. p 345. 161. p 152, 8.	कश्मल, p 217, 78.	काकाङ्गी, p 113, 7.
	कश्मीरजन्मन्, p 170, n.	कार्कणी, p 386, 9.
	कश्य, p 257, 40. p 269, 44. p 203, 15.	काकु, p 41, 13.
		काकुद, p 161, 42.
		काकेन्दु, p 95, 19.

काको—काण्डी.

काकोडम्बरिका, p 100, 42.

काकोदर, p 58, 7.

काकोल, p 58, 10.
p 131, 21.

काकोलूकिका, p 384, n.

काक्षी, p 117, 19.

काङ्क्षा, p 52, n.

काक्षीव, p 93, n.

काच, p 244, 100. p 254, 30. p 307, 29.

काचस्थाली, p 99, 35.

काचित, p 280, 39.

काञ्चन, p 243, 95.

काञ्चनाङ्गय, p 101, 45.

काञ्चनी, p 230, 41.

काञ्चि, p 166, n.

काञ्चिक, p 230, 39.

काञ्ची, p 66, 10.

काञ्चिका, p 230, n.

काञ्चिक, p 230, 29.

काञ्चीक, p 230, n.

काण्ड, p 225, 22.
p 313, 46.

काण्डपृष्ठ, p 208, 35.

काण्डवत्, p 208, 37.

काण्डाल, p 227, 26.

काण्डीर, p 208, 37.

काण्डे—काम.

काण्डेच, p 110, 23.

कातर, p 264, 26

कातरा, p 264, n.

कात्यायनी, p 7, 32.
p 141, 17.

कादम्ब, p 132, 23.
p 96, n.

कादम्बरी, p 257, 40.

कादम्बिनी, p 16, 9.

काद्वेय, p 56, 4.

कानन, p 86, 1.

कानीन, p 142, 24.

कानीनी, p 142, n.

कान्त, p 272, 2.

कान्तलक, p 116, 16.

कान्ता, p 137, 3.

कान्तार, p 77, 17.
p 349, 174.

कान्तारक, p 125, 29.

कान्ति, p 19, 19.

कान्दविक, p 227, 28.

कान्दिशीक, p 269, 42.

कापय, p 76, 16.

कापोत, p 136, 43.
p 247, 109.

कापोताञ्जन, p 244, 101.

काम, p 5, 20. p 52, 28.
p 235, 57. p 340, 141. p 379, 13.

काम—कार.

कामगामिन्, p 209, 44.

कामकामिन्, 209, n.

कामन, p 264, 24.

कामपाल, p 4, 18.

कामम्, p 379, 13.

कामयित्, p 264, 24.

कामिनी, p 137, 3.
p 333, 115.

कामिन्, p 333, n.

कासुक, p 264, 23.

कासुका, p 139, 9.

कासुकी, p 139, 9.

काम्पिल्य, 120, n.

काम्पिल्य, p 120, 12.

काम्बल, p 205, 22.

काम्बविक, p 250, 8.

काम्बोज, p 203, 13.

काम्बोजी, p 119, 8.

कास्यदान, p 286, 3.

काय, p 156, 22. p 189, 50.

कायस्था, p 120, n.
p 99, n.

कार, p 197, n.

कारण, p 32, 6

कारणा, p 59, 3.

कारणिक, p 260, 7.

कारणव, p 134, 34.

कार—कार्वा.

कारवी, p 122, 18.

p 111, 30.

कारवेष्ट, p 122, 20.

कारव्या, p 99, 36.

कारा, p 219, 87.

कारिका, p 802, 15.

p 59, n.

कारोव, p 297, 43.

कार, p 249, 5.

कारविक, p 262, 15.

कारव्य, p 49, 18.

कारोत्तर, p 257, 43.

कारोत्तर, p 243, 96.

कार्तानिक, p 194, 14.

कार्तिक, p 24, 17.

कार्तिकिक, p 29, 18.

कार्तिकेव, p 7, 34.

कार्पोस, p 167, 12.

p 398, 35.

कार्पोसी, p 113, n.

कार्प, p 262, 18.

कार्प्य, p 287, 4.

कार्पी, p 262, n.

कार्पिक, p 211, 51.

कार्प, p 96, n.

कार्प, 221, n.

कार्पीय, p 242, 88.

कार्पीयक, p 242, n.

कार्थि—कार्ति.

कार्थिक, p 42, 88.

कार्थ, 296, 25.

कार्थ, p 24, 1. p 11, 54.

p 356, 196, p 37, 28.

कार्थक, p 149, 49.

कार्थक्यक, p 131, 21.

कार्थक्य, p 58, 10.

कार्थक्य, p 155, 17.

कार्थक्य, p 218, 84.

कार्थक्य, p 211, 51.

कार्थकेयिका, p 107, n.

कार्थकेयी, p 108, n.

कार्थकेयिका, p 111, 27.

p 107, 9.

कार्थकेयी, p 108, 14.

कार्थकेय, p 234, 53.

कार्थकेय, p 234, n.

कार्थक्य, p 59, 2.

कार्थक्य, p 95, 19.

p 102, 48.

कार्थ, p 7, n. p 108, 13.

p 111, 27.

कार्थायु, p 171, 28.

कार्थायुर्ग, p 115, 10.

p 171, 27.

कार्थायु, p 244, 98.

कार्थिका, p 302, 15.

कार्थिन्दी, p 69, 32.

कार्ति—काष्ठा.

कार्तिन्दीभेद, p 4, 19.

कार्ती, p 7, 32. p 99, n.

p 356, n.

कार्तीयक, p 109, n.

p 171, 27.

कार्तीयक, p 109, 20.

p 171, n.

कार्त्तिक, p 118, 23.

कार्त्तिक, 24, n.

कार्त्तिका, p 233, 70.

p 42, n.

कार्त्तिक, p 207, 34.

कार्तेरी, p 70, 35.

कार्त्तिक, p 21, 26.

कार्त्तिक, p 124, 28. p 150, n.

कार्त्तिक, p 391, n.

कार्त्तिकरी, p 94, 16.

कार्त्तिक, p 94, 16.

कार्त्तिकी, p 120, 11.

कार्त्तिकीरत्नम्, p 170, 25.

कार्त्तिक, p 22, n.

कार्त्तिक, p 22, 33.

कार्त्तिकी, p 73, 2.

कार्त्तिक, p 88, 13.

कार्त्तिक, p 63, 13.

कार्त्तिक, p 250, 9.

कार्त्तिकी, p 63, 11.

कार्त्तिक, p 15, 2. p 27, 11.

p 312, n.

काष्ठी—किटि.

- काष्ठीला, p 112, 1.
 कास, p 124, n.
 कासमर्द, p 391, 19.
 कासर, p 128, 4.
 कासार, p 68, 28.
 किं, p 377, 5.
 किंशार, p 225, 21.
 p 347, 165.
 किंशुक, p 93, 10.
 कि, p 390, 15.
 किकि, p 130, n.
 किकिदिबि, p 130, n.
 किकिदीवि, p 130, n.
 किकीदिब, p 130, n.
 किकीदिबि, p 130, 16.
 किकीदीवि, p 130, n.
 किङ्कर, p 251, 17.
 किङ्करा, p 251, n.
 किङ्करी, p 251, n.
 किङ्किनो, p 167, 11.
 किञ्चित्, p 377, n.
 p 378, 8.
 किञ्चुलिक, p 66, n.
 किञ्चुलक, p 66, 22.
 किञ्चुल, p 66, n.
 किञ्चुलूक, p 66, n.
 किञ्चुल्व, p 72, 43.
 किटि, p 127, 2.

किट्ट—किलि.

- किट्ट, p 155, 16.
 किण, p 391, 18.
 किण्णिही, p 107, 7.
 किण्व, p 257, 42.
 कितव, p 104, 58.
 p 258, 44.
 किञ्जर, p 14, 66.
 किञ्जरेय, p 14, 64.
 किमु, p 377, 5.
 किमुत, p 376, 2.
 p 377, 5.
 किम्, p 374, 12. p 377, n.
 किम्पच, p 270, n.
 किम्पचान, p 270, 48.
 किम्पुरुष, p 14, 66.
 किम्बदन्ति, p 40, n.
 किम्बदन्ती, p 40, 7.
 किर, p 127, 2.
 किरण, p 22 34.
 किरात, p 252, n.
 किराततिक्क, p 119, 8.
 किरि, p 127, n.
 किरीट, p 164, 3.
 किर्णरि, p 38, 26.
 किल, p 375, 16.
 किलास, p 150, 4.
 किलासिन्, p 153, 12.
 किलिञ्जक, p 227, 26.

किलि—कुक्कु.

- किलिष, p 365, 225.
 p 31, 1.
 किशोर, p 203, 14.
 किष्कु, p 299, 7.
 किसलय, p 89, 14.
 कीकस, p 155, 19.
 कीकि, p 130, n.
 कीचक, p 124, 27.
 कीनाथ, p 362, 217.
 कीर, p 131, 21.
 कीर्त्ति, p 41, 12.
 कीर्त्तिना, p 41, n.
 कील, p 11, 52. p 357,
 199.
 कीला, p 11, n.
 कीलक, p 238, 73.
 कीलाख, p 60, 3. p 358,
 202.
 कीलित, p 268, 42.
 कीथ, p 127, 3.
 कीथपर्णी, p 107, 7.
 कु, p 73, 3.
 कुकर, p 149, 48.
 कुकुद, p 261, n.
 कुकुन्दर, p 157, 26.
 कुकुल, p 358, 205.
 कुक्कुट, p 131, 17.
 कुक्कुटमूर्खी, p 402, n.

कुक्कु—कुटु.

- कुक्कुभ, p 134, 35.
 कुक्कुर, p 117, 20. p 252, 22.
 कुक्कि, p 158, 28.
 कुक्किम्भरि, p 263, 21.
 कुक्कुम, p 170, 25.
 कुक्कु, p 158, 21, n.
 कुक्कुन्दन, p 173, 34.
 कुक्कुर, p 267, 37.
 कुक्काम, p 158, 24.
 कुक्कुत्त, p 276, 20.
 कुक्कु, p 21, 27.
 कुक्कु, p 85, 8. p 308, 38.
 कुक्कुर, p 201, 2. p 273, 8.
 कुक्कुलरायन, p 91, 1.
 कुक्कुल, p 230, 39.
 कुट, p 79, 6. p 87, 5.
 p 228, 32.
 कुटक, p 223, 13.
 कुटक्क, p 390, n.
 कुटल, p 102, 47.
 कुटलट, p 117, 19. p 99, 37.
 कुटर, p 239, n.
 कुटि, p 79, n.
 कुटिल, p 276, 21.
 कुटी, p 79, n.
 कुटुक्क, p 390, 17.

कुटु—कुल.

- कुटुम्बव्याप्त, p 261, 11.
 कुटुम्बिनी, p 132, 6.
 कुटुनी, p 141, 19.
 कुटुम, p 398, 34.
 कुटुमल, p 89, 16.
 कुठ, p 87, 5.
 कुठर, p 239, 75.
 कुठार, p 213, 60.
 कुठारी, p 213, n.
 कुठेरक, p 105, 60.
 कुठप, p 242, n.
 कुठव, p 242, 89.
 कुठमल, p 89, n.
 कुठ, p 78, 4.
 कुठप, p 219, 87. p 392, 20. n.
 कुठि, p 116, 16.
 कुठ, p 262, 17.
 कुठ, p 228, 31, p 145, 36.
 कुठल, p 165, 5.
 कुठलिन, p 58, 7.
 कुठलिका, p 187, n.
 कुठली, p 228, n. p 187, 45.
 कुठप, p 183, 31.
 कुठक, p 53, 31.
 कुठप, p 229, 33.
 कुल, p 229, 33.

कुल—कुम.

- कुलल, p 58, 31.
 कुला, p 41, 14.
 कुलित, p 272, 4.
 कुल, p 202, 10. p 125, 31.
 कुला, p 202, n.
 कुलन, p 53, n.
 कुलल, p 91, 3.
 कुलम, p 78, n.
 कुलल, p 63, n.
 कुलटी, p 246, 109.
 कुलायक, p 107, 10.
 कुल, p 215, 61.
 कुलल, p 162, 46.
 कुल, p 391, 19 p 114, 9.
 कुल, p 114, n.
 कुलुर, p 114, n.
 कुलु, p 114, 9.
 कुलु, p 115, 12.
 कुपिन्द, p 249, n.
 कुपुय, p 272, 4.
 कुपु, p 243, 92.
 कुपय, p 76, n.
 कुल, p 149, 48.
 कुमार, p 7, 36. p 48, 12.
 कुमारक, p 91, 5.
 कुमारी, p 103, 54.
 p 138, 8.
 कुमल, p 70, n.

कुमु—कुर्चि.

कुमुद, p 70, 37.
 कुमुदवान्धव, p 18, 15.
 कुमुदवन्धु, p 18, n.
 कुमुदिका, p 95, 21.
 कुमुदिनी, p 71, 39.
 कुमुद्वत्, p 75, 9.
 कुमुद्वती, p 71, 38. n.
 कुम्भ, p 180, 18.
 कुम्भ, p94,14. p 200,5.
 p 339, 137.
 कुम्भकार, p 249, 6.
 कुम्भसम्भव, p 19, 21.
 कुम्भिका, p 70, 38.
 कुम्भी, p 95, 21.
 कुम्भीर, p 66, 21.
 कुम्भील, p 66, n.
 कुरङ्ग, p 128, 8.
 कुरङ्गक, p 253, 24.
 कुरण्डक, p 104, n.
 कुरर, p 132, 23.
 कुररी, p 132, n.
 कुरवक, p 104, 55.
 कुरण्डक, p 104, 56.
 कुरवक, p 104, n.
 कुरविन्द, p 124, 25.
 कुरविस्त, p 241, 87.
 कुर्कु र, p 252, n.
 कुर्चिका, p 231, n.

कुर्व—कुत्सा.

कुर्वती, p 403, n.
 कुर्वत्, p 403, n.
 कुत्स, p 136,41. p175,1.
 p 394, n. p 249, n.
 कुत्सक, p95,19. p122,20.
 p 249, 5.
 कुत्सटा, p 139, 10.
 कुत्सटी, p 246, n.
 कुत्सीय, p 9, n.
 कुत्सलिका, 245, 103.
 कुत्सपालिका, p 138, 7.
 कुत्सपाली, p 138, n.
 कुत्सविप्र, p 402, n.
 कुत्सत्रेष्ठिन्, p 249, 5.
 कुत्ससम्भव, p 175, 2.
 कुत्सली, p 138, 7.
 कुत्साय, p 135, 37.
 कुत्साल, p 249, 6.
 कुत्साली, p 245, 103.
 कुत्सिक, p 249, n.
 कुत्सिय, p 9, 42.
 कुत्सी, p 108, 12.
 कुत्सीन, p 202, 12.
 p 175, 2.
 कुत्सीर, p 66, 21.
 कुत्साप, p224,18. p230,
 39. n. p 392, 21.
 कुत्सापा, 230, n.

कुत्सा—कुशे.

कुत्सापाभिद्युत, p 230,n.
 कुत्साप, p392,n. p224,n.
 p 230, n.
 कुत्स्य, p155, 19. p175,n.
 कुत्स्या, p 69, 34.
 कुव, p 70, n.
 कुवर, p 35, n.
 कुवल, p 401, n. p 94,
 17.
 कुवल्य, p 70, 37.
 कुवली, p 401, n.
 कुवाद, p 267, 37.
 कुवेशी, p 64, 16.
 कुपिनी, p 64, n.
 कुविन्द, p 249, 6.
 कुवेर, p 14, 65.
 कुवेरक, p 116, 15.
 कुवेल, p 70, n.
 कुश, p 125, 31. p 362,
 218.
 कुशल, p 269, 4. p 31,
 4. p 359, 206.
 कुशला, p 359, n.
 कुशली, p 359, n.
 कुशी, p 244, 99.
 कुशीद, p 221, n.
 कुशीलव, p 250, 12.
 कुशेशव, p 71, 40.

कुप—कूडा.	कूप—कृत.	कृत—कथा.
कुपक, p 259, n. p 81, n.	कूप, p 68, 25.	कृतसापत्निका, p 138, 7.
कुपीद, p 221, n.	कूपक, p 63, 12. p 62, n.	कृतसापत्नी, p 138, n.
कुप, p 398, 34. p 115, 14. p 151, 5.	कूपार, p 60, n.	कृतसापत्नीका, p 138, n.
कुपारक, p 122, 21.	कूर्च, p 162, 43.	कृतस, p 2' 8, 38.
कुपीद, p 221, 4.	कूर्चभीच, p 119, 8.	कृतान, p 11, 54. p 319, 67.
कुपीदिक, p 221, 5.	कूर्चिका, p 231, 44.	कृतिन, p 176 5.
कुपन, p 90, 17.	कूर्दन्, p 53, 38.	कृत्, p 284, 53.
कुपनाशन, p 245, 103.	कूर्पर, p 158, 31.	कृत्ति, p 187, 46.
कुपेय, p 5, 21.	कूर्परा, p 158, n.	कृत्तिपत्र, p 6, n.
कुपन, p 339, 139. p 246, 107.	कूपोचक, p 169, 19.	कृत्तिपत्रम्, p 6, 27.
कुपति, p 53, 30.	कूर्च, p 61, 7.	कृत्, p 403, 45.
कुसुमरी, p 230, n.	कूपर, p 206, 25.	कृत्ता, p 345, 160.
कुसुमुर, p 330, 38.	कूपार, p 60, n.	कृत्तिन, p 86, 2.
कुपना, p 189, 52.	कृत्त, p 181, 19.	कृत्तिनपत्र, p 171, 29.
कुपन, p 56, 1.	कृत्तार, p 129, 12.	कृत्, p 275, 14.
कृत्, p 26, n.	कृत्तार, p 181, 17.	कृत्त, p 270, 48.
कृत्, p 26, 9.	कृत्तारिका, p 161, 39.	कृत्ता, p 49, 18.
कृत्त, p 261, 14.	कृत्तार, p 129, n.	कृत्ता, p 213, 57.
कृत्, p 84, 4. p 311, 39. p 136, 42.	कृत्त, p 60, 4. p. 189, 51.	कृत्तापी, p 255, 34.
कृत्क, p 228, 13.	कृत, p 322, 79.	कृत्ता, p 262, 15.
कृत्तक, p 253, 27.	कृतक, p 231, 42.	कृत्तापीन, p 10, 49.
कृत्तापत्ति, 97, 27.	कृतपुत्र, p 2' 8, 86.	कृत्ति, p 130, 18.
कृत्त, p 277, 23.	कृतपत्र, p 91, 4.	कृत्तिपत्रोत्तर, p 167, 13.
कृत्ति, p 149, n.	कृतस, p 259, 4.	कृत्तिन, p 110, 25.
कृत्ता, p 68, n.	कृतसच, p 261, 10.	कृत्, p 274, 11.
	कृतसापत्निका, p 138, n.	कृत्ता, p 10, 50.
	कृतसापत्नीका, p 138, n.	कृत्तापुत्रोत्तर, p 6, 28.

लृथा--केत.

लृथानिन्, p 251, 12.
 लृथक, p 223, n.
 लृथानु, p 10, n.
 लृथि p 220, 2.
 लृथिक, p 221, 6.
 लृथोवक, p 221, 6.
 लृथ, p 222, 8.
 लृथि, p 176, 5.
 लृथ, p 3, 13. p 37, 23.
 p 229, 36.
 लृथकर्मन्, p 270, n.
 लृथपाक, p 102, n.
 लृथपाकफला, p 102, 48.
 लृथफल, p 102, n.
 लृथफला, p 108, 14.
 लृथभेदी, p 106, 4.
 लृथला, p 109, 16.
 लृथवर्त्तत्, p 10, 49.
 लृथवृत्ता, p 99, 35.
 लृथधार, p 129, n.
 लृथसार, p 129, 10.
 लृथा, p 108, 15.
 लृथिका, p 225, 19.
 केकर, p 149, 19.
 केका, p 133, 31.
 केकिन्, 133, 30.
 केतक, p 126, n.
 केतकी, p 126, 35.

केत--कैदा.

केतन, p 215, 67.
 केतु, p 318, 63.
 केदर, p 392, 20.
 केदार, p 222, 11.
 केनिपातक, p 63, 13.
 केयुर, p 166, 9.
 केलि, p 53, 32.
 केवल, p 359, 205.
 केय, p 317, n. p 162, 46.
 केयपल, p 163, n.
 केयपर्णी, p 107, n.
 केयपाय, p 163, n.
 केयपायी, p 163, 48.
 केयर, p 92, n. p 72, 43.
 केयरिन्, p 127, n.
 केयव, p 3, 13. p 148, 45.
 केयवेश, p 163, 48.
 केयिक, p 148, 45.
 केयिन्, p 148, 45.
 केयिनी, p 115, 14.
 केसर, p 72, n. p 92, 6.
 p 101, 44.
 केसरिन्, p 127, 1.
 कैटभजित्, p 4, 17.
 कैटय्यं, p 95, 21.
 कैतव, p 258, 45. p 52, 30.
 कैदार, p 222, n.
 कैदारक, p 222, 11.

कैदा--कोटि.

कैदारिक, p 222, 11.
 कैदाय्यं, p 222, 11.
 कैरव, p 70, 37.
 कैलास, p 14, 66.
 कैवर्त्त, p 64, 15.
 कैवर्त्तसुखाक, p 117, n.
 कैवर्त्त, p 34, 15.
 कैवर्त्तसुखाक, p 117, 20.
 कैवर्त्तसुखाक, p 117, n.
 कैयिक, p 162, 47.
 कैय, p 162, 47.
 कोक, p 128, 7. p 132, 22.
 कोकनद, p 71, 42.
 कोकनदच्छवि, p 37, 24.
 कोकिल, p 131, 19.
 कोकिलाच, p 110, 23.
 कोटर, p 89, 13.
 कोटरी, p 141, n.
 कोटवी, p 141, 17.
 कोटि, p 214, n. p 311,
 40. p 393, n.
 कोटिवर्षा, p 117, 21.
 कोटिष, p 222, 12.
 कोटी, p 214, n.
 कोट्ट, p 391, 18.
 कोट्टवी, p 141, n.
 कोट्टार, p 391, 18.
 कोटि, p 214, 61.

कोठ—कोवि.	कोवि—कौष.	कौष—कान्दि.
कोठ, p 151, 5.	कोविदार, p 91, 3.	कौसटेर, p 143, 26.
कोण, p 46, 6. p 214, 61.	कोष, p 135, n. p 242, 91.	कौसटेरा, p 143, n.
कोवि, p 149, n.	कोषक, p 172, 31.	कौसखीन, p 221, n.
कोदण्ड, p 211, 51.	कोषातकी, p 30 ⁿ , n.	कौसीन, p 334, 19.
कोद्व, p 224, 16.	कोष, p 135, 37. p 242, n.	कौसेव, p 175, n.
कोप, p 51, 26.	p 364, 223, n.	कौसेवक, p 175, n.
कोपक, p 395, n.	कोषातकी, p 300, 8.	p 252, 22.
कोपक, p 395, n.	कोप, p 312, 43.	कौषिक, p 94, 14. p 300,
कोपन, p 266, n.	कोण, p 23, 36.	10.
कोपना, p 137, 4.	कौकुटिक, p 303, 17.	कौषिकी, p 300, n.
कोपिन्, p 266, 32.	कौसेवक, p 213, 57.	कोषक, p 167, 13.
कोषक, p 276, 27.	कोटतक, p 250, 9.	कौषिक, p 300, n.
कोषिक, p 134, 35.	कोटिक, p 251, 14.	कौषिकी, p 300, n.
कोरक, p 89, 16. p 134, 35.	कोरक, p 222, n.	कोषेव, p 167, n.
कोरकी, p 115, 13.	कोरक, p 11, 55.	कोरुन, p 403, n.
कोरद्व, p 224, 16.	कोरक, p 53, 31.	कोरुमी, p 403, n.
कोर, p 94, 17. p 62, 11.	कोरुवक, p 53, 31.	कोरुभ, p 5, 24.
p 127, 2.	कोरुनीक, p 221, 8.	किन्, p 385, n.
कोरक, p 172, 31.	कोरुनिक, p 203, 38.	कक, p 255, 35. p 104, n.
p 229, 36.	कोली, p 114, 8.	ककर, p 1 ⁿ 4, 57. p 131,
कोरद्व, p 116, 18.	कोपीन, p 335, 124.	19. p 255, n.
कोरक, p 47, 7.	कोपोदकी, p 6, n.	कद, p 178, 13.
कोरककी, p 108, 16.	कोपोदी, p 5, n.	कदव'सिन्, p 6, 29.
कोरा, p 94, n. p 108, 15.	कोरुदी, p 19, 18.	कदधुन्, p 2, 4.
कोराइव, p 44, 4.	कोपोदकी, p 5, 24.	कवन, p 218, 83.
कोरि, p 94, 17.	कोरुदिनेव, p 143, 27.	कन्दन, p 217, 76. p 336,
कोरी, p 94, n.	कोरुदेव, p 143, 26.	126. p 54, n.
कोविद, p 176, 4.	कोरुदेवी, p 142, n.	कान्दि, p 54, 35. .

क्रम—क्रोध.

क्रम, p 185, 39.
 क्रमुक, p 95, 21. p 126, 34.
 क्रमेणक, p 239, 75.
 क्रयविक्रयिक, p 239, 79.
 क्रयिक, p 240, 79.
 क्रय, p 240, 82.
 क्रय्य, p 154, 14.
 क्रव्यादु, p 11, 55.
 क्रव्याद, p 11, 55.
 क्रायक, p 240, 79.
 क्रिमि, p 130, n.
 क्रमिज, p 171, 28.
 क्रिया, p 385, n.
 क्रियावत्, p 263, 18.
 क्रीडा, p 53, 33.
 क्रुद्ध, p 131, 22, n.
 क्रुध्, p 51, 26, n.
 क्रुष्ट, p 54, 35.
 क्रूर, p 270, 47. p 277, 25. p 355, 193.
 क्रेतव्य, p 240, 82.
 क्रेय, p 240, 82.
 क्रोड, p 127, 2. p 158, 28.
 क्रोडा, p 158, n.
 क्रोध, p 51, 26.
 क्रोधन, p 266, 32.

क्रोध—क्षय.

क्रोधयुग, p 77, 18.
 क्रोष्टु, p 128, 5.
 क्रोष्टुविज्ञा, p 108, 11.
 क्रोष्ट्री, p 111, 28. p 128, n.
 क्रौञ्चदारण, p 7, n.
 क्रौञ्च, p 131, 22.
 क्रौञ्चदारण, p 7, 36.
 क्रम, p 289, 10.
 क्रमय, p 289, 10.
 क्रिज, p 284, 55.
 क्रिजाज, p 153, 11.
 क्रियित, p 283, 48.
 क्रिष्ट, p 43, 20. p 283, 48.
 क्रीतक, p 111, 28.
 क्रीतकिका, p 108, 13.
 क्रीव, p 146, 39. p 361, 213.
 क्रेश p 294, 29.
 क्रोन, p 154, 16.
 कण, p 44, 3.
 कणन, p 44, 3.
 कणित, p 282, 45.
 काण, p 44, 3.
 कायोद्भव, 245, 102.
 क्षय, p 314, 50. p 27, 11. p 55, 38.
 क्षयदा, p 25, 4.

क्षय—क्षान्त.

क्षयन, p 218, 82.
 क्षयप्रभा, p 17, 10.
 क्षतज, p 154, 15.
 क्षतव्रत, p 190, 53.
 क्षत्तु, p 248, 3. p 318, 65. p 206, 27.
 क्षत्र, p 191, n.
 क्षत्र, p 191, n.
 क्षत्रवन्धु, p 330, n.
 क्षत्रिय, p 191, 1.
 क्षत्रिया, p 140, 14.
 क्षत्रियाणी, p 140, 14.
 क्षत्रियो, p 140, 15.
 क्षत्रिन्, p 191, n.
 क्षंढ, p 266, 31, n.
 क्षपा, p 25, 4.
 क्षपाकर, p 18, 16.
 क्षम, p 341, 144.
 क्षमा, p 341, 144. p 73, n.
 क्षमिह, p 266, 31.
 क्षमिन्, p 266, 31.
 क्षय, p 30, 22. p 287, 7. p 150, 2. p 196, 19. p 342, 147.
 क्षव, p 150, 3.
 क्षवयु, p 150, 3.
 क्षान्त, p 282, 46.

ज्ञानि—चुद्र.

ज्ञानि, p 51, 24.
 ज्ञार, p 244, 100.
 ज्ञारक, p 89, 16.
 ज्ञारण, p 42, n.
 ज्ञारमृत्तिका, p 73, 4.
 ज्ञारित, p 269, 43.
 ज्ञिति, p320,73. p73, 2.
 ज्ञिपणि, p 63, n.
 ज्ञिपा, p 289,11.p25, n.
 ज्ञिपणी, p 63, n.
 ज्ञिप्र, p 280, 37.
 ज्ञिप्र, p 265, 30.
 ज्ञिप्र, p 13, 6.
 ज्ञिया, p 287, 7.
 ज्ञीर, p 61, 4. p233,51.
 p 352, 184.
 ज्ञीरविहति, p 231, 44.
 ज्ञीरनिहारी, p 111, 29.
 ज्ञीरगुह्या, p 111, 28.
 ज्ञीरावितनया, p 5, 23.
 ज्ञीरावी, p 109, 18.
 ज्ञीरिका, p 97, 26.
 ज्ञीरोद, p 60, 2.
 ज्ञीव, p 264, 23.
 ज्ञुत, p 150, 3.
 ज्ञुताभिजनन, p 225, n.
 ज्ञुत्, p 150, 3.
 ज्ञुद्र, p270,48.p350,179.

चुद्र—चेपि.

चुद्रवष्टिका, p 167, 11.
 चुद्रयज्ञ, p 67, 23.
 चुद्रा, p 108, 12. p350,
 179.
 चुद्राखण्डमत्सङ्गता, p 65,
 19.
 चुध, p150,3. p 234,54.
 चुधा, p 234, n.
 चुधाभिजनन, p 225, 19.
 चुधित, p 263, 20.
 चुप, p 87, 8.
 चुमा, p 225, 20.
 चुम, p204,n. p110,23.
 चुमक, p 95, 20.
 चुमप्र, p 392, 20.
 चुमिन्, p 250, 10.
 चुमक, p 274, 11.
 p 300, 10.
 चुमका, p 300, n.
 चुम, p 223, 11. p 351,
 182.
 चुमज्ञ, p 32, 7. p 309,
 35.
 चुमाजीव, p 221, 6.
 चुपण, p 189, 11.
 चुपणि, p 63, 13.
 चुपणी, p 63, n.
 चुपिष्ठ, p 285, 61.

चेम—खजा.

चेम, p 31,4. p 116,16.
 p 398, 34.
 चेम, p 222,11. p297,n.
 चेद, p 215, 67.
 चेदिष्ठ, p 285, 61.
 चेम, p168, 15. p80,n.
 चेणि, p 73, n.
 चेणी, p 73, n.
 चेद्र, p 246, 103.
 चेम, p167, n. p80,12.
 p 168, n.
 चेमी, p 167, n.
 चेष्ट, p 281, 40.
 चेष्टा, p 73, 3.
 चेष्टाभूत, p 84, 1.
 चेष्ट, p 58, 9.
 चेष्टा, p 217, 75.
 p 313, 45.
 चेष्टित, p 398, 84.
 ख, p 304, 19. p 15, 1.
 p 393, 22.
 खक्खट, p 277, n.
 खग, p212,54.p134,32.
 p 304, 20.
 खगेश्वर, p 5, 24.
 खज, p 229, n.
 खजाका, p229, 34.

खञ्ज—खर्जु.

खञ्ज, p 149, 49.
 खञ्जन, p 180, 15.
 खञ्जरीट, p 130, 15.
 खट, p 390, 17.
 खट्टा, p174, 39. p205, n.
 खड्ग, p 127, 4.
 खड्गिन्, p 127, 4.
 खड्गी, p 127, 4. n.
 खण्ड, p 18, 17.
 खण्डपर्यु, p 6, 26, n.
 खण्डपरयु, p 6, 26.
 खण्डविकार, p 231, 43.
 खण्डिक, p 224, 16.
 खदिर, p 98, 30.
 खदिरी, p 119, 7.
 खद्योत, p 133, 28.
 खनि, p 85, 7.
 खनित्र, p 222, 12.
 खनी, p 85, n.
 खपुर, p 126, 34.
 खर, p 239, 78. p23, 37.
 खरण, p 148, 46.
 खरपुष्पा, p 119, 5.
 खरमञ्जरी, p 107, 7.
 खरा, p 102, 49.
 खरागरी, p 102, n.
 खराया, p 111, 30.
 खर्जूर, p 243, n.

खर्जु—खुर.

खर्जु, p 151, 4.
 खर्जूर, p 126, 35. p243, 97.
 खर्जूरी, p 126, 35.
 खपर, p 245, n.
 खपरी, p 245, n.
 खपे, p 276, 20.
 खवं, p 148, 46. p276, n.
 खवंट, p 397, n.
 खस, p 270, 47.
 खसपू, p 262, 17.
 खसिन, p 204, n.
 खसिनी, p 297, 42.
 खसीन, p 204, 17.
 खसु, p 375, 16.
 खसुका, p 297, 42.
 खात, p 68, 27.
 खदित, p 285, 60.
 खार, p 242, n.
 खारि, p 242, n.
 खारी, p 242, 89.
 खारीक, p 222, 10.
 खारीवाप, p 222, 10.
 खिल, p 74, 5, n.
 खिला, p 74, n.
 खुर, p 116, 18. p392, n.
 खुरणस, p 148, 47.
 खुरणस, p 148, 47.

खुर—गण.

खुरम, p 392, n.
 खुडक, p 300, n. p251, n.
 खुडका, p 300, n.
 खेट, p 272, 4. p396, n.
 खेव, p 68, 29.
 खेला, p 53, 33.
 खोड, p 149, 49.
 ख्यात, p 261, 9.
 ख्यातगर्हण, p 281, 42.
 ख्याति, p 288, 9.
 गगण, p 15, 1.
 गङ्गा, p 69, 31.
 गङ्गाधर, p 6, 29.
 गज, p 200, 2.
 गजता, p 200, 4.
 गजबन्धनी, p 202, 11.
 गजभञ्जा, p 115, n.
 गजभञ्जा, p 115, 11.
 गजानन, p 7, 34.
 गङ्गा, p 79, 8.
 गडक, p 65, 17.
 गडु, p 391, 18.
 मडुल, p 149, 48.
 मण, p135, 40. p211, 49.
 p 314, 48.
 गणक, p 194, 14. n.
 गणकी, p 194, n.

गण - गन्त्री.

गणदेवता, p 2, 5.
 गणनीय, p 275, 14.
 गणराज, p 25, 6.
 गणरूप, p 105, 61.
 गणहासक, p 116, 16.
 गणाधिप, p 7, 33.
 गणिका, p 103, 52.
 p 141, 19.
 गणिकारिका, p 101, 46.
 गणित, p 275, 14.
 गण्येय, p 275, 14.
 गण्ड, p 161, 41. p 200, 5.
 गण्डक, p 127, 4.
 गण्डकारी, p 119, n.
 गण्डकाली, p 119, 7.
 गण्डयैल, p 85, 6.
 गण्डाली, p 124, 24.
 गण्डीर, p 123, 22.
 गण्डपद, p 66, 22.
 गण्डूपदी, p 67, 24.
 गण्डूपा, p 387, 10.
 गतनासिक, p 148, 46.
 गति, p 204, 17.
 गद, p 150, 2.
 गद्य, p 396, 31.
 गन्तव्य, p 403, n.
 गन्तव्या, p 403, n.
 गन्त्री, p 204, 20.

गन्ध - गभी.

गन्ध, p 35, 16.
 गन्धक, p 245, 102.
 गन्धकुटी, p 115, 11.
 गन्धन, p 334, 117.
 गन्धनाकुली, p 112, 2.
 गन्धफली, p 99, 36.
 p 101, 44.
 गन्धमादन, p 84, 3.
 गन्धमूली, p 122, 19.
 गन्धरस, p 245, 105.
 गन्धर्व, p 2, 6. p 10, 48.
 p 129, 11. p 202, 12.
 p 338, 135.
 गन्धर्वहस्तक, p 98, 31.
 गन्धवह, p 12, 57.
 गन्धवहा, p 161, 40.
 गन्धवाह, p 12, 57.
 गन्धघटी, p 122, n.
 गन्धसार, p 172, 32.
 गन्धांशुमती, p 113, 3.
 गन्धाली, p 133, n.
 गन्धाश्वत्थ, p 245, 102.
 गन्धिक, p 245, n.
 गन्धिनी, p 115, 11.
 गन्धोत्तमा, p 257, 40.
 गन्धोली, p 133, 27.
 गन्धस्ति, p 22, 34.
 गन्धीर, p 64, 15.

गम - गर्भि.

गम, p 214, 63.
 गमन, p 214, 63.
 गम्भारी, p 94, 16.
 गम्भीर, p 64, 15.
 गम्य, p 281, 42.
 गरण, p 295, 37.
 गरल, p 58, 9.
 गरागरी, p 102, n.
 गरिष्ठ, p 285, 62.
 गरी, p 102, 49.
 गरुड, p 5, 24.
 गरुडध्वज, p 4, 14.
 गरुडयज, p 22, 33.
 गरुत्, p 134, 36.
 गरुत्तत्, p 5, 24. p 317, 60.
 p 134, 34.
 गर्गरी, p 239, 75.
 गर्जित, p 17, 10.
 गर्त्त, p 56, 2.
 गर्दभ, p 290, 78.
 गर्दभाण्ड, p 96, 23.
 गर्दन, p 263, 22.
 गर्भ, p 339, 138. p 146, 39.
 गर्भक, p 173, 3.
 गर्भागार, p 80, 8.
 गर्भाशय, p 146, 38.
 गर्भिणी, p 142, 22.

गर्भो—गव्यू

गर्भोपधातिनी, p237,70.
 गर्भत्, p 125, 31.
 गर्भ, p 50, 22.
 गर्हण, p 41, 14.
 गर्ह्य, p 272, 4.
 गर्ह्यादिन्, p 267, 37.
 गल, p 160,29. p297,n.
 गलकंबल, p 236, 63.
 गलन्तिका, p 228, 31.
 गलित, p 284, 53.
 गलोद्देश, p 203, 16.
 गल्या, p 297, 42.
 गवय, p 129, 11.
 गवल, p 244, 100.
 गवांम्रज, p 235, 58.
 गवाच, p 80, 9.
 गवाची, p 123, 22.
 गवीश्वर, p 235, 58.
 गवडु, p 226, 25.
 गवेडुका, p 226, n.
 गवेधु, p 226, n.
 गवेधुका, p 226, 25.
 गवेधण, p 294, n.
 गवेधणा, p 183, 31.
 गवेधित, p 284, 54.
 गव्य, p 233, 50.
 गव्या, p 235, 60.
 गव्यूति, p 77, 18.

गह—गिरि.

गहन, p86, 1.p279,34.
 गहर, p 85, 6. p 352, 185.
 गाक्षेय, p 243,95. p344, 157.
 गाक्षेयकी, p 113, 5.
 गाढ, p 13, 62.
 गाणिक्य, p 142, 22.
 गाण्डव, p 211, 52.
 गाण्डीव, p 211, 52.
 गात्र, p156,21. p201,8.
 गात्राहुलेपनी, p 173,35.
 गान, p 45, 4.
 गान्धी, p 204, n.
 गाम्धार, p 45, 1.
 गाम्धवे, p 10, n.
 गायत्री, p 98, 30.
 p 180, 22.
 गायत्री, p 180, n.
 गारुत्तत्, p 243, 92.
 गार्गक, p 296, n.
 गार्भिय, p 142, 22.
 गार्हपत्य, p 179, 19.
 गालव, p 94, 13.
 गिर्, p 38, 1.
 गिरि, p84,1. p 289,11.
 गिरिकर्णी, p 110, 22.
 गिरिका, p 129, 12.

गिरि—गुड.

गिरिज, p 245, 104.
 p 244, 100.
 गिरिजामल, p 244,100.
 गिरित, p 285, n.
 गिरिमल्लिका, p 102, 47.
 गिरिष, p 6, 26.
 गिरीष, p 6, 26.
 गिरा, p 38, n.
 गिलि, p 289, n.
 गिलित. p 285, 60.
 गिलिन, p 289, n.
 गीत, p 44, 4.
 गीर्ण, p 285, 58.
 गीर्णि, p 289, 11.
 गीर्वाण, p 2, 4.
 गीर्पति, p 20, n.
 गीष्पति, p 20, 25, n.
 गुग्गु, p 94, 14.
 गुच्छ, p 225,21. p89,n.
 p 165, n.
 गुच्छक, p 89, 16.
 गुच्छार्च, p 165, n.
 गुञ्जा, p 109,16. p79,n.
 गुड, p 312, 44.
 गुडपुष्प, p 92, 8.
 गुडफल, p 92, 9.
 गुडा, p 110, 24.
 गुडुची, p 106, n.

गुडू—गुह्य.

गुडूची, p 106, 1.
 गुण, p135,19. p212,53.
 p 253, 27. p 314,49.
 गुणवृक्षक, p 63, 12.
 गुणित, p 280, 38.
 गुणित, p 280, 38.
 गुण, p 165, 7. p 89,n.
 गुणक, p 89, n.
 गुत्साह, p 165, 7.
 गुद, p 157, 24.
 गुन्द्र, p 124, 27.
 गुन्द्रा, p99,36.p124,25.
 गुप्त, p280,38.p284,55.
 गुप्ति, p 321, 77.
 गुफित, p 280, n.
 गुम्फित, p 280, n.
 गुरव, p 177, 11.
 गुरु, p 20, 25. p 176,6.
 p 346, 164.
 गुर्विणी, p 142, 22.
 गुल्क, p 156, 23.
 गुल्मा, p 88,9. p 155,17.
 p 341, 144.
 गुल्मिनी, p 88, 9.
 गुवाक, p 126, 34.
 गुह, p 7, 35.
 गुहा, p 85, 6.
 गुह्य, p 344, 156.

गुह्य—गृही.

गुह्यक, p 2, 6.
 गुह्यकेश्वर, p 14, 63.
 गूढ, p 280, 38.
 गूढपद, p 58, n.
 गूढपाद, p 58, 7, n.
 गूढपुरुष, p 194, 13.
 गूथ, p 155, 19.
 गून, p 282, 46.
 गूरण, p 289, n.
 गुवाक, p 126, n.
 गृह्जन, p 121, 14.
 गृध्र, p 263, 22.
 गृध्र, p 131, 21.
 गृध्रसी, p 387, 10.
 गृष्टि, p 121, 16.
 गृह, p 78, 4. p 384,n.
 p 370, 240.
 गृहगोधा, p 129, n.
 गृहगोधिका, p 129,
 12.
 गृहगोशिका, p 129, n.
 गृहपति, p 194, 15.
 गृहयात्र, p 265, 27.
 गृहस्थ, p 396, 30.
 गृहाराज, p 86, 1.
 गृहावयवणी, p 81, 13.
 गृहिन्, p 175, 3.
 गृहीत, p 265, 27.

गृह्य—गोधा.

गृह्यक, p 262, 16.
 p 136, 43.
 गेहक, p 174, 40.
 गेहक, p 174, n.
 गेह, p 78, 4.
 गैरिक, p301, 12.p85,8.
 गैरेय, p 245, 104.
 गो, p 235,60.p237,67.
 गोकक, p 109, 17.
 गोकर्ण, p159,34.p 129,
 10.
 गोकर्णी, p 106, 2.
 गोकुल, p 235, 58.
 गोकुरक, p 109, 17.
 गोचर, p 35, 17.
 गोमिह, p 114, 7.
 गोह, p 391, n.
 गोडुम्बा, p 123, 22.
 गोण्ड, p 391, 18.
 गोत्र, p 175, 1. p 351,
 182.
 गोत्रभिदु, p 8, 38.
 गोत्रा, p 73, 3.
 गोदारण, p 223, 14.
 गोडुह, p 235, 57.
 गोडुह, p 235, n.
 गोधन, p 235, 58.
 गोधा, p 212, 52.

गोधा—गोख.

गोधापदी, p 114, 7.
 गोधि, p 161, 43.
 गोधिका, p 66, 22.
 गोधिकात्मज, p 128, 6.
 गोधूम, p 224, 18.
 गोनर्द, p 117, 20.
 गोनस, p 57, 4.
 गोप, p337,132.p399,n.
 p 192,7. p 245,105.
 गोपति, p 236, 62.
 गोपा, p 112, n.
 गोपानसी, p 81, 15.
 गोपायित, p 284, 55.
 गोपाख, p 235, 57.
 गोपी, p 112, 30.
 गोपुर, p82,16. p117,20.
 p 352, 184.
 गोष्य, p 251, n.
 गोष्यक, p 251, 17.
 गोमत्, p 235, 58.
 गोमय, p 233, 50.
 गोमायु, p 128, 5.
 गोमिन्, p 235, 58.
 गोरख, p 289, n.
 गोरस, p 234, 53.
 गोर्द, p 154, 16.
 गोख, p 392,20.p146,n.
 गोखक, p 146, 36.

गोला—गौरा.

गोला, p 246, 109.
 गोखिह, p 95, n.
 गोखिह, p 95, 20.
 गोखोमो, p 124, 24.
 p 247, 111.
 गोवन्दिनी, p 99, 36.
 गोविन्द, p 4, 14.
 गोविष्, p 233, 50.
 गोशाख, p 400, 40, n.
 गोशीर्ष, p 172, 33.
 गोठ, p 76, 13.
 गोठपति, p 337, 132.
 गोठी, p 178, 14.
 गोठीन, p 76, 13.
 गोष्पद, p 327, 96.
 गोसंख्य, p 235, 57.
 गोस, p 245, n.
 गोसयय, p 245, n.
 गोसना, p165,7.p111,n.
 गोसनी, p 111, 26.
 गोस्थानक, p 76, 13.
 गौड, p 391, n.
 गौतम, p 3, 10.
 गौधार, p 128, 6.
 गोधेय, p 128, 6.
 गौधेर, p 128, 6.
 गौर, p354,191.p37,24.
 गौरा, p 7, n.

गौरी—ग्राव.

गौरी, p 7,32. p 139,8.
 ग्रहित, p 280, n.
 ग्रन्थि, p 124, 27.
 ग्रन्थिक, p 247, 111.
 ग्रंथित, p 280, 35.
 ग्रंथिपर्ण, p 117, 20.
 ग्रंथित, p 95,18. p 104,
 57.
 ग्रस्त, p43,20.p285,60.
 ग्रह, p 26, 9. p 288,8.
 p 369, 238.
 ग्रहणि, p 151, n.
 ग्रहणी, p 151, n.
 ग्रहणीरुक्, p 151, 6.
 ग्रहपति, p 22, 32.
 ग्रहीट, p 265, 27.
 ग्राम, p 83, 20.
 ग्रामसी, p 315, 52.
 ग्रामतक्ष, p 250, 9.
 ग्रामता, p 297, 42.
 ग्रामाधीन, p 250, 9.
 ग्रामान्त, p 83, 20.
 ग्रामीणा, p 108, 13.
 ग्राम्य, p 43,19. p 253,
 23.
 ग्राम्यधर्म, p 190, 56..
 ग्रामनू, p 84, 1. p 331,
 108.

ग्रास—घन.

ग्रास, p 234, 54.
 ग्राह, p66,21. p 288,8.
 ग्राहिन्, p 91, 1.
 ग्रीवा, p 160, 39.
 ग्रीष्म, p 29, 18.
 ग्रैव, p 165, n.
 ग्रैवेय, p 165, n.
 ग्रैवेयक, p 165, 5.
 ग्लहा, p 285, 60.
 ग्लह, p 258, 45.
 ग्लान, p 152, 9.
 ग्लानि, p 385, n.
 ग्लान्, p 152, 9.
 ग्लो, p 18, 16.
 घट, p 228, 32.
 घटना, p 217, 75.
 घटा, p 217, 75.
 घटीवन्ध, p 254, 28.
 घट्ट, p 391, n.
 घट्टा, p 35, 20, n.
 घट्टापथ, p 77, 19.
 घट्टापाठसि, p 95, 20.
 घट्टारवा, p 110, 25.
 घन, p 16, 9. p 213,59.
 p 332, 113. p 46, 4.
 p 275, 15.
 घनरस, p 61, 5.

घन—घोट.

घनसार, p 172, 32.
 घनावन, p 332, 112.
 घन्ने, p 54, 33.
 घन्नर, p 263, 20.
 घन्न, p 24, 2.
 घाटा, p 161, 39.
 घाटिक, p 215, n.
 घाटिक, p 215, 65, n.
 घात, p 218, 84.
 घातुक, p 265, 28.
 p 270, 47.
 घास, p 125, 33.
 घु, p 390, n.
 घुट, p 156, n.
 घुटि, p 156, n.
 घुटिका, p 156, 23.
 घुटी, p 156, n.
 घुण, p 391, 18.
 घूर्णित, p 266, 32.
 घृणा, p 49,18.p295,32.
 p 315, 54.
 घृणि, p 22, 34.
 घृत, p 233, 52.p339,n.
 p 322, 78.
 घृष्टि, p 127, 2.
 p 121, n.
 घोट, p 202, n.
 घोटक, p 202, 11.

घोणा—चक्र.

घोणा, p 161,40. p204,
 17.
 घोषिन्, p 127, 2.
 घोष्टा, p 95, 17. p126,
 34.
 घोर, p 50, 20.
 घोष, p 83, 20.
 घोषक, p 113, 5.
 घोषणा, p 41, 12.
 घ्राण, p161,40.p281,39.
 घ्राणतर्पण, p 36, 20.
 घ्रात, p 281 39.
 च, p 377, 5. p 371, 2.
 चकोरक, p 134, 35.
 चक्र, p 205, 24. p 210,
 46. p 352, 184.
 p 132, 22.
 चक्रकारक, p 116, 17.
 चक्रपाणि, p 4, 15.
 चक्रमर्दक, p 120, 12.
 चक्रला, p 124, 25, n.
 चक्रवर्तिन्, p 191, 2.
 चक्रवर्तिनी, p 122, 19.
 चक्रवाक, p 132, 22.
 चक्रवाह, p 16, n.
 p 84, n.
 चक्रवाल, p 16, 7.

चक्रा—चखिड.

चक्राङ्ग, p 132, 23.
 चक्राङ्गी, p 106, 4.
 चक्रिन्, p 57, 7. n.
 चक्रीवत्, p 239, 78.
 चक्षुःक्षवस्, p 58, 7.
 चक्षु, p 162, n.
 चक्षुष्य, p 245, 103.
 चक्षस्, p 162, 44.
 चक्षुल, p 277, 24.
 चक्षुला, p 17, 11.
 चक्षु, p 98, 32. p135, 36.
 चक्षू, p 126, n.
 चटक, p 131, 18.
 चटका, p 131, 18.
 चटकाशिरर, p 247, n.
 चटकाशिरस, p 247, n.
 चटल, p 277, n.
 चटिकाशिरर, p 247, n.
 चटिकाशिरस्, p 247, 111.
 चणक, p 224, 18.
 चण्ड, p 266, 32.
 चण्डा, p 116, 16. p 7, n.
 चण्डात, p 104, 57.
 चण्डातक, p 169, 20.
 चण्डाल, p 252, 20.
 चण्डालवल्ग्वी, p 255, 32.
 चण्डालिका, p 255, 32.
 चखिड, p 7, n.

चखिड—चन्द्र.

चखिडका, p 7, 33.
 चखिडी, p 7, n.
 चतुःशास्त्र, p 79, 6.
 चतुःशाली, p 79, n.
 चतुर, p 252, 19.
 चतुरकुक्ष, p 91, 4.
 चतुरानन, p 3, 11.
 चतुर्भद्र, p 190, 57.
 चतुर्भुज, p 4, 15.
 चतुर्युग, p 384, n.
 p 394, n.
 चतुर्वर्ग, p 190, 57.
 चतुष्पथ, p 77, 17.
 चतुर्हायनी, p 237, 69.
 चत्वर, p 81, 13. p 179, 17.
 चन, p 377, 3.
 चन्द, p 18, n.
 चन्दन, p 172, 32.
 चन्द्र, p 18, 15. p 120, 12.
 p 273, n. p 172, 32.
 p 352, 184.
 चन्द्रक, p 133, 31.
 चन्द्रभागा, p 69, 34.
 चन्द्रमस्, p 18, 15.
 चन्द्रवल्ली, p 118, n.
 चन्द्रवाला, p 115, 13.
 चन्द्रशेखर, p 6, 26.
 (चन्द्रसंज्ञ), p 172, 32.

चन्द्र—चर्च.

चन्द्रहास, p 213, 57.
 चन्द्रिका, p 19, 18.
 चन्द्रिमा, p 19, n.
 चण्ट, p 160, n.
 चपल, p 244, 100.
 p 270, 46. p 13, 60.
 p 277, n.
 चपला, p 17, 11. p 108, 15.
 चपेट, p 160, 35.
 चमर, p 129, n. p 198, n.
 चमरिक, p 91, 3.
 चमस, p 398, 35.
 चमसी, p 387, 10.
 चमू, p 210, 46. p 385, n.
 चमूह, p 128, 9.
 चम्पक, p 101, 44.
 चय, p 78, 3. p 135, 40.
 चर, p 277, 23. p 194, 13.
 चरक, p 397, 23.
 चरण, p 156, 22.
 चरणायुध, p 131, 17.
 चरम, p 278, 30.
 चरमच्छाभट्, p 84, 2.
 चराचर, p 277, 23.
 चरिण्यु, p 277, 23.
 चर्चन, p 33, n.
 चरु, p 180, 22.
 चर्चरी, p 387, 10.

चञ्चु — चषा.
 चञ्चु, p 32, 11. p 170, 28.
 चण्ड, p 161, n.
 चण्ड, p 213, n.
 चण्डकषा, p 120, 9.
 चण्डकषा, p 120, n.
 चण्डकार, p 249, 7.
 चण्डन, p 187, 46. p 208, 39.
 p 213, 58.
 चण्डप्रभेदिका, p 255, 35.
 चण्डप्रसेवक, p 255, n.
 , p 255, 33.
 चण्डार, p 249, n.
 चण्डिन, p 97, 26.
 चण्डा, p 184, 35.
 चण्डित, p 285, 60.
 चण्ड, p 277, 24.
 चण्डक, p 91, 1.
 चण्डन, p 277, 24.
 चण्डाचण्ड, p 277, 24.
 चण्डित, p 214, 64. p 280,
 36.
 चण्डिक, p 108, n.
 चण्डिका, p 108, 16.
 चण्डी, p 108, n.
 चण्ड, p 108, 16.
 चण्डा, p 108, n.
 चण्डक, p 257, 43.
 चण्डाच, p 179, 18.

चाक्षि — चिकि.
 चाक्षिक, p 215, 65.
 चाक्षेरी, p 119, 6.
 चाक्षैर, p 131, 18.
 चाक्षीन, p 221, n.
 चाक्षकाच, p 249, 4.
 चाक्षकाचिका, p 255, 32.
 चाक्षक, p 130, 17.
 चाक्षुषाया, p 69, n.
 चाक्षुषागी, 69, n.
 चाक्ष, p 211, 51.
 चाक्षर, p 198, 31.
 चाक्षरा, p 198, n.
 चाक्षरी, p 198, n.
 चाक्षीकर, p 243, 95.
 चाक्षेध, p 101, 44.
 चाक्ष, p 290, 14. p 194, 31.
 चाक्षटी, p 120, 11.
 चाक्षक, p 250, 12.
 चाक्ष, p 272, 1.
 चाक्षिक, p 169, 28.
 चाक्षी, p 205, n.
 चाक्षेण, p 297, 43.
 चाक्षेण, p 297, n.
 चाक्ष, p 81, n.
 चाक्षन, p 227, n.
 चाक्षनी, p 227, 26.
 चाक्ष, p 130, 16.
 चिकिषक, p 152, 8.

चिकि — चिन्ता.
 चिकिषा, p 150, 1.
 चिकीर्षा, p 365, n.
 चिकुर, p 162, 46. p 270,
 46.
 चिकण, p 232, 46.
 चिकु, p 96, 24.
 चिकु, p 33, 10. p 377, 3.
 चिन्ता, p 218, 86.
 चिति, p 218, 86.
 चित्त, p 33, 9.
 चित्तविभक्त, p 51, 26.
 चित्तसमुत्पत्ति, p 50, 22.
 चित्ताभोग, p 33, 11.
 चित्ता, p 218, 86.
 चित्त, p 38, 26. p 50, 19.
 p 350, 180.
 चित्तक, p 105, 60. p 28,
 31.
 चित्तकर, p 249, 7.
 चित्तकुरु, p 92, 7.
 चित्ततत्त्वज्ञा, p 110, 24.
 चित्तपर्वी, p 107, 11.
 चित्तमाह, p 11, 51.
 p 330, 107.
 p 21, 26.
 p 21, 28.
 चित्ता, p 107, 6. p 123, 22.
 चित्त, p 52, n.

चिन्ता—चिह्न.

चिन्ता, p 52, 29.
 चिन्तिया, p 52, n.
 चिपिट, p 232, n.
 चिपिटक, p 232, 47.
 चिपुट, p 232, n.
 चिर, p 376, n.
 चिरक्रिय, p 262, 17.
 चिरण्टी, p 139, 9.
 चिरन्तन, p 277, 26.
 चिररात्राय, p 376, 1.
 चिरविल्ल, p 97, 28.
 चिरसूता, p 238, 71.
 चिरस्य, p 376, 1.
 चिरात्, p 376, n.
 चिरातिक्त, p 119, n.
 चिराय, p 376, 1.
 चिरिण्टी, p 139, n.
 चिरिविल्ल, p 97, n.
 चिरे, p 376, n.
 चिरेण, p 376, n.
 चिलिचिम, p 65, 18.
 चिलिचिमि, p 65, n.
 चिलिचोम, p 65, n.
 चिलिमीनक, p 65, n.
 चिलीचिम, p 65, n.
 चिलीचिमि, p 65, n.
 चिलीम, p 65, n.
 चिह्न, p 131, n. p 153, 11.

चिवि—चेट.

चिविट, p 232, n.
 चिवु, p 161, n.
 चिवुक, p 161, 41.
 चिङ्ग, p 19, 18.
 चीन, p 128, 9,
 चीर p 396, 31.
 चीरी, p 133, 28.
 चीवर, p 396, 31.
 चुक, p 119 6. p 229, 35.
 चुक्रिका, p 119, 6.
 चुचुक, p 158, n.
 चुलूपी, p 65, n.
 चुल्ल, p 153, 11.
 चुल्लि, p 227, 29.
 चुल्ली, p 227, n.
 चुल्ल, p 398, n.
 चुचुक, p 158, 28.
 चुडा, p 134, 31. p 163, 48.
 चुडामणि, p 165, 4.
 चुडाला, p 124, 25.
 चुत्त, p 94, 14.
 चुण्ण, p 173, 35. p 215, 67.
 चुण्णकुन्तल, p 162, 47.
 चुण्णि, p 386, 9.
 चुण्णी, p 386, n.
 चुल्लिका, p 201, 6.
 चुप्पा, p 102, 10.
 चेट, p 251, n.

चेट—चौरी.

चेटक, p 251, 17.
 चेटिका, p 251, n.
 चेटी, p 251, n.
 चेड, p 251, n.
 चेडक, p 251, n.
 चेडी, p 251, n.
 चेत, p 33, 9.
 चेतकी, p 100, 40.
 चेतन, p 33, 8.
 चेतना, p 33, 10.
 चेतस्, p 33, n.
 चेल, p 168, 17. p 358, 204.
 चेली, p 168, n.
 चैत्य, p 79, 7.
 चैत्र, p 28, 15.
 चैत्ररथ, p 14, 65.
 चैत्रिक, p 28, 15.
 चोच, p 118, 22. p 396, 30.
 चोर, p 253, n.
 चोरपुष्पी, p 115, 14.
 चोरिका, p 253, n.
 चोल, p 169, 19.
 चोली, p 169, n.
 चौर, p 253, 25.
 चौरिका, p 253, 26.
 चौरी, p 253, n.

चौख्य—कवि.

चौख्य, p 253, 26.
 च्युत, p 284, 53.
 च्योत, p 289, 10. n.
 चग, p 239, n.
 चगल, p 239, n.
 चमलक, p 239, 76.
 चगला, p 118, n.
 चगलांघ्री, p 118, n.
 चगलान्घ्री, p 118, 2.
 चक्षु, p 199, n.
 चक्ष, p 199, 32.
 चक्षा, p 110, 23. p 125, 32.
 p 229, 37.
 चक्षाकी, p 113, 3.
 चक्ष, p 89, 14. p 134, 36.
 चक्षन, p 89, 14. p 18, n.
 चक्षि, p 81, 14.
 चक्षन्, p 52, 30.
 चक्ष, p 368, n. p 196, n.
 p 325, 91.
 चक्ष, p 368, 234.
 p 180, 22. p 292, 20.
 चक्ष, p 196, 22. p 283, 47.
 चक्षि, p 151, n.
 चक्षि, p 151, n.
 चक्ष, p 217, 77.
 चक्षि, p 19, 19.

कवी—जग.

कनी, p 19, n.
 काग, p 239, n.
 कागल, p 239, n.
 कागी, p 239, 76.
 कात, p 147, 44. p 284, 53.
 कात, p 177, 10.
 कादन, p 18, 14.
 कादित, p 283, 47.
 कान्दस, p 176, 6.
 काया, p 345, 159.
 कित, p 284, 53.
 किद्र, p 56, 2.
 किद्रित, p 283, 49.
 किद्र, p 284, 53.
 किद्रहा, p 106, 1.
 कुरिका, p 214, 60.
 केक, p 136, 43.
 केदन, p 287, 7.
 जच, p 2, n.
 जच्य, p 150, n.
 जच्यन्, p 150, n.
 जगत्, p 74, 6. p 12, n.
 जगती, p 74, 6. p 320, 47.
 जगतौ, p 12, n.
 जगन्तौ, p 12, n.
 जगत्प्राथ, p 12, 53.
 जगर, p 207, n.

जग—जतु.

जगल, p 257, 42.
 जग्ध, p 285, 60. n.
 जग्धि, p 234, 55.
 जवन, p 157, 25.
 जवनेफला, p 100, 42.
 जवन्य, p 278, 30. p 345, 161.
 जवन्यज, p 147, 43.
 p 248, 1.
 जङ्गम, p 277, 23.
 जङ्गना, p 156, 23.
 जङ्गाकरिक, p 209, 41.
 जङ्गल, p 209, 41.
 जटा, p 88, 11. p 311, 40.
 p 163, 48. p 117, n.
 जटाजूट, p 6, 30.
 जटामांसी, p 117, 22.
 जटि, p 93, n.
 जटिन्, p 93, n.
 जटिला, p 117, 22.
 जटी, p 93, 13, n.
 जटुल, p 149, 49.
 जठर, p 158, 28. p 277, 26.
 जठरा, p 277, n.
 जड, p 19, 20. p 268, 38.
 जडा, p 106, 5. p 268, 38.
 जतु, p 171, 26.

जतु—जन्म.

जतुक, p 230, 40.
जतुका, p 132, 26.
जतुजतु, p 122, 19.
जतुका, p132, n. p 122, 19.
जतु, p 158, n.
जतुची, p 158, 29.
जन, p 192, 8.
जनक, p 144, 28.
जनकम, p 252, 20.
जनता, p 297, 42.
जनन, p 175, 1, p32,8.
जननी, p122, n. p144, 29.
जनपद, p 75, 8.
जनयित्री, p 144, 29.
जनश्रुति, p 40, 7.
जनार्दन, p 4, 14.
जनान्नय, p 80, 9.
जनि, p 32, 8. p 122,n. p 139, n.
जनित्री, p 144, n.
जनी, p 32, n. p 139,n. p 122, 19.
जतुस्, p 32, 8.
जन्तु, p 33, 8.
जन्तुफल, p 91, 2.
जन्म, p 32, n.

जन्म—जर.

जन्मानु, p 32, 8.
जन्मिन्, p 33, 8.
जन्म, p 190, 57. p345, 161. p 216, 72.
जन्तु, p 33, 8.
जप, p289, n. p187,46.
जपन, p 289, n.
जपा, p 104, n.
जमन, p 234, n.
जम्पती, p 146, 38.
जम्पास, p 62, 9.
जम्बीर, p 105, n.p91,5.
जम्बू, p 90, 19.
जम्बुक, p128, 5.p298,3.
जम्बू, p 90, 19.
जम्बूक, p 128, n.
जम्भ, p 91, 5.
जम्भेदिन्, p 8, 39.
जम्भस, p 91, 5.
जम्बीर, p 91, 5.
जय, p289,12.p217,78.
जयन, p 289, 12.
जयन्त, p 8, 41.
जयन्ती, p 101, 46.
जया, p101,47.p101,46.
जय्य, p 209, 42.
जरठ, p 277, 26.
p 158, 28.

जर—जला.

जरण, p 229, 36.
जरतु, p 147, 42.
जरद्वय, p 236, 61.
जरद्वयी, p 236, n.
जरा, p 147, 41.
जरायु, p 146, 38.
जरायुज, p 271, 50.
जरायुस्, p 146, n.
जल, p 60, 3.
जलकम, p 252, n.
जलज, p 92, 8.
जलजन्तु, p 66, 20.
जलजन्तुका, p 66, n.
जलद, p 16, n.
जलधर, p 16, 8.
जलनिधि, p 60, 2.
जलनिर्गम, p 61, 7.
जलनीली, p 70, 38.
जलपुष्प, p 393, 23.
जलप्राय, p 75, 10.
जलसदृ, p 16, n.
जलसुच्, p 16, 9.
जलव्यास, p 60, 5.
जलयुक्ति, p 67, 23.
जलसुची, p 66, n.
जलाधार, p 67, 25.
जललोका, p 66, n.

जला—जाग.

जलाशय, p 67,25.p125,
30.
जलासुका, p 66, n.
जलिकावेणी, p 66, n.
जलूका, p 66, n.
जलैकस, p 66, n.
जलोका, p 66, n.
जलोच्छास, p 62, 10.
जलोरगी, p 66, n.
जलौकस्, p 66, 22.
जलौकस, p 66, n.
जलौका, p 66, 22.
जल्याक, p 267, 36.
जल्याकी, p 267, n.
जल्पित, p 284, 57.
जव, p 209, 41.p13,60.
जवन, p203,13.p209,41.
p 296, 38. p 13, n.
जवनिका, p 169, 22.
जवा, p 104, 56.
जवाधिक, p 203, 13.
जङ्गुतनया, p 69, 31.
जागर, p 207, 32.
जागरण, p 291, n.
जागरा, p 291, 19.
जागरित, p 266, 32.
जागरूक, p 266, 32.
जागर्त्ति, p 291, n.

जाग—जाय.

जागर्त्ता, p 291, 19.
जायिया, p 291, n.
जाङ्गलिक, p 58, n.
जाङ्गलिक, p 58, 11.
जाङ्गिक, p 209, 41.
जाटलि, p 400, 38.
जात, p 33, 9.
जातवेदस, p 10, 49.
जातरूप, p 243, 95.
जातापत्य, p 141, 16.
जाति, p320,70.p172,n.
p 33, 9. p 103, 53.
जातिफल, p 172, 34.
जाती, p 172. n.
जातीकोश, p 172, 34.
जातीकोष, p 172, n.
जातीफल, p 172, n.
जातु, p 377, 4.
जातुधान, p 12, n.
जातोच, p 236, 61.
जातु, p 156, 23.
जाप, p 187, n.
जावाल, p 250, 11.
जावाह, p 145, 32.
जानि, p 341, 144.
जाम्बव, p 90, 19.
जाम्बूनद, p 243, 96.
जायक, p 171, 27.

जाया—जीर्ण.

जाया, p 138, 6.
जायाजीव, p 250, 12.
जायापति, p 146, 38.
जायु, p 150, 1.
जार, p 145, 35.
जारज, p 145, 36.
जाल, p64,16.p358,202.
जालक, p 89, 16.
जालिक, p 251, 14.
जाली, p 113, 6.p358,n.
जाला, p 251, 16.
p 262, 17.
जायक, p 171, n.
जिघत्सु, p 263, 20.
जिह्वी, p 107, 9.
जित्तर, p 210, 45.
जिन, p 3, 8.
जिष्णु, p8,37. p210,45.
जिह्वा, p 276, 20.
जिह्वाग, p 58, 8.
जिह्वा, p 161, n.
जिह्वा, p 161, 42.
जीन, p 147, 42.
जीमूत, p16,9.p102,49.
p 317, 61.
जीरक, p 229, 36.
जीर्ण, 147, 42.
जीर्णवस्त्र, p 168, 16.

जीर्ण—जूर्ति.

जीर्ण, p 288, 9.
 जीव, p 21 26.p219, .
 जीवक, p 96,24.p119,8.
 जीवस्त्रीव, p 134, 35
 जीवन, p 60, 3. p220,1.
 p 219, n.
 जीवना, p 119, n.
 जीवनी, p 119, 7.
 जीवनीव, p 60, n.
 जीवनीया, p 119, 7.
 जीवनौषध, p 219, 88.
 जीवन्तिक, p 251, n.
 जीवन्तिका, p 105, 62.
 p 106, 1.
 जीवन्ती, p 119, 7.
 जीवा, p 119,7.p219,n.
 जीवाल, p 219, 88.
 जीवान्तक, p 251, 14.
 जीविका, p 220, 1.
 p 385, n.
 जीवितकाल, p 219, 88.
 जुगुप्सा, p 41, 14.
 जुह, p 118, 3.
 जुह्वा, p 118, n.
 जुह, p 181, n.
 जुह, p 181, 24.
 जूर्ति, p 296, 38.
 जूर्ति, p 296, 38.

जूष—ज्यानि.

जूष, p 398, n.
 जृम्भ, 54, 35.
 जृम्भण, p 54, 35.
 जृम्भा, p 54, n.
 जेह, p 209, 42. p 210,
 45.
 जेमन, p 234, 56.
 जेय, p 209, 42.
 जैत्र, p 209, 42.
 जैवाहक, p260, 6. p18,
 16. p 301, 11.
 जैवाहका, p 260, n.
 जोहक, p 171, 28.
 जोष, p 374, 12.
 जोषा, p 137, n.
 ज, p 176, 5. p309, 36.
 जपित, p 283, 47.
 जप्त, p 283, 47.
 जप्ति, p 33, 10.
 ज्ञातसिद्धान्त, p 194, 15.
 ज्ञाति, p 145, 34.
 ज्ञाह, p 265, 30.
 ज्ञातेय, p 145, 35.
 ज्ञान, p 34, 15.
 ज्ञानिन्, p 194, 14.
 ज्या, p 73, 2. p212,53.
 ज्याघातवारण, p212,52.
 ज्यानि, p 288, 9.

ज्याय—भाटा.

ज्यावस्, p 147, 43.
 p 369, 237.
 ज्यायसी, p 369, n.
 ज्येष्ठ, p 312, 44. p29,n.
 ज्यैष्ठ, p 29, 16.
 ज्योतिरिक्कण, p 133,28.
 ज्योतिषिक, p 194, n.
 ज्योतिष्मती, p 121, 15.
 ज्योतिस्, p 367, 232.
 ज्योत्स्ना, p 19, 18.
 p 113, n.
 ज्योत्स्नी, p25,5.p113,6.
 ज्योतिषिक, p 194, 14.
 ज्वर, p 151,7.p296,38.
 ज्वलन, p 10, 49.
 ज्वाल, p 11, 52.
 ज्वाला, p 11, n.
 भाटा, p 116, 15.
 भाटिति, p 376, 2.
 भर, p 85, 5.
 भर्भर, p 47, 8.
 भक्षरी, p 387, 10.
 भक्ष, p 65, 17.
 भषा, p 113, 5.
 भस, p 65, n.
 भाटल, p 95, 20.
 भाटा, p 116, n.

भाटा—डुलि.

भाटानखा, p 116, n.

भाबुक, p 95, 20.

भिण्टी, p 104, 55.

भिक्षिका, p 133, 28.

भीरुका, p 133, 28.

ढङ्क, p 397, n. p 255, 34.

ढङ्कपति, p 192, n.

ढिटिभक, p 134, n.

ढिट्टिभ, p 134, 35,

ढीका, p 386, 7.

ढुण्क, p 99, 37.

डमर, p 290, 14.

डमरु, p 47, 8.

डमरुक, p 47, n.

डम्वर, p 217, 76.

डयन, p 204, n.

डड, p 100, 41.

डामर, p 290, n.

डालिम, p 101, n.

डिण्डिम, p 47, 8.

डिम, p 290, 14.

डिम, p 135, 38.

डिम्या, p 147, 41.

डुण्डुभ, p 57, 5.

डुडुभ, p 57, n.

डुलि, p 67, n.

ढका—तत.

ढका, p 46, 6.

तक्र, p 237, 53.

तचक, p 299, 4.

तचनू, p 250, 9.

तङ्क, p 255, n. p 300, 10.

p 397, n.

तट, p 61, 7.

तटाक, p 68, n.

तटिनी, p 69, 30.

तटी, p 61, n.

तडाक, p 68, n,

तडाग, p 68, 28.

तडित्, p 17, 11.

तडित्वत्, p 16, 8.

तण्डक, p 397, 33.

तण्डुल, p 110, 25.

तण्डुलीय, p 118, 1.

तवू, p 377, n. p 155, n.

ततस्, p 46, 4. p 280, 35.

p 377, n.

तत्काल, p 198, 29.

तत्क्रिय, p 263, 19.

तत्पत्नी, p 230, 40.

तत्पर, p 260, 9.

तत्त्व, p 47, 9.

तच्च, p 47, n.

ततच्च, p 47, n.

तथा—तन्द्र.

तथा, p 387, 9.

तथागत, p 2, 8.

तथ्य, p 43, 22.

तदा, p 382, 22.

तदात्त्व, p 198, 29.

तदानीम्, p 382, 22.

तनय, p 143, 27.

तनया, p 143, n.

तनु, p 156, 22. p 274, 11.

p 333, 115, p 275, 15.

तनुत्त्व, p 207, 32.

तनू, p 156, 22.

तनूनपा, p 10, n.

तनूकत, p 283, 48.

तनूनपात्, p 10, 49.

तनूवह, p 134, 36.

p 263, 50.

तन्मय, p 254, 28.

तन्तु, p 254, n.

तन्तुक, p 224, n.

तन्तुभ, p 224, 17.

तन्तुवाय, p 249, 6, n.

तन्त्र, p 353, 187.

तन्त्रक, p 167, 13,

तन्त्रपाप, p 249, n.

तन्त्रवाय, p 249, n.

तन्त्रिक, p 106, 1.

तन्द्रवाय, p 249, n.

तन्द्रा—तमो.

तन्द्रा, p 350, n.p55, n.
 तन्द्रि, p 350, n.p55, n.
 तन्द्री, p55, 37. p850, 178.
 तप, p 30, 19. p368, 234.
 p 30, n. p 28, n.
 तपःक्षेपसङ्ग, p 186, 42.
 तपन, p 22, 32. p59, 1.
 तपनीय, p 243, 95.
 तपस्, p 28, 15. p368, n.
 तपस्य, p 28, 15.
 तपस्विन्, p 186, 41.
 तपस्विनी, p 117, 22.
 तम, p 239, n.
 तम, p 56, n.
 तमस्, p 21, 28. p 32, n.
 p 56, 3. p 368, 333.
 तमस, p 56, n.
 तमस्रती, p 25, n.
 तमस्विनी, p 25, 4.
 तमा, p 25, n. 56, n.
 तमाल, p 102, 48. p397,
 33.
 तमालपत्र, p 170, 24.
 तमिस्र, p 56, 3.
 तमिस्रा, p 25, 5.
 तमो, p 25, 4.
 तमोलुद्, p 326, 92.
 तमोपङ्ग, p 370, 240.

तर—तर्ज.

तरङ्ग, p 127, 1.
 तरङ्ग, p 61 5.,
 तरङ्गिणी, p 69, 30.
 तरण, p 202, 10.
 तरणि, p 22, 31. p103,
 54. p 62, 10.
 तरणी, p 62, n.
 तरपण्य, p 63, 11.
 तरस, p 277, 24.
 p 165, 4.
 तरसा, p 233, 50.
 तरस्, p 12, 59. n.
 तरस, p 154, 14.
 तरस्विन्, p 209, 41.
 p 337, 130.
 तरि, p 62, 10.
 तरु, p 87, 5.
 तरुण, p 147, 42.
 तरुणी, p 139, 8.
 तर्क, p 33, 12.
 तर्कविद्या, p 39, 5.
 तर्कारी, p 101, 46.
 तर्जनी, p 159, 32.
 तर्कक, p 236, 61.
 तर्हू, p 229, 34.
 तर्पण, p 235, 56.
 p 287, 4.
 तर्मान्, p 179, 18.

तर्ध—ताम्ब.

तर्ध, p 52, 28. p 234,
 55.
 तर्धित, p 268, n.
 तल, p 212, n. p 358,
 204.
 तला, p 212, 52. n.
 तलिन, p 337, 129.
 तल्प, p 338, 133.
 तल्लज, p 32, 5.
 तट्ट, p 310, n.
 तसर, p 293, n.
 तस्कर, p 253, 25.
 ताण्डव, p 47, 10. p398,
 34.
 ताडि, p 126, n.
 ताडी, p 126, n.
 तात, p 144, 28.
 तान्त्रिक, p 194, 15.
 तापन, p 22, n.
 तापस, p 186, 41.
 तापसतरु, p 97, 26.
 तापिच्छ, p 102, 48.
 तापिष्ठा, p 102, n.
 तामरस, p 71, 40.
 तामलकी, p 116, 15.
 तामसी, p 25, 5.
 तामो, p 25, n.
 ताम्बक, p 244, 97.

ताम्ब—ताव.

ताम्बकर्णी, p 16, 6.
 ताम्बकुटुक, p 250, 8.
 ताम्बचूड, p 131, 17.
 ताम्बूलवल्ली, p 114, 8.
 ताम्बूली, p 114, 8.
 तार, p 45, 2. p 347, 168.
 p 20, n.
 तारक, p 20, n.
 तारकजित्, p 7, 35.
 तारका, p 20, 22. p 20, 25.
 तारा p 20, 23.
 तारुण्य, p 146, 40.
 तार्य, p 5, 24. p 342,
 147.
 तार्ययैल, p 245, 102.
 ताल, p 47, 9. p 126, 34.
 p 245, 104. p 159, 34.
 तालपत्र, p 165, 5.
 तालपर्णी, p 115, 11.
 तालमूलिका, p 114, 7.
 तालहन्त, p 174, n.
 तालहन्तक, p 174, 41.
 तालाङ्ग, p 4, 19.
 तालि, p 126, n.
 ताली, p 116, 15. p 126,
 35.
 तालु, p 161, 42.
 तावत्, p 373, 8.

तिक्त—तिरो.

तिक्त, p 35, 18.
 तिक्तक, p 122, 20.
 तिक्तधाक, p 91, 5.
 तिम्न, p 23, 37.
 तित्त, p 227, 26.
 तित्तिष्ठा, p 51, 24.
 तित्तिष्ण, p 266, 31.
 तित्तिर, p 134, n.
 तित्तिरि, p 134, 35.
 तिथि, p 24, 1.
 तिनिश, p 92, 7.
 तिन्निडी, p 96, 24.
 तिन्निडीक, p 96, n.
 p 229, 35.
 तिन्निडी, p 96, n.
 तिन्दुक, p 95, 19.
 तिन्दुकी, p 95, n. p 386, 8.
 तिनि, p 65, 19.
 तिमिङ्गिल, p 66, 20.
 तिजित, p 284, 55.
 विजिर, p 56, 3.
 तिरस्, p 375, 18. n.
 तिरसी, p 266, n.
 तिरस्कारिणी, p 169, 22.
 तिरस्कारिणी, p 169, n.
 तिरस्त्रिवा, 50, 22.
 तिरीट, p 94, 13.
 तिरोधान, p 18, 14.

तिरो—तुच्छ.

तिरोहित, p 218, 80.
 तिर्यक्, p 266, 34.
 तिल, p 225, 19.
 तिलक, p 95, 20. p 149,
 49. p 154, 16. p 170,
 24. p 231, 43.
 तिलकाशक, p 149, 49.
 तिलपर्णी, p 172, 33.
 तिलपिण्ड, p 225, 19.
 तिलपेज, p 225, 19.
 तिलित्त, p 57, 5.
 तिल्य, p 221, 7.
 तिलु, p 94, 13.
 तिथ्य, p 20, 23.
 तिथ्यपला, p 99, 38.
 तीक्ष्ण, p 23, 37. p 244,
 98. p 316, 56.
 तीक्ष्णगन्ध, p 93, 11, n.
 तीक्ष्णगन्धक, p 93, 11, n.
 तीर, p 61, 7.
 तीर्थ, p 325, 89.
 तीव्र, p 13, 62.
 तीव्रवेदना, p 59, 3.
 तु, p 372, 3. p 377, 5.
 p 380, 15.
 तुङ्ग, p 92, 6. p 276, 19.
 तुङ्गी, p 119, 5.
 तुच्छ, p 273, 6.

तुणि—तुम्बु.

- तुणि, p 116, n.
 तुण्ड, p 161, 40.
 तुण्डकेरी, p 119, n.
 तुण्डकेरी, p 119, 4.
 p 113, 4.
 तुण्डिभ, p 153, 12.
 तुण्डिभ, p 153, 12.
 तुण्ड, p 245, 102.
 तुण्डा, p 115, 13. p108,
 13.
 तुण्डाञ्जन, p 244, 101.
 तुण्ड, p 158, 28.
 तुण्डपरिमाण, p 252, n.
 तुण्डपरिमाण, p 252, 19.
 तुण्डिक, p 148, 44, n.
 तुण्डिन्, p 148, 44.
 तुण्डिभ, p 148, n.
 तुण्डिभ, p 148, 44.
 तुण्ड, p 116, 15.
 तुण्डपाय, p 249, 6.
 तुण्डरिका, p 117, 19.
 तुण्डर, p 216, n.
 तुण्डल, p 216, 75.
 तुण्डूक, p 216, n.
 तुण्डि, p 123, n.
 तुण्डी, p 123, 21, n.
 तुण्डी, p 230, n.
 तुण्डू, p 230, n.

तुर—तुव.

- तुरग, p 202, 11.
 तुरङ्ग, p 202, 11.
 तुरङ्गन, p 202, 11.
 तुरङ्गवदन, p 14, 66.
 तुरावण, p 286, n.
 तुरासाह, p 8, 39.
 तुरङ्ग, p 171, 30.
 तुवा, p 242, 87.
 तुवाकोटि, p 166, 11, n.
 तुवाकोटी, p 166, n.
 तुवि, p 255, n.
 तुवी, p 255, n.
 तुव, p 256, 37.
 तुवपान, p 234, 55.
 तुवर, p 35, 13.
 तुव, p 225, 22.
 तुवार, p 19, 21.
 तुवित, p 2, 5.
 तुव्णीक, p 268, 39.
 तुव्णीयील, p 268, 39.
 तुव्णीक, p 268, 39.
 तुव, p 225, n.
 तुव, p 398, n.
 तुविन, p 19, 19.
 तुव, p 212, 56.
 तुवी, p 213, 57, n.
 तुवीर, p 212, 56.
 तुवरिका, p 117, n.

तुव—तुवा.

- तुवरी, p 117, n.
 तुवरीवा, p 117, n.
 तुवं, p 13, 60.
 तुव, p 246, 106, n.
 p 96, 22.
 तुवपिण्ड, p 246, n.
 तुविका, p 255, 33.
 तुवी, p 108, n.
 तुवर, p 347, 167.
 p 35, n.
 तुवरी, p 117, n.
 तुव्णीकाम्, p 378, 9.
 तुव्णीम्, p 378, 9.
 तुव, 125, 31.
 तुवङ्ग, p 126, 35.
 तुवधाय, p 226, 25.
 तुवध्वज, p 124, 26.
 तुवराज, p 117, 34.
 तुवम्बू, p 102, 50.
 तुववा, p 126, 33.
 तुवीवप्रकृति, p 146, n.
 तुवीवाकृत, p 222, 9.
 तुवीवामकृति, p 146, 39.
 तुव, p 284, 52.
 तुवि, p 235, 56.
 तुवला, p 347, n.
 तुव, p 234, 55.
 तुवा, p 234, n.

तृषि — तोर.

तृषित, p 263, n.
 तृष्यक्, p 263, n.
 तृष्यञ्, p 263, 22, n.
 तृष्या, p234,n.p315,54.
 तेजन, p 124, 26.
 तेजनक, p 124, 27.
 तेजनी, p 106, 2.
 तेजस्, p 153, 13. n.
 p 368, 236. n.
 तेजित, p 281, 40.
 तेन, p 377, n.
 तेन, p 284, 29.
 तेनन, p 231, 44.
 तेजसावर्त्तनी, p 255, 33.
 तेत्तिर, p 136, 43.
 तैलपयिंक, p 172, 33.
 तैलपायिका, p 132, 26.
 तैलीन, p 221, 7.
 तैष, p 23, 15.
 तोक, p 144, 28.
 तोकक, p 130, 17.
 तोक्क, p 223, 16.
 तोत्त, p 201, 9.
 तोदन, p 223, 12.
 तोमर, p 214, 61.
 तोय, p 61, 4.
 तोयपिण्णली, p 111, 29.
 तोरण, p 82, 16.

तौर्य — तित.

तौर्यविक, p 47, 10.
 त्वक्त, p 284, 56.
 त्याग, p 182, 28.
 त्वपा, p 51, 23.
 त्वपु, p 246, 106.
 त्वष्ट, p 233, 51.
 त्वयी, p 39, 4.
 त्वयीधर्म, p 39, 3.
 त्वस, p 277, 23.
 त्वसर, p 293, 24.
 त्वस्त, p 264, n.
 त्वस्तु, p 264, 26.
 त्वष्ट, p 284, 55.
 त्वत्, p 284, 55.
 त्वायन्ती, p 121, 16.
 त्वायमाणा, p 121, 16.
 त्वस, p 50, 21.
 त्विक, p 157, 27.
 त्विककुत्, p 84, 2.
 त्विकटु, p 247, 112.
 त्विका, p 68, 27.
 त्विकूट, p 84, 2.
 त्विखटु, p 401, 41.
 त्विखट्टी, p 401, 41.
 त्विगण, p 190, n.
 त्विगुणाकन, p 222, 9.
 त्वितच, p 401, 41.
 त्वितली, p 401, 41.

विद — विहा.

विदय, p 1, 1.
 विदयालय, p 1, 1.
 विदिव, p 1, 2.
 विदिवेश, p 1, 2.
 विपयगा, p 69, 31.
 विपिष्टप, p 1, n.
 विपुटा, p 111, 26.
 p 115, 13.
 विपुटी, p 111, n.
 विपुरान्तक, p 6, 29.
 विफला, p 238, 112.
 विफली, p 247, n.
 विविष्टप, p 1, n.
 विभरुणी, p 111, 27.
 विद्याना, p 25, 4.
 विराज, p 394, n.
 विखोकी, p 384, n.
 विखोचन, p 6, 28.
 विवर्ग, p86,19.p190,57.
 विविक्कन, p 4, 15.
 विविष्टप, p 1, 1.
 विहत्, p 111, 26.
 विहता, p 111, 26.
 विहन्वा, p 25, 3, n.
 विसीत्त, p 123, 9.
 विखोतस्, p 69, 31.
 विहल्य, p 222, 9.
 विहायली, p 237, 69.

बुटि—विषा.

बुटि, p 115, 13. p 274, n.
 p 311, 40.
 बुटी, p 274, 11.
 बुप्रण, p 247, n.
 बुप्रण, p 247, 112.
 बेता, p 130, 19.
 बोटि, p 135, 36.
 बोटी, p 135, n.
 ब्रम्भक, p 6, 29.
 ब्रम्भकसह, p 14, 63.
 ब्रक्, p 154, n.
 ब्रक्चीरा, p 247, 110.
 ब्रक्पत्र, p 118, 22.
 ब्रक्पत्री, p 230, n.
 ब्रक्सार, p 124, 26.
 ब्रच्, p 88, 12. p 154, 13.
 ब्रच, p 118, 22. p 154, n.
 ब्रचा, p 154, n.
 ब्रचिसार, p 24, 26.
 ब्ररा, p 293, 26.
 ब्ररायण, p 286, n.
 ब्ररि, p 293, n.
 ब्ररित, p 209, 41. p 13, 60.
 ब्ररितोदित, p 43, 20.
 ब्रष्ट, p 283, 48.
 ब्रष्ट, p 250, 9.
 ब्रिष्, p 23, 35. p 360, 227.
 ब्रिषाजति, p 22, 32.

त्यर—दण्ड.

त्यर, p 213, 58.
 दक, p 60, n.
 दंघ, p 133, 27.
 दंघन, p 207, 32.
 दंघित, p 207, 33.
 दंघी, p 133, 27.
 दंघी, p 127, 2.
 दंसन, p 207, n.
 दच, p 252, 19.
 दक्षिण, p 279, 34.
 p 260, 8.
 दक्षिणस्थ, p 206, 28.
 दक्षिणान्नि, p 179, 19.
 दक्षिणात्, p 383, n.
 दक्षिणात, p 383, n.
 दक्षिणारु, p 253, 24.
 दक्षिणाहं, p 260, 5.
 दक्षिणीय, p 260, 5.
 दक्षिणेन, p 283, n.
 दक्षिणेश्वर, p 253, 24.
 दक्षिण्य, p 260, n.
 दग्ध, p 283, 48.
 दग्धिका, p 233, 49.
 दण्ड, p 22, 33. p 196, 20.
 p 312, 44.
 दण्डक, p 397, n.
 दण्डधर, p 11, 54.

दण्ड—दन्द.

दण्डधार, p 11, n.
 दण्डनीति, p 39, 5.
 दण्डविष्णु, p 239, 75.
 दण्डाहत, p 234, 53.
 दण्डि, p 402, n.
 दण्डिन्, p 402, n.
 दण्डिनी, p 402, n.
 दत्, p 161, n.
 दहु, p 152, n.
 दहुज, p 120, 12.
 दहुण, p 152, 10.
 दहुरोगिन्, p 152, 10.
 दह्, p 152, n.
 दहूण, p 152, n.
 दधित्य, p 91, 1.
 दधिफल, p 91, 2.
 दधिसक्त, p 232, 48.
 दधुज, p 2, 7.
 दन्त, p 161, 42.
 दन्तधावन, p 98, 31.
 दन्तभाग, p 201, 8.
 दन्तघट, p 91, 5. p 91, 2.
 दन्तघटा, p 119, 6.
 दन्ता, p 161, n.
 दन्तावस, p 200, 2.
 दन्तिका, p 120, 10.
 दन्तिन्, p 200, 2.
 दन्दमूक, p 58, 8.

दध्न—दर्श

दध, p 274, 11.
 दध, p 196, 21. p286, 3.
 दधय, p 286, 3.
 दधित, p 283, 47.
 दधनस्, p 11, 51.
 दध्मती, p 146, 38.
 दध्म, p 52, 30.
 दध्मोलि, p 9, 43.
 दध्म, p 236, 62.
 दधा, p 49, 18.
 दधासु, p 263, 15.
 दधित, p 272, 3.
 दर, p 50, 21. p353, 186.
 दरत्, p 386, 9.
 दरिद्र, p 270, 49.
 दरो, p 85, 6.
 दरोदर, p 349, n.
 दडुर, p 67, 24.
 दद्रु, p 152, n.
 दद्रु, p 152, n.
 दर्पक, p 5, 20.
 दर्पण, p 174, 41.
 दर्भे, p 125, 31.
 दर्भि, p 229, 34.
 दर्भी, p 229, n.
 दर्भीकर, p 58, 8.
 दर्श, p 26, 8.
 दर्शक, p 192, 6.

दर्श—दाडि

दर्शन, p 294, 31.
 दल, p 89, 14.
 दव, p 359, 208.
 दविष्ठ, p 276, 18.
 दवीयस्, p 276, 18.
 दधन, p 161, 42.
 दधनवासस्, p 161, 41.
 दधना, p 161, 42.
 दधपुर, p 117, n.
 दधपूर, p 117, n.
 दधवस्, p 3, 9.
 दधनिन्, p 147, 43.
 दधनीयस्, p 325, 90.
 दधा, p 168, 15.
 दसु, p253, 25. p193, 11.
 दल, p 10, 47.
 दहन, p 11, 51.
 दाक्षक, p 296, n.
 दाक्षाय, p 131, 21.
 दाक्षायणी, p 20, 23.
 दाक्षाय, p 131, 21.
 दाक्षिकम्बा, p 395, n.
 दाक्षिण्य, p 260, n.
 दाडिन, p 401, 42, n.
 दाडिनपुष्पक, p 97, 29.
 दाडिनी, p 401, n.
 p 101, n.
 दाडिन्व, p 101, n.

दाण्ड—दायी

दाण्डपाता, p 386, 6.
 दात, p 284, 53.
 दात्यूह, p 131, 21.
 दात्यूह, p 131, n.
 दात, p 223, 13.
 दान, p 182, 28. p200, 5.
 दानव, p 2, 7.
 दानवारि, p 2, 4.
 दानघोरुह, p 260, 6.
 दान्त, p 186, 42.
 p 283, 47.
 दान्ति, p 286, 3.
 दापित, p 268, 40.
 दाज, p 238, 74.
 दाजन्, p 238, 74.
 दाजनी, p 238, 74.
 दानोदर, p 3, 13.
 दायाद, p 326, 91.
 दायित, p 268, n.
 दार, p 138, 6.
 दारद, p 58, 11.
 दारा, p 138, n.
 दारित, p 283, 50.
 दार, p 98, 34. p250, 8.
 दारुण, p 50, 20.
 दारुहरिद्रा, p 109, 20.
 दारुहस्तक, p 229, 34.
 दायादाट, p 130, 17.

दार्ढ्य—दिव.

दार्ढ्यिका, p 114, 7.
 p 245, 102.
 दार्ढ्यी, p 109, 20.
 दार्ढ्य, p 101, n.
 दाढ, p 359, 108.
 दार्ढ्यक, p 70, 36.
 दाढ, p 64, n. p 251, n.
 दाढपुर, p 117, 19.
 दाढपूर, p 117, n.
 दाढी, p 251, 17, n.
 दाढ, p 64, 15. p 251, 17.
 दाढी, p 251, n.
 p 104, 55.
 दाढीसभ, p 394, n.
 दाढेय, p 251, 17.
 दाढेर, p 251, 17.
 दिगम्बर, p 298, 39.
 दिग्गज, p 16, 5.
 दिग्ध, p 281, 39.
 p 212, 56.
 दित, p 284, 53.
 दितिसुत, p 2, 7.
 दिधिषु, p 142, 23.
 दिधिषू, p 142, 23.
 दिन, p 24, 2.
 दिनान्त, p 24, 3.
 दिष्, p 1, n.
 दिष, p 24, 2.

दिव—दीना.

दिवस्यति, p 8, 37.
 दिवा, p 377, 6.
 दिवाकर, p 21, 29.
 दिवाकीर्त्ति, p 251, 10.
 p 252, 20.
 दिविषद्, p 2, 3.
 दिविसत्, p 2, n.
 दिवोकस्, p 366, n.
 दिवोका, p 366, n.
 दिवौ, p 15, 1.
 दिवोकस, p 366, 228. n.
 p 1, 2.
 दिवोका, p 366, n.
 दिव्य, p 114, 10.
 दिव्योपपादूक, p 271, 50.
 दिष्, p 15, n.
 दिषा, p 15, n.
 दिष्य, p 15, 3.
 दिष्ट, p 32, 6. p 310, 37.
 p 24, 1.
 दिष्टान्त, p 218, 84.
 दिष्टा, p 378, 10.
 दीक्षान्त, p 182, 27.
 दीक्षित, p 176, 7.
 दीदिवि, 233, 48.
 दीधिति, p 22, 35.
 दीन, p 270, 49.
 दीनार, p 302, 14.

दीप—दुरा.

दीप, p 174, 40.
 दीपक, p 111, n.
 दीप्ति, p 23, 35.
 दीप्य, p 111, 30.
 दीप्यक, p 301, n.
 दीपं, p 276, 18.
 दीपकोशिका, p 67, n.
 दीपंकोशिका, p 67, 25.
 दीपंदर्शिन, p 176, 6.
 दीर्घंष्ट. p 58, 8.
 दीर्घंष्टन्त, p 99, 37.
 दीर्घंष्ट्र, p 262, 17.
 दीर्घिका, p 68, 28.
 दुःख, p 59, 3.
 दुःप्रवर्षणी, p 112, 2.
 दुःप्रवर्षिणी, p 112, n.
 दुःषम, p 380, 14.
 दुःसर्ग, p 107, 10.
 दुःसर्गा, p 108, 12.
 दुकूल, p 168, 15.
 दुग्ध, p 233, 51.
 दुग्धिका, p 109, 18.
 दुष्टि, p 67, n.
 दुष्टु, p 121, 13.
 दुष्ट, p 4, n.
 दुष्टुभि, p 46, 6.
 दुरध्व, p 77, 16.
 दुरासभा, p 107, 10.

दुरि—दुष्य.

दुरित, p 31, 1.
 दुरोदर, p 349, 173.
 दुर्ग, p 195, 17.
 दुर्गंत, p 270, 49.
 दुर्गति, p 59, 1.
 दुर्गन्ध, p 36, 21.
 दुर्गन्धी, p 36, n.
 दुर्गसञ्चर, p 293, 25.
 दुर्गा, p 7, 33.
 दुर्जन, p 270, 47.
 दुर्धिन, p 18, 13.
 दुर्द्वेज, p 121, n.
 दुर्नामक, p 151, 5.
 दुर्नामन्, p 67, 25.
 दुर्बल, p 147, 44.
 दुर्मानस, p 260, 8.
 दुर्मुख, p 267, 36.
 दुर्मुख्य, p 243, 97.
 दुर्विध, p 270, 49.
 दुर्दृष्ट, p 193, 10.
 दुष्टि, p 67, n.
 दुष्टी, p 67, n.
 दुष्टावन, p 8, 39.
 दुष्कृत, p 31, 1.
 दुष्ट, p 381, 19.
 दुष्मन्, p 116, 16.
 दुष्मधर्मिणी, p 112, n.
 दुष्य, p 169, 21.

दुहि—दृष्टि.

दुहितुःपति, p 145, 32.
 दुहित, p 148, 28. n.
 दूत, p 195, 16.
 दूती, p 141, 17. p 195. n.
 दूत्य, p 195, 16.
 दून, p 284, 52.
 दूर, p 275, 18.
 दूरदर्शिन, p 176, 6.
 दूरी, p 123, 23.
 दूय, p 169, n.
 दूषिका, p 155, 18.
 दूषी, p 155, n.
 दूषीका, p 155, n.
 दूष्य, p 169, n.
 दूष्या, p 202, n.
 दृढ, p 13, 62. p 277, 25. p 313, 47.
 दृढसन्धि, p 277, 25.
 दृति, p 391, 19.
 दृव्य, p 280, 35.
 दृष्ट, p 162, 44. p 362, 219.
 दृष्ट, p 84, 4.
 दृष्ट, p 198, 30.
 दृष्टरजस, 139, 8.
 दृष्टान्त, p 318, 65.
 दृष्टि, p 162, 44. p 311, 41.

देव—देवा.

देव, p 1, 2. p 48, 13.
 p 145, n.
 देवकीमन्दन, p 4, 16.
 देवकुसुम, p 171, 27.
 देवसातक, p 68, 27.
 देवसातविक, p 85, 6.
 देवचन्द्र, p 165, 6.
 देवजग्धक, p 125, 32.
 देवतरु, p 9, 45.
 देवता, p 2, 4. p 380, n.
 देवताह, p 102, 49.
 देवत्व, p 189, n.
 देवदारु, p 99, 34.
 देवद्रव्य, p 266, n.
 देवद्रव्य, p 266, 34.
 देवन, p 334, 120.
 p 258, 45.
 देववत्सल, p 92, 6.
 देवभूय, p 189, 51.
 देवमातृक, p 76, 12.
 देवमोनि, p 2, 6.
 देवर, p 145, 32.
 देवस, p 145, n. p 250, 11.
 देवधिलिङ्ग, p 310, 37.
 देवसभा, p 9, 44.
 देवसायुज्य, p 189, n.
 देवाजीव, p 250, 11.

देवा—दोह.

देवाजीजी, p 150, 11.
 देवी, p 48, 13. p106,2.
 देह, p 145, 32.
 देघ, p 74, 7.
 देघरूप, p 197, 24.
 देह, p 156, 22.
 देहली, 81, 13.
 दैतेव, p 2, 7.
 दैत्व, p 2, 7.
 दैत्वगुरु, p 21, 26.
 दैत्वा, p 115, 11.
 दैत्यारि, p 4, 14.
 दैर्घ्य, p 168, 16.
 दैव, p 32, 6. p 188, 50.
 दैवकीनन्दन, p 4, n.
 दैवज्ञ, p 194, 14.
 दैवज्ञा, p 141, 20.
 दैवत, p 2, 4.
 दैव्य, p 32, n.
 दोला, p 108, 13. p205, 21.
 दोषज्ञ, p 176, 4. p309, 36.
 दोषा, p 377,6. p158,n.
 दोषैकद्वय, p 270, 46.
 दोष, p 158, 31.
 दोहद, p 52, 27.

दोह—द्राक्.

दोहदवती, p 142, 21.
 दौकूल, p 205, n.
 दौत्ता, p 195, n.
 दौवारिक, p 192, n.
 द्युति, p 19, 19. p 23, 35.
 द्यती, p 19, n.
 द्युमणि, p 22, 31.
 द्युम्न, p 242, 91.
 द्युपत्, p 2, n.
 द्युसत्, p 2, n.
 द्यस्य, p 270, n.
 द्यूत, p 258, 45.
 द्यूतकारक, p 258, 44.
 द्यूतकृत्, p 258, 44.
 द्यो, p 1, 1. p 15, 1.
 द्योत, p 23, 36.
 द्रष्ट, p 233, n.
 द्रष्ट्य, p 233, n.
 द्रव, p 53, 32. p 217, 79.
 द्रवन्ती, p 107, 6.
 द्रविण, p 242, 91. p 315, 55.
 द्रविणन्तर, p 216, 70.
 द्रव्य, p 242, 90. p344, 156.
 द्राक्, p 377, 2.

द्राक्षा—द्रोणी.

द्राक्षा, p 111, 26.
 द्राविष्ट, p 285, 62.
 द्राव, p 217, 79.
 द्राविष्ठक, p 118, 23.
 द्रु, p 87, 5.
 द्रुकिस्त्रिज, p 98, 34.
 द्रुषण, p 213, 59. n.
 द्रुण, p 130, 14.
 द्रुणि, p 63, n.
 द्रुणी, p 63, n. p386,9.
 द्रुत, p 283, 49. p 13, 60. p 47, 9.
 द्रुता, p 280, 49.
 द्रुम, p 87, 5.
 द्रुमाजय, p 171, 26.
 द्रुमोत्पल, p 100, 40.
 द्रुमव, p 241, 85.
 द्रुह, p 67, n.
 द्रुहन, p 3, n.
 द्रुहिण, p 3, 12.
 द्रोण, p 314,51.p131,n.
 द्रोणकाक, p 131, 21,
 द्रोणचीरा, p 238, 72.
 द्रोणदुषा, p 238, 72.
 द्रोणि, p 63, n.
 द्रोणिका, p 68, n.
 द्रोणिकी, p 222, n.
 द्रोणी, p 63, 11.

द्रोह—द्विती.

द्रोहचिन्तन, p 34, 13.
 द्रौणिक, p 222, 10.
 दम्भ, p 135, 38. p 361, 214.
 दयातिगा, p 187, 44.
 द्वाःस्य, p 192, n.
 द्वादशाङ्गुल, p 159, 35.
 द्वादशात्मन्, p 21, 29.
 द्वापर, p 34, 12. p 346, 164.
 द्वार, p 81, 16.
 द्वार, p 81, 16.
 द्वारपाल, p 192, 6.
 द्वारिक, p 192, n.
 द्वारिन्, p 192, n.
 द्वास्थ, p 192, 6.
 द्वास्थित, p 192, 6.
 द्वास्थितदर्शक, p 192, n.
 द्विगुणाकृत, p 222, 9.
 द्विज, p 134, 32. p 308, 32. p 175, n.
 द्विजन्मन्, p 175, n.
 द्विजराज, p 18, 16.
 द्विजा, p 114, 8.
 द्विजाति, p 175, 3. n.
 द्विजिह्व, p 338, 186.
 द्वितीया, p 138, 5.
 द्वितीयाकृत, p 222, n.

द्विष — धन.

द्विष, p 200, 2.
 द्विषाद्य, p 197, 27.
 द्विरद, p 200, 2.
 द्विरेक, p 133, 29.
 द्विवर्षा, p 237, 68.
 द्विष्, p 193, n.
 द्विष, p 193, n.
 द्विषत्, p 193, 10.
 द्विष्टाय, p 378, 10.
 द्विष्ठ, p 244, n.
 द्विसौत्य, p 222, n.
 द्विष्टस्य, p 222, n.
 द्विष्टायती, p 237, 68.
 द्वीप, p 62, 8.
 द्वीपवती, p 69, 30.
 द्वीपिन्, p 127, 1.
 द्वैषण, p 193, 10.
 द्वेष्य, p 269, 45.
 द्वैध, p 195, 18.
 द्वैप, p 205, 22.
 द्वैमातुर, p 7, 33.
 द्वाष्ट, p 244, 98.
 धट, p 390, 17.
 धन, p 47, 9.
 धनक्षय, p 10, 48.
 धनद, p 14, 64.
 धनहरी, p 116, 16.

धना—धर्म.

धनाधिप, p 14, 64.
 धनिक, p 230, n.
 धनिन्, p 261, 10.
 धनिनी, p 261, n.
 धनिष्ठा, p 20, 24.
 धनीयक, p 230, n.
 धनुःश्रेणी, p 106, 2. n.
 धनु, p 211, n.
 धनुर्धर, p 208, 37.
 धनुर्माथ्य, p 212, 59.
 धनुर्यास, p 107, n.
 धनुष्पट, p 94, 15.
 धनुष्मत्, p 208, 37.
 धनुस्, p 211, 51.
 धनू, p 211, n.
 धनेयक, p 230, n.
 धन्य, p 230, n.
 धन्या, p 230, n.
 धन्याक, p 230, 38.
 धन्याम्न, p 230, 39.
 धन्य, p 211, n.
 धन्यन्, p 211, n.
 धन्ययवास, p 107, n.
 धन्यवास, p 107, 10.
 धन्विन्, p 208, 37.
 धनन, p 124, 28.
 धमनि, p 116, n. p 154, 16.

धम — धाना.

धमनो, p 154, n. p116,
18. n.
धम्मिज्ज, p 163, 48.
धर, p 84, 1.
धरणि, p 73, 2.
धरणी, p 73, n.
धरा, p 73, 2.
धरित्री, p 73, 2.
धर्म्म, p 31, 2. p340, 141.
धर्म्मचिन्ता, p 52, 28.
धर्म्मध्वजिन्, p 190, 53.
धर्म्मपत्तन, p 229, 36.
धर्म्मराज, p2, 8. p308, 33.
धर्म्मसंहिता, p 40, 7.
धर्षणी, p 139, n.
धर्षिणी, p 139, 10.
धव, p145, 35. p360, 208.
धवल, p 37, 22. p237, 68.
धवला, p 237, 68.
धवली, p 237, n.
धवित्, p 180, n.
धातकी, p 115, 12.
धातु, p 85, 8. p319, 68.
धातुपुष्पिका, p 115, n.
धाह, p 3, 12.
धाहपुष्पिका, p 115, 12.
धात्री, p 350, 178.
धाना, p 232, 47.

धामु — धोन्द्रि.

धातुष्क, p 208, 37.
धान्य, p 225, 21.
p 230, n.
धान्यक, p 230, n.
धान्यत्वच्, p 225, 22.
धान्यांश्च, p 314, 48.
धान्याम्ह, p 230, 39.
धामनु, p 336, 126.
धामामेव, p 107, 7.
p 113, 5.
धाया, p 180, 21.
धारण, p 206, 26.
धारणा, p 197, 26.
धारा, p 204, 17. n.
धाराधर, p 16, 8.
धारासम्पात, p 17, 13.
धात्तराद्, p 132, 24.
धावनि, p 108, 11.
धिक्, p 371, 2. n.
धिक्षित, p 268, 39. p282,
43.
धिषण, p 20, 25.
धिषणा, p 33, 10.
धिष्ट, p 344, n.
धिष्ण्य, p 344, 157.
धी, p 33, 10. p 384, n.
p 34, n.
धीन्द्रिय, p 35, 17.

धीन — धूया.

धीमत्, p 176, 5.
धीमतो p 140, 12.
धीर, p 170, 26. p176, 5.
धीवर, p 64, 15.
धीवरी, p 64, n.
धीशक्ति, p 283, 25.
धीसचिव, p 192, 4.
धुत, p 280, 36.
धुनि, p 69, n.
धुनी, 69, 30.
धुरन्धर, p 236, 65.
धुर्, p 205, 23.
धुरा, p 205, n.
धुरीण, p 236, 65.
धुर्य, p 236, 65.
धुर्वह, p 236, 65.
धुवित्, p 180, 23.
धुस्तुर, p 104, n.
धुस्तूर, p 104, 58.
धूत, p 28, 36.
धूनी, p 69, n.
धूपायित, p 284, 52.
धूपित, p 284, 52.
धूमकेतु, p 317, 61.
धूमवोनि, p 16, 9.
धूमल, p 37, 25.
धूया, p 297, 42.
धूयाट, p 130, 16.

धूस्त्र—ध्वनि.

धूस्त्र, p 37, 25.
 धूर्जटि, p 6, 28.
 धूर्त्त, p 104, 58. p 258,
 44. p 270, 47.
 धूर्धर, p 236, n.
 धूलि, p 215, 66. n.
 धूली, p 215, n.
 धूसर, p 37, 23.
 धूस्त्र, p 104, n.
 धृति, p 321, 77.
 धृष्ट, p 265, 25.
 धृष्ण, p 264, n.
 धृष्णमियात, p 264, 25.
 धृष्णल, p 264, 25.
 धृष्णि, p 22, 34.
 धेनु, p 238, 71.
 धेनुका, p 200, 4. p 302, 15.
 धेनुष्या, p 238, 72.
 धैनुक, p 235, 60.
 धैवत, p 45, 1.
 धौतकौशेय, p 167, 14.
 धौरितक, p 204, 16.
 धोरिय, p 236, 65.
 ध्याम, p 125, 32.
 ध्वज, p 215, 67.
 ध्वजिनी, p 210, 46.
 ध्वनि, p 44, 1.
 ध्वनित. p 282, 44.

ध्वस्त—नगौ.

ध्वस्त, p 284, 53.
 ध्वांस, p 131, 20.
 p 363, 221.
 ध्वान, p 44, 1.
 ध्वान्त, p 56, 3.
 ध्रुव, p 19, 21. p 87, 8.
 p 276, 22. p 181, 24.
 ध्रुवा, p 13, 3.
 न, p 379, n.
 नकुच, p 100, n.
 नकुलेष्टा, p 113, 3.
 नक्त, p 377, 6.
 नक्तक, p 168, 16.
 नक्तमाल, p 97, 28.
 नक्ता, p 66, 21.
 नक्षत्र, p 20, 22. n.
 नक्षत्रमाला, p 166, 8.
 नक्षत्रेश, p 18, 16.
 नख, p 159, 34. p 116, 17.
 नखर, p 159, 34.
 नखरा, p 159, n.
 नखी, p 116, n.
 नग, p 304, 20.
 नगज, p 200, n.
 नगर, p 77, n.
 नगरी, p 77, n. p 8, 40.
 नगौकस्, p 134, 33.

नग्न—नन्दि.

नग्न, p 268, 39.
 नग्नह, p 257, n.
 नग्नह, p 257, 42.
 नग्निका, p 139, 8.
 p 141, 17.
 नट, p 99, 37. p 250, n.
 नटन, p 47, 10.
 नटी, p 116, 17.
 नह, p 124, 28. p 397, 33.
 नडप्राय, p 75, 9.
 नडमीन, p 65, n.
 नडसंहति, p 126, 33.
 नड्या, p 126, 33.
 नडूत्, p 75, 9.
 नडूख, p 75, 9.
 नत, p 381, 18. p 276, 20.
 नतनासिक, p 148, 45.
 नदी, p 68, 29.
 नदीनाटक, p 76, 12.
 नदीसर्ज, p 96, 25.
 नद्दी (नद्दी), p 254, 31.
 ननंद, p 144, n.
 ननांद, p 144, 29.
 ननु, p 380, 14. p 373, 10.
 नन्दक, p 5, 24.
 नन्दन, p 8, 41.
 नन्दि, p 31, n.
 नन्दिह, p 116, 16.

नन्दी—नर्म.

नन्दीद्वय, p 116, n.
 नन्द्यावर्त्त, p 80, 10.
 नपुंसकम्, p 146, 39.
 नप्त, p 144, n.
 नप्ती, p 144, 29.
 नभ, p 15, n.
 नभस्, p 368, 234, p15,
 1. n. p 29, 16.
 नभसङ्गम, p 134, 34.
 नभस्य, p 29, 17.
 नभस्यत्, p 12, 58.
 नमस्, p 381, 18.
 नमसित, p 284, 51.
 नमस्कारो, p 119, 7.
 नमस्या, p 184, 34.
 नमस्थित, p 284, 51.
 नमुचिस्तदन, p 8, 39.
 नय, p 288, 9.
 नयन, p 162, 44.
 नर, p 137, 1.
 नरक, p 59, 1.
 नरपति, p 191, n.
 नरवाहन, p 14, 64.
 नर्त्तक, p 47, 11.
 नर्त्तकी, p 47, 8.
 नर्त्तन, p 47, 10.
 नर्त्तदा, p 69, 32.
 नर्त्तान्, p 53, 32.

नल — नाक.

नल, p 125, 31.
 नलकुवर, p 14, 65.
 नलद, p 125, 30.
 नलनीन, p 65, 18.
 नलिन, p 71, 39.
 नलिनी, p 71, 39.
 नली, p 116, 17.
 नल्य, p 77, 18.
 नव, p 278, 27.
 नवदल, p 72, 43.
 नवनीत, p 233, 52.
 नवमासिका, p 103, 53.
 नवसूतिका, p 238, 71.
 नवाम्बर, p 167, 13.
 नवीन, p 278, 27.
 नवीकृत, p 233, 52.
 नव्य, p 278, 27.
 नट, p 218, 80.
 नटचेष्टता, p 54, 33.
 नटाग्नि, p 190, 52.
 नटेश्वर, p 26, 9.
 नसा, p 161, n.
 नस्तित, p 236, 63.
 नस्या, p 161, n.
 नस्योत्, p 263, 63.
 नडि, p 379, n.
 ना, p 379, 11.
 नाक, p 1, 1. p 298, 2.

नाकु—नामा.

नाकु, p 76, 14.
 नाकुली, p 192, 2.
 नाग, p 56, n. p 200, 2.
 p 305, 22.
 नागकेसर, p 101, n.
 नागकेसर, p 101, 45.
 नागजिह्वा, p 246, 108.
 नागर, p 230, 38.
 नागरङ्ग, p 95, 18.
 नागलोक, p 56, 1.
 नागपत्नी, p 113, 5.
 नागपत्नी, p 114, 8.
 नागसम्भव, p 246, 105.
 नागसुगन्धा, p 112, n.
 नागान्तक, p 5, 25.
 नाक्ष, p 47, 10.
 नाडि, p 154, n.
 नाडिकेश, p 126, n.
 नाडीम्वन, p 249, 8.
 नाडी, p 154, 16. p 313,
 45. p 225, 22.
 नाडीम्वन, p 151, 5.
 नाथवत्, p 262, 16.
 नाद, p 44, 1.
 नादेयी, p 93, 11. p 95,
 18. p 113, 6.
 नाना, p 376, 3.
 नानाद्वय, p 282, 43.

नान्दि—नार्य.

- नान्दिकर, p 267, n.
 नान्दीकर, p 267, 38.
 नान्दीवादिन्, p 267,
 38.
 नापित, p 250, 10.
 नाभि. p392,20.p172,n.
 p 205.24. p339,139.
 नाभी, p 205, n. p 339,
 109.
 नाम, p 374, 13.
 नामधेय, p 40, 8.
 नामन्, p 48, 8.
 नाय, p 288, 9.
 नायक, p 161, 11.
 नार, p 161, n.
 नारक, p 59, 1.
 नारद, p 9, 43.
 नाराच. p 212, 55.
 नाराची, p 255, 32.
 नारायण, p 3, 13. n.
 नारायणी, p 109, 19.
 नारिकेर, p 126, 34.
 नारिकेल, p 126, n.
 नारिकेलि, p 126, n.
 नारिकेली, p 126, n.
 नारी, p 137, 2.
 नारीकेल, p 126, n.
 नायक, p 95, n.

नाल—निक.

- नाल, p 245, n. p 71,n.
 p 225, 22.
 नाली, p 71, n.
 नाविक, p 63, 12.
 नाव्य, p 62, 10.
 नाथ, p 218, 85.
 नासत्य, p 10, 47.
 नासा, p81,13.p161,40.
 नासिका, p 161, 40.
 नासिकौ, p 10, n.
 नास्तिकता, p 34, 13.
 निःकासित, p 268, 39.
 निःक्रान्त, p 268, n.
 निःप्रभ, p 283, 49.
 निःशक्त, p 196, 22
 निःशेष, p 275, 14.
 निःशोध्य, p 273, 5.
 निःश्रेणि, p 82, 18.
 निःश्रेणी, p 82, n.
 निःश्रेयस. p 34, 15.
 निःषम, p 380, 14.
 निःसरण, p 82, 19.
 निःस्व, p 270, 49.
 निकट, p 275, 16.
 निकर, p 135, 39.
 निकर्षण, p 82, 19.
 निकष, p 255, 32.
 निकषा, p 381, 19.

निक—निगा.

- निकषात्मज, p 12, 55.
 निकस, p 255, n.
 निकाम, p 235, 57.
 निकाय, p 136, 42.
 निकाय, p 79, 5.
 निकार, p 290, 15.
 p 295, 36.
 निकारण, p 218, 81.
 निकास, p 256, n.
 निकुञ्जक, p 242, 89.
 निकुञ्ज, p 85, 8.
 निकुम्भ, p 120, 10.
 निकुरण, p 135, 40.
 निकत, p 268,41.p270,
 46.
 निक्षति, p 53, 30.
 निकट, p 272, 3.
 निक्षेपन, p 78, 4.
 निकोचक, p 93, 9.
 निक्षय, p 44, 3.
 निक्षाय, p 44, 3.
 निखिल, p 275, 14.
 निगद, p 202, 9.
 निगद, p 290, 12.
 निगम, p 77, 1. p 340,
 142.
 निगाद, p 290, 12.
 निगार, p 296, 37.

निगा—निध.

निगास, p 203, 16.
 निगह, p 290, 13.
 निगाह, p 296, n.
 निघ, p 295, 36.
 निघस, p 234, 56.
 निघ्न, p 262, 16.
 निचिकी, p 237, n.
 निचुल, p 100, 41. p 169, n.
 निचोल, p 169, 18.
 निचोली p 169, n.
 निज, p 309, 34.
 नितम्ब, p 157, 25.
 नितम्बस्थ, p 157, 26.
 नितम्बिनी, p 137, 3.
 नितान्त, p 13, 62.
 नित्य, p 13, 61.
 निदाघ, p 30, 19. p 54, 33.
 निदान, p 32, 6.
 निदिग्ध, p 280, 38.
 निदिग्धिका, p 108, 12.
 निदेश, p 197, 25.
 निद्रा, p 54, 36.
 निद्राण, p 266, 33.
 निद्राह, p 266, 33.
 निद्रित, p 266, n.
 निधन, p 218, 85. p 336, 125.

निधि—निया.

निधि, p 14, 67.
 निधुवन, p 190, 56.
 निध्यान, p 294, 31.
 निनद, p 44, 1.
 निनाद, p 44, 1.
 निन्दा, p 41, 14.
 निप, p 228, 32.
 निपठ, p 294, 29.
 निपाठ, p 294, 29.
 निपातन, p 294, 27.
 निपान, p 68, 26.
 निपुण, p 259, 4.
 निवर्हण, p 218, 81.
 निभ, p 256, 38.
 निभृत, p 264, 25.
 निमय, p 240, 81.
 निमित्त, p 322, 79.
 निमेष, p 27, 11,
 निम्न, p 64, 15.
 निम्नगा, p 69, 30.
 निम्ब, p 100, 43.
 निम्बतरु, p 92, 6.
 नियति, p 32, 6.
 नियन्तृ, p 206, 27.
 नियम, p 184, 37. p 188, 48. p 34, 14.
 नियातन, p 294, n.
 नियामक, p 63, 12.

निया—निर्ज.

निवाण, p 63, n.
 नियुत, p 393, 24.
 नियुह, p 216, 75.
 नियोज्य, p 251, 17.
 निर्, p 375, 14.
 निरङ्कुश, p 262, n.
 निरन्तर, p 275, 15.
 निरय, p 59, 1.
 निरर्गस, p 279, 33.
 निरर्थक, p 278, 31.
 निरवयव, p 292, 15.
 निरसन, p 295, 31.
 निरस्त, p 212, 56.
 निराकारिण्यु, p 265, 30.
 निराकृत, p 268, 40.
 निराकृति, p 189, 53.
 p 295, 31.
 निराणय, p 152, 8.
 निरीष, p 223, n.
 निरीष, p 223, 13. n.
 निरोध, p 290, n.
 निर्हति, p 59, 2.
 निर्गन्धन, p 218, n.
 निर्युंखो, p 102, n.
 निर्युंखो, p 102, 49.
 निर्यन्धन, p 218, 82.
 निर्घोष, p 44, 1.
 निर्जर, p 1, 2.

निर्जि—निर्वा.

निर्जितेन्द्रियप्राण, p186,
43.

निर्भर, p 85, 5.

निर्णय, p 34, 12.

निर्णेत, p 273, 5.

निर्णेतक, p 250, 10.

निर्देश, p 199, 25.

निर्णय्य, p 261, n.

निर्णय, p 369, 238.

निर्णय्य, p 218, n.

निर्भर, p 13, 62.

निष्पद, p 200, 4.

निष्पत्त, p 57, 6.

निष्पत्तक, p 58, 9.

निर्णय्य, p 262, n.

निर्णय, p 201, 6.

निर्णयतन, p 335, 122.

निर्णय, p 344, 155.

निर्णय, p 370, 238.

निर्णय, p 49, n.

निर्णय, p 182, 29.

निर्णय, p 294, 31.

निर्णय, p 49, 15.

निर्णय, p 282, 45. p34,
15.

निर्णय, p 282, 45.

निर्णय, p 41, 13. p 326,
92.

निर्वा—निश्चि.

निर्वाप, p 182, n.

निर्वाप, p 218, 83.

निर्वाय्य, p 261, 213.

निर्वासन, p 218, 82.

निर्वात्त, p 283, 50.

निर्वाय, p 256, 39. p362,
217.

निर्वायन, p 56, 2.

निर्वाय, p 44, 1.

निर्वाय, p 291, 17.

निर्वायिन्, p 36, 20.

निर्वाय, p 79, 5.

निर्वाय, p 135, 39.

निर्वाय, p 224, 27.

निर्वाय, p 182, 30.

निर्वाय, p 188, 49.
p 168, 15.

निर्वाय, p 168, n.

निर्वाय, p 168, n.

निर्वाय, p 199, 1.

निर्वाय, p 25, 4.

निर्वाय, p 181, n.

निर्वाय, p 252, n.

निर्वाय, p 79, 5.

निर्वाय, p 18, 15.

निर्वाय, p 218, 81.

निर्वाय, p 230, 41.

निर्वाय, p 281, 40.

निशी—निष्ठी.

निशीय, p 25, 6.

निशीयिनी, p 25, 4.

निशीय, p 34, 12.

निशीय, p 82, n.

निशीय, p 82, n.

निशीय, p 212, 56.

निशीय, p 208, 37. n.

निशीय, p 45, n.

निशीय, p 78, 2.

निशीय, p 62, 9.

निशीय, p 84, 3.

निशीय, p 45, 1. p 252,
20.

निशीय, p 206, 27.

निशीय, p 218, 81.

निशीय, p 32, 14.

निशीय, p 142, 21.

निशीय, p 142, n.

निशीय, p 268, 39.

निशीय, p 89, 13.

निशीय, p 115, 13.

निशीय, p 120, n.

निशीय, p 89, 13.

निशीय, p 293, 25.

निशीय, p 49, 15. p 312,
43.

निशीय, p 231, 44.

निशीय, p 296, 38.

निष्ठु—निष्क.

निष्ठुर p43,19. p277,25.
 निष्ठूत, p 280, 37.
 निष्ठूति, p 296, 38.
 निष्ठेवं, p 296, n.
 निष्ठेवन, p 296, 38.
 निष्ठेवा, p 296, n.
 निष्ठात, p 259, 4.
 निष्ठाक, p 282, 45.
 निष्ठास, p 283, 50.
 निष्ठाव, p 293, 24.
 निष्ठाभ, p 200, 49.
 निष्ठावाणि, p 167, 13.
 निष्कला, p 143, n.
 निष्कली, p 143, n.
 निसर्ग, p 55, 38.
 निष्ठुट, p 280, 38.
 निस्तर्हिष, p 218, 82.
 निस्तल, p 276, 19.
 निस्त्रिंश, p 213, 57.
 निष्ठाव, p 233, 49.
 निस्तन, p 44, 1.
 निस्तान, p 44, 1.
 निस्तनन, p 218, 82.
 निष्ठाका, p 66, 22.
 निस्त्रिंसन, p 218, 81.
 निष्ठोन, p 251, 16.
 निष्कव, p 42 17. p360,
 210.

निष्ठा—नीवी.

निष्ठाद, p 44, 1.
 नोकाय, p 256, 38.
 नीच, p 251, 16.
 नोचिका, p 237, n.
 नोचिकी, p 237, n.
 नीची, p 276, n.
 नीचैस्, p 380, 17.
 नीड, p 135, 37.
 नीडीङ्गव, p 134, 34.
 नोध, p 81, 14.
 नीप, p 96, 22.
 नीर, p 61, 4.
 नील, p 87, 23.
 नीलकण्ठ, p 312, 42.
 p 133, 33.
 नीलकु, p 130, 13.
 नीलखोहित, p 6, 28.
 नीला, p 37, n. p133,n.
 नीलाङ्ग, p 130, n.
 नीलाङ्गर, p 4, 19.
 नीलाम्बुजान्, p 70, 37.
 नीलिका, p 103, 51.
 नीलिनी, p 108, 13.
 नीली, p108,13.p133,n.
 नीवाक, p 292, 23.
 नीवार, p 226, 25.
 नीवि, p 361, n.p240,n.
 नीवी, p240,80.p361,214.

नीट—नेप.

नीटय, p 75, 8.
 नीवार, p 169, 20.
 नीहार, p 19, 19.
 रु. p 380, n. p 373, 9.
 रुति, p 41, 12.
 रुत्त, p 280, 37.
 रुच, p 280, 37.
 नूतन, p 278, 27.
 नूत, p 278, 27.
 नूद, p 96, 22.
 नून, p 374, 12. p 380,
 16.
 नूपुर, p 166, 11.
 नृ, p 187, n.
 नृत्य, p 47, 10.
 नृप, p 191, 1. n.
 नृपति, 191, n.
 नृपसङ्गानु, p 199, 32.
 नृपसभ, p 394, n.
 नृपासन, p 198, 31.
 नृयंस, p 270, 47.
 नृसेन, p 400, 40. n.
 नेह, p 261, 11.
 नेल, p 162, 44. p 351,
 182.
 नेलाम्बु, p 162, 44.
 नेदिष्ठ, p 275, 18.
 नेपथ्य, p 164, 1.

नेमि—न्याय.

नेमि, p 68, 27. p 205,
24. p 92, n.
नेमिन्, p 92, n.
नेमी, p 92, n. p 205, n.
नैकभेद, p 279, 32.
नैगम, p 239, 78.
नैचिकी, p 237, 67.
नैपाली, p 246, 109.
नैमेव, p 240, 81.
नैययोध, p 90, 18.
नैर्हत, p 12, 56. n.
p 15, 4.
नैष्किक, p 192, 7.
नैर्हिमिक, p 208, 38.
नो, p 379, 11.
नौ, p 62, 10.
नौकादण्ड, p 63, 13.
न्यक्, p 276, n.
न्यक्ष, p 365, 227.
न्ययोध, p 328, 98.
न्ययोधी, p 107, 6.
न्यङ्, p 276, n.
न्यङ्, p 129, 10.
न्यच्, p 276, 20.
न्यस्त, p 280, 28.
न्याद, p 234, 56.
न्याय, p 197, 24.
न्याय, p 197, 25.

न्यास—पंक्ति.

न्यास, p 240, 81.
न्युङ्, p 390, 17.
न्युज, p 153, 12.
न्यून, p 337, 130.
पक्षय, p 83, 20.
पक्ष, p 282, 46.
पक्ष, p 27, 12. p 163,
49. p 364, 222. p 212,
55. p 134, n.
पक्षक, p 81, 14.
पक्षति, p 24, 1. p 135, 86.
पक्षती, p 24, n.
पक्षद्वार, p 81, 14.
पक्षभाग, p 201, 8.
पक्षमूल, p 135, 36.
पक्षस्, p 134, n.
पक्षान्त, p 26, 7.
पक्षिणी, p 25, 5.
पक्षिन्, p 134, 32.
पक्षिन्, p 335, 123.
पक्ष, p 31, 1.
पक्षिन्, p 75, 10.
पक्षेष्ट, p 71, 40.
पक्ष, p 149, 48. n.
पक्ष, p 149, n.
पंक्ति, p 86, 4. p 180, n.
p 321, 74.

पंक्ती—पटी.

पंक्ती, p 86, n.
पक्षम्पचा, p 109, 20.
पक्षम्पचा, p 109, n.
पचा, p 288, 8.
पक्षजन, p 187, 1.
पक्षता, p 218, 84.
पक्षत्व, p 218, n.
पक्षदशी, p 26, 7.
पक्षम, p 45, 1.
पक्षरात्र, p 388, n.
पक्षलक्ष्य, p 39, 6.
पक्षयर, p 5, 20.
पक्षयात्र, p 159, 32.
पक्षाकुल, p 98, 32.
पक्षाहिका, p 254, n.
पक्षास्य, p 127, 1.
पक्षर, p 396, 31.
पक्षिका, p 386, 7.
पट, p 81, n.
पटक्षर, p 168, 16.
पटल, p 81, 14. p 358,
203.
पटलप्रान्त, p 81, 14.
पटभेदन, p 77, n.
पटवासक, p 174, 41.
पटङ्, p 46, 6. p 217, 76.
पटि, p 168, n.
पटी, p 168, n.

पटु—पत.

पटु, p 122, 20. p 252, n.
 p 311, 42. p 267, n.
 पटुपर्णी, p 119, 8.
 पटोल, p 123, 20.
 पटोलिका, p 113, 6.
 पटु, p 390, 17.
 पटुन, p 77, n.
 पटुनी, p 77, n.
 पट्टिका, p 95, 21.
 पट्टिन्, p 95, 21.
 पट्टिय, p 392, 21.
 पट्टिस, p 392, n.
 पण, p 242, 88. p 256,
 39. p 314, 49.
 पणव, p 47, 8.
 पणावित, p 285, 59.
 पणित, p 285, 59.
 पणितव्य, p 240, 82.
 पण्ड, p 146, 39.
 पण्डित, p 176, 5.
 पण्ड, p 240, 82.
 पण्यवीथिका, p 78, 2.
 पण्या, p 121, 15.
 पण्यजीव, p 339, 79.
 पतग, p 134, 33.
 पतङ्ग, p 133, 28.
 पतङ्गिका, p 133, 27.
 पततु, p 134, 33.

पत—पता.

पतत्, p 134, 36.
 पतत्रिन्, p 134, 33.
 पतत्रिन्, p 134, 33.
 पतदुपङ्ग, p 174, 40.
 p 392, 21.
 पतयाव, p 265, 27.
 पताका, p 215, 67.
 पताकी, p 208, 39.
 पति, p 145, 35. p 261, 10.
 पतिम्बरा, p 138, 7.
 पतिव्रता, p 138, 6.
 पतिवली, p 140, 12.
 पत्तङ्ग, p 172, n.
 पत्तन, p 77, 1.
 पत्ति, p 208, 34. p 210,
 48.
 पत्तिसंहति, p 208, 35.
 पत्तिन्, p 212, 55.
 p 134, 33.
 पत्नी, p 138, 5.
 पत्न, p 89, 14.
 पत्नङ्ग, p 172, n.
 पत्नपरशु, p 255, 33.
 पत्नपाखा, p 165, 4.
 पत्नरथ, p 134, 33.
 पत्नखेडा, p 170, 24.
 पत्नाङ्ग, p 172, 33.
 p 247, 111.

पता—पद्म.

पताङ्गुलि, p 170, 24.
 पतिन्, p 134, 33. p 130,
 15.
 पद्मोर्ध्व, p 99, 37.
 पद्म, p 76, n.
 पद्मन, p 76, n.
 पद्मिक, p 195, 17.
 पद्मिका, 195, n.
 पद्मिकी, p 195, n.
 पद्मिन्, p 76, n.
 पद्म्या, p 100, 39.
 पद्म, p 156, n.
 पद्म, p 156, n. p 327, 96.
 पद्मन, p 208, 34.
 पद्मि, p 76, n.
 पद्मी, p 76, 15.
 पदाजि, p 208, 34.
 पदाति, p 208, 34.
 पदातिक, p 208, 34.
 पदिक, p 208, 35.
 पद्म, p 208, 35.
 पद्मति, p 76, 15.
 पद्मती, p 76, n.
 पद्म, p 200, n.
 पद्मक, p 201, 7.
 पद्मचारिणी, p 120, 11.
 पद्मनाभ, p 4, 15.
 पद्मनाभि, p 4, n.

पद्म—परः.

पद्मपत्र, p 120, 11.
 पद्मराग, p 243, 93.
 पद्मा, p 5, 22. p 120, 11.
 पद्माकर, p 68, 28.
 पद्माट, p 120, 13.
 पद्माक्षया, p 5, 22.
 पद्मिन्, p 200, 3.
 पद्मिनी, p 71, 39.
 p 200, n.
 पद्य, p 366, 31.
 पद्या, p 76, 15.
 पनस, p 100, 41.
 पनाधित, p 285, 59.
 पनित, p 285, 59.
 पक्ष, p 284, 53.
 पक्षग, p 58, 8.
 पक्षगायन, p 5, 25.
 पक्ष्, p 60, 3. p 233,
 51. p 368, 235.
 पक्ष्, p 233, 51.
 पयोधर, p 347, 165.
 पर, p 355, 193. p 193,
 11.
 परंयत, p 274, n.
 परंसङ्ख, p 274, n.
 परःयत, p 274, 13. n.
 परःयता, p 274, 13.
 परःसङ्ख, p 274, n.

परः—परा.

परःखस्, p 382, n.
 परजात, p 252, 18.
 परजित, p 252, n.
 परतन्त्र, p 262, 16.
 परपिण्डाद, p 263, 20.
 परभृत्, p 131, 20.
 परभृत, p 131, 19.
 परम, p 379, 12.
 परमाक्ष, p 181, 23.
 परमेष्ठिन्, p 3, 11.
 परम्पराक, p 181, 25.
 परवत्, p 262, 16.
 परशु, p 213, 60.
 परश्वध, p 213, 60.
 परश्वस्, p 382, 22.
 परश्वध, p 213, n.
 पराक्रम, p 216, 71.
 p 340, 141.
 पराग, p 90, 17. p 305,
 22.
 पराङ्मुख, p 266, 33.
 पराधित, p 252, 18.
 पराधीन, p 266, 33.
 पराजय, p 217, 80.
 पराजित, p 218, 80.
 पराधीन, p 262, 16.
 पराक्ष, p 263, 20.
 पराभूत, p 218, 80.

परा—परि.

पराय, p 382, 20.
 परायण, p 286, 2.
 परारि, p 382, n.
 पराङ्ग, p 273, 7.
 पराशरिन्, p 185, n.
 पराशरी, p 185, n.
 परासन, p 218, 81.
 परासु, p 218, 85.
 परास्कन्दिन्, p 253, 25.
 परि, p 155, n.
 परिकर, p 347, 167.
 परिकर्षण, p 169, 22.
 परिक्रम, p 291, 16.
 परिक्रिया, p 292, 20.
 परिशिप्त, p 280, 37.
 परिष्ठा, p 68, 29.
 परिपङ्क, p 210, 47. n.
 p 370, 239.
 परिष, p 307, 28. p 213,
 59.
 परिषातन, p 213, 59.
 परिषय, p 292, 23.
 परिचर, p 207, 30.
 परिचर्या, p 184, 34.
 परिचार्य, p 180, 20.
 परिचारक, p 251, 17.
 परिणत, p 282, 46.
 परिणय, p 191, 56.

परि—परि.

परिष्ठाप, p 291, 15.
 परिष्ठाप, p 258, 46.
 परिष्ठाप, p 168, 16.
 परितस्तु, p 379, 13.
 परित्वाण, p 287, 5.
 परिदान, p 240, 81.
 परिदेवन, p 42, 16.
 परिधान, p 196, 18.
 परिधि, p 22, 34-p328,
 99.

परिधिस्थ, p 207, 30.
 परिपण, p 240, 80.
 परिपंथिन्, p 193, 11.
 परिपाटि, p 184, n.
 परिपाटी, p 184, 36.
 परिपूर्णता, p 173, 38.
 परिपेक्ष, p 117, n.
 परिपेक्षव, p 117, 19.
 परिपुत्र, p 277, 24.
 परिवर्द्ध, p 370, 241.
 परिवध, p 50, 22.
 परिभाव, p 50, 22.
 परिभाषण, p 42, 15.
 परिभूत, p 284, 56.
 परिमल, p 36, 19.
 p 290, 13.

परिरम्भ, p 294, 20.
 परिवत्सव, p 30, n.

परि—परि.

परिवर्जन, p 218, 82.
 परिवर्त्त, p 240, n.
 p 30, n.
 परिवादिनी, p 45, 3.
 परिवापित, p 279, 35.
 परिवार, p 348, n.
 परिवाह, p 62, n.
 परिविन्ति, p 190, 55.
 परिहृढ, p 261, 11.
 परिहृत्ति, p 190, n.
 परिहृत्ति, p 190, n.
 परिवेत्तृ, p 190, 55.
 परिवेष, p 22, n.
 परिवेष, p 22, 34.
 परिव्याध, p 93, 11.
 p 100, 41.
 परित्राज्, p 185, 41.
 परित्राजक, p 185, n.
 परिबहु, p 178, 14.
 परिष्कन्द, p 252, n.
 परिष्कस, p 252, n.
 परिष्कार, p 164, 3.
 परिष्कृत, p 164, 2.
 परिहोष, p 202, n.
 परिष्वङ्ग, p 294, 30.
 परिसर, p 76, 14.
 परिसर्प, p 292, 20.
 परिसर्प्या, p 184, n.
 p 292, 21.

परि—परै.

परिष्कन्द, p 252, 18.
 परिष्कस, p 252, n.
 परिस्तोष, p 202, 10.
 परिष्कन्द, p 173, 38.
 परिष्कन्द, p 173, n.
 परिष्कृत, p 256, 39.
 परिष्कृता, p 257, 40.
 परीक्षक, p 260, 7.
 परीक्षाध, p 258, n.
 परीभाव, p 50, n.
 परीरम्भ, p 294, n.
 परीवर्त्त, p 240, 81.
 परीवाद, p 41, 13.
 परीवाप, p 337, 132.
 परीवार, p 348, 171.
 परीवाह, p 62, 10. n.
 परीष्टि, p 183, 31.
 परीसर्प्या, p 292, n.
 परीसार, p 292, 21.
 परीहास, p 53, 32.
 परु, p 124, n.
 परुत्, p 382, 20. n.
 परुष, p 43, 19. p273, n.
 परुस्, p 124, 27. n.
 परेत, p 218, 85.
 परेतराज्, p 11, 53.
 परेता, p 59, n.
 परेद्यावि, p 382, 21.

परे—पर्यु.

परेष्टुका, p 238, 71.
 परैधित, p 252, 18.
 परोक्ष, p 278, n.
 परोक्षी, p 132, n.
 परोक्षी, p 132, 26.
 परकटिन्, p 93, n.
 परकटी, p 93, 13. n.
 परजनी, p 109, 20.
 परजन्य, p 342, 148.
 पर्य, p 94, 10. p89,14.
 पर्यशाखा, p 79, 6.
 पर्यास, p 105, 60.
 पर्या, p 70, n.
 पर्यङ्ग, p 174, 39.
 पर्येटन, p 184, 35.
 पर्यन्तम्, p 76, 14.
 पर्यय, p 184, 36.
 पर्यवस्था, p 292, 21.
 पर्याप्त, p 235, 57.
 पर्याप्ति, p 287, 5.
 पर्याय, p 184, 36.
 पर्युदञ्चन, p 220, 3.
 पर्येषणा p 183, 31.
 पर्येत, p 84, 1.
 पर्यन्, p 124, 27. p335,
 124.
 पर्यसन्नि, p 26, 7.
 पर्यु, p 156, n.

पर्यु—पशु.

पर्युका, p 156, 20.
 पशु, p 241, 86. p 358.
 204.
 पशुगण्ड, p 249, 6.
 पशुहृत्वा, p 109, 17.
 पशुल, p 154, 14.
 पशुगण्ड, p 121, 13.
 पशुल, p 225, 22.
 पशुगण, p 89, 14. p122,
 20. p 37, n.
 पशुगण्ड, p 87, 5.
 पशुगण्ड, p 140, 12.
 पशुल, p 147, 41.
 पशुल, p 140, n.
 पशुगण्ड, p 174, 39.
 पशुगण, p 89, 14.
 पशुल, p 68, 28.
 पशु p 293, 24.
 पशुन, p12,58. p293,24.
 पशुनाशन, p 58, 8.
 पशुमान, p 12, 58.
 पशु, p 9, 42.
 पशुल, p 187, 44.
 पशुलक, p 64, 16.
 पशु, p 129, 11.
 पशुपति, p 6, 25.
 पशुमेरु, p 296, 39.
 पशुरज्जु, p 238, 74.

पश्चा—पाठि.

पश्चात्, p 372, 4.
 पश्चात्ताप, p 51, 25.
 पश्चिम, p 278, 30.
 पश्चा, p 79, n.
 पांशु, p 225, 66.
 पांशुला, p 139, 11.
 पांशु, p 215, n.
 पाक, p 135, 38.
 पाकलक्षणफल, p 202, n.
 पाकफल, p 202, n.
 पाकल, p 115, 14.
 पाकशासन, p 7, 36.
 पाकशासनि, p 8, 41.
 पाकस्थान, p 227, 27.
 पाक्य, p 231, 42. p 247,
 109.
 पाकल, p 187, n.
 पाकलज्ज, p 5, 23.
 पाकलिका, p 254, 29.
 पाठल, p 223, 15. p 37,
 25.
 पाठला, p 90, 20. p 99,
 35.
 पाठलि, p 99, 35.
 पाठली, p 99, n.
 पाठ, p 294, 29.
 पाठा, p 106, 3.
 पाठिन्, p 105, 60.

पाठी—पाद.

पाठीन, p 65, 18.
 पाठक, p 378, 7.
 पाणि, p 159, 32.
 पाणिमृहीती, p 138, 5.
 पाणिपङ्कण, p 190, n.
 पाणिष, p 251, 13.
 पाणिपीडन, p 190, 56.
 पाणिपाद, p 251, 13.
 पाण्ड, p 37, 23.
 पाण्डकम्बलिन्, p 205, 22.
 पाण्डुर, p 36, 22.
 पातक, p 397, 33.
 पाताल, p 56, 1. p 358, 204.
 पातुक, p 265, 27.
 पात्र, p 62, 8. p 181, 24. p 239, 33.
 पात्रयुग, p 384, n.
 पात्री, p 401, 42.
 पात्रीन, p 398, 35.
 पायस्, p 60, 4.
 पाद, p 156, 22. p 85, n. p 242, 90. p 326, 92.
 पादकटक, p 167, 11.
 पादपङ्कण, p 185, 40.
 पादप, p 87, 5.

पाद—पाशु.

पादवन्धन, p 235, 58.
 पादस्फोट, p 50, 3.
 पादाय, p 156, 22.
 पादाङ्गद, p 166, 11.
 पादात, p 208, 35. n.
 पादातिक, p 208, 34. n.
 पादानिक, p 208, n.
 पादुका, p 254, 30.
 पादू, p 254, 31.
 पादूकत्, p 249, 7.
 पाद्य, p 183, 32.
 पाद्या, p 183, n.
 पानगोष्ठिका, p 257, 43.
 पानपात्र, p 257, 43.
 पानभाजन, p 228, 32.
 पानीय, p 61, 4.
 पानीयशालिका, p 79, 7.
 पान्य, p 195, 17.
 पाप, p 31, 1.
 पापचेष्टी, p 106, 3.
 पाप्मन्, p 31, 1.
 पाप्मन्, p 150, 4.
 पाप्मन, p 152, 9.
 पाप्मर, p 251, 16.
 पाप्मा, p 150, n.
 पायस्, p 171, 30. p 181, 23.
 पाशु, p 157, 24.

पाय्य—पारि.

पाय्य, p 241, 85.
 पार, p 62, 8. n. p 244, n.
 पारत, p 244, n.
 पारद, p 244, 100.
 पारम्पर्योपदेश, p 178, 12.
 पारयव, p 300, 212.
 पारशीक, p 203, 13. n.
 पारश्वधिक, p 208, 88.
 पारसीक, p 208, n.
 पारश्वैषेय, p 143, 24.
 पारापत, p 130, n.
 पारापार, p 60, n.
 पारायण, p 285, 2.
 पारावत, p 130, 14.
 पारावतांघ्रि, p 121, 15.
 पारावार, p 60, 1.
 पारावरिन्, p 185, 41. n.
 पारावरी, p 185, n.
 पारिकाञ्चिन्, p 186, 41.
 पारिजातक, p 9, 45. p 92, 6.
 पारितय्या, p 165, 4.
 पारिपात्रक, p 84, 3.
 पारिपार्श्विक, p 22, 33.
 पारिप्लव, p 277, 24.
 पारिभद्र, p 92, 6.
 पारिभद्रक, p 98, 33.
 पारिभाव्य, p 115, 14.

पारि—पाशि.

पारिषद, p 6, 31. n.
 पार्षद, p 6, n.
 पार्षद्य, p 6, n.
 पारिहास्य, p 166, 8.
 पारी, p 387, 10.
 पारुष्य, p 42, 14.
 पार्थिव, p 191, 1.
 पार्वती, p 7, 33.
 पार्वतीनन्दन, p 7, 35.
 पान्थ, p 158, 30. p297,
 41.
 पार्श्वभाम, p 201, 8.
 पार्श्वस्थि, p 156, 20.
 पार्श्वि, p 156, 23.
 पार्श्विपाद, p 193, 10.
 पालन, p 125, 32.
 पालङ्गी, p 114, n.
 पालङ्क्या, p 114, 9. n.
 पालाश, p 37, 24.
 पालि, p 214, 61. n.
 पालिन्दी, p 111, n.
 पालिन्दी, p 111, 27.
 पाली, p 114, n.
 पालुवा, p 385, 5.
 पावक, p 10, 50.
 पाय, p 163, 49.
 पायक, p 258, 45.
 पायिनु, p 12, 56.

पाशु—पिञ्च.

पाशुपत, p 105, 62.
 पाशुपाख्य, p 220, 2.
 पाश्या, p 384, n.
 पाशात्त (क्षत्र), p 278,
 30, n.
 पाषण्ड, p 187, 44.
 पाषाण, p 84, 4.
 पाषाणदारु, p 255, 34.
 पिक्क, p 131, 19.
 पिक्क, p 38, 25.
 पिक्कल, p 22, 33. p 38,
 25.
 पिक्कला, p 38, n.
 पिचण्ड, p 158, n.
 पिचिण्ड, p 158, 28.
 पिचिण्डवत्, p 391, 18.
 पिचिण्डिल, p 148, 44.
 पिचु, p 246, 106.
 पिचुत्तल, p 246, n.
 पिचुमहं, p 100, 43.
 पिचुल, p 95, 20. p 246, n.
 पिञ्चट, p 246, 106.
 पिञ्च, p 134, 31.
 पिञ्चा, p 97, 27.
 पिञ्चिल, p 232, 46.
 पिञ्चिला, p 97, 27.
 पिञ्ज, p 218, 84.
 पिञ्जर, p 396, n.

पिञ्च—पिट.

पिञ्जल, p 215, 67.
 पिट, p 227, 26.
 पिटक, p 151, 4. p 254,
 30.
 पिटका, p 151, n.
 पिठर, p 228, 31.
 पिठरी, p 228, n.
 पिण्ड, p 244, 98. p 391,
 18.
 पिण्डक, p 171, 30.
 पिण्डगोच, p 245, n.
 पिण्डि, p 205, n.
 पिण्डिका, p 205, 24.
 पिण्डी, p 205, n.
 पिण्डीतक, p 98, 33.
 पिण्डोर, p 246, n.
 पिण्वा, p 221, n.
 पिण्वाक, p 300, 9.
 पितरौ, p 146, 37.
 पितानह, p 3, 11. p 145,
 33.
 पितानहो, p 145, n.
 पिट, p 144, 28.
 पिटकामन, p 219, n.
 पिटदान, p 182, 30.
 पिटपति, p 15, 4. p 11,
 53.
 पिटपिट, p 145, 33.

पितृ—पिशु.

पितृप्रसू, p 24, 3.
 पितृवन, p 219, 87.
 पितृवसति, p 219, n.
 पितृव्य, p 144, 31.
 पितृसन्निभ, p 261, 13.
 पित्त, p 153, 13.
 पितृत्, p 134, 34.
 पिधान, p 18, 14.
 पिनद्ध, p 207, 33.
 पिनस, p 150, n.
 पिनाक, p 6, 30. p 802, 14.
 पिनाकिन्, p 6, 27.
 पिपासा, p 234, 55.
 पिपीलिका, p 386, 8.
 पिप्पल, p 91, 1.
 पिप्पलि, p 108, n.
 पिप्पली, p 108, 15.
 पिप्पलीमूल, p 247, 111.
 पिशु, p 149, 49.
 पिशाल, p 94, 15.
 पिशु, p 153, 11.
 पिशङ्ग, p 38, 25.
 पिशङ्गी, p 38, n.
 पिशाच, p 2, 6.
 पिशित, p 154, 14.
 पिशुन, p 170, 26.
 पिशुना, p 117, 21.

पिट—पीव.

पिटक, p 232, 48.
 पिटप, p 76, n.
 पिटपचन, p 228, 32.
 पिटात, p 174, 41.
 पीठ, p 174, 40.
 पीडन, p 217, 78.
 पीडा, p 59, 3.
 पीत, p 37, 24.
 पीतक, p 245, 104.
 पीतदारु, p 98, 34.
 पीतद्रु, p 100, 40.
 पीतन, p 170, 25. p 92, 7.
 पीतसालक, p 96, 24.
 पीता p 230, 41.
 पीताम्बर, p 4, 14.
 पीति, p 202, 11.
 पीतिन्, p 202, n.
 पीन, p 274, 10.
 पीनस, p 150, 2.
 पीनोष्ठी, p 238, 72.
 पीयूष, p 234, 54. n. p 9, 44.
 पीशु, p 92, 9. p 355, 195.
 पीशुपर्णी, p 106, 2.
 पीवन्, p 274, 10.
 पीवर, p 274, 10.
 पीवरस्तनी, p 238, 72,

पुंश्च—पुत्त.

पुंश्चली, p 139, 10.
 पुक्ष्य, p 252, n.
 पुक्ष्य, p 252, n.
 पुक्ष्य, p 252, 20.
 पुक्ष्, p 390, 17.
 पुक्ष्व, p 273, 8.
 पुच्छ, p 204, 18.
 पुञ्ज, p 136, 42.
 पुटकिनी, p 71, n.
 पुटभेदा, p 61, 7.
 पुटभेदन, p 77, 1.
 पुटी, p 401, 42.
 पुण्डरीक, p 16, 5. p 301, 11. p 71, 41.
 पुण्डरीकाक्ष, p 4, 14.
 पुण्ड्र्यं, p 116, 15.
 पुण्ड्र, p 125, 29.
 पुण्ड्रक, p 103, 52.
 पुण्ड्र, p 31, 4. p 346, 162.
 पुण्ड्रक, p 184, 37.
 पुण्ड्रजन, p 12, 56.
 पुण्ड्रजनेश्वर, p 14, 65.
 पुण्ड्रभूमि, p 74, 8.
 पुण्ड्रवत्, p 259, 3.
 पुण्ड्राक्ष, p 395, n.
 पुत्तिका, p 183, 27.
 पुत्त (त्व), p 143, 27.

पुत्र—पुरा.

पुत्रका, p 143, n.
 पुत्रिका, p 143, n.
 पुत्री, p 143, n.
 पुत्रौ, p 146, 37.
 पुत्रल, p 392, 20.
 पुनःपुनर्, p 376, 1.
 पुनर्, p 375, 14.
 पुनर्नव, p 159, n.
 पुनर्नवा, p 121, 14.
 पुनर्भव, p 159, 34.
 पुनर्भू, p 142, 23.
 पुत्राग, p 92, 6.
 पुत्रस्, p 137, 1.
 पुरःसर, p 208, 40.
 पुर्, p 77, 1.
 पुर, p 94, 14. p 352, 185.
 p 77, n.
 पुरतस्, p 378, 7.
 पुरद्वार, p 82, 16.
 पुरन्दर, p 8, 37.
 पुरंधि, p 138, n.
 पुरंधी, p 138, 6.
 पुरस्, p 373, n.
 पुरस्त, p 324, 86.
 पुरस्तात्, p 373, 7.
 p 383, n.
 पुरङ्ग, p 274, 13.
 पुरा, p 375, 15.

पुरा—पुषि.

पुराण, p 242, n.
 p 39, 6.
 पुराणा, p 277, n.
 पुराणी, p 277, n.
 पुरातन, p 277, 26.
 पुराहत्त, p 39, 5.
 पुरि, p 77, n.
 पुरी, p 77, 1.
 पुरीतस्, p 155, 17.
 पुरीष, p 155, 19.
 पुर, p 274, 13.
 पुरव, p 32, 7. p 137, 1.
 p 92, 6. p 363, 220.
 पुरवोत्तम, p 4, 16.
 पुरङ्ग, p 274, n.
 पुरङ्गत, p 8, 37.
 पुरोग, p 208, 40.
 पुरोगम, p 209, 40.
 पुरोगाग्निन्, p 209, 40.
 पुरोडाश, p 392, 21.
 पुरोधस्, p 192, 5.
 पुरोभागिन्, p 270, 46.
 पुरोहित, p 192, 5.
 पुराक, p 299, 5.
 पुषिन, p 62, 9.
 पुषिन्द्, p 252, 21.
 पुषोमजा, p 8, 40.
 पुषित, p 282, 46.

पुष्क—पूत.

पुष्कर, p 132, n. p 15,
 1. p 60, 4. p 71, 41.
 पुष्कराङ्ग, p 132, n.
 पुष्करिणी, p 68, 27.
 पुष्कल, p 273, 8.
 पुष्ट, p 282, 46.
 पुष्प, p 90, 19.
 पुष्पक, p 14, 66.
 पुष्पकोत्त, p 245, 103.
 पुष्पदन्त, p 16, 5.
 पुष्पधनु, p 5, n.
 पुष्पधन्वन्, p 5, 21.
 पुष्पफल, p 91, 2.
 पुष्परथ, p 204, 19.
 पुष्परस, p 90, 17.
 पुष्पलिङ्ग, p 133, 29.
 पुष्पवत्, p 26, 10.
 पुष्पवती, p 142, 20.
 पुष्पसमय, p 29, 18.
 पुष्पाञ्जन, p 245, n.
 पुष्प, p 20, 23. p 312, 149.
 पुष्परथ, p 204, n.
 पुस्त, p 254, 29.
 पूग, p 126, 34. p 304, 21.
 पूजा, p 184, 34.
 पूजित, p 239, 47.
 पूज्य, p 259, 5.
 पूत, p 226, 23. p 273, 5.

पूत—पूर्वा.

पूतना, p 100, 39.
 पूतिक, p 97, 28.
 पूतिकरज, p 97, 28.
 पूतिकरञ्ज, p 97, n.
 पूतिका, p 123, n.
 पूतिकाष्ठ, p 99, 34.
 p 100, 40.
 पूतिगन्धि, p 36, 21.
 पूतिफली, p 108, 14.
 पूष, p 232, 48.
 पूर, p 392, 20.
 पूरणी, p 97, 27.
 पूरित, p 283, 48.
 पूरुष, p 137, 1. p 32, n.
 पूर्ण, p 275, 15.
 पूर्णकुम्भ, p 199, 32.
 पूर्णमा, p 26, n.
 पूर्णमासी, p 26, n.
 पूर्णिमा, p 26, 7.
 पूर्णिमासी, p 26, n.
 पूरुष, p 182, 27.
 पूष, p 339, 136. n.
 पूष, p 275, n. p 278,
 30. p 339, n.
 पूषज, p 147, 43.
 पूषदेव, p 2, 7.
 पूषपर्वत, p 84, 2.
 पूषाङ्ग, p 382, 20.

पूर्व—पृष.

पूर्वेद्युस्, p 382, n.
 पूष, p 22, 31.
 पूष, p 96, 22.
 पृक्षा, p 117, 21.
 पृक्ति, p 288, 9.
 पृच्छा, p 41, 10.
 पृतना, p 210, 46.
 पृथक्, p 376, 3.
 पृथक्पर्णी, p 107, 11.
 पृथगात्मता, p 184, 37.
 पृथगात्मिका, p 33, 9.
 पृथग्जन, p 252, 16.
 p 331, 108.
 पृथग्निध, p 282, 43.
 पृथ्वी, p 73, n.
 पृथिवी, p 73, n.
 पृथु, p 229, 37. p 274, 10.
 पृथुक, p 135, 38. p 232,
 47.
 पृथुरोमन्, p 65, 17.
 पृथुल, p 274, 10.
 पृथ्वी, p 73, 1.
 पृथ्वीका, p 116, 13.
 पृदाकु, p 57, 6.
 पृन्नि, p 149, 48.
 पृन्निपर्णी, p 107, n.
 पृषत्, p 61, 6. n. p 129, n.
 पृषत, p 61, n. p 129, n.

पृष—पैशा.

पृषताम्, p 12, n.
 पृषती, p 129, n.
 पृषत्क, p 212, 54.
 पृषदम्, p 12, 57.
 पृषदाज्य, p 181, 23.
 पृष, p 158, 29.
 पृष, p 203, 14. p 297, 41.
 पृष्णि, p 149, n.
 पृष्णिपर्णी, p 107, 11.
 पेशक, p 130, 15.
 पेटक, p 254, 30.
 पेटो, p 401, 42.
 पेशा, p 254, n.
 पेशूष, p 234, n. p 9, n.
 पेशव, p 275, 15.
 पेशल, p 252, 19. p 359,
 207.
 पेशि, p 135, n.
 पेशी, p 135, 37.
 पेशीकोष, p 135, n.
 पेशल, p 252, n.
 पेशल, p 252, n.
 पेशर, p 231, 45.
 पेशस्यसेव, p 143, 25.
 पेशस्यसीय, p 143, 25.
 पेश, p 189, 50.
 पेशुष, p 9, n.
 पेशाच, p 2, n.

पोग—प्रका.

पोगण्ड, p 148, 46.
 पोटगल, p 124, 28.
 पोटा, p 140, 15.
 पोत, p 135, 38.
 पोतकी, p 123, n.
 पोतवण्णिज्, p 63, 12.
 पोतवाह, p 63, 12.
 पोताधान, p 65, 19.
 पोतिका, p 123, n.
 पोती, p 135, n.
 पोत्र, p 351, 182.
 पोत्रिन्, p 144, n.
 पौत्री, p 144, 29.
 पौण्डर्य, p 116, n.
 पौर, p 125, 32.
 पौरख, p 278, 30.
 पौरुष, p 160, 38.
 पौरुषी, p 160, n.
 पौरोगव, p 227, 27.
 पौर्यमास, p 188, 47.
 पौर्यमी, p 26, n.
 पौर्यमासी, p 26, 7.
 पौलख्य, p 14, 64.
 पौलि, p 232, 47.
 पौष, p 28, 15.
 पौषक, p 245, 103.
 प्याट्, p 378, 7.
 प्रकाण्ड, p 32, 5. p 88, 10.

प्रका—प्रघा.

प्रकाश, p 235, 57.
 प्रकार, p 346, 164.
 प्रकाश, p 23, 36.
 प्रकीर्णक, p 198, 31.
 प्रकीर्ण्य, p 97, 28.
 प्रकृति, p 32, 7. p 55, 37.
 प्रकोष्ठ, p 159, 31.
 प्रक्रम, p 293, 26.
 प्रक्रिया, p 198, 31.
 प्रक्षण, p 44, 3.
 प्रकाण, p 44, 3.
 प्रक्षेडन, p 212, n.
 प्रक्षेडना, p 212, 55.
 प्रक्षेदना, p 212, n.
 प्रगण्ड, p 159, 31.
 प्रगतजालु, p 148, n.
 प्रगतजालुक, p 148, 47.
 प्रगल्भ, p 264, 25.
 प्रगाढ, p 313, 47.
 प्रगुण, p 276, 21.
 प्रगे, p 381, 19.
 प्रघट्ट, p 219, 87. p 370, 239.
 प्रघाह, p 370, 239.
 प्रघीव, p 398, 35.
 प्रघ्न, p 273, 7.
 प्रघण, p 81, 12.
 प्रघाण, p 81, 12.

प्रच—प्रणा.

प्रचक्र, p 214, 64.
 प्रचलायित, p 266, 32.
 प्रचुक्र, p 392, 20.
 प्रचुर, p 274, 12.
 प्रचेतस्, p 12, 56.
 प्रचोदनी, p 108, 12.
 प्रच्छदपट, p 169, 18.
 प्रच्छन, p 41, n.
 प्रच्छस, p 81, 14.
 प्रच्छदिका, p 151, 6.
 प्रजन, p 293, 25.
 प्रजविन्, p 209, 41.
 प्रजा, p 309, 34.
 प्रजाता, p 141, 16.
 प्रजापति, p 3, 12.
 प्रजावती, p 144, 30.
 प्रज्ञ, p 176, n.
 p 148, n.
 प्रज्ञा, p 140, 12.
 प्रज्ञान, p 335, 125.
 प्रज्ञु, p 148, 47.
 प्रडीन, p 135, 37.
 प्रणय, p 293, 25. p 313, 153.
 प्रणव, p 39, 4. p 47, n.
 प्रणद, p 41, n.
 प्रणाद, p 41, 11.
 प्रणाल, p 70, n.

प्रणा—प्रति.

प्रणाली, p 70, 35.
 प्रणिधि, p 194, 13.
 p 329, 102.
 प्रणिहित, p 280, 36.
 प्रणीत, p 282, 45.
 p 180, 19.
 प्रणुत, p 285, 59.
 प्रणेय, p 264, 25.
 प्रतति, p 88, n.
 प्रतन, p 277, 26.
 प्रतल, p 160, 36.
 प्रतानिनी, p 88, 9.
 प्रताप, p 196, 20.
 प्रतापस, p 105, 61.
 प्रति, p 372, 6.
 प्रतिकर्मान्, p 164, 1.
 प्रतिकाश, p 256, n.
 प्रतिकास, p 256, n.
 प्रतिकूल, p 279, 33.
 प्रतिकृति, p 256, 36.
 प्रतिकृष्ट, p 272, 3.
 प्रतिचिह्न, p 268, 42.
 प्रतियुक्त, p 210, 47.
 p 174, n.
 प्रतिपाद्य, p 174, 40.
 प्रतिषा, p 51, 26.
 प्रतिषासन, p 218, 83.
 प्रतिच्छाया, p 256, 36.

प्रति—प्रति.

प्रतिजागर, p 294, 28.
 प्रतिज्ञात, p 285, 58.
 प्रतिज्ञान, p 34, 14.
 प्रतिदान, p 240, n.
 प्रतिध्वान, p 44, 4.
 प्रतिनिधि, p 256, 36.
 प्रतिपत्, p 33, 10.
 प्रतिपद्, p 24, 1. p 26, n.
 प्रतिपक्ष, p 285, 57.
 प्रतिपादन, p 182, 29.
 प्रतिपक्ष, p 258, 41.
 प्रतिपक्ष, p 294, 27.
 प्रतिविम्ब, p 256, 36.
 प्रतिभय, p 50, 20.
 प्रतिभान्वित, p 264, 25.
 प्रतिभू, p 258, n.
 प्रतिषा, p 256, 36.
 प्रतिमान, p 201, 7.
 p 256, 36.
 प्रतिसुक्त, p 207, 33.
 प्रतियत्न, p 331, 109.
 प्रतियातना, p 256, 36.
 प्रतिरोधक, p 253, n.
 प्रतिरोधिन्, p 253, 25.
 प्रतिवचन, p 41, n.
 प्रतिवाक्य, p 41, 10.
 प्रतिविम्ब, p 256, 36.
 प्रतिविषा, p 109, 18.

प्रति—प्रती.

प्रतिषासन, p 295, 34.
 प्रतिष्ठा, p 150, n.
 प्रतिष्ठाय, p 150, 2.
 प्रतिश्रय, p 344, 155.
 पतिश्रव, p 34, 14.
 प्रतिश्रुत्, p 44, 4.
 प्रतिश्रुत, p 285, n.
 प्रतिष्टम्भ, p 294, 27.
 प्रतिसर, p 349, 176.
 प्रतिसीरा, p 169, 22.
 प्रतिस्थाय, p 150, n.
 प्रतिस्वन, p 44, n.
 प्रतिष्ठत, p 268, 41.
 प्रतिहार, p 250, n.
 प्रतिहास, p 104, 57.
 प्रतीक, p 156, 21.
 p 299, 7.
 प्रतीकार, p 217, 79.
 प्रतीकाश, p 256, n.
 प्रतीकास, p 256, 38.
 प्रतीक्ष्य, p 259, 5.
 प्रतीची, p 15, 3.
 प्रतीत, p 323, 84.
 p 261, 9.
 प्रतीपदर्शिनी, p 137, 2.
 प्रतीर, p 61, 7.
 प्रतीहार, p 81, 16. p 348, 172, p 192, 6.

प्रती—प्रत्यू.

प्रतीहारिन्, p 348, 172.
 प्रतीहार, p 104, n.
 प्रतीक्षी, p 78, 3.
 प्रत्न, p 277, 26.
 प्रत्यक्पर्णी, p 107, 7.
 प्रत्यक्त्रेणी, p 107, 6.
 प्रत्यक्ष, p 278, 28.
 प्रत्यय, p 278, 27.
 प्रत्यच्, p 383, n.
 प्रत्यन्त, p 74, 7.
 प्रत्यन्तपर्वत, p 85, 7.
 प्रत्यय, p 342, 149.
 प्रत्ययित, p 194, 13.
 प्रत्ययिता, p 194, n.
 प्रत्ययिन्, p 193, 11.
 प्रत्यवसित, p 285, 60.
 प्रत्याख्यात, p 268, 40.
 प्रत्याख्यान, p 295, 31.
 प्रत्यादिष्ट, p 268, 40.
 प्रत्यादेश, p 295, 31.
 प्रत्यासीढ, p 212, 53.
 प्रत्यासर, p 210, n.
 प्रत्यासार, p 210, 47.
 प्रत्याहार, p 291, 16.
 प्रत्युत्पन्न, p 293, 26.
 प्रत्युत्क्रान्ति, p 293, n.
 प्रत्युष, p 24, n.
 प्रत्युष, p 24, 2.

प्रत्यू—प्रपि.

प्रत्युषस्, p 24, n.
 प्रत्युह, p 292, 19.
 प्रयत्न, p 341, 146.
 p 278, 30.
 प्रया, p 288, 9.
 प्रयित, p 261, 9.
 प्रयुक्त, p 135, n.
 प्रदर, p 347, 166.
 प्रदिक, p 16, n.
 प्रदीप, p 174, 40.
 प्रदीपन, p 58, 10.
 प्रदेश, p 159, n.
 प्रदेशन, p 197, 27.
 प्रदेशनी, p 159, 32.
 प्रदेशिनी, p 159, n.
 प्रदोष, p 25, 6.
 प्रद्युम्न, p 5, 20.
 प्रद्राव, p 217, 79.
 प्रधन, p 216, 72.
 प्रधान, p 192, 5. p32,7.
 p 335, 125.
 प्रधि, p 205, 24.
 प्रपञ्च, p 307, 29.
 प्रपद, p 156, 22.
 प्रपा, p 79, 7.
 प्रपात, p 84, 4.
 प्रपितामह, p 145, 33.
 प्रपितामही, p 145, n.

प्रपु—प्रम.

प्रपुनाड, p 120, n.
 प्रपुञ्ज, p 120, n.
 प्रपुञ्जाड, p 120, 12.
 प्रपोण्डरीक, p 116, 15.
 प्रफुल्ल, p 87, 7.
 प्रबन्धकल्पना, p 40, 6.
 प्रवास, p 243, 93. p359,
 206.
 प्रबोधन, p 170, 23.
 प्रभञ्जन, p 12, 58.
 प्रभर, p 360, 212.
 प्रभा, p 23, 35.
 प्रभाकर, p 22, 30.
 प्रभात, p 24, 3.
 प्रभाव, p 196, 21.
 प्रभिन्न, p 200, 4.
 प्रभु, p 261, 11.
 प्रभूत, p 274, 12.
 प्रभ्रष्टक, p 173, 37.
 प्रमणस्, p 260, n.
 प्रमय, p 6, 31.
 प्रमयन, p 218, 83.
 प्रमयाधिप, p 6, 27.
 प्रमद, p 31, 2.
 प्रमदवन, p 86, 3.
 प्रमदा, p 137, 3.
 प्रमदावन, p 86, n.
 प्रमनस्, p 260, 7.

प्रमा—प्रव.

प्रमा, p 289, 10.
 प्रमाण, p 316, 56.
 प्रमातामह, p 145, n.
 प्रमाद, p 53, 30.
 प्रमापणा, p 218, 81.
 प्रमापन, p 218, n.
 प्रमिति, p 289, 10.
 प्रमोत, p 181, 26.p218,
 86.
 प्रमोला, p 55, 37.
 प्रमुख, p 273, 6.
 प्रसुदित, p 284, 52.
 प्रमेह, p 151, n.
 प्रमोद, p 31, 2.
 प्रयत्न, p 187, 44.
 प्रयत्न, p 232, 45.
 प्रयाग, p 292, 23.
 प्रयुक्तार्थ, p 293, n.
 प्रयोगार्थ, p 100, 40.
 प्रसम्बन्ध, p 4, 18.
 प्रलय, p 30, 22. p54, 33.
 प्रलाप, p 42, 16.
 प्रवण, p 316, 59.
 प्रवयण, p 222, n.
 प्रवयस्, p 147, 42.
 प्रवर्ह, p 273, 7.
 प्रवर्तिका, p 40, 6.
 प्रवह, p 219, 18.

प्रव—प्रस.

प्रवहण, p 204, 20.
 प्रवर्ति, p 40, n.
 प्रवर्तिका, p 40, 6. n.
 प्रवर्तु, p 40, n.
 प्रवारण, p 286, 3.
 प्रवाक, p 46, 7.
 प्रवासण, p 218, 81.
 प्रवाह, p 291, 18.
 प्रवाहिका, p 151, 6.
 प्रविख्याति, p 294, 23.
 प्रविदारण, p 216, 72.
 प्रविशेष, p 292, 20.
 प्रवीण, p 260, 4.
 प्रवृत्ति, p 40, 8. p291, 18.
 प्रवृह, p 277, 26.
 प्रवेक, p 273, 26.
 प्रवेणि, p 202, n. p264, 49.
 प्रवेणी, p 202, 10.
 प्रवेष्ट, p 158, 31.
 प्रव्यक्त, p 278, 31.
 प्रञ्ज, p 41, 10.
 प्रञ्जि, p 22, n.
 प्रञ्चय, p 293, 25.
 प्रञ्चित, p 264, 25.
 प्रउ, p 208, 40.
 प्रउवाह, p 235, 63.
 प्रउोही, p 238, 70.
 प्रसन्न, p 64, 27.

प्रस—प्रसू.

प्रसन्नता, p 19, 18.
 प्रसन्ना, p 257, 40.
 प्रसन्नेरा, p 257, n.
 प्रसभ, p 217, 7.
 प्रसर, p 292, 23.
 प्रसरण, p 214, 64.
 प्रसरणि, p 214, n.
 प्रसरणी, p 214, n.
 प्रसव, p 289, 10. p360,
 210.
 प्रसवबन्धन, p 89, 15.
 प्रसव्य, p 279, 33.
 प्रसह्य, p 379, 10.
 प्रसाद, p 18, 18.
 प्रसाधन, p 164, 1. p174, n.
 प्रसाधनी, p 164, 1.
 प्रसाधित, p 164, 2.
 प्रसारणी, p 214, n.
 p 122, 18.
 प्रसारिन्, p 266, 31.
 प्रसित, p 260, 9.
 प्रसिति, p 290, 14.
 प्रसिद्ध, p 330, 107.
 प्रसू, p 367, 231. p144,
 29.
 प्रसूता, p 141, 16.
 प्रसूति, p 289, 10.
 प्रसूतिका, p 141, 16.

प्रक्षु—प्राक्.

प्रक्षुतिज, p 59, 3.
 प्रक्षुन, p90, 17. p336, 125.
 प्रक्षुत, p 220, n. p 280, 38. p 160, 36.
 प्रक्षुता, p 156, 23.
 प्रक्षुति, p 160, n.
 प्रसेव, p 227, 26. p46, n.
 प्रसेवक, p 46, 7.
 प्रस्तर, p 84, 4.
 प्रस्ताव, p 293, 24.
 प्रस्थ, p 242, 89. p85, 5. p 325, n.
 प्रस्थपुष्प, p 105, 59.
 प्रस्थान, p 214, 63.
 प्रस्फोटन, p 227, 26.
 प्रक्षवण, p 85, 5.
 प्रक्ष्माव, p 155, 18.
 प्रक्षेद, p 54, n.
 प्रक्षर, p 25, 6.
 प्रक्षरण, p 204, n. p211, 50.
 प्रक्षस, p 160, 35.
 प्रक्षि, p 68, 26.
 प्रक्षेलि, p 40, n.
 प्रक्षेलिका, p 40, 6.
 प्रक्षुज, p 284, 52.
 प्रांशु, p 275, 19.
 प्राक्, p 380, 16.

प्राका—प्राय.

प्राकार, p 78 3.
 प्राकृत, p 251, 16.
 प्राग्बंध, p 178, 15.
 प्राप्पहर, p 273, 7.
 प्राधार, p 289, 10.
 प्राच्, p 383, n.
 प्राचिका, p 386, 8.
 प्राची, p 15, 3.
 प्राचीन, p 78, n.
 प्राचीना, p 106, 3.
 प्राचीनावीत, p 188, 49.
 प्राचीर, p 78, 3.
 प्राच्य, p 74, 7.
 प्राजन, p 222, 12.
 प्राजित, p 206, 27.
 प्राज्ञ, p 176, 5.
 प्राज्ञा, p 140, 12. p33, n.
 प्राज्ञी, p 140, 12. p 176, n.
 प्राञ्ज, p 274, 12.
 प्राङ्निवाक, p 192, 5.
 प्राण, p 12, 59.
 प्राणिन्, p 33, 8.
 प्रातर, p 381, 19.
 प्रातिहार, p 250, n.
 प्रातिहारक, p 250, n.
 प्रातिहारिक, p 250, 11.
 प्रायमकल्पिक, p 177, 10.

प्रादू—प्राय.

प्रादूस्, p 375, 17. p 379, 12.
 प्रादेश, p 159, 34.
 प्रादेशन, p 182, 29.
 प्राध्वन्, p 377, 4.
 प्रान्तर, p 77, 17.
 प्राप्त, p 280, 36. p 284, 54.
 प्राप्तपञ्चत्व, p 218, 85.
 प्राप्तरूप, p 338, 134.
 प्राप्ति, p 320, 71.
 प्राप्च, p 281, 42.
 प्राभूत, p 197, 27.
 प्राय, p 189, 52. p 344, 155. p 380, 17.
 प्रायस्, p 410, 17.
 प्रार्थित, p 283, 47.
 प्राखम्ब, p 173, 37.
 प्राखम्बिका, p 165, 6.
 प्राखेय, p 19, 20.
 प्रावरण, p 169, 20.
 प्रावार, p 169, 19.
 प्रावृत, p 168, 15. n.
 प्रावृता, p 168, n.
 प्रावृष्, p 30, 19.
 प्रावृषा, p 30, n.
 प्रावृषायणी, p 106, 5.
 प्राय, p 214, n.

प्रास—प्रेष्ठ.

प्रास, p 214, 61.
 प्रासङ्ग, p 206, 25.
 प्रासङ्ग्य, 236, 64.
 प्रासाद, p 80, 9.
 प्रासिक, p 208, 38.
 प्रास्थिक, p 222, n.
 प्राङ्ग, p 25, 3.
 प्रिय, p 145, 35.p272,3.
 प्रियक, p 96,22.p128,9.
 प्रियङ्गु, p99,36.p225,20.
 प्रियता, p 52, 27.
 प्रियम्बद, p 267, 36.
 प्रियाल, p 94, n.
 प्रीणन, p 287, 4.
 प्रीत, p 284, 52.
 प्रीति, p 31, 2.
 प्रष्ट, p 283, 48.
 प्रेक्षा, p 33, 10. p 365, 226.
 प्रेक्षा, p 205, 21.
 प्रेक्षित, p 280, 36.
 प्रेत, p 59, 2. p 218, 85. p 317, 62.
 प्रेम्ब, p 378, 8.
 प्रेम, p 52, n.
 प्रेमन्, p 52, 27.
 प्रेमण, p 295, 34.
 प्रेष्ठ, p 265, 61.

प्रेष्य—फटा.

प्रेष्य, p 251, n.
 प्रैष, p 251, n.
 प्रैष्य, p 251, 17.
 प्रोक्षण, p 181, 25.
 प्रोक्षित, p 181, 26.
 प्रोथ, p 204, 17.
 प्रोष्ठ, p 129, n.
 प्रोष्ठपद, p 20, 24.
 प्रोष्टी, p 65, 18.
 प्रोष्ठपद, p 29, 17.
 प्रौढ, p 277, 26.
 प्रुच, p 93, 13. p 96,24.
 प्रुव, p 117,20.p134,34.
 प्रुवग, p127,3.p306,25.
 प्रुवङ्ग, p 127, 3.
 प्रुवङ्गम, p 340, 140. p 127, n.
 प्रुच, p 90, 18.
 प्रुङ्गन्, p 155, 17.
 प्रुङ्गन्, p 155, n.
 प्रुङ्गयत्, p 97, 29.
 प्रुत, p 204, 16.
 प्रुष्ट, p 283, 48.
 प्रुष, p 288, 9.
 प्रुषात, p 285, 60.
 फञ्जिका, p 107, 8.
 फटा, p 58, n.

फण—फाल.

फण, p 58, n.
 फणम्, p 58, n.
 फणा, p 58, 9.
 फणिक, p 105, 59.
 फणिन्, p 58, 7.
 फर, p 213, n.
 फल, p 240, 80.p89,15. p 126,35. p 213,58.
 फलक, p 213, 58.
 फलकपाणि, p 208, 39.
 फलयहि, p 87, n.
 फलनिक, p 247, 112.
 फलपूर, p 105, 59.
 फलवत्, p 87, 7.
 फलस, p 100, n.
 फलाध्यक्ष, p 97, 26.
 फलिन्, p 87, 7.
 फलिन, p 87, 7.
 फलिनो, p99,36.p118,2.
 फली, p 99, 36.
 फलेयहि, p 87, 6.
 फलेरुहा, p 99, 35.
 फरगु, p 273, 6. p 100, 42.
 फरगुन, p 28, n.
 फाणित, p 231, 43.
 फाण्ट, p 282, 44.
 फाण, p 223,13.p167,12

फाल्गु—बन्ध.

फाल्गुण, p 28, 15.
 फाल्गुनिक, p 28, 15.
 फाल्गुनी, p 386, 6.
 फल, p 87, 8.
 फेन, p 246, 105.
 फेनिख, p 93, 12.
 फेरव, p 128, 5.
 फेर, p 128, 5.
 फेखक, p 235, n.
 फेला, p 235, 56.
 फेखि, p 235, n.
 बण, p 288, n.
 बण, p 268, 48. p 282, 44.
 बन्नी, p 254, n.
 बध, p 218, 84.
 बधिर, p 149, 48.
 बधु, p 139, n.
 बधू, p 329, 104. p 139, n.
 p 117, 21. p 137, 2.
 बधूटी, p 139, n.
 बधोद्यत, p 269, 44.
 बघ, p 269, 45.
 बन्धक, p 328, 100.
 बन्धकी, p 159, 10.
 बन्धन, p 197, 26.
 बन्धनालय, p 219, 87.
 बन्धनी, p 238, n.

बन्ध—बलि.

बन्धसम्भ, p 201, 9.
 बन्धु, p 145, 34.
 बन्धुजीवक, p 103, 53.
 बन्धुता, p 145, 35.
 बन्धुर, p 276, 19.
 बन्धुख, p 143, 26.
 बन्धूक, p 103, 53.
 बन्धूर, p 276, n.
 बन्ध, p 87, 7.
 बन्ध्या, p 237, 69.
 बन्धु, p 349, 172.
 बल, p 4, 19. p 210, 46.
 p 216, 70. p 356,
 197. p 393, 22.
 बलक, p 309, 33.
 बलका, p 309, 33.
 बलन, p 4, n.
 बलभद्र, p 4, 18.
 बलभद्रिका, p 121, 16.
 बलवित, p 281, 40.
 बलवतु, p 148, 44.
 p 376, 2.
 बलविन्यास, p 210, 47.
 बला, p 110, 25.
 बलात्कार, p 217, 77.
 बलाराति, p 7, 38.
 बलि, p 178, 13. p 197,
 27. p 356, 197.

बलि—बीभ.

बलिध्वंसिन्, p 4, 16.
 बलिसम्भन्, p 56, 1.
 बली, p 356, n.
 बलीवर्द, p 235, 59.
 बल्लयणी, p 238, n.
 बहिर्मुख, p 2, n.
 बहिर्मुख, p 2, n.
 बा, p 374, 11.
 बाण, p 104, n.
 बाणा, p 104, 55.
 बाधा, p 59, 3.
 बान्धकिनेव, p 143, 26.
 बान्धव, p 145, 34.
 बाह, p 147, 42. p 114,
 10. p 162, 46. p 359,
 207. p 203, 14.
 बाहगभिणी, p 238, 70.
 बाहतनय, p 98, 30.
 बाहदलक, p 98, n.
 बाहधि, p 204, 18.
 बाहपत्र, p 98, n.
 बाहहस्त, p 204, 18.
 बाहा, p 147, n.
 बाहेव, p 239, 78.
 p 107, 8.
 बाहेयथाक, p 107, 8.
 बाह्य, p 146, 40.
 बीभत्स, p 369, 236.

बुद्ध—बोधि.

बुद्ध, p 154, n.
 बुद्धन्, p 154, n.
 बुद्धा, p 154, 15.
 बुद्धाद्यमांस, p 154, n.
 बुद्धी, p 154, n.
 बुद्ध, p 329, n. p 2, 8.
 p 285, 57.
 बुद्धि, p 33, 10.
 बुद्धद, p 391, 19.
 बुद्ध, p 2, n. p 329, 103.
 p 21, 27. p 176, 4.
 बुद्धित, p 285, 57.
 बुद्ध्या, p 234, 54.
 बुद्धचित्त, p 263, 20.
 बुद्ध, p 225, n.
 बुद्ध, p 225, 22.
 बुद्ध, p 154, n.
 बुद्धा, p 154, n.
 बुद्ध, p 154, n.
 बुद्धन्, p 154, n.
 बुद्धा, p 154, n.
 बुद्धत्रया, p 8, n.
 बुद्धारक, p 303, 16.
 बुद्धिष्ठ, p 285, 62.
 बुद्ध, p 110, 24.
 बुद्ध, p 90, n.
 बोधकर, p 215, 65.
 बोधि, p 91, n.

बोधि—म.

बोधिद्रुम, p 91, 1.
 व्रतति, p 319, n.
 ब्रह्मचारिन्, p 175, 3.
 p 186, 42.
 ब्रह्मण्य, p 96, 22.
 ब्रह्मत्व, p 189, 51.
 ब्रह्मदर्भा, p 120, 10.
 ब्रह्मदारु, p 96, 22.
 ब्रह्मन्, p 3, n. p 333, 117.
 ब्रह्मपुत्र, p 58, 11.
 ब्रह्मभूव, p 189, 51.
 ब्रह्मवज्र, p 178, 14.
 ब्रह्मवर्चस्, p 184, 88.
 ब्रह्मविन्दु, p 185, 38.
 ब्रह्माणी, p 6, n.
 ब्रह्मसायुज्य, p 189, 51.
 ब्रह्मरु, p 5, 22.
 ब्रह्मास्त्रि, p 185, 38.
 ब्रह्मासन, p 185, 39.
 ब्राह्म, p 189, 50.
 ब्राह्मण, p 175, 4.
 ब्राह्मणयष्टिका, p 107, 8.
 ब्राह्मणी, p 107, 8.
 ब्राह्मी, p 38, 1. p 6, 31.
 p 118, 3.
 म, p 20, 22.

भक्त—भद्र.

भक्त, p 233, 48.
 भक्तक, p 263, 20.
 भक्षित, p 285, 60.
 भक्ष्यकार, p 227, 28.
 भग, p 157, 27. p 306, 27.
 भगन्दर, p 151, 7.
 भगवत्, p 3, 8.
 भगिनौ, p 144, 29.
 भग्नी, p 144, n.
 भङ्ग, p 61, 5.
 भङ्गा, p 225, 20.
 भङ्गि, p 386, 8.
 भजमान, p 197, 24.
 भट, p 207, 29.
 भटिष्ठ, p 231, 45.
 भट्टारक, p 48, 13.
 भट्टिनी, p 48, 13.
 भण्डाकी, p 112, 2.
 भण्डिर, p 101, n.
 भण्डिरी, p 107, n.
 भण्डिष्ठ, p 101, 44.
 भण्डी, p 107, 9.
 भण्डीर, p 101, n.
 भण्डीरी, p 107, 9.
 भण्डीष्ठ, p 101, n.
 भद्र, p 31, 3.
 भद्रक, p 272, n.

भद्र—भर्तृ.

भद्रकुम्भ, p 199, 32.
 भद्रदाह, p 98, 34.
 भद्रपदा, p 20, n.
 भद्रपर्णी, p 94, 16.
 भद्रवत्स, p 4, n.
 भद्रवत्सा, p 122, 18.
 भद्रसुस्तक, p 124, 25.
 भद्रवव, p 102, 47.
 भद्रवत्स, p 4, n.
 भद्रवत्सा, p 122, 18.
 भद्रश्री, p 172, 32.
 भद्रासन, p 198, 31.
 भय, p 50, 21.
 भयङ्कर, p 50, 20.
 भयद्रुत, p 269, 42.
 भयानक, p 50, 20.
 भर, p 13, 61. p 242, n.
 भरण, p 256, 39.
 भरण्य, p 256, 39.
 भरण्यभुज्, p 263, 19.
 भरण्या, p 256, n.
 भरत, p 250, 12.
 भरतवर्ष, p 74, n.
 भरद्वाज, p 130, 15.
 भर्ग, p 6, 29.
 भर्ग्य, p 6, n.
 भर्तृदारिक, p 48, n.
 भर्तृ, p 145, 35.

भर्तृ—भागि.

भर्तृदारक, p 48, 12.
 भर्तृदारिका, p 48, 13.
 भर्त्सन, p 42, 14.
 भर्त्सन्, p 243, 95.
 भक्ष, p 392, 21. p 127, 4.
 भक्ष्वातक, p 96, n.
 भक्ष्वातकी, p 96, 23.
 भक्ष्क, p 127 n.
 भक्ष्क, p 127, n.
 भव, p 6, 30. p 359, 208.
 भवन, p 80, 11.
 भवानी, p 6, 32.
 भविक, p 31, 4.
 भविष्ट, p 265, 29.
 भविष्णु, p 265, 29.
 भव्य, p 31, 4. p 403, n.
 भव्या, p 403, n.
 भवक, p 252, 22.
 भव्या, p 255, 33.
 भव्यगन्धिनी, p 114, 8.
 भव्यगर्भा, p 101, 43.
 भवन्, p 320, 72.
 भा, p 23, 35.
 भाग, p 242, 90.
 भागधेय, p 197, 27. p 32, 6.
 भागिनेय, p 145, 32.

भागि—भाक्षु.

भागिनी, p 48, n.
 भागिनेयी, p 145, n.
 भागीरथी, p 69, 31.
 भाग्य, p 32, 6.
 भाङ्गीन, p 221, n.
 भाजन, p 229, 33.
 भाण्ड, p 229, 33.
 भाद्र, p 29, 17.
 भाद्रपद, p 29, 17.
 भाद्रपदा, p 20, 24.
 भाहु, p 22, 32. p 22, 35. p 330, 107.
 भाग्निनी, p 137, 4.
 भार, p 242, 87.
 भारत, p 250, n. p 74, 6.
 भारती, p 38, 1.
 भारद्वाज, p 130, n.
 भारद्वाजी, p 113, 4.
 भारयष्टि, p 254, 30.
 भारवाह, p 251, 15.
 भारिक, p 251, 15.
 भारिन्, p 251, n.
 भार्गव, p 21, 26.
 भार्गवी, p 123, 24.
 भार्गी, p 107, 8.
 भार्या, p 138, 6.
 भार्यापती, p 146, 38.
 भाक्षु क, p 127, n.

भास्त्र—भिया.

भास्त्रक, p 127, 4.
 भाव, p 48, 12. p 50,
 21. p 360, 209.
 भावबोधक, p 50, 21.
 भावित, p 232, 46.
 भाविनी, p 137, 3.
 भावुक, p 31, 4.
 भाव्य, 23, 53.
 भाषा, p 38, 1.
 भाषित, p 38, 1.
 भाष्य, p 396, 31.
 भास्, p 23, n.
 भास्कर, p 22, 30.
 भास्वत्, p 22, 30.
 भिन्ना, p 287, 6. p 265,
 226.
 भिक्षु, p 175, 3. p 185, 41.
 भिक्षुकी, p 143, 26.
 भिक्ष, p 18, 17.
 भिक्षि, p 78, 4.
 भिदा, p 287, 5.
 भिदिर, p 9, n. p 276, 21.
 भिदु, p 9, n.
 भिदुर, p 9, 42.
 भिन्दिपात्र, p 213, 59.
 भिन्न, p 279, 32. p 283,
 50.
 भिया, p 50, n.

भिष—भुज.

भिषज्, p 152, 8.
 भिक्षा, p 233, n.
 भिक्षिका, p 233, n.
 भिक्षिटा, p 233, n.
 भिक्षिटा, p 233, n.
 भिक्षा, p 233, 48.
 भिक्षुटा, p 233, 49.
 भिक्षा, p 233, 48.
 भिक्षिटा, p 233, n.
 भिक्षिटा, p 233, n.
 भी, p 50, 21.
 भीत, p 50, n.
 भीति, p 50, 21.
 भीम, p 50, 20. p 6, 30.
 भीरु, p 137, 3. p 264, 26.
 भीरुक, p 264, 26.
 भीरुपत्नी, p 109, 19.
 भीसु, p 137, n.
 भीसुक, p 265, 26.
 भीषण, p 50, 20.
 भीष्म, p 50, 20.
 भीष्मक, p 69, 31.
 भुक्, p 285, 60.
 भुक्तसमुज्जित, p 235, 56.
 भुज्, p 276, 21. p 281, 40.
 भुज, p 158, 31.
 भुजग, p 57, 6.
 भुजङ्ग, p 57, 6.

भुज—भूमि.

भुजङ्गभुज्, p 133, 30.
 भुजङ्ग, p 57, 6.
 भुजङ्गाक्षी, p 112, 3.
 भुजधिरस्, p 158, 29.
 भुजा, p 158, n.
 भुजान्तर, p 158, 28.
 भुजिष्य, p 251, 17.
 भुवन, p 60, 3.
 भू, p 73, 2. n.
 भूत, p 2, 6. p 256, n.
 p 284, 54. p 322, 80.
 भूतकेश, p 247, 111.
 भूतवास, p 100, 39.
 भूतवेधी, p 103, 51.
 भूतात्मन्, p 331, 108.
 भूति, p 7, 31.
 भूतिक, p 300, 8.
 भूतेष, p 6, 26.
 भूदार, p 127, 2.
 भूदेव, p 175, 3.
 भूनिम्ब, p 119, 8.
 भूप, p 191, 1.
 भूपदी, p 102, 50.
 भूपात्र, p 191, n.
 भूभृत्, p 318, 63. .
 भूमन्, p 274, n.
 भूमि, p 73, 2.
 भूमिजम्बुका, p 95, 18.

भूमि—भूत.

भूमिदेव, p 175, n.
 भूमिपाल, p 191, n.
 भूमिस्तृप्, p 220, 1.
 भूमी, p 73, n.
 भूयस्, p 274 13.
 भूयिष्ठ, p 274, 13.
 भूरि, p 274, 13.p352,n.
 भूरिफेना, p 120, 9.
 भूरिमाय, p 128, 5.
 भूरुखडी, p 102, 50.
 भूर्ज, p 97, 26.
 भूषण, p 164, n.
 भूषा, p 164, 2.
 भूषित, p 164, 2.
 भूष्ण, p 265, 29.
 भूस्तृण, p 125, 32.
 भूकुटि, p 55, n.
 भूकुटी, p 55, n.
 भूकुंस, p 47, n.
 भूग, p 20, n.
 भूगु, p 84, 4. p 21, n.
 भूङ्ग, p 130, 16.
 भूङ्गरजस्, p 121, n.
 भूङ्गराज, p 121, 17.
 भूङ्गराजन्, p 121, n.
 भूङ्गार, p 199, 32.
 भूङ्गारी, p 133, 28.
 भूतक, p 251, 15.

भूति—भूकु.

भूति, p 256, 38.
 भूतिभुज्, p 251, 15.
 भूत्य, p 251, 17.
 भूत्या, p 256, 38.
 भूय, p 13, 62.
 भूयव, p 232, 47.
 भेक, p 67, 24.
 भेकी, p 67, 24.
 भेद, p 196, 20.
 भेदित, p 283, 50.
 भेरी, p 46, 6.
 भेषज, p 150, 1.
 भेष, p 187, 46.
 भैरव, p 50, 19.
 भैषज्य, p 150, 1.
 भोग, p 210,n.p305,24.
 भोगवत्, p 320, n.
 भोगवती, p 320, 72.
 भोगिन्, p 58, 8.
 भोगिनी, p 138, 5.
 भोजन, p 234, 55.
 भोस्, p 378, 7.
 भौम, p 21, 27.
 भौरिक, p 192, 7.
 भंय, p 197, 23.
 भूकुंस, p 47, n.
 भूकुंस, p 47, 11.
 भूकुटि, p 55, 37.

भूकु—मक.

भूकुटी, p 55, 37.
 भूम, p 34, 13. p 61,6.
 p 288, 9.
 भूमर, p 133, 29.
 भूमरक, p 163, 47.
 भूमि, p 288, 9.
 भूट, p 284, 53.
 भूजिष्णु, p 164, 2.
 भूतरी, p 146, 36.
 भूतज, p 146, 36.
 भूतजाया, p 144, 30.
 p 146, 36.
 भूतभगिनी, p 146, 36.
 भूतव्य, p 146, n.
 भूतीय, p 846, 36.
 भूति, p 34, 13.
 भूद्र, p 228, 30.
 भूकुंस, p 47, 11.
 भूकुटी, p 55, 37.
 भूण, p 146, 39.
 भू, p 162, 43. p 84,n.
 भूकुंस, p 47, 11.
 भूकुटि, p 55, 37. n.
 भूकुटी, p 55, n.
 भूण, p 314, 48.
 भूष, p 197, 23.
 नकर, p 66, 20.

मक — मकु.

मकरध्वज, p 5, 21.
 मकरन्द, p 90, 17.
 मकुट, p 164, 3.
 मकुर, p 174, n.
 मकुष्टक, p 224, n.
 मकुष्ठक, p 224, 17.
 मकुशक, p 120, n.
 मचिका, p 133, 26.
 p 399, n.
 मख, p 178, 13.
 मगध, p 215, 65. n.
 मधवन्, p 7, 36. n.
 मधवान्, p 7, n.
 मङ्कुर, p 174, n.
 मंजु, p 376, 2.
 मङ्गल, p 31, 3.
 मङ्गल्यक, p 224, 17.
 मङ्गल्या, p 171, 28.
 मचञ्चिका, p 32, 5.
 मळा, p 88, 12.
 मळूषा, p 254, n.
 मळ, p 65, n.
 मञ्जु, p 174, 39.
 मञ्जरि, p 89, 13.
 मञ्जरी, p 89, n.
 मञ्जिष्ठा, p 107, 9.
 मञ्जीर, p 166, 11.
 मञ्जु, p 272, 2.

मञ्जु — मत्त.

मञ्जुल, p 272, 2.
 मञ्जूषा, p 254, 30.
 मठ, p 79, 8.
 महु, p 47, 8.
 मणि, p 243, 94.
 मणिक, p 228, 31.
 मणिवन्ध, p 159, 32.
 मणी, p 243, n.
 मण्ड, p 233, 49. p 98, 32.
 मण्डन, p 164, 3. p 265, 29.
 मण्डना, p 385, n.
 मण्डप, p 80, 9.
 मण्डल, p 22, 34. p 18,
 17. p 16, 7. p 210, n.
 मण्डलक, p 151, 5.
 मण्डलाय, p 213, 57.
 मण्डलेश्वर, p 191, 2.
 मण्डहारक, p 250, 10.
 मण्डित, p 164, 1.
 मण्डक, p 67, 24.
 मण्डकपर्ण, p 99, 37.
 मण्डकपर्णी, p 107, 9.
 मण्डूर, p 244, 99.
 मतङ्गज, p 200, 2.
 मतङ्गिका, p 32, 5.
 मति, p 33, 10.
 मत्त, p 200, 4. p 284,
 52. p 264, 23.

मत्त — मद्र.

मत्तकाशिनी, p 137, 4.
 मत्तकाशिणी, p 137, n.
 मत्तकाशिनी, p 137, n.
 मत्स्य, p 65, n.
 मत्सर, p 349, 174.
 मत्सी, p 65, n.
 मत्स्य, p 65, 17. n.
 मत्स्यगृही, p 231, 43.
 मत्स्यधानी, p 64, 16.
 मत्स्यपित्ता, p 106, 4.
 मत्स्यरङ्ग, p 134, n.
 मत्स्यवेधन, p 64, 16.
 मत्स्यवेधनी, p 64, n.
 मत्स्यगृही, p 118, 3.
 मधित, p 234, 53.
 मद, p 200, 5. p 326, 94.
 मदकल, p 200, 3.
 मदन, p 5, 20. p 98,
 33. p 104, 58.
 मदस्थान, p 257, 41.
 मदिरा, p 257, 40.
 मदिराम्बु, p 79, 8.
 मदोत्कट, p 200, 3.
 मद्र, p 134, 34.
 मद्र, p 65, 19.
 मद्रुसी, p 67, n.
 मद्य, p 257, 40.
 मद्र, p 45, n.

मधु—मधु.

मधु, p 246, 108. p 257,
41. p 330, 105. p28,
15. p 119, 7. p92,n.
मधुक, p 92, n. p111,28.
p 215, n.
मधुकर, p 133, 29.
मधुकर्म, p 257, 41.
मधुह्रस्व, p 92, 8.
मधुप, p 133, 29.
मधुपर्यिका, p 94, 16.
p 108, 13.
मधुपर्णी, p 106, 1.
मधुपायिन्, p 133, n.
मधुमक्षिका, p 133, 26.
मधुमाध्वीक, p 257, n.
मधुयष्टिका, p 111, 28.
मधुर, p 35, 18. p 355,
193.
मधुरक, p 119, 8.
मधुरसा, p 106, 2.
p 111, 26.
मधुरा, p 122, 17.
मधुरिका, p 110, 23.
मधुरिपु, p 4, 15.
मधुलिङ्, p 133, 29.
मधुवार, p 257, 41.
मधुव्रत, p 133, 29.
मधुयिप्यु, p 93, 12

मधु—मनु.

मधुमेणी, p 106, 2.
मधुठीक, p 92, 8.
मधुसवा, p 116, n.
मधुक, p 92, 8.
मधुच्छिष्ट, p 246, 108.
मधुलक, p 92, 8.
मधुलिका, p 106, 2.
मध्य, p 158, 30. p47,9.
p 346, 163.
मध्यदेश, p 74, 7.
मध्यम, p 45, 1. p 158,
30. p 74, 7.
मध्यमा, p139,8.p159,33.
मध्या, p 139, n.
मध्याङ्ग, p 25, 3.
मध्वासव, p 257, 41.
मनःशिल, p 246, n.
मनःशिला, p 246, 108.
मनःसिला, p 246, n.
मनस्, p 33, 9.
मनस्तार, p 33, 11.
मनसिकार, p 33, n.
मनसिम, p 5, 21.
मनाक्, p 378, 8.
मनित, p 285, 57.
मनीषा, p 33, 10.
मनीषिन्, p 176, 5.
मनु, p 400, 38.

मनु—मन्द.

मनुज, p 137, 1.
मनुषी, p 137, n.
मनुष्य, p 137, 1.
मनुष्यधर्मन्, p 14, 64.
मनोयुग्मा, p 246, 108.
मनोज, p 5, n.
मनोजव, p 261, 13.
मनोजवस्, p 261, n.
मनोज्ञ, p 272, 2.
मनोज्ञा, p 246, n.
मनोरथ, p 52, 27.
मनोरम, p 272, 2.
मनोहत, p 268, 41.
मनोहर, p 272, n.
मनोहारिन्, p 272, n.
मनोहृत्, p 246, 108.
मन्तु, p 197, 26.
मन्त्र, p 348, 169.
मन्त्रव्याख्यातृ, p 176,7.
मन्त्रिन्, p 192, 4.
मन्त्र, p 239, 74.
मन्त्रदण्डक, p 239, 74.
मन्त्रन्, p 239, 74.
मन्त्रिणी, p 239, 75.
मन्त्रर, p 209, 40.
मन्त्रान, p 239, 74.
मन्द, p 252,19.p327,97.
मन्दगात्रिन्, p 209, 40.

मन्दा—मरि.

मन्दाकिनी, p 9, 44.
 मन्दाच, p 51, 23.
 मन्दार, p 105, 61. p 9,
 45. p 92, 6.
 मन्दास्य, p 51, n.
 मन्दिर, p 79, 5. p 352,
 186.
 मन्दुरा, p 79, 7.
 मन्दोष्ण, p 23, 36.
 मन्द्र, p 45, 2.
 मन्मथ, p 5, 20. p 91, 1.
 मन्था, p 154, 16.
 मनुष्य, p 51, 25. p 344, 155.
 मन्वन्तर, p 30, 22.
 मपठक, p 224, n.
 मपुठक, p 224, 17.
 मय, p 239, 75.
 मयठक, p 224, n.
 मयु, p 14, 66.
 मयुठक, p 224, n.
 मयूख, p 22, 34. p 304, 19.
 मयूर, p 111, 30. p 134, 30.
 मयूरक, p 244, 101.
 p 107, 7.
 मयूरीकुण्डौ, p 402, n.
 मरकत, p 243, 92.
 मरण, p 218, 85.
 मरिच, p 229, n.

मरी—मल.

मरीच, p 229, 36.
 मरीचि, p 22, 35.
 मरीचिका, p 23, 37.
 मरु, p 347, 165. p 74, 5.
 मरुत्, p 12, 58. p 317,
 61. n.
 मरुत, p 317, 61. n.
 मरुत्वत्, p 7, 36.
 मरुन्मात्रा, p 117, 21.
 मरुपकं, p 98, 33. p 105,
 59.
 मरुण्ड, p 127, 3.
 मरुण्डक, p 129, 13.
 मरुण्टी, p 97, 29. p 106, 5.
 मरुण्ठ, p 137, 1.
 मरुह, p 292, 22.
 मरुह, p 47, 8.
 मरुहित, p 280, n.
 मरुण्ण, p 396, 30.
 मरुण्णर, p 44, 2.
 मरुण्णसृष्ट, p 279, 33.
 मरुण्णदा, p 197, 26.
 मल, p 155, 16. p 357,
 199.
 मलदूषित, p 272, 4.
 मलपू, p 100, 42.
 मलयज, p 172, 32.
 मलयू, p 100, n.

मला—मह.

मला, p 116, n.
 मलिन, p 272, 4.
 मलिनी, p 142, 20.
 मलिण्ड, p 253, 25.
 मलीमस, p 272, 4.
 मल्ल, p 392, 21.
 मल्लक, p 399, 37.
 मल्लिक, p 132, 24.
 मल्लिका, p 102, 50.
 मल्लिकास्य, p 132, n.
 मलित, p 280, n.
 मसि, p 387, n.
 मसी, p 387, 10.
 मसुर, p 224, n.
 मसुरा, p 224, n.
 मसूर, p 224, 17.
 मसूरविदला, p 111, 27.
 मसूरा, p 224, n.
 मसूय, p 232, 46.
 मसूर, p 124, 26.
 मसूरिन्, p 185, 41.
 मला, p 162, n.
 मलक, p 162, 46.
 मलिष्क, p 154, 16.
 मस्तु, p 234, 54.
 मह, p 367, n. p 55, 38.
 महत्, p 274, 10.
 महती, p 320, 72.

मह — महि.

महस, p 367, 133, n
 महाकन्द, p 121, 14.
 महाकुल, p 175, 2.
 महाक, p 239, 75.
 महाजाली, p 113, 5.
 महादेव, p 6, 28.
 महाघन, p 137, 14.
 महानस, p 227, 27.
 महामात्र, p 192, 5.
 महायज्ञ, p 178, 14.
 महारजत, p 243, 95.
 महारजन, p 246, 107.
 महारण्य, p 86, 1.
 महाराजक, p 2, n.
 महाराजिक, p 2, 5.
 महारौरव, p 59, 1.
 महायय, p 259, 3.
 महामूढी, p 140, 13.
 महामेता, p 111, 29.
 महासहा, p 119, 4.
 p 104, 54.
 महासेन, p 7, 34.
 महि, p 73, n.
 महिध, p 84, n.
 महिर, p 22, n.
 महिला, p 99, 35. p 137, 2.
 महिष, p 128, 4.
 महिषी, p 128, n. p 138, 5.

मही — माग.

मही, p 73, 3.
 महीक्षित, p 191, 1.
 महीध, p 84, 1.
 महीधर, p 84, n.
 महीरुह, p 87, 5.
 महीलता, p 66, 21.
 महीला, p 137, n.
 महीसुत, p 21, 27.
 महेच्छ, p 259, 3.
 महेरणा, p 115, 12.
 महेरणा, p 115, n.
 महेला, p 137, n.
 महेश्वर, p 6, 25.
 महीच, p 236, 61.
 महीत्यल, p 71, 39.
 महीत्याह, p 259, 3.
 महीत्यम, p 259, 3.
 महीषध, p 121, 13. p 109, 18. p 230, 38.
 महीषधी, p 230, n.
 मा, p 379, 11.
 मांस, p 154, 14.
 मांसल, p 148, 44.
 मांसिक, p 251, 14.
 मांसिक, p 246, 108.
 मागध, p 215, 65.
 p 248, 2.
 मागधी, p 103, 51.
 p 108, 15.

माघ — माह.

माघ, p 28, 15.
 माघ्य, p 103, 53.
 माठर, p 22, 33.
 माढि, p 386, n.
 माणव, p 137, n.
 माणवक, p 166, 7.
 p 147, 42.
 माणव्य, p 297, 40.
 माणिक्य, p 396, 31.
 माणिवन्ध, p 230, n.
 माणिमंथ, p 230, 42.
 मातङ्ग, p 252, 20.
 p 305, 22.
 मातरपितरौ, p 146, 37.
 मातरिन्धनु, p 12, 57.
 मातलि, p 8, 41.
 मातापितरौ, p 146, 37.
 मातामह, p 145, 33.
 मातुल, p 104, 58.
 p 144, 31.
 मातुलपुत्रक, p 105, 58.
 मातुलानी, p 144, 30.
 मातुलाहि, p 57, 6.
 मातुली, p 144, 30.
 मातुसुत्रक, p 105, 59.
 माह, p 6, 31. p 48, 14.
 p 144, n. p 237, 66.

माह—मायि.

माहषसेय, p 143, n.
 माहषसयी, p 143, n.
 माहषस्त्रीय, p 143, n.
 माहषस्त्रीया p 143, n.
 मात्र, p 350, 180.
 मात्रा, p 350, 179.
 p 274, 11.
 माद, p 290, 12.
 माधव, p 3, 13. p29, 16.
 माधवक, p 257, 41.
 माधवी, p 103, 52. n.
 माधवीलता, p 103, 52.
 माध्वक, p 257, n.
 माध्वीक, p 257, 41.
 मान, p 50, 22. p241, 85.
 मानव, p 137, 1.
 मानव्य, p 297, n.
 मानस, p 33, 9.
 मानसौकस्, p 132, 23.
 मानिनी, p 137, n.
 मातुष, p 137, 1.
 मातुषी, p 137, n.
 मातुष्यक, p 297, 42. .
 माया, p 250, 11.
 मायाकार, p 250, 11.
 मायादेवीसुत, p 3, 10.
 मायाविनु, p 250, n.
 मायिनु, p 250, n.

मायु—माला.

मायु, p 153, 13.
 मायूर, p 137, 43.
 मार, p 5, 20.
 मारजित्, p 3, 8.
 मारण, p 219, 83.
 मारिष, p 48, 14.
 मारुत, p 12, 58.
 मार्कष, p 121, 17.
 मार्ग, p 28, 14.
 मार्गण, p 212, 55. p270,
 49. p 294, 30.
 मार्गशीर्ष, p 28, 14.
 मार्गित, p 284, 54.
 मार्ज्जन, p 94, 13.
 मार्ज्जना, p 170, 22.
 मार्ज्जार, p 128, 6.
 मार्ज्जिता, p 231, 44.
 मार्त्तण्ड, p 22, 31.
 मार्त्ताण्ड, p 22, n.
 मार्दङ्गिक, p 251, 13.
 मार्दीक, p 257, n.
 मार्षक, p 48, n.
 माटि, p 170, 22.
 मालक, p 100, 42.
 मालती, p 103, 53.
 माला, p 173, 36.
 मालाकर, p 249, 5.
 मालाहणक, p 125, 32.

मालि—मिथ्या.

मालिक, p 249, 5.
 मालुधान, p 57, 6.
 मालूर, p 93, 12.
 माल्य, p 173, 36.
 माल्यवत्, p 84, 3.
 माष, p 241, n.
 माषपर्णी, p 119, 4.
 माषीण, p 221, n.
 माष्य, p 221, n.
 मास, p 27, 12. p241, n.
 मासर, p 233, 49.
 मासिक, p 183, 31.
 मास्य, p 379, 11.
 माहाकुल, p 175, n.
 माहिष्य, p 248, 3.
 माहेयी, p 237, 66.
 मितम्भच, p 270, 48.
 मित्र, p 193, n. p194, n.
 मित्र, p 194, 12. p193, 9.
 p 22, 31. p348, 169.
 p 194, n.
 मित्रा, p 194, n.
 मिथस्, p 375, 17.
 मिथुन, p 135, 38.
 मिथ्या, p 380, 15.
 मिथ्यादृष्टि, p 34, 13.
 मिथ्याभियोग, p 41, 11.
 मिथ्याभियंसन, p 41, 11.

मिथ्या—मुक्ता.

मिथ्यामति, p 34, 13.
 मिथि, p 110, n. p 117, n.
 p 122, n.
 मिथी, p 110, 23.
 मिथ्येया, p 110, 24.
 मिषि, p 117, n. p 122, n.
 मिषी, p 117, n.
 मिषि, p 110, n. p 122,
 17.
 मिषी, p 110, n. p 117,
 22.
 मिहिका, p 19, 20.
 मिहिर, p 22, 31.
 मीढ, p 282, 46.
 मीन, p 65, 17.
 मीनकेतन, p 5, 20.
 मुकुट, p 164, n.
 मुकुन्द, p 114, n.
 मुकुन्दक, p 121, n.
 मुकुन्द, p 114, n.
 मुकुर, p 174, 41.
 मुकुल, p 89, 16.
 मुकुटक, p 224, n.
 मुकुलक, p 120, n.
 मुक्त, p 396, n.
 मुक्तकञ्चुक, p 57, 6.
 मुक्ता, p 243, 93.
 मुक्तावली, p 165, 6.

मुक्ता—मुरा.

मुक्तास्फोट, p 67, 23.
 मुक्ति, p 34, 15.
 मुख, p 82, 19. p 161, 40.
 p 273, n.
 मुखर, p 267, 36.
 मुखवासन, p 36, 20.
 मुख्य, p 185, 39.
 मुग्ध, p 270, n.
 मुग्ध, p 149, 48. p 398,
 34.
 मुग्धा, p 149, n.
 मुग्धित, p 149, 48.
 p 279, 35.
 मुग्धिन्, p 250, 10.
 मुद्, p 31, n.
 मुदा, p 31, n.
 मुदित, p 31, n.
 मुदिर, p 16, 9.
 मुद्रपथी, p 112, 1.
 मुद्गर, p 213, 59.
 मुद्गक, p 224, n.
 मुधा, p 377, 4.
 मुनि, p 186, 41.
 मुनिपुङ्गव, p 273, n.
 मुनीन्द्र, p 3, 9.
 मुहु, p 400, 38.
 मुरज, p 46, 5. n.
 मुरा, p 115, 11.

सुर्वी -- सूनि.

सुर्वी, p 106, n.
 सुवली, p 129, n. p 4, n.
 सुवल, p 226, n.
 सुवली, p 4, n. p 114, n.
 p 129, n.
 सुवल्य, p 269, n.
 सुवा, p 255, n.
 सुविका, p 255, n.
 सुवित, p 280, 37.
 सुव्क, p 157, 27.
 सुव्कक, p 95, 20.
 सुवटि, p 160, 37.
 सुवटिबन्ध, p 290, 14.
 सुवल, p 226, 25.
 सुवलिन्, p 4, 19.
 सुवली, p 114, 7. p 129, 12.
 सुवल्य, p 267, 45.
 सुस्तक, p 124, 25.
 सुस्ता, p 124, 25.
 सुस्तभाषा, p 42, 16.
 सुस्तस्, p 376, 1.
 सुस्तं, p 27, 11.
 सूक, p 261, 13. p 268, 38.
 सूढ, p 270, 48.
 सूत, p 282, 44.
 सूत, p 155, 18,
 सूतकञ्च, p 152, 7.
 सूवित, p 282, 46.

मूर्ध्नि—मृग.

मूर्ध्नि, p 270, 48.
 मूर्ध्नी, p 217, 78.
 मूर्ध्नील, p 153, 12.
 मूर्ध्नि, p 153, 12.
 p 324, 85.
 मृण, p 282, n.
 मूर्त्त, p153,12.p277,26.
 मूर्त्ति, p156,22.p319,69.
 मूर्त्तिमत्, p 277, 26.
 मूर्धन्, p 162, 46.
 मूर्ध्निभिर्निष्क, p 191, 1,
 p 318, 64.
 मूर्ध्नी, p 106, 2.
 मृल, p 88, 12. p 358,
 202.
 मृलक, p 123, 23.
 मृलकर्मन्, p 287, 4.
 मृलधन, p 240, 80.
 मृल्य, p240,80.p256,39.
 मृषा, p 255, 33. p400,
 38.
 मृषिक, p 129, 12.
 मृषिकपर्णी, p 107, 6.
 मृषिका, p 255, n.
 मृषित, p 280, 37.
 मृषी, p 255, n.
 मृग, p 294, 30. p 128,
 8. p 172, n. p 305,
 21. p 20, n,

मृग—मृगा.

मृगणा, p 294, 30.
 मृगहृणा, p 23, 37.
 मृगदंशक, p 252, 22.
 मृगधूर्त्तक, p 128, 5.
 मृगनाभि, p 172, 31.
 मृगवधाजीव, p 252,21.
 मृगवन्धनी, p 253, 27.
 मृगमद, p 172, 31.
 मृगया, p 253, 24.
 p 294, n.
 मृगयु, p 252, 21,
 मृगरोमज, p 167, 13.
 मृगव्य, p 253, 24.
 मृगशिरस्, p 20, 24. n.
 मृगशिरा, p 20, n.
 मृगशीर्ष, p 20, 24. n.
 मृगाङ्ग, p 18, 16.
 मृगादन, p 127, 1,
 मृगित, p 284, 54.
 मृगेन्द्र, p 127, 1.
 मृजा, p 170, 22.
 मृड, p 6, 26.
 मृडानी, p 7, 33.
 मृणाल, p 72, 42.
 p 125, n.
 मृणालिनी, p 71, n.
 मृणाली, p 72, n.
 p 386, n.

मृत—मेघ.

मृत, p 218, 86. n.
 मृतज्ञात, p 263, 19.
 मृता, p 220, 3.
 मृतालक, p 117, 19.
 मृत्ति, p 218, n.
 मृत्तालक, p 117, n.
 मृत्ति, p 73, 4.
 मृत्तिका, p 73, 4.
 मृत्, p 218, 85.
 मृत्तुञ्जय, p 6, 27.
 मृत्वा, p 73, 4.
 मृत्वा, p73, 4.p117,19.
 मृद्, p 73, 4.
 मृदा, p 73, n.
 मृदङ्ग, p 46, 5.
 मृद्, p327,97.p278,27.
 मृदुत्वच्, p 97, 26.
 मृदुल, p 278, 27.
 मृद्दीका, p 111, 26.
 मृध, p 216, 72.
 मृषा, p377,n.p380,15.
 मृषार्थक, p 43, 21.
 मृष्ट, p 273, 5.
 मेकलकन्यका, p 69, 32.
 मेखलकन्यका, p 69, n.
 मेखला, p 213, 58.
 p 166, 10.
 मेघ, p 16, 8.

मेघ—मैत्री.

मेघज्योति, p 17, 11.
 मेघनादासुखासिन्, p133, 30.
 मेघनामन्, p 124, 25.
 मेघनिर्घोष, p 17, 10.
 मेघपुष्प, p 61, 5.
 मेघमाला, p 16, 9.
 मेघवाहन, p 8, 39.
 मेघक, p37,23.p133,31.
 मेढ्र, p 239, 77. p 157, 27.
 मेद, p 154, 15.
 मेदक, p 257, 42.
 मेदस्, p 154, n.
 मेदिनी, p 73, 3.
 मेदुर, p 265, 30.
 मेधा, p 33, 11.
 मेधि, p 223, 15.
 मेथ, p 273, 5.
 मेरु, p 9, 45.
 मेलक, p 294, 29.
 मेला, p 108, n.
 मेघ, p 21,29. p 239,77.
 मेघकम्बल, p 246, 107.
 मेह, p 151, 7.
 मेहन, p 157, 27.
 मैत्रावरुणि, p 20, 22.
 मैत्री, p 400, 39.

मैत्र—मिष्ट.

मैत्र, p 400, 39.
 मैत्रुन, p 190, n. p 335, 124.
 मैरेय, p 257, 42.
 मोक्ष, p 35, 16. p95,20.
 मोष, p 278, 31.
 मोषा, p 99, n.
 मोच, p 396, n.
 मोचक, p 93, 11.
 मोचा, p 97, 27. p 112, 1.
 मोदक, p 397, 33.
 मोरट, p 247, 110.
 मोरटा, p 106, 2.
 मोषक, p 253, 25.
 मेह, p 217, 78.
 मोक्षिक, p 243, 93.
 मोक्षीन, p 221, 8.
 मोन, p 184, 35.
 मोरजिक, p 251, 13.
 मोर्वी, p 212, 53.
 मोर्ल, p 355, 195.
 मोटा, p 385, 5.
 मोट्रा, p 385, n.
 मोहर्त्त, p 194, 14.
 मोहर्त्तिक, p 194, 14.
 म्हान, p 272, n.
 मिष्ट, p 43, 22.

म्लेच्छ—यथा.

म्लेच्छ, p 252, 21.
 म्लेच्छदेश, p 74, 7.
 म्लेच्छसुख, p 244, 98.
 यक्ष, p 155, 17.
 यक्ष, p 2, 6.
 यक्षकर्द्दम, p 173, 34.
 यक्षधूप, p 171, 29.
 यक्षराज, p 14, 63.
 यक्षन्, p 150, 2.
 यक्षिनी, p 2, n.
 यक्षी, p 2, n.
 यक्षेश्वर, p 14, n.
 यक्षमान, p 176, 7.
 यक्षस्, p 39, 4.
 यक्ष, p 178, 13.
 यक्षधेय, p 182, 28.
 यक्षाङ्ग, p 91, 2.
 यक्षिय, p 182, 27.
 यक्षिया, p 182, n.
 यक्षन्, p 177, 8.
 यत्, p 377, 3. n.
 यत्तस्, p 377, 3.
 यत्ति, p 186, 43. n.
 यत्तिन्, p 186, 43.
 यत्पान, p 216, 71.
 यथा, p 378, 9.
 यथाजात, p 270, 48.

यथा—यवा.

यथातथम्, p 380, 15.
 यथायथम्, p 380, 14.
 यथाये, p 380, 15.
 यथाह्वयम्, p 194, 13.
 यथाशक्ति, p 394, n.
 यथास्वम्, p 380, 14.
 यथेष्टित, p 235, 57.
 यदि, p 379, 12. n.
 यदृच्छा, p 286, 2.
 यन्तु, p206,27.p317,62.
 यन्त्र, p 394, n.
 यम, p 11, 54. p291,18.
 यमनिका, p 169, n.
 यमराज्, p 11, 54.
 यमानिका, p 120, n.
 यमानो, p 120, n.
 यमी, p 69, n.
 यमुना, p 69, 32.
 यमुनाभ्राह्म, p 11, 54.
 ययु, p 203, 13.
 यव, p 223, 15.
 यवक्य, p 221, 7.
 यवचार, p 246, 109.
 यवन, p 203, 13.
 यवनिका, p 169, n.
 यवफल, p 124, 26.
 यवस्, p 125, 33.
 यवागु, p 233, 50.

यवा—यात.

यवाचन, p 246, 109.
 यवानिका, p 120, 10.
 यवानी, p 120, n.
 यवास, p 107, 10.
 यविष्ठ, p 147, n.
 यवीय, p 147, 43.
 यवीयस्, p 147, n.
 यव्य, p 221, 7.
 ययःपट्ट, p 46, 6.
 ययस्, p 41,12.p393,n.
 यष्टि, p 400, 38.
 यष्टिमधुका, p 111, 28.
 यष्टी, p 111, n.
 यष्टृ, p 176, n.
 याग, p 178, 13.
 याचक, p 402, n.p270,
 49.
 याचका, p 402, n.
 याचनक, p 270, 49.
 याचना, p 183, 32.
 p 59, n.
 याचित, p 220, 3.
 याचितक, p 221, 4.
 याच्ञा, p 183, 32.
 p 287, 6.
 याजक, p 179, 17.
 यातना, p 59. 3.
 यातयाम, p 342, 147.

यातु—युक्त.

यातु, p 12, 56.
 यातुधान, p 12, 56.
 याह, p 144, 30.
 यात्रा, p 214, 63.p350,
 177.
 यादःपति, p 60, 2.
 यादस्, p 66, 20.
 यादसाध्यति, p 12, 56.
 यान, p 195, 18. p 206,
 26.
 यानसुख, p 205, 23.
 याय, p 272, 3.
 याययान, p 204, 21.
 याम, p 25, 6. p291,18.
 यामवती, p 25, n.
 यामाह, p 145, n,
 यामि, p 341, n.
 यामिनी, p 24, 4.
 यासुन, p 244, 101.
 याम्य, p 15, n.
 यायजुक्, p 176, 8.
 याव, p 171, 26.
 यावक, p 224, 18.
 यावत्, p 374, 8.
 यावन, p 171, 30.
 याष्टीक, p 208, 38.
 यास, p 107, 10.
 युक्त, p 197, 24.

युक्त—यूप.

युक्तरसा, p 119, 5.
 युग, p135,38.p206,25.
 युगकीलक, p 223, 14.
 युगम्बर, p 398, 35.
 p 206, 25.
 युगपत्रक, p 91, 3.
 युगपद्, p 382, 22.
 युगपार्श्वक, p 236, n.
 युगपार्श्वग, p 236, 63.
 युगल, p 135, 38.
 युग्म, p 135, 38.
 युग्य, p 206, 26. p236, 64.
 युद्ध, p 216, 72.
 युध्, p 216, n.
 युनी, p 139, 3.
 युवति, p 139, 8.
 युवती, p 129, n.
 युवन्, p 147, 42.
 यूति, p 296, n.
 यूथ, p 136, 41.
 यूथनाथ, p 200, 3.
 यूथप, p 200, 3.
 यूथिका, p 103, 52.
 यूथ, p 179, n. p391,n.
 p 398, 35.
 यूथक, p 391, 19.
 यूथकटक, p 179, 18.

यूप—रक्त.

यूपाय, p 179, 18.
 यूथ, p 398, 35. n.
 यूथ, p 398, 35. n.
 येन, p 377, n.
 योक्त, p 223, 13.
 योग, p 305, 23.
 योगेष्ट, p 246, 106.
 योग्य, p 112, 31.
 योजन, p 396, 30.
 योजनपर्यी, p 107, n.
 योजनवल्ली, p 107, 9.
 योत्र, p 223, 13.
 योष्ट, p 207, n.
 योध, p 207, 29.
 योधसंराज, p 217, 76.
 योनि, p 157, 27.
 योनी, p 157, n.
 योषा, p 137, 2.
 योषित्, p 137, 2.
 योषिता, p 137, n.
 यौतव, p 241, 95.
 यौतुक, p 198, n.
 यौवत, p 142, 22.
 यौवन, p 146, 40.
 रंष्ट, p 12, 59.
 रक्त, p 37, 24.p154,15.
 p 170, 26. p323,82.

रक्त—रज.

रक्तक, p 103, 53.
 रक्तचन्दन, p 170, n.
 p 247, 111.
 रक्तापा, p 66, 22.
 रक्तफला, p 119, 4.
 रक्तसन्ध्यक, p 70, 36.
 रक्तसरोरुह, p 71, 41.
 रक्ताङ्ग, p 120, 12.
 रक्तोत्पल, p 71, 42.
 रजःसभ, p 394, n.
 p 395, 27.
 रजस्, p 2, 6. p 12, n.
 रजा, p 171, n.
 p 288, n.
 रक्षित, p 284, 55.
 रक्षिवर्ग, p 192, 6.
 रक्ष्य, p 288, 8.
 रक्षु, p 129, 10.
 रक्ष, p 246, 106.
 रक्षाजीव, p 249, 7.
 रक्षु, p 12, n.
 रचना, p 173, 38.
 रज, p 142, n. p215,n.
 p 32, n. p 367, n.
 p 142, 21.
 रजक, p 250, 10.
 रजकी, p 250, n.

रज—रथ.

रजत, p 243, 97.
 रजनि, p 25, n.
 रजनी, p 25, 4. p122, 19.
 रजनीसुख, p 25, 6.
 रजस्, p 215, 66. p367,
 233. p 32, 7.
 रजस्वला, p 141, 20.
 रज्जु, p 253, 27.
 रञ्जन, p 172, 33.
 रञ्जनी, p 108, 13.
 रण, p 288, 8. p 216,
 73. p 314, 51.
 रणसङ्कुल, p 216, 75.
 रण्डा, p 107, 6.
 रत्न, p 190, 56.
 रत्ति, p 190, n.
 रतिपति, p 5, 21.
 रत्न, p 243, 94. p 336,
 129.
 रत्नसाधु, p 9, 45.
 रत्नाकर, p 60, 2.
 रथ, p 93, 10. p204, 19.
 रथकडगा, p 384, n.
 p 205, 23.
 रथकार, p249, 4. p250,
 9.
 रथशुभि, p 206, 25.
 रथङ्ग, p 92, 7.

रथा—रवि.

रथाङ्ग, p 205, 24. p132,
 22.
 रथाभ्रपुष्प, p 93, n.
 रथिक, p 209, 44.
 रथिन्, p 209, 44.
 रथिन, p 209, n. p206,
 28.
 रथिर, p 209, 44.
 रथ्य, p 203, 14.
 रथ्या, p 78, 3. p205, 23.
 रद, p 161, 42.
 रदन, p 161, 42.
 रदनच्छद, p 161, 41.
 रत्न, p 56, 2.
 रभस, p 392, 21.
 रभठ, p 130, 40.
 रमण, p 190, n.
 रमणा, p 137, n.
 रमणी, p 137, 4.
 रमणीय, p 272, n.
 रमा, p 5, 23.
 रम्भा, p 112, 1.
 रथ, p 12, 59.
 रत्नक, p 169, 18. p390,
 17.
 रत्न, p 44, 1.
 रत्न, p 267, 38.
 रवि, p 22, 32.

रथ—राक्ष.

रथना, p 161, n.
 रथि, p 340, 140.
 रथ, p 35, 16. p35, 18.
 p 49, 17. p 366, 229.
 p 244, 100.
 रसगन्ध, p 245, 105. n.
 रसगर्भ, p 245, 102.
 रसज्ञा, p 161, 42.
 रसन, p 161, n.
 रसना, p 161, 42. p166,
 10.
 रसवती, p 227, 27.
 रसा, p 73, 2. p 115, 11.
 p 106, 3.
 रसाञ्जन, p 245, 102.
 रसातल, p 56, 1.
 रसातल, p 94, 14. p125,
 29.
 रसाखा, p 231, 44.
 रसित, p 17, 10.
 रसोनक, p 221, 14.
 रसस्, p 196, 22.
 रस्य, p 196, 23.
 रस्य्या, p 196, n.
 रा, p 349, n.
 राका, p 26, 8.
 राक्षस, p 11, 55.

राज्ञा—राजि.

राज्ञा, p 171, 26.
 राज्ञव, p 167, 13.
 राज्, p 191, 1.
 राजक, p 191, 3.
 राजकशेरु, p 354, 190.
 राजजक्ष्मन्, p 150, n.
 राजन्, p 394, n. p332, 114. p 191, 1.
 राजन्य, p 191, 1.
 राजन्यक, p 191, n.
 राजन्वत्, p 76, 13.
 राजयक्ष्मन्, p 150, n.
 राजराज, p 14, 64.
 राजवंश्य, p 175, 2.
 राजवत्, p 76, 13.
 राजवला, p 122, 18.
 राजवीजिन्, p 175, 2.
 राजवृक्ष, p 91, 4.
 राजसदन, p 80, 10.
 राजसभा, p 387, 9.
 राजसूय, p 396, 31.
 राजहंस, p 132, 24.
 राजातन, p 94, n.
 राजादन, p 94, 15.
 राजादनफल, p 97, n.
 राजार्ह, p 171, 28.
 राजि, p 86, 4. n.
 राजिका, p 225, 19.

राजि—रिक्त.

राजिष्ठ, p 57, 6.
 राजी, p 86, n.
 राजीव, p65,19.p71,41.
 राज्याङ्ग, p 195, 18.
 रात्रि, p 25, 4.
 रात्रिचर, p 12, 55.
 रात्रिचर, p 12, 55.
 रात्री, p 25, n.
 राजान्त, p 34, 13.
 राध, p 29, 16.
 राधा, p 20, 23.
 राम, p 4, 18. p129,11. p 341, 143.
 रामठ, p 230, 40.
 रामणीयक, p 272, n.
 रामा, p 137, 4.
 राम्ना, p 187, 45.
 राल, p 171, n.
 राव, p 44, n.
 राशि, p 362, 216. p 136, 42.
 राङ्ग, p 352, 186.
 राट्टिका, p 108, 12.
 राट्टिय, p 48, 14.
 रासभ, p 239, 78.
 राज्ञा, p112,2. p119,5.
 राज्, p 21, 28.
 रिक्तक, p 276, 6.

रिक्त—रुजा.

रिक्त, p 242, 90.
 रिक्तन, p 54, n.
 रिक्तण, p 54, 36.
 रिपु, p 193, 10.
 रिष्यकेतु, p 5, n.
 रिष्यकेतु, p 5, n.
 रिषि, p 186, n.
 रिष्ट, p 310, n.
 रिष्टि, p 213, n.
 री, p 349, n.
 रीज्या, p 295, n.
 रीठा, p 51, 23.
 रीण, p 281, 42.
 रीति, p244,97.p320,71.
 रीतिपुष्प, p 245, 103.
 रीती, p 244, n.
 रुक्प्रतिक्रिया, p 150, 1.
 रुक्म, p 243, 96.
 रुक्मकारक, p 249, 8.
 रुज, p 365, 227.
 रुग्न, p 281, 40.
 रुचक, p 105,59. p247, 110. p 105, 59.
 रुचि, p23,35. p307,30.
 रुचिर, p 272, 1.
 रुच्य, p 272, 2.
 रुज्, p 150,2.n.p23,35.
 रुजा, p 150, 2.

रुत—रेप.

रुत, p 44, 4.
 रुदित, p 54, 35.
 रुच, p 281, 40.
 रुद्र, p 2, 5. p 6, 30.
 रुद्राणी, p 7, 32.
 रुधिर, p 154, 15.
 रुह, p 129, 10.
 रुबुक, p 98, n.
 रुपूक, p 98, n.
 रुयती, p 42, n.
 रुष्, p 51, 26. n.
 रुहा, p 123, 24.
 रूप, p 55, n. p 35, 16.
 p 256, n.
 रूपानीवा, p 141, 19.
 रूप्य, p 243, 97.
 p 346, 162.
 रूप्याय्यच, p 192, 7.
 रुबुक, p 98, n.
 रुचित, p 280, 38.
 रेखा, p 86, n.
 रेचनी, p 111, n.
 रेचित, p 204, 16.
 रेणु, p 215, 66.
 रेणुका, p 114, 8.
 रेतस्, p 153, 13.
 रेत्य, p 244, n.
 रेप, p 272, n.

रेप—रोम.

रेपस्, p 272, n.
 रेफ, p 272, 3. p 338, 135.
 रेफस्, p 272, n.
 रेवतीरमण, p 4, 18.
 रेवा, p 69, 32.
 रं, p 347, n. p 242, 91.
 रोक, p 56, 2.
 रोग, p 150, 2.
 रोगहारिन्, p 152, 8.
 रोचन, p 97, 27.
 रोचनी, p 111, 27.
 p 120, 12.
 रोचिष्णु, p 164, 2.
 रोचिस्, p 23, 36.
 रोद, p 367, n.
 रोदन, p 54, n. p 162, 44.
 रोदनी, p 107, 10.
 रोदस्, p 367, 231.
 रोदसी, p 367, 231.
 रोदस्यौ, p 367, 231.
 रोध, p 61, n.
 रोधस्, p 61, 7. n.
 रोप, p 212, 55.
 रोमन्, p 163, 50.
 रोमन्य, p 391, 19.
 रोमहर्षे, p 54, n.
 रोमहर्षण, p 54, 35.
 रोमविक्रिया, p 54, n.

रोमा—लक्ष.

रोमाञ्च, p 54, 35.
 रोमोद्भव, p 54, n.
 रोमोद्भेद, p 54, n.
 रोम, p 51, 26.
 रोहिणी, p 37, n. p 237, 67.
 रोहित, p 65, 19. p 17, 12.
 p 37, 24. p 129, 10.
 रोहितक, p 97, 29.
 रोहिता, p 37, n.
 रोहिताञ्च, p 11, 50.
 रोहिन्, p 97, 29.
 रोहीतक, p 67, n.
 रौद्र, p 50, 20 p 49, 17.
 रौम, p 231, n.
 रौमक, p 231, 42.
 रौरव, p 59, 1.
 रौहिणेय, p 4, 19.
 p 21, 27.
 रौहिण, p 129, 10.
 p 125, 32.
 रं, p 358, n.
 लकुच, p 100, 41.
 लक्तक, p 168, n.
 लक्ष, p 53, n. p 393, n.
 p 212, 54.
 लक्षण, p 19, 18.
 लक्षणा, p 132, n.

लक्षा - लट्वा.

लक्षा, p 393, 24.
 लक्ष्मण, p 19, n. p 262,
 14. p 294, n.
 लक्ष्मणा, p 132, 25.
 लक्ष्मण, p 19, n.
 p 336, 127.
 लक्ष्मी, p 5, 22. p 211,
 50. p 112, 31.
 p 385, n.
 लक्ष्मीवत्, p 262, 14.
 लक्ष्म, p 53, 33. p 212,
 54.
 लक्ष्म, p 391, 18.
 लक्ष्म, p 21, 29.
 लक्ष्मक, p 258, 44.
 लक्ष्मिका, p 139, n.
 लक्ष्म, p 13, 60. p 117,
 21. p 307, 29.
 लक्ष्मय, p 125, 30.
 लक्षा, p 386, 7.
 लक्षापिका, p 117, n.
 लक्षायिका, p 117, n.
 लक्ष्मोपिका, p 117, 21.
 लक्षा, p 51, 23.
 लक्षाशील, p 265, 28.
 लक्षा, p 51, n.
 लक्षित, p 281, 41.
 लट्वा, p 387, 10.

लता - लशु.

लता, p 88, 9. p 88, 11.
 p 99, 36. p 117, 21.
 p 121, 15.
 लताक, p 121, 13.
 लपन, p 161, 40.
 लपित, p 38, 1. p 284, 57.
 लव, p 284, 54.
 लववर्य, p 176, 5.
 लव्वालुच, p 177, 10.
 लव्य, p 197, 24.
 लव्वन, p 165, 5.
 वम्बोदर, p 7, 34.
 लय, p 47, 9.
 ललना, p 137, 3.
 ललनिका, p 165, 5.
 ललाट, p 161, 43. p 201, 6.
 ललाटिका, p 165, 4.
 ललाम, p 341, 145.
 ललामक, p 173, 37.
 ललित, p 53, n.
 लव, p 274, 11. p 293, 24.
 लवङ्ग, p 171, 27.
 लवण, p 35, 18. p 230, 41.
 p 393, 23.
 लवणोद, p 60, 2.
 लवन, p 293, 24.
 लवित, p 223, 13.
 लशुन, p 121, 14.

लस्त - लिङ्ग.

लस्तक, p 212, 53.
 ला, p 359, n.
 लाक्षा, p 171, 26. p 387,
 10.
 लाक्षामसादन, p 95, 21.
 लाङ्गल, p 223, 14.
 लाङ्गलदण्ड, p 223, 14.
 लाङ्गलपक्षि, p 223, 14.
 लाङ्गलिकी, p 113, 6.
 लाङ्गलिन्, p 126, n.
 लाङ्गली, p 111, 29.
 p 126, 34.
 लाङ्गल, p 204, n.
 लाङ्गल, p 204, 18.
 लाज, p 232, 47.
 लाङ्गन, p 19, 18.
 लाभ, p 240, 80.
 लाभङ्गक, p 125, 30.
 लासपा, p 52, n.
 लाससा, p 52, 28. p 367,
 231.
 लासा, p 155, 18.
 लासाटिक, p 303, 17.
 लाव, p 134, 35.
 लासिका, p 47, 8.
 लास्कोटनी, p 255, n.
 लास्य, p 47, 10.
 लिङ्ग, p 100, 41.

लिच्छा—लेख

लिच्छा, p 387, 10.
 लिखन, p 195, n.
 लिखित, p 195, 17.
 लिङ्ग, p 306, 26.
 लिङ्गवृत्ति, p 190, 53.
 लिपि, p 195, 16.
 लिपिकर, p 194, n.
 लिपिकार, p 193, 15.
 लिपी, p 194, n.
 लिप्त, p 281, 39. p 285, 60.
 लिप्तक, p 212, 56.
 लिप्ता, p 52, 27.
 लिप्ति, p 195, 16.
 लिपिङ्कर, p 194, n.
 लिपी, p 195, n.
 ली, p 359, n.
 लीट, p 285, n.
 लीला, p 53, 32. p 357, 201.
 लुठित, p 204, 18.
 लुब्ध, p 263, 22.
 लुब्धक, p 252, 21.
 लुलाप, p 128, 4.
 लुलाय, p 128, n.
 लूता, p 129, 13. p 399, n.
 लून, p 284, 53.
 लूम, p 204, 18.
 लेख, p 2, 3.

लेख—लोल

लेखक, p 194, 15.
 लेखन, p 195, n.
 लेखर्षभ, p 8, 37.
 लेखा, p 86, 4.
 लेप, p 234, 56.
 लेपक, p 249, 6.
 लेय, p 274, 11.
 लेट, p 222, n.
 लेटु, p 222, n.
 लोक, p 298, 2. p 74, 6.
 लोकजित्, p 3, 8.
 लोकमाह, p 5, 23.
 लोकायत, p 396, 32.
 लोकालोक, p 84, 2.
 लोकेश, p 3, 11.
 लोचन, p 162, 44.
 लोचमर्कट, p 111, n.
 लोचमस्तक, p 111, 30.
 लोत, p 253, n.
 लोत्र, p 253, n.
 लोभ, p 94, 13.
 लोपासुद्रा, p 20, 22.
 लोम्, p 253, 26.
 लोमन्, p 163, 50.
 लोमशा, p 117, 22.
 लोमहर्षण, p 54, 35.
 लोल, p 359, 207.
 p 277, 24.

लोला—वंश

लोला, p 359, n.
 लोलप, p 263, 22.
 लोलुभ, p 263, 22.
 लोट, p 222, 12.
 लोटम्, 222, n.
 लोटभेदन, p 222, 12.
 लोह, p 244, 98. p 171, 28.
 लोहकारक, p 249, 7.
 लोहष्ट, p 130, 16.
 लोहप्रतिमा, p 256, 35.
 लोहल, p 267, 37.
 लोहाभिसार, p 214, n.
 लोहाभिहार, p 214, 62.
 लोहित, p 65, n. p 37, 24.
 p 154, 15.
 लोहितक, p 243, 93.
 लोहितचन्दन, p 170, 26.
 लोहिता, p 37, n.
 लोहिताङ्ग, p 21, 27.
 लोहिनी, p 37, n.
 लौह, p 244, n.
 ल्य, p 390, n.
 ल्य, p 390, 15.
 व, p 378, n.
 वंश, p 175, 1. p 362, 216.
 वंशक, p 171, n.
 वंशरोचना, p 247, 110.

वंश—वन्धि.

वंशलोचना, p 247, n.
 वंशिक, p 171, 28. n.
 वंश्चिष्ठ, p 285, 61.
 वक, p 105, 62. p132, 22.
 वकधूपक, p 171, n.
 वकुल, p 101, 45.
 वक्त्र, p 267, 35.
 वक्त्रव्य, p 345, 161.
 वक्त्र, p 161, 40.
 वक्त्र, p 61, 7. p276, 21.
 वक्षस्, p 158, 29.
 वक्ष्जण, p 157, 24.
 वक्ष्, p 246, 106.
 वचन, p 38, 1.
 वचनयाहिन्, p 264, n.
 वचस्, p 38, 1. p109, 21.
 वचनेस्थित, p 264, 24.
 वज्र, p 9, 42. p 353, 186.
 वज्रद्रु, p 110, 24.
 वज्रनिर्घोष, p 17, n.
 वज्रनिष्पेष, p 17, 11.
 वज्रपुष्प, p 104, 56.
 वज्जिन्, p 8, 38.
 वज्राशनि, p 9, n.
 वज्जक, p 128, 5. p270, 47.
 वञ्चित, p 268, 41.

वक्षु—वत्स.

वक्षुल, p 92, 7. p 101, 45. p 93, 10.
 वट, p 93, 13.
 वटक, p 390, 17.
 वटाकर, p 253, n.
 वटी, p 253, 27.
 वहभि, p 81, n.
 वहभी, p 81, 15.
 वहवा, p 203, 14.
 वहवानल, p 11, 52.
 वहिष, p 64, 16.
 वहिषा, p 64, n.
 वहिषी, p 64, n.
 वह्, p 274, 10.
 वणिग्भाव, p 220, 3.
 वणिज्, p 239, 78.
 वणिज, p 239, n.
 वणिज्य, p 220, n. p 240, n.
 वणिज्या, p 220, n. p 240, 80.
 वण्क, p 242, 90.
 वतंस, p 366, n.
 वत्, p 378, 9.
 वत, p 378, n. p372, 5.
 वत्स, p 366, 238. p158, 29. p 236, 62.
 वत्सक, p 102, 47.

वत्स—वन.

वत्सतर, p 236, 62.
 वत्सनाभ, p 58, 11.
 वत्सर, p 30, 20. p28, 13.
 वत्सल, p 262, 14.
 वत्सादनी, p 106, 1.
 वद, p 267, 35.
 वदन, p 161, 40.
 वदन्य, p 260, n.
 वदन्या, p 260, n.
 वदर, p 95, 17. p 113, 4. p 94, n.
 वदरा, p 121, 16.
 वदरी, p 95, 17.
 वदान्य, p 260, 6. p346, 162.
 वदावद, p 267, 35.
 वद्दी, p 254, n.
 वधू, p 117, 21. p137, 2.
 वन, p 60, 3. p 86, 1. p 336, 129.
 वनकापीस, p 113, n.
 वनतिक्लिका, p 106, 3.
 वनप्रिय, p 131, 19.
 वनमाक्षिक, p 133, 27.
 वनमाक्षिन्, p 4, 16.
 वनसुद्ध, p 224, 17.
 वनशृङ्गाट, p 109, 17.
 वनसमूह, p 87, 4.

वन—वय.

वनस्सति, p 87, 6.
 वनायुज, p 203, n.
 वनिता, p 137, 2. p321, 76.
 वनीपक, p 270, n.
 वनीयक, p 270, 49.
 वनौकस्, p 127, 3.
 वन्दका, p 105, n.
 वन्दा, p 105, 62.
 वन्दाका, p 105, n.
 वन्दारु, p 265, 28.
 वन्दि, p 219, 87. n.
 वन्दिन्, p 215, 65.
 वन्दी, p 219, n. p215, n.
 वन्धूक, p 103, 53.
 वन्धूकपुष्प, p 96, 24.
 वन्या, p 87, 4.
 वपा, p 56, 2. p154, 15.
 वपुस्, p 156, 21. p393, n.
 वप्र, p 78, 3. p222, 11.
 वभ्र, p 274, n.
 वभ्रु, p 349, 172.
 वमयु, p 151, 6. p200, 5.
 वमि, p 151, 6.
 वयःस्था, p 118, n.
 p 100, n.
 वयस्, p 357, 232.
 वयस्य, p 147, 42.

वय—वरि.

वयस्या, p 99, 38. p100, 39. p 118, 3.
 वयस्य, p 193, 12.
 वयस्या, p 140, 12.
 वर, p 288, 8. p 349, 173. p 170, 25.
 वरट, p 133, n.
 वरटा, p 133, 27. p132, 25.
 वरटी, p132, n. p133, n.
 वरण, p 78, 3. p91, 5.
 वरण्ड, p 391, 18.
 वरत्ना, p 202, 10. p254, 31.
 वरद, p 260, 7.
 वरवर्णिनी, p 137, 4. p 230, 41.
 वरवाह्नीक, p 170, n.
 वराङ्ग, p 306, 27.
 वराङ्गक, p 118, 22.
 वराट, p 253, n.
 वराटक, p 72, 43. p253, 27. p 400, 38.
 वरारोहा, p 137, 4.
 वराधि, p 168, 17.
 वरास, p 168, n.
 वराह, p 127, 2.
 वरिवसित, p 284, 51.

वरि—वर्त्त.

वरिवस्था, p 184, 34.
 वरिवसित, p 284, 51.
 वरिष्ठ, p 244, 98. p 285, 61.
 वरी, p 109, 19.
 वरोवह्, p 235, n.
 वरीयस्, p 369, 237.
 वरीयसी, p 369, n.
 वरुण, p 12, 56. p91, 5.
 वरुणात्मजा, p 256, 39.
 वरुथ, p 206, 25.
 वरुथिनी, p 210, 46.
 वरेण्य, p 273, 7.
 वर्कर, p 253, 23.
 वर्करी, p 253, n.
 वर्ग, p 136, 41.
 वर्चस्, p 367, 233.
 वर्चस्क, p 155, 19.
 वर्ण, p 175, 1. p 314, 50. p 202, 10.
 वर्णक, p 400, 38. p173, 35.
 वर्णित, p 285, 59.
 वर्णिन्, p 181, 42.
 वर्त्तक, p 134, 35. p 301, 11.
 वर्त्तका, p 134, n.
 वर्त्तन, p265, 29. p220, 1.

वर्त्त—वर्ष.

वर्त्तनि (नी), p 76, n.
 वर्त्ति p 173, 35. n.
 वर्त्तिका, p 134, 35.
 वर्त्तिनी, p 76, 15. n.
 वर्त्तिष्णु, p 265, 29.
 वर्त्ती, p 173, n.
 वर्त्तुल, p 276, 19.
 वर्त्तन्, p 335, 124. p 76,
 15.

वर्त्तनि, p 76, n.
 वर्त्तनी, p 76, n.
 वर्त्तक, p 107, 8.
 वर्त्तकि, p 250, 9.
 वर्त्तन, p 265, 28.
 वर्त्तमान, p 98, 32.
 वर्त्तमानक, p 228, 32.
 वर्त्तिष्णु, p 265, 28.
 वर्त्ती, p 254, 31.
 वर्त्तणा, p 133, 29. .
 वर्त्तन्, p 207, 32.
 वर्त्तित, p 207, 33.
 वर्त्त, p 273, 7.
 वर्त्ता, p 138, 7.
 वर्त्तर, p 107, 8.
 वर्त्तरा, p 119, 5.
 वर्त्त, p 17, 12. p 365,
 226.
 वर्त्तवर, p 193, 9.

वर्ष—वर्षि.

वर्षण, p 17, n.
 वर्षा, p 30, 19. p 365, n.
 वर्षामू, p 67, 24.
 वर्षांभी, p 67, 24.
 वर्षारात्र, p 388, n.
 वर्षाखङ्गायिका, p 117, n.
 वर्षीयस्, p 147, 43.
 वर्षोपल, p 18, 13.
 वर्षन्, p 156, 21.
 p 336, 126.
 वर्षं, p 117, n. p 134,
 31. n.
 वर्षिःपुष्प, p 117, n.
 वर्षिःठ, p 114, n.
 वर्षिःण, 133, 30.
 वर्षिःन्, p 117, n. p 133,
 30.
 वर्षिपुष्प, p 117, 20.
 वर्षिठ, p 114, 10.
 वर्षण, p 37, 22.
 वर्षदेव, p 4, 18.
 वर्षभी, p 81, 15.
 वर्षय, p 166, 8.
 वर्षाका, p 132, 25.
 वर्षाङ्क, p 16, 8.
 वर्षि, p 197, 27. p 356, n.
 वर्षिध्वंसी, p 5, n.
 वर्षिक, p 76, n.

वलि—वल्.

वलिन्, p 148, 45.
 वलिपुष्ट, p 131, 20.
 वलिभ, p 148, 45.
 वलिभुज्, p 131, 20.
 वलिमत्, p 148, n.
 वलिसुख, p 127, n.
 वलिर, p 149, 49.
 वलिस, p 64, n.
 वलिरी, p 64, n.
 वलीक, p 81, 14.
 वलीसुख, p 127, 3. n.
 वलीवर्ह, p 235 n.
 वल्क, p 88, 12.
 वल्कल, p 88, 12,
 वलित, p 204, 16.
 वल्मीक, p 76, 14.
 वल्मीकी, p 45, 3.
 वल्मीक, p 340, 140.
 p 272, 3.
 वल्मीरि, p 89, 13.
 वल्मीरी, p 89, n.
 वल्मीव, p 227, 27. p 235,
 57.
 वल्मी, p 88, n.
 वल्मी, p 88, 9.
 वल्मीर, p 154, 14.
 वल्मीरा, p 154, n.
 वल्मीक, p 124, 28.

व्यव—वसु.

व्यवहरण, p 40, n.
 वय, p 288, 8. p 175,
 1. p 124, 26.
 वयक्रिया, p 287, 4.
 वया, p 273, 69. p 362,
 219. p 200, 4.
 वयिक, p 273, 6.
 वयिर, p 230, n. p 108,
 16.
 वय्य, p 264, 25.
 वयट्, p 378, 8.
 वयट्कृत, p 181, 26.
 वय्ययणी, p 238, 71.
 वय्ययिनी, p 238, n.
 वसति, p 319, 69.
 वसती, p 319, 69.
 वसन, p 168, 17.
 वसन्त, p 29, 18.
 वसा, p 154, 15.
 वसिर, p 108, n. p 230,
 41. n.
 वसु, p 2, 5. p 366, 230.
 p 242, 90. p 105, 62.
 वसुक, p 105, 61. p 231,
 42.
 वसुदेव, p 4, 17.
 वसुधा, p 73, 3.
 वसुन्धरा, p 73, 3.

वसु—वहु.

वसुमती, p 73, 3.
 वसुक, p 105, n.
 वसुयनी, p 238, n.
 वस्त, p 239, 76.
 वस्ति, p 168, 15. p 157,
 24.
 वस्ती, p 157, n.
 वस्तु, p 389, 13.
 वस्त, p 168, 17.
 वस्त्योनि, p 167, 12.
 वस्त्यवेश्मन्, p 169, 21.
 वस्त, p 240, 80.
 वस्तसा, p 155, 17.
 वहु, p 236, 63.
 वहिर्द्वार, p 82, 16.
 वहिस्, p 381, 17.
 बहु, p 274, 12.
 बहुपाद्, p 93, 13.
 बहुप्रद, p 260, 6.
 बहुमूल्य, p 167, 14.
 बहुरूप, p 171, 29.
 बहुल, p 274, 12. p 357,
 201.
 बहुला, p 357, n. p 115,
 13.
 बहुलीकृत, p 226, 23.
 बहुवारक, p 94, 15.
 बहुनिध, p 282, 43.

वहु—वाज.

वहुसूता, p 109, 19.
 वहुसूति, p 238, 71.
 वहु, p 10, 48. p 105,
 60.
 वहुयिष्ठ, p 246, 107.
 वा, p 380, 15. p 378, 9.
 वाजुची, p 108, 14.
 वाक्पति, p 267, 35.
 वाक्य, p 39, 3.
 वाग्नी (गग्नी), p 267, 35. n.
 वागीय, p 267, 35.
 वायुजी, p 108, n.
 वायुरा, p 253, 27.
 वायुरिक, p 251, 14.
 वाग्निन्, p 267, 35.
 वाहुसुख, p 40, 9.
 वाच्, p 38, 1.
 वाचंयम, p 186, 41.
 वाचक, p 38, 2.
 वाचस्यति, p 21, 26.
 वाचा, p 38, n.
 वाचाट, p 267, 36.
 वाचाल, p 267, 36.
 वाचिक, p 42, 18.
 वाचोयुक्ति, p 267, n.
 वाचोयुक्तिपटु, p 267, 35.
 वाज, p 212, 55.
 वाजपेय, p 396, 31.

वाजि—वात.

वाजि, p 134, 33.p202,
12.
वाजिदन्तक, p 110, 22.
वाजिन्, p134,33.p202,
12. p 331, 110.
वाजिशाखा, p 79, 6.
वाङ्म, p 52, 27.
वाढी, p 401, 42.
वाद्यालक, p 110, 25.
वाङ्म, p 11, 52. p203,
14. p 175, 3.
वाङ्म, p 297, 41.
वाढ, p 13,62.p313,47.
वाङ्म, p 212, 54.
वाङ्मस्थ, p 175, 3.
वाङ्मवार, p 207, n.
वाङ्मि, p 254,29. p38,n.
वाङ्मिज, p 239, 78.
वाङ्मिजिक, p 239, n.
वाङ्मिज्ज, p220,2.p240,
80.
वाङ्मिनी, p 333, n.
वाङ्मी, p 38, 1.
वात, p 12, 58.
वातक, p 121, 15.
वातकिन्, p 153, 10.
वातकुम्भ, p 201, n.
वातपोथ, p 93, 10.

वात—वाम.

वातप्रमी, p 128, 7.
वातस्तुग, p 128, 7.
वातरोगिन्, p 153, 10.
वातायन, p 80, 9.
वातायु, p 128, 8.
वाति, p 12, n.
वातुल, p 356, n.
वातुल, p 356, 198.
वातुलक, p 235, 60.
वादर, p 167, 12.
वादित्र, p 46, 5.
वाद्य, p 46, 5.
वान, p 89, 15.
वानप्रस्थ, p 92, 8.
वानर, p 127, 3.
वानस्पत्य, p 87, 6.
वानावुज, p 213, 13.
वानीर, p 93, 10.
वानेव, p 117, 19.
वापदण्ड, p 254, n.
वापि, p 68, n.
वापी, p 68, 28.
वाय, p 115, 14.
वाज, p 279, 34. p342,
146.
वामदेव, p 6, 21.
वाजन, p 16, 5. p 276,
19. p 148, 46.

वाम—वारि.

वामनी, p 148, n.
वामलूर, p 76, 14.
वामलोचना, p 137, 3.
वामा, p 137, 2.
वामी, p 203, 14.
वावदण्ड, p 254, 28.
वावस, p 131, 20.
वायसाराति, p 130, 15.
वायसी, p 121, 17.
वायसोली, p 120, 9.
वायु, p 12, 57.
वायुसखि, p 11, 55.
वारिधर, p 16, n.
वार, p 60, 3.
वार, p 346, 163. n.
p 135, 39.
वारण p 200, 2.
वारणवृषा, p 112, n.
वारणवृषा, p 112, 1.
वारवृषा, p 112, n.
वारसुखा, p 141, 19.
वारवाय, p 207, 31.
वारली, p 141, 19.
वाराही, p 121, 16.
वारि, p 60, 3.
वारिद, p 16, 8.
वारिपथी, p 70, 38.
वारिपूथी, p 70, n.

वारि—वाल्क.

वारिप्रवाह, p 85, 5.
 वारिवाह, p 16, 8.
 वारी, p 287, n. p 202, 11.
 वारुणी, p315,54.p20,n
 वार्त्त, p 322,78.p152,8.
 वार्त्ता, p 220, 1.p40,8.
 p 112, n. p 152, n.
 p 322, 78.
 वार्त्ताकी, p 112, 2.
 वार्त्ताकु, p 112, n.
 वार्त्तावह, p 251, 15.
 वार्त्तिक, p 147, 40.
 वार्त्तिक्य, p 147, n.
 वार्त्तुषि, p 221, 5.
 वार्त्तुषिक, p 221, 5.
 वार्त्तुर्षि, p 254, n.
 वार्म्मण, p 297, n.
 वार्म्मिण, p 297, n.
 वार्त्तिक, p 121, 16.
 वार्त्तित, p 90, 19.
 वालहण, p 125, 33.
 वालपाश्या, p 165, 4.
 वालमृषिका, p 129, 12.
 वालिश, p 363, 220.
 p 270, 48.
 वालुक, p 114, 9.
 वाल्क, p 167, 12.

वाल्की—वाह.

वाल्की, p 167, n.
 वावदूक, p 267, 35.
 वाहर, p 24, n.
 वाघा, p 110, n.
 वाघिका, p 110, n.
 वाघित, p 44, 4.
 वाघिता, p 322, 78. n.
 वाघ्य, p 137, 331.
 वाघ्यिका, p 230, 40.
 वाघ्यीका, p 230, n.
 वास, p 79, 6. p 168, 17. n.
 वासक, p 110, 22.
 वासम्टह, p 80, 8.
 वासन्ती, p 103, 52.
 वासयोग, p 173, 35.
 वासर, p 24, 2. ,
 वासव, p 8, 38.
 वासस्, p 168, 17.
 वासिका, p 110, 21.
 वासित, p 44, n. p 173, 35.
 वासिता, p 200, n.
 p 322, 78.
 वासु, p 4, n.
 वासुकि, p 57, 4. n.
 वासुदेव, p 4, 15.
 वासु, p 48, 14.

वास्तु—वाह्नि.

वास्तु, p 83, 19.
 वास्तुक, p 123, n.
 वास्तूक, p 123, 23.
 वास्तोष्पति, p 8, 38. n.
 वास्त, p 205, 22. n.
 वाह, p 57, 5. p 202, 12. p158, n. p 242, 89.
 वाहद्विषत्, p 128, 4.
 वाहन, p 206, 26.
 वाहना, p 210, n.
 वाहा, p 158, n.
 वाहित्य, p 201, 7.
 वाहिनी, p 333, 114.
 p 210, 46.
 वाहिनीपति, p 207, 30.
 वाह, p 158, 31.
 वाहज, p 191, 1.
 वाहदा, p 69, 33.
 वाहमूल, p 158, 30.
 वाहयुव, p 216, 75.
 वाहल, p 29, 18.
 वाहलेय, p 7, 35. n.
 वाहक, p 396, 32.
 वाहव, p 396, n.
 वाहिक, p 170, n.
 p 203, n.
 वाहिका, p 203, 13.

वाङ्मयी—विक्र.

वाङ्मयीक, p 203, n. p 170,
 25. p 230, 40.
 विद्यति, p 241, 84.
 विंशती, p 241, n.
 वि, p 134, n.
 विकङ्कत, p 95, 18.
 विकच, p 87, 7.
 विकर्त्तन, p 22, 31.
 विकलाङ्ग, p 148, 46.
 विकल्प, p 30, n. p 33, n.
 विकल्पर, p 265, n.
 विकषा, p 107, n.
 विकष्वर, p 265, n.
 विकसा, p 107, 9.
 विकसित, p 33, n. p 87, 8.
 विकस्वर, p 265, 30.
 विकार, p 291, 15.
 विकाय, p 362, n.
 विकायिन्, p 265, n.
 विकायिन्, p 265, n.
 विकासिन्, p 265, 30.
 विकिर, p 134, 33.
 विकीरण, p 105, 61.
 विकुम्भीय, p 260, 7.
 विकृत, p 152, 9.
 विकृति, p 291, 15.
 विक्रम, p 341, 143.
 p 216, 71.

विक्र—विच्छा.

विक्रय, p 241, 83.
 विक्रयिक, p 340, 79.
 विक्रान्त, p 210, 45.
 विक्रिया, p 291, 15.
 विक्रेष्ट, p 240, 79.
 विक्रेय, p 240, 82.
 विकृत्, p 269, 44.
 विक्षाव, p 296, 37.
 विगत, p 283, 49.
 विगतात्तंवा, p 242, 21.
 विद्य, p 148, 46.
 विद्यह, p 156, 21. p 195,
 18. p 292, 22.
 विषस, p 182, 28.
 विषोक, p 53, n.
 विप्ल, p 262, 16.
 विप्लराज, p 7, 33.
 विचक्षण, p 176, 5.
 विचयन, p 294, 30.
 विचर्चिका, p 150, 4.
 विचारणा, p 33, 11.
 विचार, p 33, n.
 विचारित, p 283, 49.
 विचि, p 61, n.
 विचिकित्सा, p 33, 12.
 विच्छन्दक, p 80, 11.
 विच्छदक, p 80, n.
 विच्छाय, p 394, 26.

विज—वित.

विजन, p 196, 22.
 विजय, p 217, 78.
 विजयिन, p 232, n.
 विजिन, p 232, n.
 विजिल, p 232, 46.
 विज्जन, p 232, n.
 विज्ञ, p 259, 4.
 विज्ञात, p 261, 9.
 विज्ञान, p 259, 4.
 विज्ञानिक, p 259, n.
 विट, p 390, 17.
 विटङ्क, p 81, 15.
 विटप, p 89, 14. p 338,
 133.
 विटपिन्, p 87, 5.
 विट्खदिर, p 98, 30.
 विट्चर, p 253, 23.
 विड, p 231, 42.
 विडङ्क, p 110, 25.
 विडाल, p 128, 6.
 विडोजस्, p 7, 36.
 विडौजा, p 7, n.
 वितंस, p 253, n.
 वितण्डा, p 386, 9.
 वित्वास, p 50, n.
 वितथ, p 43, 22.
 वितरण, p 182, 29.
 वितर्हि, p 81, 16.

वित—विदु.

वितर्क, p 81, n.
 वितस्ति, p 159, 35.
 वितान, p 333, 116.
 ' p 169, 21.
 वित्त, p 121, 14.
 वित्तक, p 115, 14. p 244, 101. p 229, 37.
 वित्त, p 261, 9. p 283, 49. p 242, 90.
 विदर, p 287, 5.
 विदक, p 396, 32.
 विदारक, p 62, 10.
 विदारी, p 111, 28. p 113, n.
 विदारीगन्ध, p 113, 3.
 विदित, p 285, 57.
 विदिग्, p 16, 7.
 विदु, p 201, 5.
 विदुर, p 265, 30.
 विदुल, p 93, 10. p 93, 11.
 विदू, p 201, n.
 विद्व, p 283, 49.
 विद्वकर्णी, p 106, 3.
 विद्याधर, p 2, 6.
 विद्युत्, p 17, 11.
 विद्वज, p 217, 79.
 विद्वत्, p 283, 49.
 विद्वधि, p 151, 7.

विदु—विना.

विद्वज, p 243, 93.
 विद्वमलता, p 116, 17.
 विद्वत्, p 176, 4. p 269, 236.
 विद्वेष, p 51, 25.
 विध, p 329, n.
 विधवा, p 139, 11.
 विधस, p 182, n.
 विधा, p 329, 104. p 256, 38. p 289, n.
 विधातृ, p 3, 12.
 विधि, p 3, 12. p 32, 6. p 185, 39. p 329, 102.
 विधिदक्षिण, p 178, 15. n.
 विधु, p 4, 17. p 18, 15. p 328, 102.
 विधुत, p 284, 56.
 विधुनन, p 287, n.
 विधुन्तुद, p 21, 28.
 विधुर, p 292, 20.
 विधुवन, p 287, 4.
 विधूनन, p 287, 4.
 विधेय, p 264, 24.
 विनयस्याहिन्, p 264, 24.
 विना, p 376, 3.
 विनाह, p 68, n.

विना—विपु.

विनायक, p 3, 9. p 7, 33.
 विनाय, p 292, 22.
 विनायोन्मुख, p 281, 41.
 विनिजय, p 240, n.
 विनीत, p 202, 12. p 264, 25.
 विन्द, p 61, 6. p 265, 30.
 विन्दुजाखक, p 201, 7.
 विन्ध्य, p 84, 3.
 विज, p 233, 49. p 284, 54.
 विपक्ष, p 193, 11.
 विपक्षी, p 45, 3.
 विपण, p 241, 83.
 विपणि, p 78, 2. p 315, 54.
 विपणी, p 78, n.
 विपत्ति, p 211, 50. n.
 विपथ, p 76, 16.
 विपदु, p 211, 50.
 विपदा, p 211, n.
 विपर्यय, p 295, 33.
 विपर्यास, p 295, 33.
 विपश्चित्, p 176, 4.
 विपादिका, p 150, 3.
 विपाष्, p 69, 33.
 विपाशा, p 69, 33.
 विपिन, p 86, 1.
 विपुल, p 274, 10.

विप्र—विभू.

विप्र, p 175, 4.
 विप्रकार, p 290, 15.
 विप्रकृत, p 268, 41.
 विप्रकट, p 275, n.
 विप्रकटव, p 275, 18.
 विप्रतीसार, p 51, 25.
 विप्रयोग, p 294, 28.
 विप्रसब्ध, p 268, 41.
 विप्रसब्ध, p 54, 36. p 294, 28.
 विप्रसाप, p 42, 17. p 54, n.
 विप्रस्त्रिका, p 141, 20.
 विप्रुष, p 61, n.
 विप्रुव, p 290, 14.
 विप्रुष, p 61, 6. p 185, 38.
 विवन्ध, p 151, 6.
 विवन्धिका, p 251, n.
 विवुध, p 1, 2.
 विवध, p 242, 91.
 विभाकर, p 22, 30.
 विभाषरी, p 25, 4.
 विभावसु, p 11, 51. p 22, 32. p 366, 228.
 विभीतक, p 99, n.
 विभीतकी, p 99, n.
 विभूति, p 7, 31. n.
 विभूषण, p 164, 3.

विभू—विर.

विभ्रम, p 53, 31.
 विभ्राज, p 164, 2.
 विमनस्, p 260, 8.
 विमना, p 260, 8.
 विमय, p 240, n.
 विमर्द्दन, p 290, 13.
 विमल, p 273, 5.
 विमला, p 120, 9.
 विमलात्मक, p 273, 5.
 विमाहज, p 143, 25.
 विमान, p 9, 43.
 विमानना, p 51, n.
 विम्व, p 18, 17.
 विम्बी, p 18, n.
 विम्बिका, p 119, 4.
 वियदु, p 15, 2.
 वियद्वक्त्रा, p 9, 44.
 वियम, p 291, 18.
 वियात, p 264, 25.
 वियाम, p 291, 18.
 विरजस्तमस्, p 187, 44.
 विरति, p 296, 37.
 विरल, p 275, 15.
 विराज, p 291, 1.
 विराल, p 128, n.
 विराव, p 44, 2.
 विरञ्च, p 3, n.
 विरञ्चन, p 3, n.

विर—विव.

विरञ्चि, p 3, n.
 विरिञ्च, p 3, n.
 विरिञ्चि, p 3, 11.
 विरूपाक्ष, p 6, 28.
 विरोक, p 56, n.
 विरोचन, p 22, 31. p 332, 111.
 विरोध, p 51, 25. p 290, n.
 विरोधन, p 292, 21.
 विरोधीक्ति, p 42, 17.
 विल, p 56, 1.
 विलक्ष, p 264, 26.
 विलक्षण, p 286, 2.
 विलम्ब, p 158, n.
 विलम्बित, p 47, 9.
 विलम्बा, p 294, 28.
 विलम्बय, p 58, n.
 विलाप, p 42, 16.
 विलास, p 128, n.
 विलास, p 53, n.
 विलीन, p 283, 49.
 विलेपन, p 173, 35.
 p 294, 27.
 विलेपी, p 233, 50.
 विलेख, p 58, 8.
 विलु, p 93, 12.
 विवध, p 328, 99.
 विवर, p 56, 1.

विव—विशा.

विवर्ण, p 251, 16.
 विवश, p 269, 44.
 विवस्वत्, p 22, 30.
 विवाद, p 4, 9.
 विवाह, p 190, 55.
 विविक्त, p 196, 22,
 p 325, 85.
 विविक्ता, p 196, n.
 विविध, p 182, 43. p 328,
 99.
 विवेक, p 184, 37.
 विव्धोक्, p 53, 31.
 विष्, p 361, 216.
 p 220, 1.
 विष्, p 72, n.
 विष्कट, p 274, 10.
 विष्कटा, p 274, n.
 विष्कटो, p 274, n.
 विष्मसून, p 71, n.
 विष्मद, p 36, 22.
 विष्मर, p 218, 84.
 विष्मल्या, p 118, 2. p 344,
 157. p 106, 1.
 विष्मसन, p 218, 83.
 विष्माख, p 7, 35. p 212, n.
 विष्माखा, p 20, 23.
 विष्माय, p 295, 32.
 विष्मारण, p 218, n.

विशा—विश्व.

विशारद, p 327, 98.
 विशाल, p 274, 10.
 विशालता, p 168, 16.
 विशालत्वच्, p 91, 3.
 विशाला, p 123, 22.
 विशिख, p 212, 54.
 विशिखा, p 78, 3.
 विशेपक, p 170, 24.
 विश्र, p 36, n.
 विश्रम्भ, p 196, 23.
 विश्रणन, p 182, 29.
 विश्राव, p 294, 28.
 विश्रुत, p 261, 9.
 विश्व, p 230, 38. p 275,
 14. p 2, 5.
 विश्वकहु, p 252, 23.
 विश्वकम्पन्, p 332, 111.
 विश्वकेतु, p 5, 22.
 विश्वक्यन, p 4, n.
 विश्वतस्, p 379, n.
 विश्वेदेव, p 2, n.
 विश्वद्युच्, p 266, n.
 विश्वभेषज, p 230, 38.
 विश्वम्भर, p 4, 17.
 विश्वम्भरा, p 73, 2.
 विश्वरूज्, p 3, 12.
 विश्वस्ता, p 139, 11.
 विश्वस्था, p 139, n.

विश्व—विष्ट.

विश्व, p 109, 18. p 230, n.
 विश्वास, p 196, 23.
 विष्, p 155, n.
 विष्, p 58, 9. p 72, n.
 p 155, 19. p 365,
 225.
 विष्मद, p 36, n.
 विष्मधर, p 57, 7.
 विष्मसून, p 71, n.
 विष्मसूद, p 91, 3.
 विष्मय, p 35, 16. p 75,
 8. p 289, 11. p 343,
 154.
 विष्मयिन्, p 35, 17.
 विष्मवैद्य, p 58, 11.
 विष्मा, p 155, n. p 109,
 18.
 विष्माण, p 316, 58.
 विष्माणी, p 114, 7.
 विष्णु, p 28, n.
 विष्णुप, p 28, n.
 विष्णुव, p 28, 14.
 विष्णुवत्, p 28, 14.
 विष्णुवान, p 28, n.
 विष्ण्वर, p 134, 33.
 विष्ण्वम्भ, p 82, 17.
 विष्टप, p 74, 6.
 विष्टम्भ, p 294, n.

विष्ट—विसा.

विष्टर, p 348, 171.
 विष्टरत्रयस्, p 3, 13.
 विष्टि, p 59, 3.
 विष्ठा, p 155, 19.
 विष्णु, p 3, 13.
 विष्णुकान्ता, p 110, 22.
 विष्णुपद, p 15, 2.
 विष्णुपदी, p 69, 31.
 विष्णुरथ, p 5 25.
 विष्कार, p 217, n.
 विष्ण, p 269, 13.
 विष्णक्, p 379, 13.
 विष्णक्केन, p 3, 14.
 विष्णक्केनप्रिया, p 121, 16.
 विष्णक्केना, p 99, 36.
 विष्णच्, p 379, 23.
 विष्णदीची, p 266, n.
 विष्णद्रक्, p 266, n.
 विष्णद्रच्, p 266, 34.
 विस, p 72, 42.
 विसकण्डिका, p 132, 25.
 विसप्रसून, p 72, 42.
 विसम्बाद, p 54, 36.
 विसर, p 135, 39.
 विसर्जन, p 182, 28.
 विसर्पण, p 292, 23.
 विसार, p 65, 17.
 विसारिन्, p 266, 31.

विसा—विह.

विसारी, p 65, n.
 विसिनी, p 71, 39.
 विस्तृत, p 280, 35.
 विस्तृत्वर, p 266, 31.
 विस्तृत्वर, p 266, 31.
 विस्त, p 241, 87.
 विस्तार, p 292, 22. n.
 विस्तार, p 88, 14. p 292, 22.
 विस्तृत, p 280, 35.
 विस्त्रासा, p 147, 41.
 विस्कार, p 217, 76.
 विस्फूर्जयु, p 17, n.
 विस्फूर्जयु, p 17, n.
 विस्फोट, p 151, 4.
 विसय, p 50, 19.
 विसयान्वित, p 264, 26.
 विसृत, p 280, 35.
 विस, p 36, 21.
 विसम्भ, p 339, 138.
 p 196, n.
 विससा, p 147, 41.
 विहग, p 134, 32.
 विहङ्ग, p 134, 32.
 विहङ्गन, p 134, 32.
 विहङ्गमा, p 254, n.
 विहङ्गिका, p 254, 30.
 विहसित, p 54, 35.

विह—वीध.

विहस्त, p 269, 43.
 विहापित, p 182, 28.
 विहाय, p 15, n.
 विहायया, p 15, n.
 विहायस्, p 15, 2. n.
 p 134, 32.
 विहाया, p 15, n.
 विहार, p 291, 16.
 विह्वल, p 269, 44.
 वी, p 134, n.
 वीकाय, p 362, 217.
 वीची, p 61, 5. n,
 वीज, p 32, 6. p 153, 13.
 वीजकोश, p 72, 43.
 वीजपूर, p 105, 59.
 वीजाकृत, p 221, 1.
 वीज्य, p 175, 2.
 वीणा, p 45, 3.
 वीणादण्ड, p 46, 7.
 वीणावाद, p 251, 13.
 वीतंस, p 253, 26.
 वीत, p 202, 11.
 वीति, p 202, n.
 वीतिहोत्र, p 10, 48.
 वीधि, p 86, n.
 वीधी, p 86, 4. p 325.
 90.
 वीध, p 273, 5.

वीना—वुन्.

वीनाह, p 68, 27.
 वीभत्स, p 50, 17. p 49,
 17.
 वीभत्सा, p 369, n.
 वीर, p 210, 45. p 49,
 17.
 वीरण, p 125, 29.
 वीरतर, p 125, 29.
 वीरतरु, p 96, 25.
 वीरपत्नी, p 141, 16.
 वीरपाश, p 216, 71.
 वीरपान, p 216, n.
 वीरभाष्या, p 141, 16.
 वीरभाह, p 141, 16.
 वीरहृत्, p 96, 23.
 वीराशंसन, p 215, 68.
 वीरसू, p 141, 16.
 वीरहनु, p 189, 52.
 वीरुध्, p 88, 9.
 वीर्यं, p 52, 29. p 153,
 13. p 344, 156.
 वीरघ, p 328, 99.
 वु, p 384, n.
 वुक, p 105, n.
 वुज्, p 384, n.
 वुण्, p 384, n.
 वधित, p 245, 57.
 वुन्, p 384, 4.

वुष—वृत्ति.

वुष, p 225, n.
 वुषा, p 212, n.
 वुस, p 225, 22. p 394, n.
 वृत्ति, p 217, 76.
 वृक, p 122, 7.
 वृकधूप, p 171, 29. p 172,
 30.
 वृक, p 154, n.
 वृकन्, p 154, n.
 वृका, p 154, n.
 वृक, p 284, 53.
 वृक्ष, p 87, 5.
 वृक्षभेदिन्, p 255, 34.
 वृक्षरुहा, p 105, 62.
 वृक्षवाटिका, p 86, 2.
 वृक्षादन, p 255, 34.
 वृक्षादनी, p 105, 62.
 वृक्षान्, p 229, 35.
 वृजिन, p 31, 1. p 332,
 111. p 276, 20.
 वृत्त, p 231, 41.
 वृत्ति, p 288, 8.
 वृत्त, p 276, 19. p 322,
 81. p 281, 41.
 वृत्ताध्ययनर्चि, p 184, 38.
 वृत्तान्त, p 40, 8. p 318, 66.
 वृत्ति, p 220, 1. p 220,
 2. p 288, n.

वृत्त—वृष.

वृत्तहनु, p 8, 38.
 वृत्ता, p 347, 166.
 वृथा, p 373, 9. p 377, 4.
 वृष, p 115, 10. p 147, 42.
 वृषत्व, p 147, 42.
 वृषदारक, p 118, 2.
 वृषचक्र, p 8, 37.
 वृषसङ्घ, p 147, 40.
 वृषा, p 140, 12.
 वृषि, p 112, 31. p 196,
 19.
 वृषिजीव, p 221, 4.
 वृषिजीविका, p 821, 4.
 वृषोच्च, p 236, 61.
 वृषाजीव, p 221, 5.
 वृन्त, p 89, 15.
 वृन्द, p 135, 40.
 वृन्दभेद, p 136, 41.
 वृन्दारक, p 2, 4.
 वृष, p 110, n.
 वृषिक, p 130, 14
 p 299, 7.
 वृष, p 21, 29. p 236,
 61. p 113, 4. p 364,
 222.
 वृषण, p 157, 27.
 वृषदंशक, p 128, 6.
 वृषध्वज, p 6, 29.

वृष — वेत.

वृषभ, p 8, 38.
 वृषभ, p113,4.p235,59.
 वृषभ, p 228, 1.
 वृषभस्त्री, p 139, 9.
 वृषा, p 107, 6.
 वृषाकपायी, p 345, 158.
 वृषाकपि, p 337, 132.
 वृषी, p 187, 45.
 वृष्टि, p 17, 12.
 वृष्टि, p 239, 77.
 वृष्टिभू, p 67, n.
 वृष्टत्, p 274, 10.
 वृष्टिका, p 169, 19.
 वृष्टी, p 108, 12.p321,
 77. p 180, n.
 वृष्ट्यधि, p 148, 44.
 वृष्ट्याह, p 10, 50.
 वृष्ट्यति, p 20, 25.
 वृष्टित, p 217, 76.
 वेन, p 305, 21.
 वेमिन्, p 209, 41.
 वेधि, p 163,49.p254,n.
 वेधो, p 102,49.p163,n.
 वेधु, p 124, 26.
 वेधक, p 201, n.
 वेधुध, p 251, 13.
 वेतन, p 256, 38.
 वेतस, p 93, 10.

वेत — वेष्टा.

वेतसत्, p 75, 9.
 वेताह, p 392, 21.
 वेत्वती, p 69, 34.
 वेद, p 39, 3.
 वेदना, p 287, 6.
 वेदि, p 179, 17. p81,n.
 वेदिका, p 81, 16.
 वेदी, p 81, n. p 179, n.
 वेध, p 288, 8.
 वेधनिका, p 255, 34.
 वेधसुखक, p 118, 23.
 वेधस्, p 367,230.p3,12.
 वेधित, p 285, 57.
 p 283, 49.
 वेपथु, p 55, 38.
 वेम, p 254, n.
 वेमन्, p 254, 28,
 वेसा, p 357, 200.
 वेष्ट, p 110, 24.
 वेष्टक, p 229, 35.
 वेष्टित, p 276, 21.
 p 280, 36.
 वेष्ट, p 78, 2. p 164, 1.
 वेष्टन्त, p 68, 28.
 वेष्टवार, p 229, n.
 वेष्टन, p 78, 4.
 वेष्टभू, p 83, 19.
 वेष्टा, p 141, 19.

वेष्टा — वैदे.

वेष्टाजनसमाश्रय, p78,2.
 वेष्ट, p 164, n.
 वेष्टवार, p 229, n.
 वेष्टित, p 281, 40.
 वेष्टवार, p 229, 35.
 वेष्टत्, p 237, 70.
 वै, p 377, 5.
 वैकल्य, p 173, 37.
 वैकल्यत, p 95, n.
 वैकुण्ठ, p 3, 13.
 वैद्यत, p 50, n.
 वैद्यनन, p 146, 39.
 वैद्यन्त, p 8, 41.
 वैद्यन्यिक, p 208, 39.
 वैद्यन्यिका, p 101, 46.
 वैद्यन्ती, p 215, 67.
 वैज्ञानिक, p 259, 4.
 वैद्यव, p 90, 18. p 187,
 45.
 वैद्यविक, p 251, 13.
 वैद्यिक, p 251, 13.
 वैद्युक, p 201, 9.
 वैतंसिक, p 251, 14.
 वैतनिक, p 251, 15.
 वैतरणि, p 59, n.
 वैतरणी, p 59, 2. n.
 वेतालिक, p 215, 65.
 वैदेह, p 239, n.

वैदे—वौष.

वैदेहक, p 239, 78.

p 248, 3.

वैदेही, p 108, 15.

वैद्य, p 152, 8. n.

वैद्यनाथ, p 110, 21.

वैधातकि, p 10, n.

वैधात्र, p 10, 46.

वैधेय, p 270, 48.

वैधेयी, p 270, n.

वैमतेय, p 5, 24.

वैनीतक, p 206, 26.

वैषात्रेय, p 143, 25.

वैमेय, p 240, n.

वैयाघ्र, p 205, 21.

वैर, p 51, 25.

वैरनिर्यातन, p 217, 79.

वैरयुधि, p 217, 79.

वैरिन्, p 193, 10.

वैश, p 90, n.

वैवधिका, p 251, 15.

वैवस्वत, p 11, 54.

वैशाख, p 29, 16. p 239, 74.

वैश्य, p 220, 1.

वैश्ववण, p 14, 64.

वैश्वानर, p 10, 48.

वैसारिण, p 65, 17.

वोख, p 245, 105.

वोषट, p 378, 8.

व्य—व्याघ्र.

व्य, p 288, 8.

व्यक्त, p 318, 65.

व्यक्ति, p 33, 9.

व्यप, p 354, 192.

व्यजन, p 174, 41.

व्यञ्जक, p 49, 16.

व्यञ्जन, p 334, 118.

p 393, 23.

व्यङ्ग्यक, p 98, 32.

व्यङ्ग्यन, p 98, n.

व्यत्यय, p 295, 33.

व्यत्यास, p 295, 33.

व्यथा, p 59, 8.

व्यध, p 288, 8.

व्यध्न, p 76, 16.

व्यध, p 291, 17.

व्यलीक, p 301, 12.

व्यवधा, p 18, 14.

व्यवहार, p 40, 9.

व्यवाय, p 190, 56.

व्यसन, p 335, 123.

व्यसनात्त, p 269, 43.

व्यस्त, p 276, 21.

व्याकुल, p 269, 43.

व्याकोश, p 87, n.

व्याकोष, p 87, 7.

व्याघ्र, p 127, 1.

व्याघ्रनख, p 116, 17.

व्याघ्र—व्युटि.

व्याघ्रपाद, p 95, 18.

व्याघ्रपुच्छ, p 98, 31.

व्याघ्राट, p 130, 15.

व्याघ्री, p 108, 12.

व्याज, p 52, 30. p 53, 33.

व्याड, p 312, 45.

व्याडाबुध, p 116, 17.

व्याध, p 252, 21.

व्याधि, p 115, 14. p 150, 2.

व्याधिघात, p 91, 4.

व्याधित, p 152, 9.

व्यान, p 12, 59.

व्यापाद, p 34, 13.

व्याप्त, p 280, n.

व्याघ्र, p 115, 14.

व्याम, p 160, 38.

व्यायत, p 285, 62.

व्याल, p 57, 7. p 356, 198.

व्यालपाद, p 58, n.

व्यालपाहिन्, p 58, 11.

व्यालायुध, p 116, n.

व्याली, p 356, n.

व्यावक्रोशी, p 385, n.

व्यावृत्त, p 281, n.

व्यास, p 292, 22.

व्याहार, p 38, 1.

व्युत्थान, p 334, 121.

व्युटि, p 311, 41.

व्यूह—व्रीहि.

व्यूह, p 313, 47.
 व्यूहकव्यूह, p 207, 33.
 व्यूति, p 254, 29.
 व्यूह, p135,39.p210,47.
 व्यूहपाणि. p 210, 47.
 व्योकार, p 249, 7.
 व्योमकेश, p 6, 30.
 व्योमन, p 15, 1.
 व्योमवान, p 9, 43.
 व्योष, p 247, 112.
 व्यज, p 135, 39.
 व्यज्या, p184,35.p214,63.
 व्यथ, p 151, 5.
 व्यत, p 184, 37.
 व्यतति, p319,69.p88,9.
 व्यतती, p 88, n.
 व्यतिन, p 176, 7.
 व्यघ, p 88, 12.
 व्यचन, p 255, 33.
 व्यज्ञा, p 3, n.
 व्य्रात, p 135, 39.
 व्य्रात्य, p 189, 53.
 व्य्राज्ञा, p 189, 50.
 व्रीडा, p 53, 33.
 व्रीडन, p 51, n.
 व्रीडित, p 51, n.
 व्रीहि, p 223, 15.
 व्रीहिभेद. p 225, 20.

वैहे—यक.

वैहेय, p 221, 6.
 यकट, p 204, 20.
 यकल, p 18, 17.
 यकलिन्, p 65, 17.
 यकुन, p 134, 32.
 यकुनि, p 134, 32.
 यकुल, p134,32.p317,60.
 यकुलि, p 134, 32.
 यकुल, p 65, 19.
 यकुलाचक, p 124, 24.
 यकुलादनी, p 106, 4.
 p 111, 29.
 यकुलार्थक, p 65, 17.
 यकत्, p 155, 18.
 यकत्करि, p 236, 62.
 यक, p 267, n.
 यक्ति, p195,19.p216,71.
 p 219, 69. n.
 यक्तिघर, p 7, 36.
 यक्तिहेतिक, p 208, 87.
 यक्ती, p 319, n.
 यक, p 267, n.
 यकु, p 267, 36.
 यक, p 8, 37. p102,47.
 यकधनुस्, p 17, 12.
 यकपादप, p 98, 33.
 यकपुष्पी, p 118, 2.
 यक, p 267, n.

यक्ती—यत.

यक्ती, p 65, n.
 यक्कर, p 6, 25.
 यक्तीर्थ, p 279, n.
 यकु, p87, 8. p 214,61.
 p 66, 20.
 यकु, p 14, 67. p67,23.
 p 116, 18.
 यकुनख, p 67, 23. n.
 यक्तीनी, p 115, 14.
 यचि, p 8, n.
 यची, p 8, 40.
 यचीपति, p 8, 38.
 यटा, p 163, n.
 यटी, p 122, 19.
 यठ, p 270, 46.
 यथपथी, p 121, n.
 यथपुष्पिका, p 110, 25.
 यथस्वय, p 64, 16.
 यथ, p 146, n.
 p 236, n.
 यथ, p 236, n.p193,9.
 p 146, 39.
 यतकोटि, p 9, 43.
 यतहु, p 69, 33.
 यतपत्र, p 71, 40.
 यतपत्रक, p 130, 16.
 यतपद्मी, p 130, 13.
 यतपर्वन्, p 124, 26.

यत—यम.

यतपर्विका, p 109, 21.
 p 123, 23.
 यतपुष्पा, p 122, 17.
 यतप्रास, p 104, 57.
 यतभीरु, p 102, n.
 यतमग्न्यु, p 8, 37.
 यतमान, p 398, 34.
 यतमूर्खी, p 109, 19.
 यतयष्टिक, p 165, 6.
 यतवीर्या, p 124, 24.
 यतवेधिनू, p 119, 6.
 यतहृदा, p 17, 10.
 यताङ्ग, p 204, 19.
 यतावरी, p 109, 19.
 यत्नु, p 193, 9. p 193, 11.
 यनि, p 21, n.
 यनैचर, p 21, 27.
 यनैस्, p 380, 17.
 यपय, p 41, 10.
 यपन, p 41, 10.
 यफ, p 204, 17.
 यफर, p 65, n.
 यफरी, p 65, 18.
 यवराज्य, p 83, 20.
 यब्द, p 35, 16. p 44, 1.
 यब्दयज्ञ, p 162, 45.
 यब्दन, p 267, 38. p 44, n.
 यज, p 286, 3.

यम—ययि.

यमय, p 286, 3.
 यमन, p 181, 25. p 11, 54.
 यमनस्वस्त्यु, p 69, 32.
 यमल, p 155, 18.
 यमित, p 283, 47.
 यमी, p 98, 32.
 यमीक, p 216, n.
 यमीधाम्, p 226, 24.
 यमीर, p 98, 32.
 यमीरु, p 98, n.
 यम्य, p 9, 43.
 यम्वर, p 61, 4. p 129, 10.
 यम्वरारी, p 5, 21. n.
 यम्वल, p 398, 34.
 यम्या (य्या), p 17, 10. n.
 यम्याकृत, p 222, n.
 यम्यु, p 67, n.
 यम्युक, p 67, n.
 यम्युक, p 67, 23.
 यम्याली, p 141, 19.
 यम्यु, p 6, 25. p 339, n.
 यम्यु, p 6, n. p 39, 37.
 यम्या, p 223, 14.
 यय, p 159, 32.
 ययन, p 54, 36. p 174, 39.
 ययनीय, p 174, 39.
 ययासु, p 266, 33.
 ययित, p 266, 33.

ययु—यय्व.

ययु, p 57, 5.
 यय्या, p 174, 39.
 यय, p 121, 27. p 212, 55.
 ययल्लान्, p 7, 34.
 ययट, p 129, n.
 ययल्ल, p 315, 55.
 ययलि, p 76, n.
 ययणी, p 76, n.
 ययदु, p 30, 19. p 30, 20.
 p 327, 95.
 ययभ, p 129, 11.
 ययल्ल, p 212, 54.
 ययति, p 132, n.
 ययभ्यास, p 212, 54.
 ययारि, p 132, 25.
 ययारु, p 265, 28.
 ययलि, p 132, n.
 ययान, p 228, 32.
 ययवती, p 69, 34.
 ययसन, p 211, 51.
 ययीर, p 156, 21.
 ययीरिन्, p 33, 8.
 ययंरा, p 75, 11. p 350,
 177, p 231, 43.
 ययंरावत्, p 75, 11.
 ययंरिन्, p 75, 11.
 ययंन्, p 31, n.
 यय्व, p 6, n.

शर्ष—शष्प.

शर्षरी, p 25, 3.
 शर्षला, p 214, n.
 शर्ष, p 128, 7.
 शर्षन, p 133, 28.
 शर्षल, p 128, 7.
 शर्षलिन्, p 128, 7.
 शर्षाटु, p 89, 15.
 शर्ष, p 301, 13.
 शर्षादि, p 97, n.
 शर्ष, p 98, 33. p 128, 7. p 214, 61.
 शर्षकी, p 115, 12.
 शर्ष, p 219, 87.
 शर्षर, p 252, 21.
 शर्षराख्य, p 83, 20.
 शर्षल, p 38, 26.
 शर्षला, p 237, n.
 शर्षली, p 237, 68.
 शर्ष, p 129, 11. p 245, n.
 शर्षवर, p 18, 16.
 शर्षलांजन, p 18, n.
 शर्षलोचन, p 246, 107.
 शर्षांक, p 18, n.
 शर्षादन, p 130, 14.
 शर्षी, p 18, n.
 शर्षोत्त, p 246, 107.
 शर्षत्, p 372, 5. p 376, 1. p 379, 11.

शष्प—शाटी.

शष्प, p 125, 33.
 शष्पन, p 181, n.
 शष्प, 31, 4. p 285, 59.
 शष्प, p 351, 181. p 211, 50.
 शष्पक, p 244, 98.
 शष्पमार्ज, p 249, 7.
 शष्पाजीव, p 208, 35.
 शष्पी, p 351, n. p 214, 60.
 शष्प, p 89, 15.
 शष्पमञ्जरी, p 225, 21.
 शष्पशूक, p 225, 21.
 शष्पसम्बर, p 96, 25.
 शाक, p 229, 34. p 118, 1.
 शाकट, p 236, 64.
 शाकुनिक, p 251, 14.
 शाक्तीक, p 208, 37.
 शाक्य, p 3, n.
 शाक्यसुनि, p 3, 9.
 शाक्यसिंह, p 3, 10.
 शाखा, p 88, 11.
 शाखानगर, p 78, 2.
 शाखाद्वग, p 127, 3.
 शाखाशिका, p 88, 11.
 शाखिन्, p 87, 5.
 शाक्षिक, p 250, 8.
 शाटक, p 397, 33.
 शाटी, p 400, 38.

शाठ्य—शार.

शाठ्य, p 53, 30.
 शाण, p 255, 32.
 शाणी, p 386, 9.
 शाण्डिल्य, p 93, 12.
 शात, p 31, 3. p 231, n. p 147, 44.
 शातकुम्भ, p 243, 95.
 शातकोम्भ, p 243, n.
 शातला, p 120, n.
 शातव, p 163, 11.
 शाद, p 62, 9. p 326, 92.
 शादचरित, p 75, 10.
 शादल, p 75, 10.
 शान, p 255, n.
 शान्त, p 283, 47.
 शान्ति, p 286, 3.
 शान्त, p 196, n.
 शाप, p 41, n.
 शान्म, p 196, n.
 शान्मरी, p 250, 11.
 शान्मूक, p 67, n.
 शान्मूक, p 67, n.
 शायक, p 298, n.
 शार, p 348, 168.
 शारक, p 298, n.
 शारङ्ग, p 130, n. p 305, n.
 शारद, p 91, n. p 327, 97.
 शारदी, p 91, 3. p 111, 29.

शारि—शास्त्रि.

शारिकल, p 258, 46.
 शारिका, p 112, 30.
 शार्कर, p 75, 11.
 शार्किन्, p 4, 14.
 शार्कुल, p 127, 1. p 273, 9.
 शार्वर, p 354, 190.
 शार्वरी, p 25, n.
 शाख, p 65, 19. p 78, 3.
 शाखपर्णी, p 113, n.
 शाखा, p 79, 6. p 88, 11.
 शाखाटक, p 301, 12.
 शाखि, p 226, n.
 शाखीन, p 294, 26.
 शाखूक, p 70, 38.
 शाखूर, p 67, 24.
 शाखेय, p 110, 23. p 221, 6. p 226, 24.
 शाख्यालि, p 97, 27. n.
 शाख्याली, p 97, n.
 शाख्यालीवेष्ट, p 97, 27.
 शावक, p 135, 38.
 शावर, p 94, 13.
 शावत, p 276, 22.
 शाव्कल, p 263, n.
 शाव्कुलिक, p 296, 40.
 शासन, p 197, 25.
 शाशिता, p 3, n.
 शासि, p 197, n.

शास्त्र — शिष्य.

शास्त्र, p 3, n.
 शास्त्र, p 351, 181.
 शास्त्रविद्, p 260, 6.
 शिंशपा, p 100, 43.
 शिक्य, p 254, 30.
 शिकियत, p 280, 39.
 शिखा, p 39, 4.
 शिखित, p 259, 4.
 शिखण्ड, p 134, 31.
 p 163, n.
 शिखण्डक, p 163, 47.
 शिखर, p 84, 4. p 88, 12.
 शिखरिणी, p 331, n.
 शिखरिन्, p 331, 109.
 p 84, 1.
 शिखा, p 11, 52. p 134, 31. p 163, 48. p 304, 20.
 शिखाण्डक, p 163, n.
 शिखावत्, p 11, 50.
 शिखावल, p 133, 30.
 शिखिपीन, p 244, 101.
 शिखिन्, p 133, 30. p 331, 109.
 शिखिवाहन, p 7, 35.
 शिष्य, p 93, 11. p 229, 34.
 शिष्यन, p 247, 110.
 शिष्यनाथ, p 214, n.
 शिष्य, p 254, n.

शिखा—शिक्ष.

शिखा, p 44, n.
 शिक्षित, p 44, 2.
 शिक्षिनी, p 211, 53.
 शितद्रु, p 69, 33.
 शितशिव, p 230, n.
 शितम्बक, p 223, n.
 शिति, p 324, n.
 शितिकण्ड, p 6, 27.
 शितिसारक, p 95, 19.
 शिती, p 324, 85.
 शिपविष्ट, p 310, n.
 शिपिपिष्ट, p 310, 37.
 शिफा, p 88, 12.
 शिकाकन्द, p 72, 43.
 शिम्बा, p 226, n.
 शिन्नि, p 226, n.
 शिरर्, p 126, n.
 शिरस्. p 88, 12. p 162, 46.
 शिरण, p 207, 32.
 शिरस्य, p 163, 49.
 शिरा, p 154, n.
 शिरीन, p 101, 43.
 शिरोपीन, p 394, n.
 शिरोधि, p 160, 39.
 शिरोरत्न, p 165, 4.
 शिरोरुद्ध, p 162, 46.
 शिरोस्त्रि, p 156, 20.
 शिल, p 220, n. p 84, 1.

शिला—शिश्र.

शिला, p 81,13. p 84,4.
 शिलाजल, p 245, 104.
 शिलो, p 67, 24.
 शिलोसुख, p 304, 19.
 शिलोश्रव, p 84, 1.
 शिल्प, p 256, 35.
 शिल्पशास्त्र, p 79, n.
 शिल्पशास्त्रा, p 79, n.
 शिल्पशास्त्र, p 79, n.
 शिल्पिन्, p 249, 5.
 शिल्पिकी, p 115, n.
 शिव, p 6, 25. p 31, 3.
 शिवक, p 238, 73.
 शिवमूर्त्ति, p 105, 62.
 शिव्या, p 6, 32. p 128,5.
 p 98, 32. p 399, n.
 p 100, 40. p 361,
 214. p 116, 15.
 शिविका, p 204, 21.
 शिविपिष्ट, p 310, n.
 शिविर, p 199, 1.
 शिवी, p 7, n.
 शिविर, p 19,20. p 29,18.
 शिश्र, p 135,38. p 239,75.
 शिश्रक, p 65, 18.
 शिश्रत्व, p 146, 40.
 शिश्रुमार p 66, 20.
 शिश्र, p 157, 27.

शिश्रि—शुक.

शिश्रिदान, p 270, 46.
 शिश्रि, p 197, 26.
 शिश्र, p 177, 10.
 शिश्र, p 171, n.
 शीकर, p 17, 13.
 शीम, p 13, 60.
 शीत, p 19, 20. p 19,21.
 p 93, 10. p 94, 15.
 p 393, 22.
 शीतक, p 252, 19.
 शीतभीरु, p 102, 50.
 शीतल, p 19,21. p 121,15.
 शीतलवातक, p 121, n.
 शीतशिव, p 115, 10.
 p 110, 23. p 230.n.
 शीता, p 223, n.
 शीतल, p 222, n.
 शीफाशिका, p 103, n.
 शीघ्र, p 257,42. p 398,34.
 शीघ्र, p 162, 46.
 शीघ्रक, p 207, 31.
 शीघ्रच्छेद्य, p 269, 45.
 शीघ्रयत्न, p 163, 49.
 शील, p 258, 203.
 p 51, 26.
 शीवस, p 71, n.
 शुक, p 117, 20.
 शुक्नास, p 99, 37.

शुक्ति—शुभ्र.

शुक्ति, p 67, 23. p 116,
 18. p 324, 85.
 शुक्र, p 11, 51. p 153,
 13. p 29,16. p 21,26.
 शुक्रला, p 124, n.
 शुक्रशिव, p 2, 7.
 शुक्र, p 402, n. p 30,22.
 शुक्रा, p 402, n.
 शुच, p 51, 25.
 शुचि, p 11, 52. p 29,16.
 p 36, 22. p 307,29.
 शुचि, p 230, n.
 शुचि, p 230, 38.
 शुचला, p 257, 41.
 शुचलापान, p 257, 41.
 शुद्धि, p 69, n.
 शुद्धान्त, p 80,12. p 319,68.
 शुनक, p 252, 22.
 शुनाशीर, p 8, n.
 शुनाशीर, p 8, n.
 शुनि, p 252, n.
 शुनी, p 252, 23.
 शुन्य, p 273, n.
 शुभंयु, p 271, 50.
 शुभ, p 31, 3. p 393,23.
 शुभदन्ती, p 16, n.
 शुभवासन, p 36, n.
 शुभान्वित, p 271, 50.
 शुभ्र, p 36,22 p 355,194.

शुभ—शूर.

शुभदन्ती, p 16, 6.
 शुभांशु, p 18, 15.
 शुभक, p 197, 27.
 शुभक. p244,98.p253,27.
 p 393, 23.
 शुभवा, p 253, n.
 शुभवी, p 253, n.
 शुभ, p 253, n.
 शुभूषा, p 184, 34.
 शुभि, p 56, n.
 शुभिर, p 56, 2.
 शुभिरा, p 116, 17.
 शुभी, p 56, n.
 शुभकवांस, p 154, 14.
 शुभकल, p 263, n.
 शुभ, p 10, n.
 शुभन्, p 10, n.
 शूक, p 226, 28.
 शूककीट, p 180, 14.
 शूकधान्य, p 226, 24.
 शूकर, p127,2.p253,23.
 शूकधिमि, p 106, 5.
 शूद्र, p 248, 1.
 शूद्रा, p 140, 13.
 शूद्री, p 140, 13.
 शून्य, p 273, 6.
 शूर, p 21, n. p 210,45.
 शूरक, p 123, 22.

शूर्प—शेष.

शूर्प, p 227, 26.
 शूर्पि, p 256, n.
 शूर्पि, p 256, n.
 शूर्प, p 357, 199.
 शूर्पाकृत, p 231, 45.
 शूर्पिन्, p 6, 25.
 शूर्प, p 231, 45.
 शूर्पाक, p 128, 5.
 शूर्पाक, p 166, 10.
 p 201, 9.
 शूर्पाकक, p 239, 76.
 शूर्पाक, p166,n.p201,n.
 शूर्प, p 84, 4. p 119,8.
 p 306, 27.
 शूर्पवेर, p 229, 37.
 शूर्पाक, p 77, 17.
 शूर्पार, p 49, 17.
 शूर्पि, p 67, n.
 शूर्पिणी, p 267, 66.
 शूर्पिन्, p 113, n.
 शूर्पी, p 67, 25. p 109,
 18. p 113, 4.
 शूर्पीकनक, p 243,96.n.
 शूर्प, p 282, 45.
 शेषर, p 173, 38.
 शेष, p 157, n.
 शेषस्, p 157, n.
 शेष, p 157, n.

शेष—शोष.

शेषस्, p 157, 27.
 शेषालि, p 103, n.
 शेषालिका, p 103, 51.
 p 386, 7.
 शेषाली, p 103, n.
 शेष, p 157, n.
 शेषी, p 33, 10.
 शेष, p 94, 15.
 शेषधि, p 14, 67.
 शेषल, p 71, n.
 शेषाल, p 71, n.
 शेष, p 57, 4. p397,32.
 शेष, p 177, 10.
 शेषरिक्, p 107, 7.
 शेषरेय, p 107, n.
 शेष, p 84, 1.
 शेषालिन्, p 250, 12.
 शेषू, p93,12.p250,12.
 शेषेय, p 115, 11.
 शेषल, p 71, 38.
 शेषलिनी, p 69, 30.
 शेषाल, p 71, 38.
 शेषन, p 146, 40.
 शोष, p 51, 25.
 शोषिन्, p 10, 49.
 शोषिस्, p 23, 36.
 शोष, p 69, 34.p87,24.
 शोषक, p 99, 38.

शोण—शमश्रु.

शोणरत्न, p 243, 93.
 शोणा, p 37, n.
 शोणित, p 154, 15.
 शोणी, p 37, n.
 शोष, p 150, 3.
 शोषणी, p 121, 14.
 शोषनी, p 82, 18.
 शोधित, p 232, 46.
 p 273, 5.
 शोफ, p 150, 3.
 शोभन, p 272, 1.
 शोभा, p 19, 19.
 शोभाञ्जन, p 93, 11.
 शोष, p 150, 2.
 शोक, p 136, 43.
 शौद्धिकेव, p 58, 10.
 शौण्ड, p 264, 23.
 शौण्डिक, p 250, 10.
 शौण्डी, p 108, 15.
 शौचोदनि, p 3, 10.
 शौरि, p 4, 16. p21, 27.
 शौर्य, p 216, 70.
 शौलिक, p 250, 8.
 शौक्ल, p 263, 19.
 शेरात, p 289, 10.
 शमयान, p 219, 87.
 शमश्रु, p 163, 50.
 शमश्रुन्, p 163, 50.

श्याम—श्री.

श्याम, p37, 23. p341, 145.
 श्यामल, p 37, 23.
 श्यामा, p99, 35. p111, 27.
 p112, 30. p341, 145.
 श्यामाक, p 125, 31.
 श्याल, p 144, 32.
 श्याव, p 37, 25.
 श्येता, p 36, n.
 श्येन, p 130, 15.
 श्येनपाता, p 386, n.
 श्येनी, p 37, n.
 श्येनप्याता, p 336, 6.
 श्योनाक, p 99, 37.
 श्रवा, p 329, 105.
 श्रवाह, p 265, 27.
 p 142, 21.
 श्रयण, p 289, 12.
 श्रव, p 288, n. p 162, n.
 श्रवण, p 162, 45.
 श्रवस्, p 162, 45.
 श्रविष्ठा, p 20, 23.
 श्राणा, p 233, 50.
 श्राव, p 182, 30.
 श्रावदेव, p11, 54. p162, n.
 श्राव, p 289, 12.
 श्रावण, p 29, 16.
 श्रावणिक, p 29, 16.
 श्री, p 5, 22.

श्रीक—श्रेय.

श्रीकण्ठ, p 6, 27. 16,
 श्रीवन, p 3, 9. 153,
 श्रीद, p 14, 65. 126.
 श्रीपति, p 4, 16.
 श्रीपर्य, p101, 46. p315, 55.
 श्रीपर्यिका, p 95, 21.
 श्रीपर्यी, p 94, 16.
 श्रीफल, p 93, 12.
 श्रीफली, p 108, 13.
 श्रीमत्, p95, 20. p262, 14.
 श्रील, p 262, 14.
 श्रीवत्स, p 4, n.
 श्रीवत्सलाञ्छन, p 4, 17.
 श्रीवास, p 172, 30.
 श्रीवासस्, p 172, n.
 श्रीवेष्ट, p 172, 30.
 श्रीसंज्ञ, p 171, 27.
 श्रीहस्तिनी, p 102, 50.
 श्रुत, p 322, 79.
 श्रुति, p 39, 3. p162, 45.
 p 321, 76.
 श्रुष्ट, p 216, n.
 श्रुष्टन्, p 216, 70.
 श्रेणि, p 239, 5.
 श्रेणी, p 249, n.
 श्रेयस्, p 34, 15. p31, 2.
 p 273, 8.
 श्रेयसी, p 100, 40. p106,
 3. p 108, 16.

એષ—અણુ.

એષ, p 273, 8.
 એષી, p 249, n.
 એષ, p 149, 48.
 એષિ, p 157, n. p 385 n.
 એષિવલ્લભ, p 157, 25.
 એષો, p 157, 25. n.
 એષીવલ્લ, p 157, n.
 એલ, p 162, 45.
 એલિય, p 176, 6.
 એલ, p 162, n.
 એષટ્, p 378, 8.
 અણુ, p 274, 11.
 અણ, p 262, n.
 એષ, p 289, 11.
 એષણ, p 153, 11.
 એષણ, p 153, 13.
 એષણ, p 153, 11.
 એષાતક, p 94, 15.
 અણ, p 298, 2.
 અઃએયસ્, p 31, 3.
 અદંદ્રા, p 109, 17.
 અણ, p 252, n.
 અણિય, p 400, 40.
 અણ, p 252, 20.
 અણ, p 56, 2.
 અણ, p 150, 3.
 અણ, p 220, 2.
 અણ, p 144, 31.

અણુ—અણુ.

અણુ, p 146, 37.
 અણુ, p 342, 148.
 અણુ, p 144, 31.
 અણુઅણુ, p 146, 37.
 અણુ, p 382, 22.
 અણ, p 12, 57. p 98, 33.
 અણિય, p 128, 7.
 અણ, p 151, 5.
 એત, p 36, 22. p 151, n.
 p 243, 97.
 એતગણ, p 132, 23.
 એતગણિય, p 247, 110.
 એતગણ, p 37, 25.
 એતગણ, p 103, 51.
 એતા, p 36, n.
 એત, p 151, n.
 અણ, p 122, n.
 અણ, p 176, 4.
 અણ, p 133, 29.
 અણિય, p 3, 9.
 અણ, p 97, 29.
 અણ, p 109, 21.
 અણ, p 122, 19.
 અણ, p 45, 1.
 અણ, p 7, 34.
 અણ, p 146, n. p 236, 62.
 p 72, 42.

અણુ—અણુ.

અણ, p 226, 24.
 અણ, p 221, 7.
 અણ, p 7, 36.
 અણ, p 8, 39.
 અણ, p 293, n.
 અણ, p 293, 25.
 અણ, p 376, n.
 અણ, p 292, 21.
 અણ, p 216, 72.
 અણ, p 33, 11. p 241, 83.
 અણ, p 275, 14.
 અણ, p 33, n.
 અણ, p 176, 5.
 અણ, p 241, 84.
 અણ, p 40, 7.
 અણ, p 216, 74.
 અણ, p 213, 58.
 p 290, 14.
 અણ, p 148, n.
 અણ, p 218, 82.
 અણ, p 309, 35. p 40, n.
 અણ, p 148, 47.
 અણ, p 11, 53.
 અણ, p 135, 37.
 અણ, p 217, 79.
 અણ, p 217, 79.
 અણ, p 87, 7.

संमा—संस्त.

संमार्जनी, p 82, 18.
 संमृष्ट, p 232, 46.
 संयत्, p 216, 74.
 संयत, p 268, 42.
 संयम, p 291, 18.
 संयमन, p 79, n.
 संयाम, p 291, 18.
 संयुग, p 216, 73.
 संयोगित, p 281, n.
 संयोजित, p 281, 41.
 संराच, p 44, 2.
 संलाप, p 42, 17.
 संव्यान, p 169, 18.
 संश्लेषक, p 215, 66.
 संशय, p 33, 12.
 संशयापचमानस, p 259, 5.
 संश्रव, p 34, 14.
 संश्रुत, p 285, 58.
 संश्लेष, p 294, 30.
 संसत्, p 178, n.
 संसक्त, p 275, 17.
 संसद्, p 178, 14.
 संसरण, p 77, 18. p 316, 57.
 संसिद्धि, p 55, 37.
 संस्कार, p 173, 36.
 संस्कारहीन, p 189, 53.
 संस्कृत, p 328, 83.
 संस्तर, p 346, 163.

संस्त—सग.

संस्तव, p 292, 23.
 संस्तान, p 295, 34.
 संस्तवाय, p 343, 153.
 संस्त्या, p 197, 26.
 संस्त्यान, p 336, 127.
 संस्थित, p 218, 85.
 संस्तर्था, p 122, 19.
 संस्फोट, p 216, n.
 संस्फोट, p 216, 73.
 संस्त, p 277, 25. p 160, 36.
 संस्तजालु, p 148, n.
 संस्तजालुक, p 148, 47.
 संस्तल, p 160, 36.
 संस्तति, p 135, 40.
 संस्तनन, p 156, 21.
 संस्तार, p 59, 2.
 संस्तति, p 40, 9.
 संस्तल, p 275, 15.
 संस्तत्, p 155, n. p 372, 4.
 संस्तत्यज, p 131, 20.
 संस्तल, p 65, n.
 संस्तफला, p 98, 32.
 संस्तफली, p 98, n.
 संस्त्यि, p 156, 24.
 संस्ति, p 194, 12.
 संस्ती, p 140, 12. p 194, n.
 संस्त्य, p 194, 12.
 संस्त्य, p 145, 34.

सगो—सज्ज.

सगोत्र, p 145, 38.
 सग्धि, p 234, 55.
 सङ्कट, p 279, 34.
 सङ्कर, p 82, 18.
 सङ्कर्षण, p 4, 19.
 सङ्कलित, p 281, 42.
 सङ्कल्प, p 33, 11.
 सङ्कलक, p 269, 43.
 सङ्काय, p 256, 38.
 सङ्कीर्ण, p 248, 1. p 316, 59. p 279, 35.
 सङ्कल, p 279, 35. p 43, 20.
 सङ्कोच, p 170, 26.
 सङ्क, p 294, 29.
 सङ्कत, p 43, 19.
 सङ्कन, p 294, n. p 398, 34.
 सङ्कर, p 348, 168.
 सङ्कीर्ण, p 285, 58.
 सङ्कट, p 281, 42.
 सङ्क, p 136, 41.
 सङ्कलत, p 59, n. p 135, 39.
 सचि, p 8, n.
 सचिव, p 360, 208.
 सचो, p 8, n.
 सज्जन्ताल, p 75, 10.
 सज्जुस्, p 377, n.
 सज्ज, p 207, 33.
 सज्जन, p 199, 1. p 175, 2.

सञ्ज—सत्याः

सञ्जना, p 202, 10.
 सञ्जय, p 135, 39.
 सञ्चार, p 293, n.
 सञ्चारिका, p 141, 17.
 सञ्जवन, p 79, 6.
 सटा, p 163, 48.
 सटी, p 122, n.
 सणसूत्र, p 64, 16.
 सण्ड, p 146, n.
 सत्, p 176, n. p324, n.
 सतत, p 13, 61.
 सतपुष्पा, p 122, n.
 सति, p 319, n.
 सती, p 138, 6. p324, n.
 सतीनक, p 224, n.
 सतीर्थ, p 177, n.
 सतीर्थ, p 177, 11. n.
 सतील, p 224, n.
 सतीलक, p 224, 16.
 सत्कुमार, p 10, n.
 सत्तम, p 273, 8.
 सत्ती, p 194, n.
 सत्त, p 361, n.
 सत्पथ, p 76, 16.
 सत्य, p43, 22. p344, 156.,
 सत्यङ्कार, p 240, 83.
 सत्यवचस्, p 186, 42.
 सत्याकृति, p 240, 83.

सत्या—सप्र.

सत्यान्वित, p 120, 3.
 सत्यापन, p 240, 83.
 सत्यापना, p 240, n.
 सत्य, p 351, 183.
 सत्ता, p 377, 4.
 सत्विन्, p 194, 15.
 सत्त्व, p 32, n.
 सत्त्व, p 361, 215.
 सत्वर, p 13, 60.
 सद, p 178, 15. n.
 सदन, p 79, 5.
 सदस्, p 178, 15.
 सदस्य, p 178, 15.
 सदा, p 382, 22.
 सदागति, p 12, 57.
 सदातन, p 276, 22.
 सदनीरा, p 69, 33.
 सदाव, p 198, 28.
 सदृश, p 256, 37.
 सदृश्, p 256, 37.
 सदृश, p 256, 37.
 सदेश, p 275, 16.
 सद्गन्, p 78, 4.
 सदास्, p 378, 9.
 सधर्मिणी, p 138, n.
 सधीक्, p 266, n.
 सध्रश्, p 266, 34.
 सध्रशी, p 266, n.

सन—सन्धा.

सनत्, p 381, n.
 सनत्कुमार, p 10, 45.
 सनसूत्र, p 64, n.
 सना, p 381, 17.
 सनात्, p 381, n.
 सनातन, p 276, 22.
 सनाभि, p 145, 33.
 सनि, p 183, 32.
 सनिष्ठेव, p 43, 21.
 सनी, p 183, n.
 सनीड, p 275, 16.
 सन्तत, p 13, 61.
 सन्तति, p 175, 1.
 सन्तप्त, p 284, 52.
 सन्तमस, p 56, 4.
 सन्तान, p 175, 1. p9, 46.
 सन्ताप, p 11, 53.
 सन्तापित, p 284, 52.
 सन्दान, p 288, 74.
 सन्दानित, p 282, 44.
 सन्दाव, p 217, 79.
 सन्धित, p 280, 35.
 p 282, 44.
 सन्देशवाच्, p 42, 18.
 सन्देशहर, p 195, 16.
 सन्देश, p 34, 12.
 सन्दोह, p 135, 39.
 सन्धा, p 329, 105.

सन्धा—सभ.

सन्धान, p 257, 42.
 सन्ध्या, p 24, 3. n.
 सन्धि, p195, 18. p289, 11.
 सन्धिनी, p 237, 69.
 सप्तकद्व, p 94, 15.
 सप्तक, p207, 33. p269, 44.
 सप्तय, p 343, 153.
 सप्तिकपेश, p 292, 23.
 सप्तिकष्ट, p 275, 16.
 सप्तिय, p 292, n.
 सप्तियि, p 292, 23.
 सप्तियेश, p 82, 19.
 सप्तज, p 193, 10.
 सप्तदि, p377, 2. p378, 9.
 सप्त्या, p178, 13.
 p 184, 34.
 सप्तियु, p 145, 33.
 सप्तोति, p 234, 55.
 सप्तकी, p 166, 10.
 सप्ततन्तु, p 178, 13.
 सप्तपथं, p 91, 3.
 सप्तर्षि, p 21, 28.
 सप्तसा, p103, 53. p119, 8.
 सप्तार्चिस्, p 11, 51.
 सप्तान्न, p 22, 30.
 सप्ति, p 202, 12.
 सप्परी, p 65, n.
 सप्तर्षका, p 140, 12,

सभा—सम.

सभा, p 79, 6. p178, 14.
 p 340, 140.
 सभाजन, p 287, 7.
 सभासत्, p 178, n.
 समासदु, p 178, 16.
 सभास्तार, p 178, 16.
 सभिक, p 258, 44. n.
 सभ्य p175, 2. p178, 16.
 सम, p256, 37. p275, 14.
 समय, p 275, 15.
 समक्षा, p107, 9. p119, 7.
 समज, p 136, 42.
 समज्ञा, p 41, n.
 समञ्ज्या, p41, n. p178, 14.
 समञ्जस, p 197, 24.
 समधिक, p 277, 25.
 समनस्, p 337, 130.
 समन्तत, p 379, 13.
 समन्तदुग्धा, p 110, 24.
 समन्तभद्र, p 4, 8.
 समन्तात, p 379, n.
 समन्वितस्य, p 45, 3.
 समपद्, p 212, n.
 समम्, p 377, 4.
 समय, p24, 1. p343, 151.
 समवा, p378, 7. p375, 14.
 समर, p 216, 73.
 समर्थ p 325, 89.

सम—समा.

समर्थन, p 197, 25.
 समर्थक, p 260, 7.
 समर्थोद, p 275, 16.
 समवर्त्तिन्, p 11, 53.
 समवाय, p 135, 40.
 समठिष्ठा, p 123, 22.
 समसन, p 292, 21.
 समस्त, p 275, 4.
 समस्या, p 40, 7.
 समस्याया, p 40, n.
 समा, p 30, 20.
 समांसमोना, p 238, 73.
 समाकर्षिन्, p 36, 20.
 समाख्या, p 41, n.
 समाधात, p 216, 74.
 समान, p 136, 42.
 समाधि, p34, 14. p 328, 100.
 समान, p12, 59. p256, 37.
 समानोदर्थ, p 145, 34.
 समासम्, p 294, 27.
 समावाय, p 135, n.
 समावृत्त, p 177, 10.
 समासाद्य, p 281, 42.
 समासाया, p 40, 7.
 समाहार, p 291, 16.
 समाहित, p 285, 58.
 समाहृति, p 40, 7.

समा—समु.

समाह्वय, p 258, 46.
 समिति, p178,14. p320,
 73. p 216, 74.
 समिध्, p 89, 13.
 समीक, p 216, 72.
 समीप, p 275, 16.
 समीर, p 12, 58.
 समीरय, p 12, 58.
 p 105, 59.
 समुच्चय, p 291, 16.
 समुच्छ्रय, p 343, 154.
 समुष्मिन्त, p 284, 56.
 समुत्पिङ्ग, p 215, 67.
 समुदक्त, p 281, 39.
 समुदय, p 135, 40.
 समुदाय, p 135, 40.
 p 216, 74.
 समुद्र, p174,n.p390,17.
 समुद्रक, p 174, 40.
 समुद्रत, p 264, 23.
 समुद्रण, p 316, 58.
 समुद्र, p 60, 1.
 समुद्रणेन, p 246, n.
 समुद्राणा, p 107, 10.
 p 113, 4. p117,21.
 समुद्गन, p 294, 29.
 समुज, p 284, 55.
 समुजय, p 330, 106.

समु—सम्य.

समुपजीव, p 378, n.
 समुह्य, p 180, 20.
 समूह, p 129, 9.
 समूह, p 135, 39.
 समूह, p 261, 11.
 समूहि, p 289, 10.
 सम्पत्ति, p 211, 50.
 सम्पद, p 211, 49.
 सम्पराय, p 343, 152.
 सम्परायक, p 216, n.
 स(य)म्पाक, p 91, 4. n.
 सम्पिधान, p 336, 127.
 सम्पुटक, p 174, 40.
 सम्पति, p 383, 23.
 सम्पदाय, p 287, 7.
 सम्पधारणा, p 197, 25.
 सम्पहार, p 216, 73.
 सम्प, p 9, n.
 सम्पल, p 398, n.
 सम्पाकत, p 222, 9.
 सम्पाध, p 279, 34.
 सम्पली, p 141, n.
 सम्पेद, p 70, 35.
 सम्पूज, p54,34.p293,26.
 सम्पद, p 31, 2.
 सम्पूजन, p 287, 6.
 सम्यङ्, p 266, n.
 सम्यक्, p 43, 22.

सम्पा—सर.

सम्पाज्, p 191, 3.
 सम्प, p 9, n.
 सम्पत्, p 380, 16.
 सम्पत्सर, p 30, 20.
 सम्पदन, p 287, 4.
 सम्पदना, p 287, n.
 सम्पनन, p 287, n.
 सम्पर, p 129, n.
 सम्परारि, p 5, n.
 स(य)म्परी, p 107, 6. n.
 सम्पत्त, p 30, 22.
 सम्पत्ति, p 72, n.
 सम्पत्तिका, p 72, 43.
 सम्पत्ती, p 72, n.
 सम्पल, p 398, n.
 सम्पसय, p 83, 19.
 सम्पाहन, p 292, 22.
 सम्पित्, p 33, 10.
 सम्पिद्, p34,14.p33,10.
 p 327, 95.
 सम्पिदित, p 285, 58.
 सम्पीचण, p 294, 30.
 सम्पीत, p 281, 40.
 सम्पेग, p 54, 34.
 सम्पेद, p 287, 6.
 सम्पेय, p 54, 36.
 सम्पेय, p 275, n.
 सर, p 212, n.

सर—सर्ज.

सरक, p 257, 43.
 सरवा, p 133, 26.
 सरट्, p 129, n.
 सरट, p 129, 12.
 सरणा, p 111, n. p 122, 18.
 सरणि, p 76, 15.
 सरणी, p 122, n.
 सरणि, p 160, 37.
 सरमा, p 252, 23.
 सरस, p 100, 40. p 260, 8.
 सरसद्वय, p 172, 30.
 सरसा, p 111, 26.
 सरस्य, p 212, n.
 सरस्, p 68, 28.
 सरसा, p 111, n.
 सरसी, p 68, 28.
 सरसीरुह, p 71, 40. n.
 सरसत्, p 60, 1. p 317, 60.
 सरसती, p 38, 1. p 69, 34.
 सराव, p 228, 32. n.
 सरित्, p 68, 29.
 सरित्पति, p 60, 1.
 सरित्, p 60, n.
 सरिषप, p 224, n.
 सरीरुप, p 57, 7. n.
 सर, p 213, n.
 सर्ज, p 96, 25.
 सर्जक, p 96, 24.

सर्ज—सर्वा.

सर्जरस, p 171, 29.
 सर्जिका, p 247, n.
 सर्जिकाचार, p 247, 109.
 सर्प, p 57, 6.
 सर्पराज, p 57, 4.
 सर्पिणी, p 57, n.
 सर्पिन्, p 233, 52.
 सर्पी, p 57, n.
 सर्वसङ्गा, p 73, 3.
 सर्व, p 6, 26. p 275, 14.
 सर्वज्ञ, p 6, 28.
 सर्वतस्, p 379, 13.
 सर्वतोभद्र, p 80, 10.
 p 100, 42.
 सर्वतोभद्रा, p 94, 16.
 सर्वतोमुख, p 60, 4.
 सर्वदा, p 382, 22.
 सर्वधुरावह, p 237, 66.
 सर्वधुरीण, p 237, 66.
 सर्वमङ्गला, p 7, 32.
 सर्वरस, p 171, 29.
 सर्वज्ञा, p 214, 61.
 सर्वलिङ्गिन्, p 187, 84.
 सर्ववेदस्, p 177, 9.
 सर्वसङ्गजन, p 214, 62.
 स(य)र्वाणी, p 7, 32.
 सर्वास्तुभूति, p 111, 26.
 सर्वासभोजिन्, p 263, 22.

सर्वा—सह.

सर्वाजीन, p 263, 22.
 सर्वाभिसार, p 214, 62.
 सर्वायं, p 3, n.
 सर्वायंसिद्ध, p 3, 10.
 सर्वौघ, p 214, 62.
 सर्वप, p 224, 17.
 सहिष, p 60, 3.
 सहजी, p 115, n.
 सह, p 178, 13.
 सहन, p 188, 46.
 सहयस्, p 132, 12.
 सहजा, p 111, n.
 सहित, p 22, 32.
 सहिष, p 275, 16.
 सवेद्य, p 275, 16.
 सव्य, p 279, 34.
 सव्येष्ट, p 206, n.
 सव्येष्ट, p 206, 28.
 सव्येष्ट, p 206, n.
 सद्रक्षारिन्, p 177, 11.
 सहन, p 181, n.
 सह्य, p 89, n.
 सह्यसम्बर, p 96, n.
 सह, p 377, 4. p 216, 368, n. p 28, n.
 सहकार, p 94, 14.
 सहचरी, p 104, 56.
 सहज, p 145, 34.

सह - साक्षा.

सहधर्मिणी, p 138, 5.
 सहन, p 266, 31.
 सहभोजन, p 234, 55.
 सहस्र, p 28, 14. p 216, 70.
 p 368, 234.
 सहसा, p 378, 7.
 सहस्र, p 28, 15.
 सहस्रदंष्ट्र, p 64, 18.
 सहस्रपत्र, p 71, 40.
 सहस्रवीर्या, p 123, 24.
 सहस्रवेधि, p 230, 40.
 सहस्रवेधिन्, p 119, 6.
 सहस्रांशु, p 22, 32.
 सहस्राक्ष, p 8, 40.
 सहस्रिन्, p 207, 30.
 सहा, p 103, 54. p 112,
 1. p 78, n.
 सहाय, p 104, n.
 सहाय, p 208, 39.
 सहायता, p 297, 40.
 सहिष्णु, p 266, 31.
 सहृदय, p 259, n.
 सहोदर, p 145, n.
 सांयात्रिक, p 63, 12.
 सांयुगीन, p 210, 45.
 सांघयिक, p 259, 5.
 साक, p 377, 4.
 साक्षात्, p 372, 5.

साग—साध्वी.

सागर, p 60, 1.
 साधि, p 377, 6.
 सातक्षा, p 120, 9.
 साति, p 387, 9. p 296,
 38. p 319, 70.
 सातिसार, p 153, 10,
 सातीक्षक, p 224, n.
 सात्विक, p 49, 16.
 सादन, p 79, n.
 सादिन्, p 206, 28. p 331,
 109.
 साधन, p 335, 122.
 साधारण, p 279, 31.
 p 256, 37.
 साधारणा, p 256, n.
 p 279, n.
 साधारणी, p 256, n.
 p 279, n.
 साधित, p 268, 40.
 साधित, p 285, 62.
 साधीयस्, p 369, 237.
 साधीयसी, p 369, n.
 साधु, p 329, 104. p 175,
 2. p 272, 1. p 138, n.
 साधुवाहिन्, p 202, 12.
 साध, p 2, 5.
 साध्वस्, p 50, 21.
 साध्वी, p 133, 6.

सानु—सार.

सानु, p 85, 5.
 सान्तपन, p 189, 51.
 सान्ध, p 43, 19. p 196, 21.
 सान्द्रिक्, p 198, 29.
 सान्द्र, p 205, 30. p 275, 15.
 साक्षात्, p 181, 26.
 सापत्य, p 193, n.
 साप्पपदीन, p 194, 12.
 साधेनी, p 180, 21.
 साधन, p 39, 4. p 196, 21.
 साधनी, p 238, n.
 सामाजिक, p 178, 16.
 सामान्य, 33, 9.
 सानि, p 374, 11.
 सासुद्, p 230, 41.
 साम्पराधिक, p 216, 72.
 साधत, p 379, 11.
 p 383, 23.
 साम्पत्य, p 194, 14.
 सा(या)प्यरी, p 250, 11. n.
 साध, p 24, 3.
 सायक, p 298, 2.
 सायम्, p 24, 3. p 381, 19.
 सार, p 88, 12. p 349, 173.
 सारङ्ग, p 130, 17. p 305, 24.
 सारधि, p 206, 27.
 सारमेय, p 252, 22,
 सारव, p 70, 36.

सार—सिंहा.

सारस, p132,22.p71,40.
 सारसन, p 166, 10.
 सारसना, p 207, 31.
 सारिका, p 386, 8.
 सारोष्ट्रिक, p 58, n.
 सार्धं, p 136, 41.
 सार्धवाह, p 239, 78.
 सार्द्ध, p 284, 55.
 सार्व, p 377, 4.
 सार्वभौम, p16,5.p191,2.
 सार्व, p 65, n. p96, 25.
 p 78, n.
 सार्वपथी, p 113, 3.
 सार्व, p 79, n.
 सार्वूर, p 67, n.
 सार्वूर, p 70, n.
 सार्वेश, p 110, n.
 सार्वर, p 94, n.
 सार्व, p 236, 63.
 सार्वस, p 196, 21.
 सार्वस, p 297, 43.
 सिंह, p 127, 1.
 सिंहतक, p 160, n.
 सिंहनाद, p 217, 75.
 सिंहपुच्छी, p 108, 11.
 सिंहसंहनन, p 261, 12.
 सिंहा(वा)च (न), p 244,
 99.n.

सिंहा—सिन्दु.

सिंहासन, p 198, 31.
 सिंहास, p 110, 22.
 सिंही, p 112, 2.
 सिकता, p 321, 76.
 सिकतामय, p 62, 9.
 सिकतावत्, p 75, 11.
 सिक्क, p 246, 108.
 p 299, 5.
 सित, p 37,22. p282,44.
 p 323,83. p282,48.
 सितच्छत्वा, p 122, 17.
 सितधि(सि)व, p 230, n.
 सितशूक, p 223, 15.
 सिता, p 37,n. p281,43.
 सिताब्ध, p 172 32.
 सिताम्भोज, p 71, 41.
 सिति, p 324, n.
 सिद्ध, p 2, 6. p283, 50.
 सिद्धान्त, p 34, 13.
 सिद्धार्थ, p 224,18.p3,n.
 सिद्धि, p 112, 31.
 सिद्ध(—न्),p 150, 4. n.
 सिद्धल, p153,12.p387,10.
 सिध्य, p 20, 23.
 सिद्धका, p 386, 8.
 सिनीवाली, p 26, 9.
 सिन्दु (म्बु)क, p102,48.n.
 सिन्दु (म्बु)वार, p102,49.n.

सिन्दू—सुह.

सिन्दूर, p 246, 105.
 p 396, 31.
 सिन्धु, p 59, 2. p60, 1.
 p 229, 103.
 सिन्धुज, p 230, 42.
 सिन्धुसङ्गम, p 70, 35.
 सिरा, p 154, 16.
 सिद्धकी, p 115, n.
 सिद्ध, p 171, 30.
 सीकर, p 17, n.
 सीता, p 223, 14.
 सीतीनक, p 224, n.
 सीत्त, p 222, 8.
 सीमन् (जा), p 83, 20.
 सीमन्त, p 391, 19.
 सीमन्तिनी, p 137, 2.
 सीर, p 223, 14.
 सीरपाणि, p 4, 19.
 सीवन, p 287, 5.
 सीसक, p 246, 106.
 सीङ्गल, p 110, 24.
 सु, p 377, n.
 सुकन्दक, p 121, 13.
 सुकरा, p 238, 71.
 सुकल, p 260, 8.
 सुकुमार, p 278, 27.
 सुकत, p 31, 2.
 सुकतिन्, p 259, 3.

